RP 93/2018 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling, lag om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster och lag om privata arbetsförmedlingstjänster samt till lag om ändring av 1 och 2 § i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling, en lag om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster samt en lag om privata arbetsförmedlingstjänster. Lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen, lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt och lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet föreslås bli upphävda. Propositionen hänför sig till landskapsreformen samt till regeringens proposition med förslag till lag om regionutveckling och tillväxttjänster och vissa lagar som har samband med den.

I den föreslagna lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling finns bestämmelser om serviceprocessen för arbetssökande och om service som ordnas i form av regionala tillväxttjänster och som främjar arbetsmarknadens ändamålsenlighet, tillgången på kompetent arbetskraft och de arbetssökandes möjligheter att få arbete. I detta syfte är landskapet skyldigt att ordna rekryteringstjänster och tjänster för kompetensutveckling. Som rekryteringstjänster ska landskapet förmedla uppgifter om tillgången på kunnig arbetskraft och om arbetstillfällen, ge råd och handledning vid rekrytering och jobbsökning samt samordna arbetstillfällen och arbetssökande. Som tjänster för kompetensutveckling ska landskapet ha skyldighet att ordna yrkes- och karriärvägledning samt tillväxttjänstutbildning. Landskapet kan dessutom ordna annan service som stöder rekrytering och jobbsökning, kartlägger eller utvecklar de enskilda kundernas kompetens eller på annat sätt förbättrar deras arbetsmarknadsfärdigheter eller stöder sysselsättningen. Av den övriga servicen är det i den föreslagna lagen endast arbetsprövning och andra tjänster som verkställs på en arbetsplats som det föreskrivs närmare om.

Landskapet kan självt producera ovan avsedd service eller låta en tjänsteproducent producera den. Dessutom kan landskapet enligt vad som föreslås låta en tjänsteproducent sköta uppgifter som hör till kundens serviceprocess. Lagen reglerar även landskapets uppgifter vid verkställandet av omställningsskyddet samt rätten till service eller till arbetsmöjligheter som ordnas av kommunen för äldre som länge varit arbetslösa. Syftet är en lagstiftning som ger landskapen möjlighet att ordna tjänster på ett kundorienterat sätt med hänsyn till landskapets förhållanden och regionens företags, andra arbetsgivares och de arbetssökandes behov.

Den föreslagna lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster ska tillämpas i Fastlandsfinland vid beviljandet av sådana finansieringstjänster som avses i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster. Lagen tillämpas både på verksamhet som finansieras med nationella medel och på verksamhet som finansieras ur strukturfonderna. I lagen föreskrivs det om stöd som beviljas företag, stöd som beviljas för regionutveckling, lönesubvention, stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen och startpeng. Lagen gäller inte enbart landskapen, utan också projekt som arbets- och näringsministeriet finansierar med nationella medel, projekt som gäller tekniskt stöd och som arbets- och näringsministeriet finansierar med medel ur strukturfonderna samt projekt som social- och hälsovårdsministeriet finansierar med medel ur strukturfonderna. Lagen innehåller bestämmelser om förvaltningen och verkställandet av Finlands strukturprogram Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020 som tillämpas av alla myndigheter

som verkställer programmet. Vissa bestämda paragrafer i lagen gäller också Finlands garantiprogram för att förbättra tillgången på finansiering för tillväxtföretag.

I förslaget till lag om privata arbetsförmedlingstjänster finns bestämmelser om förbud att ta ut avgifter för tjänsterna, förbud att tillhandahålla minderårig arbetskraft för arbeten där det enligt lagen är förbjudet att anställa minderåriga, principen om icke-diskriminering som ska följas i privat arbetsförmedling samt skyldigheten att lämna uppgifter som gäller privata arbetsförmedlingstjänster.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2020.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL....1
INNEHÅLL 3
ALLMÄN MOTIVERING....5
1 INLEDNING.... 5
2 NULÄGE 6
2.1 Lagstiftning och praxis....6
Lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice 6
Sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen....30
Ohjaamo-verksamheten.... 31
Lagstiftningen om utveckling av regionerna och strukturfonder 33
Lagstiftning om företagsfinansiering 39
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU....42
Offentlig arbetskraftsservice 42
2.3 Bedömning av nuläget 49
Offentlig arbetskrafts- och företagsservice 49
Sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen....63
Regionutveckling och strukturfonder....64
Stöd som har avsetts för utveckling av företagsverksamhet 67
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN....68
3.1 Målsättning 68
3.2 De viktigaste förslagen....70
Lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling....70
Lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster 78
Lagen om privata arbetsförmedlingstjänster 81
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER 81
4.1 Ekonomiska konsekvenser....81
Konsekvenser för samhällsekonomin och den offentliga ekonomin....81
Konsekvenser för företag och sammanslutningar 86
Tjänsternas effektivitet....87
4.2 Konsekvenserna för myndigheterna....90
Offentlig arbetskrafts- och företagsservice 91
Konsekvenser för förvaltningen av strukturfonderna....92
4.3 Samhälleliga konsekvenser....95
Konsekvenser för sysselsättningen....95
Konsekvenser för arbetslösa....96
Konsekvenser för regionutvecklingen....99
Konsekvenser för föreningar och organisationer 100
4.4 Konsekvenser för miljön....100
4.5 Konsekvenser för jämställdhet och jämlikhet....100
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN 101
5.1 Remissyttranden och hur de har beaktats....102
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER....107
DETALJMOTIVERING 109
1 LAGFÖRSLAG 109
1.1 Lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling 109
1 kap. Allmänna bestämmelser....109

2 kap. Serviceprocessen för arbetssökande....116
3 kap. Offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling 125
4 kap. Tillväxttjänstutbildning 127
5 kap. Arbetsprövning 131
6 kap. Sysselsättningsskyldighet.... 134
7 kap. Särskilda bestämmelser....135
8 kap. Sökande av ändring....140
9 kap. Ikraftträdande 142
1.2 Lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster....143
1 kap. Allmänna bestämmelser....143
2 kap. Stöd som beviljas företag....145
3 kap. Stöd till juridiska personer för icke vinstdrivande utvecklings- och investeringsverksamhet 149
4 kap. Lönesubvention och stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen 154
5 kap. Startpeng 157
6 kap. Ansökan om samt beviljande och utbetalning av stöd....157
7 kap. Återbetalning och återkrav av stöd samt avslutande av utbetalning....161
8 kap. Särskilda bestämmelser om Europeiska unionens strukturfonderna....167
9 kap. Särskilda bestämmelser....179
10 kap. Ikraftträdande 181
1.3 Lagen om privata arbetsförmedlingstjänster....181
1.4 Lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet.183
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER 185
3 IKRAFTTRÄDANDE 189
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING 189
LAGFÖRSLAG 201
1. Lag om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling 201
2. Lag om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster....218
3. Lag om privata arbetsförmedlingstjänster....244
4. Lag om ändring av 1 och 2 § i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet....246
BILAGA 246
PARALLELLTEXT 246
Lag om ändring av 1 och 2 § i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet....247

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

I april 2016 satte statsminister Juha Sipiläs regering upp riktlinjerna i fråga om de uppgifter som ska överföras till de nya landskapen. Till landskapen ska enligt riktlinjerna överföras uppgifterna vid närings-, trafik- och miljöcentraler (NTM-centralerna), arbets- och näringsbyråer, regionförvaltningsverk, landskapsförbund och kommuner. NTM-centralerna, arbets- och näringsbyråerna och landskapsförbunden läggs samtidigt ned.

Regeringen har till riksdagen överlämnat en regeringsproposition med förslag till lagstiftning om inrättande av landskap och om en reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lämnande av underrättelse enligt artikel 12 och 13 i Europeiska stadgan om lokal självstyrelse (RP 15/2017 rd). Propositionen innefattar ett förslag till landskapslag. I 6 § 1 mom. i den lagen definieras de uppgiftsområden inom vilka landskapet ska sköta de uppgifter som åligger det enligt lag. Enligt 9 punkten i ovannämnda moment överförs de myndighetsuppgifter inom regionutveckling som hör till landskapets uppgiftsområde samt utvecklandet och finansieringen av området och dess näringsliv och innovationsmiljö, utvecklandet av utbildningen och kunnandet i anslutning till dessa och främjandet av kultur, ordnandet av företags-, arbets- och näringstjänster och integration. Arbets- och näringsbyråernas nuvarande arbets- och näringstjänster (offentlig arbetskrafts- och företagsservice) och NTM-centralernas företagstjänster ska vara en del av landskapens tillväxttjänster. Regeringen har överlämnat en proposition till riksdagen med förslag till lag om regionutveckling och tillväxttjänster och till vissa lagar som har samband med den (RP 35/2018 rd). Lagen om regionutveckling och tillväxttjänster ska innehålla bestämmelser om ramarna för ordnandet och produktionen av tillväxttjänster, men innehållet i tjänsterna definieras inte i lagen. Bestämmelser om tjänsternas innehåll ska utfärdas genom särskilda lagar.

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling, en lag om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster och en lag om privata arbetsförmedlingstjänster, som delvis ersätter lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012), lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1369/2014), lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt (8/2014) och lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet (9/2014).

Regeringen kommer att överlämna en separat regeringsproposition till riksdagen om hur de uppgifter i anslutning till verkställigheten av systemen för utkomstskydd för arbetslösa och alterneringsledighet som för närvarande hör till arbets- och näringsbyråerna ska skötas efter nedläggningen av dessa. Det ska också stiftas en separat lag om de informationssystem och den informationsförvaltning som hänför sig till tillväxttjänsterna, och propositionen om den bereds separat.

Målet med Europeiska unionens (EU) regional- och strukturpolitik (sammanhållningspolitiken) är att öka medlemsstaternas ekonomiska och sociala samhörighet och att minska skillnaderna i utveckling mellan olika områden. I takt med att EU har utvidgats har de sociala och ekonomiska skillnaderna mellan olika områden inom unionen blivit större än tidigare och skapat nya utmaningar för sammanhållningspolitiken. Inom unionen behövs det effektiva redskap för att minska den ekonomiska, sociala och regionala ojämlikheten. De program som ska finansieras med medel ur EU:s strukturfonder ska samtidigt kraftigare än förut stödja stärkandet av unionens konkurrenskraft. EU:s stöd till medlemsländerna kanaliseras via tidsbundna program som beretts i medlemsländerna och godkänts av kommissionen.

Finland har som mål att vara en aktiv och initiativrik EU-medlem när det gäller sammanhållningspolitiken. Finlands strukturfondsprogram Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020 finansieras med medel ur EU:s strukturfonder, det vill säga Europeiska socialfonden (ESF) och Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Programmets offentliga finansieringsramar uppgår under programperioden till sammanlagt 2,6 miljarder euro, av vilket EU:s medfinansiering utgör hälften, det vill säga 1,3 miljarder euro. Den nationella finansieringsandelen består av finansiering från staten, kommunerna och andra offentliga organisationer. Programmet innehåller sju verksamhetslinjer, som ska stödja konkurrenskraften och sysselsättningen i synnerhet vad gäller små och medelstora företag. Programmet ska förverkliga målen i Europa 2020 - strategin. Genom programåtgärderna eftersträvas ny affärsverksamhet, tillväxt och internationalisering för företagen, en större innovations- och kompetensbas, större utnyttjande av förnybar energi, större energi- och materialeffektivitet, sysselsättning för ungdomar och personer som har en svag ställning på arbetsmarknaden, ökad produktivitet i arbetet och ökad arbetshälsa, bättre utbildning och utbildningstjänster samt förebyggande av utslagning. Programmet genomförs i hela Fastlandsfinland. Landskapet Åland har sitt eget program.

Med medel ur ERUF finansieras även Finlands garantiprogram för förbättring av tillgången till finansiering för tillväxtföretag (ett strukturfondsprogram enligt EU:s finansieringsprogram för små och medelstora företag). Finansieringsprogrammet för små och medelstora företag är ett av Europeiska investeringsbankens och Europeiska investeringsfondens, det vill säga EIB-gruppens, finansiella instrument, vars mål är att främja finansieringen för små och medelstora företag genom att delvis täcka kreditinstitutens risk med lånegarantier. Via programmet erbjuds små och medelstora företag ny skuldfinansiering för kapitalet i det inledande skedet då företaget grundas, för kapital som är avsett för effektivisering av företagets allmänna funktioner, för genomförande av nya projekt eller för befintliga företag att utveckla något nytt eller för sådana företag att komma in på marknaden. ERUF- finansieringen och den nationella statliga finansieringen till programmet uppgår till 40 miljoner euro under åren 2016−2020. Programmet genomförs i hela Fastlandsfinland.

Europeiska unionen styr användningen av strukturfondsmedel genom sin egen lagstiftning, men förutsätter också att medlemsstaterna har nationell lagstiftning om saken.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

Tillhandahållande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice

Offentlig arbetskrafts- och företagsservice har definierats i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, som trädde i kraft den 1 januari 2013, och i statsrådets förordning om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (1073/2012), som utfärdats med stöd av den. Syftet med lagen var att klarlägga lagstiftningen gällande offentlig arbetskrafts- och företagsservice genom att samla bestämmelser som funnits i flera olika lagar till en och samma lag samt genom att definiera ett tydligare serviceurval än tidigare.

I lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs det om serviceprocessen för enskilda arbetssökande och om den offentliga arbetskrafts- och företagsservice som arbets- och näringsmyndigheten (arbets- och näringsbyråerna och arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter) har organiseringsansvar för. I lagen finns även bestämmelser om de uppgifter som NTM-centraler och närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och nä-

ringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter har i anslutning till arbetskrafts- och företagsservice.

Arbets- och näringsmyndigheten erbjuder som offentlig arbetskrafts- och företagsservice arbetsförmedling, information och rådgivning, kompetensutveckling och tjänster för att starta och utveckla företagsverksamhet. Till den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen hör också sakkunnigbedömningar som gäller serviceprocessen för enskilda kunder, ekonomiska förmåner som anknyter till service och sakkunnigbedömningar samt stöd och ersättningar enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska tillhandahållas utifrån näringslivets och arbetsmarknadens behov och bygga på prognostisering av förändringar. Till de enskilda kunderna tillhandahålls sådan offentlig arbetskrafts- och företagsservice enligt kundens servicebehov som säkerställer tillgången till kompetent arbetskraft och främjar enskilda kunders placering på den öppna arbetsmarknaden samt inledning och utveckling av företagsverksamhet.

Enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice är det arbets- och näringsbyråerna, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter eller NTM-centralerna som har till uppgift att bedöma kundens servicebehov. Även de övriga uppgifterna i anknytning till serviceprocessen för arbetssökande, dvs. intervjuer av arbetssökande och utarbetandet, revideringen och uppföljningen av sysselsättningsplanen, hör enligt lagen till arbets- och näringsmyndigheten. Den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen kan arbets- och näringsbyråerna, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter eller NTM-centralerna dock producera själva eller skaffa helt eller delvis av tjänsteproducenter. Arbetsförmedlingen samt inom kompetensutvecklingen vägledningen för yrkesval och karriär är i princip tjänster som arbets- och näringsbyrån producerar själv. Bland annat arbetskraftsutbildning, träningstjänster och sakkunnigbedömningar skaffar man av utomstående tjänsteproducenter. I lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice finns det inga bestämmelser om att ordna eller anskaffa tjänster som kompletterar den service som anges i lagen.

Den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen finansieras istatsbudgeten med de anslag under huvudtiteln för arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde som är avsedda att främja sysselsättningen och bekämpa arbetslösheten (moment 32.30.51, nedan sysselsättningsanslagen). Med det ovan avsedda sysselsättningsanslaget stöds framför allt sysselsättningen av personer med svag arbetsmarknadsställning. Med sysselsättningsanslaget finansieras också en del av lönesubventionen, startpengen samt andra stöd och ersättningar enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Åren 2017 och 2018 används för finansiering av lönesubvention och av startpengen för arbetslösa arbetssökande även anslag som staten anvisat för den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel, grunddagpenningen och finansieringen av arbetsmarknadsstödet. Arbetskraftsservice kan dessutom finansieras med medel ur Europeiska socialfonden. Under programperioden 2014–2020 godkänns i ESF-projekt kostnader för anskaffning av träning och arbetskraftsutbildning samt för lönesubvention.

Av anslagen under åren 2015−2017 användes cirka 80 procent för anskaffning av arbetskraftsutbildning och för lönesubventionerat arbete. I de ovannämnda andelarna har utöver sysselsättningsanslaget dessutom beaktats anslagen för arbetslöshetsförmåner för 2017. Av anslagen för år 2015 användes det en större andel för arbete med lönesubvention än för arbetskraftsutbildning, emedan det under år 2016 och 2017 användes mera för arbetskraftsutbildning än för arbete med lönesubvention. Startpengens andel av de använda anslagen har utgjort cirka 6−7 procent och andelen för sysselsättningspolitiskt understöd och för träning cirka 3−5 procent.

Den offentliga arbetskrafts- och företagsservice som erbjuds enskilda kunder är avgiftsfri. Även den service som erbjuds arbetsgivarna är avgiftsfri med undantag av den gemensamt an-

skaffade arbetskraftsutbildningen. Utvecklingsservice av företagsverksamheten, som erbjuds företag, är avgiftsbelagd.

Inom offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska jämlikhet och opartiskhet iakttas. Arbetstvister påverkar inte den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen. Vid tillhandahållande och utveckling av samt information om den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen ska likabehandling och jämställdhet mellan män och kvinnor på arbetsmarknaden främjas aktivt.

Definitionen av arbetslös

I lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avses med en arbetslös en person som inte står i anställningsförhållande eller är sysselsatt på heltid som företagare eller i eget arbete längre än två veckor utan avbrott enligt 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som inte är studerande på heltid enligt 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Som arbetslös betraktas också en person som står i anställningsförhållande, om personen är permitterad på heltid eller personens ordinarie arbetstid per vecka är under fyra timmar. Definitionen av arbetslös är inte bunden till kravet om att vara arbetssökande. En arbetslös arbetssökande är en person som motsvarar definitionen av arbetslös och som är registrerad som arbetssökande i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem.

Enligt definitionen av arbetslös ska de som är registrerade i tjänsten betraktas som arbetslösa, med undantag av de som deltar i arbetskraftsutbildning, om de studier som ordnas som arbetskraftsutbildning är sådana heltidsstudier som avses i 2 kap. i lagen om utkomststöd för arbetslösa. En person som är permitterad på heltid betraktas som arbetslös oberoende av om det är fråga om en permittering för viss tid eller för bestämd tid. Om permitteringen genomförs så att arbetstiden per vecka eller dag förkortas, betraktas den permitterade personen inte som arbetslös. En person som får invalidpension eller sjukdagpenning är arbetslös, om personen inte är i ett gällande arbetsförhållande.

Den definition av arbetslös som finns i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice är av betydelse särskilt vid beviljande av lönesubvention eller ersättning för rese- och logikostnader samt vid kartläggning av de personer som har rätt till en sysselsättningsplan.

Serviceprocessen för arbetssökande

I 2 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice finns bestämmelser om de centrala delarna av arbetssökandens serviceprocess. Serviceprocessen består av inledandet av jobbsökning, intervjun med arbetssökanden, utarbetande och revidering av en sysselsättningsplan, anvisande till de i planen överenskomna tjänsterna och uppföljning av hur planen har genomförts.

En enskild kunds jobbsökning inleds den dag då kunden elektroniskt begär det via den för ändamålet avsedda nättjänsten eller personligen hos arbets- och näringsbyrån och han eller hon registreras som arbetssökande i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. Arbets- och näringsmyndigheterna kan också godkänna en begäran som framförts på annat sätt. År 2017 inledde cirka 81 procent av arbetssökanden jobbsökningen via nättjänsten. Att jobbsökningen började via nättjänsten var vanligast i Birkaland, Norra Österbotten och Tavastland. Nättjänsten användes minst i Sydöstra Finland, där cirka 76 procent av de arbetssökande inledde jobbsökningen via nättjänsten.

Som arbetssökande kan även registreras sådana medborgare i andra stater som på basis av internationella avtal om arbetskraftens fria rörlighet som är förpliktande för Finland har rätt att utan arbets- och näringsbyråns arbetskraftspolitiska prövning komma till Finland för att söka

arbete och förvärvsarbeta. I praktiken gäller detta medborgare i EU- och EES- länder samt deras familjemedlemmar oberoende av nationalitet. Andra utländska medborgare och personer utan medborgarskap registreras som arbetssökande om de har rätt att förvärvsarbeta med stöd av ett uppehållstillstånd och tillståndet inte är förenat med några begränsningar som gäller arbetsgivaren.

Jobbsökningen upphör att vara i kraft om den arbetssökande meddelar att han eller hon inte längre önskar hålla sin arbetsansökan i kraft. Därtill upphör jobbsökningen om den arbetssökande inte anlitar service hos arbets- och näringsmyndigheten eller tjänsteproducenten inom den tid som myndigheten eller tjänsteproducenten har satt ut och på det sätt dessa förutsätter, inte inom den tid som arbets- och näringsmyndigheten har satt ut lägger fram de redogörelser om sin yrkeskompetens, arbetshistoria, utbildning och arbetsförmåga som behövs för tillhandahållande av offentlig arbetskraftsservice, inte inom den tid och på det sätt som överenskommits i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den underrättar arbets- och näringsmyndigheten om hur han eller hon har följt planen, eller inte deltar i de undersökningar eller bedömningar av arbetsförmågan som är nödvändiga för att klarlägga hans eller hennes servicebehov. Utöver vad som föreskrivs ovan upphör giltigheten för utländska arbetssökandes jobbsökning, om de inte längre uppfyller villkoren för registrering av utlänningar som arbetssökande.

Efter att giltigheten för jobbsökningen upphört kan jobbsökningen inledas på nytt. Om jobbsökningen har upphört att vara i kraft på grund av att den arbetssökande inte har deltagit i de undersökningar eller bedömningar av arbetsförmågan som är nödvändiga för att klarlägga hans eller hennes servicebehov, krävs det dessutom att en enskild kund som önskar inleda jobbsökningen på nytt förbinder sig att delta i nämnda undersökningar och utvärderingar.

Arbets- och näringsmyndigheten ska ordna en intervju med en arbetssökande inom två veckor från jobbsökningens början, om det inte med beaktande av arbetssökandens situation är uppenbart onödigt. Att ordna en intervju anses onödigt t.ex. då en arbetssökande är medveten om att ett anställningsförhållande, studier eller familjeledighet ska inledas inom den närmaste framtiden eller om en motsvarande ändring i livssituationen. Arbets- och näringsmyndigheten ska ge arbetssökanden möjlighet till senare regelbundet återkommande intervjuer enligt arbetssökandens servicebehov. En intervju med en arbetslös arbetssökande ska dock alltid ordnas s om arbetslösheten har fortgått oavbrutet i tre månader och därefter alltid med intervaller på tre månader av arbetslöshet utan avbrott. Ovanavsedda skyldighet att intervjua arbetslösa arbetssökande med intervaller på tre månader genomfördes genom en lagändring som trädde i kraft vid ingången av 2017. Tidigare skulle en intervju med en arbetslös arbetssökande ordnas när arbetslösheten oavbrutet fortgått i tre månader med sex månaders mellanrum, om det inte uppenbart var onödigt. Det huvudsakliga syftet med ändringen har varit att effektivera serviceprocessen för de arbetssökande samt att därmed förkorta arbetslöshetsperioderna.

I den första intervjun med den arbetssökande kontrolleras och kompletteras uppgifterna om jobbsökningen, bedöms servicebehovet, utarbetas en sysselsättningsplan och avtalas om sättet att anlita service hos arbets- och näringsmyndigheten och om kontakten mellan myndigheterna och arbetssökanden. Som ett led i bedömningen av servicebehovet bedömer arbets- och näringsmyndigheten den arbetslösa arbetssökandens förutsättningar att få arbete på den öppna arbetsmarknaden samt sannolikheten för förlängd arbetslöshet.

En arbetslös arbetssökande och en arbetssökande som omfattas av omställningsskydd har rätt till en sysselsättningsplan. Sysselsättningsplanen kan utarbetas också som en sådan sektorsövergripande sysselsättningsplan som avses i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Sysselsättningsplanen kan ersättas med en integrationsplan som avses i lagen om främjande av integration (1386/2010) eller med en aktiveringsplan som avses i

lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001). Om en arbetslös arbetssökandes rätt till ovan avsedda planer föreskrivs i ovannämnda lagar. Sysselsättningsplanen grundar sig på den arbetssökandes egna mål för arbete eller utbildning och det uppskattade servicebehovet. I planen överenskoms om jobbsökning och målsättningen för den, om offentlig arbetskrafts- och företagsservice enligt den arbetssökandes servicebehov, om annan sysselsättningsfrämjande service samt om expertbedömningar. Vid behov ska planen innehålla överenskommelse om annan service som förbättrar kompetensen, arbetsmarknadsfärdigheterna och funktionsförmågan eller om åtgärder som hänför sig till klarläggande av arbetsförmågan eller hälsotillståndet. Den arbetssökande och arbets- och näringsmyndigheten ska komma överens om uppföljning av hur planen har genomförts och godkänna planen.

Närmare bestämmelser om sysselsättningsplanen och om godkännandet av den får utfärdas genom förordning av statsrådet. Vid utarbetandet, justeringen och uppföljningen av sysselsättningsplanen utnyttjas digitala lösningar. Den arbetssökande kan i webbtjänsten Mina e-tjänster godkänna den plan som föreslås för personen i fråga eller utarbeta ett eget förslag till plan för arbets- och näringsbyrån. Den arbetssökande kan också meddela om genomförandet av planen via webbtjänsten.

Arbets- och näringsmyndigheten ska i samband med att en jobbsökning inleds eller utan dröjsmål därefter informera den arbetssökande om omständigheter som hänför sig till jobbsökningen, om den offentliga arbetskrafts- och företagsservice som står till buds, om villkoren för jobbsökningens giltighet och om omställningsskyddet. En arbetslös arbetssökande ska dessutom vid behov informeras om annan sysselsättningsfrämjande service, om de allmänna skyldigheter som arbetslösa arbetssökande har och om de viktigaste arbetskraftspolitiska villkoren för arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd.

Den som är arbetslös arbetssökande har en allmän skyldighet att söka arbete och utbildning. En arbetslös arbetssökande är också skyldig att delta i intervjuer för arbetssökande och i utarbetande och revidering av en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter sysselsättningsplanen. En arbetslös arbetssökande med vilken en sysselsättningsplan eller en ersättande plan har utarbetats är skyldig att följa sin plan och att söka sig till och delta i sådan service enligt planen som stöder jobbsökningen och främjar arbetsmarknadsfärdigheterna och möjligheterna att få arbete. En arbetslös arbetssökande är dessutom skyldig att inom den tidsfrist och på det sätt som avtalats i planen underrätta arbets- och näringsmyndigheten om hur han eller hon har följt planen. Om arbetslöshetsskyddspåföljderna i anknytning till sysselsättningsplanen och ersättande planer föreskrivs i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002). Om en arbetssökande utan giltig orsak uteblir från ett möte där en sysselsättningsplan utarbetas eller revideras, vägrar från utarbetande eller revidering av planen eller försummar att iaktta den, har han eller hon inte rätt till arbetslöshetsförmåner under en viss tid. De tjänster som man överenskommit om i sysselsättningsplanen påverkar även nivån på den arbetslöshetsförmån som den arbetssökande får. Arbetssökanden kan betalas en förhöjd arbetslöshetsförmån för högst 200 dagar under tiden för sysselsättningsfrämjande service som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Arbets- och näringsmyndigheten ska inom ramen för de anslag som har ställts till arbets- och näringsmyndighetens förfogande erbjuda arbete och utbildning samt ordna den service som ingår i sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den. Myndigheten ska också följa hur sysselsättningsplanen eller den ersättande planen genomförs och bidra till att serviceprocessen framskrider.

Arbetsförmedling

Arbetsförmedlingen är en av kärnuppgifterna vid arbets- och näringsbyråerna. Genom arbetsförmedlingen främjas det att utbudet och efterfrågan på arbetskraft möts så att lediga arbeten besätts och arbetssökandena får arbete snabbt. Arbetsförmedlingen baserar sig på arbetsgivarens och arbetstagarens avtalsfrihet och fria val. Enligt 3 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice består arbetsförmedlingsservice av publicering och förmedling av information om ledigförklarade arbeten, sökande av arbetssökande som är lämpliga för det lediga arbetet och presentation av dem för arbetsgivaren samt sökande och erbjudande av lämpliga arbeten för de arbetssökande.

I lagen föreskrivs om de grunder på basis av vilka arbets- och näringsmyndigheten kan vägra ta emot en platsanmälan om en ledig anställning eller ta bort en anmälan ur arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem. Myndigheten kan vägra ta emot en anmälan eller ta bort en anmälan om det utifrån anmälan är uppenbart eller utifrån arbetsgivarens tidigare handlande eller i övrigt finns grundad anledning att misstänka att arbetsgivaren bryter mot ett lagstadgat diskrimineringsförbud, att arbetsgivaren söker arbetstagare för lagstridiga arbetsuppgifter eller i fråga om vilka det strider mot lag att anställa den som söks, arbetsgivaren väsentligt försummar sina skyldigheter enligt 2 kap. i arbetsavtalslagen eller 2 och 3 kap. i lagen om sjöarbetsavtal eller sin skyldighet att betala skatter och lagstadgade avgifter, det på arbetsplatsen föreligger ett uppenbart hot om våld eller förekommer trakasserier eller annat osakligt bemötande som medför olägenhet eller risk för arbetstagarens hälsa, eller det på grund av uppgiftens natur eller av annan motsvarande orsak inte är ändamålsenligt att stödja tillsättningen genom arbetsförmedling. En förutsättning för ovannämnda beslut då det är fråga om brott mot ett diskrimineringsförbud eller att arbetsgivaren försöker anställa en person till lagstridiga eller förbjudna uppgifter är att arbetsgivaren inte trots uppmaning av arbets- och näringsmyndigheten har rättat sin platsanmälan.

Bestämmelser om arbetsförmedling från Finland till utlandet och från utlandet till Finland och om internationell praktik utfärdas genom förordning av statsrådet. Enligt statsrådets förordning om offentlig arbetskrafts- och företagsservice tillhandahålls det arbetsförmedlingsservice åt arbetssökande som söker sig till arbete i Finland från en stat vars medborgare på basis av de internationella avtal som är förpliktande för Finland och gäller arbetskraftens fria rörlighet har rätt att utan arbets- och näringsbyråns arbetskraftspolitiska prövning komma till Finland för att söka arbete och ta emot arbete (avtalsslutande part). På motsvarande sätt tillhandahålls arbetsförmedlingsservice åt en arbetssökande som från Finland söker sig till arbete i en avtalsslutande stat eller en arbetsgivare som söker arbetstagare från en avtalsslutande stat till arbete i Finland eller från Finland till arbete i en avtalsslutande stat.

Arbets- och näringsförvaltningen hör till arbetsförmedlingsnätverket European Employment Services (Eures), genom vilket den fria rörligheten av arbetskraft inom EU och EES främjas och arbetsgivarna hjälps att rekrytera arbetstagare från EU- och EES- områdets länder. Till nätverkets tjänster hör arbetsförmedling, informationsförmedling och rådgivning. Bestämmelser om nätverket finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2016/589 om ett europeiskt nätverk för arbetsförmedlingar (Eures), om arbetstagares tillgång till rörlighetstjänster och om ytterligare integration av arbetsmarknaderna samt om ändring av förordningarna (EU) nr 492/2011 och (EU) nr 1296/2013. Förordningen trädde i kraft i maj 2016. Ett allmänt syfte med förordningen är att Eures-nätverket ska fungera som ett redskap för alla arbetssökande eller arbetsgivare som är intresserade av arbetskraftsutvecklingen inom EU och EES. Senast i maj 2018 ska privata företag och icke-vinstdrivande sammanslutningar ha möjlighet att vid sidan av den egna verksamheten ansöka om att få bli medlem av eller att vid sidan av den egna verksamheten få delta som samarbetspartner i Eures-nätverket. I Finland föreskrivs det om detta i lagen om godkännande av privata företag och andra sammanslutningar som medlemmar och samarbetspartner i det europeiska nätverket för arbetsförmedlingar (Eures) (223/2018), som trädde i kraft den 1 maj 2018. Medlemmar och samarbetspartners kan

samtidigt också fungera som tjänsteproducenter inom Eures-nätverket. Eures-verksamheten stöds och utvecklas för närvarande med medel ur Europeiska socialfonden. Eures-utvecklingsprojekt kan också finansieras med nationella anslag. Arbets- och näringsministeriet verkar tillsammans med KEHA-centret som ett nationellt samordningskontor.

Genom den internationella arbetsförmedlingen kan företag söka arbetskraft även från länder utanför EU- och EES- området. Den offentliga arbetsförmedlingen har i uppgift att framför allt informera om arbetslivet, arbetsmarknaden och arbetsmöjligheterna i Finland. Till den internationella arbetsförmedlingens helhet ansluter sig nära arbets- och näringsbyråernas delbeslut om vilka det föreskrivs i utlänningslagen (301/2004).

Informations- och rådgivningstjänster

Arbets- och näringsservicen har i uppgift att stöda medborgarna i bearbetandet och genomförandet av deras yrkesmässiga mål. Arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter och NTM-centralen ger information och råd om lediga arbeten och jobbsökning, tillgången på och anskaffning av arbetskraft, utbildningsmöjligheter och andra möjligheter till kompetensutveckling, arbetsmarknaden, branscher och yrken, inledandet av företagsverksamhet och möjligheter att utveckla verksamheten, och service, stöd och ersättningar som står till buds för genomförande av omställningsskyddet.

Sakkunnigbedömningar i anslutning till serviceprocessen

För att utreda en enskild kunds situation och servicebehov kan arbets- och näringsbyrån eller NTM-centralen skaffa sakkunnigbedömningar. Sakkunnigbedömningar skaffas för kartläggningar av kompetensen och yrkesskickligheten, undersökningar och utvärderingar av arbetsförmågan, bedömningar av företagarfärdigheter och förutsättningar för företagsverksamhet sam för inledande kartläggningar enligt lagen om främjande av integration. Lagen ger också möjlighet att skaffa andra sakkunnigbedömningar än de ovannämnda. Även när sakkunnigbedömningar skaffas av utomstående tjänsteproducenter, ansvarar arbets- och näringsmyndigheten för bedömningen av kundens servicebehov och bestämmer om de tjänster som tillhandahålls på basis av servicebehovet. Arbets- och näringsmyndigheten är inte bunden av den utomstående serviceproducentens bedömningar eller rekommendationer. År 2017 skaffades det sakkunnigbedömningar för sammanlagt cirka 4,4 miljoner euro.

Vägledning för yrkesvalet och karriären

Med vägledning för yrkesvalet och karriären stöds enskilda kunder i yrkesvalet, den yrkesmässiga utvecklingen, placeringen i arbetslivet och det livslånga lärandet. Med vägledningen för yrkesvalet och karriären hjälps enskilda kunder att identifiera sina förutsättningar och yrkesmässiga mål samt att bedöma dem i förhållande till arbetslivet och utbildningsmöjligheterna samt att på basis av detta fatta ändamålsenliga beslut i anslutning till karriären.

Vid vägledningen för yrkesvalet och karriären får man med kundens samtycke vid behov använda lämpliga psykologiska bedömningsmetoder. Psykologiska bedömningsmetoder används för att utreda alternativen för yrkesval och karriär, kompetensen och lämpligheten. Användningen av psykologiska bedömningsmetoder förutsätter en psykologexamen.

Psykologer tillhandahåller vägledning för yrkesval och karriär både vid arbets- och näringsbyråerna och via den riksomfattande telefon- och videoservicen. Vägledning för yrkesval och karriär ges förutom av psykologer också av sakkunniga via arbets- och näringsbyråernas servicelinjer för kompetensutveckling och stödd sysselsättning. Vägledning för yrkesval och karriär samt mer omfattande informations-, rådgivnings- och vägledningstjänster produceras mul-

tiprofessionellt vid servicecentren och vid de multiprofessionella Ohjaamo-serviceställen som erbjuder tjänster med låg tröskel för unga. Vid utvecklingen av servicehelheten utnyttjas både de riksomfattande och regionala nätverken, dvs. de så kallade samarbetsgrupperna för livslång vägledning. Inom det ESF-finansierade Kohtaamo- projekt som gäller stödet för Ohjaamo-verksamheten samt utvecklandet av rådgivningen på webben har man utvecklat en service-plattform för rådgivning där bl.a. vägledning för yrkesval och karriär kan tillhandahållas via en skyddad nätförbindelse i internet.

Träning

Som träning erbjuds jobbsökar-, karriär- och arbetsträning. Syftet med jobbsökarträningen är att stödja och vägleda den enskilda kunden vid jobbsökning. Med karriärträningen stöds och vägleds den enskilda kunden vid klarläggandet av alternativ för yrkesvalet och karriären, för sökande till yrkesutbildning och för utveckling av arbetslivsfärdigheter. Innehållet i jobbsökar- och karriärträningen kan accentueras på olika sätt beroende på den målgrupp som deltar i träningen. Oberoende av skillnaderna i accentueringen är syftet alltid att stöda sökandet till arbete eller yrkesutbildning. Jobbsökar- och karriärträning kan erbjudas såväl enskilda personer som grupper.

Syftet med arbetsträningen är att stödja och vägleda den enskilda kunden vid placeringen i arbete och utbildning som sker på arbetsplatsen. I arbetsträningen kan den arbetssökande hjälpas att hitta en arbetsplats samt den arbetssökande och arbetsgivaren stödjas i synnerhet i början av arbetskarriären. Arbetsträningen kan även användas för att stödja den enskilda kunden vid sökning och övergång till utbildning samt vid avläggandet av utbildning som sker på arbetsplatsen. Arbetsträning kan erbjudas såväl enskilda personer som grupper.

Bestämmelser om maximitiden för träning utfärdas genom förordning av statsrådet. Jobbsökarträningen kan pågå i högst 20 dagar, karriärträningen i högst 40 dagar och arbetsträningen i högst 50 timmar under en period på 12 månader. Enligt statistiken inleddes det år 2017 sammanlagt cirka 43 100 träningsperioder, och lite över hälften av dem var jobbsökarträningar, en fjärdedel karriärträningar och resten arbetsträningar.

De som deltar i träningen omfattas av en gruppansvarsförsäkring som tecknats av arbets- och näringsministeriet. För en olycka som skett under träningen betalas ersättning av statens medel enligt de grunder som bestäms i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) , ifall den enskilda kunden inte har rätt till en ersättning av minst samma storlek med stöd av annan lag. Lagen innehåller också bestämmelser om avbrytande av träning. Arbets- och näringsbyrån fattar beslut om avbrytande av träningen, om den enskilda kunden utan tillstånd har varit frånvarande fem träningsdagar utan avbrott eller om han eller hon annars har varit frånvarande så mycket att målen för träningen inte nås. Arbets- och näringsbyrån kan avbryta träningen också av andra vägande skäl, t.ex. om någon som deltar i träningen beter sig våldsamt eller hotfullt.

Prövning

Enskilda kunder kan anvisas till utbildningsprövning vid en läroanstalt för klarläggande av alternativ för yrkesvalet och karriären. Under utbildningsprövningen prövar den enskilda kunden en viss utbildningsgren vid en läroanstalt för att utreda lämpligheten för ifrågavarande utbildning eller bransch. Utbildningsprövningens längd är högst 10 dagar i sänder. Under åren 2014—2017 ordnades det årligen cirka 400 perioder för utbildningsprövning.

Arbets- och näringsbyrån kan anvisa enskilda kunder arbetsprövning på en arbetsplats för att klarlägga alternativ för yrkesvalet och karriären eller för att stödja kundens möjligheter att

komma in på arbetsmarknaden igen. Arbetsprövning för klarläggande av alternativ för yrkesvalet och karriären används då personen saknar yrkesutbildning eller då det är fråga om byte av bransch eller yrke. Genom arbetsprövning kan utredas om branschen eller yrket intresserar personen eller om han eller hon är lämplig för uppgifter eller ett yrke i branschen i fråga. Arbetsprövning kan även användas för att utreda om företagande kan vara ett lämpligt karriäralternativ för den enskilda kunden.

Arbetsprövningen kan användas för att stödja kundens möjligheter att på nytt komma in på arbetsmarknaden i en situation där personen har varit frånvarande från arbetsmarknaden på grund av antingen arbetslöshet eller andra orsaker, t.ex. familjeledighet. Med hjälp av arbetsprövningen kan arbetsgivaren och arbets- och näringsbyrån bedöma om personens kompetens och allmänna arbetslivsfärdigheter är à jour eller om det behövs stöd för placering på arbetsmarknaden.

Arbetsprövning kan ordnas av företag, enskilda näringsidkare, kommuner, samkommuner, andra sammanslutningar, stiftelser eller statliga ämbetsverk eller inrättningar. Arbetsgivare till vilken en enskild kund står i anställningsförhållande när ett avtal om arbetsträning ingås kan inte vara anordnare av arbetsprövningen. Arbetsprövningens längd är högst 12 månader. Arbetsprövningen får dock inte pågå mer än sex månader hos samma anordnare. Om arbetsprövningen ordnas av en kommun, får den pågå i högst sex månader i samma uppgifter. Maximitiden för arbetsprövningen börjar räknas på nytt när personen har varit arbetslös utan avbrott i minst tolv månader eller när en person under 25 år har varit arbetslös utan avbrott i minst tre månader efter det att maximitiden har gått ut.

Det finns vissa begränsningar för ordnandet av arbetsprövning. Enskilda kunder kan inte anvisas arbetsprövning, om arbetsprövningen ger den som ordnar arbetsprövningen sådana fördelar som snedvrider konkurrensen mellan företag eller enskilda näringsidkare. Om det är fråga om sådana uppgifter för vilka den som ordnar arbetsprövningen kräver ett intyg över narkotikatest enligt 6 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) eller uppgifter som avses i lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002), ordnas arbetsprövningen inte om den enskilda kunden inte vill uppvisa ett sådant intyg eller ta emot sådana uppgifter. Inte heller anvisas en enskild kund arbetsprövning, om det är mindre än två veckor sedan den senaste arbetsprövning som pågått i sex månader utan avbrott har avslutats och den enskilde kunden inte begär något annat.

Arbets- och näringsbyrån, den som ordnar arbetsprövningen och den enskilda kunden ska ingå ett skriftligt tidsbegränsat avtal om arbetsprövningen. Av avtalet ska framgå målen för arbetsprövningen, när och var arbetsprövningen sker, arbetsprövningens längd per dag och vecka och vilken tid på dygnet arbetsprövningen sker, de uppgifter som den som deltar i arbetsprövningen ska utföra under den tid arbetsprövningen pågår, och vem som på arbetsplatsen ansvarar för vägledningen av och tillsynen över den som deltar i arbetsprövningen samt betalaren av arbetslöshetsförmånen, som den som ordnar arbetsprövningen ska underrätta om frånvaron. Arbetsprövningens längd kan vara mellan 4—8 timmar per dag och den kan ordnas under högst fem dagar per vecka.

I avtalet om arbetsprövning ska som villkor ingå att den som ordnar arbetsprövningen ska lämna in en bedömning av den enskilda kundens lämplighet för arbetet, yrket eller branschen till arbets- och näringsbyrån efter arbetsprövningen och, om arbetsprövningen har ordnats för att stödja kundens möjligheter att på nytt komma in på arbetsmarknaden, en bedömning av behovet av att utveckla arbetslivsfärdigheterna och kompetensen. Dessutom får arbets- och näringsbyrån i avtalet ställa upp sådana villkor för den som ordnar arbetsprövningen som behövs för genomförande av arbetsprövningen eller med tanke på den som deltar i arbetsprövningen. Den som ordnar arbetsprövningen och som är avtalspart kan inte överföra skyldigheterna en-

ligt avtalet på någon annan. Den som ordnar arbetsprövningen ska anmäla namnet på den enskilda kund som deltar i arbetsprövningen och uppgifterna om avtalet om arbetsprövning till förtroendemannen eller någon annan som företräder de anställda hos den som ordnar arbetsprövningen.

Den som deltar i arbetsprövningen står inte i anställningsförhållande till den som ordnar arbetsprövningen eller till arbets- och näringsbyrån. På den som deltar i arbetsprövningen tillämpas dock vissa lagar som tillämpas i arbetslivet, vilket innebär att den som ordnar arbetsprövningen jämställs med en arbetsgivare och den som deltar med en anställd. De lagar som tillämpas är lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986), lagen om likabehandling (1325/2014), vissa bestämmelser i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) samt bestämmelserna i 28 § om dagliga vilotider och bestämmelserna i 35 § om arbetsskiftsförteckning i arbetstidslagen (605/1996). Den som ordnar arbetsprövningen ansvarar för arbetarskyddet för den som deltar i arbetsprövningen enligt vad som föreskrivs i arbetarskyddslagen (738/2002) och lagen om unga arbetstagare (998/1993).

Arbets- och näringsministeriet ordnar gruppansvarsförsäkring för dem som deltar i prövning. För en olycka som skett under träningen betalas ersättning av statens medel enligt de grunder som bestäms i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, ifall den enskilda kunden inte har rätt till en ersättning av minst samma storlek med stöd av någon annan lag. Statskontoret behandlar ärenden som gäller ersättning av statens medel.

Om en enskild kund utan tillstånd har varit frånvarande fem prövningsdagar utan avbrott eller om han eller hon annars har varit frånvarande så mycket att målen för prövningen inte nås, fattar arbets- och näringsbyrån beslut om avbrytande av utbildningsprövningen eller om hävning av avtalet om arbetsprövning. Den som ordnar prövningen är skyldig att anmäla frånvaron till arbets- och näringsbyrån. Arbets- och näringsbyrån kan på samma sätt som vid träning avbryta utbildningsprövningen även av andra vägande skäl. Arbets- och näringsbyrån och den som ordnar arbetsprövningen har rätt att häva avtalet om arbetsprövning genom att meddela detta skriftligt till de andra parterna. Hävning av avtal får dock inte basera sig på en diskrimineringsgrund som förbjuds i lag eller på något annat osakligt skäl. Även den som deltar i arbetsprövningen får häva avtalet, även om det inte särskilt föreskrivs om detta.

Under åren 2017 och 2018 är det dessutom möjligt att använda kortvarig arbetsprövning som så kallad rekryteringsprövning för att bedöma lämpligheten innan ett arbetsavtal ingås. Med hjälp av rekryteringsprövningen kan den potentiella arbetsgivaren bedöma arbetstagarens lämplighet till uppdraget och arbetsgemenskapen. Syftet med rekryteringsprövningen är att sänka arbetsgivarnas tröskel att anställa en arbetslös arbetssökande.

Rekryteringsprövningen baserar sig på frivillighet. Ordnandet av prövningen förutsätter att den enskilda kunden tillsammans med den arbetsgivare som ordnar prövningen föreslår ordnandet av prövning för arbets- och näringsbyrån. På rekryteringsprövningen tillämpas bestämmelserna om arbetsprövning med vissa undantag. Bl.a. rekryteringsprövningens längd hos en och samma arbetsgivare begränsats till högst en månad.

År 2017 inleddes det enligt statistiken cirka 59 300 arbetsprövningsperioder, och av dem ordnades cirka 26 200 för att stödja återvändandet till arbetsmarknaden, cirka 32 800 för klarläggande av alternativ för yrkesvalet och karriären och cirka 300 som så kallad rekryteringsprövning för att bedöma lämpligheten. I arbetsprövning deltog cirka 44 900 personer, vilket betyder att en och samma person kan ha deltagit i flera arbetsprövningsperioder.

Arbetskraftsutbildning

Genom arbetskraftsutbildning förbättras de vuxnas yrkesskicklighet, möjligheter att få arbete eller behålla sitt arbete och deras färdigheter att bedriva verksamhet som företagare samt främjas tillgången på yrkeskunnig arbetskraft och uppkomsten av ny företagsverksamhet. NTM-centralen eller arbets- och näringsbyrån kan såsom arbetskraftsutbildning skaffa yrkesinriktad utbildning där målet inte är att avlägga en examen eller del av examen samt utbildning i företagsverksamhet och sådan integrationsutbildning som avses i lagen om främjande av integration. Bestämmelser om övrig arbetskraftsutbildning finns i lagen om yrkesutbildning (531/2017).

Då bestämmelserna om ansvaret för ordnandet av arbetskraftsutbildningen ändrades vid ingången av 2018 i samband med reformen av yrkesutbildning på andra stadiet överfördes en del av arbetskraftsutbildningen till utbildnings- och kulturministeriets anslag i statsbudgeten. Till anslagen överfördes alla de utbildningar som leder till yrkesinriktade examina på andra stadiet eller till delar av dessa examina. Ansvaret för ordnandet och genomförandet av arbetskraftsutbildning som finansieras med statsandelar ligger på de anordnare av utbildning som har fått ett tillstånd att ordna arbetskraftsutbildning och ett finansieringsbeslut av utbildnings- och kulturministeriet. Inom ramen för dessa anslag kan även ordnas utbildning som förbereder för en viss yrkesbransch samt olika utbildningar av tillståndskaraktär. När utbildnings- och kulturministeriet beviljar tillstånd för ordnande av arbetskraftsutbildning och utfärdar finansieringsbeslut är ministeriet skyldigt att höra arbets- och näringsministeriet. Beslut om riktandet av utbildningsutbudet fattas på basis av det förberedande arbetet med utbildningsbehoven och genom diskussion med utbildningsanordnarna och NTM-centralerna.

I samband med reformen överfördes även ansvaret för ordnandet av den grundläggande utbildningen för vuxna och av undervisningen i läsning och skrivning för invandrare till utbildnings- och kulturministeriets förvaltningsområde. Samtidigt slopades även NTM-centralernas och arbets- och näringsbyråernas arbetskraftsutbildning på högre nivå. Arbetslösa arbetssökande har dock möjlighet att ansöka till sådana studier för examen på högre nivå som stöds med arbetslöshetsförmån.

Inom den arbetskraftsutbildning som skaffas av NTM-centralerna och arbets- och näringsbyråerna genomförs påbyggnads- och kompletteringsutbildning, kortvarig utbildning av tillståndskaraktär samt företagarutbildning. I yrkesinriktad arbetskraftsutbildning kan i nödvändig omfattning ingå allmänbildande studier samt t.ex. språkstudier och studier i informationsteknik. Detta är ändamålsenligt beträffande de enskilda kunder som helt saknar avgångsbetyg från grundskolan eller tidigare yrkesutbildning eller vars studieframgång har varit svag. Därtill kan det i studieprogrammen vid behov inkluderas t.ex. arbetssökningsträning, språkstudier eller innehåll som syftar till företagande samt individuellt anpassade stöd- och vägledningstjänster. De flesta utbildningarna innehåller sådan inlärning som sker på en arbetsplats.

NTM-centralerna och arbets- och näringsbyråerna skaffar såsom arbetskraftsutbildning även den integrationsutbildning som strävar efter att främja och stödja invandrares integration i det finska samhället. I regel baserar sig innehållet i integrationsutbildningen på grunderna för utbildningsstyrelsen läroplan för vuxna invandrare (Utbildningsstyrelsens föreskrift 2012:1), men integrationsutbildningen kan även innehålla kortvarig undervisning i läsning och skrivning för sådana personer som har läs- och skrivfärdigheter i det egna modersmålet men som inte behärskar de västerländska alfabeten. Integrationsutbildningen pågår i högst ett år och består vanligen av 4 eller 5 moduler. Läroplanen och tillämpningen av integrationsutbildningen har specificerats våren 2016 så att det till utbildningshelheten har lagts yrkesinriktade studieinnehåll samt inlärning på arbetsplatsen. Syftet är att uppnå goda grundläggande kunskaper i finska eller svenska samt att stödja snabb övergång till yrkesinriktad utbildning och arbetsmarknaden.

NTM-centralerna samt arbets- och näringsbyråerna kan skaffa arbetskraftsutbildning tillsammans med en arbetsgivare, en uppdragsgivare till den som ämnar bli företagare eller med ett företag som överlåter företagarrättigheterna så att denna deltar i finansieringen av utbildningen. Den ovan avsedda gemensamt anskaffade utbildningen ordnas för en viss arbetsgivares blivande arbetstagare eller redan anställda eller hyrda arbetstagare samt för dem som ämnar bli företagare och skulle ha ett fåtal uppdragsgivare eller som har för avsikt att bedriva företagsverksamhet genom att skaffa sig företagarrättigheter från ett annat företag. Om en företagare som avses i 1 kap 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa deltar i gemensamt anskaffad utbildning, utgör den andel av företagarens utbildning som staten finansierar de minimis - stöd. Om utbildningen genomförs tillsammans med en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet så att det i utbildningen deltar personer som arbetar i arbetsgivarens uppgifter och syftet med utbildningen är att de anställda efter utbildningen ska fortsätta i arbetsgivarens uppgifter, är den del av utbildningen som staten finansierar stöd enligt gruppundatagsförordningen om statligt stöd.

Den gemensamt anskaffade utbildningen har produktifierats till tre olika produkter: RekryteringsUtbildning, PrecisionsUtbildning och OmställningsUtbildning. RekryteringsUtbildningen är avsedd för en situation där arbetsgivaren eller en grupp arbetsgivare behöver nya yrkeskunniga arbetstagare och sådana finns inte till förfogande som arbetssökande eller som studerande som inom den närmaste framtiden slutför sina studier. PrecisionsUtbildningen är avsedd för en situation där de teknologiska eller verksamhetsmässiga förändringarna förutsätter en mer grundläggande uppdatering av företagarens eller de anställdas kompetens. OmställningsUtbildningen är avsedd för situationer där företaget med anledning av produktionsskäl eller ekonomiska skäl måste säga upp personal eller permittera personal tillsvidare och återvändningen till det tidigare arbetet är osäker. OmställningsUtbildningen hjälper uppsagda arbetstagare att hitta ett nytt yrke eller en ny arbetsplats. Utbildningarna kan även kombineras. Inom jobbrotation genomförs Rekryterings- och PrecisionsUtbildning samtidigt.

Studerandevalet inom den arbetskraftsutbildning som skaffas av NTM-centralerna och arbets- och näringsbyråerna och inom den i lagen om yrkesutbildning avsedda arbetskraftsutbildningen sköts av arbets- och näringsbyråerna. Ansökan till utbildningarna görs i ett elektroniskt informationssystem och genom en elektronisk ansökningsblankett eller en pappersblankett om det inte är möjligt att använda den elektroniska blanketten. Beslut om studerandeval fattas av den arbets- och näringsbyrå som har nämnts i avtalet om anskaffning av utbildning eller som utsetts som ansvarig för den arbetskraftsutbildning som finansieras med statsandelar. Valet av de studerande fattas i en urvalsgrupp som alltid består av sakkunniga vid arbets- och näringsbyrån samt av representanter för den som genomför utbildningen. Gruppen kan anlita utomstående experter. Vid valet av studerande kan som stöd användas mångsidiga valförfaranden och tester samt, och hänsyn ska tas till eventuella branschvisa bestämmelser och föreskrifter om lämplighetskrav. Dessutom deltar företrädaren för den arbetsgivare som deltar i anskaffningen av utbildning i valet av studerande vid gemensamt anskaffad utbildning.

År 2017 var det cirka 35 200 studerande som inledde en yrkesinriktad arbetskraftsutbildning och cirka 18 700 som inledde en integrationsutbildning. Föregående år var motsvarande siffror cirka 32 700 och 16 000. Antalet studerande som inledde studierna ökade således både inom den yrkesinriktade arbetskraftsutbildningen och inom den integrationsutbildning som genomförs som arbetskraftsutbildning.

Under år 2017 deltog sammanlagt drygt 38 500 studerande i en yrkesinriktad arbetskraftsutbildning. År 2016 var motsvarande siffra drygt 39 800 och år 2015 något under 44 100. I en sådan integrationsutbildning för invandrare som genomfördes som arbetskraftsutbildning deltog det nästan 18 300 studerande år 2017. År 2016 var motsvarande siffra 17 600 och år 2015 drygt 14 200.

Under åren 2016 och 2017 beredde man sig vid genomförandet av den yrkesinriktade arbetskraftsutbildningen inför reformen av utbildningen på andra stadiet och de överföringar av ansvar för finansiering och ordnande som genomfördes i samband med den. Anskaffningarna av utbildning gällde främst kortare utbildningsprogram, och därför sjönk det årliga antalet studerande inom utbildningen trots att antalet studerande som inledde sina studier ökade. Det totala antalet studerande inom arbetskraftsutbildning förändrades nästan inte alls under åren 2015—2017. Det årliga totala antalet studerande sjönk endast med cirka 1 600 studerande, dvs. från drygt 58 400 till 56 800 studerande. Detta berodde särskilt på att arbetskraftsutbildningens volym ökade med cirka 4 100 studerande. Den samtidiga ökningen i antalet studerande som inledde en integrationsutbildning berodde på det stora antalet flyktingar som anlände till Finland och på det ökade antalet positiva beslut om uppehållstillstånd som följde på detta.

När det gäller fördelningen av ansvaren mellan arbets- och näringsministeriets och utbildnings- och kulturministeriets förvaltningsområden har man under övergångsperioden avtalat att de utbildningar för en examen eller del av examen som har börjat 2017 eller tidigare inom ramen för arbets- och näringsförvaltningens anskaffningssystem och som ännu pågår 2018 och 2019 ska slutföras i enlighet med de anskaffningsavtal som gäller för 2018 och 2019. För detta ska från huvudtiteln för utbildnings- och kulturministeriet såsom en budgetteknisk överföring returneras behövliga anslag till arbets- och näringsministeriets huvudtitel.

Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

Stödet för arbetssökandes frivilliga studier ska förbättra den vuxna befolkningens yrkesskicklighet och möjligheter att få arbete eller behålla sitt arbete och trygga tillgången på yrkeskunnig arbetskraft. När frivilliga studier stöds med arbetslöshetsförmån söker sig den arbetssökande till den studieplats som han eller hon själv valt. Studierna ska dock uppfylla förutsättningarna för studierna enligt 6 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. I praktiken kan nästan all utbildning som ger yrkesfärdigheter stödjas. Arbets- och näringsbyrån deltar inte t.ex. i valet av studerande eller de kostnader som föranleds av studierna.

Stödandet av studierna med arbetslöshetsförmån förutsätter att arbetssökanden har fyllt 25 år och att studierna är heltidsstudier på det sätt som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Utöver avgörandet av ovannämnda saker bedömer arbets- och näringsbyrån om den arbetssökande har behov av utbildning och byrån gör den bedömningen att stödjande av frivilliga studier är det arbetskraftspolitiskt mest ändamålsenliga sättet att förbättra arbetssökandens yrkesfärdigheter och möjligheter att få arbete eller behålla sitt arbete. Studierna ska enligt arbets- och näringsbyråns bedömning på ett väsentligt sätt förbättra den arbetssökandes möjligheter till sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden. Om arbetssökanden har bedrivit samma studier tidigare, förutsätter stödandet av studierna i princip att studierna har avbrutits i minst ett års tid. Avgörandet av ovannämnda förutsättningar förutsätter kännedom om både den arbetssökandes situation och sysselsättningsläget i ifrågavarande yrkesbransch, såväl lokalt som på riksomfattande nivå.

On den arbetssökandes frivilliga studier stöds med arbetslöshetsförmån, kommer man överens om stödandet i sysselsättningsplanen eller en ersättande plan. Senast då studierna inleds ska en den arbetssökande för arbets- och näringsbyrån visa upp utbildningsproducentens intyg om antagning till utbildningen och ferieperioder under utbildningen. Därefter ger arbets- och näringsbyrån betalaren av arbetslöshetsförmånen ett bindande arbetskraftspolitiskt utlåtande om den arbetslöshetsförmån som betalas för stödandet av studierna. Även läroanstalten meddelas att ifrågavarande persons studier stöds med en arbetslöshetsförmån.

Stöd för en studiehelhet kan i princip ges för högst 24 månader. Stödtiden kan inte förlängas, men den arbetssökande kan meddela arbets- och näringsbyrån att han eller hon avbryter de studier som stöds med arbetslöshetsförmån. Tiden för avbrottet räknas inte in i maximitiden för stödet.

För att den arbetssökande ska få arbetslöshetsförmån krävs det att han eller hon gör framsteg i studierna. Som tillräckliga framsteg i högskolestudier anses att den arbetssökande får i genomsnitt fem studiepoäng per studiemånad för studieprestationer som ingår i den studiehelhet som stöds. Beträffande andra studier förutsätts det att den arbetssökande gör framsteg i studierna på det sätt som överenskommits i utbildnings- eller studieplanen. Arbets- och näringsbyrån följer hur den arbetssökande gör framsteg i studierna på det sätt som överenskommits i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den. I praktiken kan arbetssökande t.ex. förutsättas ge mellantidsuppgifter om framskridandet av studierna genom arbets- och näringsbyråns nättjänst.

Läroanstalten ska vid behov underrätta arbets- och näringsbyrån om framskridandet av arbetssökandens studier och omständigheter som kan leda till att den arbetslöshetsförmån som betalas for stödandet av studierna upphör. Rätten till arbetslöshetsförmånen upphör, om den arbetssökande inte på ett tillräckligt sätt framskrider i sina studier eller försummar att underrätta arbets- och näringsbyrån om framstegen i studierna på det sätt som överenskommits i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den. Stödandet av studierna kan även upphöra på grund av arbetssökandens frånvaro. Arbets- och näringsbyrån har befogenhet att avgöra ärendet. Byrån hör den arbetssökande och ger betalaren av arbetslöshetsförmånen ett bindande arbetskraftspolitiskt utlåtande i ärendet.

Bestämmelser om stödandet av invandrarnas frivilliga studier med arbetslöshetsförmån finns i lagen om främjande av integration. De viktigaste skillnaderna med lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice när det gäller förutsättningarna för stödandet av studierna ansluter sig till det att de studier som får stöd inte behöver bedrivas heltid. Detta baserar sig på att det utöver studierna är meningen att ordna annan verksamhet som främjar integration. Även självständiga studier av invandrare som inte har fyllt 25 år kan stödas med arbetslöshetsförmån.

Lönesubvention

Lönesubvention är ett stöd som är avsett för att främja sysselsättningen av arbetslösa arbetssökande och som arbets- och näringsbyrån kan bevilja arbetsgivare för lönekostnader. Syftet med lönesubventionerat arbete är att förbättra arbetslösa arbetssökandes yrkeskompetens och främja deras sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden. Lönesubvention kan beviljas kommuner, samkommuner, sammanslutningar och andra arbetsgivare, dock inte statliga ämbetsverk eller inrättningar. Med sammanslutningar avses bl.a. företag, föreningar, stiftelser och församlingar. ”Andra arbetsgivare” kan vara t.ex. hushåll som fungerar som arbetsgivare. Statliga ämbetsverk och inrättningar kan anvisas anslag för kostnader som föranleds av anställandet av en arbetslös arbetssökande. På användningen av anslaget tillämpas i huvudsak bestämmelserna om lönesubvention.

För att lönesubvention ska beviljas krävs det att arbets- och näringsbyrån bedömer att den arbetslösa arbetssökandes arbetslöshet beror på brister i yrkeskompetensen och att lönesubventionerat arbete kan förbättra hans eller hennes yrkeskompetens och sysselsättningsmöjligheter på den öppna arbetsmarknaden. Om den som anställs med lönesubvention har varit arbetslös kortare tid än 12 månader utan avbrott omedelbart före beviljandet av subventionen, krävs det dessutom att han eller hon sannolikt kommer att vara arbetslös längre än 12 månader om lönesubvention inte beviljas. Lönesubvention kan dock beviljas även om det inte finns brister i yrkeskompetensen av den som anställs med subventionen, om han eller hon har fyllt 60 år och

varit arbetslös utan avbrott i minst 12 månader omedelbart före beviljandet av lönesubventionen. Om lönesubvention beviljas på grund av skada eller sjukdom, förutsätts det att arbets- och näringsbyrån bedömer att skadan eller sjukdomen väsentligt och permanent eller varaktigt minskar den arbetslösa arbetssökandens produktivitet i de arbetsuppgifter som erbjuds. När arbets- och näringsbyrån beviljar lönesubvention kan den ställa behövliga villkor för erhållande av subventionen med avseende på den som anställs med subventionen och syftet med subventionen.

Till beviljandet av lönesubvention ansluter sig vissa förutsättningar som även gäller arbetsgivaren. Lönesubventionen får inte snedvrida konkurrensen mellan andra aktörer som erbjuder samma produkter eller tjänster. Lönesubvention beviljas inte om den arbetsgivare som ansöker om subvention på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter, om inte arbets- och näringsbyrån av särskilda skäl som har samband med den som anställs med lönesubventionen anser det vara lämpligt att bevilja subventionen. Lönesubvention beviljas inte heller en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet som av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker har sagt upp en arbetstagare vars uppsägningstid har löpt ut under de 12 månader som föregår ansökan om lönesubvention. Lönesubvention kan dock beviljas trots det som sagts ovan, om arbetsgivaren före ansökan om lönesubvention har återanställt den arbetstagare som sagts upp.

Lönesubvention beviljas inte om det anställningsförhållande som subventionen är avsett för har börjat innan beslut om beviljande av subvention har fattats. Det finns två undantag från huvudregeln ovan. Lönesubvention kan beviljas trots att anställningsförhållandet har börjat, om det är fråga om beviljande av en ny period med lönesubvention för samma arbetsgivare och den nya perioden börjar omedelbart efter det att den föregående subventionsperioden löpt ut. Ansökan om fortsatt subvention ska lämnas in till arbets- och näringsbyrån innan den föregående subventionsperioden har löpt ut. Lönesubvention kan beviljas trots att anställningsförhållandet har börjat, också när det är fråga om att den som anställts med subventionen överförs till anställning hos en annan arbetsgivare till följd av överlåtelse av rörelse, fusion eller delning av en sammanslutning eller sammanslagning av sammanslutningar. Förvärvaren av en rörelse eller den mottagande sammanslutningen ska lämna in ansökan om lönesubvention till arbets- och näringsbyrån inom en månad efter det att den som anställts med subventionen har övergått till anställning hos förvärvaren eller sammanslutningen. Lönesubvention beviljas inte för anställning av vikarier som avses i 9 § i lagen om alterneringsledighet (1305/2002) .

Det är möjligt att överföra den som anställts med subventionen till uppgifter hos någon annan arbetsgivare (användarföretag). Arbets- och näringsbyrån ska underrättas om överföringen innan överföringen genomförs. En förutsättning för överföringen är att arbetsgivaren inte väsentligen har försummat sin skyldighet att betala lön, skatter eller lagstadgade avgifter. Om användarföretaget bedriver näringsverksamhet får det inte heller ha sagt upp sina anställda av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker så att arbetstagarens uppsägningstid har löpt ut under de 12 månader som föregått överföringen. Överföringen får dock genomföras om användarföretaget har anställt den uppsagda arbetstagaren på nytt före överföringen. Till meddelandet ska den som får lönesubvention foga en försäkran av användarföretaget om att förutsättningen uppfylls.

Lönesubventionens belopp och maximitid fastställs enligt längden av arbetslösheten av den som anställs med lönesubvention eller enligt skadan eller sjukdomen. Av de lönekostnader som baserar sig på arbetslöshetens längd som den som anställs med subventionen föranleder för arbetsgivaren utgör lönesubventionens belopp

1) högst 30 procent under högst 6 månader, om den som anställs med subventionen har varit arbetslös kortare tid än 12 månader omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,

2) högst 40 procent under högst 12 månader, om den som anställs med subventionen har varit arbetslös i minst 12 månader under de senaste 14 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,

3) högst 50 procent under högst 12 månader, om den som anställs med subventionen har varit arbetslös i minst 24 månader under de senaste 28 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen.

Lönesubvention som beviljas på grund av skada eller sjukdom uppgår till 50 procent av lönekostnaderna under hela anställningsförhållandet. Lönesubventionen beviljas för högst 24 månader åt gången. I praktiken kan lönesubventionen vara bestående om produktiviteten av den som anställs med lönesubvention väsentligt och permanent har minskat i de arbetsuppgifter som erbjuds.

I statsbudgeten har angetts ett maximibelopp för lönesubventionen. År 2018 är maximibeloppet 1 400 euro per månad.

För beloppet av och tiden för lönesubventionen gäller vissa undantag. En förening eller stiftelse som anställer en person som har varit arbetslös i minst 24 månader under de senaste 28 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen i uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet kan med lönesubvention täcka 100 procent av de lönekostnader för den som anställts med subventionen som motsvarar högst 65 procents arbetstid av den ordinarie maximiarbetstiden i branschen. Om arbetstiden överskrider 65 procent av branschens ordinarie arbetstid, betalar arbetsgivarens själv lönekostnaderna för den överstigande delen. Lönesubventionsbeloppet som betalas till ovan avsedd förening eller stiftelse kan inte överstiga det maximibelopp som ställts i statens budget, som 2018 uppgår till 1 800 euro i månaden. I statens budget finns därtill en kvot enligt vilken det för föreningar och stiftelser kan beviljas 100-procentig lönesubvention för anställande av högst 3 000 årsverken.

En kommun som anställer en arbetslös med grund i den sysselsättningsskyldighet som avses i 11 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice har rätt att erhålla lönesubvention för 50 procent av lönekostnaderna för den anställda. För den lönesubvention som betalas med grund i sysselsättningsskyldigheten har det inte fastställts något maximibelopp.

Lönesubvention kan beviljas för 24 månader åt gången, om den som anställs med subventionen har fyllt 60 år och varit arbetslös utan avbrott i minst 12 månader omedelbart före beviljandet av lönesubventionen. I ovannämnda situation kan lönesubventionen i praktiken vara bestående under hela anställningsförhållandet. Subvention kan även beviljas för högst 24 månader i sänder, om en kommun, samkommun, förening eller stiftelse med hjälp av subventionen anställer en person i uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet för att planera och ordna arbetstillfällen och utbildningsplatser och annan sysselsättningsfrämjande service för arbetslösa. För läroavtalsutbildning kan lönesubvention beviljas för hela utbildningstiden. I situationer som avses ovan är lönesubventionens belopp för tiden efter de första 12 månaderna högst 30 procent av de lönekostnader som den som anställs med subventionen föranleder för arbetsgivaren.

Villkoren för beviljandet av lönesubvention till sociala företag avviker till vissa delar från villkoren för övriga företag. Om de som sysselsätts med lönesubvention har varit arbetslösa arbetssökande utan avbrott i tolv månader eller i flera perioder av arbetslöshet har varit arbetslösa arbetssökande i sammanlagt minst tolv månader och på grundval av upprepad arbetslöshet och den tid arbetslösheten totalt har varat kan jämställas med arbetssökande som utan avbrott varit arbetslösa i tolv månader, kan den lönesubvention som beviljas sociala företag höjas till 50 procent av lönekostnaderna. Den höjda lönesubventionen kan dock inte överstiga 1

300 euro i månaden. Om de som anställs med subventionen har en skada eller sjukdom som sänker deras produktivitet avsevärt och permanent eller varaktigt, får lönesubvention beviljas för 36 månader i sänder i stället för 24 månader. Om den som sysselsätts med subventionen har fått arbetslöshetsförmån på grund av arbetslöshet under minst 500 dagar, kan i lönesubvention beviljas 50 procent av lönekostnaderna under högst 24 månader.

För en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet beviljas lönesubventionen antingen som stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd eller som de minimisstöd. Lönesubvention varken beviljas eller betalas, om den som ansöker om stöd och bedriver näringsverksamhet är ett företag i svårigheter enligt artikel 2.18 i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd, eller om den som ansöker om stöd och bedriver näringsverksamhet är föremål för ett betalningskrav enligt artikel 1.4 a i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd till följd av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden. Arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet beviljas lönesubvention i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd, när den som anställs med subventionen
1) har en skada eller sjukdom som väsentligt och permanent eller varaktigt minskar produktiviteten i de arbetsuppgifter som erbjuds,
2) inte har varit i anställningsförhållande som gällt tills vidare under de senaste sex månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,
3) saknar yrkesutbildning,
4) har fyllt 50 år,
5) är under 25 år, eller
6) är berättigad till en integrationsplan enligt lagen om främjande av integration.
Trots det som föreskrivs ovan beviljas lönesubvention i form av de minimis- stöd för läroavtal och för anställande av en långtidsarbetslös person som har fyllt 60 år.

Under åren 2017 och 2018 finansieras av lönesubventionen och av de anslag som anvisas för statliga ämbetsverk eller inrättningar högst ett belopp som motsvarar grunddagpenningen från anslagen för arbetslöshetsförmåner. Den andel som överstiger det belopp som motsvarar grunddagpenningen finansieras med sysselsättningsanslag. Anslaget för arbetslöshetsförmån kan dock inte användas om lönesubventionen finansieras delvis genom Europeiska socialfonden.

Startpeng

Arbets- och näringsbyrån kan bevilja enskilda kunder som inleder företagsverksamhet på heltid startpeng. Syftet med startpengen är trygga försörjningen för företagare under den tid det tar att starta och etablera företagsverksamhet på heltid. Startpeng beviljas för högst 12 månader.

Förutsättningar för att startpeng ska beviljas är att den enskilda kunden har eller skaffar sig tillräckliga färdigheter för att klara av den planerade företagsverksamheten, och att den planerade företagsverksamheten bedöms ha förutsättningar att bli en kontinuerligt lönsam verksamhet. Arbets- och näringsbyrån kan när startpeng beviljas ställa behövliga villkor för erhållande av startpeng.

Startpeng beviljas inte om den enskilda kund som ansöker om startpeng har inlett företagsverksamhet på heltid innan beslut om beviljande av stöd har fattats. Eftersom startpengen är avsedd att trygga försörjningen av den som blir företagare, beviljas startpeng inte, om den planerade företagsverksamheten bedöms ge den enskilda kunden som ansöker om startpeng en rimlig försörjning i det skede när företagsverksamheten på heltid startas och etableras. Startpeng kan inte beviljas ifall startpengen bedöms snedvrida konkurrensen mer än i ringa mån

mellan dem som erbjuder samma produkter eller tjänster. Den enskilda kund som ansöker om startpeng har inte på ett väsentligt sätt fått försumma sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter eller ha väsentliga privaträttsliga betalningsstörningar. Man kan dock göra ett undanta av det som konstaterats ovan, om arbets- och näringsbyrån av något särskilt skäl anser det lämpligt att bevilja startpeng trots försummelser eller betalningsstörningar.

Startpeng betalas inte, om den enskilda kunden för samma tid får lön eller ersättning för arbete som inte har samband med hans eller hennes företagsverksamhet. Som lön betraktas även semesterlön, lön för uppsägningstid och sådan ekonomisk förmån från arbetsgivaren som baserar sig på ett avtal om avslutandet av ett anställningsförhållande mellan arbetsgivaren och arbetstagaren eller annat motsvarande arrangemang som ska anses trygga en rimlig försörjning. Startpeng betalas inte, om den enskilda kunden för samma tid får offentligt stöd för sina egna lönekostnader eller om det för samma tid betalas arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, studiestöd enligt lagen om studiestöd (65/1994) eller social förmån eller pension som enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa som hindrar betalningen av arbetslöshetsförmånen. Startpeng beviljas inte heller då den som erhåller startpeng får någon annan av de ovannämnda förmåner som anses kunna trygga försörjningen. En förmån anses kunna trygga försörjningen om dess belopp motsvarar beloppet av grunddagpenningen. Som ovan avsedd förmån beaktas dock inte prioriterade inkomster enligt 4 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Startpengens belopp per dag och person är lika stort som grunddagpenningen utan förhöjningsdelen. Startpeng betalas för de dagar som den enskilda kunden som får startpeng arbetar på företaget, dock högst fem dagar per kalendervecka. Startpengen som beviljas arbetslösa arbetssökanden finansieras under åren 2017 och 2018 med arbetslöshetsförmånsanslagen. Startpeng som beviljas annan än den arbetslösa arbetssökanden finansieras med sysselsättningsanslag. Under åren 2013−2017 har startpeng årligen beviljats cirka 6 500−8 200 personer.

Kostnadsersättning

En arbetssökande som får arbetslöshetsförmån har rätt att få kostnadsersättning för de resekostnader och andra kostnader som föranleds av deltagandet i en service som främjar sysselsättningen. Kostnadsersättning betalas under arbetskraftsutbildning, frivillig integrationsutbildning som stöds med arbetslöshetsförmån, jobbsökarträning, karriärträning och utbildningsprövning samt arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Kostnadsersättning till en arbetssökande som ansöker om inkomstrelaterad dagpenning beviljas av en arbetslöshetskassa och till en arbetssökande som ansöker om grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd av Folkpensionsanstalten.

Om den service som främjar sysselsättningen ordnas i Finland, betalas det nio euro per dag i kostnadsersättning under högst fem dagar per vecka. I kostnadsersättning betalas 18 euro per dag, om kunden deltar i service som ordnas utanför hans eller hennes pendlingsregion eller om kunden deltar i service som ordnas utanför hans eller hennes hemkommun men inom pendlingsregionen och deltagandet orsakar honom eller henne bevisliga logikostnader. Kostnadsersättningens storlek avgörs enligt den ort där servicen i huvudsak ordnas. År 2017 betalade arbetslöshetskassor och Folkpensionsanstalten lagstadgad kostnadsersättning för sammanlagt cirka 130 miljoner euro till uppskattningsvis cirka 180 000 olika personer.

Arbets- och näringsbyrån meddelar betalaren av arbetslöshetsförmånen med tanke på betalningen av kostnadsersättningen om den arbetssökande deltar i servicen inom sin pendlingsregion, utanför den eller inom pendlingsregionen men utanför hemkommunen. Därtill meddelar arbets- och näringsbyrån ferieperioderna under arbetskraftsutbildningen och frivilliga studier

enligt lagen om främjande av integration samt antalet dagar för deltagande i jobbsökarträning, karriärträning och prövning.

Vid meddelandet av ovannämnda uppgifter är det inte fråga om givande av ett bindande arbetskraftspolitiskt utlåtande även om uppgifterna av praktiska skäl skickas med arbetskraftspolitiska utlåtanden gällande deltagandet i servicen.

Arbets- och näringsbyrån kan bevilja kostnadsersättning till en enskild kund utan arbete som inte har rätt till ovan avsedda lagstadgade kostnadsersättning eller rätt till ersättning med stöd av någon annan lag för kostnader som föranleds av deltagande i service. Kostnadsersättning enligt prövning beviljas dock inte under frivilliga studier av en arbetssökande som får arbetslöshetsförmån. År 2017 beviljade arbets- och näringsbyråerna kostnadsersättning enligt prövning till cirka 140 personer till ett belopp av sammanlagt cirka 62 000 euro. År 2016 var det cirka 130 personer som fick kostnadsersättning enligt prövning, och 2015 cirka 160. År 2016 användes det cirka 50 000 euro för betalning av kostnadsersättningar, och år 2015 cirka 65 000 euro.

Förmåner enligt prövning som anknyter till service och sakkunnigbedömningar

Arbets- och näringsbyrån kan bevilja ersättning för rese- och logikostnader till en arbetslös arbetssökande som söker arbete och till en arbetslös enskild kund som söker sig till arbetskraftsutbildning, träning eller prövning eller deltar i en sakkunnigbedömning. Ett villkor för att resekostnaderna ska ersättas är att det med tanke på tillgången på arbetskraft och sysselsättningen för den arbetslösa ska anses ändamålsenligt att kostnaderna ersätts. Ett villkor för att logikostnader ska ersättas är att övernattningen under resan har varit nödvändigt på grund av trafikförhållandena och att den har orsakat kostnader.

En arbetslös enskild kund kan dessutom beviljas ersättning för de resekostnader som orsakas av besök hos arbets- och näringsbyrån. Förutsättningen är att den enskilda kunden på grund av skada eller sjukdom behöver färdtjänst för att kunna besöka arbets- och näringsbyrån och att ett personligt besök till arbets- och näringsbyrån är nödvändigt med tanke på serviceprocessens framskridande. År 2015 betalades det ersättning för rese- och logikostnader för sammanlagt cirka 1,4 miljoner euro, år 2016 för cirka 1,2 miljoner euro och år 2017 för cirka 1,1 miljon euro.

Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen

Arbets- och näringsbyrån kan bevilja arbetsgivare stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, om en person som ska anställas eller som är anställd har en skada eller sjukdom som förutsätter anskaffning av arbetsredskap, ändringar på arbetsplatsen eller hjälp av en annan arbetstagare. Stödbeloppet är högst 4 000 euro per person, då det är frågan om anskaffning av arbetsredskap eller ändringar på arbetsplatsen. Arbetsgivaren ska delta i kostnaderna för anskaffningarna och ändringarna med ett rimligt belopp. För den hjälp som en annan arbetstagare ger kan fås stöd för högst 20 arbetstimmar per månad under högst 18 månader. Stödbeloppet är 20 euro per timme och det betalas i efterskott enligt verkliga arbetstimmar. År 2015 fattade arbets- och näringsbyråer uppskattningsvis cirka 120 positiva beslut om beviljande av stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen och i stöd betalades sammanlagt cirka 120 000 euro. År 2016 fattades cirka 90 positiva beslut och stöd betalades för cirka 86 000 euro. År 2017 fattades cirka 70 positiva beslut och stöd betalades för cirka 97 000 euro.

Sysselsättningsskyldigheten

En arbetslös arbetssökande ska tryggas möjlighet till sysselsättningsfrämjande rehabilitering eller arbetskraftsutbildning, om hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning till följd av maximitidens utgång upphör när han eller hon fyllt 57 år, men innan han eller hon fyller 60 år. Dessutom har arbets- och näringsbyrån sedan ingången av 2017 varit tvungen att för en arbetslös arbetssökande som fyllt 60 år ordna möjlighet till sysselsättningsfrämjande service enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller arbete med lönesubvention i anställning hos någon annan än kommunen, innan hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning för löntagare upphör på grund av maximitiden. Den sysselsättningsfrämjande servicen eller det lönesubventionerade arbetet ska ordnas så att arbetssökande uppfyller arbetsvillkoret som är förutsättningen för arbetslöshetsdagpenningen. Enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa omfattar arbetsvillkoret de hela veckor i månaden under vilka en person som fyllt 60 år har fått sysselsättningsfrämjande service.

Om en arbetslös arbetssökande inte kan sysselsättas på den öppna arbetsmarknaden och rehabilitering, sysselsättningsfrämjande service eller lönesubventionerat arbete som lämpar sig för honom eller henne inte kan ordnas annat än hos en kommun, är hemkommunen skyldig att på anvisning av arbets- och näringsbyrån ordna möjligheter till arbete för den arbetssökande. Arbete som ordnas på grundval av sysselsättningsskyldigheten ska vara heltidsarbete enligt branschens ordinarie arbetstider, med undantag av de som får invalidpension som delpension, för vilka det ska ordnas deltidsarbete som motsvarar deras arbetsförmåga och som uppfyller arbetsvillkoret.

Kommunen ska ordna arbetet så att den som sysselsätts kan påbörja arbetet när maximitiden för arbetslöshetsdagpenning uppnåtts, och arbetet ska räcka så länge att den som sysselsätts uppfyller arbetsvillkoret på nytt. Lagen innehåller även bestämmelser om begränsning och upphörande av sysselsättningsskyldigheten. Närmare bestämmelser om fullgörande av sysselsättningsskyldigheten och om tillhörande anmälningar utfärdas genom statsrådets förordning om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Kommunen har rätt att få lönesubvention för lönekostnaderna för en person som anställts på basis av sysselsättningsskyldigheten. Lönesubventionsbeloppet utgör 50 procent av de lönekostnader för en person som anställts med subvention. År 2017 inleddes cirka 3 300 lönesubventionsperioder på basis av skyldigheten, och antalet var nästan detsamma föregående år.

Kommunernas tilläggsstöd

Kommunen betalas tilläggsstöd utifrån den andel av områdets arbetskraft som den i genomsnitt under en månad har anställt med lönesubvention. Om kommunen sysselsätter minst 0,5 procent av områdets arbetskraft, betalas den tilläggsstöd. Grunden för tilläggsstödets storlek är det genomsnittliga beloppet per person på de lönesubventioner som kommunen betalats under en månad och de sysselsattas andel av arbetskraften i kommunen. Tilläggsstödets belopp per person bestäms enligt följande:

De sysselsattas andel av arbetskraften	Tilläggsstödets belopp
minst 0,5 %	10 % av den genomsnittliga lönesubventionen
minst 1,0 %	20 % av den genomsnittliga lönesubventionen
minst 2,0 %	30 % av den genomsnittliga lönesubventionen

Tilläggsstöd betalas för det antal personer som anställts med subventionen som överskrider antalet personer som motsvarar ovan avsedda arbetskraftsandelar.

Delegationen för arbetskrafts- och företagsservice

Arbets- och näringsbyrån ska för tre år åt gången tillsätta en delegation för arbetskrafts- och företagsservice. Delegationen för arbetskrafts- och företagsservice har i uppgift att följa och prognostisera förändringar på arbetsmarknaden samt planera åtgärder som behövs med anledning av förändringarna och på detta sätt främja tryggandet av tillgången på arbetskraft och en förbättrad sysselsättning. Delegationen har även i uppgift att främja uppkomsten av ny företagsverksamhet och utveckla företagens verksamhetsbetingelser, och följa och stödja genomförandet av den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen och av utkomstskyddets arbetskraftspolitiska förutsättningar samt vid behov ge förslag till hur servicen kan utvecklas.

Medlemmarna i delegationen är arbets- och näringsbyråns direktör och högst nio andra medlemmar. Sex av dessa utnämns på förslag av centrala arbetslivsorganisationer och en på förslag av regionens kommuner. Därtill kan det till delegationen utnämnas två medlemmar som representerar andra centrala aktörer i regionen. Delegationen väljer en ordförande och vice ordförande bland sina medlemmar för ett år i sänder.

Omställningsskydd

Med omställningsskydd avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice en åtgärdsmodell som arbets- och näringsbyrån, arbetsgivaren och arbetstagarna genomför i samarbete och med hjälp av vilken man försöker hjälpa en arbetstagare som blir arbetslös på grund av uppsägning, permittering eller visstidsanställnings upphörande att så snabbt som möjligt få arbete på nytt. Omställningsskyddet består av sådan offentlig arbetskrafts- och företagsservice som överenskommits i sysselsättningsplanen och eventuell annan service som utvecklar yrkesfärdigheterna.

I syfte att genomföra omställningsskyddet ska arbets- och näringsbyrån vid uppsägning tillsammans med arbetsgivaren och personalens företrädare kartlägga behovet av offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt samordna denna service med träning eller utbildning som arbetsgivaren står för. Arbets- och näringsbyrån har även i uppgift att bistå vid utarbetandet och genomförandet av en handlingsplan enligt lagen om samarbete inom företag (334/2007), lagen om samarbete mellan kommunala arbetsgivare och arbetstagare (449/2207), lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (1233/2013) för offentliga arbetskrafts- och företagsservicens del. Arbets- och näringsbyrån ska dessutom reservera tillräckliga resurser för genomförandet av ovannämnda åtgärder.

Vid stora strukturförändringar används Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter (EFG) som EU:s finansieringsinstrument. EFG medfinansierar stöd för att utbilda, omplacera och sysselsätta människor som förlorat jobbet som en följd av globaliseringen eller en internationell finansiell och ekonomisk kris.

Ur fonden beviljas det stöd till arbetstagare som blivit arbetslösa så att de kan delta i den aktiva arbetskraftspolitikens åtgärder, bl.a. rådgivning i jobbsökning, arbetsförmedlingsservice, vägledning för yrkesval, olika utbildningsinsatser och åtgärder för främjande av företagsamhet samt få bidrag för jobbsökning och resor. Ur EFG finansieras inte strukturella reformer som genomförs inom företag eller olika branscher. Stödet är av engångsnatur och kan användas under en period på två år. Den finansiering som beviljas årligen inom EU uppgår till 150 mil-

joner euro, och besluten om fördelningen av stöd fattas genom ett förfarande med gemensamma beslut. EU finansierar de totala kostnaderna med en andel på 60 procent.

Arbets- och näringsministeriet sköter i egenskap av förvaltande myndighet beredningen av EFG-ansökningarna till kommissionen samt förhandlar alltid på förhand med kommissionen om uppfyllandet av kriterierna. EFG-finansiering kan sökas när det ser ut som att kriterierna i fråga om orsakerna till uppsägningarna (globaliseringen eller en internationell finansiell och ekonomisk kris), antalet uppsagda (500) och tidsperioden (4 eller 9 månader) uppfylls.

I Finland har EFG-finansieringen använts i stor utsträckning under de senaste åren för att hantera uppsägningarna inom ICT-branschen, men den har också använts inom fartygsindustrin och den senaste tiden även inom detaljhandelssektorn. Finland har beviljats finansiering för sammanlagt 66 miljoner euro, varav EU:s finansieringsandel har varit 60 procent. Antalet uppsagda i ansökningarna har uppgått till 14 000 personer. Finland hör till de aktivaste länderna vad gäller att utnyttja globaliseringsfonden och har nu en ställning som nettomottagare i stället för nettobetalare. I och med att de nationella resurserna minskar är det förnuftigt och kostnadseffektivt att utnyttja EFG i stor omfattning. De extra resurserna och de skräddarsydda tjänsterna har även gett goda resultat i fråga om sysselsättningen av arbetslösa och kompletterandet av kunnandet.

Privat arbetskraftsservice

I lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice finns även bestämmelser om privat arbetskraftsservice. Med privat arbetskraftsservice avses arbetsförmedling och annan service i anslutning till jobbsökning som är oberoende av arbets- och näringsmyndigheterna och som tillhandahålls av fysiska eller juridiska personer samt uthyrning av arbetskraft. De som tillhandahåller privat arbetskraftsservice ska iaktta sådan jämlikhet som avses i 1 kap. 7 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Den privata arbetskraftsservicen får inte erbjuda minderårig arbetskraft för arbete där anställning av sådan arbetskraft är förbjuden enligt lag. I lagen föreskrivs även om förbud mot att ta ut avgifter för arbetsförmedling. De som tillhandahåller privat arbetskraftsservice får inte ta ut avgifter av enskilda kunder för den service de tillhandahåller, när den motsvarar registrering som arbetssökande, förmedling av information och rådgivning om lediga arbeten och jobbsökning eller arbetsförmedlingsservice. Brott mot förbudet om avgifter vid arbetsförmedling kriminaliseras i strafflagen (39/1889) och påföljden vid brott mot förbudet kan vara böter eller fängelse i högst ett år.

För uppföljningen av den privata arbetskraftsservicen har arbets- och näringsministeriet rätt att få uppgifter om servicen av dem som tillhandahåller den privata arbetskraftsservicen eller från organisationerna som företräder dessa. Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om vilka uppgifter som får samlas in.

Rätt att få information

I lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs det om den rätt att få information enligt vilken arbets- och näringsbyråerna, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, NTM-centralerna och närings- , trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter har rätt att få uppgifter som är nödvändiga med tanke på genomförandet av offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Dessa instanser har rätt att avgiftsfritt få uppgifter av andra statliga myndigheter, kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten, arbetspensionskassan, Pensionsskyddscentralen, Arbetslöshetsförsäkringsfonden och av de som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice och ordnar arbetsprövning.

Även de som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice har rätt att avgiftsfritt få sådana uppgifter av arbets- och näringsmyndigheten som gäller enskilda kunder och som är nödvändiga för att ordna servicen. Uppgifterna får ges till tjänsteproducenten oberoende av om uppgifterna om den enskilda kunden är sekretessbelagda enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Dessutom föreskrivs det i lagen om arbetsgivarens rätt att få uppgifter för att fullgöra den skyldighet att återanställa uppsagda arbetstagare och tjänsteinnehavare som avses i lagstiftningen om arbetsavtals- och tjänsteförhållanden. Arbetsgivaren har för att fullgöra skyldigheten oberoende av sekretessbestämmelserna och av andra begränsningar av rätten att få uppgifter, rätt att avgiftsfritt av arbets- och näringsmyndigheterna få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett är arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån.

Förvägran av offentlig arbetskrafts- och företagsservice

Arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter eller NTM-centralen kan vägra att erbjuda en arbetsgivarkund arbetsförmedlingsservice, att anvisa en enskild kund till arbetsprövning, att anskaffa arbetskraftsutbildning som gemensamt anskaffad utbildning, att bevilja lönesubvention eller startpeng eller att erbjuda service för utveckling av företagsverksamhet. Grunderna för vägran att erbjuda service är de samma enligt vilka arbets- och näringsmyndigheten kan vägra att ta emot en platsanmälan om en ledig anställning eller ta bort en anmälan ur arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem.

Sysselsättningspolitiskt understöd

Sysselsättningspolitiskt understöd är en finansieringsform med vilken arbets- och näringsbyrån finansierar servicehelheter som har producerats som projekt. Projektens innehåll kan variera men utgångspunkten är alltid främjandet av arbetslösa arbetssökandens sysselsättning. Verksamhet som finansieras med understödet kan innehålla t.ex. ordnandet av jobbmöjligheter för arbetslösa arbetssökande samt service och verksamhetsmodeller i anknytning till dem. Stödåtgärderna omfattar bl.a. individuellt stödande av sysselsättningsfärdigheter, jobbsökning eller utbildning i liten skala. Till den verksamhet som stöds ansluter sig ofta offentlig arbetskraftsservice, t.ex. lönesubventionerat arbete, som finansieras separat.

Understödet kan beviljas föreningar, stiftelser, kommuner eller samkommuner. Understödet kan inte beviljas för näringsverksamhet eller för främjande av affärsverksamhet. Sysselsättningspolitiskt understöd kan dock beviljas för en sammanslutning för grundande av ett socialt företag och för etablering av dess verksamhet, om det sociala företaget uttryckligen har som mål för näringsverksamheten att sysselsätta sådana personer som har svårt att komma in på arbetsmarknaden, samt för en sammanslutning vars syfte är att utreda möjligheterna att grunda ett socialt företag Understödet kan inte användas för producering eller anskaffande av en kommuns eller samkommuns lagstadgade service. Understöd beviljas inte för investeringar eller anskaffningsutgifter för lösa anläggningstillgångar eller för hyreskostnader.

Det sysselsättningspolitiska understödet beviljas enligt prövning och dess maximibelopp för en förening och stiftelse kan vara högst 100 procent, för en kommun och samkommun högst 50 procent av de totalkostnader som arbets- och näringsmyndigheten har godkänt. Stödnivån och stödbeloppet påverkas av verksamhetens innehåll, antalet kunder som betjänas inom projektet och deras behov av individuellt stöd och vägledning. De inkomster som fås från verksamheten kan tas i beaktande i understödbeloppet. Sysselsättningspolitiskt understöd kan beviljas för högst tre år. Understödet kan användas för de kostnader som fastställs i förordningen. Här framhävs lönekostnaderna för den handledande personalen och andra sysselsättningsfrämjande tjänster. Det är inte frågan om ett verksamhetsbidrag till föreningar och stiftelser,

utan understödet beviljas för att främja sysselsättning av arbetslösa personer. Understödet riktas huvudsakligen till de kostnader som föranleds av stödet och vägledningen för arbetslösa arbetssökanden.

Arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem

För ordnande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice upprätthålls arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem (URA). Informationssystemet innehåller ett register över enskilda kunder, ett arbetsgivarregister och ett register över tjänsteproducenter. Arbets- och näringsministeriet svarar som registeransvarig för att arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem är allmänt funktionsdugligt och registerfunktionerna enhetliga. Arbets- och näringsbyråerna fullgör övriga uppgifter som ålagts den registeransvarige, om inte arbets- och näringsministeriet bestämmer något annat.

På offentligheten av uppgifterna i arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem tillämpas bestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och på behandlingen av personuppgifter som förts in i systemet personuppgiftslagen (523/1999). En tjänsteman vid en arbets- och näringsbyrå, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, en NTM-central, närings-, trafik- och miljöcentralernas och arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter samt vid arbets- och näringsministeriet som beviljats rätt att använda kundinformationssystemet får trots sekretessbestämmelserna söka och använda uppgifter i systemet, om det behövs för att ordna kundbetjäningen, utreda eller avgöra ett anhängigt ärende eller utföra tillsyns- , utvecklings- och uppföljningsuppgifter. Arbets- och näringsministeriet eller NTM-centralen kan bevilja någon utanför arbets- och näringsförvaltningen rätt att använda kundinformationssystemet, om denne på uppdrag av ministeriet eller NTM-centralen utför en separat utvärdering, granskning eller utredning eller utför en särskilt specificerad serviceuppgift.

Ändringssökande

Ändring i beslut som utfärdats med stöd av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice får i princip sökas. Omprövning av beslut som en arbets- och näringsbyrå, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, en NTM-central och närings-, trafik-och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter har fattat får begäras enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003) hos den myndighet som fattat beslutet. Ett beslut på en omprövningsbegäran får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen så som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Vissa beslut har begränsats utanför omprövningsrätten genom att föreskriva om omprövningsförbud. Omprövning får inte begäras och besvär får inte anföras när det gäller arbets- och näringsbyråns avgörande att inte erbjuda kunden sakkunnigbedömningar, vägledning för yrkesval och karriär samt träning eller prövning eller att inte stödja den arbetssökandes frivilliga studier eller att inte godkänna ett meddelande om avbrytande av studier som stöds eller att inte erbjuda utvecklingsservice av företagsverksamheten. Förbudet att söka ändring gäller även avgöranden beträffande förvägran av stöd, förmån eller ersättning av anslagsrelaterade orsaker. Inte heller får omprövning begäras och besvär anföras i beslut om lönesubvention, om lönesubventionen förvägrats därför att den som anställs med lönesubvention inte anses ha brister i yrkeskompetensen, den som anställs med subventionen har en skada eller sjukdom som inte väsentligt och permanent eller varaktigt bedöms minska hans eller hennes produktivitet i de arbetsuppgifter som erbjuds eller om det inte finns en risk för långtidsarbetslöshet. Även lönesubventionens belopp och längd omfattas av besvärsförbudet. Omprövning får inte begäras

och besvär får inte anföras i beslut som gäller förvägran av ersättning för rese- och logikostnader enligt behovsprövning. Omprövning får inte begäras och besvär får inte anföras när det gäller beslut om studerandeval för arbetskraftsutbildning, med undantag av de beslut som inte gäller val av studerande till gemensamt anskaffad utbildning och som baserar sig på en bedömning av personens lämplighet.

Ett beslut som fattats med stöd av denna lag får verkställas även om omprövning av beslutet har begärts eller besvär har anförts, om inte den myndighet som behandlar omprövningsbegäran eller besvärsmyndigheten beslutar något annat.

Sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen

Lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen trädde i kraft i början av 2015. Det centrala syftet med lagen var att minska långtidsarbetslösheten. Syftet var också att minska de offentliga totala kostnader som orsakas av arbetslösheten på lång sikt, att effektivisera servicesystemet, förtydliga arbetsfördelningen mellan staten och kommunen, att förbättra samarbetet mellan kommunen och staten samt att öka kommunernas möjligheter att påverka främjandet av sysselsättningen för personer som varit arbetslösa länge. Dessutom var syftet att säkerställa att det i hela Finland finns tillgång till de tjänster som långtidsarbetslösa behöver och på så sätt förbättra de arbetslösas jämlikhet oberoende av boningsorten.

Med sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen avses en modell för samverkan där arbets- och näringsbyrån, kommunen och Folkpensionsanstalten tillsammans bedömer de arbetslösas behov av service, planerar service som i sin helhet är relevant med avseende på sysselsättningen av arbetslösa och svarar för att sysselsättningsprocessen för arbetslösa fortskrider och följs upp. Målet för den sektorsövergripande samservicen är att främja sysselsättningen av arbetslösa genom att de erbjuds offentlig arbetskraftsservice, socialservice, hälso- och sjukvårdstjänster samt rehabiliteringstjänster i enlighet med sitt servicebehov.

Arbets- och näringsbyrån, de kommuner som hör till dess verksamhetsområde och Folkpensionsanstalten ska för verksamhetsområdet för varje arbets- och näringsbyrå avtala om det antal ledningsgrupper för sektorsövergripande samservice som ska sörja för ordnandet av den sektorsövergripande samservicen inom ledningsgruppens verksamhetsområde. Det finns 33 nätverk som erbjuder sektorsövergripande samservice. Nätverken varierar enligt antalet kommuner och kunder. I samservicen varierar antalet kunder inom ett nätverk från knappa 100 till över 4 000 kunder. Det totala antalet kunder som bedöms behöva den sektorsövergripande samservicen varierar inom ett nätverk från knappa 100 till cirka 11 700 personer.

Med behovet av sektorsövergripande samservice avses en situation där det för främjandet av sysselsättningen av den arbetslösa krävs samordning av de tjänster som kommunen, arbets- och näringsbyrån, och Folkpensionsanstalten tillhandahåller. Samordning av service behövs när den arbetslösa personens svårigheter att hitta arbete inte enbart beror på bristerna i öppna arbetsplatser eller yrkeskompetens utan den arbetslösa har dessutom sådana begränsningar i arbets- eller funktionsförmågan som påverkar sysselsättningen eller problem i anknytning till livsbalans som inte enbart kan lösas med konsultering mellan myndigheter utan som förutsätter sektorsövergripande samarbete.

Arbets- och näringsbyrån, kommunen eller Folkpensionsanstalten ska bedöma om en arbetslös person har behov av sektorsövergripande samservice när han eller hon har fått arbetsmarknadsstöd i minst 300 dagar eller har varit arbetslös utan avbrott en bestämd minimitid (under 25- åringar minst sex månader och personer som fyllt 25 minst 12 månader). I praktiken är det oftast arbets- och näringsbyrån eller kommunen som bedömer behovet av sektorsövergripande

service. Om behovet av sektorsövergripande samservice uppfylls, anvisas personen till sektorsövergripande samservice.

Den sektorsövergripande samservicen inleds med en utredningsperiod på högst tre månader under vilken servicebehovet bedöms på ett sektorsövergripande sätt. Med avseende på servicebehovet ska bl.a. utredas den arbetslöses yrkeskompetens och kunnande samt hans eller hennes sociala situation, hälsotillstånd och arbets- och funktionsförmåga när de inverkar på sysselsättningen. Under utredningsperioden ska arbets- och näringsbyrån, kommunen och den arbetslöse tillsammans utarbeta en sektorsövergripande sysselsättningsplan, där de avtalar om arbetskraftsservice, socialservice, hälso- och sjukvårdstjänster samt rehabiliteringstjänster som tillgodoser den arbetslöses behov av service och kommer överens om hur servicen och tjänsterna ska följas upp. Folkpensionsanstalten ska vara med och utarbeta, följa upp och revidera sysselsättningsplanen om rehabilitering som tillhandahålls av Folkpensionsanstalten behövs till följd av den arbetslöses behov av service. Sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen avslutas när arbets- och näringsbyrån, kommunen och Folkpensionsanstalten gemensamt bedömer att den arbetslöse inte längre behöver sektorsövergripande samservice.

För bedömningen av behovet av sektorsövergripande samservice producerar Folkpensionsanstalten till arbets- och näringsbyråns kundinformationssystem information om när den arbetslösa har fått arbetsmarknadsstöd i minst 300 dagar på grundval av arbetslöshet.

Ohjaamo-verksamheten

Utöver lagstadgad sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättning erbjuds personer som inte har fyllt 30 år sektorsövergripande service med låg tröskel. Verksamhetsmodellen som kallas Ohjaamo går ut på att erbjuda information, rådgivning, vägledning och stöd på ett multiprofessionellt sätt, grundläggande tjänster i olika förvaltningsgrenar och ett brett samarbetsnätverk. Ohjaamo stöder särskilt unga i olika slags övergångsskeden och försöker hjälpa dem att komma in på en utbildning eller i arbetslivet. Beroende på ungdomarnas individuella situation kan Ohjaamos vägledning och stöd innehålla många olika etapper. Ohjaamos kärnverksamhet består av personlig rådgivning och vägledning, stöd för livsbalans, karriärplanering, utveckling av den sociala kompetensen samt för utbildning och sysselsättning. Avsikten med verksamhetsmodellen är att Ohjaamo ska vara ett stöd för ungdomarna tills de hittar en mer långvarig lösning för situationen t.ex. via samarbetsnätverkets tjänster eller den unga kommer in på en utbildning eller i arbetslivet.

Verksamhetsmodellen grundar sig på ett avtal. Ohjaamos omfattande samarbetsnätverk omfattar utöver aktörer inom den offentliga och privata sektorn även tredje sektorn. I början av 2017 fanns det på olika orter i Finland cirka 50 Ohjaamo-aktörer i 81 olika kommuner, och deras verksamhetsområden omfattade cirka 69 procent av befolkningen i åldern 15−29. Antalet anställda inom Ohjaamo-nätverket var nästan 400 i början av 2017.

Ohjaamo-verksamheten finansieras av staten och med de deltagande aktörernas basfinansiering. Utöver staten är det i huvudsak kommuner som deltar, men även föreningar och företag är med i verksamheten. Ohjaamo är en gemensam verksamhetsplattform för de aktörer som deltar. Utbudet på de tjänster som erbjuds via Ohjaamo varierar i landets olika delar beroende på vilka aktörer som bedriver Ohjaamo-verksamheten i respektive region. Verksamheten stöds även av Europeiska socialfonden.

Arbetskraftsförvaltningen har beviljat finansiering för Ohjaamo-verksamhet, och under budgetförhandlingarna 2017 fattades det beslut om att stabiliseringen av verksamheten ska stödas med finansiering. Den statliga finansieringen till Ohjaamo-verksamheten upgår till 5 miljoner euro under åren 2018−2021.

Internationella förpliktelser som är förpliktande för Finland

Bestämmelser om sysselsättnings- och arbetskraftpolitiken samt arbetskraftsservice finns i flera internationella fördrag som ratificerats av Finland samt i vissa EU-rättsakter.

I del III artikel 6 i FN:s internationella konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ESK- konventionen) förutsätts det att konventionsstaterna ska erkänna rätten till arbete. Detta inbegriper rätten för envar till möjlighet att förtjäna sitt uppehälle genom arbete, som han fritt valt eller antagit. Konventionsstaterna ska vidta de erforderliga åtgärderna för att trygga denna rätt genom att bl.a. erbjuda arbetskraftsservice för att uppnå full sysselsättning.

ILO:s konvention om sysselsättningspolitik (nr. 122) från 1964 förutsätter att medlemsstaterna iakttar en aktiv politik som syftar till full sysselsättning. Konventionen framhäver produktiviteten av det arbete som erbjuds samt arbetstagarens frihet att i mån av möjlighet välja lämpligt arbete utan diskriminering. En medlemsstat ska bedöma sin verksamhetspolitik regelbundet. Om sysselsättningspolitiken ska förhandlas med de som åtgärderna gäller och i synnerhet med företrädare för arbetsgivare och arbetstagare. Dessa ska kunna delta i planeringen av politiken.

ILO:s konvention om yrkesvägledning och yrkesutbildning (nr. 142) från 1975 förutsätter anordnandet av helhetsmässig och sammanjämkad yrkesvägledning och yrkesutbildning för att stödja sysselsättningen, framför allt genom offentlig arbetsförmedling.

ILO:s konvention (nr 159) om yrkesinriktad rehabilitering och arbete (personer med handikapp) från 1983 förutsätter att medlemsstaterna ska upprätta en verksamhetspolitik enligt konventionen för att främja sysselsättningen av handikappade personer genom bl.a. yrkesinriktad rehabilitering.

Arbetsförmedlingen regleras i synnerhet av ILO:s konvention om privat arbetsförmedling (nr. 181) från 1997. Inom sjöfarten gäller konventionen om sjöarbete som innehåller bestämmelser om privat sjöförmedling samt främjandet av sjöfararnas sysselsättning.

Artiklarna 26 och 27i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning från 2006 gäller rehabilitering samt arbete och sysselsättning.

Europarådets reformerade sociala stadga från 1996 innehåller bestämmelser om främjandet av sysselsättningen, arbetskraftspolitiken samt om offentlig och privat arbetskraftsservice. Artikel 1 i sociala stadgan innehåller bestämmelser om rätten till arbete och omfattar bl.a. medlemsstaternas skyldighet att genom sin verksamhetspolitik sträva efter full sysselsättning. Alla arbetstagare ska erbjudas avgiftsfri arbetskraftsservice. Separat nämns skyldigheten att ordna yrkesvägledning och yrkesutbildning samt rehabilitering. Artikel 9 gäller rätten till avgiftsfri yrkesvägledning. Denna rätt ska i mån av möjlighet tryggas alla, inklusive personer med funktionsnedsättning. Artikel 10 gäller rätten till yrkesutbildning.

Inom EU har medlemsstaterna i regel befogenheterna gällande sysselsättning-och arbetskraftspolitiken. Ett undantag från detta utgörs av arbetsförmedlingssystemet EURES, som tar hand om gränsöverskridande arbetsförmedling inom EU- och EES-länder. Därtill har EU antagit Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/104/EG om arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag, som innehåller bestämmelser om bl.a. betalningsförbud gällande förmedling av arbetskraft som hyrs ut. Sysselsättningsfrämjande stöds bl.a. genom EU:s strukturfonder, i synnerhet Europeiska socialfonden samt även globaliseringsfonden.

I artikel 3.3 i EU-fördraget (FEU) föreskrivs att unionen strävar efter full sysselsättning. I avdelning IX (artiklarna 145−150) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF),

som gäller sysselsättning, definieras EU:s befogenheter när det gäller sysselsättningspolitik. Enligt artikel 145 ska medlemsstaterna och unionen arbeta för att utveckla en samordnad sysselsättningsstrategi och särskilt för att främja en kvalificerad, utbildad och anpassningsbar arbetskraft och en arbetsmarknad som är mottaglig för ekonomiska förändringar i syfte att uppnå de mål som uppställs i artikel 3 i fördraget om Europeiska unionen. Enligt avdelning IX godkänns riktlinjerna för medlemsstaternas arbetskraftspolitik årligen. I praktiken godkänns de som en del av de integrerade riktlinjerna för ekonomi och sysselsättning. Därtill utarbetar medlemsstaterna årliga nationella program om sysselsättningspolitik, som förutsätts av fördraget, som i praktiken utgör en del av reformprogrammet gällande nationell tillväxt och sysselsättning. Utöver dessa godkänner rådet årligen landsvisa sysselsättningsrekommendationer, som i praktiken utgör en del av nationella reform- och stabiliseringsprogram.

Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, som i och med Lissabonfördraget blev rättsligt bindande, innehåller bl.a. bestämmelser om fritt yrkesval och rätt att arbeta (artikel 15) samt rätten till kostnadsfri arbetsförmedling (artikel 29).

Lagstiftningen om utveckling av regionerna och strukturfonder

Förvaltningen av strukturfonderna grundar sig på ett anmärkningsvärt detaljerat och ingående regelverk på EU- nivå och nationellt. Nationella bestämmelser om utvecklingen av regioner och förvaltningen av strukturfonder, som har nära anknytning till den, finns i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten (7/2014, regionutvecklingslagen) samt i lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt (8/2014, finansieringslagen). I regionutvecklingslagen föreskrivs om regionutvecklingens strategier och politik samt om de viktigaste aktörerna. I den finns även bestämmelser om strukturfondsprogrammets förvaltnings- , attesterande och revisionsmyndighet samt om de förmedlande organen.

Regionutvecklingslagen tillämpas på regionutvecklingen i stor utsträckning. Tillämpningsområdet gäller beredningen, förvaltningen, utvärderingen, övervakningen och samordningen av nationella och med medel från Europeiska unionens strukturfonder finansierade planer och program för utveckling av regionerna. Med strukturfonder avses Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. I 2 kap. i regionutvecklingslagen finns bestämmelser om myndigheterna för utvecklingen av regioner och förvaltningen av strukturfonder samt om deras uppgifter. Enligt 7 § i lagen svarar arbets- och näringsministeriet för förvaltningen och genomförandet av strukturfondsprogrammet i egenskap av förvaltande och attesterande myndighet. En del av den förvaltande myndighetens uppgifter har överförts till förmedlande organ enligt 11§ i lagen. Enligt lagens 10 § sköts revisionsmyndighetens uppgifter i anslutning till finanscontrollerfunktionen vid finansministeriet. Enligt lagens 11 § 3 mom. är de förmedlande organen arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, landskapsförbunden, NTM-centralerna samt Innovationsfinansieringsverket Tekes (fr.o.m. 1.1.2018 Innovationsfinansieringsverket Business Finland). Genom regionutvecklingsförordningen samt statsrådets förordning om närings-, trafik och miljöcentralerna (1144/2013), som har utfärdats med stöd av lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009), har det förmedlande organets uppgifter samlats till en del av landskapsförbunden och närings-, trafik- och miljöcentralerna. Enligt 11 § i regionutvecklingslagen svarar ett förmedlande organ för uppgifter i anslutning till beviljande, utbetalning och övervakning av stöd från Europeiska unionens strukturfonder enligt det som särskilt föreskrivs om uppgifterna i lag. NTM-centralerna i Norra Österbotten, Södra Savolax, Mellersta Finland och Tavastland svarar för uppgifterna för de förmedlande organ som avses i 11 § i regionutvecklingsförordningen. I Södra Finland har alla uppgifter för förmedlande organ enligt 11 § samlats till Nylands Förbund och i Västra Finland till Birkalands förbund. I Norra och Östra Finland har bara en del av det förmedlande

organets uppgifter enligt 11 § i regionutvecklingsförordningen genom förordningen samlats till Lapplands förbund och Norra Karelens landskapsförbund.

Med stöd av regionutvecklingslagen har utfärdats statsrådets förordning om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten (356/2014, regionutvecklingsförordningen) och statsrådets förordning om stödområden enligt lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten (445/2014).

Lag om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt

Finansieringslagen tillämpas på stöden för utvecklandet av nationella regioner. För närvarande finansieras den nationella utvecklingen av regionerna med anslaget för införande av regionala innovationer och försök. Tidigare hette det nationella stödet landskapsutvecklingspengar, och en del av dem hade reserverats för särskilda program och andra utsedda syften, och en del kunde användas fritt för allmänna syften enligt lagstiftningen om utvecklingen av landskapens regioner. Pengar för nationell utveckling av regioner har beviljats av arbets- och näringsministeriet och landskapsförbunden.

Därtill tillämpas lagen på medel som beviljas av Europeiska unionens strukturfondsmedel eller av motsvarande nationella medel vid genomförandet av programmet Hållbar tillväxt och jobb 2014—2020 - strukturfondsprogrammet för Finland (strukturfondsprogrammet) i de fall om vilka det föreskrivs i 6—8 § i lagen. Lagens 3 kap. tillämpas på genomförandet av strukturfondsprogrammet inom samtliga områden av förvaltningen och på samtliga förmedlande organ utöver vad som bestäms i den stödlagstiftning som tillämpas i fallet. Lagen tillämpas även på genomförandet av samarbetsprogrammen inom målet europeiskt territoriellt samarbete. Vid genomförandet av program som delfinansieras från euroepiska strukturfonder iakttas utöver den nationella lagstiftningen Europeiska unionens lagstiftning. Det är typiskt för programmen för europeiskt territoriellt samarbetet att man kommer överens om enhetliga verksamhetssätt mellan staterna i ett programdokument. Dessa bestämmelser kan inte strida mot den nationella lagstiftningen. År 2015 lades det till lagen bestämmelser om genomförandet av det operativa programmet för fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt. Det att kretsen strukturfondsaktörer som tillämpar samma finansieringsregler i och med finansieringslagen utvidgades klarlade för sin del förvaltningen av strukturfondsprogrammet. Innovationsfinansieringsverket Business Finland står alltjämt utanför finansieringslagens omfattande tillämpningsområde, men de gemensamma bestämmelserna i 3 kap. i lagen har dock harmoniserat de viktigaste delområdena inom strukturfondsverksamheten.

Stödförfarande

Stöd enligt finansieringslagen kan beviljas av arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, landskapsförbunden och NTM-centralerna samt av Business Finlandnätverket för finansiering av innovationer. Dessa myndigheter är då statsbidragsmyndigheter enligt statsunderstödslagen (688/2001). På stöd som avses i finansieringslagen tillämpas statsunderstödslagen, om inte annat föreskrivs i finansieringslagen. Stödet kan beviljas till offentligrättsliga och privaträttsliga juridiska personer, antingen ensam eller gemensamt. Tidigare var stödmottagare även fysiska personer, men när de nationella medlen för utveckling av landsbygden 2015 återfördes till jord- och skogsbruksministeriet, ändrades lagen så att enbart sammanslutningar kan vara stödmottagare. I fråga om samarbetsprogrammen för europeiskt territoriellt samarbete kan stödet inte beviljas en enskild stödmottagare, med undantag för projekt för tekniskt stöd.

I finansieringslagen finns särskilda bestämmelser om de stöd som beviljas av ministerierna, landskapsförbunden och NTM-centralerna. Syftet med bestämmelserna är att specificera ar-

betsfördelningen mellan olika myndigheter. I regel kan ministerier bevilja stöd för omfattande projekt som täcker fler än en region, medan landskapsförbunden beviljar regionalt stöd och NTM-centralerna stöd för sin egen region. I lagen finns dock ett undantag från denna huvudregel beträffande samarbetsprogram inom målet europeiskt territoriellt samarbete. Enligt 7 a § kan ett landskapsförbund bevilja stöd också för projekt inom ett annat landskap eller till en utländsk stödmottagare inom programområdet. Ett landskapsförbund kan inom strukturfondsprogrammet och nationellt stöd för utveckling av regioner bevilja stöd inom ett annat landskap eller tillsammans med andra landskapsförbund, om landskapsförbunden kommer överens om detta. Denna möjlighet har bidragit till uppståendet av regionalt mer omfattande projekthelheter och ökat samarbetet mellan landskapsförbunden för att åstadkomma projekt med bättre genomslag.

Arbets- och näringsministeriet kan bevilja stöd för undersöknings-, utrednings- och nätverksprojekt som stöder utvecklingen av regioner. Därtill har landskapsutvecklingspengarna kunnat användas för statsrådets särskilda program och riksomfattande viktiga projekt som stöder den regionala utvecklingen. Arbets- och näringsministeriet kan bevilja en del av medlen från Europeiska regionala utvecklingsfonden eller Europeiska socialfonden för sådana projekt som är viktiga för hela riket samt för strukturfondernas projekt för tekniskt stöd. Ministeriet kan bevilja finansiering för externa aktörer eller för projekt som ministeriet genomför. Social- och hälsovårdsministeriet kan av de medel ur Europeiska socialfonden som ställts till ministeriets förfogande och av motsvarande statliga medel bevilja stöd för sådana utvecklingsprojekt inom strukturfondsprogrammet som är viktiga för hela riket och som berör fler än en region.

Landskapsförbunden har kunnat bevilja stöd för utvecklingsprojekt som syftar till utveckling av regioner och främjande av näringspolitiskt samarbete mellan en regions kommuner (regionalt utvecklingsstöd). Utvecklingsstödet kan beviljas inom både nationella program och strukturfondsprogram. För att främja kommunernas näringspolitiska samarbete är det nödvändigt att med tidsbegränsade stödformer stöda grundandet och utvecklingen av regionala utvecklingsbolag.

Stöd kan även beviljas för utvecklingsprojekt som berör fler än en region eller som är viktiga för hela riket. Stöd kan dessutom beviljas program som gäller utvecklingen av regioner, t.ex. för finansiering av program som avses i 29 § i lagen, som gäller utvecklingen av regioner och förvaltning av strukturfonder.

Stöd kan beviljas investeringar i syfte att utveckla infrastrukturen (infrastrukturellt investeringsstöd). Stödet ska vara motiverat med tanke på den regionala utvecklingen. Infrastrukturellt investeringsstöd kan t.ex. omfatta åtgärder som kommunerna själva riktar till vägnätet, hamn eller verksamhetslokaler. Med infrastrukturellt investeringsstöd kan finansieras t.ex. en grundrenovering i anslutning till ändring av användningssyftet för lokaler som byggts för att utveckla företagsverksamhet. Landskapsförbunden kan dessutom stöda utvecklings- och investeringsprojekt som hör till undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde och som medfinansieras genom Europeiska regionala utvecklingsfonden.

NTM-centralen kan bevilja stöd för utvecklingsprojekt som medfinansieras genom Europeiska regionala utvecklingsfonden och som gäller miljön och naturresurserna, för utvecklings- och investeringsprojekt som medfinansieras genom Europeiska regionala utvecklingsfonden och som gäller trafiken och infrastrukturen och för utvecklingsprojekt som medfinansieras genom Europeiska socialfonden och som gäller främjande av sysselsättningen och kompetensen och den sociala delaktigheten.

I lagens 11 § finns bestämmelser om iakttagande av bestämmelserna om statligt stöd. I paragrafen föreskrivs inte om det statsunderstödsförfarande som ska iakttas i projekt i enlighet

med finansieringslagen utan i paragrafens 2 och 3 moment ges närmare anvisningar om förfarandet ifall stödet har beviljats som stöd av mindre betydelse. Enligt finansieringslagen har stödmottagaren möjlighet att överföra en del av stödet till en annan sammanslutning. Det stöd som överförs kan omfatta högst hälften av det beviljade stödet. I vissa motiverade fall kan även en större andel av stödet överföras, men stödmottagaren ska dock själv använda en betydande andel av stödet. Avsikten med detta är att hindra det att den egentliga stödmottagaren bara fungerar som förmedlare av stödet. Stödmottagaren, som nämnts i stödbeslutet, ansvarar i förhållande till den myndighet som beviljat stödet för de förpliktelser som ställts för mottagaren. I omfattande projekthelheter kan man i stället för överföringen av stöd använda samprojektsförfarandet. I det finns det fler än en mottagare och de ansvarar för genomförandet av projektet tillsammans. Vid samprojekt ansvarar samtliga stödmottagare solidariskt för att stödet betalas tillbaka i samband med återkrav.

För ersättning av godtagbara kostnader kan i nationella utvecklingsprojekt utöver det traditionella ersättande av verkliga kostnader användas både en procentuell ersättning och en engångsersättning. I den procentbaserade modellen undviker man den arbetsamma uppföljningen av indirekta kostnader. Vid engångsersättning baserar sig betalningen av stödet på det åstadkomna resultatet. I finansieringslagen finns bestämmelser om avdraget av intäkter från de kostnader som föranleds av projektet. Den finansieringsplan och den kostnadsbedömning som godkänts för projektet ska motsvara varandra. Om inga intäkter avdras, överskrider stödet kostnaderna för projektet.

I strukturfondsprogrammet tillämpas vad som föreskrivs om godtagbara kostnader i finansieringslagens 24 § och i Europeiska unionens lagstiftning. Närmare bestämmelser om godtagbara kostnader i projekt som medfinansieras genom strukturfondsprogrammet utfärdas genom förordning av statsrådet. I förordningar finns även närmare bestämmelser om frågor om vilka det föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning.

Huvudregeln för stöden enligt finansieringslagen är att stödet inte får täcka det fulla beloppet av kostnaderna för ett projekt. Sökanden ska själv delta i finansieringen av projektet. Detta deltagande kallas självfinansiering. I vissa fall är det dock möjligt att avvika från denna bestämmelse, t.ex. när de är frågan om tekniskt stöd som delfinansieras av Europeiska unionen. En del av självfinansieringen i det nationella stödet för regionutveckling får vara vederlagsfritt arbete eller överlåtelse av produktionsinsats eller verifierbart arbete mot vederlag eller överlåtelse mot vederlag av annan nyttighet. Denna möjlighet har utnyttjats rätt litet eftersom den är så arbetsam. Även i dessa fall ska en del av självfinansieringen alltid vara en egentlig penningbetalning.

Sökanden ska lämna en redogörelse för hur resultaten från tidigare projekt som är av betydelse för projektet har beaktats vid beredningen av projektet. Syftet med bestämmelsen är att inte finansiera på nytt ett sådant projekt som redan tidigare har utretts eller genomförts. Stödmottagaren ska dessutom ha en plan över det hur den verksamhet som uppstått genom projektet kommer att fortsätta eller dess resultat kommer att utnyttjas när projektet har avslutats. Även om ett projekt är tidsbundet, är det meningen att uppnå bestående nytta med projektet.

Bestämmelserna om beviljandet av stöd finns i lagens 17 §. Landskapsförbund kan bevilja stöd också för projekt inom ett annat landskap och för landskapsförbundens gemensamma projekt. Finansieringslagens 17 § innehåller också minimiuppgifterna i ett stödbeslut och för tydlighetens skull ett omnämndande av att projektplanen godkänns genom stödbeslutet. Om det sker väsentliga ändringar i genomförandet av projektet, ska både projektplanen och stödbeslutet ändras. I sådana projekt för hållbar stadsutveckling enligt strukturfondsprogrammet som får medfinansiering av Europeiska unionen ska myndigheten bevilja stöd, om projektet är förenligt med den tillämpliga lagstiftningen och med strukturfondsprogrammet. I projekt för hållbar

stadsutveckling har ifrågavarande städer skyldighet till lämplighetsprövning och myndigheten till laglighetsprövning. Denna modell har använts bl.a. i beslutsfattande gällande landskapets samarbetsgrupp och Leader-grupper för landsbygdsutveckling. Modellen har inte konstaterats öka problemen vid genomförandet av projekten.

Finansieringslagen innehåller även de allmänna förutsättningarna för användningen av stödet och de grundläggande bestämmelserna om ansökan om stöd. Vid utbetalningar som ansluter sig till nationell regionutveckling och strukturfondsmedel kan landskapsförbunden besluta om centralisering av betalningarna. I strukturfondsprogrammet har centraliseringen baserat sig på de överenskommelser mellan förbunden som gäller skötseln av det förmedlande organets uppgifter. Stöd betalas enligt en i beslutet godkänd kostnadsmodell eller utifrån de faktiska kostnaderna. I samband med beredningen av lagen upptäcktes behovet till förskottsbetalningar. Stöd kan betalas ut i förskott i vissa fall, om det anses att detta har en positiv inverkan på startandet av projekt.

Särskilda bestämmelser om strukturfondsprogram

Avvikande från lagen i övrigt innehåller 3 kap. i finansieringslagen bestämmelser som gäller alla strukturfondsaktörer. I lagens 22 § föreskrivs det om de allmänna förutsättningarna för strukturfondsprogrammets projekt. Resultaten av utvecklingsprojekten ska kunna tillgodogöras allmänt. I utvecklingsprojekt är stödbeloppet högre än i projekt som stöder företagens affärsverksamhet, och därför är det motiverat att resultaten från dessa projekt kan utnyttjas på ett mer omfattande sätt. De som genomför projekten ska publicera en slutrapport över projektet som kan tillgodogöras allmänt.

Ansökningar om stöd och beslut om stöd ska göras i ett informationssystem som uppfyller kraven enligt 29 § i lagen. I andra system än systemet EURA 2014 - kan ansökan dock inlämnas och besluten fattas i nättjänsten eller på en blankett. Numera fungerar ansöknings- och beslutsprocessen i strukturfondsprogrammet elektroniskt. Stödet kan beviljas i enlighet med en kostnadsmodell som myndigheten godkänt eller utifrån de godtagbara kostnader som projektet orsakar. Kostnaderna ska vara rimliga. Kostnadernas rimlighet är en grundläggande förutsättning i all projektverksamhet och i alla förvaltningsområden, och myndigheten har flera sätt att bedöma den. När det gäller löner, ska man iaktta att de inte får överskriva den lönenivå som inom ansökarorganisationen betalas för motsvarande arbete. I strukturfondsprogram ska finansieringsposterna i enlighet med projektets finansieringsplan betalas ut i pengar med undantag för projektets självfinansieringsandel och, när det gäller Europeiska socialfondens projekt, andras än stödmottagarens lönekostnader som det inte betalas stöd för. I strukturfondsprogrammets projekt godkänns inga naturabidrag. Överlåtelse av naturaprestationer, talkoarbete och nyttigheter kräver mycket administrativt arbete, och deras betydelse och behov som finansieringssätt av projekt har även annars minskat.

Det krävs att projekten följer lagen om offentlig upphandling och koncession och att det lämnas en separat redogörelse för genomförandet av projektet, med undantag av projekt som genomförts i enlighet med förfarandet för engångsersättning där principen är att det inte heller för övrigt behöver lämnas en redogörelse för stödberättigade kostnader. I fråga om engångsersättningar är grunden för betalningen det erhållna resultatet.

År 2015 (20.2.2015/141) lades det till lagen en bestämmelse enligt vilken även ansökan om utbetalning ska göras elektroniskt hos den behöriga myndigheten, utöver ansökningarna och stödbesluten. Även beslutet om utbetalningen fattas elektroniskt. I andra system än datasystemet EURA 2014 kan ansökan om utbetalning även göras elektroniskt i en nättjänst eller på en blankett hos den behöriga myndigheten. Elektroniska tjänster har påskyndat och harmoniserat

funktionerna i olika NTM-centraler och landskapsförbunden, då blanketterna och förfaringssätten är de samma.

Alla de förmedlande organen och den förvaltande myndigheten har en skyldighet att anmäla till den attesterande myndigheten för strukturfondsprogrammet om oriktighet som har konstaterats och om de åtgärder för återkrav och andra åtgärder som vidtagits för att korrigera felaktigheter. Den attesterande myndigheten avfattar till kommissionen en redovisning av utgifter som föranleds av strukturfondsprogrammet och ska säkerställa att utgifterna överensstämmer med såväl den nationella lagstiftningen som Europeiska unionens lagstiftning. Den attesterande myndigheten kan ålägga ett förmedlande organ eller den förvaltande myndigheten att vidta ändamålsenliga åtgärder samt fastställa en tidsfrist för åtgärderna. Även den förvaltande myndigheten ska säkerställa att lagstiftningen tillämpas vid oriktigheter, åtgärder för återkrav och andra åtgärder som vidtagits för att korrigera felaktigheter. Enligt den allmänna förordningen är den förvaltande myndigheten skyldig att säkerställa att genomförandet av strukturfondsprogrammet överensstämmer med lagen.

Strukturfondsmyndigheterna har rätt att av andra myndigheter avgiftsfritt få för sina uppdrag nödvändiga uppgifter. Eftersom stödmottagarna även ska lämna uppgifter som omfattas av integritetsskydd, måste man då man begär uppgifter motivera deras nödvändighet med tanke på ärendet under behandling. Finansieringslagen innehåller även en motsvarande bestämmelse om utlämnande av uppgifter. Därtill föreskrivs det gällande allt erhållande och all överlåtelse av uppgifter att uppgifter inte får användas för andra ändamål än det för vilket de har begärts. Inom strukturfondsverksamheten har det inte upptäckts några problem vid erhållandet och överlåtelsen av uppgifter.

Till beviljandet av stöd ansluter sig uppföljningen av deras användning. Uppföljning sker på olika sätt under projekts genomförande. Projektens genomförande enligt den godkända projektplanen övervakas bl.a. i samband med utbetalningar och dessutom görs det administrativa övervakningsbesök samt egentliga inspektioner. Detaljerade bestämmelser om olika myndigheters inspektionsrätt finns i lagens 32−34 §. I lagens 42 § finns motsvarande bestämmelser om inspektionsrätten när det gäller andra program och stöd än strukturfondsprogram. I praktiken har inspektionsrätten enligt lagen visat sig fungera väl.

Särskilda bestämmelser

Stödmottagaren ska betala tillbaka ett stöd som denne fått till för stort belopp, på felaktiga grunder eller utan grund. En motsvarande bestämmelse finns i statsunderstödslagen. I lagen fastställs grunderna för återkrav och definieras de situationer där myndigheten ska besluta att utbetalningen till projektet ska upphöra. Bestämmelserna om återkrav har fungerat väl.

Det belopp som återkrävs kan i vissa fall jämkas. Arbets- och näringsministeriet kan återkräva strukturfondsmedel och motsvarande statliga medel av landskapsförbund, om landskapsförbundet använt medlen för något annat ändamål än vad de har beviljats för eller väsentligen brutit mot vad som föreskrivs om användningen av medlen eller mot villkoren i beslutet om anvisande av medlen. De förmedlande organ som inte är landskapsförbund är statliga organisationer. Om de agerar på ett felaktigt sätt såsom beskrivs i lagen, föranleds inga ekonomiska konsekvenser för det förmedlande organet. När det gäller landskapsförbunden har tillgångarna flyttas utanför statens budgetekonomi, och staten ska följaktligen ha möjlighet att återkräva medel som använts på ett felaktigt sätt. Återkravsrätten har dock begränsats till väsentliga förbrytelser och fall där medlen har använts för något annat ändamål än vad de har beviljats, t.ex. så att strukturfondsmedel har använts till nationella regionutvecklingsprojekt.

I lagens 43 § finns bestämmelser om ändringssökande och i 44 § om ikraftträdande och övergångsbestämmelser.

Med stöd av finansieringslagen har det utfärdats två förordningar av statsrådet. I statsrådets förordning om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt (357/2014) finns bl.a. närmare bestämmelser om stödformerna enligt myndighet, stödens maximibelopp samt de allmänna bestämmelserna om nationell finansiering och strukturfondsprogrammet. I statsrådets förordning om stödberättigande kostnader som medfinansieras av strukturfonderna (358/2014) finns närmare bestämmelser om de förutsättningar för stödberättigande kostnader som gäller strukturfonderna.

Lagstiftning om företagsfinansiering

Företag inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde kan få finansieringsservice för utveckling av företagsverksamhet, som erbjuds av NTM-centraler.

I lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet och i statsrådets förordning som utfärdats med stöd av den (716/2014) finns bestämmelser om stödformer som är avsedda för utvecklandet av företagsverksamhet. Syftet med lagen var att främja ekonomisk tillväxt, sysselsättningen och andra näringspolitiska mål genom att bevilja understöd för projekt som främjar i synnerhet startandet av små och medelstora företag samt sådana företags tillväxt och utveckling. Ett centralt mål var också att göra systemet med understöd för utvecklingen av företag enklare och effektivare samt att effektivera genomslaget.

I lagen föreskrivs om de stödformer som är avsedda för utvecklingen av företagsverksamhet, stödmottagarna, den verksamhets som finansieras, förutsättningarna för beviljandet och betalningen av stöd, användningen av stödet och övervakning samt återbetalning och återkrav av stöd. I statsrådets förordning finns närmare bestämmelser om i synnerhet förutsättningarna för beviljandet av stödformer samt de utgifter som godkänns och stödnivåerna.

Bestämmelser om service för utveckling av företag finns i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och i statsrådets förordning om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, som utfärdats med stöd av den. Det allmänna syftet med servicen för utveckling av företagsverksamhet (service för utveckling av företag) är att stödja och styra utvecklingen av små och medelstora företag under olika skeden av deras livscykel och sänka deras tröskel att anlita utomstående utbildnings- och sakkunnigtjänster vid lösandet av problem och inledandet av utvecklingsåtgärder. Ett annat syfte med servicen för utveckling av företag är att främja företagens konkurrenskraft och tillväxt, förstärka personalens företagskunnande samt främja förnyelsen och förstärkningen av den regionala näringsstrukturen.

I lagen finns bestämmelser om de behöriga myndigheterna, produktionen och anskaffandet av tjänster, olika serviceformer samt om att servicen är avgiftsbelagd. Dessutom föreskrivs det i lagen att tjänsterna beviljas som de minimis-stöd, dvs. på de minimis-villkor. Genom förordning av statsrådet föreskrivs det om stödnivån och den maximala tiden för sakkunnigservicen.

Bestämmelser om regionalt transportstöd finns i statsrådets förordning om regionalt transportstöd åren 2014−2017 (1248/2014), som utfärdats med stöd av 8 § i statsunderstödslagen (688/2001). I förordning finns närmare bestämmelser om det område som berättigar till stöd, om stödmottagarna, den verksamhet som stöds, förutsättningarna för betalningen av stödet samt om de utgifter som godkänns och stödnivåerna.

Stöd som är avsedda för att utveckla företagsverksamhet

Med understöd för utvecklande av företag och understöd för utvecklande av företagens verksamhetsmiljö enligt lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet främjas ekonomisk tillväxt, sysselsättning, företagens konkurrenskraft samt andra näringspolitiska mål. Man har strävat efter dessa mål genom att framför allt bevilja understöd för startande, tillväxt och utveckling av små och medelstora företag. När understöd beviljas har man beaktat målen för Europeiska unionens och Finlands region- och strukturpolitik samt konkurrensaspekter. Beslutsfattandet om understöd har koncentrerats till NTM-centraler i Norra Österbotten, Södra Savolax, Mellersta Finland och Tavastland.

De stödprogram som avses i lagen har använts för genomförandet av Europeiska unionens strukturfondsprogram under den programperiod som inleddes 2014. Därtill har det varit möjligt att använda stödprogrammen för genomförandet av helt nationellt finansierade projekt. Stödprogrammen har anpassats till EU:s bestämmelser om statsunderstöd.

Regionalt koncentreras understöden enligt lagen i betydande grad till Östra och Norra Finland. För att förbättra ett kundinriktat verksamhetssätt har man försökt klarlägga understödssystemet så att det enligt lagen bara finns två understödsformer, understöd för utvecklande av företag och understöd för utvecklande av företagens verksamhetsmiljö. Antalet understödsformer enligt den föregående lagen har minskats genom att avstå från den så kallade finansieringen av beredande arbete, som var avsedd för forsknings- och undersökningsåtgärder, och från understödet för bybutikernas investeringar som självständiga understödsformer. Nedskärningen av understödsformerna har förenklat förvaltningen och också underlättat den sökandes ställning.

Lagens syfte är att effektivera åtgärder i synnerhet vid främjandet av små och medelstora företags verksamhet. Ett annat syfte med lagen är att förbättra företagens konkurrenskraft på lång sikt genom att utveckla kompetens, uppmuntra till införandet av ny teknologi, främja företagens internationella verksamhet samt genom att utveckla företagens verksamhetsomgivning. Dessutom har man i allt högre grad velat rikta understöden till företag med goda tillväxtmöjligheter samt även till mer riskfyllda projekt med bättre genomslag.

Understöd har riktats till betydande projekt som förnyar och utvecklar företagsverksamhet. Syftet med finansieringen är att med understöd starta och påskynda projekt som annars inte alls genomfördes eller genomfördes som mindre betydelsefulla. Samtidigt har det lagts vikt vid att finansieringens konkurrensförvrängande effekter ska förbli så små som möjligt. Vid beviljandet av understöd har man också bättre än tidigare tagit hänsyn till miljöaspekter, t.ex. en koldioxidsnål ekonomi, samt målen beträffande en balanserad regional utveckling och sysselsättning.

Understöd kan beviljas projekt som inte genomfördes utan understöder eller där understödet bedöms ha betydande inverkan på genomförandet av projektet enligt en snabbare tidtabell, som mer högklassig eller omfattande.

Understöden riktas till projekt som bedöms ha en betydande inverkan på startandet, utvidgningen eller förnyelsen av ett företag, innovationsverksamhet eller förstärkandet av kompetensen, tillväxt eller internationalisering, produktivitet eller energi- eller materialeffektivitet.

I syfte att förbättra företagens konkurrenskraft på lång sikt och förnya företagsverksamheten inriktas understöden på högtstående projekt som främjar företagsverksamheten.

Understöd för utvecklande av företag

Understöd för utvecklande av företag kan beviljas för materiella och immateriella investeringar samt för utvecklingsåtgärder. Med utvecklingsåtgärder avses bl.a. företagets affärskompe-

tens, internationaliseringsberedskap samt åtgärder och projekt som gäller utvecklingen av produkter. Med detta har man velat framhäva understödets roll i finansieringen av betydande utvecklingsprojekt som är separata från stödmottagarens sedvanliga affärsverksamhet.

Understödet för utvecklande av företag baserar sig på prövning och är avsett för sådana projekt med vilka man kan främja företagens tillväxt, förnyelse, internationalisering samt utveckling som helhet.

Understöd för utvecklande av företag beviljas närmast till små och medelstora företag. Understöd kan inte beviljas för fiskeri, jordbruk eller skogsbruk. Understöd kan inte heller beviljas för förädling eller saluhållande av jordbruksprodukter.

I projekten kan man finansiera bl.a. anskaffandet av sakkunnigtjänster, deltagandet i mässor i samband med internationalisering, investeringar samt kostnader som föranleds av produktutvecklingsprojekt. Stödnivån för investeringar är 10−35 procent beroende på regionen och företagets storlek och i andra projekt högst 50 procent. År 2016 beviljades understöd för utvecklande av företag för 1100 projekt till ett sammanlagt värde av cirka 106 miljoner euro.

Understöd för utvecklande av företagens verksamhetsmiljö

Understöd för utvecklande av företagens verksamhetsmiljö kan beviljas icke- vinstsyftande offentliga sammanslutningar (t.ex. kommuner, yrkeshögskolor och andra läroanstalter) och privata sammanslutningar (t.ex. företagarföreningar och kommunala utvecklingsbolag) samt stiftelser för projekt som genomförs i syfte att förbättra företags verksamhetsmiljö eller förutsättningarna för utveckling av företagsverksamheten.

Understöd för utvecklande av företagens verksamhetsmiljö beviljas efter prövning till projekt som gagnar små och medelstora företag och vars resultat allmänt kan tillgodogöras.

Understöd för utvecklande av företagens verksamhetsmiljö kan beviljas för utredningar som är behövliga med tanke på företagsverksamheten, utvecklande av service som företagen behöver, främjande av samarbete mellan företag samt för andra projekt som förbättrar små och medelstora företags verksamhetsmiljö och utvecklingsmöjligheter.

Understöd för utvecklande av företagens verksamhetsmiljö kan även beviljas för riskkapitalverksamhet så att understödet beviljas till kapitalplaceringsprojektets förmedlarorganisation som gör en investering i en riskkapitalfond.

Understöd för utvecklande av företagens verksamhetsmiljö kan beviljas för utgifter som är centrala med tanke på projektet, t.ex. sakkunnigutgifter, löner, immateriella och materiella investeringar. Understödsbeloppet är högst 80 procent av de utgifter som godkänns för projektet. År 2016 beviljades understöd för utvecklande av företagens verksamhetsmiljö för cirka 30 projekt till ett sammanlagt värde av cirka 4 miljoner euro.

Utvecklingstjänster för företag

Tjänsterna för företagsutveckling är sådana analys-, konsult- och utbildningstjänster med låg tröskel som tillhandahålls av NTM-centralerna. Med hjälp av analystjänsten kan små och medelstora företag få en helhetsbild av affärsverksamhetens nuläge och en utvecklingsplan. Med hjälp av konsulteringstjänsterna kan företag som själva vill utvecklas utveckla sin affärsverksamhet. Utbildningstjänsterna är avsedda för utvecklingen av företagets ledning eller andra nyckelpersoner. Beslutsfattandet om utvecklingstjänster för företag har koncentrerats till

NTM-centraler i Norra Österbotten, Södra Savolax, Mellersta Finland och Tavastland. Tjänsterna togs i bruk hösten 2014.

För tjänsterna har fastställts ett fast pris per dag, och mottagaren av tjänster betalar den genom förordning fastställda delen till tjänsteproducenten. Separat utsedda NTM-centraler tar hand om upphandlingen när det gäller de tjänster som tillhandahålls. Tjänsterna beställs av företag och vid valet beaktas i synnerhet de ansvariga konsulternas och utbildarnas sakkännedom. Statens finansieringsandel av servicen betalas så att för utbetalningen i hela landet ansvarar NTM-centralerna, närings-, trafik- och miljöcentralernas och arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (KEHA-centret), som betalar tjänsteproducenten direkt den finansieringsandel som den fakturerar samt mervärdesskatten i anknytningen till den.

År 2016 beviljades utvecklingstjänster för företag med cirka 2600 beslut och för förvärvandet av tjänster användes sammanlagt 8 miljoner euro.

Regionalt transportstöd

Syftet med transportstödet är att sänka de höga transportkostnaderna för produkter som tillverkas av små och medelstora företag i glest bebodda områden och därmed förbättra företagens verksamhetsförutsättningar och konkurrenskraft.

Transportstöd beviljas små och medelstora företag som är verksamma i Lappland, Norra Österbotten, Kajanaland, Norra Karelen, Norra Savolax, Södra Savolax eller Mellersta Österbotten eller inom regionen Saarijärvi- Viitasaari.

Stöd kan beviljas för sådana järnvägs- eller biltransporter där transportsträckans längd i Finland är minst 266 kilometer (i vissa fall 101 km). Dessutom kan transportstöd beviljas som stöd för hamnverksamhet som sker i en hamn eller ett skeppningsställe vid Bottniska viken i Sastmola kommun eller norr om denna, eller i en hamn eller ett skeppningsställe inom Saimens vattendragsområde.

Stödet för bil- och järnvägstransporter är 7−17 procent av den transportavgift som betalats till transportören, beroende på sträckans längd. Om transportsträckan är t.ex. 500 km, uppgår transportstödet till 10 procent av transportavgiften. Stödet för hamnverksamheten är 0,80 euro eller 1,60 euro per ton beroende på var hamnen ligger. Biltransporternas andel är cirka 90 procent av transportstödets totalbelopp, och resten består nästan helt av stödet för hamnverksamheten.

Transportstöd har årligen beviljats för cirka 250−300 små och medelstora företag. Transportstödet är helt nationellt stöd, och årligen har det för stödet reserverats ett anslag på 5 miljoner euro. Ansökningarna om transportstöd har behandlats av NTM-centralerna i Norra Österbotten.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

Offentlig arbetskraftsservice

Danmark

Dagens arbetskraftspolitiska system i Danmark grundar sig på en strukturell reform som genomfördes år 2007. Före 2007 svarade en aktör på nationell nivå för arbetskraftsservicen när det gällde kunder som var berättigade till arbetslöshetsförmån på grundval av en arbetslöshetsförsäkring, och när det gällde personer som inte omfattades av en försäkring var det kommu-

nerna som svarade för servicen. Efter reformen tillhandahålls all arbetskraftsservice för medborgare och företag av kommunerna. Några av de viktigaste målen med ändringen var att öka effektiviteten, stärka den splittrade offentliga sektorn och att rent allmänt öka välfärden i Danmark.

På nationell nivå är aktörerna inom den danska arbetskraftspolitiken sysselsättningsministeriet och arbetsmarknadsmyndigheten Arbejdsmarkedsstyrelsen (AMS), som svarar för verkställandet av ministeriets uppgifter. I Danmark har man fyra arbetsmarknadsområden, som svarar för tillsynen över de lokala arbetskraftsbyråerna (Jobcenter). Det finns 91 byråer över hela landet. Genom ett decentraliserat förvaltningssystem har man eftersträvat samarbete mellan de arbetskraftspolitiska funktionerna och kommunernas övriga ansvarsuppgifter samt ett närmare samarbete mellan arbetskraftsförvaltningen och de lokala företagen och utbildningsanordnarna.

Den offentliga arbetskraftsservicen spelar en viktig roll i den danska flexicurity-modellen. De lokala arbetskraftsbyråerna, som administreras av kommunerna, har rätt fria händer vid planeringen av tjänsterna och de operationella processerna, inom de ramar som fastställts på nationell nivå. Enligt OECD:s undersökning hör Danmark till de OECD- länder där den lokala nivån har störst autonomi.

Den viktigaste uppgiften för arbetskraftsbyråerna är att främja sysselsättningen. Arbetskraftsservicen och utbetalningen av arbetslöshetsförmåner har skilts åt. Arbetskraftsbyråerna har ingen roll i fråga om fastställandet av rätten till utkomstskydd för arbetslösa eller i frågor som gäller enskilda arbetssökandes utkomst.

Då en person blir arbetslös ska han eller hon den första dagen som arbetslös anmäla sig som arbetssökande på nätet (Jobnet). Om personen i fråga inte har en dator eller internetförbindelse, kan han eller hon få hjälp med att anmäla sig hos den lokala arbetskraftsbyrån eller den egna arbetslöshetskassan. För att få arbetslöshetsförmån krävs det att man är registrerad som arbetssökande.

Jobnet är en nättjänst för alla arbetssökande och arbetsgivare. På Jobnet kan den arbetssökande förutom att registrera sig som arbetssökande också söka efter arbete och få vägledning t.ex. i fråga om jobbsökning eller utbildning. Den arbetssökande ska ladda upp sin egen CV till Jobnet inom två veckor efter att arbetslösheten börjat. Han eller hon ska dessutom inom två veckor från det att arbetslösheten började delta i en ”CV- intervju” hos arbetslöshetskassan. Vid intervjun godkänns CV:n och säkerställs det att den uppfyller de lagenliga kraven. Vid intervjun görs det upp en individuell plan (”Min Plan”), som den arbetssökande ska följa.

De registrerade arbetssökandena ska bekräfta sin jobbsökning med sju dagars mellanrum genom att kontrollera sina arbetserbjudanden i nättjänsten, annars avbryts jobbsökningen. Vid försummelse får sökanden den första och andra gången en påminnelse och en tidsfrist inom vilken han eller hon ska bekräfta att jobbsökningen fortsätter. Om den arbetssökande låter en försummelse ske för tredje gången under den 12 månader långa granskningsperioden, avbryts jobbsökningen utan påminnelse och tidsfrist.

Arbetssökanden rapporterar i Joblog, som är ett slags kombinerad dagbok och kalender där den arbetssökande antecknar vilka lediga platser som han eller hon har sökt. Syftet med Joblog är att sporra de arbetssökande till att planera sin egen jobbsökning. De uppgifter om jobbsökningen som den arbetssökande har meddelat kan användas i samband med de intervjuer som hålls med de arbetssökande med jämna mellanrum, och förbättrar på så sätt servicens kvalitet och effekt. Systemet baserar sig på den arbetslösas egna anmälningar.

Syftet med Danmarks aktiva arbetskraftspolitik är att främja verksamheten på arbetsmarknaden genom att hjälpa arbetslösa att hitta jobb, producera tjänster till de arbetsgivare som söker arbetstagare och att hjälpa enskilda personer i behov av särskilt stöd att komma in på den öppna arbetsmarknaden. Arbetskraftsbyråerna kan erbjuda de arbetssökande tre olika slags tjänster, nämligen utbildningstjänster, lönesubvention och arbetspraktik.

En av de tre helheterna utgörs av de tjänster som fokuserar på utbildning, vägledning och utvecklande av yrkesskicklighet. Den sysselsättningsreform som genomfördes 2014 gällde främst arbetskraftsutbildningen, och syftet var att främja sysselsättningen hos arbetssökande med en utbildning på den lägsta nivån. De som är medlem i arbetslöshetskassan har rätt att delta i en sex veckor lång arbetskraftsutbildning direkt från och med den första dagen som arbetslös.

Den lönesubvention som beviljas en privat eller offentlig arbetsgivare kan användas för att hjälpa arbetslösa att komma in på arbetsmarknaden igen. Med lönesubventionen kan personer som varit arbetslösa under en lång tid anställas för fyra eller 12 månader. I regel ska arbetstagaren ha varit arbetslös i minst 12 månader, men de som är under 30 år och de som riskerar att bli långtidsarbetslösa kan ha rätt till lönesubvention efter en arbetslöshet på sex månader. Inom projektet ”Arbetsrotation” kan ett företag få stöd för att anställa en arbetstagare för högst sex månader, om företaget ger en fast anställd arbetstagare ledigt för utbildning under samma tid.

Arbetspraktiken kan användas för att erbjuda arbetslösa arbetssökande utbildning för ett nytt yrke och för att utveckla färdigheter som behövs i arbetslivet. Den arbetssökande har möjlighet att få arbetslöshetsförmån under praktikperioden.

Nederländerna

Den instans som tillhandahåller offentliga arbetskraftstjänster i Nederländerna är Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), dvs. försäkringskassan för arbetslösa. UWV är den nationella myndighet som ansvarar för utdelningen av stöd för arbetslösa, arbetsförmedlingstjänsterna, insamlingen av arbetslöshetsstatistiken och det allmänna verkställandet av arbetskraftspolitiken. Dess verksamhet lyder under social- och arbetsministeriet. I Nederländerna används ett system med en obligatorisk basförsäkring, frivilliga arbetslöshetsförsäkringar och många andra olika förmåner.

Kommunen har en viktig roll som tillhandahållare av tjänster i Nederländerna, och kommunernas servicestruktur är heterogen. I Nederländerna finns varken riksomfattande sysselsättningsprogram eller någon startpeng. Sådana kan dock finnas inom kommunerna för att användas t.ex. för unga arbetssökande. Även de privata aktörerna har en viktig roll i Nederländernas system, eftersom sysselsättningstjänsterna är privata.

När en person anmäler sig som arbetssökande bedömer arbetskraftsmyndigheten den arbetssökandes sysselsättningsmöjligheter och behov av tjänster. UWV köper sysselsättningstjänsterna av privata företag. Marknaden är öppen för alla tjänsteproducenter. Från och med 2011 har alla de som registrerats som arbetslösa varit tvungna att delta i ett ”speed dating” evenemang under de första tre veckorna av arbetslösheten, som går ut på att arbetslösa möter privata tjänsteproducenter.

De som har de bästa möjligheterna att sysselsätta sig på arbetsmarknaden antas kunna hitta ett jobb själva inom sex månader. Andra erbjuds rådgivning vid jobbsökningen och de kan delta i olika aktiveringsåtgärder. Under de senaste åren har Nederländerna satsat mycket på digitalisering av arbetskraftstjänsterna. Största delen av de arbetslösa sköter sina ärenden elektro-

niskt. Uppskattningsvis 90 procent av kunderna inom försäkringskassan för arbetslösa sköter sina ärenden enbart i nättjänster, och 10 procent av kunderna får personlig service.

De arbetssökande måste söka ett bestämt antal arbetsplatser eller visa aktivitet på något annat sätt. Vanligtvis kommer man överens om antalet arbetsplatser som ska sökas i samband med det personliga mötet med arbetskraftsrådgivaren. Om inget annat överenskommits ska den arbetssökande söka minst fyra jobb under en period på fyra veckor. Detta kan inbegripa arbetsansökningar, arbetsintervjuer, deltagande i rekryteringsevenemang eller registrering hos en arbetsförmedlingstjänst. Antalet jobbsökningar rapporteras i webben i en personlig ”arbetsdagbok” (Werkmap). Via arbetsdagboken kan den arbetssökande också söka jobb, uppdatera sin CV och kontakta försäkringskassan.

Sverige

För sysselsättningspolitiken i Sverige ansvarar den offentliga arbetskraftsservicen Arbetsförmedlingen (Af), vars viktigaste uppgifter är att föra samman arbetstagare och arbetsgivare. Ansvaret för opererandet inom sysselsättningspolitiken ligger oftast på en organisation.

Då en person blir arbetslös ska han eller hon anmäla sig till Af den första dagen som arbetslös. Tillsammans med Af görs en verksamhetsplan som den arbetslösa ska följa. I verksamhetsplanen avtalas om de åtgärder som den arbetslösa ska vidta och rapportera om i aktivitetsrapporten.

De registrerade arbetssökandena ska lämna in en månatlig aktivitetsrapport till Af. I rapporten antecknas alla de åtgärder som den arbetslösa har vidtagit den föregående månaden i syfte att hitta ett jobb. Syftet med aktivitetsrapporten är att hjälpa den arbetssökande hålla koll på hur jobbsökningen framskrider och att hjälpa arbetskraftsservicen att ge bättre stöd och service till kunden. I regel ska aktivitetsrapporten fyllas i på webben, men i undantagsfall kan aktivitetsrapporten ges på en pappersblankett eller muntligen när kunden besöker en Af- byrå personligen.

I aktivitetsrapporten antecknar kunden t.ex. följande:
- arbetsplatser som kunden sökt
- intervjuer som kunden har deltagit i
- rekryteringstillfällen som kunden deltagit i
- utbildningar som kunden har ansökt till eller avlagt
- åtgärder som kunden vidtagit för att förbättra sina arbetsansökningar
- diskussioner som förts med yrkesvalshandledare.

Arbetsmarknadsministeriet ansvarar för arbetsmarknadspolitiken och för utförandet av Af:s budget. Arbetsmarknadsministeriet och finansministeriet sätter årligen upp de mål som Af ska följa vid planeringen och verkställandet av dess tjänster.

Sverige har under 2000- talet satsat kraftigt på sysselsättningen på den arbetsmarknadsbaserade utbildningens bekostnad. Sverige satsar i förhållande till BNP nästan dubbelt så mycket på arbetsförmedling och arbetsförmedlingsförvaltning än vad Finland gör. I Finland är trenden den motsatta, eftersom Finland har gått över till en arbetskraftspolitik som betonar utbildning. (Räisänen H: Ruotsin ja Suomen työvoimapolitiikan uudistusten vertailua: ympäri käydään ja yhteen tullaan, Talous ja yhteiskunta, 2/2013).

Sveriges centralaste program inom den aktiva arbetskraftspolitiken är jobb- och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för unga. Syftet med jobb- och utvecklingsgarantin är att erbjuda åtgärder för sådana personer som har varit utan arbete en längre tid. Åtgärderna är individuellt anpassade och målet är att kunderna ska ta del av arbetslivet igen. Jobbgarantin för unga gäller

unga under 25 år. Åtgärderna kan t.ex. innefatta vägledning för studier och yrkesval, jobbsökarträning, arbetspraktik och utbildning. Det centrala målet för bägge programmen är att avbryta och förebygga långa perioder av arbetslöshet, och tyngdpunkten ligger på att stödja sysselsättningen i stället för arbetskraftsutbildningen.

I Europeiska kommissionens förteckning om Sverige (PES Business Models Study - Country Fiche, Sweden - June 2014) nämns över ett dussintal olika aktiveringsåtgärder. Sveriges tjänster kan i stort sett uppdelas i fyra grupper: 1) utbildningstjänster, 2) jobbsökningstjänster, 3) praktik och 4) tjänster för jobb som stöds.

Olika lönesubventioner har utvecklats särskilt för invandrare, långtidsarbetslösa, personer med funktionsnedsättning och långtidssjuka personer. Lönesubvention kan beviljas till arbetsgivare inom både privata och offentliga sektorn. Av tjänsterna för jobb som stöds är den mest använda tjänsten nystartsjobb, som stöder anställning av långtidsarbetslösa. Stödet är avsett för sådana arbetsgivare som anställer personer som varit arbetslösa länge. Rätt till stöd har de i åldern 20–25 som har varit arbetslösa över sex månader samt de arbetssökande som är 26 år eller äldre och som har varit arbetslösa över 12 månader. Sverige har också ett stöd som motsvarar startpengen och som är avsett för inledande av företagsverksamhet. Under 2018 reformeras lönesubventionssystemet så att stödhelheten förenklas och bl.a. villkoren för de olika stödformerna harmoniseras. Nivåerna på stöden höjs i syfte att främja sysselsättningen särskilt för de som har svårast att komma in på arbetsmarknaden.

Arbetsförmedlingen och förbundet Sveriges kommuner och landsting SKL ingick i juni 2015 ett nationellt samarbetsavtal med syftet att stödja det lokala och regionala samarbetet för främjandet av sysselsättningen. Syftet är också att utnyttja myndigheternas resurser effektivare än tidigare och att uppnå samhällelig genomslagskraft. Avtalet preciserades i juni 2017. Nu vill man intensifiera samarbetet särskilt vad gäller utbildningen för invandrare och de övriga tjänsterna som främjar integration. Även samarbetsformerna i fråga om minskandet av arbetslösheten hos unga ska utvecklas.

Tyskland

Tysklands arbetskraftsmyndighet (Bundesagentur für Arbeit, BA) är ett självstyrt organ som har ett nationellt huvudkontor, tio regionala direktorat, 156 lokala arbetskraftsbyråer och sammanlagt cirka 600 byråer. BA lyder under Tysklands ministerium för arbete och sociala frågor, men det är rätt autonomt i förhållande till ministeriet. I den anda som skapades under Tysklands arbetsmarknadsreform på 2000- talet har arbetskraftsmyndighetens verksamhet byggts upp med principerna om effektivitet, transparens och decentralisering. De regionala direktoraten ansvarar för arbetsmarknadspolitiken i Tysklands delstater (Länder), och dessa samarbetar med förvaltningen i delstaterna. För verkställandet av BA:s uppgifter svarar 156 lokala arbetskraftsbyråer.

BA:s viktigaste uppgifter är bl.a. att tillhandahålla arbetsförmedlingsservice, vägledning, stöd för svårsysselsatta personer inklusive personer med utvecklingsstörning samt att dela ut arbetslöshetsersättning och socialskyddsförmåner. BA erbjuder också traditionell arbetsrådgivning, yrkesorientering och annan personlig rådgivning särskilt för unga.

Det krävs två registreringar hos arbetskraftsbyrån. Den första registreringen som arbetssökande ska göras senast tre månader innan arbetsförhållandet upphör, eller inom tre dagar från det att den arbetssökande fått veta vilken dag arbetsförhållandet upphör, om det är mindre än tre månader mellan upphörandet av arbetsförhållandet och underrättelsen om arbetsförhållandets upphörande. Registreringen som arbetssökande ska göras personligen, via telefon eller på

webben. Avsikten är att sökningen efter ett nytt jobb ska inledas redan innan arbetsförhållandet upphör.

De arbetssökande gör upp en plan tillsammans med BA där det avtalas noggrannare om jobbsökningen, och om planen inte följs kan den arbetssökande påföras påföljder. I Tyskland ska de arbetssökande i regel rapportera och kunna uppge bevis om jobbsökningen och resultaten.

I Tyskland används många olika åtgärder inom den aktiva arbetskraftspolitiken. Sådana tjänster som är öppna för alla arbetssökande är t.ex. den yrkesinriktade arbetskraftsutbildningen, korta praktikperioder utan lön samt lönesubventionen och startpengen. De olika programmen för arbete som stöds har spelat en stor roll inom Tysklands aktiva arbetskraftspolitik. I regel kan det beviljas lönesubvention (Eingliederungszuschuss) för 50 procent av lönekostnaderna och för en period på högst 12 mån månader. De finns andra regler för de som har fyllt 50 och de som har minskad arbetsförmåga, t.ex. kan lönesubventionen beviljas för en längre period.

Syftet med den yrkesinriktade arbetskraftsutbildningen (Förderung der beruflichen Weiterbildung) är att genom utbildning öka den arbetslösas möjligheter att sysselsätta sig. Utbildningarnas längd varierar beroende på den arbetssökandes tidigare kunnande och syftena med utbildningen. I systemet får den arbetssökande tillgång till en utbildningssedel med vilken han eller hon själv kan välja tjänsteproducenten.

De arbetssökande kan arbeta utan lön som praktikanter i högst sex veckor utan att förlora sin arbetslöshetsförmån. De arbetssökande som planerar att bilda ett företag kan få startpeng för detta (Einstiegsgel/Leistungen zur Förderung von Selbständigen), lån och utbildning från arbetskraftsbyrån.

Australien

I Australien ansvarar ett ministerium för organiseringen av arbetskraftsservicen (Department of Employment and Small Business). Ministeriet ansvarar för tre nationella program, varav de tre viktigaste är Jobactive, Disability Employment Services (DES) och Remote Australia. Ministeriet bär helhetsansvaret för tjänsternas upphandlingsprocesser, administreringen av avtal, tillsynen över och uppföljningen av tjänsteproducenterna samt för bedömningen av kvalitetshanteringen och av resultaten.

Programmens längd är fem år, och de nuvarande programmen inleddes år 2015. För närvarande förbereder Australien för den nya avtalsperioden som inleds 2020. Samtidigt bereds en nationell sjukförsäkringsreform som kommer att påverka tjänsterna för de som är partiellt arbetsföra.

Det största programmet är Jobactive, och det omfattar 51 områden. Det innefattar 44 tjänsteproducenter och 1700 verksamhetsställen. Kundvolymen är cirka 740 000. Avtalet gäller upphandlingar som uppgår till sammanlagt sju miljarder euro. Disability Employment Services omfattar 110 områden,142 tjänsteproducenter och har en kundvolym på cirka 183 000. DES är främst riktat till partiellt arbetsföra som kan arbeta under vissa begränsningar. Remote Australia täcker fjärrorterna och de glest bebyggda områdena (60 st), och dessa innefattar 42 tjänsteproducenter och har en kundvolym på 35 000.

Department of Human Services ansvarar för de sociala förmånerna. Under denna lyder Centerlink som bl.a. ansvarar för betalningen av förmånerna för arbetslösa och för profileringen av kunderna och för att anvisa kunderna till de som producerar arbetskraftsservice. Identifieringen av kundernas servicebehov sker via telefon (en intervju på cirka 5 minuter), digitalt eller vid ett personligt besök (dessa besök minskar). De arbetssökande delas beroende på ser-

vicebehovet upp i tre grupper (Streams): redo för arbete (Stream A, cirka 40 procent av de arbetssökande), behöver mera stöd (Stream B, cirka 40 procent av de arbetssökande) och de som har den svagaste ställningen (Stream C, cirka 20 procent av de arbetssökande).

Vid vägledningen av kunderna är det centrala instrumentet Job Seeker Classification Instrument (JSCI) som genom en mängd frågor mäter den arbetssökandes relativa avstånd till arbetsmarknaden och identifierar den arbetssökandes risk för att bli långtidsarbetslös. JSCI har använts sedan 1998 och bedöms och modifieras med tre års mellanrum. JSCI använder uppgifter som baserar sig på de uppgifter som kunderna har gett (t.ex. ålder, kön, födelseort, hemort) och på kundernas svar på JSCI-frågorna. Genom frågorna kartlägger man bl.a. den arbetssökandes arbetserfarenhet, yrkeskompetens, transportmöjligheter, boendeförhållanden, skador eller sjukdomar som påverkar sysselsättningen samt personliga livssituation. Om JSCI visar att kunden har flera eller mångfacetterade hinder för sysselsättning, styrs kunden till en noggrannare bedömning (Employment Services Assessment, ESA). Beroende på resultatet av ESA styrs sedan kunden antingen till sysselsättningsservicen (Stream C) eller till de andra tjänsterna (DES). Efter att kunden med grund i JSCI eller ESA har styrts till en tjänsteproducent bedömer tjänsteproducenten vilka tjänster som lämpar sig bäst för att främja kundens sysselsättning.

I Australien regleras serviceprocessen och tjänsterna på en rätt allmän nivå. Serviceavtalen innehåller förpliktelser för tjänsteproducenterna gällande serviceprocessen, men vad gäller tillhandahållandet av tjänsterna har tjänsteproducenterna stor frihet. Tjänsteproducenterna kan kombinera olika tjänster för sysselsättning, kompetensutveckling, social- och hälsovård på ett flexibelt sätt och så att helheten är ändamålsenlig med tanke på kunden. I samband med programmet Jobactive tog man för första gången i bruk Employment Fund ur vilken tjänsteproducenterna kan använda en begränsad mängd medel för tjänster och andra anskaffningar som främjar de arbetslösas sysselsättning. Kundens sysselsättning kan främjas t.ex. genom läkar-, tandläkar-, optiker- eller psykologtjänster. Vid behov kan kunden även få hjälp med lämplig klädsel och ett besök hos en frisör inför en intervju eller med anskaffning av sådan utrustning som är nödvändig i arbetet, t.ex. skyddsskor.

Australiens produktion av arbetskraftsservice lades i sin helhet ut på entreprenad år 1998, och i samband med detta tog man i bruk det första två år långa Job Network programmet. Förfarandena och verksamheten har bedömts och utvecklats i samband med varje avtalsrunda. Exempelvis belöningsmodellerna har utvecklats så att tjänsteproducenternas ansvar för verksamhetens resultat har blivit allt större. Under den första programperioden (Job Network) var den andelen av tjänsteproducenternas resultatbaserade premier cirka 30 procent, medan den nu är cirka 50-75 procent av de totala kostnaderna. Tillsynen över tjänsteproducenterna har utökats, och detta har också ökat byråkratin. Under de senaste tjugo åren har antalet tjänsteproducenter på servicemarknaden minskat från cirka 200 till 40 producenter.

De resultatbaserade premierna, den kontinuerliga bedömningen och uppföljningen samt ett särskilt informationssystem styr tjänsteproducenterna. Tjänsteproducenternas premier består av en resultatpremie och en administrativ premie. En mindre administrativ premie betalas på förhand för varje arbetssökande i perioder av sex månader. Storleken på resultatpremien beror på vilket kundsegment kunden anses tillhöra (Stream A, B, C). I storleken på premien beaktas således att kundens sysselsättning, beroende på kundsegmentet, kan förutsätta en annorlunda satsning av tjänsteproducenten. Det betalas större premier för sysselsättningen av sådana kunder som har sämre arbetsmarknadsfärdigheter. Premien för att sysselsätta de som har bra arbetsmarknadsfärdigheter är liten, eller obefintlig, om den arbetssökande kan sysselsättas under de tre första månaderna. Genom de ovan beskrivna sysselsättningsinstrumenten strävar man efter att förebygga att tjänsteproducenterna endast koncentrerar sig på service för de kunder som är lätta att sysselsätta. I Australien har man dock även sett tecken på att en resultatpremie

som betalas per person kan öka den ovannämnda koncentrering som sker inom kundsegmenten. Detta kan förebyggas genom att flytta resultatpremiernas tyngdpunkt från sysselsättningen av enskilda kunder till kundgruppernas sysselsättningsresultat.

Resultatpremien betalas i regel på basis av sysselsättningen, och för att få den största premien krävs det att personen har arbetat i minst 26 veckor. Övriga resultat som t.ex. inledande av studier eller företagsverksamhet berättigar i allmänhet inte till belöning.

Tjänsteproducenternas verksamhet och valet av kunder styrs genom rankning med stjärnor (Star Ratings). I detta system fås 80 procent av tjänsteproducentens stjärnor på basis av resultaten och 20 procent på basis av aktiviteten. På basis av rankningen kan Centerlink ge kunden rekommendationer om de tjänsteproducenter som är verksamma i området. Arbetsgivarna kan utnyttja rankningen när de ska välja den tjänsteproducent från vilken de ska rekrytera arbetskraft. Tjänsteproducenternas relativa prestationsnivå bedöms vart fjärde år på basis av rankningen. Marknadsandelarna för de tjänsteproducenter som presterar sämst anvisas på nytt efter varje period på 18 månader, vilket gör att de tjänsteproducenter som presterar bäst belönas.

Tjänsteproducenterna ska uppfylla vissa minimikrav (Quality assurance framework). Dessutom övervakas tjänsteproducenterna vad gäller riskerna. Bedömningen av riskerna bygger på Rolling Sample-metoden där bl.a. producenterna, kunderna, resultaten och användningen av JSCI och Employment Fund kontrolleras.

2.3 Bedömning av nuläget

Offentlig arbetskrafts- och företagsservice

Serviceutbud och tillhandahållande av tjänster

Statsminister Juha Sipiläs regering har beslutat att NTM-centralerna och arbets- och näringsbyråerna ska läggas ned i samband med landskapsreformen och att deras uppgifter i anknytning till offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska överföras till de nyinrättade landskapens organiseringsansvar som en del av servicehelheten tillväxttjänster. Om överföringen av organiseringsansvaret till landskapen har regeringen överlämnat till riksdagen en proposition med förslag till lag om regionutveckling och tillväxttjänster. Överföringen av organiseringsansvaret för arbetskrafts- och företagsservicen till landskapen bedöms därför inte i denna proposition.

I lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice har efter dess ikraftträdande gjorts ändringar varje år. De senaste ändringar som trädde i kraft vid ingången av 2018 gällde reformen av yrkesutbildningen på andra stadiet och den ändring av organiseringsansvaret för arbetskraftsutbildningen som gjordes i samband med den. Vid ingången av 2017 trädde de ändringar i kraft som gällde bl.a. finansieringen av lönesubvention och startpeng med anslag för arbetslöshetsförmåner fram till utgången av 2018, och att lönesubvention tydligare än nu ska riktas in på förebyggandet av utdragen arbetslöshet. Den maximala tiden för startpeng kortades ner från 18 månader till 12 månader. Även bestämmelserna om den arbetssökandes serviceprocess reviderades så att intervallerna mellan intervjuerna med den arbetssökande förkortades till tre månader vid fortsatt arbetslöshet.

i Serviceutbudet av offentlig arbetskrafts- och företagsservice har gjorts vissa ändringar efter utfärdandet av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, men inga nya tjänster har tagits i bruk. Vid ingången av 2017 utökades arbetsprövningens användningsändamål i försökssyfte. Fram till utgången av 2018 kan arbetsprövning användas som s.k. rekryteringsprövning för att bedöma lämpligheten. Ersättningen för flyttningskostnader enligt lagen om

offentlig arbetskrafts- och företagsservice och det resebidrag som betalats som arbetsmarknadsstöd slogs vid ingången av 2017 ihop till en stödform, rörlighetsunderstöd, som det föreskrivs om i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Arbets- och näringsbyråns serviceutbud fastställs i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Lagen innehåller inga bestämmelser om anskaffningen av kompletterande tjänster. Å andra sidan är många tjänster, såsom exempelvis de olika formerna av träning (jobbsökar-, karriär- och arbetsträning), till innehållet sett ganska brett definierade och endast den maximala tiden för servicen har begränsats genom en förordning. Detta har i princip gjort det möjligt att skräddarsy serviceinnehållet enligt de olika målgruppernas behov.

Under de senaste åren har det gjorts ett flertal utredningar om arbets- och näringstjänsternas verksamhet och samarbete med den privata arbetskraftsservicen (t.ex. arbets- och näringsministeriets publikationer 12/2016, 7/2016 och 1/2015, på finska). I de nämnda utredningarna tar man fasta på förändringarna inom arbetskraftsservicens verksamhetsmiljö, där de mest centrala elementen är bl.a. digitaliseringen samt den ökade mångsidigheten i arbetet och i organiseringen av arbetet.

En central utmaning är enligt utredningarna att en enskild sakkunnigorganisations kunskapskapital inte längre kan svara mot mångfalden inom kundkretsen eller mot kundernas individuella servicebehov. En viktig alternativ lösning som har presenterats är en sammanslagning av offentliga och privata tjänsteproducenters resurser och kundernas resurser. De privata tjänsteproducenternas styrkor bedöms vara i synnerhet förmågan att svara mot de sysselsättningsutmaningar som vissa kundgrupper eller yrkesgrupper står inför. Den privata sektorns bästa prestation i Finland har gällt främjandet av sysselsättningen hos personer som varit arbetslösa i 3−9 månader. I fråga om långtidsarbetslösa finns det än så länge knappt några specialiserade tjänsteproducenter eller någon fungerande marknad i Finland. Internationellt sett är situationen en annan, och t.ex. i Storbritannien bär den privata serviceproduktionen som helhet ansvaret för tjänsterna till svårsysselsatta personer.

I utredningarna har man dessutom sett ett behov av att öka mängden riktade tjänster för kunderna och mängden tjänster som bättre passar den lokala arbetsmarknaden. I utredningarna framhävs betydelsen av kundorientering och det faktum att man har märkt att den mest effektiva verksamheten är en tät personlig kontakt med kunden, vilket man försöker öka med hjälp av just privata köpta tjänster. Privata aktörer kan ha en bättre uppfattning än arbetsförvaltningen om särdragen hos en viss bransch.

I en verksamhets- och utvärderingsundersökning av pilotprojekt inom spetsprojektet för arbetsförmedlingen (arbets- och näringsministeriets publikationer 43/2017) redogörs för hur de pilotprojekt som ingår i spetsprojektet för arbetsförmedlingen har utfallit från sommaren 2016 till september 2017. Kvaliteten på utfallen för enskilda pilotprojekt förklaras enligt utredningen särskilt av tjänsteproducenternas förmåga att rikta in genomförandemodellen på arbets- och näringsbyråns målgrupp, av nya innovativa genomförandemetoder, av utnyttjande av det gruppstöd personer i samma situation kan ge varandra och av ihopkopplande av träningsverksamheten med arbetsgivarnas rekryteringsbehov. En fungerande vägledning av kunderna är enligt utredningen en viktig förklarande faktor för ett positivt utfall av pilotprojekten.

Även i en internationell jämförelse av servicestrukturerna (arbets- och näringsministeriets publikationer 42/2014) rekommenderas ett ökat samarbete mellan de offentliga och de privata arbetsförmedlingstjänsterna och tjänsteproducenterna i Finland. De länder i jämförelsen som använder privata tjänsteproducenter mest är Storbritannien och Australien. De resultatbaserade modellerna har haft störst effekt i länder där man har gjort omfattande upphandlingar och där de tjänster som upphandlas inte har definierats exakt. De privata tjänsteproducenterna definie-

rar innehållet i tjänsterna, och de får betalt för att uppnå de resultatmål som fastställts i upphandlingen, inte för de egentliga prestationerna, såsom för antalet kundkontakter. Att i större utsträckning köpa tjänster baserat på resultat gör det möjligt för tjänsteproducenter att utnyttja och utveckla sina egna processer och knyta ihop det med enskilda tjänster till en helhet som stegvis leder till sysselsättning, dvs. så kallad kundorientering. Innehållet i de tjänster som köps av privata tjänsteproducenter i Finland ses som alltför snävt definierat och ersättningen som alltför prestationsbaserad.

I Finland fördelas utbildningen och arbetskarriärerna till stor del enligt kön. De flesta finländarna utbildar sig och arbetar inom ett område och i ett yrke som är typiskt för det egna könet. Även när det gäller deltagandet i arbetskraftsservice finns det könsskillnader. Kvinnor anlitar arbetskraftsservice mer än män. Kvinnor anlitar också i ett tidigare skede än männen arbetskraftsservice under arbetslösheten. I arbetskraftsutbildningen deltar det flera män, emedan kvinnorna använder möjligheten till självstudier och alterneringsledighet mera än männen. En allmän trend inom arbetskraftsutbildningen i Finland är att män utbildas främst till mansdominerade yrken och kvinnor till kvinnodominerade yrken. Därför bidrar arbetskraftsutbildningen till en könsbaserad tudelning på arbetsmarknaden. Även inom karriärvägledningen finns det tecken på denna trend att rekommendera personen en bransch som är typisk för hans eller hennes kön och att inte uppmuntra personen att söka sig till en icke-typisk bransch. (Sukupuolinäkökulma työ- ja elinkeinotoimistojen palveluihin, arbets- och näringsministeriets publikationer 52/2014, på finska).

Definitionen av arbetslös

Den definition av arbetslös som finns i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice lämnar rum för tolkning. I praktiken är detta oklart vid bedömningen av en situation där personen har ett gällande arbetsförhållande men arbetsgivaren inte i verkligheten har ett jobb att erbjuda av orsaker som beror antingen på arbetsgivaren eller på arbetstagaren. När det beror på arbetsgivaren kan orsaken t.ex. vara ett s.k. nollavtal. Enligt det gällande tolkningsförfarandet anses en sådan person inte vara arbetslös även om det i verkligheten inte finns något jobb för honom eller henne. På grund av den verkliga situationen jämställs dock personen eventuellt mera med en som är helt utan jobb än med en som har ett jobb.

Serviceprocessen för arbetssökande

Serviceprocessen för arbetssökande definieras rätt detaljerat i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Enligt lagen ska en första intervju ordnas inom två veckor från jobbsökningens början, om det inte med beaktande av arbetssökandens situation är uppenbart onödigt. I den första intervjun med en arbetssökande kontrolleras och kompletteras uppgifterna om jobbsökningen, bedöms servicebehovet, utarbetas en sysselsättningsplan och avtalas om sättet att anlita service hos arbets- och näringsmyndigheten och om kontakten mellan myndigheterna och arbetssökanden.

På grund av den lagändring som trädde i kraft vid ingången av 2017 är arbets- och näringsmyndigheten skyldig att intervjua de arbetslösa arbetssökandena med tre månaders mellanrum. Sysselsättningsplanen uppdateras samtidigt. Det finns stora regionala skillnader i fråga om hur uppdaterade sysselsättningsplanerna är. Sysselsättningsplanerna uppdateras inte heller lika ofta om arbetslösheten blir långvarig. På denna punkt har situationen emellertid klart förändrats under det senaste året. I det inledande skedet i början av 2017 hade 18 procent av de arbetslösa en sysselsättningsplan före slutet av den tre månader långa perioden. I början av januari 2018 hade cirka 66 procent av de arbetslösa en uppdaterad sysselsättningsplan. I hela landet fanns det cirka 296 000 arbetslösa arbetssökande i början av januari. Sysselsättningsplaner har gjorts mest i Mellersta Finland, Södra Österbotten och Kajanaland.

Den respons som arbets- och näringsministeriet har fått i fråga om att öka intervjuerna med arbetslösa arbetssökande har i huvudsak varit positiv. Enligt en enkätundersökning som genomfördes under april- juni 2017 upplever 50 procent av kunderna att intervjuerna är nyttiga. Nyttan med intervjuerna bedömdes i hela landet med det genomsnittliga betyget 3,46 av det maximala 5. Enligt enkäterna för direktörerna vid arbets- och näringsbyråerna har erfarenheterna av intervjuerna i huvudsak varit positiva. Styrningen av kunderna till de olika tjänsterna har blivit effektivare, och en arbetslös arbetssökande kan effektivare än förut erbjudas lämpliga jobb eller tjänster. Intervjuerna har också ökat kundernas aktivitet och självständiga jobbsökning. Det finns ännu inte uppgifter om hur ökningen av intervjuerna med arbetssökande har inverkat på sysselsättningen för de arbetssökande.

Eftersom det enligt den gällande lagstiftningen är arbets- och näringsbyråerna som ska sköta intervjuer, bedömningar av servicebehov och utarbetandet av sysselsättningsplaner, har privata tjänsteproducenter inte kunnat utnyttjas till fullo i serviceprocessen för arbetssökande. Man har skaffat tjänster som stöder intervjuerna av tjänsteproducenter, men arbets- och näringsmyndigheten har ansvarat för den egentliga intervjun och för utarbetandet av sysselsättningsplanen. Arbetsfördelningen mellan arbets- och näringsbyrån och tjänsteproducenten har ibland varit oklar. Detta har lett till att arbetsförmedlingen inte har varit ändamålsenlig då tjänsteproducenten inte har kunnat svara för serviceprocessen för kunden på ett övergripande sätt.

Arbetsförmedling

Bristen på kunnig arbetskraft och den s.k. positiva strukturomvandlingen har ökat inom de olika branscherna och områdena i och med den positiva utvecklingen inom ekonomi och sysselsättning. Med positiv strukturomvandling avses en situation där ett områdes näringsstruktur och sysselsättningsläge ändras snabbt då ett företag grundar en ny produktionsenhet eller ökar arbetsplatserna på något annat sätt. Goda nyheter inom en bransch aktiverar näringslivet i hela området, vilket sedan främjar tillväxten även inom andra branscher och i andra delar av Finland. För att få till stånd positiva strukturomvandlingar är det väsentligt att skapa en sådan verksamhetsmiljö som ger företag möjlighet att växa och utvecklas. Tillväxt förutsätter flexibelt och förutsebart samarbete för att förhindra flaskhalsar. Ofta behövs det specialåtgärder av staten och området för att till fullo kunna utnyttja tillväxtpotentialen. Eventuellt kan tillväxtutsikterna förutsätta investeringar i infrastruktur, anställning av extra arbetskraft och ytterligare satsningar på toppkompetens. För den positiva strukturomvandlingen är det centralt att kunna matcha utbudet och efterfrågan på arbetskraft, och en rörlig arbetskraft förutsätter att det ges information om områdets möjligheter, att det finns ett tillräckligt utbud på bostäder och fungerande trafikförbindelser samt övriga faktorer som ökar livskraften i området.

Under 2017 anmäldes det till arbets- och näringsbyråerna cirka 593 000 lediga arbetsplatser. Under en månad fanns det i genomsnitt cirka 93 200 lediga platser. Största delen fanns på företag. Ett år tidigare fanns det under en månad i genomsnitt cirka 84 700 lediga platser. Enligt Statistikcentralens arbetsgivarintervjuer för 2016 förmedlas litet över 40 procent av de lediga arbetsplatserna via arbets- och näringsbyråerna. Enligt rapporten Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2017 (Maunu Tallamaria, arbets- och näringsministeriets analyser 85/2018, på finska) använde 46 procent av de arbetsplatser som rekryterade arbets- och näringsbyråerna.

Tillgången till lämplig arbetskraft är en av de viktigaste faktorerna som påverkar företagens konkurrenskraft. Enligt enkäter som riktats till arbetsgivare (Tempo Economics 2014) betraktas motiverade anställda, tillgången till kompetenta arbetstagare och tillräcklig erfarenhet som de viktigaste konkurrenskraftsfaktorerna i anslutning till tillgången till arbetskraft. I synnerhet större små och medelstora företag samt företag som varit verksamma en längre tid lägger i det

stora hela större vikt vid tillgången till arbetskraft såsom faktor som inverkar på konkurrenskraften än vad andra företag gör. År 2017 hade ca 37 procent av de arbetsplatser som sökt arbetskraft upplevt svårigheter med att hitta lämplig arbetskraft för de arbetsuppgifter som varit lediga (Maunu, arbets- och näringsministeriets analyser 85/2018, på finska). Enligt utredningen var rekryteringsproblemen vanligare inom hälso- och sjukvården och socialvården, hotell- och restaurangbranschen, byggnadsbranschen och inom transport och lagerföring. Över 90 procent av arbetsplatserna konstaterade att orsakerna till rekryteringsproblemen hade att göra med de sökandes kompetens, det vill säga utbildning, arbetserfarenhet, sociala kompetens, språkkunskaper eller någon annan färdighet som arbetet krävde. Enligt den barometer om små och medelstora företag som publicerades av Företagarna i Finland, Finnvera och arbets- och näringsministeriet i februari 2018 anser över hälften av de små och medelstora företagen att tillgången till arbetskraft i någon mån begränsar tillväxten. Sammanlagt 14 procent ansåg att detta är ett betydande hinder för tillväxt. Andelen var mycket större jämfört med det föregående året.

Enligt en undersökning av Owal Group Oy år 2016 som gällde arbets- och näringsbyråernas process i fråga om arbetserbjudanden och utkomstskydd för arbetslösa (arbets- och näringsministeriets publikationer, Arbetsliv 35/2016, på finska) är det ofta samma personer som får arbetserbjudanden. Även i tidigare undersökningar (Räisänen & Järvelä, 2014) har man fäst uppmärksamhet vid att det t.ex. under tidsperioden 2012 till 1−4/2014 var 78 procent av privatkunderna som inte alls fick några arbetserbjudanden från arbets- och näringsbyrån. I Owal Groups undersökning hade det enligt det material som baserade sig på ett sampel ur kundinformationssystemet URA lämnats i genomsnitt två erbjudanden per person, vilket även motsvarar arbets- och näringsministeriets uppföljningsuppgifter. Enligt materialet i samplet hade 54 procent fått ett arbetserbjudande och en femtedel två erbjudanden. Som mest hade en person fått upp till 80 arbetserbjudanden under de två år som samplet gällde.

Enligt den ovan nämnda undersökningen lämnades det relativt sett mera arbetserbjudanden till service- och försäljningspersonal samt process- och transportarbetare. Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare fick mera erbjudanden som gällde andra yrken än deras primära yrken. När uppgifterna jämfördes med de platser som var lediga år 2014 och 2015 visade det sig att i synnerhet experter fick färre erbjudanden, med undantag för i Satakunta och Södra Österbotten. I synnerhet i Nyland lämnades det mera erbjudanden till byggnads- och transportbranschen i förhållande till de lediga platserna.

Enligt undersökningen utgör inte aspekten regional rörlighet någon betydande faktor i processen med arbetserbjudanden. Enligt enkäten lämnas det knappt alls några arbetserbjudanden utanför det geografiska sökområde som den arbetssökande har angett. I undersökningens expertintervjuer kom det fram att det i princip lämnas arbetserbjudanden på basis av regional rörlighet och att den regionala aspekten har ökat inom pendlingsregionen (80 km). Även om kunderna via arbetserbjudanden i princip styrs att söka arbete inom ett större område än tidigare förverkligas detta inte alltid i praktiken. Enligt intervjuerna har man upplevt det som svårt att få kunderna att röra sig korta sträckor till och med i stadsregioner. Å andra sidan söker man ofta personer som är lämpliga för platserna enbart i den egna arbets- och näringsbyråns område.

Enligt Owal Groups utredning bör arbetserbjudandenas träffsäkerhet och kvalitet förbättras genom en utveckling av kundförståelsen. Arbets- och näringsbyråerna har inte tillräcklig kunskap om arbetssökandenas situation och detta har konsekvenser för arbetserbjudandenas kvalitet och träffsäkerhet. Man har liten kunskap om kundernas uppgifter och behov, eftersom de uppgifter som fås elektroniskt om kunderna är väldigt bristfälliga. De uppgifter som fås elektroniskt om de arbetslösa arbetssökandena är emellertid det huvudsakliga sättet att få ar-

betserbjudandena att träffa rätt. Även knappa tidsresurser och målen i fråga om antal arbetserbjudanden påverkar träffsäkerheten.

I utredningen föreslogs det att man kunde utveckla verksamheten genom att göra CV-netti obligatoriskt för åtminstone en del av kunderna eller ta fram en automatik i fråga om arbetserbjudandena. I utredningen föreslogs det också att nättjänsterna för arbetssökande kunde utvecklas så att de tvingar kunderna att fylla i de uppgifter som behövs och samtidigt påminner dem om deras ansvar. Dessutom bör man sluta skicka arbetserbjudandena i huvudsak per brev och i stället, med beaktande av kraven på datasekretess, övergå till arbetserbjudanden per e-post eller via netposti som det primära tillvägagångssättet.

De nya digitala applikationerna på marknaden möjliggör och stöder mångsidiga arbetsformer av olika slag. Exempelvis i statsrådets utredning gällande plattformsekonomin (Onko Suomi jäämässä alustatalouden junasta, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja, 19/2016) konstateras det att de möjligheter som digitaliseringen medför borde utnyttjas effektivare för behoven inom det snabbt föränderliga arbetslivet. Som en del av ett projekt inom reformen av arbets- och näringsservicen (TE- digi) har man i den elektroniska serviceplattform för arbetsförmedling som förvaltas av närings- , trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (Arbetsmarknadstorget) genomfört ett pilotförsök med syftet att sammanföra sådana nya och kortvariga arbets- och företagsmöjligheter som erbjuds i digitala plattformer och via faktureringstjänster samt att informera arbetssökande om dem. I pilotförsöket deltar 13 tjänsteproducenter som representerar faktureringstjänsterna och de digitala arbetsförmedlingsplattformerna. Avsikten är att tjänsten ska integreras i Arbetsmarknadstorgets digitala ekosystem där det centrala är en verksamhetsmodell som baserar sig på partnerskap och samarbete.

Offentlig arbetskrafts- och företagsservice

Inledda perioder enligt tjänst	**2017**	**2016**	**2015**	**2014**
UTBILDNINGSPRÖVNING	392	384	404	430
STÖD FÖR SPECIALARRANGEMANG PÅ ARBETSPLATSEN*	110	137	263	285
BEDÖMNING (EXKL. KONTAKT)	65 851	63 921	68 007	72 919
ARBETSKRAFTSUTBILDNING	55 675	50 003	45 488	55 871
JOBBSÖKARTRÄNING	23 500	20 790	20 773	24 287
ARBETSTRÄNING	8 694	5 994	5 466	5 854
KARRIÄRTRÄNING	10 902	9 196	11 846	14 470
ERSÄTTNING FÖR RESEKOSTNADER	12 217	12 830	13 927	14 200
ERSÄTTNING FÖR LOGIKOSTNADER	640	507	528	552
FRIVILLIGA STUDIER	50 462	47 225	44 147	35 436

ARBETSPRÖVNING	59 265	62 872	65 086	64 079
LÖNESUBVENTIONERAT ARBETE	33 803	33 821	31 995	53 349
STARTPENG	6 463	7 101	7 033	8 188

Källa: ANM/Arbetsförmedlingsstatistik, tabellerna 4920, 5432, 5455, 3920, 5920 och 5425.
**De beslut som fattats under ett år, av vilka en del har varit negativa.*

Informations-, rådgivnings- och vägledningstjänster

Den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen innefattar informations- och rådgivningstjänster samt vägledningen för yrkesval och karriär. Den huvudsakliga servicekanalen i informations- och rådgivningstjänsterna är arbets- och näringsförvaltningens nättjänster samt den riksomfattande telefonservicen. År 2017 registrerades det cirka 765 000 telefonsamtal i kundinformationssystemet. Antalet inloggningar till TE- palvelut.fi- webbsidan uppgick till cirka 5,5 miljoner år 2016. Antalet inloggningar har ökat årligen under hela 2010- talet.

År 2017 inleddes det cirka 23 100 perioder för vägledning för yrkesvalet och karriären, år 2016 cirka 21 400 och år 2015 cirka 22 100. Antalet kunder som får vägledning för yrkesvalet och karriären har minskat, och orsaken är att den personal som ger vägledningen vid arbets- och näringsbyråerna har minskat till nästan hälften från vad det var cirka 15 år sedan. Inte heller den karriärvägledning som ges via den riksomfattande telefonservicen Työlinja har motsvarat behovet av vägledning. Särskilt i Finlands tillväxtcentrum är efterfrågan på vägledning större än serviceutbudet. Den personliga responsen från kunderna angående karriärvägledningstjänsterna har dock varit positiv.

Enligt internationella rekommendationer (EU, ICCDPP) bör tillgången till tjänster för vägledning för yrkesval och karriär tryggas. Inom karriärvägledningen borde man gå mot en mera sektorsövergripande och nätverksbaserad vägledning, kunskapen om arbetslivet borde tillämpas bättre i syfte att förbättra matchningen av efterfrågan och utbud och de digitala tjänsterna borde användas mångsidigt för vägledning och problemlösning. Dessutom finns det skäl att utveckla kunnandet hos de anställda inom karriärvägledningen i enlighet med de krav som den förändrade verksamhetsmiljön ställer. Kvaliteten på och uppföljningen av vägledningen för yrkesval och karriär behöver utvecklas. Man bör uppmärksamma grupperna med särskilda behov, t.ex. NEET- ungdomarna (Not in Employment, Education and Training) och invandrarna. En livslång vägledning har en nära koppling till det behov av livslångt lärande som det ständigt föränderliga arbetslivet skapar.

Träning

Jobbsökarträningen har ordnats på webben vid sidan av den traditionella gruppträningen eller som en kombination av dessa, vilket har möjliggjort beaktande av individuella faktorer i träningen. Tjänsterna för grupper har anskaffats som köpta tjänster eller producerats av arbets- och näringsbyråerna. En del tjänster har genomförts av enskilda anställda eller som distansarbete. I vissa fall har jobbsökarträningen innefattat utarbetande av CV och jobbansökningar samt vägledning och övning inför arbetsintervjuer. Utöver detta erbjuds det information om olika jobbsökningskanaler, arbetsmarknaden, arbetsplatser och företags rekryteringsförfaranden. Det har också ordnats vägledning för företagsamhet. Träningsperioden är oftast 1—10 dagar lång.

På basis av den respons om kvaliteten som har fåtts av kunder som deltagit i karriärvägledning (5 800 svar) upplevde 89 procent att vägledningen som helhet var bra eller utmärkt. Cirka 79

procent konstaterade att de hade en genomförbar plan efter vägledningen, och 81 procent ansåg att de fick bättre eller mycket bättre kunskap och förståelse i fråga om utbildningsmöjligheterna och arbetslivet samt sina egna intressen, begränsningar och styrkor. Cirka 81 procent av de som svarade upplevde att vägledningen motsvarade de egna behoven och målen bra eller utmärkt och 81 procent upplevde att den som genomförde vägledningen gjorde ett bar eller utmärkt jobb.

Arbetsträning har erbjudits i nästan samma förhållande till kunderna inom arbets- och näringsbyråns olika servicelinjer (34 procent 34 alla inledda perioder inom arbetsförmedlingen och tjänsterna för kompetensutveckling, 31 procent inom tjänsterna för stödd sysselsättning). De regionala skillnaderna i ordnandet av arbetsträning mellan olika arbets- och näringsbyråer är betydande och varierar från cirka 20 inledda perioder till cirka 3 000 perioder år 2017. År 2017 ordnades flest arbetsträningsperioder i Egentliga Finland (ca 3 000 perioder/35 procent av alla inledda perioder) och nästflest i Nyland (ca 1 400 perioder/16 procent) och i Norra Österbotten (ca 1 200 perioder/14 procent). Andelarna för de övriga arbets- och näringsbyråerna var 0,2−6 (under 10 procent av alla inledda perioder). Arbetsträningen har i huvudsak genomförts med stöd av nationell finansiering. Det har tills vidare använts sparsamt med anslag ur Europeiska socialfonden för upphandling av arbetsträning.

På grundval av dokumenten för upphandling har arbetsträning upphandlats både individuellt och i grupp. Det har fastställts mål för servicen, men innehållet i servicen kan definieras enligt deltagarens individuella behov. En del NTM-centraler har redan i samband med anbudsförfrågan begränsat det antal timmar som ska erbjudas en person i form av arbetsträning så att det understiger den maximitid (50 timmar under 12 månader) som anges i statsrådets förordning om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Inom ESF-projektet Sysselsättningsprocessen ger resultat (ett riksomfattande samordnande projekt som pågår 2015−2018 och som genomförs av NTM-centralen i Egentliga Finland) har man undersökt vilka åsikter de som ordnar arbetsträning och tjänsteproducenterna har om dagens arbetsträning och dess utvecklingsbehov. Ett av syftena med projektet är att produktifiera jobbsökarträningen i samarbete med arbets- och näringsbyråerna, NTM-centralerna, kommunerna och tjänsteproducenterna. Som utvecklingsbehov har tjänsteproducenterna lyft fram ökad kunskap om tjänsten, att kundernas olika servicebehov ska beaktas i samband med anbudsförfrågan, ett flexiblare genomförande och effektivare kundstyrning.

Prövning

Före den lag om offentlig arbetskrafts- och företagsservice som trädde i kraft 2013 innefattade arbetskraftsservicen de särskilda tjänsterna utbildningsprövning vid en yrkesläroanstalt, kombinerad arbets- och utbildningsprövning vid en yrkesläroanstalt samt arbetsmarknadsåtgärder som arbetspraktik, arbetslivsvägledning och arbetsträning på en arbetsplats. De ovannämnda tjänsterna sammanfördes till en tjänst som benämndes prövning och som bestod av utbildningsprövning vid en läroanstalt och arbetsprövning på en arbetsplats.

Under giltighetstiden för lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice har utbildningsprövningen använts rätt lite. Under åren 2014−2017 ordnades det cirka 400 utbildningsprövningar om året. I många av arbets- och näringsbyråernas områden har det ordnats utbildningsprövning endast för ett fåtal personer. Åren 2015−2017 ordnades det flest utbildningsprövningar för kunderna hos Österbottens arbets- och näringsbyrå. Ungefär 60−70 procent av dem som deltagit i utbildningsprövning har varit under 30 år.

När lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice stiftades fastställdes det att arbetsprövningen ska användas för att utreda olika yrkes- och karriäralternativ och för att stödja

återvändandet till arbetsmarknaden, inte för att skaffa arbetserfarenhet. Tidigare användes arbetsmarknadsåtgärderna också för att skaffa arbetserfarenhet, men för arbetsprövningen fastställdes inget motsvarande användningsändamål därför att praktik utan lön hade blivit ”obligatoriskt” före anställning för många nyutexaminerade. Att arbetsprövningen inte efter 2013 har kunnat användas för att skaffa arbetserfarenhet har ansetts vara en orsak till att främjandet av sysselsättningen har försvårats i fråga om de unga nyutexaminerade vars hinder för sysselsättning har att göra uttryckligen med bristen på arbetskraft. När bestämmelserna om den prövning som gäller den tidsbestämda rekryteringsprövningen utfärdades bedömdes den huvudsakliga målgruppen vara uttryckligen de arbetssökande som inte har den arbetserfarenhet som krävs för att påvisa kunnandet.

Vid arbets- och näringsministeriet har man för avsikt att göra en utredning om arbetsprövningen (inklusive rekryteringsprövningen) under 2018. Därmed är det inte ändamålsenligt att ändra innehållet i bestämmelserna om arbetsprövning innan utredningen är färdig.

Arbetskraftsutbildning

I samband med reformen av yrkesutbildningen såg man även över arbetsfördelningen, genomförandet och finansieringen i anknytning till ordnandet av arbetskraftsutbildningen. Den centrala ändringen av arbetskraftsutbildningen gällde överföringen till anslagen för undervisnings- och kulturministeriet av utbildningen på andra stadiet som leder till examen eller en del av examen, den grundläggande undervisningen för vuxna samt undervisningen i läsning och skrivning för invandrare. Arbets- och näringsministeriets anskaffningssystem omfattade fortfarande en stor del av den utbildning som innefattade icke-examensriktad yrkesinriktad utbildning samt integrationsutbildning för invandrare. Arbetskraftsutbildningen är tillgänglig för arbets- och näringsbyråernas kunder oberoende av vilken finansieringsformen är och vilken instans som ansvarar för anordnandet, eftersom valet av studerande baserar sig på arbetskraftspolitisk prövning och görs vid arbets- och näringsbyråerna.

Lönesubvention

I samband med reformen av lönesubventionssystemet vid ingången av 2015 övergick man från den s.k. modellen med lönesubventionens grunddel och tilläggsdel till ett procentbaserat lönesubventionssystem. Den lönesubvention som betalas till arbetsgivaren för närvarande utgör en procentuell andel av lönekostnaderna för anställning av arbetslösa arbetssökande. Syftet med reformen var att förenkla lönesubventionssystemet, minska den strukturella arbetslösheten och främja likabehandlingen av arbetsgivarna och de arbetslösa arbetssökande.

Vid ingången av 2017 ändrades finansieringssystemet för lönesubventionen så att det under åren 2017 och 2018 används arbetslöshetsförmånsanslag förutom sysselsättningsanslag för att finansiera lönesubventionen. Med lönesubventionen kan ett belopp som motsvarar arbetsmarknadsstödet, grunddagpenningen eller den inkomstrelaterade dagpenningen finansiera genom anslagen för arbetslöshetsförmåner. Syftet med finansieringsändringen var att säkerställa att det finns tillräckliga anslag för lönesubventionen. Samtidigt fastställdes det i statsbudgeten ett maximibelopp för den lönesubvention som ska betalas per månad, som bidrog till att uppfylla syftet med tillräckliga anslag för lönesubvention. Avsikten var också att göra det tydligare hur användningen av lönesubventionen ska inriktas för att förebygga utdragen arbetslöshet. I bestämmelserna om lönesubventionen gjordes även några andra ändringar.

På hösten 2017 inleddes en undersökning som finansieras med anslag för den utrednings och forskningsverksamhet som stöder statsrådets beslutsfattande. Syftet med undersökningen är att utreda lönesubventionssystemets verkningsfullhet och konsekvenserna av de ändringar som gjordes 2015. Aktören bakom undersökningen är Näringslivets forskningsinstitut (Etla). Inom

gränserna för det tillgängliga materialet bedöms även hur användningen av arbetslöshetsförmånsanslagen påverkar lönesubventionssystemet. Undersökningen avses bli färdig hösten 2018.

Utöver detta pågår för tillfället ett projekt som gäller inrättande av ett inkomstregister (KATRE), som är en av åtgärderna i spetsprojektet ”Digitalisering av offentliga tjänster” inom statsminister Juha Sipiläs regeringsprogram. Syftet med det nationella inkomstregistret är att minska arbetsgivarnas administrativa börda genom att förenkla lämnandet av löneuppgifter till myndigheter och andra instanser som behöver uppgifterna. Inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde pågår ett separat projekt som hänför sig till utnyttjandet av det nationella inkomstregistret (KEHA- KATRE), där man granskar de utbetalningsprocesser inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde som sköts av närings- , trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter och som utnyttjar löne- eller förmånsuppgifter, som ska överföras till landskapen. Syftet med projektet är bl.a. att reformera processerna för beviljandet och utbetalningarna av lönesubventionen så att de i största möjliga mån kan utnyttja det nationella inkomstregistret och digitaliseringen. På grund av ovannämnda faktorer är det inte i detta sammanhang ändamålsenligt att göra andra ändringar i lönesubventionssystemet än de som föranleds av landskapsreformen. Lönesubventionssystemet ska bedömas som helhet innan landskapsreformen träder i kraft.

Under budgetförhandlingarna i april 2018 beslutade regeringen att man som en del av sysselsättningspaketet ska fortsätta använda arbetslöshetsförmånspengarna för finansieringen av lönesubventionen och startpengen år 2019 och även från och med 2020 i samband med landskapsreformen. Samtidigt ska lagstiftningen om lönesubventionen och utvecklingsbehoven i fråga om detta ses över.

Startpeng

Bestämmelserna om startpeng ändrades senast vid ingången av 2017 då den maximala tiden för startpeng förkortades från 18 månader till 12 månader och erhållandet av startpeng blev möjligt för sådana enskilda kunder som utvidgar sin företagsverksamhet som utgör bisyssla till verksamhet på heltid.

Från och med ingången av 2018 genom en ändring av lagen om utkomststöd för arbetslösa (906/2017) ska en bedömning av huruvida en sådan företagsverksamhet som en arbetslös har inlett är bisyssla eller huvudsyssla göras först efter fyra månader efter inledandet av företagsverksamheten. Syftet med ändringen är att uppmuntra och underlätta arbetslösas inledande av företagsverksamhet, vilket motsvarar syftet med startpengen. Systemet med startpeng kan bäst utvärderas efter att man har erfarenhet av den ovanavsedda lagändringen. Förfarandet för beviljande och utbetalning av startpeng bedöms i avsnittet om bedömningen av nuläget i samband med KEHA- KATRE projektet gällande lönesubventionen. Även beviljande- och utbetalningsprocesserna för startpengen ska reformeras så att det nationella inkomstregistret och digitaliseringen kan utnyttjas vid processerna. Av ovannämnda skäl är det inte i detta sammanhang ändamålsenligt att göra andra ändringar angående startpengen än de nödvändiga ändringar som föranleds av landskapsreformen.

Kostnadsersättning enligt prövning

Enligt statistiska uppgifter har arbets- och näringsbyråerna beviljat kostnadsersättning enligt prövning rätt sällan, till cirka 130−160 arbetssökande per år i hela landet. Under åren 2015 och 2017 var det cirka 40 procent av besluten om kostnadsersättning enligt prövning som fattades av arbets- och näringsbyråerna i Nyland, och år 2016 var motsvarande andel nästan 50 procent. Vid många arbets- och näringsbyråer har kostnadsersättning enligt prövning beviljats

endast till ett fåtal kunder, och hos vissa arbets- och näringsbyråer har det inte beviljats någon kostnadsersättning alls. T.ex. hos Lapplands och Kajanalands arbets- och näringsbyråer beviljades ingen kostnadsersättning enligt prövning vare sig år 2015 eller år 2016. År 2017 beviljade sex arbets- och näringsbyråer kostnadsersättning enligt prövning för högst två personer. Andelen personer under 30 år som fick kostnadsersättning var år 2015 cirka 36 procent, år 2016 cirka 43 procent och år 2017 cirka 50 procent. Skillnaderna i fråga om könet hos de som har erhållit kostnadsersättning har inte varit stora, och det kön som har erhållit mera ersättning har varierat från år till år.

Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen

År 2016 kartlade arbets- och näringsministeriet besluten om stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen. Enligt statistiken fattades det år 2016 cirka 90 positiva beslut om stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen. Vid granskningen visade det sig att det i verkligheten hade fattats 73 positiva beslut. Det betalades stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen för sammanlagt cirka 86 000 euro. Av dem som fick stöd var något över hälften företag. Av företagens ansökningar om stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen godkändes cirka 2/3 (45 stycken). Av ansökningarna från den offentliga sektorn godkändes ungefär en tredjedel (16 st.) och av ansökningarna från den tredje sektorn något över hälften (9 st.).

Av de företag som hade fått ett positivt beslut var 34 aktiebolag. Deras omsättning år 2015 varierade mellan 78 000 euro och 550 000 000 euro. Den genomsnittliga omsättningen var cirka 2,4 miljoner euro. Fjorton företag hade en omsättning som understeg en miljon euro. Mätt i årsverken varierade storleken på de aktörer inom den offentliga sektorn som fick ett positivt stödbeslut mellan 400 och 30 000 årsverken. Hälften av de positiva beslut som fattades till förmån för aktörer inom den offentliga sektorn (8 st.) gällde arbetsgivare vars årliga arbetsmängd överskred 4 000 årsverken.

År 2016 gällde cirka 16 procent (12 st.) av de positiva besluten inköp av kontorsmöbler såsom elektriska arbetsbord och sadelstolar. Dessa inköp kan betraktas som sådana vanliga ergonomiska lösningar för vilka det med beaktande av arbetsgivarens storlek och ekonomiska situation inte nödvändigtvis hade funnits grund för att bevilja stöd. Av de positiva besluten gällde cirka 20 procent (15 st.) kommunikationshjälpmedel såsom röstförstärkare. Åtta procent av de positiva besluten (6 st.) gällde annat förändringsarbete på arbetsplatsen och cirka 26 procent (20 st.) hjälp som ges av en annan anställd. I fråga om 26 procent av besluten (20 st.) finns det inga tillgängliga uppgifter om för vilket ändamål stödet beviljades.

I fråga om vissa arbetsredskap som köpts in med stödet var det oklart på basis av efterhandsgranskningen om dessa borde ha betraktats som arbetsredskap som normalt används i branschen. I två fall hade arbetsgivaren kunnat få stöd även av någon annan aktör. Det ena fallet gällde användning av arbetsredskap för att kompensera funktionssvårigheter på grund av en skada i samband med en trafikolycka och det andra fallet hjälp som gavs av en annan anställd då en person i läroavtalsutbildning som behövde särskilt stöd behövde hjälp av en annan anställd vid inskolningen.

Enligt en rapport som publicerats av arbetshälsoinstitutet och som gällde innehållet i arbetet och anpassning av arbetsförhållandena för personer med funktionsnedsättning och långtidssjuka som arbetar på den öppna arbetsmarknaden (Nevalainen m.fl., 2011) gjordes det flest anpassningar i arbetstiderna, möjligheterna att påverka frågor som gällde arbetet och personen själv samt arbetsstationens dimensioner och funktionalitet. Av dessa kan man utgå från att det bara är det sistnämnda som berörs av sådana kostnader som kan ersättas med stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen. Enligt Arbetshälsoinstitutets rapport hade stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen sällan använts i samband med anpassningar (i 6 procent av fallen).

Ifall anpassningarna hade gett upphov till kostnader, hade arbetsgivarna oftast även betalat dem själva. Enligt undersökningen visade sig ett problem vara att företagshälsovården deltog ganska lite i planeringen och genomförandet av anpassningarna.

Kommittén för en reform av rehabiliteringssystemet publicerade i november 2017 en slutrapport där det konstateras att landskapen kommer att få ansvaret för de verktyg som hänför sig till arbete eller studier inom Folkpensionsanstaltens yrkesinriktade rehabilitering. I samband med överföringen av ansvaret är det ändamålsenligt att bedöma rollen för och betydelsen av stödet för specialarrangemang på arbetsplatsen i förhållande till de personliga verktygen inom den yrkesinriktade rehabiliteringen. Därför föreslås det inte i detta sammanhang några andra ändringar i bestämmelserna om stödet för specialarrangemang på arbetsplatsen än de som är nödvändiga med anledning av landskapsreformen.

Tilläggsstöd till kommuner

Beloppet av det tilläggsstöd som betalas till kommuner har från och med 2002 varierat årligen mellan 180 000 euro och 975 000 euro. År 2017 betalades det sammanlagt 182 000 euro i tilläggsstöd till kommunerna. Tilläggsstödets andel av stöden för kommunernas sysselsättningsverksamhet är inte stor med beaktande av att den lönesubvention som kommunerna fick år 2017 uppgick till uppskattningsvis cirka 56 miljoner euro.

Antalet kommuner som får sådant tilläggsstöd som betalas till kommuner har sjunkit sedan början av 2000- talet. År 2000 fick knappt 90 kommuner tilläggsstöd, medan det år 2017 betalades tilläggsstöd till cirka 40 kommuner. Med några få undantag har antalet kommuner som fått tilläggsstöd sjunkit för varje år under denna tid. Från och med 1996 har 11 kommuner tagit emot tilläggsstöd varje år, med undantag av ett år. I dessa kommuner sysselsattes cirka 440 personer med lönesubvention år 2017.

Av de kommuner som fick tilläggsstöd år 2017 var 26 sådana som hade fått tilläggsstöd under de senaste fem åren. Detta motsvarar cirka åtta procent av Finlands kommuner. Det är alltså få kommuner som får tilläggsstöd som regelbunden inkomst. Stödet betalas vanligen i form av små belopp till små kommuner. Detta torde bero på att i de minsta kommunerna leder sysselsättning av några personer till att den procentuella gräns i förhållande till arbetskraften som har satts som villkor för tilläggsstöd överskrids. Genomsnittet för det tilläggsstöd som har betalats ut efter år 2004 har med undantag för två år varit under 10 000 euro per kommun. Det genomsnittliga tilläggsstödet räcker inte för att täcka lönekostnaderna för ett årsverke som avlönats med en genomsnittlig lönesubvention, även om kommunen skulle få hälften som lönesubvention.

Följande kommuner tog emot mest tilläggsstöd år 2017: Viitasaari (cirka 14 300 euro), Ijo (cirka 13 600 euro), Virdois (cirka 13 500 euro), Keuruu (cirka 12 600 euro), Posio (cirka 12 500 euro) och Utajärvi (cirka 10 600 euro). För de andra kommunerna som fick tilläggsstöd understeg stödbeloppet 10 000 euro.

Delegationerna för arbetskrafts- och företagsservice

De delegationer för arbetskrafts- och företagsservice som arbets- och näringsbyråerna tillsatt har haft till uppgift att på regional nivå främja principen ”från ett jobb till ett annat”, kontinuerlig förnyelse inom näring- och arbetsliv samt tillvaratagandet av hela arbetskraftspotentialen. Syftena med delegationerna för arbetskrafts- och företagsservice har varit att avtala om de verksamhetsmodeller med vilka förändringarna på arbetsmarknaden kan hanteras, att ge myndigheter och andra instanser utlåtanden inom sitt uppgiftsområde i syfte att trygga tillgången till arbetskraft och främja sysselsättningen, att följa upp hur de mål som ställts för arbets- och

näringsbyråerna uppfylls samt att bedöma verkningsfullheten och kvaliteten i fråga om arbets- och näringsbyråernas verksamhet.

Enligt informationen från regionerna har delegationerna för arbetskrafts- och företagsservice koncentrerat sig på de uppgifter som gäller uppföljningen av förändringarna på arbetsmarknaden och tryggandet av tillgången till arbetskraft. Uppgifterna har dock rätt ofta även gällt verkställande av sysselsättningspolitiska förutsättningar för arbetskrafts- och företagsservice och för utkomststödet för arbetslösa samt skapande av ny företagsverksamhet och utvecklande av företags verksamhetsförutsättningar. De konkreta uppgifter som har behandlats mest i delegationerna har gällt sysselsättningsläget för unga, arbetsförmedling, aktiveringen av långtidsarbetslösa samt arbets- och näringsbyråernas resultatplaner. De uppgifter som har behandlats i mindre omfattning har gällt integrationen av invandrare, arbetskraftsinvandringen och utvecklingsbehoven inom offentliga arbetskrafts- och företagsservicen. På basis av uppgifter från regionerna har man kunnat konstatera att delegationerna för arbetskrafts- och företagsservice inte har gett utlåtanden till myndigheter och andra instanser i tillräcklig grad för tryggandet av en fungerande arbetsmarknad och främjandet av sysselsättningen, och att de inte heller har avtalat om konkreta verksamhetsmodeller för arbetsmarknaden i regionerna.

Omställningsskydd

Handlingsmodellen när det gäller omställningsskydd har under årens lopp utvecklats på nationell, regional och lokal nivå. Genom finansiellt stöd från Europeiska socialfonden och Europeiska globaliseringsfonden har man förbättrat hanteringen av uppsägningssituationer och chanserna att hitta nya möjligheter till fortsatt sysselsättning. I situationer där det blir aktuellt med omställningsskydd är det väsentliga att personen i fråga aktiveras i ett så tidigt skede som möjligt, förutsebarhet och ett nära företagssamarbete.

Under åren 2005—2016 har det enligt arbets- och näringsministeriets separata uppföljning uppstått situationer där det har blivit aktuellt med omställningsskydd och där minst tio personer har berörts hos 8 550 företag. Den maximala omfattningen av det uppskattade behovet att minska personalen hos dessa företag har i början av samarbetsförhandlingarna varit över 405 400 personer och när förhandlingarna har avslutats har 144 600 personer blivit uppsagda. Förutom den separata uppföljningen bör man även beakta situationer där färre än tio personer blir uppsagda, eftersom de enligt bedömningarna totalt sett också är mycket betydande.

Enligt en undersökning om omställningsskyddet ((Ålander - Sillanpää - Korhonen - Manninen: Yhteistyöllä turvaa muutokseen − Muutosturvan toimintamallin vaikuttavuutta ja toimivuutta koskeva tutkimus, arbets- och näringsministeriets publikationer, Arbete och företagsamhet 34/2003, på finska) är den allmänna bilden av handlingsmodellen för omställningsskyddet positiv. Handlingsmodellen är i grunden bra och välfungerande, och med hjälp av den har man på ett bra sätt och relativt snabbt kunnat underlätta övergången från ett jobb till ett annat. Enligt undersökningen har 35 procent av de personer som har börjat omfattas av omställningsskyddet fått jobb inom tre månader, och nästan 56 procent inom ett och ett halvt år.

Omställningsskyddet är förenat med ett förankrande arbetssätt. Genom ett nära samarbete med företagen som har sträckt sig ända till företagens personal har man bättre kunnat beakta behoven hos och de individuella vägarna vidare för dem som ska sägas upp. Handlingsmodellen för omställningsskyddet har också utgjort ett exempel för många företag när de har byggt upp sina egna handlingsmodeller för att sköta och kontrollera situationer av omstrukturering

Sysselsättningspolitiskt understöd

År 2016 beviljades sysselsättningspolitiskt understöd till 215 projekt till ett belopp av sammanlagt cirka 22,8 miljoner euro. Antalet projekt som finansierades av olika arbets- och näringsbyråer varierade mellan fyra och trettio. År 2017 har arbets- och näringsbyråerna reserverat cirka 22,8 miljoner euro av sysselsättningsanslaget för sysselsättningspolitiska understöd.

Målgruppen för de sysselsättningspolitiska projekten är i regel personer som varit arbetslösa under en lång tid. Andra målgrupper är unga och personer med invandrarbakgrund. Vissa projekt har också riktats till särskilda målgrupper såsom partiellt arbetsföra, personer med brottslig bakgrund, romer och högutbildade. Projekten drivs med en enhetlig verksamhetsmodell av stora aktörer såsom Krigsinvalidernas Brödraförbund och Röda Korsets Kontti- kedja. När det gäller kommunernas projekt har arbetslösa som fått arbetsmarknadsstöd i minst 300 dagar ofta nämnts som målgrupp.

År 2016 var de största mottagarna av projektunderstöd projektet Työtä, taitoa ja tuloksia 3 (cirka 355 000 euro), som genomfördes vid Röda Korsets Kontti- återvinningsvaruhus i Esbo och Vanda, Pohjois- Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry:s projekt Kajo- keskus (cirka 339 000 euro) och Päijät- Hämeen Liikunta ja Urheilu ry:s projekt Litti - Liikunnalla tukea työelämään (cirka 303 000 euro). Åtta projekt beviljades sysselsättningspolitiskt understöd till ett belopp av 200 000−250 000 euro och 64 projekt beviljades 100 000−200 000 euro. Cirka 140 projekt beviljades under 100 000 euro, och av dem fick en liten del finansiering för en del av året. Det minsta understödsbeloppet var cirka 20 000 euro.

Sysselsättningspolitiskt understöd har oftast beviljats till föreningar och stiftelser. År 2016 togs understödet emot av 28 föreningar för arbetslösa eller motsvarande föreningar, 126 övriga föreningar och 27 aktörer som verkar som stiftelse. Kommunernas projekt var totalt 30 och de beviljades understöd till ett belopp av sammanlagt 1 281 000 euro. I två fall beviljades understöd för grundande av sociala företag och etablering av deras verksamhet.

I de flesta projekt strävar man inte bara efter att erbjuda arbetserfarenhet utan också att kartlägga hindren för sysselsättning och att vara till stöd när det gäller fortsatt sysselsättning eller vägledning till utbildning. Den viktigaste arbetsmetoden är individuell vägledning för kunderna. En annan tyngdpunkt i projekten kan vara jobbsökning, det vill säga att man genom projektet aktivt söker efter arbete på den öppna arbetsmarknaden. Inom några projekt har det erbjudits möjlighet att utveckla kompetensen genom kortare utbildningar som erbjudits vid sidan av arbetet samt genom att göra det möjligt att delta i utbildning som leder till examen.

Syftet med de projekt som stöds med sysselsättningspolitiskt understöd preciserades senast 2013 genom ändringen av statsrådets förordning om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Då stakades det ut att det är ändamålsenligt att rikta understödet till sådana kostnader som orsakas av tjänster som ordnats för arbetslösa, det vill säga av sådant stöd och sådan vägledning som ges till arbetslösa arbetssökande. Vid tillämpningen av bestämmelserna har man betonat främjandet av sysselsättningen för arbetslösa arbetssökande och bl.a. rekommenderat att stöd inte ska beviljas för sådana kostnader som orsakas av normal arbetsledning och inskolning som hör till arbetsgivaren. Sådan individuell träning som finansierats med sysselsättningspolitiskt understöd kan genomföras med hjälp av en verksamhetsmodell som påminner om arbetsträningstjänsten. Tiden för hur länge ett projekt som finansieras med sysselsättningspolitiskt understöd varar och en person deltar inom ramen för vägledningstjänsten är längre än den tid som arbetsträning enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice varar. Arbets- och näringsbyråerna har haft små möjligheter att följa hur och i vilken omfattning det inom varje projekt har erbjudits träning och vägledning till enskilda individer.

Förutom med sådant sysselsättningspolitiskt understöd som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice kan sysselsättningsprojekt även finansieras genom Europeiska so-

cialfondens program. Frivilligorganisationerna förvaltar sammanlagt 45 projekt (verksamhetlinjerna 3 och 5 tillsammans). Social- och hälsovårdsministeriet har beslutat om de STEA- understöd för 2017 som ska delas ut av Veikkaus vinstmedel. Inom de projekt som gällde temat Främjande av sysselsättningen och organisationer för arbetslösa beviljades det understöd till 61 organisationer och 93 understödsobjekt. Förslag på vilka projekt som skulle finansieras lades fram av Penningautomatföreningen. På basis av projektbeskrivningarna gäller projektens verksamhet närmast en förbättring av de arbetslösas allmänna arbets- och handlingsberedskap samt livskompetens.

Kommunerna har i viss mån riktat tilläggsfinansiering till de ovan nämnda sysselsättningsprojekten eller beviljat särskilda understöd för olika organisationers sysselsättningsverksamhet. T.ex. Helsingfors stadskanslis sysselsättningsunderstöd kan sökas av registrerade föreningar och stiftelser som har varit verksamma i minst ett år och vars verksamhet främjar sysselsättningsmöjligheterna för arbetslösa helsingforsbor (verksamhetsunderstöd och understöd för utveckling av verksamheten kan sökas).

Sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen

Det centrala innehållet i handlingsmodellen för den sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen är att integrera den offentliga arbetskrafts- och företagsservice som ordnas av arbets- och näringsbyråerna, kommunernas social- och hälsovårdstjänster samt Folkpensionsanstaltens rehabiliteringstjänster i en för kunden ändamålsenlig helhet. Detta sker på så sätt att aktörerna tillsammans gör en bedömning av servicebehovet, och utifrån den utarbetar man tillsammans en sektorsövergripande sysselsättningsplan.

Även andra tjänster bland de tjänster som kommunerna har organiseringsansvar för har tagits med i handlingsmodellen. Utöver de lagstadgade uppgifterna producerar kommunerna frivilligt olika tjänster som stöder sysselsättningen, såsom individuell träning och arbetslivsträning samt arbetsträning. Många kommuner använder också anslag till sådana kommuntillägg som beviljas arbetsgivare och till behovsprövat utkomststöd. Dessa tjänster har kunnat stå till buds inom ramen för den sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen, på samma sätt som andra tjänster som syftar till att undanröja hinder för sysselsättning, såsom exempelvis skuldrådgivning och social kreditgivning.

Cheferna för nätverken inom den sektorsövergripande samservicen påpekade sommaren 2017 att det endast är en del av den personal som arbetar inom kommunen som hör till de social- och hälsovårdstjänster som överförs till landskapet. Enligt cheferna finns 2/3 av nätverken åtminstone delvis inom något annat område än social- och hälsovårdstjänsterna. Enligt en utredning som gjordes av Kommunförbundet hösten 2016 omfattade nätverken för sektorsövergripande samservice cirka 460 årsverken med kommunanställda (cirka 880 personer), cirka 245 årsverken med anställda vid arbets- och näringsbyråer (370 personer) och cirka 20 årsverken med anställda vid Folkpensionsanstalten (42 personer). Personernas yrkesfördelning utreddes inte.

Vid beredningen av handlingsmodellen ansåg man att det utöver en lokal ledningsgrupp behövs en person som inom de ramar som ledningsgruppen fastställt svarar för organiseringen av samservicen, för beredningen av de ärenden som ska behandlas av ledningsgruppen samt för utvecklandet av samarbetsförfarandena och kundprocesserna inom sektorsövergripande samservice. I statsrådets förordning om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1377/2014) ålades ledningsgruppens kommuner uppgiften att utse en person att leda organiseringen av sektorsövergripande samservice samt en ersättare för denne. I förordningen föreskrivs inte att den ledande personen ska vara anställd hos kommunen, men i praktiken har den person som har utsetts till ledande person av ledningsgruppens kommuner varit

anställd hos kommunen. Vid beredningen av lagen framförde Kommunförbundet att kommunerna gärna tar emot uppgiften, eftersom det ligger i deras intresse hur tjänsterna för de arbetslösa som omfattas av deras finansieringsansvar organiseras.

Under hösten 2016 frågade man cheferna för nätverken för sektorsövergripande service om vad de ansåg om behoven att ändra bestämmelserna om verksamhetsmodellen och att utveckla den. Många svarade att det borde finnas förpliktande bestämmelser om aktörernas samarbete och organiseringen av tjänsterna som helhet. Måna ansåg också att det enda kriteriet för att få använda sektorsövergripande samservice ska vara behovet av service. Utöver bestämmelserna ansåg man att det finns behov att utveckla bl.a. kundprocessen, tjänsternas tillgänglighet och effektivitet samt att se till att det finns tillräckliga resurser för verksamheten och ett fungerande kunduppgiftssystem och att man får jämförelseuppgifter och delar med sig av god praxis.

I och med landskapsreformen upphör arbets- och näringsbyråernas verksamhet och arbetskrafts- och företagsservicen omformas tillsammans med övriga företagstjänster till tillväxttjänster. För organiseringen av tillväxttjänsterna ansvarar landskapen. Även ansvaret för organiseringen av social- och hälsotjänsterna överförs från kommunerna till landskapen. Detta innebär att de lagstadgade uppgifter som nämns i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen, och som de aktörer som är med i sektorsövergripande samservice har ansvar för att samordna, framöver omfattas av landskapens och Folkpensionsanstaltens organiseringsansvar. Kommunerna kommer inte längre att ha någon lagstadgad skyldighet att ordna sådana social- och hälsovårdstjänster som omfattas av samordningen. T.ex. de nuvarande hälsokontroller för arbetslösa som nu omfattas av kommunernas organiseringsansvar och den arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte som räknas till socialtjänsterna ska överföras till landskapen.

Eftersom det är landskapen som ska ansvara för ordnandet av de tjänster i arbets- och näringsbyråerna och kommunerna som avses i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen, är det inte längre nödvändigt att det föreskrivs om sektorsövergripande samservice genom en särskild lag. Lagens syfte kan uppnås genom att det bestäms att landskapet ska ansvara för bedömningen av behovet av sektorsövergripande service och samordningen av tjänsterna i samarbete med övriga myndigheter. Om kommunerna var skyldiga att delta i sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen efter det att ansvaret för att ordna social- och hälsotjänster överförts till landskapen, skulle det innebära att kommunerna åläggs uppgifter som inte ansluter sig till de tjänster som omfattas av deras organiseringsansvar. Detta skulle strida mot det som är skrivet i regeringsprogrammet om att kommunerna inte ska få några nya lagstadgade uppgifter.

Regionutveckling och strukturfonder

När det gäller den nationella finansieringen för regionutveckling har finansieringen för regionala innovationer och försök accentuerats under de senaste åren. Arbets- och näringsministeriet har under åren 2014−2016 beviljat landskapsförbunden sammanlagt cirka 15 miljoner euro i landskapsutvecklingspengar och finansiering för verksamheten med regionala innovationer och försök. De medel som fastställts särskilt för den nationella regionutvecklingen upphör år 2018 i enlighet med den gällande planen för de offentliga finanserna. I fortsättningen ska projekt som är avsedda för regionutveckling finansieras med icke-öronmärkta medel i landskapet på samma sätt som när det gäller annan verksamhet som främjar tillväxt.

Fram till utgången av december 2016 har det inletts 3 330 projekt, av vilka 2 450 har finansierats med medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden och 880 med medel ur ESF. Av den offentliga finansieringen har det reserverats 43 procent för projekten och betalats 11 pro-

cent av programmets totala finansiering. Läget vid årsskiftet 2016–2017 var att kommunernas och den övriga offentliga finansieringens andel överskrider målnivån. Utbetalningarna går snabbast framåt i fråga om projekt med företagsstöd. En halvtidsutvärdering av programmet ska ske på basis av uppgifterna för 2018.Genomförandet av Finlands strukturfondsprogram Hållbar tillväxt och jobb 2014—2020 har gjort goda framsteg. Fram till den 11 april 2018 har det inletts 5050 projekt, av vilka 3750 har finansierats med medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden och 1300 med medel ur ESF. Av den offentliga finansieringen har det reserverats 62 procent för projekten och betalats 28 procent av programmets nuvarande totala finansiering. Kommunernas och den övriga offentliga finansieringens andel överskrider målnivån. En halvtidsutvärdering av programmet görs den 31 december 2018 på basis av uppgifterna.

Cirka 40 procent av strukturfondsprogrammets medfinansiering från ERUF och staten under åren 2014—2016 har gällt företagsstöd. Cirka 60 procent av medlen har använts till sådana utvecklings- och investeringsprojekt som har finansierats av landskapsförbunden och NTM-centralerna och genom vilka man har främjat regionutveckling. Med hjälp av sådant regionalt utvecklingsstöd som landskapsförbunden har använt som stödform har man t.ex. kunnat öka det näringspolitiska samarbetet mellan kommunerna i en region genom att förbättra villkoren för områdets näringsliv. Finansiering har också använts till utvecklingsprojekt som gällt miljö och naturresurser och som har finansierats av NTM-centralerna samt till utvecklings- och investeringsprojekt som gällt trafik och infrastruktur och som har varit ett led i genomförandet av strukturfondsprogrammet.

Den verksamhet inom strukturfondsprogrammet som medfinansieras av ESF delas in i verksamhetslinjer för sysselsättning, kompetens och delaktighet. Fram till den 11 april 2018 har det reserverats cirka 478 miljoner euro i EU- finansiering och statlig finansiering, av vilket cirka 45 procent har gällt sysselsättningsfrämjande projekt, cirka 32 procent kompetensfrämjande projekt och cirka 22 procent projekt som ökar den sociala delaktigheten.

I programmets resultatram har man kommit överens om resultatmål för vissa indikatorer, vilka ska uppnås före utgången av 2018 och före utgången av 2023 efter att programperioden har avslutats.

ERUF:s indikatorer för resultatramen

Indikator	**Mål 2018**	**Mål 2023**
Små och medelstora företag som fått stöd	1 098	5 490
Nya arbetsplatser	2 462	12 310
Företag med en betydande ökning av omsättningen eller personalen	456	2 280
Företag som aktivt medverkat i projekt ledda av institutioner för forskning och utveckling	1 580	7 900
Nya arbetsplatser inom forskning och FoU	266	1 330
Företag som med hjälp av stöd inleder FoUoI-verksamhet eller FoUoI-samarbete med universitet, högskolor eller forskningsinstitut	234	1 170

ESF:s indikatorer för resultatramen

Indikator	Mål 2018	Mål 2023
Deltagare som är under 30 år	8 562	26 000
Deltagare som är över 54 år	5 471	16 600
Deltagare som genomgått en utbildning på lägre eller högre grundnivå	9 299	28 200
Deltagande studiehandledare, karriärrådgivare och andra sakkunniga inom vägledningstjänster	6 799	21 000
Deltagare som står utanför arbetslivet (inte deltar i utbildning eller inte studerar)	1 345	4 150
Långtidsarbetslösa	3 698	11 250

I samtliga ERUF:s indikatorer för resultatramen har de mål som har satts upp för halvtidsutvärderingen år 2018 redan nåtts, eller kommer sannolikt att nås. När det gäller den verksamhet som finansieras av ESF har målen för 2018 uppnåtts i huvudsak. Endast beloppen av de utgifter som betalats genom beslut om utbetalning ligger ännu efter målen. Finland ligger emellertid på första plats i fråga om hur utbetalningarna fortskrider jämfört med de andra EU-medlemsstaterna. Programmet är fokuserat och de val som gjorts vid beredningen av programmet genomförs så att bägge fonderna är med och stöder uppbyggnaden av det finländska samhället.

Beskrivningen av programmets förvaltnings- och kontrollsystem är klar och i slutet av 2016 utsågs strukturfondsmyndigheterna, och då sändes även de första utbetalningsansökningarna till EU- kommissionen.

Vid övergången till strukturfondernas programperiod 2014−2020 minskade finansieringen från Europeiska unionen med cirka en tredjedel. Även beloppet av det tekniska stöd som används till förvaltning, såsom personalkostnader och datasystem, minskade med cirka 40 procent. På grund av den minskade finansieringen centraliserades strukturfondernas förvaltning. När det gäller NTM-centralerna har det förmedlande organets uppgifter koncentrerats till fyra centraler. När det gäller landskapsförbunden har det förmedlande organets uppgifter i södra och västra Finland koncentrerats till Nylands och Birkalands förbund. Då uppgifterna har centraliserats har skötseln av uppgifterna med strukturfonden i NTM-centralerna blivit effektivare. Den har möjliggjort en flexiblare användning av resurserna, bättre arbetsvägledning och enhetligare arbetssätt. När det gäller NTM-centralerna har man erfarenheter av centraliseringen redan från slutet av den föregående programperioden, i fråga om landskapsförbunden inte förrän från den innevarande programperioden. När det gäller landskapsförbunden har Nylands och Birkalands förbunds samordnande roll i fråga om centraliseringen av de förmedlande organens uppgifter tills vidare förblivit ganska liten i södra och västra Finland. Det har ansetts vara bra att utbetalningarna sköts centraliserat.

Förvaltningen av strukturfondsprojekten är i stor utsträckning digitaliserad, vilket har gjort sitt för att effektivisera verksamheten och påskynda bl.a. behandlingstiderna för utbetalningar. den förvaltande myndigheten ansvarar med stöd av EU- bestämmelserna för verkställandet av det nationella uppföljningssystemet, informationssystemet EURA 2014, och för att systemet uppfyller de krav som ställs på det i EU- lagstiftningen och den nationella lagstiftningen. För förvaltningen av strukturfonderna används under programperioden 2014−2020 enbart EURA 2014 -informationssystemet och de associerade system som godkänts av den förvaltande myndigheten, vilka för närvarande är systemen TUKI2014 och Eval.

Stöd som har avsetts för utveckling av företagsverksamhet

Understöd för utvecklande av företag och understöd för utvecklande av företagens verksamhetsmiljö enligt lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet har i regel använts för verkställigheten av Europeiska unionens strukturfondsprogram under den programperiod som inleddes 2014. Därtill har det varit möjligt att använda stödprogrammen för genomförandet av helt nationellt finansierade projekt.

Understöd enligt lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet (9/2014) har under åren 2014−2016 beviljats till ett belopp av sammanlagt 263 miljoner euro för utvecklingsprojekt som drivits av 2 581 företag och 91 ideella sammanslutningar. Det beviljade understödet inbegriper både nationell finansiering och finansiering inom ramen för Finlands strukturfondsprogram Hållbar tillväxt och jobb 2014−2020. Av det beviljade understödet uppgick strukturfondsprogrammets finansieringsandel till 181 miljoner euro, det vill säga 69 procent. Under åren 2014−2016 beräknas det uppstå något över 13 500 nya arbetstillfällen i takt med att projekten för utvecklande av företag genomförs. Ökningen av omsättningen för de företag som stöds beräknas uppgå till 3,8 miljarder euro, av vilket exportens andel är 2,5 miljarder euro. Det understöd för utvecklande av företag som har beviljats har dessutom bidragit till uppkomsten av närmare 470 nya företag. Av det understöd för utvecklande av företag som beviljats har 97 procent riktats till små och medelstora företag med under 250 anställda. Huvudparten, det vill säga cirka 75 procent av det beviljade understödet, riktades till små företag med under 50 anställda. Ur ett sektorperspektiv var nästan hälften av de projekt som finansierades projekt som genomfördes av företag inom tjänstesektorn, närmast företag som erbjuder tjänster för affärslivet. Betraktat ur regionperspektiv riktades cirka 62 procent av de understöd som avses i lagen (9/2014) till östra och norra Finland.

Tjänster för företagsutveckling, det vill säga analys- , konsult- och utbildningstjänster, har under åren 2014−2016 erbjudits närmare 5 700 små och medelstora företag. Genom konsulttjänster har man stött i synnerhet de små och medelstora företagens förmåga att växa och förnyas. Inom utbildningstjänsterna har fokus legat på ledningen av ekonomin och produktiviteten samt marknadsföringen och kundrelationerna inom små och medelstora företag.

Beslutsfattandet om understöd som ska finansieras med såväl strukturfondsmedel som nationella medel har koncentrerats till Norra Österbottens, Södra Savolax, Mellersta Finlands och Tavastlands NTM-centraler, som ansvarar för strukturfondsärenden. Orsaken till att uppgifterna har centraliserats har närmast varit att de tillgängliga resurserna har minskat och ett behov av effektivare verksamhet. Även e-servicen och den elektroniska behandlingen av ansökningar har utvecklats. Dessa åtgärder beräknas ha lett till större kostnadseffektivitet hos NTM-centralerna bl.a. genom att alla ansökningar om understöd eller utbetalning lämnas enbart på elektronisk väg. Även begäran om ytterligare uppgifter och returnering av ansökan för komplettering sker elektroniskt. Ansökningar om fortsättning av projekt samt rättelseyrkanden är tills vidare sådana handlingar i anslutning till företagsstöd som ska lämnas i pappersform. Hos NTM-centralerna undertecknar användarna alla handlingar elektroniskt, men besluten sänds för närvarande ännu i pappersform till stödtagarna. När det nya elektroniska ärendehanteringssystem som just nu är under utveckling tas i bruk kommer de handlingar som nu sänds i pappersform att sändas elektroniskt och likaså kommer det att införas elektronisk delgivning av beslut. Avsikten är att det nya systemet för e- service när det gäller de understöd som avses i lagen ska tas i bruk under 2018.

I och med att funktionerna koncentrerades till fyra NTM-centraler blev det möjligt att använda personalresurserna på ett flexiblare sätt. Dessutom kan man räkna med att centraliseringen av beslutsfattandet även har lett till en jämlikare behandling av kunderna, t.ex. genom att det för

varje storområde har utarbetats en gemensam finansieringsstrategi till stöd för behandlingen av och beslutsfattandet om ansökningar som gäller företagsfinansiering.

De grundläggande riktlinjerna i lagen har i praktiken visat sig fungera mycket bra, så det skulle i sig ännu inte finnas något behov av att ändra lagen. Lagen behöver emellertid revideras eftersom landskapen i och med landskapsreformen också börjar ansvara för ordnandet av tillväxttjänsternas finansieringstjänster.

På samma sätt har tjänsterna för företagsutveckling enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice i grund och botten fungerat väl. Nu när de stöd som beviljas företag samlas i en och samma lag är avsikten emellertid att få stödsystemet att bli ännu klarare, bl.a. så att de utvecklingstjänster som avses i 3 § i lagförslaget benämns stöd och så att verksamhetssätten i anslutning till dem i viss mån förenhetligas med de andra stöd som beviljas företag.

I NTM-centralernas enkäter om kundnöjdhet har det under åren 2015−2017 ingått ett särskilt avsnitt med fokus på utvärdering av tjänsterna för företagsutveckling. Resultatet av enkäterna har varit mycket positivt och stöder en utveckling av tjänsterna från det nuvarande utgångsläget.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Denna proposition hänger nära samman med den regeringsproposition som är under beredning och som innehåller ett förslag till lag om regionutveckling och tillväxttjänster. Syftet med den propositionen är att främja en hållbar ekonomisk tillväxt, regionutvecklingen samt förutsättningarna för sysselsättning, att få arbete och för företagen med hjälp av åtgärder från staten och landskapen och de tjänster som ordnas av dem. Genom samarbete mellan staten, landskapen och de olika förvaltningsområdena skapas en helhetssyn på regionutvecklingen samt ett system som på ett tydligare och enklare sätt än för närvarande kan tillgodose människornas och företagens servicebehov. Syftet med reformen för regionutveckling och tillväxttjänster är också att de uppgifter och tjänster som finansieras av den offentliga förvaltningen och som den offentliga förvaltningen ansvarar för att ordna ska organiseras så att de stöder tillväxten och livskraften i regionerna. Syftet med reformen är att skapa en kompakt helhet när det gäller regionutveckling och tillväxttjänster.

Lagen om regionutveckling och tillväxttjänster ska innehålla bestämmelser om tillväxttjänster på landskapsnivå. Med detta avses sådana tjänster som landskapen ordnar inom sina områden och som ansluter sig till utveckling och finansiering av näringsliv och innovationsmiljöer samt utveckling av utbildningen och kompetensen i anslutning därtill, företags-, arbets- och näringstjänster samt främjandet av integration. Lagen om regionutveckling och tillväxttjänster är till karaktären en s.k. ramlag, det vill säga den innehåller bestämmelser om de allmänna ramarna för tillväxttjänster och hur de ska ordnas och produceras. Lagen innehåller inga bestämmelser om tjänsternas innehåll, utan närmare bestämmelser om tjänsterna utfärdas genom särskilda lagar i den mån det behövs, t.ex. för att uppfylla internationella förpliktelser eller fastställa enskilda kunders rättigheter och skyldigheter och för att trygga en jämlik behandling.

Syftet med den föreslagna lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling är att bestämmelserna ska göra det möjligt att med beaktande av förhållandena i varje enskilt landskap och kundernas behov ordna sådana kundorienterade tillväxttjänster på landskapsnivå som främjar sysselsättningen och tillgången till kunnig arbetskraft. Syftet är att regleringen av tjänsterna ska vara så bred att den möjliggör utvecklande av tjänsterna, men samtidigt tryggar likabehandlingen av arbetssökande genom ett minimiutbud av tjänster. Syftet är också att öka

tjänsternas verkningsfullhet genom att göra det möjligt att utnyttja marknaden förutom för produktionen av tjänster även för hanteringen av serviceprocesserna för arbetssökande. Tjänsteproducenterna kan ha bättre möjligheter än myndigheterna att erbjuda individuella helheter av service som svarar mot de behov som olika grupper av arbetssökande har och att erbjuda personlig service. Verkningsfulla tjänster effektiviserar matchningen av arbetstillfällen och arbetstagare och främjar därmed sysselsättningen och arbetsmarknadens funktionsduglighet, vilket skapar förutsättningar för ekonomisk tillväxt och minskar de kostnader som arbetslösheten orsakar.

Den föreslagna lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster innehåller bestämmelser om de tjänster som ska höra till servicehelheten finansiering av tillväxttjänster. Servicehelheten för finansiering ska på ett övergripande sätt omfatta stöden för främjande av företagstillväxt och affärsverksamhet samt den styrning till riksomfattande tillväxttjänster som ansluter sig till dem, stöden för offentligrättsliga och privaträttsliga juridiska personers utvecklings- och investeringsverksamhet, lönesubvention, startpeng och stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen.

Företagen ska erbjudas finansieringstjänster i olika faser av deras livscykel. Genom de finansieringstjänster som erbjuds företagen ska man stödja förnyelse av företagsverksamheten, som är en förutsättning för tillväxt, och utveckling av affärskompetensen via teman som t.ex. försäljning och marknadsföring, ledning, ekonomi, produktion, produktutveckling och arbetslivskvalitet. Genom finansieringstjänsterna ska man dessutom stödja de små och medelstora företagens internationaliseringsförmåga. Finansieringen omfattar också upphandling av sakkunnig- och utbildningstjänster.

Målet är att förenhetliga den mängd finansieringar, stöd, understöd och tjänster som det föreskrivs om på lite olika sätt i olika lagar så att de bildar nya stödhelheter. På så sätt strävar man efter att föreskriva om bl.a. service för utveckling av företagsverksamhet, som det föreskrivs om i den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, och understöd för utvecklande av företag, som det föreskrivits om i lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet så att de bildar en helhet som är mera enhetlig och begriplig för företagen. Det ska föreskrivas om enskilda tjänster endast i den mån det behövs närmare bestämmelser för att reglera grunderna för kundernas rättigheter och skyldigheter.

Ett mål med propositionen är att den nya lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster så väl som möjligt ska tillgodose de nationella behoven och bli en viktig nationell författningsbas för Europeiska unionens strukturfondsprogram. Dessa mål kan uppnås genom att man bevarar det grundläggande innehållet i finansieringstjänsterna enligt den gällande lagen och omarbetar samt förtydligar och förenklar stödsystemen.

En del av tillväxttjänsterna är på riksnivå och en del på landskapsnivå. Alla tjänster inklusive finansieringstjänsterna bör tillhandahållas i form av samordnade och ändamålsenliga helheter. Landskapen ska ansvara för ordnandet av finansieringstjänster och stödjandet av regionernas tillväxt och livskraft med beaktande av kundernas behov.

Ett mål med den föreslagna lagen är att man i samband med landskapsreformen ska få det allmännas åtgärder att bli effektivare genom att erbjuda finansieringstjänster som ett sätt att främja verksamheten för nystartade företag och små och medelstora företag. Ett annat mål är att man ska förbättra företagens konkurrenskraft på lång sikt genom att utveckla kompetensen, sporra företagen till innovationer och tillväxt, främja företagens internationaliseringsprocess och utveckla företagens verksamhetsmiljö. Målet är att finansieringstjänsterna ska riktas till projekt som så väl som möjligt riktar in sig på en betydande utveckling av ett företag och förnyelse av verksamheten.

EU:s strukturfondsprogram utgör en viktig del av regionutvecklingen. EU- rättsakterna, strukturfondsprogrammen och grunden för deras förvaltning förändras inte i samband med landskapsreformen. Reformen orsakar emellertid förändringar i systemet för regionutveckling, förvaltningen av strukturfonderna och de nationella författningar som gäller fonderna. Uppgifterna för det förmedlande organet för strukturfonderna övergår från landskapsförbunden och de NTM-centraler som sköter strukturfondsuppgifter till de landskap som inrättas den 1 januari 2020. Landskapen ska vara regionutvecklingsmyndigheter.

Syftet med propositionen är att samla, förtydliga och förenhetliga bestämmelserna om finansieringen och förvaltningen av den nationella regionutvecklingen, tillväxttjänsterna och strukturfonderna.

3.2 De viktigaste förslagen

Lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling

Lagens struktur

Det centrala innehållet i den föreslagna lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling gäller definierandet av de tillväxttjänster på landskapsnivå som hänför sig till serviceprocessen för arbetssökande, arbetsmarknadens funktionsduglighet och förbättrandet av tillgången till kunnig arbetskraft och arbetssökandes sysselsättningsmöjligheter.

I de allmänna bestämmelserna i 1 kap. i lagen definieras lagens tillämpningsområde och de centrala begrepp som används i lagen. I samma kapitel föreskrivs det om de uppgifter som får överföras till tjänsteproducenter. Kapitlet innehåller också bestämmelser om tillhandahållandet av tjänster och om de principer som ska iakttas vid tillhandahållandet av tjänster. Tillhandahållandet av tjänster ska basera sig på kundernas uppskattade servicebehov. Principerna för tillhandahållandet av tjänster är avgiftsfria tjänster, skyldigheten att iaktta jämlikhet och främja likabehandling och jämställdhet på arbetsmarknaden. Kunden ska dessutom ha rätt att välja tjänsteproducent om det finns flera än en tjänsteproducent som producerar den tjänst som behövs. Kapitlet ska även innehålla bestämmelser om landskapets skyldighet att trygga enskilda kunders möjlighet att sköta sina ärenden i form av personliga besök.

I 2 kap. föreskrivs det om serviceprocessen för arbetssökande. Bestämmelserna gäller inledning av jobbsökning, förutsättningar för att en utländsk person ska kunna registreras som arbetssökande, upphörande av jobbsökningens giltighet och inledning av jobbsökning på nytt. I kapitlet föreskrivs även om skyldigheten att informera den arbetssökande, om tidsfristerna för bedömningen av servicebehovet och om sysselsättningsplanen. Dessutom innehåller kapitlet de bestämmelser i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen som gäller skyldigheten att bedöma den arbetssökandes behov av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättning och att samordna tjänsterna för de som behöver sektorsövergripande service. I det föreslagna 2 kap. föreskrivs också om skyldigheterna för arbetslösa arbetssökande, landskap och tjänsteproducenter.

I det föreslagna 3 kap. föreskrivs om offentliga rekryteringstjänster och kompetensutvecklingstjänster. Rekryteringstjänsterna ersätter de arbetsförmedlingstjänster som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. I kompetensutvecklingstjänsterna ingår vägledningen för yrkesval och karriär samt tillväxttjänstutbildningen. Landskapet ska vara skyldigt att organisera ovanavsedda tjänster, och tjänsterna ska utgöra ett s.k. minimiserviceutbud för arbetssökande. Landskapen kan dessutom enligt eget övervägande organisera andra tjänster som stöder rekrytering eller jobbsökning eller andra tjänster som kartlägger eller utvecklar en

enskild kunds kunnande samt ökar möjligheterna på arbetsmarknaden eller stöder sysselsättningen. Även arbetsprövningen för enskilda kunder kan ordnas av landskapen.

I 4 kap. föreskrivs det närmare om tillväxttjänstutbildningen och i 5 kap. om arbetsprövning. Bestämmelserna om tillväxttjänstutbildning och arbetsprövning motsvarar i huvudsak bestämmelserna om arbetskraftsutbildning och arbetsprövning i den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Bestämmelserna om arbetsprövning innefattar dock inte rekryteringsprövningen. Rekryteringsprövningen ska bedömas under 2018, och efter det beslutas det om det är ändamålsenligt att ha kvar rekryteringsprövningen som en form av arbetsprövning.

I det föreslagna 6 kap. ska det fortfarande föreskrivas om sysselsättningsskyldigheten. Det föreslagna 7 kap. innehåller bestämmelser om landskapets uppgifter vid genomförandet av omställningsskyddet, om ordnandet av försäkringsskyddet i samband med tjänster, om avbrytande och förvägran av tjänster, om rätten att erhålla information samt om publicering av uppgifter som gäller jobbsökning. Bestämmelser om ändringssökande finns i lagens 8 kap.

Den föreslagna lagen innehåller inte de bestämmelser om informations- och rådgivningstjänster, träning och utbildningsprövning som finns i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Informations- och rådgivningstjänsterna ska vara en del av rekryteringstjänsterna och vägledningen för yrkesval och karriär, och tillhandahållas genomgående i serviceprocessen för kunderna. Om landskapet vill kan det enligt eget övervägande även organisera sådana tjänster som liknar träning och utbildningsprövning genom de tjänster som stöder jobbsökning eller som kartlägger eller utvecklar kunnandet. De ovanavsedda tjänster som stöder jobbsökning eller som kartlägger eller utvecklar kunnandet kan skräddarsys och ha olika innehåll och utföras på olika sätt beroende på kundernas behov.

Bestämmelserna om lönesubvention, startpeng och stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, som det föreskrivs om i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, ska ingå i lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster och i huvudsak motsvara de gällande bestämmelserna.

Bestämmelser om arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån, om förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service och om ersättning för rese- och logikostnader ska finnas i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Om dessa ändringar bereds en separat proposition.

De gällande bestämmelserna i 13 kap. om arbets- och näringsbyråernas kundinformationssystem ersätts med bestämmelser om informationsförvaltning och om informationssystem i en lag om informationsförvaltningen inom tillväxttjänster som bereds för närvarande. Även om dessa ändringar bereds senare i en separat proposition.

Enligt förslaget ska det inte längre föreskrivas om kostnadsersättning enligt prövning, sysselsättningspolitiskt understöd och kommunernas tilläggsstöd, som ingår i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Även delegationerna för arbetskrafts- och företagsservice läggs ned.

Definitionen av arbetslös

Definitionen av arbetslös ändras så att en arbetslös enligt lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling ska avse en arbetssökande som inte arbetar heltid längre än två veckor utan avbrott och som inte är studerande på heltid. Definitionen av arbetslös ska täcka alla de som registrerats som arbetssökande och som de facto inte har kunnat erbjudas

heltidsarbete för minst två veckor i ett arbets- eller tjänsteförhållande eller som företagare och som inte är studerande på heltid. Definitionen gör ingen skillnad på löntagares och företagares arbete. Huruvida studierna är heltidsstudier ska bedömas från fall till fall med beaktande av rekryteringstjänsterna och kompetensutvecklingstjänsterna. T.ex. studier som är ett hinder för att få utkomststöd för arbetslösa enligt bestämmelsen om heltidsstudier i lagen om utkomststöd för arbetslösa ska inte påverka bedömningen.

Överföring av uppgifter till tjänsteproducenter

Enligt den föreslagna lagen ska landskapet ansvara för organiseringen av tjänsterna enligt lagen. Enligt lagförslaget om regionutveckling och tillväxttjänster kan landskapet producera de tillväxttjänster som den har organiseringsansvaret för genom egen produktion eller överföra produktionen av dem till en tjänsteproducent. Den föreslagna lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling ska innehålla en bestämmelse där det definieras vilka uppgifter enligt ovannämnda lag som landskapet kan överföra till en tjänsteproducent. Bestämmelsen behövs i och med att det i 124 § i grundlagen föreskrivs att offentliga förvaltningsuppgifter endast kan överföras till privata sektorn genom lag eller med stöd av laggenom lag.

Utöver de i den föreslagna lagen avsedda rekryteringstjänster, kompetensutvecklingstjänster och tjänster som kompletterar dessakan landskapet ge en tjänsteproducent i uppdrag att även sköta uppgifter i anknytning till serviceprocessen för kunder. Detta ger landskapet möjligheten att låta tjänsteproducenten sköta serviceprocessen för kunder med tillhörande tjänster. Tjänsteproducenten kan t.ex. sköta bedömningen av kundens servicebehov samt anvisandet av kunderna till tjänsterna. I fråga om de kunder som söker jobb kan tjänsteproducenten utöver bedömningen av servicebehovet sköta utarbetandet av sysselsättningsplanen och uppföljningen av fullgörandet av sysselsättningsplanen. I och med de föreslagna ändringar som gör det möjligt att överföra uppgifter inom serviceprocessen för kunder till en tjänsteproducent kan en tjänsteproducent även sköta t.ex. servicehelheter avsedda för en viss grupp av arbetssökande, och då ansvarar tjänsteproducenten för bedömningen av vilka enskilda tjänster som är nödvändiga för den arbetssökandes sysselsättning. De privata tjänsteproducenterna kan ha expertis t.ex. om arbetsförmedlingen inom en viss bransch eller främjandet av en viss kundgrupps sysselsättning samt bättre möjligheter än myndigheterna att erbjuda personlig service.

Landskapet kan även ge tjänsteproducenten tillstånd att anvisa enskilda kunder till arbetsprövning. I sådana fall har tjänsteproducenten till uppgift att överväga huruvida arbetsprövningen uppfyller de förutsättningar som föreskrivs i lag. Tjänsteproducenten kan ingå ett avtal om arbetsprövning med den som genomför arbetsprövningen och med kunden. I dessa fall är landskapet inte avtalspart. I villkoren för serviceproduktionen kan man också komma överens om att tjänsteproducenten ska vara den som genomför arbetsprövningen. Om man inte kommit överens om saken, kan tjänsteproducenten inte hänvisa kunden till arbetsprövning hos sig själv.

Att avbryta en arbetsprövning på grund av en deltagandes frånvaro är dock landskapets uppgift. Landskapet kan avbryta arbetsprövningen också av andra vägande skäl. Således har landskapet möjlighet att ingripa i ett avtal om arbetsprövning som ingåtts med en tjänsteproducent, om landskapet anser att arbetsprövningen inte uppfyller de förutsättningar som föreskrivs i lagen.

Landskapet kan inte överföra till en tjänsteproducent sådana uppgifter som gäller registrering av arbetssökande, upphörande av jobbsökningens giltighet eller påföljdssystemet för utkomstskydd för arbetslösa. Även de myndighetsuppgifter som gäller besluten angående studerandeval för tillväxttjänstutbildning och avbrytande av tjänster ska skötas av landskapet.

Tillhandahållande av service och kommunikationskanaler

Tillhandahållandet av rekryteringstjänster, kompetensutvecklingstjänster och de andra tjänster som landskapet ordnar enligt den föreslagna lagen ska basera sig på kundens servicebehov. Kunderna ska erbjudas både service som kan användas självständigt och personlig service. De digitala tjänsterna och den elektroniska ärendehanteringen ska utgöra tillväxttjänsternas främsta kommunikationskanal. I lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling påförs landskapet en skyldighet att även sörja för att enskilda kunder även har möjlighet att sköta ärenden personligen genom att besöka myndigheten. Landskapet ska å ena sidan se till att det finns servicepunkter där enskilda kunder kan inleda jobbsökning och få personlig rådgivning och vägledning i fråga om sysselsättning och tjänster. Å andra sidan ska landskapet sörja för att ordna de för unga avsedda sektorsövergripande servicepunkterna och servicepunkterna för sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättning.

Serviceprocessen för arbetssökande

Jobbsökningen ska på motsvarande sätt som i nuläget i första hand inledas elektroniskt i den för ändamålet avsedda nättjänsten. Jobbsökningen kan också inledas genom att den arbetssökande personligen hos landskapet begär att en jobbsökning ska inledas. Arbetssökande kan anmäla sig som kund antingen till det landskap som den egna hemorten hör till eller till något annat valfritt landskap.

Jobbsökningens giltighet ska som för närvarande upphöra om den arbetssökande meddelar att han eller hon inte längre önskar hålla sin jobbsökning i kraft. Jobbsökningen upphör också om den arbetssökande försummar att sköta ärendet så som landskapet förutsätter, försummar att underrätta landskapet om hur sysselsättningsplanen genomförs eller om den arbetssökande inte deltar i sådana undersökningar och utvärderingar av hans eller hennes arbetsförmåga som erbjudits och som är nödvändiga för att utreda den arbetssökandes servicebehov.

Om landskapet överför uppgifter som hänför sig till serviceprocessen för arbetssökande till en tjänsteproducent, krävs det för att jobbsökningen ska vara i kraft att den arbetssökande anlitar service hos tjänsteproducenten inom den tid som tjänsteproducenten har satt ut och på det sätt denna förutsätter. Om tjänsteproducenten ansvarar för uppföljningen av sysselsättningsplanen, krävs det för att jobbsökningen ska vara i kraft att tjänsteproducenten underrättas om genomförandet av planen. Även en tjänsteproducent kan erbjuda den arbetssökande undersökningar och utvärderingar av arbetsförmågan. Om den arbetssökande försummar att delta i de undersökningar och utvärderingar av arbetsförmågan som tjänsteproducenten erbjuder och som är nödvändiga för att utreda servicebehovet, är påföljden av försummelsen att jobbsökningen upphör.

Om jobbsökningen upphör, har detta en direkt inverkan på den arbetssökandes fortsatta rätt att få arbetslöshetsförmån. Om jobbsökningen upphör då den arbetssökande försummar åtgärder som tjänsteproducenten kräver av denna, har tjänsteproducenten därför en skyldighet att överföra ärendet till landskapet för beslut. Landskapet bedömer om åtgärderna i fråga har varit ändamålsenliga eller nödvändiga för bedömningen av servicebehovet. I den föreslagna lagen föreskrivs inte om intervjuer med arbetssökande på motsvarande sätt som i 2 kap. 4—7 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. En arbetssökandes servicebehov ska dock bedömas som för närvarande inom två veckor från jobbsökningens början och vid behov efter det samt senast alltid då en arbetslöshetsperiod har räckt tre månader utan avbrott. Tillsammans med den arbetslösa arbetssökande ska det göras upp en sysselsättningsplan genom vilken man kommer överens om jobbsökningen och om de tjänster som behövs för att främja den arbetssökandes sysselsättning.

Den första bedömningen av servicebehovet ska i regel ske elektroniskt i den för ändamålet avsedda nättjänsten. Om den arbetssökande utifrån bedömningen av servicebehovet inte har behov av behovsprövade tillväxttjänster, styrs han eller hon över till de öppna tjänsterna, det vill säga webb- och telefontjänsterna. En del arbetssökande kan på basis av bedömningen av servicebehovet ha ett klart behov av en viss tjänst, t.ex. tjänsten för förbättrande av jobbsökarfärdigheterna, och då kan kunden anvisas direkt till den tjänsten. Om den särskilda tjänst som behövs tillhandahålls av flera instanser, ska den arbetssökande anvisas till en sådan tjänsteproducent som tillhandahåller en tjänst som den arbetssökande vill delta i. Arbetssökande för vilka det bedöms finnas en hög risk för långtidsarbetslöshet eller behov av att olika tjänster samordnas eller något annat behov av särskilt stöd för sysselsättningen ska anvisas till en närmare bedömning av servicebehovet. Bedömningen av servicebehovet kan utföras av landskapet eller så kan landskapet ge en tjänsteproducent i uppgift att bedöma servicebehovet.

Sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen

Det föreslås att lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen upphävs. Bestämmelserna om det centrala innehållet i lagen, om skyldigheten att göra en sektorsövergripande bedömning av servicebehoven, om skyldigheten att samordna de offentliga rekryteringstjänster och kompetensutvecklingstjänster som arbetssökande behöver med social- och hälsotjänsterna och rehabiliteringstjänsterna ska finnas i lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling.

I den föreslagna lagen föreskrivs det som för närvarande även om när senast det ska göras en bedömning av den arbetslöses behov av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. För de som är under 25 år ska en bedömning av behovet av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen göras senast i det skede då den arbetssökandes arbetslöshet har varat sex månader utan avbrott. För de som har fyllt 25 år ska behovet av sektorsövergripande service bedömas senast då arbetslösheten har varat tolv månader utan avbrott. Om det finns avbrott i arbetslösheten, ska behovet av sektorsövergripande service bedömas när personen har fått arbetsmarknadsstöd i minst 300 dagar på grundval av arbetslöshet. Som för närvarande räknas ett arbetsmarknadsstöd som har betalats under en tid då personen deltagit i sådana tjänster för främjande av sysselsättningen som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte som arbetsmarknadsstöd som betalats på grundval av arbetslöshet.

Närmare bestämmelser om handlingsmodellen för sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättning ingår inte i denna lag. Eftersom de arbetslösa som behöver de samordnade tjänsterna ofta även behöver personlig service, ska det i lagen dock föreskrivas om landskapets skyldighet att tillsammans med Folkpensionsanstalten sörja för att det finns tillräckligt många servicepunkter för att tillhandahålla sektorsövergripande samservice. Praxis som har visat sig vara god och fungerande i den nuvarande verksamhetsmodellen för sektorsövergripande samservice kan tillämpas även i landskapsmodellen. Ordnandet av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättning ska basera sig på ett avtal mellan landskapet och Folkpensionsanstalten. I sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättning kan genom avtal mellan parterna även kommunen och andra aktörer delta.

Rekryteringstjänster

Liksom arbets- och näringsbyråernas arbetsförmedlingsservice, främjar även landskapets rekryteringstjänster matchningen mellan efterfrågan och utbudet på arbetskraft då arbetsplatserna fylls snabbt och de som söker jobb hittar ett jobb snabbt. Syftet med rekryteringstjänsterna är också att främja nya arbetsmöjligheter. Landskapet ska inom rekryteringstjänsterna åtminstone erbjuda information om tillgången till kunnig arbetskraft och om arbetstillfällen, ge rådgivning och vägledning vid rekrytering och jobbsökning samt se till att arbetstillfällen och

arbetssökande möts genom att finna och erbjuda lämpliga arbetstillfällen för den arbetssökande och erbjuda lämpliga arbetstagare för dem som söker arbetstagare. Dessa tjänster utgör ett minimikrav på de tjänster som landskapet är skyldig att ordna för sina kunder inom rekryteringstjänsterna. Utöver de ovanavsedda tjänsterna kan landskapet dessutom enligt eget övervägande även ordna andra tjänster som stöder rekryteringen och jobbsökningen.

Grunden för rekryteringstjänsterna är den riksomfattande digitala serviceplattformen ”arbetsmarknadstorget”. Arbetsmarknadstorget ska vara en öppen arbetsförmedlingstjänst för offentliga och privata aktörer, som stöds med en riksomfattande kundtjänst (telefon, chatt, sociala medier). För företag och arbetsgivare erbjuder arbetsmarknadstorget verktyg för automatisk skötsel av rekryteringsprocesser, sökande efter lämpliga arbetstagare och annan utveckling av företagsverksamheten. För privatkunder erbjuder arbetsmarknadstorget tjänster som ska stödja jobbsökningen och inledandet av egen företagsverksamhet. Med hjälp av tjänsten kan den arbetssökande uppdatera sina egna uppgifter för jobbsökningen, sin kompetensprofil och marknadsföra sitt kunnande. Sådana uppgifter om arbetssökanden som är nödvändiga för jobbsökningen och rekryteringen publiceras automatiskt på arbetsmarknadstorget då en person inleder sin jobbsökning. Uppgifterna publiceras på ett sådant sätt att den arbetssökande inte kan identifieras utifrån uppgifterna. Om arbetssökanden vill kan han eller hon utvidga det uppgiftsinnehåll som syns på arbetsmarknadstorget. Tjänsterna i arbetsmarknadstorget är tillgängliga för alla kunder.

Utgångspunkten för de rekryteringstjänster som erbjuds företag och andra arbetsgivare eller arbetssökande arbetstagare är behovet av arbetskraft. Rekryteringstjänsten inleds då en kund meddelar om en ledig arbetsplats eller annat arbetstillfälle. Tjänsten kan också inledas med att det i samband med kontakten till ett företag eller i företagsservicesamarbete upptäcks ett behov av arbetskraft eller stärkt kompetens i en situation där det ännu inte har uppstått någon konkret ledig plats eller annat arbetstillfälle. Genom rekryteringstjänsten möter man de servicebehov som företag och andra arbetsgivare har när ett företag ska inleda, utöka eller förändra sin verksamhet. På basis av kundens servicebehov kan den tillväxttjänstutbildning som syftar till att tillgodose ett rekryteringsbehov, företagens utvecklingstjänster och andra tillväxttjänster samt övriga aktörers tjänster kopplas till rekryteringsservicen på ett ändamålsenligt sätt.

Utgångspunkten för den rekryteringsservice som riktar sig till arbetssökande är att förmedla information om företag, arbetsplatser och andra arbetstillfällen. Rekryteringstjänsterna för arbetssökande ska inbegripa stöd och uppföljning av den egna jobbsökningen, arbetserbjudanden och presentationer av arbetsplatser samt åtgärder som ska stödja banan som företagare. Förutom arbetsplatser som baserar sig på arbetsavtals- och tjänsteförhållanden ska rekryteringstjänsten även beakta arbetstillfällen som grundar sig på uppdragsförhållanden. I tjänsten erbjuds företagsverksamhet i olika former som ett alternativ till ett jobb i ett arbetsförhållande. Som för närvarande ska jobb erbjudas och arbetsplatser presenteras för kunderna på ett ändamålsenligt sätt och med beaktande av den arbetssökandes yrkeskompetens, arbetshistoria, utbildning och arbetsförmåga.

Kompetensutvecklingstjänster

Med kompetensutvecklingstjänster avses i den föreslagna lagen sådana tjänster som utvecklar kompetensen hos arbetssökande och andra enskilda kunder i syfte att deras kompetens ska motsvara behoven på arbetsmarknaden bättre och därigenom främja deras sysselsättning. Varje landskap ska ordna kompetensutvecklingstjänster, vägledning för yrkesval och karriär samt tillväxttjänstutbildning, och dessutom kan det ordna andra tjänster som syftar till att kartlägga eller utveckla enskilda kunders kunnande, främja arbetsmarknadsfärdigheterna eller stödja sysselsättningen

Med vägledning för yrkesvalet och karriären avses liksom nu åtgärder som ska stödja enskilda kunder i yrkesvalet, den yrkesmässiga utvecklingen, placeringen i arbetslivet och det livslånga lärandet.

Den utbildning som landskapet ordnar ska benämnas tillväxttjänstutbildning för att de som använder utbildningstjänsterna, tjänsteproducenterna och myndigheterna ska kunna särskilja på den utbildning som ordnas av landskapet och den arbetskraftsutbildning som ordnas av undervisnings- och kulturministeriet. Målet för tillväxttjänstutbildningen är att öka utbudet av kunnig arbetskraft, påskynda inträdet till arbetsmarknaden samt stödja företagens tillväxt och internationalisering.

Inom tillväxttjänstutbildningen betonas innehåll som stöder företagens och sammanslutningarnas behov, utveckling och tillväxt samt internationalisering, liksom förbättrandet av individers personliga kompetens och yrkesskicklighet samt chanser att få arbete. Tillväxttjänstutbildningen ska stödja uppkomsten av ny företagsverksamhet samt etableringen av nya företag i Finland. Genom tillväxttjänstutbildning främjas även integrationen av och en snabb sysselsättning av invandrare då det erbjuds integrationsutbildning enligt integrationslagen. Utbildningsinnehållet skräddarsys enligt de ovannämnda målen så att det ska betjäna de olika kundgrupperna inom tillväxttjänsterna. Vid tillhandahållandet av utbildningstjänster betonas landskapens behov, men också de nationella behoven ska beaktas.

Kunnandet kan också utvecklas genom den arbetskraftsutbildning som avses i lagen om yrkesutbildning och genom att man stöder den arbetslösa arbetssökandens frivilliga studier med arbetslöshetsförmån. Även jobb med lönesubvention kan användas för att utveckla yrkeskompetensen hos arbetslösa arbetssökande.

Arbetsprövning

Den föreslagna lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling innehåller även bestämmelser om arbetsprövning, till vilket landskapet eller en tjänsteproducent kan anvisa en enskild kund i syfte att klargöra alternativen i fråga om yrkesval och karriär och att stödja återvändandet till arbetsmarknaden. Bestämmelserna om arbetsprövning motsvarar den gällande lagstiftningen. Även i fortsättningen ska det göras upp ett skriftligt avtal om arbetsprövning, där parterna är den person som deltar i arbetsprövningen och den arbetsgivare som ordnar arbetsprövningen samt landskapet eller tjänsteproducenten. I lagen föreskrivs det i överensstämmelse med nuläget om bl.a. innehållet i avtalet, den maximala tiden för arbetsprövning och avbrytande av arbetsprövning.

Bestämmelserna om arbetsprövning ska tillämpas på alla sådana tjänster som ordnas på arbetsplatsen där den som deltar i tjänsten deltar i utförandet av arbetsuppgifter. Syftet med bestämmelsen är att hindra att någon kringgår bestämmelserna om arbetsprövning genom att benämna tjänsten något annat än arbetsprövning.

Sysselsättningsskyldigheten

Äldre arbetssökande som varit arbetslösa en längre tid ska ha rätt att få service eller en arbetsmöjlighet när maximitiden för arbetslöshetsdagpenning uppnåtts. En arbetslös vars rätt till arbetslöshetsdagpenning upphör i åldern 57- 59 ska ha rätt till rehabilitering, tillväxttjänstutbildning eller sådan arbetskraftsutbildning som avses i lagen om yrkesutbildning. Om en arbetslös persons rätt till arbetslöshetsdagpenning upphör på grund av att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning uppnåtts efter att denne fyllt 60 år, ska den arbetslöse ha rätt till sådan service som främjar sysselsättning som avses i lagen om utkomststöd för arbetslösa eller till lönesubventionerat arbete som anställd hos någon annan arbetsgivare än en kommun. I sista

hand är det den arbetslöses hemkommun som ska ordna en arbetsmöjlighet, om en av de tjänster som avses ovan inte finns att tillgå.

Försäkringsskyddet i anslutning till tjänster

För de som deltar i arbetsprövning och tillväxttjänstutbildning är landskapet skyldigt att ordna en gruppansvarsförsäkring och en försäkring för olycksfall i samband med tjänsterna. Försäkringen ska tecknas även för de som deltar i de andra tjänster som ska ordnas enligt den föreslagna lagen. På olycksfallsförsäkringen tillämpas lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, med undantag av den lagens bestämmelser som gäller beloppet av årsarbetsinkomsten.

Landskapet kan även överföra uppgiften med att teckna försäkring till en tjänsteproducent. Landskapet ska dock alltid i sista hand bära ansvaret för att de som deltar i en tjänst är försäkrade.

Avbrytande av service

Det föreslås att bestämmelserna om avbrytande av tjänster samlas i en och samma paragraf. Landskapet är skyldigt att avbryta arbetskraftsutbildning, arbetsprövning eller andra tjänster, om den som deltar i tjänsten är olovligt borta från utbildningen, arbetsprövningen eller övrig utbildning i fem dagar i sträck. Landskapet är också skyldigt att avbryta tillväxttjänstutbildning, om den studerande inte framskrider med studierna i enlighet med planen för genomförandet av utbildningen eller om det i övrigt är uppenbart att målen för utbildningen inte uppfylls. En arbetsprövning eller annan tjänst ska förutom efter fem olovliga frånvarodagar avbrytas även då frånvaron är så omfattande att målen för tjänsten inte kan uppfyllas. Tjänsteproducenten eller den som genomför arbetsprövningen är skyldig att meddela landskapet då det finns en sådan grund för avbrytande som avses ovan.

Tillväxttjänstutbildning, arbetsprövning eller andra tjänster kan även avbrytas av andra vägande skäl, t.ex. för att trygga säkerheten för de som deltar i tjänsten. Även dessa beslut ska fattas av landskapet. Genom beslut av landskapet kan även arbetsprövning där landskapet inte medverkar som part avbrytas, om landskapet exempelvis anser att de förutsättningar som föreskrivs i lagen för arbetsprövning inte uppfylls.

Parterna i avtalet om arbetsprövning har rätt att häva avtalet om arbetsprövningen. Hävning av beslut får dock inte basera sig på en diskrimineringsgrund som förbjuds i lag eller på något annat osakligt skäl.

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut som landskapet har fattat med stöd av den föreslagna lagen får i regel begäras hos det landskap som fattade beslutet. På begäran om omprövning tillämpas bestämmelserna i 7 a kap. i förvaltningslagen. Omprövning av ett beslut som en tjänsteproducent har fattat med stöd av den föreslagna lagen får begäras hos det landskap vars tjänst det handlar om. Ett beslut som fattats av landskapet om en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Rätten att överklaga ett beslut av förvaltningsdomstolen gäller endast om förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

För studerandeval för tillväxttjänstutbildningen gäller ett besvärsförbud då när det är fråga om gemensamt anskaffad utbildning eller en bedömning av utbildningsbehovet. Omprövning får inte begäras och besvär inte anföras heller i fråga om landskapsbeslut som gäller att inte tillhandahålla en kund rekryteringstjänster, vägledning för yrkesval och karriär, arbetsprövning

eller andra tjänster enligt den föreslagna lagen. Besvärsförbudet gäller inte en tjänsteproducents beslut om att inte tillhandahålla kunden ovannämnda tjänster, utan i beslut som fattats av en tjänsteproducent får omprövning hos landskapet i regel begäras enligt huvudregeln. Besvär i fråga om beslut av landskapet om begäran om omprövning får däremot inte anföras i de fall som avses ovan.

Vid förvägran av registrering av en arbetssökande ska tillämpas ett besvärsförfarande som avviker från det som beskrivs ovan. Förvägran av registrering som arbetssökande får överklagas genom besvär hos besvärsnämnden för social trygghet. Besvärsförfarandet överensstämmer med det som tillämpas i ärenden som gäller arbetslöshetsförmåner. Besvär ska dock anföras hos det landskap som fattade beslutet, som först behandlar detta som en begäran om omprövning. Om landskapet inte kan rätta sitt beslut, ska besvären lämnas till besvärsnämnden för social trygghet för behandling. Besvär i fråga om beslut av besvärsnämnden för social trygghet får vidare anföras hos försäkringsdomstolen.

Lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster

Enligt förslaget ska det stiftas en gemensam lag för finansieringen av regionutveckling och tillväxttjänster. Det föreslås att lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt och lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet upphävs.

I propositionen är det många bestämmelser och förfaranden som fortfarande motsvarar de gällande bestämmelserna. T.ex. bestämmelserna om de i 2 kap. avsedda stöd som beviljas till företag, den i 4 kap. avsedda lönesubventionen och stödet för specialarrangemang på arbetsplatsen samt den i 5 kap. avsedda startpengen motsvarar i hög grad de gällande bestämmelserna vad gäller deras centrala innehåll. Därför har man även kunnat begränsa motiveringen till lagförslaget till de centrala frågorna.

Genom propositionen revideras lagstiftningen om finansieringen av regionutveckling och tillväxttjänster samt förvaltningen av strukturfonder så att det centrala innehållet i bestämmelserna bevaras. Genom propositionen samlas i samma lag och förenhetligas bestämmelserna om sådana finansieringstjänster för regionutveckling och tillväxttjänster som ska finansieras med nationella medel och strukturfondsmedel. Samtidigt samlas också bestämmelserna om förvaltningen av strukturfonder mera heltäckande än tidigare i samma lag. Det föreslås att man i lagens 8 kap. tar in de viktigaste bestämmelserna om förvaltningen och verkställandet av Finlands strukturfondsprogram Hållbar tillväxt och jobb 2014−2020, vilka ska tillämpas hos alla myndigheter som genomför programmet. De paragrafer i 7 kap. som nämns särskilt ska också gälla Finlands garantiprogram enligt EU:s finansieringsprogram för små och medelstora företag.

Bestämmelserna för nästa programperiod justeras efter det att Europeiska unionens lagstiftning i ämnet blir klar. I den här lagreformen görs inga ändringar i lagstiftningen om samarbetsprogrammen inom målet europeiskt territoriellt samarbete, utan på genomförandet av dem tillämpas till slutet av EU:s strukturfondsprogramperiod 2014−2020 de bestämmelser som gäller när lagen träder i kraft. Bestämmelser om detta ingår i övergångsbestämmelserna.

I lagens 2 kap. föreskrivs det om stöd som beviljas företag. Enligt den föreslagna lagen ska landskapet eller Nylands samkommun av icke-öronmärkta medel kunna bevilja ett företag stöd för analystjänster som behövs för bedömning av utvecklingsbehoven och för expert- och utbildningstjänster som behövs för utveckling av verksamheten och för utvecklings- och investeringsprojekt i samband med utveckling av affärsverksamhet, tillväxt och internationalisering. Enligt lagen får landskapet bevilja stöd av strukturfondsmedel för utvecklings- och investeringsprojekt enligt 1 mom. 2 punkten som är förenliga med strukturfondsprogrammet.

Stödet för analystjänster som behövs för bedömning av utvecklingsbehoven och för expert- och utbildningstjänster som behövs för utveckling av verksamheten motsvarar i huvudsak de tidigare tjänsterna för företagsutveckling. De nya bestämmelserna möjliggör vidareutveckling av tjänsterna. Såsom experttjänster ska man i fortsättningen kunna betrakta inte bara konsulttjänster utan även utredningar och andra experttjänster, vilket utvidgar användningsmöjligheterna för stödet och sporrar till utveckling av verksamheten. Tjänsteproducenterna ska även i fortsättningen konkurrensutsättas liksom nu eller vara godkända på något annat sätt som överensstämmer med andan i lagen om tillväxttjänster.

Även stödet för utvecklings- och investeringsprojekt som gäller utveckling av företagsverksamhet, tillväxt och internationalisering motsvarar till innehållet i huvudsak den tidigare stödformen understöd för utvecklande av företag.

Enligt den gällande lagen kan understöd för utvecklande av företag inom stödområde I eller II också beviljas för stora företags investeringar, det vill säga närmast för förvärv av maskiner och anordningar samt byggande. Avsikten är att man även i fortsättningen starkt ska betona de små och medelstora företagens projekt vid inriktningen av stöd. Med tanke på specialbehoven i de glest bebodda områdena i östra och norra Finland är det emellertid motiverat att bevara möjligheten att i dessa områden bevilja stöd även för stora företags investeringar. Vid stödjandet av stora företag bör man beakta den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd (kommissionens förordning 651/2014), enligt vilken ett stort företag får beviljas stöd enbart för ny ekonomisk verksamhet, som inte får vara samma eller en liknande verksamhet som den som tidigare bedrivits i anläggningen.

Stöd kan beviljas enbart företag som bedöms ha förutsättningar för fortgående lönsam verksamhet. Stöd för utvecklings- och investeringsprojekt ska riktas till betydande projekt som förnyar och utvecklar företagsverksamheten. Målet är att man med hjälp av finansieringen ska kunna starta och påskynda sådana utvecklings- och investeringsprojekt som annars skulle förbli ogenomförda eller som skulle genomföras som projekt av mindre betydelse.

Avsikten är att man i den föreslagna lagen ska samordna de bestämmelser om återkrav som tidigare utfärdats i olika lagar. I kapitlet om återbetalning och återkrav av stöd samt avslutande av utbetalning finns det emellertid inga ändringar av innehållet i de bakomliggande gällande lagarna som bör betraktas som betydande. Det är ändamålsenligt att slopa de mindre återkraven på högst 250 euro, eftersom administrationen i deras fall medför oproportionerligt höga kostnader jämfört med inkomsterna från dem.

Avsikten är att närmare bestämmelser om beviljandet av stöd och stödets användningsområden, stödtagarna, allmänna förutsättningar för beviljande av stöd, godtagbara kostnader, stödets maximibelopp och stödobjektets användningstid ska tas med i en förordning av statsrådet som ska utfärdas med stöd av den föreslagna lagen. Enligt lagen ska stöd kunna beviljas även på basis av transportkostnader. Avsikten är att de detaljerade bestämmelserna om beviljande av transportstöd, om godtagbara kostnader, om stödbelopp, om allmänna förutsättningarna för beviljande av stöd, om stödområdet och om statsstödsregler som ska tillämpas ska utfärdas genom förordning av statsrådet med stöd av den föreslagna lagen.

I den föreslagna lagen motsvarar innehållet i de stöd som är avsedda för ministeriernas och landskapens icke vinstdrivande utvecklings- och investeringsverksamhet i huvudsak de tidigare stödformerna. De nya bestämmelserna möjliggör en vidareutveckling och bättre samordning av tjänsterna. Målet med de stöd som landskapen beviljar i anslutning till utvecklings- och investeringsprojekt som har regionutveckling som mål är att stödja tillväxten och diversifiera näringsstrukturen, skapa förutsättningar för att utveckla innovationer och att utveckla företagens verksamhetsbetingelser. Stöd kan beviljas för utvecklingsprojekt som gäller främ-

jande av det näringspolitiska samarbetet mellan kommunerna i ett område och projektverksamhet som bedrivs av organisationer som främjar företagsverksamheten. I ett utvecklingsprojekt kan ingå sådana investeringar som är nödvändiga för att projektet ska kunna genomföras. I ett utvecklingsprojekt får investeringskostnadernas andel vara högst hälften av projektets godtagbara totalkostnader.

Landskapen kan bevilja stöd för sådana investeringar i infrastruktur som genomförs av kommunerna, det vill säga infrastrukturellt investeringsstöd. Stödet ska vara motiverat med tanke på regionutvecklingen, framför allt med tanke på förutsättningarna för företagsverksamhet. Infrastrukturellt investeringsstöd kan t.ex. inriktas på åtgärder som gäller vägnät, hamnar eller verksamhetslokaler och som kommunerna själva genomför. Avsikten är således inte att finansiera verksamhet som kommunerna ansvarar för och som inte har en direkt koppling till näringslivet. Medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden kan bara användas för att stödja småskaliga trafikprojekt med en tydlig koppling till näringslivet.

Landskapen kan bevilja stöd för utvecklingsprojekt som gäller miljön och naturresurserna. I ett utvecklingsprojekt kan ingå sådana investeringar som är nödvändiga för att projektet ska kunna genomföras. I ett utvecklingsprojekt får investeringskostnadernas andel vara högst hälften av projektets godtagbara totalkostnader. Utvecklingsprojekt som gäller miljön och naturresurserna och som har en tydlig koppling till näringslivet kan stödjas med medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Landskapen kan bevilja stöd för utvecklings- och investeringsprojekt som gäller trafik och infrastruktur. Stödet ska vara motiverat med tanke på utvecklingen av regionen. Utvecklings- och investeringsprojekt som gäller trafik och infrastruktur som har en tydlig koppling till näringslivet kan stödjas med medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Landskapen kan bevilja stöd för utvecklings- eller investeringsprojekt som hör till undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde. När det gäller projekt inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde ska det liksom tidigare finnas ett särskilt remissförfarande som ska garantera att ministeriets expertis förmedlas till landskapet. Närmare bestämmelser om remissförfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Landskapen kan bevilja stöd för utvecklingsprojekt som främjar sysselsättning, kompetens och social delaktighet.

Landskapen kan bevilja stöd för projekt som gäller tekniskt stöd och som medfinansieras av strukturfonderna.

Landskapen kan bevilja offentliga samfund eller privata sammanslutningar stöd för kapitalplaceringsverksamhet för investering av kapital i riskkapitalfonder. När understöd riktas till kapitalplaceringsverksamhet iakttas den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd, det vill säga kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, eller villkoren i ett sådant separat stödprogram gällande riskkapitalfonder som godkänts av Europeiska kommissionen.

Avsikten har varit att i den föreslagna lagen bevara startpengen såsom ett stöd som kan beviljas till enskilda kunder som inleder företagsverksamhet för att trygga deras försörjning i det skede företagsverksamheten inleds och etableras. Även bestämmelserna om lönesubvention och stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen finns i huvudsak i 7 kap. och 10 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Lagen om privata arbetsförmedlingstjänster

I den föreslagna lagen om privata arbetsförmedlingstjänster finns bestämmelser om förbud att ta ut avgifter för tjänsterna, förbud att tillhandahålla minderårig arbetskraft i arbeten där det enligt lagen är förbjudet att anställa minderåriga, principen om icke-diskriminering som ska följas i privat arbetsförmedling samt skyldigheten att lämna uppgifter som gäller privata arbetsförmedlingstjänster. Ovanavsedda bestämmelser motsvarar i huvudsak de bestämmelser om privat arbetskraftsservice som finns i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Stöd för genomförandet

Avsikten är att förberedelserna inför landskapsreformen och tillväxttjänsterna ska stödjas genom så kallade pilotprojekt för tillväxttjänster, där avsikten är att pröva på nya sätt att ordna och producera tjänster. Syftet med pilotprojekten är att testa konkurrensmässiga verksamhetsmodeller och väcka marknaden samt att stärka upphandlingskunnandet. Genom pilotprojekten eftersträvas en stegvis och kontrollerad övergång till nya verksamhetsmodeller samt säkerställs tillgången på tjänster under övergångsskedet. De framtida landskapen ska kunna utnyttja erfarenheterna av pilotprojekten när de överväger ändamålsenliga lösningar för ordnandet och produktionen av tillväxttjänster.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna lämnade i maj 2018 in sina förslag till pilotprojekt till arbets- och näringsministeriet. Helheten omfattar sammanlagt 22 förslag. Det har lämnats in minst ett förslag från varje landskap. I största delen av pilotprojekten ligger fokus på tjänsterna för privatkunder och i majoriteten av projekten är målgruppen personer med svag ställning på arbetsmarknaden. En del av pilotprojekten fokuserar på företagstjänster. Teman är till exempel smidiga och jämlika vägar till service för företagskunder, tillgodoseende av företags rekryteringsbehov och avtalsmodeller för företagstjänsterna. I många av pilotprojekten har man för avsikt att testa den så kallade alliansmodellen, där man i större utsträckning än tidigare kan utnyttja kunnandet hos andra än offentliga tjänsteproducenter.

Avsikten är att pilotprojekten ska inledas under första halvåret 2019. Regeringen har överlämnat en proposition med förslag till lagstiftning om ordnande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice (RP 62/2018 rd) till riksdagen. I den föreslås det att den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ändras så det är möjligt att överlåta uppgifter som gäller privatkunders tjänsteprocesser på tjänsteproducenter redan innan landskaps- och tillväxttjänstreformen träder i kraft. Ikraftträdandet av lagändringarna i fråga är en förutsättning för att man inom pilotprojekten för tillväxttjänster i större utsträckning än för närvarande ska kunna testa utnyttjandet av marknaden när det gäller skötseln av privatkunders tjänsteprocesser.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för samhällsekonomin och den offentliga ekonomin

Konsekvenser för statens och landskapens ekonomi

Landskapsreformen kommer att leda till betydande förändringar i strukturen på statsbudgeten. Landskapen ska finansieras huvudsakligen från två moment i statsbudgeten för finansiering av landskapen (28.90.30 Finansiering av landskapens social- och hälsovård och 28.89.32 Finansiering av landskapens övriga uppgifter) från vilket anslag anvisas som statsandelar till respektive landskap. De omkostnader och så kallade substansanslag som i nuläget är anvisade till NTM-centralerna och arbets- och näringsbyråerna överförs från arbets- och näringsministeri-

ets huvudtitel till finansministeriets huvudtitel och blir en del av finansieringen av landskapen. Enligt regeringens proposition 57/2017 rp (Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av regeringens proposition (RP 15/2017 rd) med förslag till lagstiftning om inrättande av landskap och om en reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lämnande av underrättelse enligt artikel 12 och 13 i Europeiska stadgan om lokal självstyrelse i fråga om de bestämmelser som gäller finansieringen av landskapen och vissa andra bestämmelser) överförs från arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde till landskapens statsandelsmoment momenten 32.30.51 Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år) och 32.50.42 Stödjande av företagens utvecklingsprojekt (förslagsanslag) till fullt belopp. Det föreslås att en del av anslagen under momenten 32.01.02 Närings-, trafik- och miljöcentralernas omkostnader (reservationsanslag 2 år), 23.30.01 Arbets- och näringsbyråernas omkostnader (reservationsanslag 2 år) och 32.70.30 Statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet (förslagsanslag) upptas i ett anslag med allmän täckning. De ovannämnda momenten kommer att utgöra så kallad tillväxttjänstfinansiering. Strukturfondsmomentet 32.50.64 EU-medfinansiering och statlig medfinansiering i EU:s strukturfondsprogram, program för samarbete vid de yttre gränserna och andra program inom sammanhållningspolitiken (förslagsanslag) under arbets- och näringsministeriets huvudtitel blir kvar som ett så kallat särskilt moment.

Den föreslagna lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling ingår i en reform där den nuvarande arbetskrafts- och företagsservicen omvandlas till tillväxttjänster och börjar omfattas av de nyinrättade landskapens organiseringsansvar. Samtidigt förnyas finansieringen av tjänsterna så att de anslag under moment 32.30.51 Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år) under huvudtiteln för arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde som för närvarande är avsedda för ordnande av service upptas i den finansiering med anslag med allmän täckning som anvisas landskapen. De ekonomiska konsekvenserna av landskaps- och tillväxtservicereformen har beskrivits i regeringens proposition till riksdagen med förslag till landskapsreform och en reform av ordnandet av social- och hälsovården och till lagar som har samband med dem, samt i regeringens proposition med förslag till lag om regionutveckling och tillväxttjänster. Den lag om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling som föreslås i denna proposition leder inte till ökade utgifter för staten, och de ekonomiska konsekvenserna av lagen är kopplade till de omfattande reformer som nämnts.

Avsikten är att landskapen inom ramen för lagstiftningen och de anslag med allmän täckning som står till förfogande ska fördela anslagen på rekryteringstjänster och kompetensutvecklingstjänster till ett belopp som de själva finner för gott. I lagen om regionutveckling och tillväxttjänster föreslås bestämmelser om landskapens skyldighet att ordna rekryteringstjänster och kompetensutvecklingstjänster och att reservera anslag för lönesubvention. Varje landskap ska således fördela anslag för ovannämnda ändamål. Landskapen förpliktas emellertid inte att använda ett visst minimibelopp eller en viss andel av den finansiering de anvisats. I praktiken är det inte kostnadseffektivt att ordna många olika slags tjänster eller bevilja lönesubvention med mycket små volymer. Det bedöms därför att landskapen inte kommer att tillhandahålla tjänster till enskilda personer, utan sannolikt till större grupper av personer. Eftersom de framtida landskapen kommer att besluta om hur mycket av landskapets allmänna finansiering som ska fördelas på att främja sysselsättningen, är det inte möjligt att i denna proposition bedöma huruvida landskapen kommer att anvisa mer eller mindre resurser än tidigare för sysselsättningsfrämjande åtgärder. Enligt regeringens proposition 57/2017 rd kommer landskapen i regel i fråga om tjänster för arbetslösa att förfoga över ett anslag av motsvarande storlek som det tidigare, eftersom de nuvarande sysselsättningsanslagen föreslås bli överförda till den finansiering som har allmän täckning. Avsikten är att detta anslag tillsammans med den övriga tillväxttjänstfinansieringen ska fördelas enligt s.k. tillväxttjänstkriterier, där medlen fördelas på

de olika regionerna bl.a. på basis av antalet arbetslösa och arbetslöshetsgraden. Avsikten är att rikta resurser så att man prioriterar behovet av att ordna tjänster i olika regioner.

Det föreslås att kostnadsersättning enligt prövning, sysselsättningspolitiskt understöd och kommunernas tilläggsstöd, som för närvarande finansieras med sysselsättningsanslag, slopas. Det användes sammanlagt cirka 23 miljoner euro till sådana här ersättningar, stöd och understöd år 2017, varav 62 000 euro till kostnadsersättning enligt prövning, 22,8 miljoner euro till sysselsättningspolitiskt understöd och 182 000 euro till kommunernas tilläggsstöd. Enligt propositionen kan ett landskap inte bevilja motsvarande ersättningar, stöd och understöd. De offentliga medel som årligen använts för detta ändamål kommer således i fortsättningen att riktas till andra ändamål som hör till landskapets behörighet och som täcks med anslag med allmän täckning. Med stöd av den föreslagna lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster ska landskapet kunna bevilja stöd för åtgärder som främjar sysselsättning, kompetens och social delaktighet. Det sysselsättningspolitiska understödet kommer emellertid inte längre att finnas som understödsform.

För närvarande fungerar arbets- och näringsbyråernas kunddatasystem som kunddatasystem för den offentliga arbetskraftsservice som kommer att överföras till landskapen. Att tillväxttjänsterna är avsedda att fungera i en omvärld med flera producenter ställer sådana krav på informationshanteringen som inte i tillräcklig utsträckning kan uppfyllas genom arbets- och näringsbyråernas kunddatasystem, som ursprungligen varit avsett endast för myndighetsbruk. Systemet för kundservice och hantering av kundrelationer inom arbetskrafts- och företagstjänsterna samt de anknytande e-tjänsterna förnyas så att det stöder tillväxttjänstreformen. De totala kostnaderna för projektet har uppskattats till ca 34,3 miljoner euro. Det ovan nämnda beloppet inbegriper inte kostnaderna för det tjänstearbete som utförs inom projektet. I enlighet med projektplanen införs inom ramen för projektet ett nytt informationssystem för kundservice och hantering av kundrelationer, e-tjänsterna ses över och en ny, riksomfattande serviceplattform för rekrytering, Arbetsmarknadstorget, införs i syfte att främja matchningen på arbetsmarknaden. För projektet har hittills använts eller budgeterats sammanlagt ca 24 miljoner euro. I den finansiering som reserverats för stöd och styrning av beredningen och genomförandet av landskaps- och social- och hälsovårdsreformen i planen för de offentliga finanserna för 2019–2022 har man inte gjort några reservationer för slutsumman på 9,9 miljoner euro. I samband med beredningen av planen för de offentliga finanserna eller statsbudgeten avgörs dimensioneringen av det anslag som reformen eventuellt förutsätter. Avsikten är att bestämmelser om informationssystemet ska utfärdas senare genom en separat lag.

Ambitionen är att de digitala tjänsternas funktion ska garanteras under alla förhållanden. Vid sidan av att man bygger upp det nya systemet har man en beredskapsplan för övergångsperioden för det fall att det nya systemet inte blir klart inom utsatt tid. Beredskapsplanen baserar sig på att man utnyttjar de ändringar som görs i det nuvarande kunddatasystemet med anledning av de försök som genomförs för att främja beredskapen inför tillväxttjänstreformen. Ändringarna motsvarar endast i begränsad utsträckning kraven på digital funktionsförmåga i landskapsmodellen och i tillväxttjänsterna, men de tryggar kontinuiteten för kundservicen under övergångsperioden.

Serviceprocessen för kunder som är arbetssökande inleds oftast i en webbtjänst. Också den första bedömningen av den arbetssökandes servicebehov sker då i en digital miljö. I fråga om de kunder vars arbetssökning inleds i samband med ett personligt besök kommer landskapet självt att få avgöra både hur den bedömning av servicebehovet som sker i senare skeden av kundprocessen ska genomföras och vilka resurser som ska anvisas för detta. Eftersom den definition av en arbetslös som föreslås i propositionen avses omfatta en större grupp arbetssökande än tidigare, behöver det ordnas betydligt fler bedömningar av servicebehovet än de regelbundna intervjuer med arbetslösa arbetssökande som ordnas enligt den gällande lagstift-

ningen. Från ingången av 2017 har arbets- och näringsbyråerna varit skyldiga att intervjua arbetslösa arbetssökande med tre månaders mellanrum. I samband med intervjun uppdateras kundens sysselsättningsplan. I slutet av februari 2018 hade ca 65 procent av de arbetslösa arbetssökandena en aktuell sysselsättningsplan eller var i en situation där tidsfristen för utarbetandet av en första sysselsättningsplan inte ännu löpt ut.

Genom den föreslagna ändringen av definitionen av en arbetslös kommer bedömningarna av servicebehovet att omfatta sådana personer som får jämkad arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa men som inte för närvarande är i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avsedda arbetslösa. I fråga om dessa personer kan en regelbunden bedömning av servicebehovet främja tillträdet till anställning i heltidsarbete. Detta minskar i sin tur de offentliga utgifterna, eftersom utgifterna för arbetslöshetsförmåner minskar.

Även om antalet bedömningar av kunders servicebehov skulle öka betydligt jämfört med nuläget, kommer ändringen av definitionen av en arbetslös inte nödvändigtvis att öka landskapens kostnader jämfört med de kostnader som intervjuer och av bedömningar av servicebehovet för närvarande föranleder arbets- och näringsbyråerna. För att inte kostnaderna ska öka måste emellertid bedömningarna av servicebehovet kunna göras mer effektivt än hittills, exempelvis med hjälp av digitala verktyg. Om man inte kan tillämpa mer effektiva bedömningsmetoder än de nuvarande, kommer kostnaderna av bedömningarna att öka jämfört med nuläget. Några sifferkalkyler för en eventuell ökning av kostnaderna går inte att lägga fram. I fråga om konsekvenserna för myndigheternas verksamhet har det lagts fram ungefärliga siffror för volymen av nya bedömningar av servicebehovet.

Ekonomiska konsekvenser för strukturfonderna

Anslaget under strukturfondsmomentet 32.50.64 ingår i finansieringsramen för Finlands strukturfondsprogram Hållbar tillväxt och jobb 2014−2020, som Europeiska kommissionen godkände den 11 december 2014 och som får medfinansiering från EU. Med anslaget betalas EU:s och statens finansieringsandelar i de projekt som medfinansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF) samt statens finansieringsandelar inom målet Europeiskt territoriellt samarbete (ETS) och delområdet gränsöverskridande samarbete inom det europeiska grannskapsinstrumentet (ENI CBC), inbegripet de årliga utgifterna för sådant tekniskt stöd som är avsett för verkställandet av programmen. Med anslaget betalas även EU:s och statens finansieringsandelar i det program som medfinansieras av fonden för EU-bistånd till de sämst ställda (FEAD) samt garantiprogrammet för att förbättra tillgången på finansiering av tillväxtföretag i Finland (finansieringsprogrammet för små och medelstora företag). Strukturfondsprogrammets offentliga finansieringsramar uppgår under programperioden till sammanlagt 2,6 miljarder euro, av vilket EU:s medfinansiering är hälften, det vill säga 1,3 miljarder euro. ERUF-finansieringen och den nationella statliga finansieringen för finansieringsprogrammet för små och medelstora företag uppgår till sammanlagt 40 miljoner euro under åren 2016−2020. Europeiska kommissionen och Europeiska revisionsrätten granskar verkställandet av stödet och anslaget är förenat med en möjlighet till finansiella korrigeringar av Europeiska kommissionen. Myndighetsbesluten gällande projekten fattas inom ramen för den fullmakt som årligen beviljas i budgeten.

För strukturfondsverksamheten ska det årligen tas in en bevillningsfullmakt i statsbudgeten för beviljande av stöd och ett förslagsanslag för betalning av de utgifter som föranleds av de finansieringsbeslut som fattas i fråga om det innevarande årets och tidigare års projekt inom strukturfondsprogrammet. Vid allokeringen av strukturfondsmedel under programperioden 2014−2020 iakttas de prioriteringar och mål som överensstämmer med det godkända strukturfondsprogrammet samt de finansieringsramar som man kommit överens om mellan landskapen. Finansieringsplanerna för de genomförandeplaner som ingår i landskapsprogrammen lig-

ger till grund för den regionala fördelningen av anslag. Varje programperiod kommer man överens om förhållandena för hur anslagen ska fördelas mellan landskapen. Statsrådet beslutar om fördelningen av anslag.

Arbets- och näringsministeriet, som är förvaltningsmyndighet för strukturfondsprogrammet, fortsätter att ansvara för budgeteringen under strukturfondsmomentet, fördelningen av anslagen och fullmaktsuppföljningen. Förfarandet för budgetering av medel under programperioden ändras inte i samband med reformen, för att förvaltningen av den finansieringsram som har fördelats eller ännu inte har fördelats inte ska äventyras. Strukturfondsfinansieringen kan inte sammanslås med andra moment, eftersom EU-reglerna kräver separat spårbarhet i uppföljningen av finansieringen. I lagen om landskapens finansiering föreslås inga bestämmelser om sådana strukturfondsmoment som hör till de särskilda moment som anges i den lagen, utan bestämmelser om detta ingår i den föreslagna lagen om regionutveckling och tillväxttjänster.

Landskapsreformen medför betydande förändringar i informationssystemen för strukturfonder (EURA 2014 och Stöd 2014). Ändringarna ska genomföras under 2019, för att verksamheten i början av 2020 ska kunna fortsätta i enlighet med den nya myndighetsstrukturen utan längre avbrott. Under programperioden 2014−2020 sköts ärendena i EURA 2014 -systemet i enlighet med lagstiftningen enbart elektroniskt, vilket innebär att avbrott i användningen av informationssystemen förhindrar bland annat ansökningar, beslutsfattande och utbetalningar som gäller strukturfondsprojekt. I samband med reformen ska det bland annat skapas sådana databasstrukturer för förvaltningen av fullmakter och projekt som passar de nya myndigheterna, skapas beslutsmodeller för projekten som passar de nya stödformerna och genomföras ändringar i gränssnitten för bokföring och betalningsrörelser samt metadatan för den elektroniska arkiveringen. NTM-centralernas och landskapsförbundens projekt samt det ansvar som de inbegriper ska överföras till de nya landskapen innan verksamheten fortsätter vid ingången av 2020. Tilläggskostnaderna för det ändringsarbete som reformen av landskapsförvaltningen medför år 2019 är uppskattningsvis cirka 1 miljon euro i fråga om EURA 2014 -systemet och cirka 0,3 miljoner euro i fråga om Stöd 2014-systemet. Ändringsarbetet kan påbörjas tidigast i början av 2019, då man är tillräckligt säker på vad som behöver ändras.

Utöver resurser för det tekniska stöd som är avsett för förvaltningen av strukturfonderna kräver förvaltningen för närvarande finansiering för kommunerna hos landskapsförbunden och finansiering reserverad för omkostnader hos de NTM-centraler som sköter strukturfondsuppgifter (nedan SF-NTM-centraler). Motsvarande resursbehov bör beaktas även när det gäller de nya landskapen, det vill säga bland annat i den finansieringsandel som har allmän täckning. Fördelningen av tekniskt stöd per landskap påverkas av hur mycket tekniskt stöd som överförs till landskapen i samband med att projekten och bevillningsfullmakterna förs över, av eventuella avtal mellan landskapen om centralisering av uppgifter, av överföringen av personal inom det tekniska stödet från landskapsförbunden och SF-NTM-centralerna till de nya landskapen samt av överföringen till landskapen av sådan personal som omfattas av finansiering med anslag med allmän täckning och av kommunernas nuvarande finansiering.

Konsekvenser för den kommunala ekonomin

I propositionen föreslås det att man slopar det tilläggsstöd som för närvarande betalas till kommuner. Beloppet av tilläggsstödet har sedan 2002 varit mellan 180 000 euro och 975 000 euro varje år. År 2017 betalades det sammanlagt 182 000 euro i tilläggsstöd till kommunerna. Tilläggsstödets andel av stöden för kommunernas sysselsättningsfrämjande verksamhet är ringa, med beaktande av att den lönesubvention som kommunerna fick år 2017 uppgick till uppskattningsvis cirka 56 miljoner euro.

Antalet kommuner som får sådant tilläggsstöd som betalas till kommuner har sjunkit sedan början av 2000-talet. År 2000 fick knappt 90 kommuner tilläggsstöd, medan det år 2017 betalades tilläggsstöd till cirka 40 kommuner. År 2016 betalades det sammanlagt 196 000 euro i tilläggsstöd. Sammanlagt 44 kommuner fick stöd. Av dessa fick fyra kommuner mer än 10 000 euro i stöd. Eftersom antalet kommuner som har fått tilläggsstöd kontinuerligt har minskat och tilläggsstödets andel av de lönesubventioner som betalas till kommunerna varit mindre än en halv procent per år, beräknas inte slopandet av tilläggsstödet ha några nämnvärda konsekvenser för den kommunala ekonomin.

Eftersom beloppet av tilläggsstöd ökar ju fler personer kommunen sysselsätter med lönesubvention, har kommunen möjlighet att på basis av ett visst antal personer som är anställda med lönesubvention anställa fler personer med lönesubvention utan att kommunens kostnader ökar. När tilläggsstödet slopas kan det hända att kommunerna sysselsätter allt färre personer med lönesubvention, eftersom incentiven att anställa med lönesubvention minskar. Effekten bedöms vara högst drygt 200 årsverken, vilket motsvarar cirka en procent av det lönesubventionerade arbetets totala volym.

Kommunerna finansierar 50 procent av utgifterna för arbetsmarknadsstödet för personer som har fått arbetsmarknadsstöd på grundval av arbetslöshet i mer än 300 dagar, och 70 procent av utgifterna för arbetsmarknadsstödet för personer som har fått arbetsmarknadsstöd på grundval av arbetslöshet i mer än 1 000 dagar. Genom denna proposition ändras inte kommunernas roll vid skötseln av sysselsättningen eller fördelningen av finansieringsansvaret för det ovannämnda arbetsmarknadsstödet mellan kommunerna och landskapen. Avsikten är att bestämmelser om de ändringar som landskapsreformen eventuellt medför i fråga om finansieringsansvaret ska utfärdas separat.

Någon riksomfattande bedömning av i vilken utsträckning kommunerna har anvisat sådana resurser för sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen som inte kommer att överföras till landskapen i samband med ansvaret för att ordna social- och hälsotjänster finns inte att tillgå. Om kommunerna har anvisat sådana resurser, kommer de att frigöras varefter de kan omfördelas. Kommunerna och landskapen ska också kunna avtala om att dessa tidigare funktioner ska fortsätta inom ramen för den sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen.

I fråga om kommunens sysselsättningsskyldighet föreslås motsvarande bestämmelser som i 11 kap. 1 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Eftersom kommunernas uppgifter kommer att minska i samband med landskapsreformen, kommer de att ha färre alternativ än hittills att inom ramen för sina lagstadgade uppgifter ordna möjligheter till arbete på grundval av sysselsättningsskyldigheten. Bestämmelserna ändrar inte nuläget med hänsyn till kommunerna eller till de personkunder som börjar omfattas av sysselsättningsskyldigheten. Även om den definition av en arbetslös som föreslås i propositionen täcker en större grupp arbetssökande än tidigare, har ändringen inga konsekvenser med tanke på antalet arbetslösa som börjar omfattas av sysselsättningsskyldigheten. I praktiken har det ställts krav på att det för en arbetssökande som varit anställd i deltidsarbete när maximitiden för arbetslöshetsdagpenning löpt ut ska ordnas möjlighet till arbete när deltidsarbetet upphört. Om deltidsarbetet har uppfyllt arbetsvillkoret har det förkortat varaktigheten för det arbete som ordnats på grundval av sysselsättningsskyldigheten.

Konsekvenser för företag och sammanslutningar

Mångproducentmodellen enligt tillväxttjänstreformen och de mer generösa bestämmelserna om tjänster i den föreslagna lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling skapar möjligheter att erbjuda mera mångsidig service för kundernas behov. Landskapen

kommer att ha möjlighet att i större utsträckning än tidigare överföra sådana uppgifter som för närvarande sköts vid arbets- och näringsmyndigheterna till tjänsteproducenterna. Uppgifter kommer dock inte att överföras till tjänsteproducenterna direkt med anledning av propositionen, utan landskapet ska få avgöra vilka uppgifter som överförs. Landskapet ska få avgöra vilka tjänster det själv producerar och vilka tjänster det skaffar hos privata tjänsteproducenter.

Propositionens konsekvenser beror på i vilken utsträckning och på hurdana villkor landskapen skaffar tjänster hos privata tjänsteproducenter. I lagen föreskrivs till exempel inte om huruvida tjänsteproducenterna ska få ersättning utifrån prestation eller resultat eller en kombination av dessa. Många konsekvenser av propositionen beror på hur t.ex. fastställandet av ersättning och övriga avtalsvillkor definieras när tjänster skaffas. Eftersom landskapen kommer att ha större möjligheter än hittills att skaffa tjänster hos tjänsteproducenterna, kan man anta att ändringen åtminstone inte kommer att minska mängden sådana tjänster.

Om landskapen i större utsträckning än tidigare skaffar tjänster på marknaden, öppnar det upp möjligheter på marknaden för företag som erbjuder nya typer av tjänster, samt möjligheter för de befintliga företagen att utvidga sitt tjänsteutbud. Reformen kan således främja möjligheterna för nya företag att komma in på marknaden. Hur tjänstemarknaden i sista hand utformas beror i hög grad på hur de olika landskapen genomför anskaffningen av tjänsterna.

Tjänsteproducenterna kommer att föranledas kostnader av deltagande i anbudsförfaranden. Propositionen kommer emellertid inte direkt att öka tjänsteproducenternas administrativa börda, eftersom de fritt kan besluta om att delta i anbudsförfaranden. Om landskapen skaffar tjänster på resultatbasis, är det tjänsteproducenterna som måste bära den ekonomiska risken i fråga om de egna tjänsternas effektivitet.

Tjänsternas effektivitet

Det går inte att göra kvantitativa bedömningar av konsekvenserna av de föreslagna ändringarna för den offentliga arbetskrafts- och företagsservicens effektivitet. En eventuell förbättrad genomslagskraft kan dock antas grunda sig på incitament till följd av konkurrens och på tjänsteproducenternas förmåga att skapa nya tjänster. Internationella exempel och inhemska försök talar för tillämpningen av resultatbaserade avtalsmodeller där utöver befogenheter också ekonomiska risker överförs till tjänsteproducenterna. Med hjälp av olika modeller för kvalitetsledning, uppföljning och bedömning kan myndigheterna främja bättre kvalitet och effektivitet hos tjänsterna och säkerställa tillgången till tjänster.

Eftersom det tar tid innan marknaden utvecklas kan konsekvenser av ovannämnt slag inte förväntas på kort sikt. I till exempel Australien skapades en marknad för branschen under en tio års försöksperiod innan privatiseringen genomfördes. De tjänsteproducenter som inte lyckades uppfylla de uppställda målen avlägsnades ur systemet efter det första skedet. Andra inledande problem var att det fanns knappt med tjänster för svårsysselsatta personer och att incitamentssystemet manipulerades. När kraven på efterlevnad och rapporteringskraven skärptes, ökade transaktionskostnaderna. OECD har bedömt att de element som ingår i en kvasimarknad är mycket effektiva och att de tillsammans med aktivering av de passiva stöden bidrar till Australiens höga sysselsättningsgrad (OECD 2013, 182).

Det är omöjligt att på förhand bedöma om tjänsteproducenterna kommer att klara av att producera tjänster mer kostnadseffektivt än den offentliga sektorn. För att ändringen ska vara kostnadsneutral bör tjänsteproducenternas effektivitet vara så mycket större än den offentligt producerade servicens att den täcker kostnaderna för konkurrensutsättningen av och tillsynen över tjänsteproducenterna. Dessutom påverkas utarbetandet av den ovannämnda bedömningen avsevärt av med vilken volym eller enligt hurdana principer anskaffningarna görs. Eftersom

dessa är faktorer som anknyter till genomförandet av den föreslagna lagändringen, är ändringen av de totala kostnaderna för tjänsteproduktionen osäker.

Forskningslitteraturen ger i viss mån motstridig information om resultaten av privatisering av arbetsförmedlingstjänster, och det har gjorts få pålitliga bedömningar som baserar sig på expertutvärdering (peer review). Resultaten är beroende av bl.a. kontexten och området. Storbritanniens och Australiens erfarenheter av den privata arbetskraftsservicens (omfattande ansvar) effektivitet har varit lovande, även om det är svårt att genom forskning bedöma nettoeffektiviteten. Det innovativa serviceutbudet och den individuella kundrådgivningen har ökat i dessa länder. Även kostnadseffekterna på samhällsekonomisk nivå har varit i den grad positiva att länderna i fråga har fortsatt att tillämpa en servicestruktur som baserar sig på att den privata produktionen bär helhetsansvaret. (Arbets- och näringsministeriets publikationer 7/2016.)

Finn (Subcontracting in Public Employment Services, 2011) rapporterar om resultaten från 12 effektivitetsundersökningar i Storbritannien, Tyskland, Nederländerna, Frankrike och Sverige. Resultaten är motstridiga. I Storbritannien har bedömningarna varit mest positiva, medan resultaten varit mer negativa i Tyskland, Frankrike och Sverige. Finn anser att de privata tjänsteproducenterna i vissa avtalsarrangemang kan förbättra resultaten för vissa grupper och införa innovationer i tjänsterna.

Hur stor andel av servicen för arbetslösa arbetssökanden som kommer att produceras av företag beror på hur väl marknaden kommer igång och hur ändamålsenlig landskapen anser att utvidgningen av de köpta tjänsterna är. I lagberedningsskedet kan detta inte bedömas närmare.

Ur tjänsteproducenternas perspektiv är tillräckligt stora kundvolymer en förutsättning för ekonomiskt lönsam verksamhet. Om tjänsteproducentens arvode är beroende av att arbetssökanden får arbete, kan marknaden komma att koncentreras till regioner där det finns många arbetstillfällen. Det är mer sannolikt att tjänsteproducenten når resultatmålen i dessa regioner än i de regioner där sysselsättningsmöjligheterna är färre. Ändringen kan öka konkurrensen och därigenom utveckla den service som erbjuds de arbetslösa. För närvarande har till exempel anskaffningen av träningstjänster koncentrerats till ett litet antal företag. Ett eventuellt utvecklingsförlopp är att en stor del av servicen även i fortsättningen koncentreras till stora tjänsteproducenter. Å andra sidan är det möjligt att med låg tröskel etablera servicerelaterad affärsverksamhet inom branschen, till exempel i situationer där verksamhetsidkaren har specialkunskaper om kraven inom någon viss bransch eller kontakter till arbetsgivare inom branschen. Att bedöma servicebehovet och bistå vid jobbsökning som anknyter till detta är en typ av affärsverksamhet som inte kräver ett stort ekonomiskt kapital. Detta ger även små företag möjlighet att etablera sig inom branschen.

Kriterierna och stödvillkoren för de stödformer som beviljas olika sammanslutningar påverkar också hurdana företag som beviljas stöd och vilken slags verksamhet som uppkommer till följd av stödet. Till exempel under programperioden 2014–2020 är syftet med strukturfondsstöden att stödja i synnerhet bland annat de små och medelstora företagens tillväxt och internationalisering, konkurrenskraft, produktionen av ny information och kunskap, utbildning samt livslångt lärande. Ett särskilt mål är dessutom att främja en koldioxidsnål ekonomi, till vilket 25 procent av finansieringen från Europeiska regionala utvecklingsfonden riktas. Av stöden från strukturfonderna riktas drygt 60 procent till sådana stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden som huvudsakligen riktas till företag och sammanslutningar för utveckling av företagsverksamhetens sektorer, näringar, miljön, trafiken och innovationer, och 40 procent till sådana stöd från Europeiska socialfonden som riktas till både offentliga och privata aktörer och där den som gynnas av stödet kan vara till exempel en kund hos arbetskraftsmyndigheten. I nuläget riktas 17 procent (ca 10 miljoner euro) av stödet från Europeiska socialfonden till ar-

bets- och näringsbyråernas offentliga arbetskrafts- och företagsservice. För närvarande beviljar landskapsförbunden ungefär hälften av ERUF-stödet.

Stödet enligt den föreslagna lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster ska i huvudsak riktas till små och medelstora företag samt till sammanslutningar för projekt som gäller regionutveckling. Genom de stöd som avses i propositionen främjas målen enligt lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster i fråga om hållbar ekonomisk tillväxt, regionutveckling, sysselsättning och främjande av företagens verksamhetsbetingelser. Genom de stöd till företag som avses i det föreslagna 2 kap., där det ingår stöd för konsult- och utbildningstjänster, främjas i synnerhet inledande av företagsverksamhet, utveckling av företagens affärsverksamhet, tillväxt samt internationalisering. Avsikten är att stöd ska riktas till i synnerhet sådana små och medelstora företag som har goda förutsättningar för tillväxt. Genom de stöd till företag som avses i lagen genomförs den allmänna företagspolitiken och den regionala näringspolitiken.

Genom de stöd till privata och offentliga juridiska personer/sammanslutningar som avses i det föreslagna 3 kap. främjas regionutveckling, tillväxt och förändring av näringsstrukturen liksom också kompetens, sysselsättning och förebyggandet av utslagning. Åtgärderna enligt 3 kap. påverkar inte direkt företagens verksamhet, men förslaget har indirekta konsekvenser för förutsättningarna för utveckling av företagsverksamheten via klarare interaktion, samarbete och arbetsfördelning mellan myndigheterna och andra aktörer. Åtgärderna kan indirekt ha en positiv inverkan på företagens investeringar och forsknings- och utvecklingsverksamhet samt på innovationer samtidigt som de förbättrar företagens förutsättningar för internationalisering. I de projekt som får regionalt utvecklingsstöd som ingår i förslaget kan även företag medverka.

I den föreslagna lagens 4 kap. föreslås bestämmelser om lönesubvention. Lönesubvention har under de senaste åren betalats till ett belopp av 200−290 miljoner euro per år. Av de perioder av lönesubventionerat arbete som inleddes 2015−2016 inleddes cirka 33−34 procent hos företag, 36−37 procent hos kommuner, cirka 27 procent inom den tredje sektorn och cirka 3 procent hos staten. Av de perioder av lönesubventionerat arbete som inleddes 2017 inleddes cirka 38 procent hos kommuner eller samkommuner, cirka 38 procent hos företag, cirka 21 procent hos sammanslutningar och cirka 3 procent hos staten. De ändringar som föreslås i propositionen leder inte direkt till att lönesubventionerna i någon avgörande mån börjar riktas in på ett nytt sätt. I propositionen föreslås emellertid inga bestämmelser om sysselsättning inom statsförvaltningen eller beviljande av lönesubvention till statliga ämbetsverk eller inrättningar. Avsikten är att den lagstiftning som gäller lönesubvention ska bedöms vid utgången av 2018, varefter det vid behov föreslås ändringar i de författningar som föreslås i denna proposition.

I anslutning till projekt som beviljats arbetskraftspolitiskt understöd har det oftast även erbjudits lönesubventionerat arbete hos den förening eller stiftelse som ordnar projektet. Hos de aktörer där en med sysselsättningspolitiskt understöd finansierad handledningspersonal har varit nödvändig kommer det lönesubventionerade arbetet att minska. Om en förenings ekonomiska situation inte tillåter att man anställer handledningspersonal, kan det lönesubventionerade arbetet upphöra. Slopandet av det sysselsättningspolitiska understödet kan på så sätt ha indirekta följder för den tredje sektorns andel av det arbete som inletts med lönesubvention. Konsekvenserna kan också bli mycket små, eftersom det finns många föreningar som erbjuder lönesubventionerat arbete utan sysselsättningspolitiskt understöd. Om andelen för kommunerna och aktörerna inom den tredje sektorn minskar, kan andelen företag bland dem som anställer med lönesubvention öka.

Eftersom landskapen i fortsättningen kommer att ha möjlighet att besluta om de anslag som ska anvisas för lönesubvention och om beviljandet av stöd, kan fördelningen av lönesubvent-

ionen förändras betydligt. Sådana förändringar kommer emellertid att bero på landskapets självständiga ställning och inte på de bestämmelser om lönesubvention som föreslås i denna proposition.

För att få fram mer kundorienterade verksamhetssätt och möjliggöra ett tillräckligt stort spelrum för varje landskap, föreslås det att bestämmelser om tidigare stöd som överensstämmer med lagförslaget i viss mån ska utfärdas på en mer allmän nivå i lagförslaget. Genom lagen förenklas även lagstiftningen i och med att lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet och lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt, som tidigare har varit separata lagar, sammanförs i en och samma lag. När det gäller Finlands strukturfondsprogram Hållbar tillväxt och jobb 2014—2020 innehåller lagen alla bestämmelser som gäller stöd som beviljas företag och sammanslutningar. Ett undantag är de stöd som beviljas för Innovationsfinansieringsverket Business Finlands forskningsprojekt, på vilka ska tillämpas de gemensamma bestämmelserna om verkställigheten av strukturfondsprogram i lagens 8 kap. Reformen skapar klarhet och enhetlighet i reglerna för beviljande av strukturfondsmedel till företag och andra privata och offentliga sammanslutningar. Avsikten är att en del av dessa stöd även ska kunna finansieras med nationella medel under det moment som har allmän täckning. Även sådan service för att starta och utveckla företagsverksamhet som finansieras med nationella medel och som det för närvarande föreskrivs om i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska tas med i lagen. Bestämmelser om detta finns i samband med lagförslagets bestämmelser om andra stöd som beviljas företag. I lagen ska också tas in den lönesubvention som det föreskrivs om i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Genom lagen sammanslås dessutom i en enda stödform understödet för utvecklande av företagens verksamhetsmiljö och det regionala utvecklingsstödet, vilka tidigare ingått i olika författningar och som beviljats sammanslutningar för delvis samma ändamål. I och med att stöden sammanslås i en och samma lag förenhetligas bestämmelserna om stöd som beviljas företag och sammanslutningar. Detta underlättar också de sökandes situation.

Avsikten är att man i framtiden bland annat genom undersökningar ska följa upp vilka effekter de stöd som ingår i lagförslaget har och hur de fungerar. Den verksamhet som medfinansieras ur EU:s strukturfonder utvärderas genom programutvärdering. Dessutom kommer man i fråga om en del av de stöd som beviljas företag att fortsätta den systematiska utvärdering av effekterna som genomförs i anslutning till varje projekt, där man tillsammans med stödtagaren bedömer stödets betydelse för genomförandet av projektet och projektets betydelse för företagets omsättning, export och personalstyrka dels i det skede då understödet beviljas, dels då understödet betalas ut.

Finansiering inom ramen för strukturfondsprogrammet har varje år beviljats till ett belopp av sammanlagt cirka 233 miljoner euro, som varit avsett att användas av de förmedlande organ som för närvarande fungerar som finansierande myndigheter i landskapen. Av detta belopp har 72 miljoner euro riktats till företagsstöd och 161 miljoner euro till utvecklingsprojekt som genomförs av sammanslutningar. Den andel som programperiodens sista år 2020 utgör av ramen för programperioden är för landskapens del ca 260 miljoner euro. De medel som beviljas för genomförandet av strukturfondsprogrammet ska även i fortsättningen användas för att fullfölja programmets mål och resultatramsindikatorer.

Eftersom varje landskap efter eget gottfinnande kommer att besluta om hur finansiering allokeras till stöd, är det är inte möjligt att i samband med denna lagberedning närmare bedöma konsekvenserna för företagen och sammanslutningarna av stöden enligt lagförslaget, som ska finansieras med anslag under momentet med allmän täckning i statsbudgeten och som anvisas landskapen i form av en statsandel.

4.2 Konsekvenserna för myndigheterna

Offentlig arbetskrafts- och företagsservice

Denna proposition ingår i en reform där den nuvarande arbetskrafts- och företagsservicen omvandlas till tillväxttjänster och börjar omfattas av de nyinrättade landskapens organiseringsansvar. Verksamheten vid de nuvarande arbets- och näringsbyråerna upphör. De ekonomiska konsekvenser som landskaps- och tillväxtservicereformen har för myndigheterna har beskrivits i regeringens proposition till riksdagen med förslag till landskapsreform och en reform av ordnandet av social- och hälsovården och till lagar som har samband med dem samt i regeringens proposition med förslag till lag om regionutveckling och tillväxttjänster.

I det förslag till lag om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling som ingår i denna proposition har det till vissa delar använts en vidare definition av tjänster än i fråga om den nuvarande offentliga arbetskrafts- och företagsservicen. Jämfört med dagens arbets- och näringsbyråer kommer landskapen att ha större möjligheter att skaffa tjänster med olika innehåll och olika tjänstehelheter. Betydelsen av upphandlingskompetens kommer att accentueras.

I propositionen föreslås det att de kostnadsersättningar enligt prövning, sysselsättningspolitiska understöd och tilläggsstöd till kommunerna som beviljas för närvarande ska slopas. Slopandet av ersättningarna, stöden och understöden minskar det administrativa arbetet och de framtida landskapens myndighetsuppgifter jämfört med de uppgifter som arbets- och näringsbyråerna har i dag. Konsekvenserna beror i slutändan på hur de frigjorda anslagen fördelas och hur mycket myndighetsarbete det nya användningsändamålet kräver.

Den definition av en arbetslös arbetssökande som ges i förslaget till lag om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling och som avviker från definitionen i den nuvarande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice innebär att det kommer att göras fler regelbundna bedömningar av servicebehovet än tidigare. Detta kommer att öka mängden administrativt arbete. Enligt förslaget ska bedömningen av servicebehovet kunna genomföras på ett mer flexibelt sätt än de nuvarande, regelbundna intervjuerna. Detta kan delvis bromsa ökningen av det administrativa arbete som ändringen förväntas medföra. Dessutom ska landskapet ha möjlighet att låta tjänsteproducenten ta över bedömningen av servicebehovet. Detta i sin tur kan minska mängden myndighetsarbete som bedömningen av servicebehovet föranleder.

Det går inte att på ett tillförlitligt sätt bedöma hur mycket antalet bedömningar av servicebehovet kommer att öka, eftersom det inte i nuläget av registren framgår hur många förvärvsarbetande arbetssökande som är anställda i deltidsarbete. År 2016 fick 102 293 personer som erhöll inkomstrelaterad dagpenning, 24 633 personer som erhöll grunddagpenning och 48 756 personer som erhöll arbetsmarknadsstöd jämkad arbetslöshetsförmån (FPA och Finansinspektionen: Statistik över arbetslöshetsskyddet i Finland 2016). Det är okänt hur många av de ovannämnda personerna som arbetade mindre än fyra timmar per vecka. I det fallet betraktas de också för närvarande med hänsyn till den sysselsättningsfrämjande servicen som arbetslösa arbetssökande. Förmodligen har dock största delen av de ovannämnda personerna arbetat mer än fyra timmar per vecka. Till denna del kommer således antalet bedömningar av servicebehovet att öka.

Registrerade som arbetssökande var i slutet av varje månad år 2017 i genomsnitt cirka 151 300 förvärvsarbetande arbetssökande, år 2016 i genomsnitt cirka 142 100 förvärvsarbetande arbetssökande och år 2015 i genomsnitt cirka 120 300 förvärvsarbetande arbetssökande. I siffrorna ovan har inte beaktas sådana arbetssökande som arbetat i lönesubventionerat arbete eller som erhållit startpeng. Registrerade som arbetslösa arbetssökande var i slutet av varje månad år 2017 i genomsnitt cirka 303 400 arbetssökande, år 2016 i genomsnitt cirka 348 800 arbetssökande och år 2015 i genomsnitt cirka 351 900 arbetssökande. Det genomsnittliga antalet förvärvsarbetande arbetssökande motsvarade år 2017 nästan hälften av antalet arbetslösa ar-

betssökande och åren 2015—2016 mer än en tredjedel av antalet arbetslösa arbetssökande. Även om någon närmare statistik om arbetssökningens struktur inte finns att tillgå, är de ovannämnda siffrorna riktgivande med tanke på ökningen av antalet bedömningar av servicebehovet.

Om landskapen genomför samtliga bedömningar av servicebehovet i första hand genom att regelbundet intervjua arbetslösa arbetssökande, kommer de att behöva fördela mer resurser än för närvarande på bedömning av servicebehovet. Eftersom det är ändamålsenligt att särskilt rikta in de personliga bedömningarna av servicebehovet på sådana arbetssökande som har mest nytta av personlig service, är det sannolikt att bedömningar av servicebehovet via en e-tjänst kommer att prioriteras i synnerhet i fråga om nya arbetssökande som börjar omfattas av bedömningarna. Sätten på vilka bedömningarna genomförs kan emellertid variera i olika landskap, och det går inte att på förhand tillförlitligt bedöma dem.

Också i fråga om den sektorsövergripande samservicen förväntas antalet bedömningar av servicebehovet öka jämfört med nuläget. De nya bedömningarna av servicebehovet skulle emellertid sannolikt inte i någon nämnvärd utsträckning lyfta fram personer med behov av sektorsövergripande samservice, eftersom de nya bedömningarna avses gälla personer som arbetar i deltidsarbete mer än fyra timmar per vecka.

Den ändrade definitionen av en arbetslös kommer inte att påverka hur personer definieras som arbetslösa i arbetsförmedlingsstatistiken. Den definition av en arbetslös som används i lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling kommer således endast att påverka den grupp personer som tjänster erbjuds för. I informationssystemet bör det emellertid skapas förutsättningar att tillämpa de två definitionerna av en arbetslös för olika ändamål. Detta kan innebära en utmaning med tanke på utvecklandet av systemet och säkerställandet av att uppgifterna i systemet är rättvisande.

Konsekvenser för förvaltningen av strukturfonderna

Uppgifterna för det förmedlande organet för strukturfonderna övergår från landskapsförbunden och SF-NTM-centralerna till de landskap som inrättas den 1 januari 2020. För närvarande är de förmedlande organ som utsetts i enlighet med den process som anges i artiklarna 123 och 124 i den allmänna förordningen fyra SF-NTM-centraler, nio landskapsförbund, Innovationsfinansieringsverket Tekes (sedan den 1 januari 2018 Innovationsfinansieringsverket Business Finland), social- och hälsovårdsministeriet samt arbets- och näringsministeriet i fråga om tekniskt stöd. När det gäller NTM-centralerna har det förmedlande organets uppgifter koncentrerats till NTM-centralerna i Norra Österbotten, Södra Savolax, Mellersta Finland och Tavastland. I södra Finland har alla uppgifter som landskapsförbunden har som förmedlande organ koncentrerats till Nylands förbund och i västra Finland har de koncentrerats till Birkalands förbund. I östra och norra Finland har alla landskapsförbund utsetts till förmedlande organ genom den utnämningsprocess som anges i den allmänna förordningen, och endast en del av det förmedlande organets uppgifter har koncentrerats till Norra Karelens landskapsförbund och Lapplands förbund med stöd av regionutvecklingsförordningen.

Efter landskapsreformen kommer de förmedlande organen att vara de nya landskapen, Innovationsfinansieringsverket Business Finland, social- och hälsovårdsministeriet samt arbets- och näringsministeriet i fråga om tekniskt stöd. Enligt lagen om regionutveckling och tillväxttjänster ska alla landskap från och med år 2020 vara förmedlande organ inom Finlands strukturfondsprogram Hållbar tillväxt och jobb 2014−2020. Enligt övergångsbestämmelserna kan landskapsförbunden och närings-, trafik- och miljöcentralerna efter lagens ikraftträdande avtala om hur uppgifterna som förmedlande organ ska organiseras genom samarbete mellan landskapen från ingången av år 2020 till och med det att strukturfondsprogramperioden

2014−2020 avslutas. Avtalsparter är landskapsförbunden och närings-, trafik- och miljöcentralerna. Arbets- och näringsministeriet ska samordna avtalsförhandlingarna i egenskap av den myndighet som förvaltar strukturfondsprogrammet.

I samband med landskapsreformen måste processen med att utnämna förmedlande organ göras om för landskapens del. Utnämningen av myndigheter är en process som gäller programperioden 2014−2020. Ett förvaltnings- och kontrollsystem som granskats av revisionsmyndigheten (FM/finansministeriets controllerfunktion) är en förutsättning för utnämningen av myndigheterna. Beskrivningar av förvaltnings- och kontrollsystemet måste göras för att förvaltningsmyndigheten och revisionsmyndigheten ska kunna bedöma om förvaltnings- och kontrollsystemet uppfyller kraven. De nya landskapen måste uppfylla alla krav som ställs vid utnämningen av strukturfondsmyndigheter för att de ska kunna utses till förmedlande organ. Finland kan fortsätta sända utbetalningsansökningar till Europeiska kommissionen först då utnämningsprocessen är avslutad.

De anslag som behövs för förvaltningen av strukturfonderna anvisas för tekniskt stöd. Under strukturfondsmomentet fastställs det årligen en ram för antalet årsverken som ska fördelas på de myndigheter som är förmedlande organ. Utöver resurser för det tekniska stöd som är avsett för förvaltningen av strukturfonderna kräver förvaltningen för närvarande finansiering för kommunerna hos landskapsförbunden och finansiering reserverad för omkostnader hos SF-NTM-centralerna, dvs de NTM-centraler som sköter strukturfondsuppgifter. Motsvarande resursbehov bör beaktas även när det gäller de nya landskapen, det vill säga bland annat som en del av finansieringsandelen med allmän täckning.

Omfattningen av det tekniska stöd för strukturfonder som ska användas för förvaltningen av programmet, såsom avlöningen av personal, har dimensionerats för programperioden 2014−2020. Vid dimensioneringen har de lösningar i fråga om en centralisering av förvaltningen som man gick in för i början av programperioden beaktats. Jämfört med programperioden 2007−2013 har man på grund av den minskning på cirka 30 miljoner euro som gjorts i det tekniska stödet försökt uppnå inbesparingar genom effektivare verksamhet och genom att övergå till ett elektroniskt förvaltningssystem. Det tekniska stödets andel under den pågående programperioden är tre procent av programfinansieringen, jämfört med fyra procent under den föregående programperioden. Målet har varit att i större omfattning än tidigare inrikta åtgärderna på den egentliga projektverksamheten och regionutvecklingen.

För närvarande sköter fyra NTM-centraler så kallade strukturfondsuppgifter samt uppgifter som hänför sig till nationella företagsstöd med en personal motsvarande sammanlagt 140 årsverken. Om landskapen inte kommer överens om samarbete i fråga om dessa uppgifter, kommer de att fördelas på alla landskap. När beslut fattas om en fortsättning för arrangemang av denna typ efter den 1 januari 2020, ska landskapen i sina beslut beakta hur man bäst svarar mot regeringens riktlinje om att överföringar från en ort till en annan ska minimeras. För att genomföra riktlinjerna kan landskapen exempelvis utnyttja de frivilliga samarbetsformer som anges i 8 kap. i landskapslagen. Landskapen kan bl.a. inrätta gemensamma tjänster eller avtala om att uppgiften ska skötas av en tjänsteinnehavare i ett annat landskap. Landskapen kan också avtala om att producera tjänster genom samarbete eller enligt modellen med ett enda ansvarigt landskap så att något landskap sköter en uppgift för ett eller flera landskaps räkning. Om uppgifterna fördelas på alla landskap kan det innebära att pendlingsregionen för en person som sköter en viss uppgift förändras, i synnerhet om landskapen i fortsättningen inte kommer överens om att sköta uppgifterna centraliserat. De nuvarande faktiska arbetsorterna för dem som berörs utreds allt efter som beredningen av landskapsreformen fortskrider.

Fördelningen av tekniskt stöd per landskap påverkas av hur mycket tekniskt stöd som överförs till landskapen i samband med att projekten och bevillningsfullmakterna förs över, av eventu-

ella avtal mellan landskapen om centralisering av uppgifter, av överföringen av personal inom det tekniska stödet från landskapsförbunden och SF-NTM-centralerna till de nya landskapen samt av överföringen till landskapen av sådan personal som omfattas av finansiering med anslag med allmän täckning och av kommunernas nuvarande finansiering.

Nedan finns en uppskattning av de belopp av tekniskt stöd som ska fördelas under åren 2019−2020 samt av fördelningen av årsverken. I det beredningsarbete som ska göras hos landskapsförbunden och närings-, trafik- och miljöcentralerna bör det tas i beaktande att det för de uppgifter som ska skötas av ett förmedlande organ behövs resurser som motsvarar i genomsnitt 10−11 årsverken och, på grund av kravet på differentiering av uppgifter, minst 10−11 personer.

FÖRDELNINGEN AV DET TEKNISKA STÖDET 2019–2020						12.4.2018	
Tekniskt stöd som anvisas landskapen 2019 och 2020 (€, EU+staten), uppskattning					**ÅRSV 2017**		
	2019	2020	**Sammanlagt**	Urspr. andel	Tekniskt stöd	Omkostnader *)	**Sammanlagt**
Tavastlands SF-NTM-central	552 340	563 391	**1 115 731**	4,77 %	9,10	12,90	**22,00**
Mellersta Finlands SF-NTM-central	932 146	950 798	**1 882 944**	8,05 %	15,00	24,80	**39,80**
Norra Österbottens SF-NTM-central	1 465 959	1 495 293	**2 961 252**	12,66 %	25,50	11,43	**36,93**
Södra Savolax SF-NTM-central, exkl. Keha	1 204 263	1 228 361	**2 432 624**	10,40 %	20,30	10,40	**30,70**
-Kehas andel	60 000	60 000	**120 000**		1,00	1,00	**2,00**
Södra Savolax SF-NTM-central, inkl. Keha	1 264 263	1 288 361	**2 552 624**		21,30	11,40	**32,70**
Lapplands förbund	518 775	529 155	**1 047 930**	4,48 %	12,18	8,49	**20,67**
Norra Karelens landskapsförbund	463 191	472 461	**935 652**	4,00 %	11,90	4,00	**15,90**
Nylands förbund	625 308	637 822	**1 263 130**	5,40 %	7,40	6,60	**14,00**
Birkalands förbund	323 076	329 541	**652 617**	2,79 %	3,07	8,50	**11,57**
Sammanlagt	**6 085 058**	**6 206 822**	**12 291 880**		104,45	87,12	**191,57**
	Gemensamma , ANM, SHM:			47,45 %	* Landskapsförbunden sammanlagt		
				100,00 %			
					ÅRSV 2017		
	2019	2020	**Sammanlagt**	Urspr. andel	Tekniskt stöd	Omkostnader *)	**Sammanlagt**
Södra och Västra Finland	2 432 870	2 481 552	**4 914 422**	21,01 %	34,57	52,80	**87,37**
Norra och Östra Finland	3 652 188	3 725 270	**7 377 458**	31,54 %	69,88	34,32	**104,20**
Sammanlagt	**6 085 058**	**6 206 822**	**12 291 880**	**52,55 %**	**104,45**	**87,12**	**191,57**

För varje projekt under programperioden 2014−2020, både pågående och avslutade, ska det utses ett landskap som från och med den 1 januari 2020 ansvarar för projektet i fråga. Projekten överförs till landskapen i EURA 2014- och Stöd 2014 -systemen. Det förmedlande organ som godkänt ett projekt syns i informationssystemens rapportering. För att programperioden senare också ska kunna avslutas utan problem, bör man vid överföringen av projekten beakta bland annat de yttre villkor som bestäms av EURA 2014 -systemet. Eftersom det är fråga om en stor förändring som är förknippad med ett flertal frågor vars lösningar klarnar först då de olika processerna framskrider, bör behoven av ändringar i informationssystemen utredas med så god framförhållning som möjligt och med beaktande av kontinuiteten i verksamheten. Landskapet sköter uppgifterna som förmedlande organ i fråga om de projekt som överförts till det, inbegripet fortsatta åtgärder, uppföljning och arkivering som gäller avslutade projekt. De dokument som hör till dokumentförvaltningen ska överföras till det ansvariga landskapet i den mån detta inte sker via strukturfondernas informationssystem.

Även ansvarsfrågor i anknytning till projekt som hör till programperioden 2007−2013 ska överföras till landskapen. Även om programperioden 2007−2013 avslutades i mars 2017, berörs projekten ännu av skyldigheter i anslutning till uppföljning, eventuella fortsatta åtgärder och dokumentförvaring.

Konsekvenser för Navigatorernas verksamhet

Enligt den föreslagna lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling ska varje landskap på sitt område i samarbete med kommunerna på området och aktörer som tillhandahåller tjänster för unga ordna ett tillräckligt antal serviceställen där unga under 30 år kan uträtta ärenden utan tidsbokning och få rådgivning, handledning och tjänster som gäller studiemöjligheter, sysselsättning och livskompetens. Landskapet, kommunen och de övriga aktörerna som deltar i verksamheten avtalar om hur kostnaderna för verksamheten ska delas. Verksamheten vid ovannämnda serviceställen motsvarar i princip de nuvarande Navigatorernas verksamhet. Kommuner och andra sammanslutningar kan på motsvarande sätt som för närvarande vara delaktiga i serviceställena, och de deltagande aktörerna bidrar till finansieringen av verksamheten. Lagen förpliktar inte kommunerna på området eller sammanslutningarna att delta i verksamheten, utan möjliggör deras deltagande. Bestämmelserna ålägger alltså inte heller kommunerna och de övriga aktörerna några förpliktelser när det gäller storleken på den finansiering som riktas till verksamheten. I fråga om aktörer utanför landskapet motsvarar detta nuläget.

Konsekvenser för ordnandet av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen

I propositionen föreslås det att lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen ska upphävas och att lagens centrala bestämmelser om bedömningen av behovet av sektorsövergripande service, om samordningen av tjänster som hör till olika aktörers organiseringsansvar och om gemensamma verksamhetsställen som inrättas för samservicen ska tas in i den föreslagna lagen. Den modell för samverkan som det föreskrivs om i den lag som upphävs omfattar samordning av sådan offentlig arbetskrafts- och företagsservice och sådana social- och hälsotjänster och rehabiliteringstjänster som arbets- och näringsbyrån, kommunen och Folkpensionsanstalten har organiseringsansvaret för. I fortsättningen är det landskapet som ska ansvarar för ordnandet av både social- och hälsotjänster och tillväxttjänster, vilket kan bedömas göra samordningen av tjänsterna smidigare. Även det administrativa arbetet i anslutning till upphandlingen av dessa tjänster kommer sannolikt att minska i och med att landskapen bl.a. kan organisera upphandlingsfunktionen på ett ändamålsenligt sätt. Vid samordningen av de tjänster som hör till landskapets organiseringsansvar och Folkpensionsanstaltens rehabiliteringstjänster är det möjligt att dra nytta av den praxis som utvecklats inom ramen för den nuvarande samarbetsmodellen för sektorsövergripande samservice.

Samordningen av de tjänster som en kommun eller någon annan aktör har organiseringsansvaret för med de tjänster som landskapet och/eller Folkpensionsanstalten har organiseringsansvaret för förutsätter sannolikt i viss mån nya avtal. I och med att de tjänster som kommunen ansvarar för att ordna, med undantag för social- och hälsotjänster, har samordnats redan inom den nuvarande sektorsövergripande samservicen kan landskapet genom avtal med kommunen utnyttja denna praxis och dessa förfaranden i den nya strukturen. Landskapet kan vid genomförandet av samservicen dra nytta av identifierad god praxis också när handlingsmodellen organiseras och tilldelas resurser. När det gäller placeringen av verksamhetsställena kan landskapet med gemensamma avtal även utnyttja det nuvarande nätverket av verksamhetsställen för sektorsövergripande samservice.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

Konsekvenser för sysselsättningen

I och med att regleringen om tjänster blir vidare än för närvarande i den föreslagna lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling blir det möjligt att erbjuda mera

mångsidiga tjänster än för närvarande för kundernas behov. På så sätt kan sysselsättningen av arbetslösa och tillgången till kompetent arbetskraft främjas.

Med stöd av observationerna i den utvärderingsundersökning av pilotprojekt (arbets- och näringsministeriets publikationer 43/2017, på finska) som genomfördes inom ramen för regeringens spetsprojekt ”Arbetskraftsförvaltningen reformeras så att den stöder sysselsättningen” kan man inte bedöma i vilken utsträckning öppnandet av marknaden kan effektivisera arbetsförmedlingen och resultera i positiva konsekvenser för sysselsättningen. Genom resultatbaserade upphandlingar och genom attflytta tyngdpunkten för arbetskraftsservicen från den offentliga sektorn till den privata sektorn strävar man efter en mera kundorienterad och effektiv verksamhet. Internationella exempel visar att genom privat produktion kan man i bästa fall uppnå 5–15 procent bättre nettoeffektivitet än genom motsvarande offentliga produktion. Privat tjänsteproduktion har inte nödvändigtvis lägre genomförandekostnader än offentlig tjänsteproduktion. (Arbets- och näringsministeriets publikationer 7/2016.)

I propositionen föreslås det att man ska slopa vissa ersättningar, stöd och understöd. Kostnadsersättning enligt prövning betalades 2016 till ca 130 privatkunder som inte hade rätt till lagstadgad kostnadsersättning eller till ersättning för kostnader på grund av deltagande i service med stöd av någon annan lag. Slopandet av kostnadsersättning enligt prövning beräknas inte försvaga sysselsättningsmöjligheterna för de arbetssökande eller förutsättningarna för att förbättra dem.

I propositionen föreslås det att man slopar tilläggsstödet till kommunerna. I det fåtal kommuner som regelbundet har fått tilläggsstöd kan lönesubventionerad sysselsättning minska i och med att kostnaderna för sysselsättningen ökar. Effekten berör högst 30 procent av volymen av sysselsatta, eftersom ett antal som är lägre än så kan sysselsättas av kommunen till samma eller en lägre kostnad jämfört med om kommunen skulle få tilläggsstöd. Ett slopande av kommunernas tilläggsstöd skulle inte ha några betydande konsekvenser på riksnivå eftersom de kommuner som får tillägget är få och slopandet av tilläggsstödet skulle minska volymen av sysselsättning i kommunen med högst 30 procent. Med 2016 års volymer skulle effekten alltså vara högst 235 årsverken, vilket motsvarar ca en procent av det lönesubventionerade arbetets volym.

Konsekvenser för arbetslösa

I propositionen föreslås det att lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling inte ska innehålla några sådana bestämmelser om intervjuer med arbetssökande som motsvarar det som föreskrivs i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Den föreslagna ändringen kommer inte att påverka tjänsterna för arbetslösa, eftersom deras servicebehov även i fortsättningen ska bedömas inom två veckor efter det att jobbsökningen inletts, och efter det regelbundet minst var tredje månad, om arbetslösheten fortsätter. Utifrån bedömningen av servicebehovet ska man liksom nu komma överens med den arbetssökande om tjänster som överensstämmer med hans eller hennes servicebehov. I den föreslagna lagen föreskrivs det särskilt om bedömningen av behovet av sektorsövergripande samservice och om samordningen av tjänsterna, vilket stöder möjligheterna för arbetslösa i en svag ställning på arbetsmarknaden att få tjänster som överensstämmer med deras servicebehov.

Enligt förslaget ska alla andra än sådana som studerar på heltid eller som är sysselsatta på heltid längre än två veckor utan avbrott betraktas som arbetslösa arbetssökande. Detta innebär att också personer som arbetar deltid minst fyra timmar ska delta i de regelbundna bedömningarna av servicebehovet och att sådant arbete inte avbryter arbetslöshetsperioden. Det kan hända att en del deltidsarbetande arbetssökande avslutar sin jobbsökning antingen med avsikt eller av misstag genom att utebli från bedömningen av servicebehovet. En arbetssökande ska dock ha

möjlighet att använda arbetsmarknadstorgets tjänster även utan att vara en registrerad arbetssökande. Sådana arbetssökande som arbetar deltid och som eventuellt vill ha mera service eller behöver stöd för sin sysselsättning gagnas av den ändrade definitionen. Det är möjligt att erbjuda tjänster i synnerhet åt personer som har kort arbetstid. I praktiken kommer personer som arbetar nästan heltid att erbjudas närmast rekryteringstjänster.

Eftersom det i lagen inte föreskrivs särskilt att bedömningen av servicebehovet ska göras i form av en intervju kan de regelbundna bedömningarna av servicebehovet ordnas på ett mångsidigare och effektivare sätt än för närvarande, vilket gör det möjligt att bättre beakta den arbetslösa arbetssökandes individuella behov. Även den vidare definitionen av tjänster som erbjuds arbetslösa gör det möjligt att utöka tjänsteutbudet med nya tjänster som är mera individanpassade och effektivare.

I den föreslagna lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling anges vilka tjänster landskapen ska erbjuda. Detta innebär att ett visst tjänsteutbud ska finnas i alla landskap, och till denna del är de arbetssökande likställda. I den föreslagna modellen anges det dock inte några gränser för i vilken omfattning tjänsterna i fråga ska ordnas. Enligt lagen om regionutveckling och tillväxttjänster ska landskapet inom ramen för de tillgängliga anslagen se till att det inom dess område tillhandahålls tillräckligt med sådana tillväxttjänster på landskapsnivå som främjar möjligheterna för arbetslösa att få arbete. För detta ändamål ska landskapen få finansiering med allmän täckning.

Om tjänsteproducenterna sköter hänvisningen av kunderna till tjänsterna finns det en risk för att de hänvisar kunderna endast till sina egna eller sina underleverantörers tjänster, vilket kan begränsa mängden tjänster som kunden har tillgång till. Å andra sidan kan en resultatbaserad arvodesmodell där tjänsteproducentens arvode helt eller delvis är kopplat till sysselsättningsresultatet sporra tjänsteproducenten att hänvisa kunderna uttryckligen till sådana tjänster som främjar sysselsättningen. Kunderna har också rätt att välja tjänsteproducent. I 27 § 2 mom. i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster föreskrivs det dessutom att landskapet av grundad anledning på begäran av kunden kan bevilja denne rätt att byta tjänsteproducent. Kunden kan således vid behov byta tjänsteproducent av grundad anledning.

Kunden ska ha rätt att välja tjänsteproducent bland de tjänsteproducenter som landskapet har anvisat. Någon sådan valfrihet finns inte i den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, och därmed kommer kundens möjligheter att påverka tillgången till en lämplig tjänsteproducent och tjänst att öka.

Kundens servicebehov ska bedömas, och landskapet eller tjänsteproducenten ska hänvisa kunden till tjänster som motsvarar servicebehovet. I propositionen har det också angetts vilka tjänster som ska tillhandahållas i varje landskap. Det föreskrivs inte särskilt om jobbsökningseller karriärträning, men i lagen möjliggörs ordnandet av annan service som stöder rekrytering och jobbsökning, kartlägger och utvecklar kompetensen, förbättrar arbetsmarknadsfärdigheterna och stöder sysselsättningen. Detta ger ett avsevärt bredare utbud på olika tjänster än den nuvarande träningen.

I förslaget till lag om regionutveckling och tillväxttjänster föreskrivs om landskapens skyldighet att ordna tillväxttjänster för att trygga en fungerande arbetsmarknad och tillgången till kompetent arbetskraft samt om skyldigheten att reservera anslag för lönesubvention. I den ovannämnda lagen åläggs landskapet dessutom en skyldighet att tillhandahålla tillräckligt med tillväxttjänster som främjar möjligheterna för arbetslösa att få arbete. I alla landskap ska det alltså finnas ett visst utbud på basservice. Varje landskap har dock möjlighet att fastställa hur mycket resurser det riktar till tjänsterna för arbetslösa, vilket kan påverka de arbetslösas möjligheter att ta del av ovan avsedda tjänster. Tjänstevolymen kan avvika från den nuvarande

och förändringarna jämfört med nuläget kan variera från landskap till landskap. Eftersom landskapen kommer att ha större möjligheter än de nuvarande närings-, trafik- och miljöcentralerna att skaffa olika tjänster som främjar sysselsättningen kan tjänsterna bli mångsidigare än för närvarande. I och med att varje landskap fattar självständiga upphandlingsbeslut kan skillnaderna i tjänsteutbudet mellan olika områden öka. Å andra sidan ska arbets- och näringsministeriet enligt förslaget till lag om regionutveckling och tillväxttjänster vara skyldigt att på riksomfattande nivå följa sysselsättningsutvecklingen och sysselsättningen samt tillgången till tjänster som främjar kompetensutveckling. Landskapet har motsvarande skyldighet inom sitt eget område. Om tillgången till tjänster eller sysselsättningsläget i ett landskap avsevärt avviker från andra landskap eller varierar i olika delar av ett landskap ska staten och landskapet diskutera behövliga åtgärder och de resurser som dessa förutsätter.

Många tjänsteproducenter har goda kontakter till arbetsgivarna, vilket kan medföra att arbetslösa arbetssökande sysselsätts snabbare. Konkurrensutsättning av tjänsteproducenterna kan förbättra kvaliteten på och tillgången till tjänster. Den föreslagna lagändringen tar dock inte ställning till hurdana upphandlingsavtal som ingås med tjänsteproducenterna. Avtal som ger tjänsteproducenterna möjlighet att producera en ny typ av service samt resultatbaserad anskaffning kan också främja serviceutvecklingen och utvecklingen av de resultat som nås genom servicen. Huruvida det ovannämnda förverkligas beror på hur upphandlingarna genomförs. De arbetslösas ställning kan sålunda indirekt förbättras, om de ovannämnda konsekvenserna av konkurrensutsättning blir verklighet.

Det uppstår inte nödvändigtvis en tjänsteproducentmarknad överallt i Finland. För att uppnå ett tillräckligt kundunderlag är det möjligt att marknaden särskilt koncentreras till tillväxtcentrum och områden där det finns mycket arbetstillfällen. Fenomenet kan också återspeglas till platser där tjänsteproducenterna har sådana verksamhetsställen där man får personlig betjäning. Landskapet har ansvar för tillgången till service. I praktiken kan landskapet se till att service som erbjuds ansikte mot ansikte och regional tillgång på service garanteras genom avtal med tjänsteproducenten, varvid man av tjänsteproducenterna kan kräva t.ex. en viss regional täckning inklusive de områden där det finns färre kunder.

Att lägga ut tjänster i större omfattning till olika tjänsteproducenter kan öka de arbetslösas möjligheter att delta i för dem lämplig service. Detta sker t.ex. om tjänsteproducenterna är specialiserade på någon viss yrkesgrupps eller något visst geografiskt områdes behov och arbetsgivare. Specialiseringen av servicen och utvecklingen av deras kvalitet inverkar särskilt på utbudet av arbetskraft. År 2017 ökade andelen företag som hade haft rekryteringsproblem med uppskattningsvis nästan tio procentenheter jämfört med år 2016. Åren 2013−2016 var andelen företag som hade haft rekryteringsproblem ca 25−28 procent. Enligt SMF-företagsbarometern I/2018 har i synnerhet kraftigt tillväxtinriktade företag haft svårighet att få arbetskraft. Över hälften av de företag som svarade upplevde att tillgången till kompetent arbetskraft som motsvarar företagets behov i någon mån begränsar tillväxten. På lång sikt främjar en fungerande arbetsförmedling och tillgången på arbete också efterfrågan på arbete, när arbetsgivarna får ett bättre förtroende för tillgången till arbetskraft.

Konsekvenserna av den föreslagna ändringen för olika arbetslösa beror på hurdana villkor som uppställs för tjänsteproducenterna i upphandlingsavtalen. Risken är att tjänsteproducenterna vid resultatbaserad upphandling strävar efter att satsa på personer som redan är närmast arbetsmarknaden, eftersom det då är säkrare att resultatarvodet fås och att vinsten från arvodena maximeras. Sålunda skulle de arbetslösa som är längre från arbetsmarknaden och uttryckligen behöver stöd av tjänsteproducenten få mindre service. Den ovannämnda risken kan minskas bl.a. genom att man utvecklar arvodesmodellerna så att de högsta arvodena betalas för sysselsättning av arbetslösa som befinner sig längre bort från arbetsmarknaden och genom att man

på olika sätt säkerställer uppföljningen och bedömningen av tjänsteproducenternas verksamhet och dess uppnådda resultat.

Enligt förslaget kan tjänsteproducenterna också hänvisa kunderna till arbetsprövning på en arbetsplats och ingå ett avtal om arbetsprövning med kunden och arbetsplatsen. Eftersom det för tjänsteproducenten inte uppstår några kostnader för servicen under arbetsprövningen, kan det ur tjänsteproducentens perspektiv vara attraktivt att erbjuda arbetsprövning till de personer som tjänsteproducenten bedömer befinner sig längst bort från arbetsmarknaden. En resultatbaserad arvodesmodell där tjänsteproducentens arvode uttryckligen är kopplad till sysselsättningsresultatet, kan å andra sidan sporra till att hänvisa kunderna till kortvarig arbetsprövning och att se till att kunderna får fortsatt utbildning när arbetsprövningen upphör. Möjligheten att hänvisa till arbetsprövning beror dock på tillgången på lämpliga platser. En person som deltar i arbetsprövning har inget arbetsförhållande med arbetsgivaren, så arbetsgivaren har ingen skyldighet att betala lön. Detta kan underlätta tjänsteproducentens möjligheter att kostnadseffektivt hitta lämpliga prövningsplatser. Det kan också ligga i tjänsteproducentens intresse att ta de som deltar i arbetsprövning till sig själv eller till en organisation som hör till samma koncern. Enligt förslaget får en tjänsteproducent dock anordna arbetsprövningen själv endast om det har avtalats om saken i ett avtal med landskapet eller om landskapet hänvisar en enskild kund till arbetsprövning hos tjänsteproducenten.

De arbetssökandes faktiska möjligheter att få delta i servicen kan förbättras jämfört med nuläget, om tjänsteproducenterna har bättre möjligheter än myndigheten att bedöma de arbetssökandes servicebehov och att kartlägga t.ex. möjliga arbetsprövnings- och studieplatser. Detta gäller också den service som man inte skaffar av tjänsteproducenter. Deltagandet i service påverkar de arbetssökandes möjligheter att samla sådan aktivitet som förutsätts enligt aktiveringsmodellen inom utkomstskyddet för arbetslösa.

Konsekvenser för regionutvecklingen

Ett viktigt mål för förslaget är att reformera stödformerna så att de på ett bättre sätt främjar tillväxten i regionerna, sysselsättningen och en förändring av näringsstrukturen. Dessa åtgärder har en betydande inverkan på regionutvecklingen.

I och med att regionutvecklingen och tillväxttjänsterna samt den verksamhet som medfinansieras av EU kopplas ihop i samma lagstiftning framhävs tillväxttjänsternas roll inom den helhet som regionutvecklingen omfattar. Andra delområden i regionutvecklingen är utveckling av välfärden, kompetensen, livskraften och tillgängligheten. Alla delområden ska dock tas upp samtidigt vid planeringen av regionutvecklingen på riksomfattande nivå och landskapsnivå, för att säkerställa likriktade åtgärder inom olika förvaltningsområden samt åtgärdernas övergripande genomslagskraft.

Landskapens prövningsrätt vid skötseln av uppgifterna i anknytning till regionutvecklingen stärks, vilket ökar möjligheterna att beakta lokala särdrag och behov. Detta är i regel positivt med tanke på olika typer av områden och utvecklingen av dem. Propositionens konsekvenser för regionutvecklingsåtgärderna och finansieringen av tillväxttjänster samt antalet investeringar beror i fortsättningen på landskapens egna prioriteringar och riktlinjer för hur finansieringen ska riktas. Fördelningen av anslag med allmän täckning till åtgärder som stöder regionutvecklingen är en fråga som hör till landskapets självstyrelse. I sina prioriteringar ska landskapen dock beakta statsrådets riksomfattande mål för tillväxttjänsterna enligt 30 § i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster. Arbets- och näringsministeriet ska följa upp om finansieringsnivån är tillräcklig på riksnivå och landskapsnivå samt övervaka hur tillväxttjänsterna ordnas. Dessa åtgärder kan bedömas ha konsekvenser för hur landskapen riktar finansiering till regionutvecklings- och tillväxttjänsåtgärder. När det gäller fördelningen av strukturfondsmedel

under programperioden 2014−2020 iakttas dock prioriteringarna enligt det godkända strukturfondsprogrammet och de finansiella ramar som landskapen sinsemellan kommit överens om.

Konsekvenser för föreningar och organisationer

I propositionen föreslås det att det inte längre ska föreskrivas om sysselsättningspolitiskt understöd i lag. År 2016 beviljades sysselsättningspolitiskt understöd till 215 projekt till ett belopp av sammanlagt ca 22,8 miljoner euro.

För projektaktören utgör det sysselsättningspolitiska understödet en del av den helhet som bildas av projektfinansieringen. Detta märks särskilt i fråga om sådana aktörer som i följd har fått finansiering för samma eller liknande verksamhet från olika finansieringskällor (Europeiska socialfonden, RAY, numera STEA). När det gäller små aktörer har det sysselsättningspolitiska understödet varit ett bättre alternativ än andra i och med att det förknippas med en lättare förvaltning än andra former av understöd. Eftersom de offentliga arbetskraftstjänster som ansluter sig till det sysselsättningspolitiska understödet för närvarande finansieras separat, kan nya former av projektverksamhet vid behov enkelt kopplas till servicen för rekrytering och kompetensutveckling.

I anslutning till projekt som beviljats arbetskraftspolitiskt understöd har det oftast även erbjudits lönesubventionerat arbete hos den förening eller stiftelse som ordnar projektet. Hos de aktörer där en med sysselsättningspolitiskt understöd finansierad handledningspersonal har varit nödvändig kommer det lönesubventionerade arbetet att minska. Om en förenings ekonomiska situation inte tillåter att man anställer handledningspersonal, kan det lönesubventionerade arbetet upphöra. Slopandet av det sysselsättningspolitiska understödet kan på så sätt ha indirekta följder för den tredje sektorns andel av det arbete som inletts med lönesubvention. Konsekvenserna kan också bli mycket små, eftersom det finns många föreningar som erbjuder lönesubventionerat arbete utan sysselsättningspolitiskt understöd. Om andelen för kommunerna och aktörerna inom den tredje sektorn minskar, kan andelen företag bland dem som anställer med lönesubvention öka.

4.4 Konsekvenser för miljön

Lagförslaget bedöms på sin höjd ha indirekta konsekvenser för miljön. Vid utarbetandet och verkställandet av EU:s strukturfondsprogram bedöms även miljöaspekter. I det skede då projekten väljs ut bedöms de eventuella miljökonsekvenserna för varje enskilt projekt och behovet av särskilda miljötillstånd med beaktande av projektets innehåll. För varje projekt bedöms även konsekvenserna i fråga om en ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt hållbar utveckling i samband med projektansökan och slutrapporten. När det gäller företagens utvecklings- och investeringsprojekt har man för avsikt att ägna uppmärksamhet åt miljökonsekvenserna av sådana projekt som föreslås bli stödda i regelverk på lägre nivå och andra anvisningar som stöder verkställigheten, och i det syftet se på projektens positiva miljökonsekvenser som faktorer som stöder beviljandet av stöd. Med hjälp av projektstöd som beviljas sammanslutningar kan det genomföras projekt som förbättrar miljöns status i enlighet med de närmare anvisningarna i det program som gäller denna fråga.

Den som ordnar tillväxttjänsterna, dvs. landskapet, ansvarar för att de internationella förpliktelser som är bindande för Finland beaktas. Landskapet ska se till producenterna av tillväxttjänster iakttar de villkor som ställs på dem och som ska iakttas vid produktionen av tjänsterna. I villkoren kan det bl.a. ställas kvalitetskrav som hänför sig till miljökonsekvenser.

4.5 Konsekvenser för jämställdhet och jämlikhet

Landskapen och tjänsteproducenterna har en skyldighet att främja jämställdhet mellan könen, och de föreslagna bestämmelserna stöder därmed likabehandlingen av arbetssökande. Främjandet av jämställdheten vid tillhandahållandet av service är beroende av vilken sakkunskap om jämställdhetsperspektivet som den personal som skaffar tjänster och hänvisar till tjänster har. Om landskapet i större utsträckning än för närvarande skaffar tjänster av privata tjänsteproducenter borde fler organisationer än för närvarande ha ovan avsedd kompetens för att det ska vara möjligt att främja jämställdhetsmålen.

Genom förslaget blir det möjligt för bl.a. olika föreningar och organisationer att medverka i regionutvecklingen inom ramen för de stödformer som anges i lagen. På detta sätt upprätthålls indirekt medborgarnas möjligheter att delta i och påverka ärenden som gäller dem och deras livsmiljö.

Vilka konsekvenser det strukturfondsprogram som lagförslaget gäller har för jämställdheten och hur jämlikheten beaktas bedöms i fråga om genomförandet av programmet. De som ansöker om stöd får inte försättas i en ojämlik ställning på grund av kön. Detta gäller även annan jämlikhet mellan individer, såsom religion eller härkomst.

5 Beredningen av propositionen

Arbets- och näringsministeriet tillsatte i augusti 2016 en styrgrupp för reformen som gäller regionutvecklingssystemet och tillväxttjänsterna. Till ordförande för styrgruppen utnämndes kanslichef Jari Gustafsson och till vice ordförande överdirektör Taina Susiluoto och överdirektör Tuija Oivo vid arbets- och näringsministeriet. I styrgruppen fanns representanter för finansministeriet, kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, utrikesministeriet och statsrådets kansli. I styrgruppen fanns dessutom representanter för landskapsförbunden, närings-, trafik- och miljöcentralerna, arbets- och näringsbyråerna, Innovationsfinansieringsverket Tekes, Finpro, Finnvera, Finlands Kommunförbund rf, stora städer, Företagarna i Finland rf, Centralhandelskammaren, Finlands näringsliv rf, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf, Akava ry, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Finlands naturskyddsförbund rf och Delegationen för jämlikhetsärenden. För beredningen av de lagar som gäller regionutveckling och tillväxttjänster tillsattes inom arbets- och näringsministeriet dessutom en beredningsgrupp som leddes av överdirektör Pekka Timonen.

Innehållet i propositionen har behandlats i styrgruppen för reformen som gäller regionutvecklingssystemet och tillväxttjänsterna. Diskussioner om utkastet till proposition har förts med Akava ry, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf, Finlands näringsliv rf, KT Kommunarbetsgivarna, Företagarna i Finland rf och social- och hälsovårdsministeriet samt grundlagsexperten, professor Tuomas Ojanen. Förslaget till lag om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling har dessutom diskuterats med justitiekansler Tuomas Pöysti.

Utkastet till proposition var på remiss i maj-juni 2017. För de svenskspråkiga förlängdes remisstiden med två veckor eftersom översättningarna av lagförslagen inte fanns att tillgå genast när remisstiden började. Utöver den skriftliga remissbehandlingen behandlades lagförslagen vid samrådsmöten med de aktörer som var representerade i styrgruppen. Dessutom behandlades innehållet i propositionen hösten 2017 och våren 2018 vid många olika evenemang som ordnades för intressentgrupperna.

Propositionen har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning den 3 april 2018.

5.1 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utkastet till proposition skickades på remiss tillsammans med det lagförslag om främjande av integration som hör till de samlade tillväxttjänsterna. Begäran om yttrande sändes till ett stort antal olika myndigheter, organisationer och föreningar, 30 kommuner, alla företag som finns i registret över sociala företag och vissa andra aktörer. Dessutom offentliggjordes begäran om yttrande på arbets- och näringsministeriet webbplats på adressen www.tem.fi/lausuntopyynnot, och där kunde vem som helst lämna ett yttrande.

Det lämnades in sammanlagt 149 yttranden om propositionen, varav 6 från ministerierna, 15 från närings-, trafik- och miljöcentralerna, 14 från arbets- och näringsbyråerna, 16 från landskapsförbunden, 22 från kommunerna, 16 från andra myndighetsaktörer, 51 från organisationer och föreningar, 5 från sociala företag och 4 från andra aktörer. Utlåtandena kan läsas på arbets- och näringsministeriets webbplats på adressen www. tem.fi/hankehaku.

Av ministerierna lämnade social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, justitieministeriet, kommunikationsministeriet och jord- och skogsbruksministeriet yttranden. Alla närings-, trafik- och miljöcentraler, arbets- och näringsbyråer och landskapsförbund gav yttranden, förutom arbets- och näringsbyrån i Norra Savolax, Kymmenedalens förbund och Norra Karelens landskapsförbund. Av kommunerna lämnade Esbo, Helsingfors, Imatra, Joensuu, Jyväskylä, Kannus, Kuopio, Lahtis, Villmanstrand, Lieksa, Uleåborg, Parkano, Pudasjärvi, Rautalampi, Suonenjoki, Tammerfors, Åbo, Vanda, Virdois, Ylöjärvi, Varkaus och Raseborg yttranden. Andra myndigheter som lämnade yttrande var Ålands landskapsstyrelse, riksdagens biträdande justitieombudsman, Finansinspektionen, Folkpensionsanstalten, Utvecklings- och förvaltningscentret, justitiekanslersämbetet, Utbildningsstyrelsen, den sektorsövergripande samservicen som främjar sysselsättningen i Norra Karelen, den sektorsövergripande samservicen som främjar sysselsättningen i Satakunta, Institutet för hälsa och välfärd, Arbetslöshetsförsäkringsfonden, Försäkringsdomstolen, Statens revisionsverk, Statskontoret och Skatteförvaltningens enhet för utredning av grå ekonomi. Helsingfors förvaltningsdomstol meddelade att den inte har något att yttra om propositionen.

Av arbetsmarknadens centralorganisationer lämnade Akava ry, Finlands näringsliv, Kyrkans arbetsmarknadsverk, Kommunala arbetsmarknadsverket, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf och Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf yttranden. Dessutom lämnades yttranden av Akavas Specialorganisationer rf, Ami stiftelsen, Ammatillisen aikuiskoulutuksen johtajat ry, Livsmedelsindustriförbundet rf, Fiskindustriföreningen, Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia, Familia ry, Henkilöstöpalveluyritysten Liitto ry, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Keski-Suomen yrittäjät ry och Keski-Suomen keskuskauppakamari, Keskuskauppakamari, Institutet för de inhemska språken, Kriminaalihuollon tukisäätiö, Kommunförbundet, Finska Hörselförbundet rf, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry, Moniheli ry, Naisjärjestöt Yhteistyössä - Kvinnoorganisationer i Samarbete NYTKIS rf, Synskadades förbund rf, Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ, Löntagarorganisationen Pardia rf, Arbetsgivarna för servicebrancherna PALTA rf, Pohjois-Karjalan sosiaaliturvayhdistys ry, Terminologicentralen TSK rf, Bildningsarbetsgivarna rf, SOSTE Finlands social och hälsa rf, Finlands Regionala Utvecklingsorganisationer rf, Företagarna i Finland rf, Suomen Psykologiliitto, Suomen Venäjänkielisten yhdistysten liitto FARO ry, Tampereen A-kilta, Teknologiindustrin rf, Industrifacket rf, Tuglas-seura, Arbets- och näringsförvaltningens personalförbund ANPF rf, Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf, Työttömien keskusjärjestö, Valmennus- ja sosiaalipalveluyhteisöjen yhdistys Oktetti ry, Valtakunnallinen työpajayhdistys TPY ry, Handikappforum rf, Vates-stiftelsen, Högskoleutbildade samhällsvetare rf, Teknikens Akademiker rf, Tatsi ry och Finlands Röda Kors.

Av de sociala företagen lämnade Annanpura Oy, A-Pesu Oy, Askolan Puhti Oy, Huvudstadsregionens Återandvändningscentral Ab och Tampereen Sarka Oy yttranden. Yttranden lämnades också av KUUMA-regionens affärsverk, Spring House Oy, nätverket Kuka kuuntelee köyhää och en privatperson.

Remissinstanserna förhöll sig i regel positivt till propositionens målsättning. Flera remissinstanser konstaterade dock att det utifrån utkastet till proposition var svårt att få en helhetsbild eftersom propositionen ännu var halvfärdig. Det ansågs också vara svårt att få en helhetsbild på grund av att det föreslås bestämmelser i flera olika lagar som är på remiss vid olika tidpunkter. Flera remissinstanser lyfte fram sin oro för hur det säkerställs att landskapen har tillräckliga resurser och en vilja att ordna tjänsterna och att tjänsterna finns tillgängliga på lika villkor. Det fanns också en oro för hur det säkerställs att tjänsterna finns tillgängliga över landskapsgränserna. Landskapets skyldighet att ordna tjänsterna stärktes genom en komplettering av förslaget till lag om regionutveckling och tillväxttjänster.

I yttrandena framfördes flera ställningstaganden i anslutning till ordnandet och produktionen av tillväxttjänster. I det propositionsutkast som gällde regionutveckling och tillväxttjänster och som var på remiss före denna proposition var utgångspunkten att landskapet kan producera tillväxttjänster självt endast i en situation med s.k. marknadsbrist och även då endast via sina bolag. De framförda ställningstagandena hänförde sig i synnerhet till den offentliga och privata sektorns roll som tjänsteproducent. Åsikterna i frågan gick isär. Dessutom framförde Kommunförbundet och flera kommuner att kommunernas roll inte har beaktats i tillräcklig omfattning i de samlade tillväxttjänsterna. Kommunförbundet och kommunerna föreslog att det ska vara möjligt att överföra ansvaret för att ordna tillväxttjänster på kommunerna. Vid den fortsatta beredningen av regeringens proposition 35/2018 rd beaktades det utlåtande av grundlagsutskottet som gällde inrättande av landskap och en reform av ordnandet av social- och hälsovården (GrUU 26/2017). Utifrån ovannämnda utlåtande av grundlagsutskottet ändrades propositionerna så att landskapet alltid kan producera tjänster också som egen produktion. När landskapet producerar tillväxttjänster i ett konkurrensläge på marknaden ska landskapet dock låta ett aktiebolag, ett andelslag, en förening eller en stiftelse sköta uppgiften.

Lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling

Många remissinstanser konstaterade att det på basis av propositionen förblir oklart vilka uppgifter som är myndighetsuppgifter och vilka uppgifter landskapet kan överföra till en tjänsteproducent. Det ansågs också vara oklart vilket ansvar de olika parterna har. Propositionen har efter remissbehandlingen kompletterats bl.a. med en bestämmelse om de uppgifter som landskapet kan överföra till en tjänsteproducent. Propositionen har också kompletterats så att landskapets och tjänsteproducentens skyldigheter har preciserats och så att man i enstaka bestämmelser har beaktat att landskapet kan ha överfört uppgiften till en tjänsteproducent.

Ökad digitalisering i serviceprocessen för arbetssökande ansågs vanligen vara värd att understödja. Remissinstanserna betonade dock att möjligheterna att uträtta ärenden personligen måste säkerställas. Utifrån remissvaren har propositionen utökats med bestämmelser om tillhandahållande av tjänster som tjänster som ska användas självständigt och som personliga tjänster samt bestämmelser om landskapets skyldighet att möjliggöra personliga besök.

Flera remissinstanser kritiserade de föreslagna bestämmelserna som innebar att en persons jobbsökning upphör om han eller hon inte väljer tjänsteproducent inom utsatt tid. Det ansågs vara ett bättre alternativ att ta in bestämmelser som innebär att den arbetssökande anvisas en tjänsteproducent om han eller hon inte själv gör valet. I lagförslaget har ovan avsedda ändring gjorts. Också de föreslagna bestämmelserna om skyldigheten att i en webbtjänst med en veckas mellanrum rapportera om jobbsökning på eget initiativ väckte mycket kritik. Efter remiss-

behandlingen har de bestämmelser om aktivt jobbsökande som föreslogs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa lyfts ut från denna proposition till en separat fortsatt beredning. Detta innebär att även ovannämnda grund på vilken jobbsökningen upphör inte längre finns med i denna proposition. Dessutom har bestämmelserna om när jobbsökningen inleds eller upphör ändrats på grund av grundlagsaspekter så att tjänsteproducenten inte har någon roll när det gäller konstaterandet av att jobbsökningen inletts eller upphört.

Ökad digitalisering vid bedömningen av servicebehovet fick understöd. Å andra sidan framförde social- och hälsovårdsministeriet dock sin oro för identifieringen av behoven av personligt besök och särskilt stöd. Flera remissinstanser konstaterade att det inte klart framgår av propositionen vem som ansvarar för bedömningen av servicebehovet. Vissa remissinstanser lyfte fram att bedömningen av servicebehovet borde vara en uppgift för landskapet. Propositionen har förtydligats genom att bedömningen av servicebehovet har tagits in bland de tjänster som landskapet kan överföra till en tjänsteproducent. Landskapet ska dock ha prövningsrätt i ärendet och varje landskap ska självständigt fatta beslut om huruvida det överför en uppgift till en tjänsteproducent till någon del eller om det gör bedömningarna av servicebehovet självt. Eftersom inledandet av jobbsökningen sker i en webbtjänst eller genom en begäran hos landskapet kommer i praktiken hänvisningen av en arbetssökande till en tjänsteproducent att gå via landskapet i samband med att personen anmäler sig som arbetssökande.

Några remissinstanser, bl.a. social- och hälsovårdsministeriet, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf och Akava ry, ansåg att det för en arbetslös arbetssökande även i fortsättningen ska göras upp en handling som motsvarar sysselsättningsplanen. Social- och hälsovårdsministeriet föreslog också att den sektorsövergripande sysselsättningsplanen ska bevaras. I och med att bestämmelserna om aktivt jobbsökande och rapporteringsskyldigheten i anslutning därtill, vilka avsågs ersätta det krav på motprestation för utkomstskyddet för arbetslösa som grundade sig på sysselsättningsplanerna, ströks i propositionen har det i lagen tagits in bestämmelser om en sysselsättningsplan och en sektorsövergripande sysselsättningsplan.

Det ansågs ytterst viktigt att handlingsmodellen för den sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen fortsätter. Propositionen kritiserades dock för att det inte framgår av den hur helheten styrs, dvs. vem som samordnar tjänsterna inom olika förvaltningsområden med aktörernas tjänster, hur det görs och vilka resurser som används. I utlåtandena lyftes det också fram att kommunerna även i fortsättningen ska ha en liknande roll som för närvarande i den sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Kommunernas roll i den sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen grundar sig för närvarande på deras roll som ansvariga för ordnandet av social- och hälsotjänster. Eftersom de nämnda uppgifterna överförs på landskapets ansvar förändras kommunernas roll i den sektorsövergripande samservicen. Man har försökt beakta kommunens roll så att det i bestämmelsen har tagits in ett omnämnande om att landskapen och kommunerna kan avtala om kommunens deltagande i den sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen, varvid kommunerna kan få med sina egna tjänster i verksamheten och delta i samordningen av tjänsterna. I lagförslaget föreslås det inte några nya förpliktelser för kommunerna i anslutning till den sektorsövergripande samservicen utan kommunens deltagande grundar sig på frivillighet.

Flera remissinstanser ansåg att det brett definierade serviceutbudet var positivt eftersom det gör det möjligt att beakta regionala behov. Å andra sidan lyftes det i vissa remissvar fram att ett brett serviceutbud medför en risk för att tillgången till tjänster och innehållet i dem kommer att variera mellan landskapen. Bland annat riksdagens biträdande justitieombudsman konstaterade att det på basis av bestämmelserna förblir oklart i vilken mån de överhuvudtaget förpliktar landskapet att ordna tjänster. Finansministeriet och Finlands näringsliv ansåg att den stora handlingsfriheten också ställer högra krav på landskapens kompetens vid utarbetandet av avtal med tjänsteproducenterna. Vissa remissinstanser konstaterade också att tjänsteutbudet

borde anges närmare, medan andra konstaterade att rörelsefriheten fortfarande är begränsad och att bestämmelserna de facto inte möjliggör tjänster av ny typ. Utifrån remissvaren har man försökt förtydliga bestämmelserna så att det framgår av dem vilka tjänster landskapet är skyldigt att ordna, samtidigt som man försökt göra det möjligt att i större utsträckning ordna också andra tjänster.

Remissförfarandet genomfördes sommaren 2017 då reformen av yrkesutbildningen på andra stadiet och den därtill anslutna uppdelningen av organiseringsansvaret för arbetskraftsutbildningen mellan undervisnings- och kulturministeriet och arbets- och näringsministeriet inte ännu hade trätt i kraft. Flera remissinstanser kritiserade arbetsfördelningen mellan förvaltningsområdena för att vara oändamålsenlig och lyfte fram risken för att det skapas två åtminstone delvis överlappande system. Även när det gäller möjligheterna att utveckla den arbetslöses kompetens ansågs situationen som helhet vara oklar.

Undervisnings- och kulturministeriet ansåg i sitt yttrande att målen för tillväxttjänstutbildningen är ett steg i rätt riktning och bör understödas. Ministeriet konstaterade dock att tillväxttjänstutbildning som yrkesinriktad utbildning ska vara begränsad endast till sådan utbildning som med tanke på landskapets livskraft är viktiga för uppkomsten av ny företagsverksamhet, företagsverksamhetens tillväxt och internationalisering. Några remissinstanser föreslog för sin del att landskapen ska ha möjlighet attsom tillväxttjänstutbildning ordna också utbildning som leder till examen. Propositionen har inte ändrats till denna del eftersom de föreslagna bestämmelserna motsvarar den reglering som trädde i kraft i samband med reformen av yrkesutbildningen.

Förslaget att ta in bestämmelser om arbetsprövning i propositionen ansågs i allmänhet vara värt att understödja. Enligt social- och hälsovårdsministeriets uppfattning borde arbetsprövningens användningsområde dock utvidgas till utredning av arbetsförmågan och arbetslivsfärdigheterna. I remissvaren föreslogs också att användningsområdet ska utvidgas till utvecklande av kompetensen och arbetslivsfärdigheterna, påvisande av kompetensen och yrkesskickligheten, stödjande av möjligheterna att komma in på arbetsmarknaden samt främjande av ökade språkkunskaper bland invandrare. Det rådde delade meningar om bestämmelsen om annan service som anordnas på en arbetsplats. En del av remissinstanserna ansåg att den föreslagna bestämmelsen är värd att understödjas, medan en del ansåg att den är onödig. En del av remissinstanserna förde fram att bestämmelsen till och med sporrar till arbete utan lön i större utsträckning än för närvarande. Eftersom syftet med bestämmelsen uttryckligen är att förhindra att servicen på en arbetsplats anordnas utan att bestämmelserna om arbetsprövning iakttas har det bedömts att det är nödvändigt att ta in bestämmelsen i lagförslaget.

I några remissvar föreslogs det också att den maximala tiden för arbetsprövning ska ändras så att den blir kortare eller så att det finns möjlighet till längre arbetsprövning är för närvarande. Ett par remissinstanser förde fram sin uppfattning att det borde bli flexiblare att börja räkna maximitiden för arbetsprövningen på nytt. I remissvaren betonades också vikten av handledning för den som deltar i arbetsprövning och av respons på arbetsprövningen.

I remissvaren fanns det inte just något motstånd mot möjligheten att ge tjänsteproducenten möjlighet att ingå avtal om arbetsprövning. Akava ry och några andra remissinstanser ansåg dock att det är viktigt att man ser till att laglighetsövervakningen realiseras och att en god förvaltningssed iakttas i så fall att tjänsteproducenten får rätt att ingå avtal om arbetsprövning. FFC föreslog att det i lagen ska tas in arbetsplatsspecifika begräsningar för användningen av arbetsprövning.

Bestämmelserna om arbetsprövning har inte ändrats till innehållet till följd av remissvaren. Arbets- och näringsministeriet har för avsikt att hösten 2018 inleda en undersökning där man

bedömer hur de nuvarande bestämmelserna om arbetsprövning fungerar och vilka eventuella missförhållanden det finns i anslutning till arbetsprövningen. Det är ändamålsenligt att bedöma ändringen av bestämmelserna till innehållet först efter att denna utredning blivit klar.

En del av de kommuner som lämnade yttrande föreslog att den sysselsättningsskyldighet som gäller kommuner ska strykas. De ansåg att skyldigheten är oskälig för kommunerna i och med att kommunernas möjligheter att erbjuda arbete minskar i anslutning till landskapsreformen. En del av kommunerna föreslog också att sysselsättningsskyldigheten ska delas med landskapsförvaltningen och företagen. Propositionen har inte ändrats till denna del.

Publiceringen av uppgifterna om arbetssökande på Arbetsmarknadstorget ansågs huvudsakligen värd att understödjas. Utvecklings- och förvaltningscentret konstaterade dock att användningen av Arbetsmarknadstorget ska basera sig på frivillighet. Även Nylands arbets- och näringsbyrå förde fram sin oro för huruvida publiceringen av samtliga arbetssökandes uppgifter på Arbetsmarknadstorget leder till att det på torget också finns sökande som inte försöker komma in på arbetsmarknaden och som inte är motiverade. En del av remissinstanserna föreslog för sin del att uppgifterna om en arbetssökande i regel borde publiceras i identifierbar form och att den arbetssökande vid behov ska kunna begränsa synligheten. Propositionen har inte ändrats till denna del av orsaker i anslutning till de arbetssökandes privatliv och integritetsskydd.

De aktörer som representerade privata tjänsteproducenter förde fram sin uppfattning att ordnandet av försäkringsskyddet medan tjänsterna tillhandahålls ska vara en skyldighet för landskapet, och inte för tjänsteproducenten. Om det ankommer på tjänsteproducenten att ordna försäkringsskyddet kommer det enligt remissinstanserna att inverka på priset på tjänsterna och kostnaderna för försäkringen. Propositionen har kompletterats med en bestämmelse där ordnandet av försäkringsskyddet föreslås bli en skyldighet för landskapet. Landskapet kan dock överföra uppgiften att teckna försäkring till en tjänsteproducent.

Förslagen att slopa det sysselsättningspolitiska understödet, tilläggsstödet till kommunerna och kostnadsersättningar enligt prövning väckte inget motstånd, med undantag för vissa enstaka ställningstaganden. Handikappforum rf meddelade att det inte stöder slopandet av kostnadsersättningarna enligt prövning, och FFC meddelade att det inte anser att slopandet av tilläggsstödet till kommunerna kan understödas. FFC, SOSTE Finlands social och hälsa rf och Uleåborgs stad meddelade att de motsätter sig slopandet av det sysselsättningspolitiska understödet. STTK och nätverket Kuka kuuntelee köyhää konstaterade att slopandet av det sysselsättningspolitiska understödet borde resultera i att det skapas en ny finansieringsform genom vilken tjänsterna till långtidsarbetslösa kan utvecklas.

Efter remissbehandlingen har utöver bestämmelserna om aktivt jobbsökande också ordnandet av uppgifter med anknytning till utkomstskyddet lyfts ut från propositionen för fortsatt beredning. I detta sammanhang bereds också övriga ändringar av lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Vid den fortsatta beredningen efter remissbehandlingen har propositionen också ändrats på annat sätt till följd av remissvaren och andra fakta som framkommit vid beredningen. Exempelvis den definition av en arbetslös som ingick i utkastet till proposition har ändrats, och i ärenden som gäller avslag av registrering som arbetssökande föreslås besvärsnämnden för social trygghet vara besvärsinstans. Även propositionens motivering har kompletterats till många delar.

Lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster

Responsen på förslaget till lag om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster var huvudsakligen positiv. Samlade finansieringstjänster för regionutveckling och tillväxttjänster an-

sågs i flera yttranden vara en tydlig lösning. I yttrandena fästes särskild uppmärksamhet även vid den eventuella ändringen av startpengen till företagsstöd. Utifrån remissvaren slopades förslaget att ändra startpengen, och enligt lagförslaget kvarstår startpengen som en förmån som tryggar den personliga försörjningen för en nyetablerad företagare. Man har försökt beakta responsen från remissbehandlingen också till andra delar vid den fortsatta beredningen av lagen. I samband med den fortsatta beredningen har det till lagen fogats en möjlighet att bevilja stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, och de viktigaste bestämmelserna om regionalt transportstöd har tagits in i lagen i stället för tidigare laghänvisningar.

Lagen om privata arbetsförmedlingstjänster

I propositionsutkastet ingick ett förslag till lag om privata rekryteringstjänster. Lagförslaget ansågs huvudsakligen vara värt att understödja. Remissinstanserna fäste vikt vid att det måste gå att tydligt skilja åt en offentlig och privat rekryteringstjänst från varandra. Principen om att privata rekryteringstjänster är avgiftsfria ansågs vara värd att understödja.

Vid den fortsatta beredningen efter remissbehandlingen ändrades lagförslagets namn till lag om privata arbetsförmedlingstjänster och bestämmelsen om avgiftsförbud preciserades.

Sociala företag

I det propositionsutkast som sändes på remiss ingick ett förslag till upphävande av lagen om sociala företag (1351/2003). En del av remissinstanserna ansåg att upphävningen av lagen var motiverad eller ändamålsenlig. Vissa andra motsatte sig att lagen upphävs och ansåg att lagen i stället borde utvecklas. Vid den fortsatta beredningen efter remissbehandlingen gick man in för att i detta sammanhang inte föreslå att lagen om sociala företag upphävs.

Lagen om ändring av 1 och 2 § i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet

I fråga om lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet har det inte inkommit några utlåtanden som har samband med den nu aktuella lagändringen.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till den regeringsproposition till riksdagen som innehåller förslag till landskapsreform och reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lagar som har samband med dem (RP 15/2017 rd) och propositionen om komplettering av ovannämnda regeringsproposition i fråga om de bestämmelser som gäller finansieringen av landskapen och vissa andra bestämmelser (RP 57/2017 rd) samt regeringens proposition med förslag till lag om regionutveckling och tillväxttjänster och till vissa lagar som har samband med den (RP 35/2018 rd). Godkännandet av de förslag till landskapslag, lag om finansiering av landskapen och lag om regionutveckling och tillväxttjänster som ingår i ovannämnda regeringspropositioner är en förutsättning för att de lagförslag som ingår i denna proposition ska godkännas.

Propositionen har också en koppling till den proposition som innehåller ett förslag till lag om Tillväxttjänstverket och som överlåts samtidigt som denna proposition samt till regeringens proposition med förslag till lag om främjande av integrationen som överlåts samtidigt som denna proposition och, genom vilken den nuvarande lagen om främjande av integration revideras.

Regeringen kommer att överlämna en separat regeringsproposition till riksdagen om hur de uppgifter i anslutning till verkställigheten av systemen för utkomstskydd för arbetslösa och al-

terneringsledighet som för närvarande hör till arbets- och näringsbyråerna ska skötas efter det att arbets- och näringsbyråerna läggs ner.

Bestämmelser om arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån, om förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service och om ersättning för rese- och logikostnader ska i fortsättningen finnas i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Dessa ändringar bereds separat. I lagen om utkomstskydd för arbetslösa görs i detta sammanhang också de ändringar som föranleds av att lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice upphävs och stiftandet av lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling. Detta görs för att undvika att upprepade ändringar av bestämmelserna.

I 7 kap. i lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling finns bestämmelser om ändringssökande. Regeringen har överlämnat en proposition till riksdagen med förslag till lag om rättegång i förvaltningsärenden och till vissa lagar som har samband med den (RP 29/2018 rd). Den ovan avsedda propositionen ska samordnas med bestämmelserna om ändringssökande i 7 kap.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling

1 kap. **Allmänna bestämmelser**

1 §. *Lagens tillämpningsområde*. Enligt 16 § 1 mom. i förslaget till lag om regionutveckling och tillväxttjänster ska landskapet ordna tillväxttjänster för att säkerställa arbetsmarknadens funktionsduglighet och tillgången på kunnig arbetskraft. I detta lagförslag förslås det bestämmelser om sådana tillväxttjänster på landskapsnivå. Dessa tjänster, som ordnas av landskapet och finansieras med offentliga medel, utgör offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling. Bestämmelser om dem finns i 1 mom. När landskapet ordnar och producerar offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling ska man beakta det som föreskrivs om ordnande och produktion av tillväxttjänster i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster.

I landskapet Nyland kan städerna Esbo, Grankulla, Helsingfors och Vanda (kommunerna i huvudstadsregionen) komma överens om att ansvaret för att ordna tillväxttjänster ska överföras till en samkommun som inrättas för detta ändamål. Bestämmelser om denna särlösning för Nyland ska tas in i en ny lag om ordnande av tillväxttjänster i landskapet Nyland. Även andra kommuner i landskapet Nyland än de kommuner i huvudstadsregionen som nämndes ska ha rätt att ansluta sig till samkommunen. Om det inrättas en samkommun ska den ansvara för ordnandet av tillväxttjänster i hela landskapet Nyland. I stället för landskapet Nyland är det då samkommunen som utövar den behörighet i fråga om tillväxttjänster som landskapet har. Enligt det föreslagna 2 mom. ska det som föreskrivs om landskap i den föreslagna lagen tillämpas på samkommunen.

2 §. *Definitioner*. I denna paragraf definieras de centrala begrepp som används i lagen. I den föreslagna 1 punkten definieras begreppet kund. Med kund avses en fysisk eller juridisk person som söker eller tar emot sådana tjänster som avses i den föreslagna lagen. Begreppet enskild kund används för fysiska personer och det motsvarar begreppet enskild kund i 1 kap. 3 § 1 mom. 1 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Med avvikelse från definitionen av begreppet kund i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice används inte begreppen arbetsgivarkund och företagskund i den föreslagna definitionen av kund. Förutom fysiska personer kan kunderna även vara juridiska personer. Med detta avses företag och andra sammanslutningar som kan ha rättigheter och skyldigheter. I egenskap av arbetsgivare kan både en juridisk person och en fysisk person vara kund.

I den föreslagna 2 punkten definieras arbetssökande och i 3 punkten arbetslös. Med arbetssökande avses en enskild kund som är registrerad som arbetssökande i tillväxttjänstens kundinformationssystem och vars jobbsökning är i kraft. Bestämmelser om inledningen av en jobbsökning finns i den föreslagna 8 § och om upphörande av jobbsökningens giltighet i den föreslagna 9 §. Definitionen av arbetssökande motsvarar innehållsmässigt 1 kap. 3 § 1 mom. 2 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Definitionen av arbetslös ska ändras så att den motsvarar förändringarna i arbetslivet. Målet är en så enkel definition som möjligt, som beaktar olika former av arbete och en persons verkliga servicebehov. En person ska inte betraktas som arbetslös om hen på heltid arbetar i ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande, som företagare eller på annat sätt i förvärvssyfte, eller om personen har meddelat att hen bedriver studier på heltid. Heltidsarbete som varar högst två veckor ska inte bryta av en persons arbetslöshet, om personen är arbetssökande även medan arbetet

pågår. Det har ingen betydelse om personen enligt bestämmelserna i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska betraktas som studerande eller företagare på heltid.

Definitionen av arbetslös ska utvidgas så att den omfattar dem som de facto inte arbetar på heltid. Förutom deltidsarbetande täcker den föreslagna definitionen av arbetslös även in personer som det de facto inte finns något heltidsarbete för. Exempel på sådana personer är permitterade och personer som arbetar med ett så kallat nollavtal, där arbetsgivaren inte erbjuder heltidarbete. Till skillnad från nu är det även bara en arbetssökande som ska betraktas som arbetslös.

Om definitionen av arbetslös ändras kommer en större del av de arbetssökande att regelbundet få sitt servicebehov granskat. Det blir också möjligt att erbjuda tjänster till en större målgrupp än nu. Det kommer emellertid inte att ha några direkta konsekvenser för hur tjänsterna riktas in eftersom de arbetssökande inte heller i fortsättingen kommer att ha subjektiv rätt till tjänster och tillhandahållandet av tjänster grundar sig på prövning. Om definitionen av arbetslös ändras på det sätt som föreslås har det inte heller någon inverkan på rätten att få arbetslöshetsförmån. Bestämmelser om rätten till arbetslöshetsförmån finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Det föreslås inga ändringar i den definition av arbetslös som finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Syftet med att ändra definitionen är inte heller att ändra statistikföringen.

Enligt den föreslagna 4 punkten avses med tjänsteproducent en aktör som av landskapet har fått i uppgift att producera tjänster enligt den föreslagna lagen eller att sköta åtgärder som gäller kunders serviceprocesser. En sammanslutning, stiftelse eller enskild näringsidkare kan vara tjänsteproducent. Sammanslutningar är till exempel aktiebolag, kommanditbolag, öppna bolag, andelslag och föreningar. Den föreslagna lagen innehåller inga bestämmelser om valet av tjänsteproducent. Offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling kommer att utgöra en del av tillväxttjänsterna, vilket betyder att de bestämmelser om valet av tjänsteproducent och allmänna förutsättningar samt andra bestämmelser om tjänsteproduktion som finns i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster ska följas vid valet av tjänsteproducent.

Om landskapet själv står för produktionen av tjänster i en konkurrenssituation på marknaden ska landskapet enligt det ovan nämnda lagförslaget låta ett bolag, ett andelslag, en stiftelse eller en förening sköta tjänsteproduktionen. Med tjänsteproducent avses också en sådan sammanslutning eller stiftelse som avses ovan, som inte ingår i landskapets myndighetsmaskineri, men som landskapet har bestämmanderätt över, och som producerar tjänster enligt detta lagförslag eller sköter uppgifter som gäller serviceprocesser. Även om en kommuns möjligheter att fungera som tjänsteproducent inte begränsas i den föreslagna lagen, får en kommun eller en sådan anknuten enhet som avses i 15 § i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) enligt det lagförslag som gäller regionutveckling och tillväxttjänster inte fungera som producent av tillväxtjänster i annat fall än då det råder marknadsbrist. Bestämmelser om sådana uppgifter som kan överföras på tjänsteproducenten på grundval av lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling finns i den föreslagna 3 §.

I den föreslagna 5 punkten finns det en definition av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Med sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen avses en situation där främjandet av den arbetssökandes sysselsättning kräver att servicen för rekrytering och kompetensutveckling eller andra tillväxttjänster samordnas med social- och hälsotjänster eller Folkpensionsanstaltens rehabiliteringstjänster. Den arbetssökande är i behov av samordnade tjänster om hindren för att hen ska få arbete inte enbart beror på bristen på lediga platser eller brister i hens kunnande, utan även på att den arbetssökande har sådana begränsningar i arbets- eller funktionsförmågan eller problem i fråga om livskompetensen som inte kan lösas enbart genom konsultation myndigheterna emellan, utan som kräver ett nära

samarbete mellan olika aktörer inom tillväxt-, social-, hälso- och rehabiliteringstjänsterna. Definitionen motsvarar till innehållet sådan sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen som avses i den gällande lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen.

I den föreslagna 6 och 7 punkten definieras sysselsättningsplan och plan som ersätter sysselsättningsplanen. Med sysselsättningsplan avses en plan som landskapet utarbetar i samråd med den arbetssökande. Förutom landskapet kan även en tjänsteproducent sköta uppgifter som gäller den arbetssökandes serviceprocess, såsom utarbetandet av en sysselsättningsplan, vilket betyder att termen sysselsättningsplan även kan syfta på en plan som en tjänsteproducent har utarbetat i samråd med den arbetssökande. Med sysselsättningsplan avses liksom nu även en sådan sektorsövergripande sysselsättningsplan som genom sektorsövergripande samarbete ska utarbetas för en arbetssökande som är i behov av sådan sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen som avses i 5 punkten.

Med plan som ersätter sysselsättningsplanen avses liksom nu en sådan aktiveringsplan som avses i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och en sådan integrationsplan som avses i lagen om främjande av integration. Enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte avses med aktiveringsplan en plan som syftar till förbättring av sysselsättningsförutsättningarna och livskompetensen för långtidsarbetslösa och som utarbetas av arbets- och näringsbyrån och kommunen tillsammans med personen i fråga. Arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte hör till socialtjänsterna och ansvaret för att ordna dem överförs från kommunerna till landskapen i samband med social- och hälsovårdsreformen. Denna proposition innehåller inga förslag om ändringar i arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte och i den lag som gäller den verksamheten.

I den föreslagna 8 punkten definieras begreppet omställningsskydd. Definitionen av omställningsskydd motsvarar den definition av omställningsskydd som finns i 1 kap. 3 § 1 mom. 7 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. I definitionen beaktas emellertid att landskapet i stället för TE-byrån är den som ska delta i genomförandet av omställningsskyddet.

3 §. *Överföring av uppgifter på tjänsteproducenter*. I 1 mom. i den förslagna paragrafen finns det bestämmelser om vilka uppgifter enligt lagen om offentlig service förekrytering och kompetensutveckling som landskapet kan låta en tjänsteproducent sköta. En utgångspunkt i tillväxttjänstreformen är att produktionen av tillväxttjänster ska ske genom en så kallad mångproducentmodell. Syftet är att öka konkurrensen inom tjänsteproduktionen och att därigenom öka tjänsternas genomslag och kostnadseffektivitet samt att skapa nya möjligheter till affärsverksamhet. Bestämmelser om ordnandet och produktionen av tillväxttjänster på landskapsnivå, inbegripet service för rekrytering och kompetensutveckling, finns i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster. Enligt lagförslaget ska landskapet kunna producera sådana tillväxttjänster som omfattas av dess organiseringsansvar själv eller genom en dottersammanslutning, eller överlåta produktionen på en eller flera tjänsteproducenter. Landskapet ska kunna göra upp ett ramarrangemang eller upphandlingsavtal för tjänsteproduktionen genom att konkurrensutsätta tjänsteproducenterna i enlighet med lagen om offentlig upphandling och koncession eller genom att besluta om de allmänna villkoren för tjänsteproduktion och godkänna alla aktörer som uppfyller villkoren såsom tjänsteproducenter.

Landskapet kan låta en tjänsteproducent sköta produktionen och tillhandahållandet av sådan offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling som avses i den föreslagna lagen. Bestämmelser om sådana rekryteringstjänster som omfattas av landskapets organiseringsskyldighet finns i 16 § 2 mom. och bestämmelser om tjänsterna för kompetensutveckling finns i 17 §. Dessa tjänster är sådana som arbets- och näringsbyråerna redan nu kan köpa av olika

tjänsteproducenter. I 18 § föreskrivs det dessutom om andra tjänster som landskapen kan ordna. Till skillnad från nu kommer landskapet att kunna låta en tjänsteproducent sköta även bedömningen av en kunds, inbegripet en arbetssökandes, servicebehov samt anvisningen av kunder till tjänster. När det gäller serviceprocessen för arbetssökande kan man låta en tjänsteproducent sköta även utarbetandet och granskningen av sysselsättningsplaner liksom uppföljningen av hur planerna fullföljs. Landskapet ska också kunna ge en tjänsteproducent rätt att anvisa arbetssökande till sådan arbetsprövning som avses i 24 §. Tjänsteproducentens uppgifter inbegriper då rätt att ingå avtal om arbetsprövning med den arbetssökande och den som verkställer arbetsprövningen. Möjligheten att anskaffa åtgärder som gäller serviceprocessen av en tjänsteproducent ska beaktas i de paragrafer som gäller åtgärderna i fråga genom bestämmelser om att en tjänsteproducent ska kunna agera i stället för landskapet.

En tjänsteproducent ska kunna producera enskilda tjänster, såsom tillväxttjänstutbildning eller tjänster som stöder jobbsökningen, eller servicehelheter som består av flera olika tjänster. Landskapet ska kunna överföra ansvaret för en viss kundgrupps serviceprocesser på en tjänsteproducent, om landskapet anser det vara ändamålsenligt. Tjänsteproducenterna kan ha specialkompetens till exempel i fråga om arbetsförmedling inom en viss bransch eller främjande av sysselsättningen för en viss kundgrupp. Om det blir möjligt att överlåta uppgifter som gäller arbetssökandens serviceprocess på en tjänsteproducent blir det också möjligt att bättre än nu kunna genomföra så kallad resultatbaserad upphandling. Detta innebär att tjänsteproducentens arvode delvis eller till och med helt bestäms på grundval av om målet för tjänsten nås. Arvodet kan till exempel bindas till att kunden får arbete, vilket betyder att tjänsteproducenten ska kunna bedöma vilka tjänster den arbetssökande behöver för att kunna få arbete.

Landskapet kommer emellertid inte att kunna låta en tjänsteproducent sköta registreringen som arbetssökande, avslag av registrering eller uppgifter som gäller avslutande av jobbsökningar eller påföljdssystemet för utkomstskydd för arbetslösa. Landskapet ska själv fatta beslut även om antagningen av studerande till tillväxttjänstutbildning samt om avbrytandet av tjänster. Även en anmälan som gäller kommunens sysselsättningsskyldighet enligt 30 § och landskapets uppgifter i anslutning till omställningsskyddet enligt 33 § ska höra till landskapets myndighetsuppgifter.

När en tjänsteproducent sköter offentliga förvaltningsuppgifter ska producenten följa de allmänna förvaltningslagarna, såsom förvaltningslagen, språklagen (423/2003) och personuppgiftslagen (523/1999). Den föreslagna lagen innehåller inga bestämmelser om att dessa ska tillämpas, eftersom lagarna i fråga på grundval av sina egna bestämmelser om tillämpningsområdet ska iakttas av enskilda när de sköter offentliga förvaltningsuppgifter. I det föreslagna 2 mom. finns det emellertid bestämmelser om tillämpning av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och arkivlagen (831/1994) på tjänsteproducenter då de sköter uppgifter enligt den föreslagna lagen. Enligt 4 § 2 mom. i offentlighetslagen är tillämpningsområdet för den lagen begränsat så att det endast gäller enskilda som utför ett offentligt uppdrag och som utövar offentlig makt. För att det inte ska finnas någon oklarhet i hur offentlighetslagen ska tillämpas på tjänsteproducenternas verksamhet tas en uttrycklig bestämmelse om saken med i lagen. I 1 § 6 punkten i arkivlagen nämns ingen situation där ett offentligt uppdrag utförs på grundval av ett avtal som ingåtts med stöd av lagen. Därför ska även tillämpningen av arkivlagen utvidgas genom en uttrycklig bestämmelse, så att den omfattar tjänsteproducenter som sköter uppgifter enligt den föreslagna lagen.

I 2 mom. föreskrivs det dessutom om tillämpning av bestämmelserna om tjänsteansvar på personer som är anställda av en tjänsteproducent när de utför sådana uppgifter som avses i den föreslagna lagen. Tjänsteproducentens ansvar inbegriper straffrättsligt tjänsteansvar och skadeståndsrättsligt ansvar. Bestämmelserna behövs för att de villkor som 124 § i grundlagen ställer

i fråga om överföring av offentliga förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter ska uppfyllas.

4 §. *Tillhandahållande av service för kunder*. Landskapet ska ordna den offentliga servicen för rekrytering och kompetensutveckling så att den tillhandahålls både som tjänster som kunderna kan använda självständigt och som personliga tjänster. Bestämmelser om detta finns i 1 mom. När offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling tillhandahålls bör det beaktas att när tillväxttjänster ordnas bör man i första hand sträva efter verksamhetsmodeller som möjliggör ett digitalt tjänsteutbud och e-tjänster. Förutom ansikte mot ansikte kan personliga tjänster också tillhandahållas genom telefontjänster och olika tekniska lösningar såsom fjärrförbindelse med bild eller chat. Landskapet ska emellertid säkerställa att enskilda kunder har möjlighet att få personlig service även ansikte mot ansikte. I den föreslagna 5 § finns det en särskild bestämmelse om skyldigheten att säkerställa möjligheter till besök för att uträtta ärenden. Tjänsterna och möjligheterna att uträtta sitt ärende ska utformas på ett sådant sätt att de är tillgängliga i praktiken även med tanke på behoven hos dem som har en svag ställning på arbetsmarknaden.

I det föreslagna 1 mom. uttrycks dessutom principen om att service för rekrytering och kompetensutveckling som tillhandahålls som offentlig service ska vara avgiftsfri. Inte heller tjänsteproducenterna får ta ut avgifter av kunderna för tjänster som de producerar för landskapets räkning. Det får tas ut avgift för tjänster av kunderna enbart om det föreskrivs särskilt om detta. I den föreslagna lagen utgör sådan tillväxttjänstutbildning som avses i 23 § och som genomförs i form av gemensam anskaffning det enda undantaget. I detta fall deltar en arbetsgivare eller annan aktör som genomför anskaffningen tillsammans med landskapet i finansieringen.

Utgångspunkten när offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling tillhandahålls ska vara kundens behov av service. Bestämmelser om detta finns i 2 mom. Servicebehovet syftar på den bedömning av vilka tjänster en kund behöver som görs av landskapet eller tjänsteproducenten och genom vilka man på bästa sätt främjar tillgången på kunnig arbetskraft och att den enskilda kunden sysselsätts på den öppna arbetsmarknaden. Vid bedömningen av servicebehovet bör alltså inte bara den enskilda kundens behov beaktas, utan även det allmänna målet med den offentliga servicen för rekrytering och kompetensutveckling, vilket är att säkerställa tillgången på kunnig arbetskraft. Förutom ett möte ansikte mot ansikte kan man även använda sig av exempelvis telefon- och nättjänster vid bedömningen av servicebehovet. Servicebehovet ska också kunna bedömas digitalt. Vid bedömningen av den arbetssökandes behov av service utnyttjas redan nu ett automatiskt nätverktyg för bedömning av servicebehovet som utvecklats för detta ändamål.

Bedömningen av en enskild kunds servicebehov ska göras så att man i ett så tidigt skede som möjligt identifierar kundens behov av stöd för arbetsförmågan och rehabilitering. Vid behov kan bedömningen av servicebehovet inbegripa undersökningar och bedömningar av arbetsförmågan. Vid bedömningen av behovet av stöd för arbetsförmågan och rehabilitering kan expertisen inom landskapets social- och hälsovård samt företagshälsovården utnyttjas. Till stöd för bedömningen ska man liksom nu även kunna använda andra expertbedömningar, såsom exempelvis kartläggningar av kompetensen och yrkesskickligheten eller bedömningar av företagarfärdigheterna.

Paragrafens 3 mom. innehåller en bestämmelse om skyldighet att vägleda en kund till tjänster. Vägledning till en tjänst inbegriper också vägledning i fråga om att söka till en tjänst. Till exempel när det gäller tillväxttjänstutbildning ska ansökan liksom nu ske via antagning av studerande och det är det landskap som står för anskaffningen av utbildningen som har beslutanderätt i fråga om vem som tas in till utbildningen. Kunden har ingen subjektiv rätt till tjänster,

förutom då det gäller den rätt till service som en äldre arbetssökande som har varit arbetslös länge har enligt 30 §. Tillgången till en tjänst beror förutom på servicebehovet även på de resurser som landskapet har till sitt förfogande. När en arbetssökande vägleds till en tjänst bör det beaktas att hen i enlighet med den föreslagna 7 § har rätt att välja tjänsteproducent, om en tjänst som motsvarar hens servicebehov produceras av flera än en tjänsteproducent.

Om en kunds servicebehov kräver andra tjänster som ordnas av landskapet än tillväxttjänster eller kräver tjänster som ordnas eller produceras av någon annan aktör, ska kunden vid behov anvisas sådana tjänster. En enskild kund ska till exempel anvisas rehabilitering om det bedöms att hen behöver stöd för att förbättra sin arbetsförmåga, eller ekonomisk rådgivning eller skuldrådgivning om det bedöms att kunden behöver stöd för att reda ut sin ekonomiska situation. Anvisningen ska ske i samarbete med den som ordnar tjänsterna, så att kundens serviceprocess inte fördröjs. När en kund har blivit anvisad en annan myndighets eller aktörs tjänster innebär det inte att serviceprocessen i sin helhet överförs till den myndighetens eller aktörens ansvarsområde. Landskapet eller tjänsteproducenten ska i övrigt ordna de tjänster som svarar mot kundens servicebehov.

5 §. *Tillhandahållande av serviceställen*. Enligt den föreslagna paragrafen ska landskapet tillhandahålla serviceställen så att ärenden kan uträttas genom ett besök på ort och ställe. Eftersom registrering som arbetssökande är en ovillkorlig förutsättning för att man ska få en arbetslöshetsförmån måste landskapet säkerställa att de arbetssökande har möjlighet att inleda jobbsökningen inte bara via en nättjänst utan också genom ett personligt besök. En bestämmelse om detta finns i 1 mom. och syftet med bestämmelsen är att säkerställa att det är möjligt att inleda en jobbsökning även för de kunder som inte kan eller vill inleda sin jobbsökning via en nättjänst. Till exempel personer som inte har sådana koder som krävs för att identifiera sig i en nättjänst eller som på grund av en skada eller en funktionsnedsättning inte klarar av att använda nättjänster har ingen möjlighet att använda nättjänster. Användningen av en nättjänst kan också förhindras av att en person har bristfälliga färdigheter i fråga om att använda nättjänster. Serviceställena ska vara tillgängliga för alla enskilda kunder och en kund ska inte behöva ge en förklaring till varför hen inte har inlett sin jobbsökning i nättjänsten. Vid servicestället kan kunden vid behov även få handledning i hur man använder nättjänster. Vid serviceställena ska enskilda kunder också kunna få rådgivning och vägledning i fråga om sysselsättning och möjligheter till kompetensutveckling samt om tjänster.

Landskapet ska ordna ett tillräckligt antal serviceställen på sitt område så att det i praktiken är möjligt att inleda en jobbsökning genom ett personligt besök för personer som bor på olika ställen i landskapet. Serviceställena ska dessutom vara tillgängliga så att även rörelsehindrade och personer med sensoriska funktionshinder är i en jämlik position när de ska uträtta sina ärenden. Ett fysiskt serviceställe kan vara landskapets eget verksamhetsställe. Vid ordnandet av serviceställena kan landskapet genom att avtala om saken också utnyttja till exempel kommunens eller Folkpensionsanstaltens nät av verksamhetsställen eller serviceställena för den offentliga förvaltningens samservice. Begäran om registrering som arbetssökande ska emellertid kunna riktas endast till en person som står i tjänsteförhållande till landskapet.

I 2 mom. föreskrivs det om landskapets skyldighet att i samarbete med kommunerna och andra aktörer på dess område ordna serviceställen som är avsedda särskilt för unga personer. På dessa serviceställen ska de unga utan tidsbokning kunna få sektorsövergripande information samt personlig rådgivning, handledning och personligt stöd när det gäller studiemöjligheter, sysselsättning och livskompetens. På serviceställena ska det också tillhandahållas olika tjänster som är avsedda för unga. Med unga avses i detta sammanhang alla som är under 30 år. Andra aktörer som kan delta i ordnandet av tjänsterna förutom landskapet och kommunen är till exempel läroanstalter, Folkpensionsanstalten, företag och den så kallade tredje sektorn. Avsikten är att de serviceställen som riktar sig till unga ska fungera enligt den nuvarande

verksamhetsmodellen med Navigatorn såsom så kallade sektorsövergripande serviceställen med låg tröskel. Serviceställena kan också fungera som ställen där man kan inleda en jobbsökning.

Enligt 3 mom. ska landskapet också ordna möjlighet till personliga besök för arbetssökande som behöver sådan sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen som avses i den förslagna 2 § 5 punkten för att deras sysselsättning ska främjas. I praktiken kommer personlig service att vara den primära kontaktformen och servicekanalen för den största delen av kunderna inom den sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Landskapet ska i egenskap av den som ansvarar för ordnandet av tillväxttjänster och social- och hälsotjänster i samarbete med Folkpensionsanstalten ordna serviceställen för sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Landskapet och Folkpensionsanstalten ska också kunna komma överens om att andra aktörer, såsom exempelvis en kommun, deltar i ordnandet av samservice. Landskapet ska i den mån det är lämpligt kunna ordna sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen i anslutning till exempelvis social- och hälsocentraler eller landskapets affärsverk.

De aktörer som deltar i ordnandet av sådan service för unga som avses i 2 mom. och sådan sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen som avses i 3 mom. ska sinsemellan komma överens om hur kostnaderna för ordnandet av verksamheten ska delas.

I det föreslagna 4 mom. beaktas en situation där det i landskapet Nyland är en samkommun som har ansvaret för att ordna tillväxttjänster. Även om det är en samkommun som ansvarar för ordnandet av tillväxttjänster är det landskapet som i landskapet Nyland ska ordna social- och hälsotjänster. När samkommunen ordnar serviceställden för unga och den sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen ska den samarbeta med landskapet Nyland.

6 §. *Jämlikhet samt främjande av likvärdighet och jämställdhet*. Enligt det föreslagna 1 mom. är jämlikhet och opartiskhet principer som ska iakttas när offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling tillhandahålls. Landskapet och tjänsteproducenterna ska till exempel behandla arbetssökande som konkurrerar om samma arbetstillfällen jämlikt. Opartiskhet innebär att landskapet eller en tjänsteproducent inte får ställa sig på någondera partens sida exempelvis vid en tvist mellan en arbetsgivare och en anställd.

Eftersom en arbetslös arbetssökande enligt bestämmelserna i lagen om utkomstskydd för arbetslösa får vägra att ta emot ett jobb som berörs av strejk, lockout eller blockad utan att gå miste om sin arbetslöshetsförmån, ska landskapet eller tjänsteproducenten informera arbetssökanden om en arbetstvist som man känner till i samband med ett arbetserbjudande. Det föreslagna 1 mom. motsvarar i sak 1 kap. 7 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, men bestämmelsen formuleras på ett mera förpliktande sätt. Det finns inget särskilt omnämnande i bestämmelsen om skyldighet att informera om en arbetstvist i samband med personlig service. Detta förändrar inte nuläget, utan information om en på förhand känd arbetstvist ska ges i samband med ett arbetserbjudande oberoende av det sätt på vilket arbetserbjudandet görs. Om arbetserbjudandet ges i samband med personlig service, ska landskapet eller tjänsteproducenten informera arbetssökanden om möjligheten att vägra ta emot arbetet utan några påföljder som gäller utkomstskyddet för arbetslösa.

Den offentliga servicen för rekrytering och kompetensutveckling ska också beakta likvärdighet och jämställdhet. Enligt det föreslagna 2 mom. ska landskapet och tjänsteproducenten aktivt främja likvärdighet samt jämställdhet mellan könen då de tillhandahåller, utvecklar och informerar om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling. Bestämmelsen motsvarar 1 kap. 8 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

I 1 kap. 8 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice finns det dessutom en särskild bestämmelse om att offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska tillhandahållas på lika villkor och enligt samma principer oberoende av den enskilda kundens kön och de omständigheter som avses i 8 § 1 mom. i diskrimineringslagen. Dessutom ska arbets- och näringsmyndigheten presentera arbets- och utbildningsalternativ, lediga jobb och arbetssökande så att de enskilda kunderna har samma möjligheter att söka arbete, utvecklas yrkesmässigt och få utbildning oberoende av kön och de omständigheter som avses i 8 § 1 mom. i diskrimineringslagen. Det föreslås ingen motsvarande bestämmelse i lagen eftersom den skyldighet att främja jämställdhet och likvärdighet som avses i 1 mom. inbegriper de ovan nämnda aspekterna.

I sin verksamhet ska landskapet och tjänsteproducenten beakta det förbud mot diskriminering som uttrycks i 8 § 1 mom. i diskrimineringslagen. Enligt bestämmelsen får ingen diskrimineras på grund av ålder, ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, fackföreningsverksamhet, familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller någon annan omständighet som gäller den enskilde som person. Skyldigheten att främja likvärdighet och jämställdhet inbegriper förutom förbudet mot diskriminering även skyldighet att aktivt främja faktisk likvärdighet och jämställdhet. När tjänster tillhandahålls ska man i synnerhet beakta möjligheterna för personer som har en svag ställning på arbetsmarknaden, såsom personer med funktionsnedsättning, partiellt arbetsföra, äldre personer och personer som tillhör en etnisk minoritet, att tillhandahållas tjänster på lika villkor. Skyldigheten att aktivt främja likvärdighet inbegriper även positiv särbehandling, som syftar till att främja faktisk likvärdighet och att förebygga eller undanröja missförhållanden som beror på diskriminering på arbetsmarknaden.

7 §. *Valfrihet*. I 1 mom. finns det en bestämmelse om kundens rätt att välja tjänsteproducent. Rätten att välja tjänsteproducent gäller situationer där sådan service som svarar mot kundens servicebehov produceras av flera än en tjänsteproducent. Dessutom innehåller 1 mom. en informativ hänvisning till 27 § 2 och 3 mom. i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster, vilka gäller valfrihet. Enligt 2 mom. i den nämnda paragrafen får en kund av grundad anledning byta tjänsteproducent. Ett byte av tjänsteproducent kräver emellertid tillstånd av landskapet. Dessutom kan landskapet enligt 3 mom. i samma paragraf ålägga en kund att byta tjänsteproducent om kundens servicebehov har förändrats till exempel på grund av utdragen arbetslöshet.

I 2 mom. åläggs landskapet skyldighet att ge kunderna rådgivning och handledning i valet av tjänsteproducent. Landskapet ska ge kunderna tillräckligt med information både om rätten att välja tjänsteproducent och om tjänsteproducenterna och de tjänster dessa tillhandahåller, så att kunderna har faktiska möjligheter att kunna utnyttja sin valfrihet. Kunderna ska vid behov även ges stöd när de ska göra sitt val. Om en enskild kund av någon orsak inte använder sin valfrihet, även om hen skulle ha möjlighet till det, ska landskapet anvisa kunden en tjänsteproducent. Innan en tjänsteproducent anvisas ska landskapet emellertid se till att kunden har fått tillräckligt med handledning för att kunna göra ett val. Anvisandet av en tjänsteproducent gäller inga andra kunder än enskilda kunder.

2 kap. **Serviceprocessen för arbetssökande**

8 §. *Inledning av jobbsökning*. I 1 mom. föreskrivs det om inledandet av en jobbsökning. Jobbsökningen inleds på motsvarande sätt som nu i huvudsak elektroniskt i den för ändamålet avsedda nättjänsten. Förutom i nättjänsten kan en jobbsökning också inledas genom en personlig begäran om det hos det landskap där personen vill registrera sig som kund. En personlig begäran kan framföras i samband med ett personligt besök, men det kan också ske exempelvis via en fjärrförbindelse med bild eller per telefon. En personlig begäran innebär emeller-

tid att kundens identitet måste kunna säkerställas. Landskapet ska se till att information om var en jobbsökning kan inledas är lättillgänglig i landskapet.

Den arbetssökande ska kunna välja i vilket landskap hen registrerar sig som kund. Om den arbetssökande i samband med inledandet av en jobbsökning i nättjänsten inte meddelar i vilket landskap hen vill registrera sig som kund, styrs hen till det landskap där hen har sin hemort. Det landskap där den arbetssökande registreras som kund ska ansvara för arbetssökandens serviceprocess.

Inledandet av en jobbsökning förutsätter att en enskild kund inom den tid som landskapet bestämmer lämnar landskapet de intyg över sin yrkeskompetens, tid i arbetslivet, utbildning och arbetsförmåga som behövs för tillhandahållandet av offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling. Skyldigheten motsvarar till innehållet den gällande grunden för när en jobbsökning upphör att vara i kraft som finns i 2 kap. 1 § 2 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Eftersom sådana omständigheter är väsentliga för att ett ärende ska kunna inledas och en preliminär bedömning av den arbetssökandes servicebehov ska kunna göras, krävs det att de läggs fram redan i samband med att personen registrerar sig som arbetssökande. I praktiken meddelar arbetssökanden redan nu dessa uppgifter då hen registrerar sig som arbetssökande. Dessutom förutsätter registrering som arbetssökande att en enskild kund samtidigt som hen begär att en jobbsökning ska inledas meddelar landskapet sin postadress och eventuella andra kontaktuppgifter. För närvarande finns det bestämmelser om skyldigheten att meddela arbets- och näringsbyrån kontaktuppgifter i 2 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Eftersom kontaktuppgifter behövs för att man ska kunna hålla kontakt med den arbetssökande under serviceprocessens gång, föreslås det bestämmelser om denna skyldighet i den föreslagna lagen i stället för i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

I 2 mom. föreskrivs det om ytterligare villkor för att en utländsk medborgare eller statslös person som begär att en jobbsökning ska inledas ska kunna registreras som arbetssökande. Enligt det föreslagna 2 mom. förutsätter registreringen som arbetssökande av någon annan än en finländsk medborgare att personen i fråga på grundval av internationella avtal om arbetskraftens fria rörlighet som är förpliktande för Finland har rätt att komma till Finland för att söka arbete och förvärvsarbeta utan landskapets arbetskraftspolitiska prövning, eller att hen med stöd av ett uppehållstillstånd som inte är förenat med några begränsningar i fråga om arbetsgivaren har rätt att förvärvsarbeta i Finland.

Avtal om arbetskraftens fria rörlighet är avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EGT L 1, 3.1.1994) och fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen (FördrS 102−103/94), avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet, å andra sidan, om fri rörlighet för personer (FördrS 37−38/2002) samt överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad (FördrS 40/83). Medborgare i EU- och EES-stater samt deras familjemedlemmar, även om dessa inte skulle vara medborgare i EU- eller EES-stater, registreras som arbetssökande om de begär det. Även de villkor som anges i 1 mom. ska givetvis uppfyllas.

I likhet med nuvarande praxis ska även andra medborgare än medborgare i EU- eller EES-stater och deras familjemedlemmar kunna registreras som arbetssökande, under förutsättning att de har rätt att förvärvsarbeta på basis av ett uppehållstillstånd och att tillståndet inte är förenat med några begränsningar i fråga om arbetsgivaren. Med avseende på registreringen som arbetssökande har det ingen betydelse på vilka grunder uppehållstillståndet har beviljats. Begränsningar som gäller arbetsgivare och som kan hindra registreringen som arbetssökande kan gälla endast uppehållstillstånd för arbetstagare (A- eller B-uppehållstillstånd beviljat på grundval av arbete), men inte andra uppehållstillstånd. En begränsning av enbart yrkesområdet i ett uppehållstillstånd för arbetstagare utgör inte ett hinder för registrering som arbetssökande.

Det föreslagna 2 mom. motsvarar i sak 2 kap. 2 § 1 och 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. För att skapa klarhet i den nuvarande situationen tas det in en uttrycklig bestämmelse i 3 mom. om att ett beslut ska meddelas om avslag av registrering som arbetssökande. Avslag av registrering som arbetssökande kan bli aktuellt till exempel när en sådan utländsk medborgare som avses i 2 mom. som begär att en jobbsökning ska inledas inte har ett sådant uppehållstillstånd som krävs för arbete, eller om det uppehållstillstånd som beviljats är förenat med en begränsning som gäller arbetsgivaren. I en sådan situation som avses i den föreslagna 9 § 1 mom. 4 punkten, där en enskild kund inte förbinder sig till nödvändiga undersökningar och utvärderingar av arbetsförmågan, kan begäran att en jobbsökning ska inledas på nytt avslås. Eftersom en jobbsöknings giltighet är kopplad till erhållandet av en arbetslöshetsförmån, utgör meddelandet av beslutet en myndighetsuppgift för landskapet. Bestämmelser om ändringssökande i landskapets beslut finns i den föreslagna 41 §.

9 §. *Upphörande av jobbsökningens giltighet och inledande på nytt***.** I 1 mom. föreskrivs det om de grunder på vilka en jobbsökning upphör att vara i kraft för en arbetssökande som är registrerad som arbetssökande. Enligt den föreslagna 1 mom. 1 punkten upphör jobbsökningen liksom nu att vara i kraft om den arbetssökande meddelar att hen inte längre önskar hålla sin jobbsökning i kraft. Anmälan om avslutad jobbsökning ska göras till landskapet. Anmälan ska vanligtvis göras i nättjänsten.

Enligt 2 punkten i momentet upphör en jobbsökning att vara i kraft om arbetssökanden inte anlitar service hos landskapet eller tjänsteproducenten inom den tid som landskapet eller tjänsteproducenten har satt ut och på det sätt som de förutsätter. Enligt 3 punkten upphör giltigheten om arbetssökanden inte underrättar arbets- och näringsmyndigheterna eller tjänsteproducenten hur en plan har fullföljts och enligt 4 punkten om arbetssökanden inte deltar i sådana undersökningar eller utvärderingar av arbetsförmågan som är nödvändiga för att utreda servicebehovet. De undersökningar eller utvärderingar av arbetsförmågan som krävs av arbetssökanden ska ordnas och bekostas av landskapet eller tjänsteproducenten. De ovan nämnda grunderna för att avsluta en jobbsökning motsvarar 2 kap. 1 § 2 mom. 2, 4 och 5 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, men med tillägget att bestämmelserna även beaktar att åtgärder som gäller arbetssökandens serviceprocess också kan skötas av en tjänsteproducent.

Enligt det föreslagna 2 mom. upphör jobbsökningens giltighet för en utländsk arbetssökande också i det fall att det i personens arbetsrätt sker sådana förändringar som innebär att hen inte längre kan registreras som arbetssökande. En sådan situation blir aktuell exempelvis när ett tidsbegränsat uppehållstillstånd går ut eller förenas med en begränsning i fråga om arbetsgivaren. Bestämmelsen motsvarar 2 kap. 2 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Enligt gällande praxis avslutas inte en utländsk persons jobbsökning om personen ansöker om förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd innan tillståndet löper ut. Ifall fortsatt tillstånd inte beviljas och den utländska personen inte överklagar beslutet, avslutas jobbsökningen den sista dagen uppehållstillståndet är i kraft. Om en utlänning överklagar ett negativt beslut om fortsatt tillstånd, är jobbsökningen i kraft till dess att det meddelas ett lagakraftvunnet negativt beslut i ärendet eller ett nytt uppehållstillstånd löper ut.

Enligt det föreslagna 3 mom. är det landskapet som ska konstatera att en jobbsökning avslutas och en tjänsteproducent har ingen behörighet i detta hänseende. Om en arbetssökande till exempel försummar att vara i kontakt med tjänsteproducenten inom den tid och på det sätt som bestämts, ska landskapet innan jobbsökningen avslutas bedöma om de åtgärder som tjänsteproducenten krävde var ändamålsenliga med tanke på arbetssökandens serviceprocess. Om arbetssökanden försummar att delta i sådana undersökningar och utvärderingar av arbetsför-

mågan som tjänsteproducenten kräver, ska landskapet bedöma om undersökningarna och utvärderingarna är nödvändiga för bedömningen av servicebehovet. Landskapet ska höra den arbetssökande i enlighet med förvaltningslagen innan jobbsökningen avslutas. Om grunden för att en jobbsökning ska upphöra är sådan försummelse av en åtgärd som tjänsteproducenten kräver av arbetssökanden som avses i 1 mom. 2−3 punkten, upphör jobbsökningen dagen efter den dag då landskapet konstaterade försummelsen. Den dag då myndigheten konstaterar försummelsen är jobbsökningen ännu ikraft. Om det enligt landskapets bedömning finns grund för att jobbsökningen ska upphöra ska landskapet avsluta jobbsökningen och lämna ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa till den som betalar arbetslöshetförmånen. Landskapet meddelar inget beslut om avslutad jobbsökning, vilket inte heller arbets- och näringsbyrån gör i nuläget.

Det föreslagna 3 mom. innehåller även en bestämmelse om tjänsteproducentens skyldighet att utan dröjsmål underrätta landskapet om omständigheter som kan påverka en jobbsöknings giltighet. Förutom sådana försummelser av den arbetssökande som avses i 1 mom. 2—4 punkten ska tjänsteproducenten underrätta landskapet om villkoren för att en utländsk person ska kunna vara registrerad som arbetssökande inte längre uppfylls. Tjänsteproducenten kan få kännedom om en sådan omständighet i samband med skötseln av arbetssökandens serviceprocess. I 3 mom. finns det också ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om när en tjänsteproducent ska lämna anmälan och om de uppgifter som ska ingå i anmälan. För att tjänsteproducenternas anmälningar ska innehålla tillräckligt med uppgifter till grund för myndighetens bedömning och för att den administrativa bördan inte ska bli onödigt stor för tjänsteproducenterna när de ska bestämma innehållet i en anmälan, ska innehållet i en anmälan fastställas i en förordning. Sådana uppgifter som ska anmälas är åtminstone vilka åtgärder som krävts av den arbetssökande och inom vilken tid, samt det centrala innehållet i servicebehovet. Anmälningarna ska i praktiken lämnas via en nättjänst.

Om den arbetssökandes jobbsökning inte längre är i kraft kan jobbsökningen inledas på nytt genom en begäran om det via nättjänsten eller personligen hos landskapet. Om jobbsökningens giltighet har upphört på grund av att den arbetssökande inte har deltagit i sådana undersökningar och utvärderingar av arbetsförmågan som enligt landskapets uppfattning är nödvändiga för att utreda hens servicebehov, är villkoret för att jobbsökningen ska inledas på nytt att kunden då hen ber att jobbsökningen ska inledas på nytt förbinder sig att delta i de aktuella undersökningarna och utvärderingarna. En bestämmelse om detta finns i det föreslagna 4 mom. och den motsvarar i sak 2 kap. 1 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

10 §. *Information som ska lämnas till arbetssökande.* Paragrafen innehåller bestämmelser om landskapets eller tjänsteproducentens skyldighet att informera den arbetssökande. Enligt det föreslagna 1 mom. ska den arbetssökande i samband med att en jobbsökning inleds eller utan dröjsmål därefter informeras om omständigheter som hänför sig till jobbsökningen. Den arbetssökande ska informeras om till exempel sysselsättningssituationen vad gäller uppgifter som hen är intresserad av samt om arbetstillfällen där någon med den arbetssökandes kompetens kunde få arbete. Den arbetssökande ska också informeras om den service för rekrytering och kompetensutveckling som står till buds samt om villkoren för jobbsökningens giltighet och om omställningsskyddet.

I det föreslagna 2 mom. finns det bestämmelser om omständigheter som den arbetssökande vid behov också ska informeras om utöver det som anges i 1 mom. Informationsskyldigheten gäller andra tjänster som kan främja den arbetssökandes sysselsättning. Landskapet ska vid behov informera den arbetssökande om till exempel lönesubventioner, startpeng eller studiemöjligheter. Den arbetssökande ska vid behov informeras även om ansökan om arbetslöshetsförmån och om de skyldigheter som utgör arbetskraftspolitiska förutsättningar för att man ska

få en arbetslöshetsförmån. Informationen om de skyldigheter som ansluter sig till arbetslöshetsförmåner gäller för de arbetssökande som meddelar att de ansöker om en arbetslöshetsförmån.

Paragrafen motsvarar till den del som gäller innehållet i informationen till den arbetssökande i huvudsak 2 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Informationsskyldigheten ska emellertid inte bindas till den arbetssökandes arbetslöshet, eftersom begreppet arbetslös såsom villkor för att få en arbetslöshetsförmån skiljer sig från begreppet arbetslös enligt den föreslagna lagen. Alla de som ska betraktas som arbetslösa enligt den föreslagna lagen är inte sådana arbetslösa som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och därmed berättigade till arbetslöshetsförmån. Information om skyldigheterna i anslutning till en arbetslöshetsförmån behöver till exempel inte ges om den arbetssökande meddelar att hen inte ansöker om en arbetslöshetsförmån eller om det är helt klart att den arbetssökande inte har rätt till arbetslöshetsförmån.

Paragrafen anger inte på vilket sätt informationen ska ges. Den största delen av de arbetssökande får numera informationen elektroniskt, men den ska vid behov kunna ges på något annat sätt, till exempel genom att det ordnas informationsmöten.

11 §. *Bedömning av arbetssökandes servicebehov*. Enligt 2 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska arbetssökandens servicebehov bedömas genom en intervju med den arbetssökande. I 2 kap. 4 § i lagen föreskrivs det om tidsfristerna för ordnande av en intervju. Arbets- och näringsmyndigheten ska ordna en första intervju inom två veckor efter att jobbsökningen inletts, om det inte med beaktande av arbetssökandens situation är uppenbart onödigt. Arbets- och näringsmyndigheten ska ge arbetssökanden möjlighet till senare regelbundet återkommande intervjuer enligt arbetssökandens servicebehov. En intervju med den arbetslösa arbetssökande ska dock alltid ordnas när arbetslösheten varat i tre månader utan avbrott och därefter alltid efter att arbetssökanden varit arbetslös i tre månader utan avbrott.

I det föreslagna 1 mom. föreskrivs det om tidsfrister för bedömningen av arbetssökandens servicebehov. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska arbetssökandens servicebehov bedömas inom två veckor efter det att jobbsökningen inletts. En sådan bedömning ska i regel göras för alla som inleder en jobbsökning. I sak motsvarar detta nuvarande praxis. I nuläget har det ansetts uppenbart onödigt att ordna en första intervju om den arbetssökande haft kännedom om att hen till exempel kommer att inleda ett jobb eller en föräldraledighet inom tre månader från jobbsökningens början. I sådana fall har man utan en intervju och utifrån de uppgifter som arbetssökanden gett bedömt att personen inte är i behov av sakkunnigtjänster.

För en invandrare som anmäler sig som arbetssökande och som har rätt till en inledande kartläggning enligt lagen om främjande av integration ska bedömningen av servicebehovet ske i samband med den inledande kartläggningen. Vid ordnandet av den inledande kartläggningen ska lagen om främjande av integration följas.

Vid behov ska det göras en ny bedömning av den arbetssökandes servicebehov. Till exempel den arbetssökande själv kan begära att få en ny bedömning av servicebehovet om situationen förändras. Servicebehovet ska emellertid alltid bedömas på nytt senast när arbetssökandens arbetslöshet har varat i tre månader utan avbrott sedan den föregående bedömningen av servicebehovet. Den oavbrutna arbetslösheten ska bedömas utifrån definitionen av arbetslös i 2 § 3 punkten. Den föreslagna definitionen av arbetslös täcker in alla de arbetssökande som inte arbetar eller studerar på heltid. Till skillnad från nu ska bedömningen av servicebehovet göras regelbundet även när det gäller exempelvis arbetssökande som arbetar deltid och vars arbetstid är över fyra timmar i veckan samt personer som arbetar med ett så kallat nollavtal och som de

facto inte erbjuds heltidsarbete. En oavbruten arbetslöshet avbryts av arbete eller studier på heltid som varar över två veckor.

Bedömningen av servicebehovet måste inte uttryckligen ske under en intervju. Detta gör det möjligt att utveckla de metoder som används vid bedömningen. Enligt en uttrycklig bestämmelse i det föreslagna 4 § 2 mom. kan bedömningen av servicebehovet ske digitalt. Den första bedömningen av servicebehovet ska också i regel ske digitalt i den för ändamålet avsedda nättjänsten. Den arbetssökande ska delta i bedömningen av hens servicebehov genom att i nättjänsten lämna de uppgifter som behövs för bedömningen. Om arbetssökandens kompetens och färdigheter att söka jobb bedöms vara uppdaterade och bedömningen är att det inte finns några hinder för att hen ska få arbete, hänvisas arbetssökanden till att söka jobb på egen hand och att på egen hand använda de tjänster som finns till förfogande. Den arbetssökande kan, om hen vill, be om att personligen få en bedömning av servicebehovet med en sakkunnig.

Utifrån den digitala bedömningen av servicebehovet kan den arbetssökande också hänvisas direkt till en tjänst eller vid behov till en närmare bedömning av servicebehovet. Den närmare bedömningen av servicebehovet görs av landskapet eller tjänsteproducenten, vid behov tillsammans med någon annan aktör eller sektorsövergripande. En närmare bedömning av servicebehovet är nödvändig exempelvis då den arbetssökande utifrån den digitala bedömningen av servicebehovet löper risk för långtidsarbetslöshet eller har ett behov av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen, eller om bedömningen av hens servicebehov kräver en närmare utredning av arbetsförmågan. Om det vid bedömningen av servicebehovet framkommer behov av stöd för arbetsförmågan och rehabilitering, ska landskapet eller tjänsteproducenten hänvisa den arbetssökande till en social- och hälsocentral eller aktör på landskapsnivå för en bedömning av arbets- och funktionsförmågan samt behovet av rehabilitering.

Det sätt på vilket kunden ska vara i kontakt med landskapet eller tjänsteproducenten bestäms utifrån vad som är lämpligt och ändamålsenligt för varje kund. Även om det i bestämmelsen inte uttryckligen krävs att bedömningen av servicebehovet ska ske i en intervju kan ett personligt möte med kunden vara viktigt genast i början av arbetslösheten, i synnerhet om arbetslösheten blir långvarig. Landskapet eller tjänsteproducenten ska sträva efter att identifiera de arbetssökande som behöver personligt stöd och vägledning genast i början av arbetslösheten. Landskapet och tjänsteproducenten ska ge möjlighet till personliga besök även för sådana personer som upplever att de behöver det eller som landskapet eller tjänsteproducenten anser att det är nödvändigt att man möter ansikte mot ansikte. Till exempel när det gäller unga eller långtidsarbetslösa är det oftast ändamålsenligt med ett möte ansikte mot ansikte.

Enligt 2 mom. ska faktorer som inverkar på den arbetssökandes sysselsättning utredas vid bedömningen av servicebehovet. När servicebehovet bedöms ska bland annat arbetssökandens yrkesskicklighet, arbetsförmåga och färdigheter att söka arbete utredas och bedömas i relation till personens sysselsättningsmål. I samband med bedömningen av servicebehovet ska det även göras en bedömning av den arbetslösas möjligheter att få arbete på den öppna arbetsmarknaden samt av sannolikheten för att arbetslösheten blir långvarig. Vid senare bedömningar av servicebehovet ska det även göras bedömningar av jobbsökningens resultat och av hur sysselsättningsplanen eller en ersättande plan har fullföljts. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i det väsentliga den bestämmelse om innehållet i en intervju med en arbetssökande som finns i 2 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

I artikel 22 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (den allmänna dataskyddsförordningen) föreskrivs det om den registrerades principiella rätt att inte bli föremål för ett beslut som enbart grundas på automatiserad behandling av personuppgifter. Denna rätt tillämpas emellertid

inte om beslutet tillåts enligt en medlemsstats nationella rätt som även fastställer lämpliga åtgärder till skydd för den registrerades rättigheter, friheter och berättigade intressen.

En sådan bedömning av servicebehovet som avses i förslaget är inte ett beslut. Den innehåller inget avgörande som gäller en persons rättigheter eller skyldigheter utan är en kartläggning och bedömning av den arbetssökandes situation och behov av tjänster. Följaktligen är det inte fråga om sådant beslutsfattande grundat på automatiserad behandling av personuppgifter som avses i den allmänna dataskyddsförordningen. Eftersom det ändå är fråga om sådan automatiserad behandling av personuppgifter som fastställer vilka tjänster som i första hand ska erbjudas en person, är det nödvändigt att bestämmelserna bedöms i förhållande till bestämmelserna om profilering i den allmänna dataskyddsförordningen.

I det föreslagna 4 § 2 mom. konstateras det uttryckligen att bedömningen av servicebehovet även kan göras digitalt. Enligt artikel 22 i den allmänna dataskyddsförordningen får beslut som grundas på automatiserad behandling av personuppgifter inte grunda sig på de särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9.1 i förordningen, såsom hälsovårdsuppgifter. Ett undantag till detta är en situation där artikel 9.2 a eller g gäller och lämpliga åtgärder som ska skydda den registrerades berättigade intressen har vidtagits. En aspekt som ska bedömas i samband med sådan digital bedömning av servicebehovet som avses i förslaget är den arbetssökandes arbetsförmåga, och vid bedömningen av den krävs det också behandling av vissa hälsovårdsuppgifter.

I artikel 9.2 a i förordningen föreskrivs det om behandling på grundval av den registrerades uttryckliga samtycke. I skäl 43 i den allmänna dataskyddsförordningen förhåller man sig reserverat till att samtycke används som grund för behandling i situationer där den personuppgiftsansvarige är en myndighet. I de situationer som avses i propositionen är den personuppgiftsansvarige en myndighet. I led g i artikeln förutsätts det vidare att behandlingen är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse på grundval av medlemsstatens nationella rätt. Enligt förslaget är ett sådant viktigt allmänt intresse främjandet av sysselsättningen, och närmare bestämt främjandet av den registrerades sysselsättning. I led g förutsätts det också att behandlingen ska stå i proportion till det eftersträvade syftet, vara förenlig med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen.

I skäl 71 i den allmänna dataskyddsförordningen behandlas profilering och när profilering ska vara tillåten. Enligt detta skäl bör beslutsfattande grundat på profilering tillåtas bland annat när det uttryckligen beviljas genom unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av. Denna form av uppgiftsbehandling bör under alla omständigheter omgärdas av lämpliga skyddsåtgärder, som bör inkludera specifik information till den registrerade och rätt till mänskligt ingripande, att framföra sina synpunkter, att erhålla en förklaring till det beslut som fattas efter sådan bedömning och att överklaga beslutet. Sådana åtgärder bör inte gälla barn.

Även om den första bedömningen av servicebehovet i regel kommer att ske digitalt ska en enskild kund kunna begära att få sitt servicebehov bedömt tillsammans med någon av landskapets sakkunniga eller en tjänsteproducent. Följaktligen finns det ett alternativ till sådan bedömning av servicebehovet som grundar sig på automatiserad databehandling och en enskild kund kan kräva mänsklig medverkan i behandlingen av sina uppgifter. En central del av även den digitala bedömningen av servicebehovet är att i enlighet med det föreslagna 11 § 2 mom. utreda arbetssökandens egna mål i fråga om arbete och kompetensutveckling. På så sätt kommer arbetssökanden att ha möjlighet att påverka bedömningen. Med stöd av vad som sagts kan det konstateras att även om det i fråga om de föreslagna bestämmelserna inte handlar om sådant beslutsfattande grundat på automatiserad databehandling som avses i den allmänna data-

skyddsförordningen, dvs. profilering, bedöms bestämmelserna uppfylla de krav vad gäller profilering som finns i den allmänna dataskyddsförordningen. Eftersom det ändå inte är fråga om ett beslut, kommer det inte att vara möjligt att överklaga en bedömning av servicebehovet.

12 §. *Sysselsättningsplan*. I det föreslagna 1 mom. föreskrivs det om den arbetssökandes rätt till en sysselsättningsplan. Rätten till en sysselsättningsplan ska gälla arbetslösa och sådana arbetssökande som omfattas av omställningsskyddet enligt 33 §.

Sysselsättningsplanen ska utarbetas i samband med bedömningen av servicebehovet. Planen ska ses över i samband med bedömningen av servicebehovet så att den motsvarar servicebehovet. Om tjänsteproducenten ansvarar för bedömningen av servicebehovet hör även utarbetandet av planen till tjänsteproducentens skyldigheter. Det föreslagna 1 mom. innehåller också en hänvisning till planer som ersätter en sysselsättningsplan. I lagen om främjande av integration kommer det att finnas bestämmelser om invandrares rätt till en integrationsplan och i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte finns det bestämmelser om rätten till en aktiveringsplan för en person som länge varit arbetslös.

Det föreslagna 2 mom. gäller innehållet i en sysselsättningsplan. Sysselsättningsplanen ska innehålla den arbetssökandes egna mål för arbete eller utbildning samt en överenskommelse om jobbsökningen och tjänster enligt den arbetssökandes servicebehov som ökar den arbetssökandes möjligheter till sysselsättning. Utöver offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling kan man tillsammans med den arbetssökande även komma överens om andra tillväxttjänster som ordnas av landskapet, såsom exempelvis främjande av sysselsättningen med hjälp av lönesubventionering eller ansökan om startpeng. Tillsammans med arbetssökanden kan man också komma överens om att hen ska söka sig till en arbetskraftsutbildning enligt lagen om yrkesutbildning eller till frivilliga studier. Dessutom kan man komma överens med den arbetssökande om andra tjänster som ökar hens arbetsmarknadsfärdigheter och arbets- och funktionsförmåga samt åtgärder för att utreda arbetsförmågan och hälsotillståndet. I planen kan det även antecknas om arbetssökanden eventuellt har behov av särskilt stöd. Behovet av särskilt stöd kan hänföra sig till exempelvis en skada eller sjukdom som den arbetssökande har eller till hens sociala situation, och det kan innebära att servicen inbegriper till exempel individuellt stöd och vägledning.

Det att man har kommit överens om tjänster i en plan ger inte arbetssökanden rätt till tjänsterna i fråga. Enligt den föreslagna 15 § är landskapet och tjänsteproducenten emellertid skyldiga att stödja genomförandet av planen.

Landskapet eller tjänsteproducenten ska i sysselsättningsplanen komma överens om hur man följer upp hur planen genomförs. Om landskapet eller tjänsteproducenten kräver någon annan utredning än den arbetssökandes anmälan om genomförandet ska detta villkor noteras i planen. En bestämmelse om detta finns i 3 mom.

13 §. *Sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättning*. Med behov av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen avses en situation där främjandet av den arbetslösas sysselsättning kräver en samordning av social- och hälsotjänster eller sådana rehabiliteringstjänster som hör till Folkpensionsanstaltens organiseringsansvar med offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling eller andra tillväxttjänster som främjar sysselsättningen. Samordning av tjänster behövs när det krävs ett nära samarbete mellan olika aktörer för att den arbetslösas situation ska avancera. Om landskapet eller tjänsteproducenten i samband med en bedömning enligt 11 § av den arbetssökandes servicebehov upptäcker att den arbetslösa har behov av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen, ska den arbetslösas servicebehov utvärderas på ett sektorsövergripande sätt och tjänsterna samordnas i samarbete med landskapets social- och hälsovård samt vid behov Folkpensionsanstalten.

I det föreslagna 1 mom. finns det bestämmelser om när den arbetslösas behov av sektorsövergripande service senast ska bedömas. Enligt 1 punkten ska behovet av sektorsövergripande service för en arbetssökande som är under 25 år bedömas senast när hen har varit arbetslös i sex månader utan avbrott. Enligt 2 punkten ska behovet av sektorsövergripande service för andra unga personer än de som avses i 1 punkten bedömas senast när de har varit arbetslösa utan avbrott i 12 månader. Om den arbetslösas behov av sektorsövergripande service inte har bedömts tidigare, till exempel på grund av att arbetslösheten inte har varit utan avbrott, ska behovet enligt den föreslagna 3 punkten bedömas senast när den arbetslösa har fått arbetsmarknadsstöd på grundval av arbetslöshet i 300 dagar. Den arbetslöshet som avses i 1 och 2 punkten ska bedömas utifrån definitionen av arbetslös i 2 § 3 punkten i den föreslagna lagen. Betalningen av sådant arbetsmarknadsstöd som avses i 3 punkten bestäms däremot utifrån definitionen av arbetslös i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Som arbetsmarknadsstöd som betalats ut för tiden för arbetslöshet räknas emellertid inte arbetsmarknadsstöd som betalats ut för tiden för en sådan sysselsättningsfrämjande tjänst som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

De tidsfrister som föreslås för när behovet av sektorsövergripande service senast ska bedömas motsvarar till innehållet i huvudsak 2 § 2 mom. i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Formuleringarna i bestämmelsen förtydligas emellertid och punkternas ordningsföljd ändras kronologiskt. Bestämmelsen gäller de tidpunkter då landskapet eller tjänsteproducenten senast uttryckligen ska ägna uppmärksamhet åt behovet av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Bestämmelsen hindrar inte landskapet eller tjänsteproducenten från att bedöma behovet av sektorsövergripande service redan innan de tidsfrister som nämns har löpt ut. Landskapet och tjänsteproducenten ska också sträva efter att identifiera behovet av samordnade tjänster redan i ett så tidigt skede som möjligt.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska landskapet eller tjänsteproducenten som sektorsövergripande samarbete samordna tjänsterna för en arbetslös person som behöver sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Det är landskapet som ska ansvara för samordningen av tjänsterna, och landskapet ska samarbeta med dem som ordnar och producerar andra tjänster. Även Folkpensionsanstalten och andra som deltar i verksamheten kan begära en sektorsövergripande utvärdering av en arbetslös persons servicebehov om de bedömer att det behövs. I den föreslagna lagens 37 § finns det bestämmelser om landskapets, tjänsteproducentens och Folkpensionsanstaltens rätt att få sådan information som behövs för ordnandet av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och för att servicen ska kunna tillhandahållas den arbetslösa.

Enligt 3 mom. ska det utarbetas en sektorsövergripande sysselsättningsplan för en arbetslös person som har behov av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. I planen kommer man överens om den offentliga service för rekrytering och kompetensutveckling, de andra tillväxttjänster samt de social-, hälso- och rehabiliteringstjänster som följer av den arbetslösas servicebehov. Om den arbetslösas servicebehov förutsätter sådana rehabiliteringstjänster som Folkpensionsanstalten tillhandahåller ska Folkpensionsanstalten delta i utarbetandet av planen. En sektorsövergripande tjänstehelhet som främjar sysselsättningen kan utöver sådana tillväxt-, social- och hälsotjänster som ordnas av landskapet samt rehabiliteringstjänster som ordnas av Folkpensionsanstalten även omfatta tjänster som hör till andra aktörers organiseringsansvar. Sådana tjänster kan exempelvis vara tjänster som ordnas av kommunerna och som främjar sysselsättningen. I planen ska det också avtalas om uppföljningen av planen samt om ansvaret för dem som deltar i utarbetandet av planen vad gäller uppföljningen.

14 §. *Skyldigheter för arbetslösa*. Paragrafens bestämmelser om skyldigheterna för arbetslösa motsvarar i huvudsak 2 kap. 8 § i den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företags-

service. Enligt 1 mom. har den som är arbetslös en allmän skyldighet att aktivt söka arbete och utbildning. En arbetslös ska också delta i utvärderingen av sitt servicebehov och i utarbetandet och granskningen av en sysselsättningsplan. En ny skyldighet som ingår i 1 mom. är att den arbetslösa ska hålla sin postadress och eventuella övriga kontaktuppgifter uppdaterade. Den arbetslösa ska meddela ändringar i sin postadress och eventuella övriga kontaktuppgifter. Till exempel arbetserbjudanden och olika kallelser skickas till den adress som arbetssökanden har uppgett.

Enligt 2 mom. ska en arbetslös följa den sysselsättningsplan, integrationsplan eller aktiveringsplan som utarbetats för hen. Den arbetslösa ska också söka sig till och delta i sådan service som främjar hens sysselsättning och arbetsmarknadsfärdigheter. Även underrättelser om hur planen har fullföljts inom den tidsfrist och på det sätt som landskapet eller tjänsteproducenten har bestämt ska höra till arbetssökandens skyldigheter.

I 3 mom. finns det en informativ hänvisning till lagen om utkomstskydd för arbetslösa, där det föreskrivs om arbetssökandens rätt att få arbetslöshetsförmån.

15 §. *Landskapets och tjänsteproducentens skyldigheter*. De skyldigheter som landskapet har enligt 1 mom. motsvarar i huvudsak de skyldigheter som arbets- och näringsbyrån har enligt 2 kap. 9 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Landskapet ska inom ramen för de disponibla anslagen erbjuda arbete och utbildning samt ordna sådan service som ingår i sysselsättningsplanen. Landskapet ska också följa hur sysselsättningsplanen genomförs och bidra till att serviceprocessen framskrider.

Eftersom även en tjänsteproducent kan ha uppgifter som gäller en arbetssökandes serviceprocess föreskrivs det i 2 mom. om tjänsteproducentens skyldighet att för sin del bidra till att serviceprocessen framskrider. En tjänsteproducent som sköter en arbetssökandes serviceprocess är till exempel skyldig att bedöma den arbetslösas servicebehov med de intervall som föreslås i 11 §. Tjänsteproducenten ska också följa hur sysselsättningsplanen fullföljs. Med stöd av den andra meningen som föreslås i momentet avgörs det om en uppgift som föreskrivs i lagen ska höra till landskapet eller tjänsteproducenten. Den centrala tanken med bestämmelsen är att avtalet mellan landskapet och tjänsteproducenten och 2 mom. tillsammans ska bilda en helhet som ska ligga till grund för avgörandet om en uppgift enligt lagen ska skötas av landskapet eller tjänsteproducenten.

Tjänsteproducenten ska också fullgöra de skyldigheter enligt den föreslagna lagen som hör ihop med de tjänster som tjänsteproducenten producerar, såsom exempelvis skyldigheten att meddela landskapet att det finns sådana grunder för avbrytande av en tjänst som avses i 35 § 1 mom.

I 3 mom. föreskrivs det om landskapets ansvar gentemot kunden om landskapet har överlåtit uppgifter som gäller arbetssökandens serviceprocess åt en tjänsteproducent. Om tjänsteproducenten försummar sina uppgifter är det landskapet som ansvarar för att åtgärderna genomförs. Bestämmelsen sporrar landskapet att se till att det finns tillräckliga garantier för att säkerställa att tjänsteproducentens skyldigheter fullgörs, eftersom ansvaret gentemot kunden ligger hos landskapet om tjänsteproducenten försummar sina uppgifter. Landskapets ansvar begränsar sig emellertid till uppgifter enligt lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling och uppgifter som föreskrivits med stöd av den lagen.

3 kap. **Offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling**

16 §. *Rekryteringstjänster och internationell rekrytering*. I paragrafen föreskrivs det om rekryteringstjänster, med vilket man avser i huvudsak sådan arbetsförmedlingsservice som avses i 3

kap. 2 § i den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Rekryteringstjänster är tjänster för både arbetssökande och dem som söker arbetstagare och målet med dem är att fylla lediga platser och att arbetssökande snabbt ska få arbete. Rekryteringstjänsterna för arbetssökande ska inte bara beakta arbete i arbetsavtals- eller tjänsteförhållanden utan även andra former av arbete, såsom företagsverksamhet och andra möjligheter till självsysselsättning.

Sådana rekryteringstjänster som ska ordnas i varje landskap definieras i 2 mom. Enligt den föreslagna 2 mom. 1 punkten ska förmedling av information om tillgång på kunnig arbetskraft och om arbetstillfällen höra till de rekryteringstjänster som landskapet ordnar. I detta syfte ska annonser om lediga arbetstillfällen och kompetensprofiler för arbetssökande publiceras på den nationella serviceplattformen för arbetsförmedling, det så kallade Arbetsmarknadstorget. Enligt 2 punkten ska de som söker arbetstagare ha tillgång till rådgivning och handledning om rekrytering och likaså ska arbetssökande ges rådgivning och handledning om jobbsökning. Till rekryteringstjänsterna hör enligt den föreslagna 3 punkten även samordning av arbetstillfällen och arbetssökande på så sätt att landskapet eller tjänsteproducenten aktivt strävar efter att hitta arbete som är lämpligt för arbetssökanden och som motsvarar hens kunnande och arbetsförmåga, liksom kunnig arbetskraft för den som söker arbetstagare. Samordning av arbetstillfällen och arbetssökande inbegriper arbetserbjudanden som är bindande för den arbetssökande till dem som söker arbete och presentation av arbetssökande för arbetsgivare. Även arbetsmarknadstorget kommer automatiskt att samordna arbetssökande och arbetstillfällen. De annonser som arbetsmarknadstorget automatiskt förmedlar till de arbetssökande kommer inte vara sådana arbetserbjudanden som är bindande för de arbetssökande. Detta betyder att en arbetssökande inte är skyldig att reagera på en annons under hot om påföljder som gäller utkomstskyddet för arbetslösa vid vägran att ta emot arbete.

I 3 mom. finns det en informativ hänvisning till Euresförordningen (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/589 om ett europeiskt nätverk för arbetsförmedlingar (Eures), om arbetstagares tillgång till rörlighetstjänster och om ytterligare integration av arbetsmarknaderna samt om ändring av förordningarna (EU) nr 492/2011 och (EU) nr 1296/2013). Eftersom det föreskrivs om internationell arbetsförmedling inom Europeiska unionen och Europiska ekonomiska samarbetsområdet i Euresförordningen är det inte aktuellt med någon nationell lagstiftning. Den nationella lagstiftningen omfattar däremot sådan arbetsförmedling som kan erbjudas dem som söker arbetstagare till Finland från andra länder än de som omfattas av Euresförordningens tillämpningsområde, det vill säga så kallade tredjeländer, eller som söker arbetstagare från Finland till sådana länder. Bestämmelser om sådan internationell arbetsförmedling som gäller så kallade tredjeländer som avses ovan ska liksom nu utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §. *Tjänster för kompetensutveckling*. Enligt 1 mom. ska landskapet ordna tjänster för kompetensutveckling för att trygga tillgången på kunnig arbetskraft. Yrkes- och karriärvägledning samt tillväxttjänstutbildning ska höra till de tjänster för kompetensutveckling som landskapet ordnar.

Genom vägledning för yrkesval och karriär stöder man enskilda kunder när det gäller planeringen av utbildning och arbetskarriär, en smidigare övergång mellan olika faser, förbättrandet av deras sysselsättningsförutsättningar, utvecklandet av deras kompetens och sysselsättningen. Bestämmelser om vägledning för yrkesval och karriär finns i det föreslagna 2 mom. och de motsvarar i huvudsak 4 kap. 3 § i den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Vägledningen för yrkesval och karriär för enskilda kunder stöder också tillgången på kunnig och motiverad arbetskraft för företag och andra arbetsgivare.

Vägledningen för yrkesval och karriär inbegriper en helhetsbedömning av kundens situation samt personlig vägledning eller träning. Målet med vägledningen är realistiska lösningar för utbildning och arbetskarriär. Vägledningen för karriär kan inbegripa stöd till en person som ska göra upp en egen karriärsplan och utveckla sina karriärplaneringsfärdigheter. Genom personlig vägledning hjälper man kunden att identifiera sina förutsättningar, inlärningsfärdigheter, lämplighet och yrkesmässiga målsättningar och att bedöma dessa i förhållande till utbildnings- och jobbmöjligheter. Utgångspunkten för den personliga vägledningen ska vara den enskilda kundens egen aktivitet. Vägledningen ska kunna kompletteras med andra tjänster som stöder klarläggandet av alternativ för yrkesval och karriär, sökning till yrkesutbildning och utvecklingen av arbetslivsfärdigheter, eller genom vilka man undersöker arbetsförmågan eller behovet av rehabilitering. Vägledningen för yrkesval och karriär kan också tillhandahållas sektorsövergripande som ett avtalsbaserat nätverkssamarbete.

Vägledningen för yrkesval och karriär omfattar även informationsförmedling och rådgivning i fråga om utbildningsmöjligheter och andra möjligheter till kompetensutveckling, arbetsmarknader, branscher och yrken, inledande av företagsverksamhet, förändringar i arbetslivet samt prognostisering av utbildnings- och arbetskraftsbehov. Sådana informations- och rådgivningstjänster ska också vara tillgängliga för andra kunder än arbetssökande.

För att utreda alternativen för yrkesval och karriär samt kompetens och lämplighet kan man vid behov använda psykologiska bedömningsmetoder i vägledningen för karriären. Användningen av psykologiska bedömningsmetoder kräver alltid den enskilda kundens samtycke. Vid användningen av psykologiska bedömningsmetoder ska det även tas i beaktande att den som utför bedömningen har sådan utbildning som krävs för metoden.

Enligt 3 mom. ska landskapet såsom tillväxttjänstutbildning ordna sådan utbildning som förbättrar de enskilda kundernas sysselsättningsmöjligheter genom att utveckla deras kunnande så att det motsvarar arbetsmarknadens behov. Genom tillväxttjänstutbildning strävar man efter att förbättra de enskilda kundernas möjligheter att få arbete eller behålla sin arbetsplats och deras entreprenörskompetens. Genom tillväxttjänstutbildning främjas tillgången på kunnig arbetskraft samt uppkomsten av ny företagsverksamhet och företagsverksamhetens tillväxt och internationalisering.

18 §. *Övrig service*. Landskapet kan ordna även andra tjänster som offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling. Dessa tjänster definieras inte närmare i bestämmelsen, men målet med de tjänster som ordnas ska vara att stödja rekrytering och jobbsökning, kartlägga och utveckla enskilda kunders kompetens eller stärka arbetsmarknadsfärdigheter och stödja sysselsättningen. Målen med de tjänster som ordnas såsom övriga tjänster anges i 1 mom. 1–3 punkten. Som övriga tjänster för arbetssökande kan det ordnas till exempel liknande jobbsökarträning som nu eller sådan arbetsträning som stöder fotfästet på arbetsmarknaden. De tjänster som ordnas behöver emellertid inte begränsa sig till sådana tjänster som finns i dag, utan syftet med bestämmelsen är att göra det möjligt för landskapen och tjänsteproducenterna att utveckla även nya former av tjänster som svarar mot kundernas behov och med vilka man kan stödja de enskilda kundernas sysselsättning.

De övriga tjänster som ordnas av landskapet kan även inbegripa arbetsprövning och i det föreslagna 2 mom. finns det en informativ hänvisning till bestämmelserna om arbetsprövning. Bestämmelser om arbetsprövning finns i 5 kap. i den föreslagna lagen.

4 kap. **Tillväxttjänstutbildning**

19 §. *Utbildning som ordnas som tillväxttjänstutbildning*. Som tillväxttjänstutbildning tillhandahålls sådan arbetslivsinriktad utbildning som ökar den enskilda kundens yrkeskunskaper

och yrkesfärdigheter. Landskapet ska också tillhandahålla entreprenörskapsutbildning och integrationsutbildning enligt 18 § i lagen om främjande av integration som tillväxttjänstutbildning. Landskapet får dock inte ordna utbildning som leder till en examen eller en del av en examen. Organiseringsansvaret för all yrkesutbildning som leder till en examen överfördes till undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde i samband med den reform av yrkesutbildningen på andra stadiet som genomfördes vid ingången av 2018.

Som tillväxttjänstutbildning kan landskapet tillhandahålla ett mångsidigt utbud av olika former av vidareutbildning och fortbildning, liksom från fall till fall skräddarsydda utbildningsprogram, som svarar mot de arbetssökandes samt företagens och andra arbetsgivare kompetensbehov. I sådan utbildning som ökar yrkeskunskapen och yrkesfärdigheterna kan det också, i den mån det behövs, ingå allmänbildande studier samt exempelvis språkutbildning och studier i informationsteknik. Detta kan vara ändamålsenligt för de enskilda kunder som saknar avgångsbetyg från grundskolan eller saknar tidigare yrkesutbildning eller vars studieframgångar har varit svaga. Utbildningarna kan också inbegripa inlärning på arbetsplatsen. Dessutom kan utbildningsprogrammen enligt behov inbegripa exempelvis jobbsökarträning och individuella stöd- och vägledningstjänster.

Som sådan integrationsutbildning som avses i 18 § i lagförslaget om främjande av integration tillhandahålls undervisning i finska eller svenska, undervisning i yrkesfärdigheter och andra färdigheter som behövs i yrkeslivet, yrkesplanering och vägledning för fortsatta studier, tjänster som främjar sysselsättningen eller arbetsmarknaden, samt annan undervisning som förbättrar sådana färdigheter som ansluter sig till samhälle, kultur och livskompetens. Integrationsutbildningen kan också inbegripa erkännande av tidigare inhämtad kompetens och erkännande av examen.

20 §. *Antagning av studerande*. I paragrafen föreskrivs det om antagning av studerande till tillväxttjänstutbildning. Enligt det föreslagna 1 mom. ska antagningen av studerande till tillväxttjänstutbildning utgöra en av landskapets myndighetsuppgifter. Landskapet får inte överlåta antagningen av studerande på en producent av utbildningstjänster eller någon annan tjänsteproducent.

Enligt 2 mom. kräver antagningen till en tillväxttjänstutbildning liksom nu att personen i fråga är lämpad för utbildningen och att hen har ett utbildningsbehov. En person under 20 år kan väljas till tillväxttjänstutbildning endast om det inte är möjligt eller ändamålsenligt att genomföra utbildningen som frivilliga studier. Detta gäller dock inte integrationsutbildning. Även en invandrare under 20 år kan antas till integrationsutbildning som ordnas som tillväxttjänstutbildning. Vid antagningen av studerande till integrationsutbildning ska man emellertid beakta det som föreskrivs i 18 § i den föreslagna lagen om främjande av integration om att integrationsutbildning ska tillhandahållas invandrare som passerat läropliktsåldern. Av den som väljs till utbildning som ökar yrkeskunskap och yrkesfärdigheter och till entreprenörsutbildning krävs det dessutom att personen är lämplig för de uppgifter som utbildningen ger färdigheter för. Om en person till exempel har sådana begränsningar vad gäller hälsan som gör att hen inte kan arbeta med sådana uppgifter som utbildningen ger färdigheter för, kan hen inte antas till utbildningen. En persons skada eller sjukdom får emellertid inte i sig utgöra ett hinder för antagning till en utbildning.

I 5 kap. 3 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs det att antagningstillfället och lämplighetsproven i anslutning till antagningen är avgiftsfria för dem som söker sig till utbildning. Det föreslås ingen motsvarande bestämmelse i den föreslagna lagen eftersom antagningstillfällena och lämplighetsproven i anslutning till dem kommer att vara avgiftsfria för dem som söker sig till utbildning med stöd av att det i 1 mom. i den föreslagna 4 § anges att tjänsterna ska vara avgiftsfria. Det är onödigt med en separat bestämmelse

om detta. I 3 mom. finns det ett bemyndigande att utfärda förordning enligt vilket det får utfärdas närmare bestämmelser om antagningsförfarandet.

21 §. *Studerandes rättigheter och skyldigheter*. Paragrafen innehåller bestämmelser om rättigheter och skyldigheter för studerande som deltar i tillväxttjänstutbildning. Enligt det föreslagna 1 mom. har den studerande rätt att få undervisning enligt genomförandeplanen för utbildningen och rätt att avlägga studier under den tid tillväxttjänstutbildningen pågår. Utbildningens längd definieras i anskaffningsavtalet. Enligt det förslagna 2 mom. ska den studerande regelbundet delta i undervisningen och göra framsteg i sina studier enligt genomförandeplanen för utbildningen. Bestämmelserna motsvarar 5 kap. 4 § 1 och 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. I stället för utbildnings- eller studieplan används begreppet genomförandeplan för utbildningen.

I det föreslagna 3 mom. hänvisas det till vissa bestämmelser i lagen om yrkesutbildning som ska tillämpas även på sådan tillväxttjänstutbildning som ordnas av landskapet. För tydlighetens skull anges det i 4 mom. att det som föreskrivs om utbildningsanordnare i de bestämmelser som nämns i 3 mom. ska tillämpas på en producent av utbildningstjänster.

22 §. *Till utbildningen hörande inlärning på en arbetsplats*. I paragrafen föreskrivs det om sådan inlärning på en arbetsplats genom praktiska arbetsuppgifter (inlärning i arbetet) som ska utgöra en del av tillväxttjänstutbildningen. Uttrycket ”den som anordnar en period med inlärning i arbetet” ersätts med uttrycket ”den som verkställer en period med inlärning i arbetet” eftersom det bättre beskriver arbetsgivarens roll. När det gäller inlärning i arbetet är det fråga om verkställande av en del som hör till tillväxttjänstutbildningen, inte ansvar för att ordna den.

Enligt 1 mom. är den studerande under tiden för en period med inlärning i arbetet inte anställd av utbildningsproducenten och i princip inte heller av den som verkställer perioden. Den som verkställer perioden och den studerande kan emellertid avtala om att perioden ska genomföras i ett anställningsförhållande.

Om det inte har avtalats om att perioden av inlärning i arbetet ska genomföras i ett anställningsförhållande, ska det ingås ett skriftligt avtal. På avtalet tillämpas det som föreskrivs i 27 § om avtal om arbetsprövning. I avtalet ska det dessutom ingå en överenskommelse om den lärare som ska ansvara för handledningen under perioden av inlärning i arbetet samt hur och under vilken tid handledningen ska genomföras. Bestämmelser om avtalet finns i 2 mom. och de motsvarar 5 kap. 6 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Enligt 3 mom. ska den som verkställer en period med inlärning i arbetet ansvara för den studerandes säkerhet på arbetsplatsen under den perioden på det sätt som föreskrivs i arbetarskyddslagen (738/2002). Enligt 4 § 1 mom. 1 punkten i arbetarskyddslagen ska lagen också tillämpas på elevers och studerandes arbete i samband med utbildningen.

23 §. *Gemensam anskaffning av utbildning*. Paragrafen motsvarar i huvudsak 5 kap. 7 § i den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Sådan utbildning som landskapet kan ordna som tillväxttjänstutbildning enligt den föreslagna 19 § kan ordnas som gemensamt anskaffad utbildning enligt den föreslagna lagen. Eftersom utbildning som leder till en examen eller en del av en examen inte kan ordnas som tillväxttjänstutbildning, kan sådan utbildning inte heller ordnas som gemensamt anskaffad utbildning. Andra produkter är tillgängliga exempelvis via de nuvarande tjänsterna RekryUtbildning, OmställningsUtbildning och PrecisionsUtbildning.

I den gällande bestämmelsen hänvisas det till den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd och till de minimis-stöd. Ifrågavarande gruppundantagsförordning och förord-

ningarna om de minimis-stöd nämns i definitionsbestämmelserna i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Eftersom förslaget till lag om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling utöver gemensam anskaffning av utbildning inte innehåller andra stödformer som ska betraktas som statligt stöd, nämns de förordningar om statligt stöd som ska följas vid gemensam anskaffning av utbildning i 2 och 3 mom.

I det föreslagna 3 mom. finns det också en bestämmelse om att sådan utbildning som avses i 3 mom. (PrecisionsUtbildning) inte får verkställas med en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet om den sökande på det sätt som avses i EU-bestämmelserna är ett företag i svårigheter eller på grundval av ett kommissionsbeslut är föremål för ett betalningskrav om återbetalning av statligt stöd som beviljats i strid med reglerna. Bestämmelsen är nödvändig eftersom det i artikel 1.4 a i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd förutsätts att godtagbara stödordningar som gäller statligt stöd uttryckligen ska utesluta utbetalning av individuellt stöd till företag som är föremål för ett betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

Enligt artikel 1.4 c i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd får statligt stöd inte beviljas företag i svårigheter. En definition av begreppet företag i svårigheter finns i artikel 2.18 i förordningen. Med företag i svårigheter avses företag för vilka minst en av följande omständigheter råder:

a) I fallet med aktiebolag (utom små eller medelstora företag som funnits i mindre än tre år eller, när det gäller berättigande till riskfinansieringsstöd, små eller medelstora företag inom sju år från deras första kommersiella försäljning som berättigar till riskfinansieringsinvesteringar enligt sunda marknadsprinciper tillämpade av de finansiella intermediärer som valts ut), om över hälften av det tecknade aktiekapitalet har försvunnit på grund av ackumulerade förluster. Detta är fallet om avdrag för ackumulerade förluster från reserver (och alla andra element som vanligtvis betraktas som en del av företagets egna medel) leder till ett negativt ackumulerat belopp som överstiger hälften av det tecknade aktiekapitalet. Vid tillämpningen av denna bestämmelse avses med ”aktiebolag” särskilt de typer av företag som nämns i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU, och ”aktiekapital” omfattar överkurs om så är relevant.

b) I fallet med ett företag där åtminstone några ägare har obegränsat ansvar för företagets skuld (utom små eller medelstora företag som funnits i mindre än tre år eller, när det gäller berättigande till riskfinansieringsstöd, små eller medelstora företag inom sju år från deras första kommersiella försäljning som berättigar till riskfinansieringsinvesteringar enligt sunda marknadsprinciper tillämpade av de finansiella intermediärer som valts ut), om över hälften av det bokförda egna kapitalet har försvunnit på grund av ackumulerade förluster. Vid tillämpningen av denna bestämmelse avses med ”ett företag där åtminstone några ägare har obegränsat ansvar för företagets skuld” särskilt de typer av företag som nämns i bilaga II till direktiv 2013/34/EU.

c) Om företaget är föremål för ett kollektivt insolvensförfarande eller uppfyller kriterierna i nationell lagstiftning för att försättas i kollektiv insolvens på sina fordringsägares begäran.

d) Om företaget har fått undsättningsstöd och ännu inte har betalat tillbaka lånet eller avslutat garantin, eller har fått omstruktureringsstöd och fortfarande omfattas av en omstruktureringsplan.

e) I fallet med ett företag som inte är ett litet eller medelstort företag, där, för de senaste två åren,

1) företagets bokföringsmässiga skuldsättningsgrad har varit större än 7,5 och

2) företagets rörelseresultat före räntor, skatter och avskrivningar, EBITDA, har legat under 1,0.

I 4 mom. finns det ett bemyndigande att utfärda förordning. Bestämmelser om betalningsandelarna vid gemensam anskaffning av utbildning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 kap. **Arbetsprövning**

24 §. *Anvisning till arbetsprövning*. Arbetsprövning kan liksom i dag användas för att utreda en enskild kunds alternativ för yrkesvalet och karriären eller för att stödja kundens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden på nytt. I 1 mom. föreskrivs det om syftet med arbetsprövning.

Arbetsprövning används för att utreda alternativ för yrkesvalet och karriären för personer utan yrkesutbildning eller när det frågan om att byta bransch eller yrke. Det primära målet särskilt i fråga om unga utan yrkesutbildning är att hitta ett lämpligt utbildningsalternativ. Arbetsprövning kan utnyttjas också när det finns behov av omskolning till en ny bransch eller ett yrke. Byte av bransch eller yrke kan bli aktuellt vid strukturförändringar, där det inte längre finns jobb att få inom det tidigare yrket. Omskolning kan också behövas när en återgång till det tidigare arbetet eller yrket inte är möjlig på grund av sjukdom eller skada. Arbetsprövning kan användas för att utreda om en person trots sjukdom eller skada klarar av arbeta inom en viss bransch eller i ett visst yrke. Med hjälp av arbetsprövning kan man också utreda om företagsverksamhet är ett alternativ. Ordnande av arbetsprövning förutsätter inte att kunden är registrerad som arbetssökande.

Arbetsprövningen ordnas så att den som deltar i prövningen utför praktiska arbetsuppgifter på arbetsplatsen. Arbetsprövning kan också ordnas i verkstadsform. Arbetsprövningen bör ordnas så att den genuint anknyter till den bransch eller det yrke som kunden siktar på. Arbetsprövning som ordnas för att utreda alternativen för yrkesvalet och karriären ska förenas med handledning och starkt stöd i syfte att säkerställa att kunden verkligen söker in till utbildning. Det är särskilt viktigt i fråga om unga.

När en person länge stått utanför arbetsmarknaden till följd av långvarig arbetslöshet eller av andra skäl, exempelvis vårdnad av barn, kan arbetsprövning utnyttjas för att underlätta återinträdet på arbetsmarknaden. Syftet med arbetsprövning är då att utreda om personens kompetens och arbetsmarknadsfärdigheter är aktuella eller om det behövs annat stöd, exempelvis utveckling av yrkeskompetensen. Arbetsprövning i syfte att stödja kundens möjligheter att på nytt komma in på arbetsmarknaden kan också utnyttjas för att utreda om en invandrares kompetens och arbetsmarknadsfärdigheter motsvarar kraven på den finska arbetsmarknaden.

Arbetsprövning är inte avsedd enbart för inhämtande av arbetserfarenhet. Det primära syftet måste alltid vara antingen att utreda alternativen för yrkesvalet eller karriären eller att stödja kundens möjligheter att på nytt komma in på arbetsmarknaden.

Det föreslagna 1 mom. motsvarar i fråga om arbetsprövningens syfte 4 kap. 5 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. I bestämmelsen beaktas dessutom att landskapet kan ge tjänsteproducenten rätt att i enlighet med den föreslagna 3 § anvisa enskilda kunder arbetsprövning.

Enligt 2 mom. kan arbetsprövning på motsvarande sätt som i dag verkställas av företag, enskilda näringsidkare, kommuner, samkommuner, andra sammanslutningar, stiftelser eller stat-

liga ämbetsverk eller inrättningar. Arbetsprövning kan också verkställas av landskapet. Arbetsprövning kan ändå inte verkställas av en arbetsgivare till vilken kunden står i anställnings- eller tjänsteförhållande när avtalet om arbetsprövning ingås.

Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 4 kap. 5 § 2 mom. och 7 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Till skillnad från nuläget används i stället för begreppet den som ordnar arbetsprövning begreppet den som verkställer arbetsprövning. Därigenom förtydligas arbetsgivarens roll som den som i praktiken verkställer servicen. I 2 mom. begränsas dessutom möjligheten att verkställa arbetsprövning för tjänsteproducenter som av landskapet fått rätt att anvisa enskilda kunder till arbetsprövning. Sådana tjänsteproducenter kan enligt förslaget själva verkställa arbetsprövning i det fall att avtal om det har ingåtts med landskapet. Landskapet kan exempelvis i upphandlingsavtalet ange ett högsta antal kunder för vilka tjänsteproducenter kan verkställa arbetsprövning.

25 §. *Maximitid för arbetsprövning*. I 1 mom. föreskrivs det om maximitiden för arbetsprövning. Tiden för arbetsprövning föreslås som i dag vara högst 12 månader. En arbetsprövning kan dock inte pågå i mer än sex månader hos en och samma arbetsgivare. Ett undantag från det är arbetsprövning som verkställs av kommunen eller landskapet. Prövotiden på sex månader granskas i det fallet enligt arbetsuppgift. En enskild kund kan delta i arbetsprövning hos en kommun eller ett landskap exempelvis i två perioder på sex månader vardera. De separata perioderna får dock inte omfatta samma slag av arbetsuppgifter.

Arbetsprövningens längd bör fastställas utifrån omständigheterna i varje enskilt fall och med hänsyn till vilken tid det krävs för att nå målen för arbetsprövningen. Exempelvis kan man i regel redan genom en kortvarig arbetsprövning på 1—3 månader avgöra om en bransch eller ett yrke intresserar kunden. När arbetsprövningen ska stödja kundens möjligheter att på nytt komma in på arbetsmarknaden kan det däremot krävas längre tid.

Paragrafens 2 mom. föreskriver om när maximitiden för arbetsprövning börjar räknas på nytt från början. Bestämmelsen motsvarar 4 kap. 6 § 2 mom. i den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Vid tillämpningen av bestämmelsen ska det dock beaktas att det med arbetslös avses en i den föreslagna lagen avsedd arbetssökande som inte är sysselsatt på heltid i mer än två veckor utan avbrott eller inte är studerande på heltid.

Bestämmelsen preciseras genom ett omnämnande av att den tid på minst tolv månader som en enskild kund ska ha varit arbetslös räknas från det att arbetsprövningsperioden avslutades. Om en kund exempelvis har deltagit i arbetsprövning under två perioder på sammanlagt åtta månader och det har gått mindre än tolv månader sedan den senaste perioden avslutades, kan kunden anvisas ny arbetsprövning för den tid som återstår av maximitiden på tolv månader, det vill säga för en tid på fyra månader. Om det sedan den senaste arbetstidsprövningen har gått tolv månader och kunden har varit arbetslös under hela den tiden, kan kunden på nytt anvisas arbetsprövning i tolv månader. För personer under 25 år gäller dock att den som deltagit i arbetsprövning i sammanlagt tolv månader kan anvisas arbetsprövning på nytt redan efter en arbetslöshet på tre månader utan avbrott.

26 §. *Begränsningar i fråga om arbetsprövning*. Bestämmelsen motsvarar 4 kap. 7 § 1 mom. i den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Om landskapet ger en tjänsteproducent rätt att anvisa enskilda kunder arbetsprövning och ingå avtal om arbetsprövning, ska landskapet se till att också tjänsteproducenten följer de begränsningar som gäller för arbetsprövning. Till exempel får inte heller tjänsteproducenten anvisa en enskild kund arbetsprövning, om arbetsprövningen ger den som verkställer arbetsprövningen fördelar som snedvrider konkurrensen.

27 §. *Avtal om arbetsprövning*. Avtalet om arbetsprövning ska alltid ingås skriftligt. Avtalet ingås av den enskilda kund som deltar i arbetsprövningen, den arbetsgivare som verkställer arbetsprövningen och landskapet. Part i avtalet kan i stället för landskapet vara en tjänsteproducent som av landskapet fått rätt att anvisa enskilda kunder arbetsprövning och ingå avtal om arbetsprövning.

Det föreslagna 1 mom. motsvarar 4 kap. 9 § 1 mom. 1—6 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Enligt 2 mom. är den som verkställer arbetsprövningen skyldig att informera den som betalar arbetslöshetsförmånen om deltagarens frånvaro från arbetsprövningen, så att den som betalar förmånen utifrån anmälan kan avgöra om deltagaren har rätt till arbetslöshetsförmån för frånvarodagarna. För att anmälningsskyldigheten ska kunna fullgöras ska det av avtalet framgå vem som betalar förmånen.

I 3 mom. föreskrivs det om skyldighet för den som verkställer arbetsprövningen att lämna in en bedömning av den enskilda kundens lämplighet för branschen eller yrket samt om behovet av utveckling av kompetensen och arbetslivsfärdigheterna. Bedömningen ska lämnas till landskapet eller tjänsteproducenten, beroende på vilkendera som är avtalspart. Skyldigheten att lämna en bedömning ska framgå av avtalet om arbetsprövning. I avtalet om arbetsprövning kan det också ingå andra behövliga villkor. De andra villkoren kan gälla exempelvis handledning av den som deltar i arbetsprövningen.

Enligt 4 mom. kan den som verkställer arbetsprövningen inte överföra skyldigheterna enligt avtalet på någon annan. I 4 mom. finns dessutom en bestämmelse om anmälan av namnet på den person som deltar i arbetsprövningen och uppgifterna om arbetsprövningen till förtroendemannen eller någon annan som företräder de anställda hos den som verkställer arbetsprövningen. Bestämmelserna motsvarar 4 kap. 9 § 3 och 4 mom. i den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

28 §. *Rättslig ställning för den som deltar i arbetsprövning samt ansvar för arbetarskyddet och dataskyddet*. Bestämmelsen motsvarar 4 kap. 8 § 2—6 mom. i den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. I paragrafens 1 mom. sammanförs 4 kap. 8 § 1—4 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Momentet föreskriver på motsvarande sätt som i dag att lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män, lagen om likabehandling, arbetarskyddslagen, lagen om unga arbetstagare samt särskilt nämnda bestämmelser i lagen om integritetsskydd i arbetslivet ska tillämpas på den som deltar i en arbetsprövning. Till bestämmelsen fogas dessutom en ny bestämmelse om iakttagandet av bestämmelserna om tystnadsplikt. Angående tystnadsplikten för den som deltar i arbetsprövning gäller vad som särskilt föreskrivs om hemlighållande av information som arbetstagare och tjänsteinnehavare i motsvarande uppgifter får genom sina arbetsuppgifter.

Paragrafens 2 och 3 mom. motsvarar 4 kap. 8 § 6 och 7 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Enligt föreslagna 2 mom. jämställs den som verkställer arbetsprövning med en arbetsgivare och den som deltar i arbetsprövning med en arbetstagare. I föreslagna 3 mom. finns informativa hänvisningar till straffbestämmelser.

29 §. *Annan service på en arbetsplats*. Paragrafen föreskriver om de villkor som ska följas i fråga om service som ordnas på en arbetsplats, oberoende av under vilken benämning servicen ordnas eller verkställs. I den föreslagna lagen ges inga uttömmande bestämmelser om vilken service som kan tillhandahållas som stöd för jobbsökning eller kompetensutveckling. Om servicen inbegriper perioder som genomförs på en arbetsplats, tillämpas bestämmelserna om arbetsprövning på servicen. Syftet med bestämmelsen är alltså att förhindra att bestämmelserna om arbetsprövning kringgås genom att service på arbetsplatsen ges en annan benämning.

Bestämmelsen gäller sådana perioder på arbetsplatsen där personen deltar i praktiska arbetsuppgifter på arbetsplatsen. Sådana perioder kan ordnas endast för att utreda en enskild kunds alternativ för yrkesvalet och karriären eller för att stödja dennes möjligheter att på nytt komma in på arbetsmarknaden. Bestämmelsen begränsar likväl inte ordnandet av kortvariga studiebesök på arbetsplatsen under vilka den enskilda kunden inte deltar i arbetsuppgifterna. Även inlärning i arbetet i anslutning till tillväxttjänstutbildning faller utanför tillämpningsområdet. Särskilda bestämmelser om inlärning i arbetet finns i föreslagna 22 §.

I fråga om service som tillhandahålls på en arbetsplats iakttas bestämmelserna om arbetsprövning i 24—28 §. Servicens längd räknas samman med maximitiden på tolv månader för arbetsprövning.

6 kap. **Sysselsättningsskyldighet**

30 §. *Rätt till service eller till möjlighet att arbeta*. Paragrafen föreskriver om rätt till service eller till arbetsmöjlighet för äldre arbetssökande som varit arbetslösa länge. Landskapet har på samma sätt som föreskrivs i 11 kap. 1 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice skyldighet att trygga möjligheten till rehabilitering eller utbildning för en arbetslös vars rätt till arbetslöshetsdagpenning för löntagare upphör när han eller hon är 57—59 år. En bestämmelse om detta föreslås i 1 mom. I stället för arbetskraftsutbildning hänvisar den föreslagna bestämmelsen till tillväxttjänstutbildning och till arbetskraftsutbildning enligt lagen om yrkesutbildning. Därigenom motsvarar bestämmelsen gällande praxis.

Enligt föreslagna 2 mom. har landskapet på samma sätt som föreskrivs i 11 kap. 1 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice skyldighet att trygga möjligheten för en arbetslös arbetssökande som fyllt 60 år att få en sådan sysselsättningsfrämjande service som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller till arbete med lönesubvention i anställning hos någon annan än kommunen. Bestämmelsens ordalydelse harmoniseras med 1 mom., varför uttrycket "ska ordna" ersätts med "ska trygga". All service som avses i 1 och 2 mom. omfattas inte av landskapets organiseringsansvar. Om tjänsteproducenten sköter serviceprocessen för en sådan arbetslös som avses i 1 eller 2 mom., ska landskapet se till att också tjänsteproducenten sörjer för att den arbetslöses rättigheter enligt bestämmelsen tillgodoses. Ytterst är det alltid landskapet som ansvarar för att den arbetslöses rättigheter tillgodoses.

Bestämmelser om maximitiden för arbetslöshetsdagpenning finns i 6 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Maximitiden är 300, 400 eller 500 dagar. I 6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs det om rätt till arbetslöshetsdagpenning för tilläggsdagar. För den som har rätt till arbetslöshetsdagpenning för tilläggsdagar utbetalas arbetslöshetsdagpenning trots maximitiden till utgången av den kalendermånad under vilken han eller hon fyller 65 år. Landskapets skyldighet att trygga möjligheten till rehabilitering eller utbildning eller, i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa, att ordna möjlighet till sysselsättningsfrämjande service eller arbete med lönesubvention i anställning hos någon annan än kommunen föreslås liksom i nuläget gälla arbetslösa som uppfyller de i bestämmelserna nämnda åldersgränserna och som inte har rätt till arbetslöshetsdagpenning för tilläggsdagar. Det innebär att den arbetslöse har subjektiv rätt till den nämnda servicen. Om den arbetslöse inte sysselsätts på den öppna arbetsmarknaden och lämplig utbildning, rehabilitering eller sysselsättningsfrämjande service eller arbete med lönesubvention i anställning hos någon annan än kommunen inte kan ordnas för honom eller henne, är hemkommunen skyldig att på anvisning av landskapet ordna möjligheter till arbete för den arbetssökande. Bestämmelsen om kommunens sysselsättningsskyldighet finns i 3 mom.

Möjligheten till arbete ska ordnas så att den arbetslöse kan påbörja arbetet när maximitiden för arbetslöshetsdagpenning går ut. Efter att av den som betalar ut arbetslöshetsförmånen ha fått

uppgift om att maximitiden närmar sig, ska landskapet eller tjänsteproducenten alltså i god tid vidta åtgärder för att utreda om det går att ordna service enligt 1 eller 2 mom. för den arbetslöse eller om kommunen ska ordna arbete för honom eller henne på grundval av sysselsättningsskyldigheten.

31 §. *Arbete som ska ordnas på grundval av sysselsättningsskyldigheten*. I 1 mom. föreskrivs det om arbetstiden för arbete som ordnas på grundval av sysselsättningsskyldigheten. Arbete som ordnas på grundval av sysselsättningsskyldigheten ska vara heltidsarbete, vilket betyder arbete enligt maximal regelbunden arbetstid. Om den som ska sysselsättas får partiell sjukpension, kan i stället deltidsarbete ordnas utifrån personens arbetsförmåga. Också då ska arbetstiden vara sådan att arbetet kan räknas in i det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för erhållande av arbetslöshetsdagpenning.

I 2 mom. föreskrivs det om varaktigheten för arbete som ordnas på grundval av sysselsättningsskyldigheten. Arbetet ska pågå så länge att den arbetslöse uppfyller arbetsvillkoret när arbetet upphör. Om den arbetslöse under granskningsperioden för arbetsvillkoret har arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller har deltagit i sysselsättningsfrämjande service som kan räknas in i arbetsvillkoret, förkortas i motsvarande mån varaktigheten för det arbete som ska ordnas på grundval av sysselsättningsskyldigheten.

Paragrafens 3 mom. innehåller en informativ hänvisning till lagen om regionutveckling och tillväxttjänster, där det föreskrivs om kommunens rätt att få lönesubvention för lönekostnaderna för den som sysselsätts på grundval av sysselsättningsskyldigheten. I 4 mom. finns ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser om fullgörande av sysselsättningsskyldigheten genom förordning av statsrådet.

Bestämmelsen motsvarar 11 kap. 1 § 4 och 5 mom. och 2 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

32 §. *Begränsningar i och upphörande av sysselsättningsskyldigheten*. Paragrafen motsvarar bestämmelserna om begränsningar i och upphörande av sysselsättningsskyldigheten i 11 kap. 2 § 1 och 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

7 kap. **Särskilda bestämmelser**

33 §. *Landskapets uppgifter för genomförande av omställningsskyddet*. Landskapets uppgifter för genomförande av omställningsskyddet motsvarar de uppgifter för genomförande av omställningsskyddet som arbets- och näringsbyrån har enligt 12 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

34 §. *Försäkringsskydd*. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om försäkringsskydd i anknytning till tillväxttjänstutbildning, arbetsprövning och annan service som ordnas med stöd av den föreslagna lagen. Enligt 4 kap. 11 § i den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ordnar arbets- och näringsministeriet gruppansvarsförsäkring för dem som deltar i träning och prövning. För olycksfall som inträffat under träning eller prövning betalas ersättning av statens medel enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar För arbetskraftsutbildningens del krävs det i den gällande lagstiftningen att utbildningsproducenten är skyldig att teckna gruppansvarsförsäkring för de studerande under perioderna med inlärning i arbetet. Dessutom har det förutsatts att utbildningsproducenten tecknar olycksfallsförsäkring för de studerande i enlighet med lagen om ersättning för skada eller sjukdom som har uppkommit under studierelaterade förhållanden som är jämställbara med arbete (460/2015). Enligt den lagen ska dock bestämmelserna om arbetstagare i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar tillämpas på den som deltar i arbetskraftsutbildning. Olycksfallsförsäkrings-

skyddet vid arbetskraftsutbildningen motsvarar liksom vid träning och prövning alltså försäkringsskyddet för arbetstagare enligt den gällande lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Eftersom ansvaret för ordnandet av servicen överförs på landskapen, överförs också ordnandet av försäkringsskyddet i anknytning till servicen på landskapen. I bestämmelsen förenhetligas försäkringsskyddet i anknytning till den service som avses i den föreslagna lagen på så sätt att den som deltar i service ska ha en gruppansvarsförsäkring samt en olycksfallsförsäkring enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar som gäller under hela den tid servicen pågår. Försäkringsskyldigheten föreslås gälla arbetsprövning, tillväxttjänstutbildning och annan service som ordnas med stöd av den föreslagna lagen. Till skillnad från nuläget ska skyldigheten att ordna gruppansvarsförsäkring för tillväxttjänstutbildning alltså gälla inte bara perioderna med inlärning i arbetet utan också närundervisningen.

Landskapet kan i ett upphandlingsavtal eller i annat avtal om produktion av service överföra försäkringsskyldigheten till tjänsteproducenten. Exempelvis för tillväxttjänstutbildning kan landskapet på samma sätt som i dag förutsätta att den som producerar utbildningsservicen tecknar de försäkringar som avses i lagen. Men även om landskapet kan överföra försäkringsskyldigheten till tjänsteproducenten, har landskapet i förhållande till den som deltar i servicen likväl alltid det yttersta ansvaret för att försäkringsskyddet har ordnats.

Eftersom bestämmelserna i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar gäller försäkring av arbetstagare, konstateras det i 2 mom. för tydlighetens skull att en tjänsteproducent vid tillämpning av den lagen jämställs med en arbetsgivare och den som deltar i servicen med en arbetstagare. De förmåner som med stöd av olycksfallsförsäkringen betalas ut till följd av ett olycksfall som sker under den tid servicen pågår, motsvarar förmånerna inom den lagstadgade olycksfallsförsäkringen. Dagpenningen för den står i anställningsförhållande bestäms dock enligt 58 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar på basis av lönen för en sjuktid på högst 28 dagar. Därefter bestäms dagpenningen på basis av årsarbetsinkomsten, i enlighet med 59 § i den nämnda lagen. Förslaget till 2 mom. innehåller en avvikelse från de nämnda bestämmelserna. Dagpenningen för en service enligt den föreslagna lagen är alltid 1/360 av årsarbetsinkomsten. Med årsarbetsinkomst avses enligt 71 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar den skadades arbetsinkomster på årsbasis vid tidpunkten för skadefallet. Årsarbetsinkomsten bestäms enligt 71 och 72 § i samma lag av de arbetsinkomster den skadade hade under det år som föregick skadefallet i de anställningsförhållanden som han eller hon hade vid tidpunkten för skadefallet eller av medeltalet av den årsinkomst som gällde vid tidpunkten för skadefallet och arbetsinkomsterna under de tre kalenderår som föregick skadefallet. I lagens 79 § anges dock ett så kallat minimibelopp av årsarbetsinkomst. Det tillämpas om arbetsinkomsten är lägre än minimibeloppet. Med stöd av den bestämmelsen är minimibeloppet 14 100 euro på 2018 års nivå.

35 §. *Avbrytande av en tjänst*. I den föreslagna paragrafen samlas bestämmelserna om avbrytande av en tjänst. Grunderna för avbrytande motsvarar i huvudsak bestämmelserna om avbrytande av arbetsprövning, träning och arbetskraftsutbildning i den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

I 1 mom. 1 punkten föreskrivs det om avbrytande av tillväxttjänstutbildning. Enligt 21 § 2 mom. i den föreslagna lagen har den studerande skyldighet att regelbundet delta i undervisningen och göra framsteg i sina studier i enlighet med genomförandeplanen för utbildningen. Om den studerande utan tillstånd uteblir fem utbildningsdagar utan avbrott från utbildningen eller inte framskrider i sina studier på det sätt som avses, ska landskapet avbryta utbildningen. För tydlighetens skull fogas det till bestämmelsen ett omnämnande av att utbildningen också avbryts om det är uppenbart att målen som satts upp för utbildningen inte kommer att uppnås.

Det är frågan om exempelvis situationer där det under utbildningens gång framgår att den studerande är förhindrad att delta i utbildningen och det under den återstående utbildningstiden därför inte är möjligt att uppnå målen för utbildningen. Utbildningen avbryts då genast när hindret för studierna uppstår. Det kan vara frågan om frånvaro som i sig är godtagbar, exempelvis sjukfrånvaro eller moderskaps- eller föräldraledighet. Landskapet ska då fatta beslut om avbrytande av utbildningen.

I föreslagna 1 mom. 2 punkten föreskrivs det om avbrytande av arbetsprövning eller någon annan service. Med annan tjänst avses någon annan tjänst än tillväxttjänstutbildning. Landskapet är skyldigt att avbryta arbetsprövning eller en annan tjänst om en enskild kund utan tillstånd och utan avbrott i fem dagar har uteblivit från att delta. Här inräknas de dagar då kunden skulle ha deltagit i servicen med stöd av avtalet om arbetsprövning eller en plan om ordnande av någon annan service. Landskapet är skyldigt att avbryta arbetsprövning eller någon annan tjänst också i det fall att frånvaroperioderna annars är så många att målen som satts upp för arbetsprövningen eller servicen ifråga inte kommer att uppnås.

Eftersom avbrytande av tjänsten kan inverka på den arbetssökandes rätt till arbetslöshetsförmån, hör beslutet om avbrytande till landskapets myndighetsuppgifter. Innan beslutet fattas ska landskapet på det sätt som krävs enligt förvaltningslagen ge den som deltar i servicen tillfälle att bli hörd. I föreslagna 2 mom. föreskrivs det om skyldighet för den som verkställer arbetsprövningen eller tjänsteproducenten att meddela landskapet i det fall att de grunder för avbrytande som avses i 1 mom. uppfylls. Exempelvis är den som verkställer arbetsprövningen skyldig att meddela det landskap som är part i arbetsprövningsavtalet om saken. Om det är en tjänsteproducent som är part i arbetsprövningsavtalet, ska producentens landskap meddelas. Producenten av utbildningstjänsten ska meddela det landskap som fattat beslutet om antagning av den studerande om grunderna för avbrytandet.

I 3 mom. finns bestämmelser om möjlighet att avbryta tjänsten också av andra skäl än de som avses i 1 mom. Bestämmelsen kan bli aktuell exempelvis när en deltagare uppträder våldsamt och hotar andra deltagares liv eller hälsa. Det kan också gälla situationer där en deltagare på annat sätt fortgående uppträder osakligt och stör genomförandet av tjänsten. Också i dessa fall hör avbrytandet till landskapets behörighet. Bestämmelsen motsvarar det som i nuläget gäller för avbrytande av träning och utbildningsprövning. Grunderna för avbrytande utvidgas till att gälla också tillväxttjänstutbildning. Producenten av utbildningstjänsten har till sitt förfogande de disciplinära medel som avses i lagen om yrkesutbildning. Dessa medel omfattar dock inte avstängning från utbildningen. Det kan i utbildningar liksom i andra tjänster dock förekomma situationer där deltagarnas säkerhet och en störningsfri undervisning kräver att utbildningen avbryts för någon deltagares del.

I 3 mom. föreskrivs det dessutom om hävning av ett avtal om arbetsprövning. Parterna i ett avtal om arbetsprövning har enligt förslaget rätt att häva avtalet. I likhet med gällande lag får orsaken till hävningen inte vara en diskrimineringsgrund som förbjuds i lag eller någon annan ogrundad orsak. I den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs det om hävande av avtal i 4 kap. 10 § 3 mom. Där nämns dock inget om en deltagares rätt att häva avtalet. I praktiken har en deltagare ansetts ha rätt att avbryta arbetsprövning när som helst utan att det uttryckligen föreskrivs om det. Den föreslagna ordalydelsen "parterna i ett avtal" täcker också den som deltar i prövning och innebär ett klargörande i frågan. Även om en deltagare har rätt att avbryta prövningen kan detta ha konsekvenser för hans eller hennes rätt till arbetslöshetsförmån, i det fall att avbrytandet sker utan någon sådan giltig orsak som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Även om landskapet inte är part i ett avtal om arbetsprövning har landskapet likväl rätt att av sådana vägande skäl som avses i 3 mom. avbryta arbetsprövning som godkänts av tjänstepro-

ducenten. Landskapet kan alltså vid behov ingripa i arbetsprövning som avtalats av tjänsteproducenten om prövningen exempelvis inte uppfyller de krav som ställs i 26 och 28 § i lagförslaget. Det kan då exempelvis gälla situationer där arbetsprövningen ger den som verkställer arbetsprövningen sådana fördelar som snedvrider konkurrensen mellan företag eller enskilda näringsidkare eller där den som verkställer arbetsprövningen försummar arbetarskyddet för den som deltar i arbetsprövningen.

36 §. *Förvägran av service*. I paragrafen föreskrivs det om de grunder på vilka landskapet kan vägra att erbjuda rekryteringsservice eller skaffa tillväxttjänstutbildning som gemensam anskaffning eller att hänvisa en enskild kund till arbetsprövning. Grunderna för att vägra erbjuda den nämnda servicen överensstämmer med de grunder som anges i 3 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

I 1 mom. föreskrivs det om förvägran av en rekryteringstjänst. Enligt den föreslagna 1 punkten kan landskapet vägra att erbjuda en arbetsgivare eller en annan kund som söker arbetstagare rekryteringsservice om det utifrån kundens tidigare handlande eller i övrigt finns grundad anledning att misstänka att arbetsgivaren bryter mot ett lagstadgat diskrimineringsförbud. Bestämmelser om diskrimineringsförbud finns i 8 § i diskrimineringslagen och bestämmelser om diskriminering på grund av kön i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män. Diskrimineringsförbudet gäller bland annat anställning. Rekryteringsservice kan enligt föreslagna 2 punkten förvägras den som söker arbetstagare för lagstridiga arbetsuppgifter eller för arbetsuppgifter i fråga om vilka det strider mot lag att anställa den som söks, och enligt 3 punkten den som väsentligt försummar sina skyldigheter enligt 2 kap. i arbetsavtalslagen (55/2001) eller 2 och 3 kap. i lagen om sjöarbetsavtal (756/2011) eller sin skyldighet att betala skatter och lagstadgade avgifter. Enligt 4 punkten kan rekryteringsservice också förvägras om det på arbetsplatsen utifrån arbetsgivarens tidigare handlande föreligger ett uppenbart hot om våld eller förekommer trakasserier eller annat osakligt bemötande som medför olägenhet eller risk för arbetstagarens hälsa, och enligt 5 punkten om det på grund av uppgiftens natur eller av annan motsvarande orsak inte är ändamålsenligt att stödja tillsättningen av arbetsplatsen genom rekryteringstjänster. Landskapet ska lämna ett skriftligt beslut i ärendet.

Enligt föreslagna 2 mom. kan landskapet vägra skaffa tillväxttjänstutbildning som gemensam anskaffning eller hänvisa en enskild kund till arbetsprövning på en arbetsplats om den som deltar i finansieringen av utbildningen eller verkställer arbetsprövningen har handlat på ett sätt som anges i 1 mom.

I 3 mom. beaktas situationer där skötseln av rekryteringsservicen har överlåtits till en tjänsteproducent eller där en tjänsteproducent beviljats rätt att anvisa enskilda kunder arbetsprövning. Om det är uppenbart att man i den aktuella situationen borde vägra att tillhandahålla rekryteringsservice eller att hänvisa en enskild kund till arbetsprövning av en orsak som avses i 1 mom., ska tjänsteproducenten utan dröjsmål överföra ärendet till landskapet för beslut.

37 §. *Rätt att få information*. I 1 och 2 mom. föreskrivs det om rätt att få de uppgifter som behövs för verkställandet av lagen. Det föreslagna 1 mom. gäller landskapets rätt att få information. Landskapet har trots sekretessbestämmelserna rätt att få de uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av den föreslagna lagen. Exempelvis har landskapet rätt att för skötseln av den skyldighet som avses i 30 § av arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten få uppgifter om utbetald arbetslöshetsdagpenning till kunden. Landskapet har också rätt att för bedömning av behovet av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen få uppgifter av Folkpensionsanstalten om utbetalt arbetsmarknadsstöd till kunden. För att säkerställa att kundens serviceprocess framskrider ändamålsenligt är det nödvändigt att landskapet får uppgifter av tjänsteproducenterna och den som verkställer arbetsprövning exempelvis om hur tjänsten framskrider och om resultaten. Landskapet kan också behöva få uppgifter av tjänste-

producenten eller den som ordnar arbetsprövning för att kunna kontrollera att servicen har verkställts enligt avtalet och de villkor och regler som ställts upp för den. Landskapet kan behöva få uppgifter av andra myndigheter, exempelvis för att utreda om en arbetsgivare kan erbjudas rekryteringstjänster. Exempelvis kan landskapet behöva få uppgifter av Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet om huruvida arbetsgivaren har försummat sin skyldighet att betala lön eller följa arbetarskyddsbestämmelserna. Uppgifter av Skatteförvaltningen kan behövas för att kontrollera om arbetsgivaren har försummat betala skatter och lagstadgade avgifter.

Bestämmelser om rätten för en tjänsteproducent att få uppgifter om en enskild kund finns i föreslagna 2 mom. Landskapet kan på grundval av bestämmelsen överlåta uppgifter om en kund till tjänsteproducenten om uppgifterna är nödvändiga för att producera tjänsten eller för att sköta en uppgift som överförts på tjänsteproducenten. Detta kräver inte kundens samtycke. En tjänsteproducent som sköter uppgifter som anknyter till serviceprocessen för en arbetssökande måste nödvändigt få tillgång till information om den arbetssökande för att kunna bedöma dennes servicebehov och planera en ändamålsenlig serviceprocess. För att bedöma längden på service som avses i 30 § 1 eller 2 mom. och som ska ordnas för kunden, kan den tjänsteproducent som sköter den arbetssökandes serviceprocess behöva få uppgifter också av den som betalat ut en arbetslöshetsförmån. En tjänsteproducent som har till uppgift att tillhandahålla en enskild tjänst kan behöva få uppgifter om kunden för att kunna sköta sin uppgift. Exempelvis måste en producent av en utbildningstjänst nödvändigt få uppgifter om den som antagits till utbildningen. Dessutom kan landskapet till en producent av utbildningstjänster lämna sådan information om de sökande som är nödvändig beslut om antagning till utbildning.

I 3 mom. föreskrivs det om rätt för den tidigare arbetsgivaren till en uppsagd arbetstagare att få uppgifter om huruvida den uppsagda är arbetssökande. Rätten att få denna information gäller situationer där en arbetsgivare behöver uppgifterna för att fullgöra den skyldighet att återanställa en uppsagd arbetstagare eller tjänsteinnehavare som anges i de lagar som gäller arbetsavtals- och tjänsteförhållanden. Bestämmelsen motsvarar 12 kap. 6 § 3 mom. i den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

I föreslagna 4 mom. föreskrivs det om lämnande av uppgifter i maskinläsbar form eller med hjälp av en teknisk anslutning, vilket motsvarar 12 kap. 6 § 4 mom. i gällande lag.

38 §. *Information om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättning*. I paragrafen finns bestämmelser om landskapets, en tjänsteproducents och Folkpensionsanstaltens rätt att av varandra få de uppgifter som är nödvändiga för att ordna och erbjuda sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Exempelvis föreslås landskapets tillväxttjänstmyndighet få rätt att till landskapets social- och hälsomyndigheter och Folkpensionsanstalten överlåta de uppgifter om en enskild kund som utnyttjats i bedömningen av kundens behov av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Rätten att överlåta information gäller även uppgifter om en arbetssökandes sociala situation och hälsotillstånd samt arbets- och funktionsförmåga, i det fall att uppgifterna påverkar den arbetssökandes möjligheter att få arbete och är nödvändiga för att samordna tjänsterna.

Om fler aktörer än landskapet, en tjänsteproducent och Folkpensionsanstalten, exempelvis kommunen, deltar i sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen, ska rätten att överlåta information till dessa grunda sig på kundens samtycke.

39 §. *Publicering av uppgifter om en jobbsökning*. Paragrafen föreskriver om publicering av uppgifter som gäller jobbsökningen och om överlåtelse av uppgifter om arbetssökanden till arbetsgivaren. Enligt det föreslagna 1 mom. publiceras uppgifter om den arbetssökande som är nödvändiga med hänsyn till jobbsökningen och rekryteringen i den webbtjänst som stöder jobbsökning och rekrytering, det så kallade Arbetsmarknadstorget. Uppgifterna överförs

automatiskt till Arbetsmarknadstorget när en person inleder jobbsökningen enligt vad som föreskrivs i 8 §. Uppgifterna ska publiceras i en sådan form att den arbetssökande inte kan identifieras. Det betyder att exempelvis den arbetslöses namn, ålder och adressuppgifter och inte ens bosättningsort publiceras. Nödvändiga uppgifter för jobbsökning och rekrytering är uppgifter om yrkesmässigt kunnande såsom utbildning och arbetserfarenhet, den arbetssökandes önskemål i fråga om arbetet samt region i vilken arbete söks.

För att uppgifter som innebär att den arbetssökande kan identifieras ska kunna lämnas ut till en arbetsgivare krävs på motsvarande sätt som i dag den arbetssökandes samtycke. En bestämmelse om detta finns i det föreslagna 2 mom. Såväl presentation av den arbetssökande hos arbetsgivaren som publicering av den arbetssökandes uppgifter på Arbetsmarknadstorget i större omfattning än vad som förskrivs i 1 mom. ska enligt förslaget kräva den arbetssökandes samtycke. För att kunna lämna ut uppgifter om en arbetssökandes hälsotillstånd till en arbetsgivare krävs att den arbetssökande ger sitt uttryckliga samtycke. I bestämmelsen förutsätts inte längre att det uttryckliga samtycket är skriftligt. Skriftligt samtycke anses syfta på ett samtycke som getts på papper, vilket inte längre är det enda sättet att lämna uttryckligt samtycke. Artikel 9.2 a i den allmänna dataskyddsförordningen tillåter behandling av bland annat hälsoinformation på grundval av att den registrerade uttryckligen lämnat sitt samtycke till behandlingen. I bestämmelsen ingår inget krav på att samtycket ska vara skriftligt.

8 kap. **Sökande av ändring**

40 §. *Begäran om omprövning och besvär*. I paragrafens 1 mom. föreskrivs det om begäran om omprövning. Utgångspunkten är att omprövning av ett beslut som fattats med stöd av den föreslagna lagen får begäras på det sätt som anges i 7 a kap. i förvaltningslagen. Enligt 49 d § i förvaltningslagen ska en begäran om omprövning göras hos den myndighet som fattat beslutet eller hos den som sköter en offentlig förvaltningsuppgift och som fattat beslutet. Beslut kan med stöd av den föreslagna lagen fattas av landskapet men också av en tjänsteproducent. Den huvudregeln gäller dock inte vid begäran av omprövning av ett beslut av en tjänsteproducent. Omprövning av ett beslut av en tjänsteproducent ska begäras hos det landskap vars tjänsteproducent det gäller, det vill säga det landskap med vilket tjänsteproducenten har ett avtal eller som utfärdat det beslut som tjänsteproducentens behörighet grundar sig.

Undantagsbestämmelsen får stöd i motiven till 49 d § i förvaltningslagen, där det konstateras att det exempelvis i situationer där förvaltningsbeslutet har fattats av en privat förening kan vara ändamålsenligt att omprövningsbegäran i stället för av denna förening avgörs av den myndighet som övervakar eller styr föreningen i fråga (RP 230/2014 rd, s. 58//II). I och med att omprövning av ett beslut av en tjänsteproducent ska begäras hos landskapet har kunden möjlighet att föra ett beslut av en privat tjänsteproducent till prövning hos en myndighet. Behandlingen av en begäran om omprövning fungerar som ett medel för att övervaka tjänsteproducentens verksamhet. Av den anvisning för begäran om omprövning som i enlighet med 46 § i förvaltningslagen ska fogas till ett beslut ska det framgå till vilken myndighet begäran om omprövning ska lämnas.

Det uppskattas uppstå få situationer där en tjänsteproducent fattar beslut med stöd av den föreslagna lagen. I praktiken kan det bli aktuellt om en tjänsteproducent vägrar upprätta en sysselsättningsplan för en kund som har rätt till en sådan. Grundlagsutskottet har ansett (GrUU 32/2012 rd, s. 5/II) att sysselsättningsplaner i hög grad är jämförbara med integrationsplaner. Utskottet har inte ansett att beslut om integrationsplaner är reella förvaltningsåtgärder. Utskottet har också varit av den åsikten att en vägran att utarbeta en integrationsplan bör kunna överklagas genom besvär (se GrUU 42/2010 rd). Detsamma gäller sysselsättningsplaner. Om rätten att söka ändring i beslut om sysselsättningsplaner avses bli avgränsad måste det enligt grundlagsutskottet uttryckligen lagstiftas om detta. En annan situation där en tjänsteproducent

kan bli tvungen att fatta ett beslut med stöd av lagen anknyter till att den tjänsteproducent som sköter serviceprocessen för en kund inte erbjuder kunden de tjänster som avses i lagen. Eftersom uppgifterna i anknytning till serviceprocessen utgör offentliga förvaltningsuppgifter, förutsätter grundlagen att kundens rättsskydd säkerställs om uppgifterna anförtros andra än myndigheter. För att säkerställa kundens rättsskydd måste tjänsteproducentens beslut att inte erbjuda kunden tjänster kunna föras till prövning hos landskapet genom en begäran om omprövning.

Enligt föreslagna 2 mom. får ett beslut med anledning av en begäran om omprövning överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Besvär över förvaltningsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen förutsätter att högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

I 3 och 4 mom. föreskrivs det om förbud mot att anföra besvär över beslut som har fattats med stöd av den föreslagna lagen. Besvär får enligt 3 mom. inte anföras om beslutet gäller antagning av studerande till en utbildning som anskaffats gemensamt eller grundar sig på bedömning av behovet av utbildning. Vid bedömning av behovet av utbildning är det fråga om att myndigheten gör en arbetskraftspolitisk prövning. Om ett beslut om antagning av studerande i stället grundar sig på en bedömning av en enskild kunds lämplighet, kan liksom i dag ändring sökas i beslutet. Det nämnda besvärsförbudet motsvarar i sak det gällande förbudet att anföra besvär över ett beslut om antagning av studerande till arbetskraftsutbildning, men ordalydelsen har gjorts klarare.

Liksom i nuläget ska rätten att söka ändring inte gälla landskapets avgörande att inte erbjuda en kund rekryteringstjänster, yrkesvägleднings- och karriärrådgivning, arbetsprövning eller annan service som ordnas med stöd av den föreslagna lagen. Grundlagsutskottet har ansett att avgöranden som gäller individen och erbjudande av en tjänst inte automatiskt undantas från rätten att söka ändring (GrUU 32/2012 rd). Grundlagsutskottet har dock konstaterat att dessa beslut är beroende av myndighetens prövning och anslagen för verksamheten, så de kan omfattas av besvärsförbuden.

I föreslagna 4 mom. föreskrivs det om förbud mot besvär över ett beslut som landskapet har fattat om en begäran av omprövning över en tjänsteproducents avgörande att inte erbjuda en kund rekryteringstjänster, yrkesvägleднings- och karriärrådgivning, arbetsprövning eller andra tjänster som ordnas med stöd av den föreslagna lagen. Eftersom 3 mom. innehåller ett förbud mot besvär över ett avgörande som landskapet har fattat i ett sådant ärende, är det konsekvent att besvär inte heller får anföras över ett beslut som landskapet har fattat om en begäran om omprövning i de ärenden som avses här. För tydlighetens skull föreskrivs det särskilt om detta.

41 §. *Besvär över avslag av registrering som arbetssökande*. Landskapet är med stöd av föreslagna 8 § 4 mom. skyldigt att meddela beslut om en person inte kan registreras som arbetssökande. Eftersom sökandet av arbete är nära kopplat till erhållande av arbetslöshetsförmån, föreslås det att besvärsnämnden för social trygghet är besvärsinstans i stället för förvaltningsdomstolen, eftersom besvärsnämnden också behandlar besvär i ärenden som gäller arbetslöshetsförmån. Ändring i besvärsnämndens beslut får sökas hos försäkringsdomstolen. Ändringssökande hos försäkringsdomstolen ska enligt förslaget inte kräva besvärstillstånd. En bestämmelse om detta föreslås i 1 mom.

Enligt 2 mom. ska en besvärsskrift avsedd för besvärsnämnden för social trygghet eller försäkringsdomstolen lämnas till det landskap som fattat beslutet om avslag av registrering som arbetssökande. Landskapet ska först behandla besvären som begäran om omprövning. Om landskapet godkänner besvären ska det meddela ett omprövningsbeslut. Om besvären inte kan

godkännas ska landskapet vidarebefordra besvärsskriften och sitt utlåtande till den behöriga besvärsinstansen. Det ska göras inom 30 dagar efter det att besvärstiden gått ut.

42 §. *Inverkan av begäran om omprövning och besvär på verkställandet av beslutet*. Enligt huvudregeln i 31 § i förvaltningsprocesslagen förutsätter verkställandet av ett förvaltningsbeslut att beslutet har vunnit laga kraft. Ett beslut får dock verkställas innan det har vunnit laga kraft, om så föreskrivs i lag. Det kommer att med stöd av den föreslagna lagen fattas beslut som måste verkställas omedelbart. Hit hör exempelvis beslut om avbrytande av tillväxttjänstutbildning eller arbetsprövning. I paragrafen föreskrivs det att beslut kan verkställas trots begäran om omprövning eller besvär i ärendet. Den myndighet som behandlar begäran om omprövning eller besvärsmyndigheten kan bestämma att beslutet inte får verkställas. Paragrafen motsvarar 14 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

9 kap. **Ikraftträdande**

43 §. *Ikraftträdand*e. Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2020.

44 §. *Författningar som upphävs*. Genom den föreslagna lagen upphävs lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Bestämmelser om den lönesubvention som avses i 7 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, den startpeng som avses i 8 kap. i samma lag och om det stöd för specialarrangemang som avses i 10 kap. 3 § i samma lag föreslås bli intagna i den föreslagna lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster. Bestämmelser om de frivilliga studier för arbetssökande som stöds med arbetslöshetsförmån och som avses i 6 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, den lagstadgade kostnadsersättning som avses i 9 kap. i samma lag och den ersättning för rese- och logikostnader som avses i 10 kap. 1 § i samma lag föreslås bli intagna i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Ändringarna i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bereds separat och det kommer att lämnas en separat proposition om dem.

45 §. *Övergångsbestämmelser*. I paragrafen föreskrivs det om tillämpningen av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, vilken föreslås bli upphävd, efter det att den föreslagna lagen har trätt i kraft. Enligt föreslagna 1 mom. är en sysselsättningsplan eller en ersättande plan som har utarbetats för den arbetssökande förpliktande för den arbetssökande och landskapet tills den revideras av landskapet och den arbetssökande. Den arbetssökande är skyldig att genomföra planen och underrätta landskapet om genomförandet av de åtgärder som överenskommits i planen.

Enligt 2 mom. 1 punkten ska lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och de författningar som utfärdats med stöd av den tillämpas på en tjänst och på kostnadsersättningen för tiden för tjänsten, förutsatt att tjänsten har inletts före ikraftträdandet av den föreslagna lagen och pågår utan avbrott eller i perioder efter ikraftträdandet. Med tjänst avses träning, prövning och arbetskraftsutbildning. Med kostnadsersättning avses såväl lagstadgad kostnadsersättning, om vilken det föreskrivs i 9 kap. 1 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, som kostnadsersättning enligt prövning, om vilken det föreskrivs i 3 mom. i samma paragraf. I momentets 2 punkt finns en motsvarande bestämmelse om en arbetssökandes frivilliga studier som har stötts med en arbetslöshetsförmån. På stöd för en arbetssökandes frivilliga studier tillämpas bestämmelserna i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, förutsatt att stödtiden börjat före ikraftträdandet av den föreslagna lagen och pågår utan avbrott eller i perioder efter ikraftträdandet.

I föreslagna 2 mom. 3—6 punkten föreskrivs det om tillämpning av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice på stöd, ersättningar och understöd som beviljats med stöd av den

lagen. Enligt 3 punkten ska lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice tillämpas på lönesubvention och startpeng som beviljats av arbets- och näringsbyrån med stöd av den lagen, förutsatt att lönesubventionen eller startpengen har beviljats innan den föreslagna lagen har trätt i kraft. Enligt 4 punkten ska lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice tillämpas på ersättning för rese- och logikostnader, förutsatt att resan har företagits före ikraftträdandet av den föreslagna lagen. Enligt statsrådets förordning om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska ersättning sökas inom en månad från det att resan avslutades. Enligt 5 punkten ska lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice tillämpas också på stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, förutsatt att stödet har beviljats före ikraftträdandet av den föreslagna lagen. Enligt 6 punkten ska lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice tillämpas på tilläggsstöd som beviljats kommunen, förutsatt att det sysselsättande som ligger till grund för stödet har skett före ikraftträdandet av den föreslagna lagen. Eftersom utbetalningen av tilläggsstödet grundar sig på lönesubvention som betalats till kommunen och denna lönesubvention betalas i efterhand, kan kommunen ansöka om tilläggsstöd också efter det att den föreslagna lagen har trätt i kraft, dock senast den 31 december 2020. I den föreslagna 7 punkten föreskrivs det om sysselsättningspolitiskt understöd. I propositionen föreslås det att detta stöd slopas. Med stöd av övergångsbestämmelsen betalas sysselsättningspolitiskt understöd i enlighet med lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, förutsatt att beslutet om stöd har fattats före ikraftträdandet av den föreslagna lagen.

Enligt 2 mom. 8 punkten ska lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice tillämpas på ändringssökande, om det är fråga om beslut som med stöd av den lagen har fattats av arbets- och näringsbyrån, NTM-centralerna eller KEHA-centret.

Längden på en arbetsprövning som fullgjorts med stöd av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska räknas in i den maximitid för arbetsprövning som avses i 25 § 1 mom. i lagförslaget. En bestämmelse om detta föreslås i 3 mom.

I föreslagna 4 mom. föreskrivs det om tillämpningen av definitionen av arbetslös. Frågan är av betydelse för bedömningen av arbetslöshetens längd. Vid beräkning av arbetslöshetens längd beaktas arbetslöshet enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, i det fall att personen är arbetssökande när den föreslagna lagen träder i kraft och arbetssökandet pågår utan avbrott. Om arbetssökandet upphör, bedöms arbetslösheten utgående från definitionen av arbetslös i den föreslagna lagen.

För den händelse att landskapet under övergångsperioden måste tillämpa lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, anges det i föreslagna 5 mom. för tydlighetens skull att det på landskapet då tillämpas vad som i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreskrivs om arbets- och näringsbyråer eller närings-, trafik- och miljöcentraler. Den arbetssökande ska exempelvis meddela landskapet i stället för arbets- och näringsbyrån att han eller hon avbryter de studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller ansöka om ersättning för rese- och logikostnader hos landskapet i stället för hos arbets- och näringsbyrån.

1.2 Lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster

1 kap. **Allmänna bestämmelser**

1 §. *Tillämpningsområde*. I paragrafen föreskrivs det om lagens tillämpningsområde. Lagen ska enligt 1 mom. tillämpas när finansieringstjänster, anslag för regionutveckling, lönesubventioner och startpeng som avses i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster (/) beviljas i Finland med undantag av Åland. I 1 mom. föreskrivs det också att lagen ska tillämpas på nationella anslag för regionutveckling, när arbets- och näringsministeriet eller landskapet beviljar stöd från dessa anslag.

I 2 mom. föreskrivs det om hur lagen ska tillämpas på stöd som finansieras med medel från Finlands strukturfondsprogram Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020 samt på programmets genomförande. Lagen ska i sin helhet tillämpas på nationella stöd och stöd enligt 3, 10 och 11 § som finansieras med medel från strukturfondsprogrammet. Lagen ska tillämpas på stöd som beviljats dels av landskapen, dels av arbets- och näringsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet enligt vad som föreskrivs i 10 § i lagen.

När strukturfondsprogrammet Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020 genomförs ska bestämmelserna i 8 kap. i lagen tillämpas av samtliga förmedlande organ, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning.

Förutom bestämmelserna i 8 kap. i lagen ska de förmedlande organen tillämpa också den nationella stödlagstiftning som gäller i fallet. Vid tillämpningen av 3, 10 och 11 § i lagen avses med stödlagstiftningen denna lag. I fråga om de nuvarande förmedlande organ som var aktuella när lagen bereddes avses för Innovationsfinansieringsverket Business Finlands del med stödlagstiftning statsunderstödslagen (688/2001), som det förmedlande organet ovan ska följa, om inte något annat följer av 8 kap. i denna lag.

I 2 mom. i paragrafen föreskrivs det även om Finlands garantiprogram. Med Finlands garantiprogram avses ett strukturfondsprogram enligt Europeiska unionens initiativ Att investera i tillväxt och sysselsättning 2014–2020 och SME-initiativet. Syftet med programmet är att förbättra tillgången till finansiering för tillväxtföretag.

I 3 mom. finns bestämmelser om lagens tillämpningsområde i förhållande till statsunderstödslagen. Till följd av särdragen i fråga om de stöd som beviljas för finansieringen av regionutveckling och tillväxttjänster är det nödvändigt att införa bestämmelser som i viss mån avviker från statsunderstödslagen om de stöd som avses i denna lag. Det gäller i synnerhet användning, övervakning och granskning av stöd samt tillgång till och utlämning av uppgifter om stöd. Vidare gäller det förvaring av handlingar samt återbetalning och återkrav av stöd. Behoven av att avvika från regleringen i statsunderstödslagen orsakas i första hand av omständigheter kring bestämmelserna om strukturfonder. Bestämmelser som avviker från statsunderstödslagen ingår i huvudsak i 8 kap. i denna lag. I 3 mom. föreslås dessutom en hänvisning till lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet (429/2016), som enligt förslaget ska ändras så att den gäller också landskap som beviljare av stöd.

2 §. *Definitioner*. I paragrafen föreslås begrepp som är centrala för lagen. Definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag i 1—2 punkten svarar mot kommissionens rekommendation 2003/361/EG om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag. Med stora företag avses på basis av definitionen i 3 punkten företag som större än små eller medelstora företag. Enligt 4 punkten i paragrafen avses med den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget. Enligt 5 punkten i paragrafen avses med stöd av mindre betydelse sådant de minimis-stöd som avses i kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpning av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.

Eftersom i 3 § 1 mom. 1 punkten avsedda tjänster, lönesubvention, stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen och startpeng kan beviljas också för jordbrukssektorn och fiskeri- och vattenbrukssektorn, nämns i paragrafen de de minimis-förordningar som gäller dessa sektorer, dvs. kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom jord-

brukssektorn och kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn.

De strukturfonder som avses i 6 punkten i paragrafen är Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF). Enligt definitionen i 7 punkten avses med strukturfondsmedel de medel som har beviljats Finland i Europeiska unionens budget ur strukturfonderna och motsvarande nationella medel. I 8 punkten anges att det med Europeiska regionala utvecklingsfondens medel avses sådana medel som beviljats Finland i Europeiska unionens budget ur Europeiska regionala utvecklingsfonden och motsvarande nationella medel och att det i 9 punkten med Europeiska socialfondens medel avses sådana medel som beviljats Finland i Europeiska unionens budget ur Europeiska socialfonden och motsvarande nationella medel.

I 10, 11, 12 och 13 punkten i paragrafen anges de myndigheter som ska delta i förvaltningen av strukturfonderna. Med förvaltande myndighet avses den myndighet som anges i 6 § i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster och som ska sköta de uppgifter som anges i artikel 125 i den allmänna förordningen och i 49 § i den föreslagna lagen. Med attesterande myndighet avses den myndighet som anges i 6 § i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster och som ska sköta de uppgifter som anges i artikel 126 i den allmänna förordningen och i 50 § i den föreslagna lagen. Med revisionsmyndighet avses den myndighet som anges i 6 § i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster och som ska sköta de uppgifter som anges i artikel 127 i den allmänna förordningen och i 51 § i den föreslagna lagen. Med förmedlande organ avses den myndighet som anges i 6 § i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster och som sköter de verkställighetsuppgifter i fråga om stödmottagare som anges i 52 § i den föreslagna lagen. Det är i huvudsak fråga om uppgifter som gäller beviljande, betalning och uppföljning av stöd.

I 14 och 15 punkten i paragrafen definieras de EU-förordningar som är av central betydelse för förvaltningen av strukturfonderna. Med den allmänna förordningen avses Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006. Med budgetförordningen avses Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 om finansiella regler för unionens allmänna budget och om upphävande av rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002.

Enligt 16 punkten i paragrafen avses med strukturfondsprogram programmet Finlands strukturfondsprogram Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020 och Finlands garantiprogram för att förbättra tillgången på finansiering för tillväxtföretag.

I 17 punkten i paragrafen anges vad som avses med Nylands samkommun.

I 18 punkten anges vad som avses med medel för finansiering med allmän täckning och i 19 punkten vad som avses med nationella medel.

2 kap. **Stöd som beviljas företag**

3 §. *Utvecklingsstöd*. I 1 mom. 1 punkten i paragrafen föreskrivs det om utvecklingsstöd som beviljas företagen av medel för finansiering med allmän täckning. Till dessa tjänster hör ana-

lys-, expert- och utbildningstjänster avsedda för utveckling av små och medelstora företag (SME-företag). Tjänster ska erbjudas i olika faser av företagens livscykel. Beträffande innehållet i tjänsterna gör regleringen det möjligt att vidareutveckla det så att det motsvarar behoven. Analystjänsterna är tjänster som erbjuds för att det ska vara möjligt att bedöma utvecklingsbehoven i företagen. Experttjänster är konsulttjänster, utredningar och andra sakkunnigtjänster som behövs för utveckling av företagens verksamhet. Utbildningstjänster som behövs för att verksamheten ska utvecklas är tjänster för företagare och nyckelpersoner i företag. Dessa tjänster kan inbegripa också företagsspecifika sakkunnigtjänster. Utbildningstjänsterna kan vid behov inriktas på en viss grupp av företag eller ett visst kundsegment. Analys- expert- och utbildningstjänsterna ska ersätta den service för utveckling av företagsverksamhet som avses i 8 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

I 1 mom. 2 punkten föreskrivs det om stöd som beviljas av medel för finansiering med allmän täckning för sådana utvecklings- och investeringsprojekt som gäller utveckling av företagsverksamhet, tillväxt och internationalisering i företagen. Stöd kan enligt lagen beviljas för materiella och immateriella investeringar och utvecklingsåtgärder. Med materiella investeringar avses förvärv av markområden, byggnader, maskiner, anordningar och materiel samt långtidsinhyrning av maskiner och anordningar. Med immateriella investeringar avses tillgångar som uppkommit genom förvärv av patenträttigheter, licenser, know-how eller icke patentskyddad teknisk kunskap vid överföring av teknik. Med utvecklingsåtgärder avses utveckling av affärskompetens, internationalisering, produkter, tjänster och tillverkningsmetoder, beredning av projekt samt annan jämförbar betydelsefull utveckling av affärsverksamheten.

I 2 mom. i paragrafen föreslås en bestämmelse om att stöd får beviljas av Europeiska regionala utvecklingsfondens medel för utvecklings- och investeringsprojekt enligt 1 mom. 2 punkten som är förenliga med strukturfondsprogrammet.

Enligt 3 mom. i paragrafen får närmare bestämmelser om beviljande av stöd och stödets användningsområden utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §. *Mottagare av utvecklingsstöd*. I paragrafen föreskrivs det om vem som får beviljas utvecklingsstöd. Enligt 1 mom. i paragrafen får små och medelstora företag (SME-företag) beviljas bidrag. Den grundläggande tanken i 1 mom. enligt vilken stöd i huvudsak ska beviljas SME-företag överensstämmer bland annat med gällande lag om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet. Eftersom bara företag får beviljas stöd, kommer bland annat fysiska personer som än så länge bara planerar att inleda företagsverksamhet att ställas utanför stödsystemet. För stöd och rådgivning till sådana personer finns det tillgång till andra tjänster som erbjuds av landskapet och andra aktörer.

I 1 mom. föreskrivs dessutom om ett undantag enligt vilket det är möjligt att bevilja stöd också för stora företags investeringar. I stödområde I och II enligt lagen om regionutveckling och tillväxttjänster kan i enlighet med momentet stöd beviljas för stora företags investeringar, dvs. närmast för förvärv av maskiner och anordningar samt för byggande. Närmare villkor för stöd till stora företag får utfärdas genom förordning av statsrådet. Trots att stödet i första hand beviljas SME-företag, är det med tanke på de särskilda behoven i stödområde I och II motiverat att även i fortsättningen hålla kvar möjligheten att bevilja stöd i dessa områden också för stora företags investeringar.

Enligt momentet avses med SME-företag sådana små och medelstora företag som anges i bilaga I i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd. Enligt definitionen avses med SME-företag företag som har färre än 250 anställda och en årsomsättning som inte överstiger 50 miljoner euro eller en balansomslutning som inte överstiger 43 miljoner euro och som uppfyller de kriterier som beskriver fristående företag samt övriga kriterier på små och medel-

stora företag i definitionen. Med små företag avses företag som sysselsätter färre än 50 personer, som har en årlig omsättning eller balansomslutning som inte överstiger 10 miljoner euro och som uppfyller de kriterier som beskriver fristående företag samt de övriga kriterierna i rekommendationen. Med stora företag avses andra än små eller medelstora företag.

I 2 mom. anges de branscher som inte får beviljas stöd för sådana projekt som avses i 3 § 1 mom. 2 punkten. I fråga om fiskeri, jordbruk och skogsbruk samt förädling och saluföring av jordbruksprodukter kvarstår begränsningen enligt nuvarande lag om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet, dvs. stöd får fortfarande inte beviljas för dessa branscher. Avsikten är att finansieringen av dessa branscher ska ingå i jord- och skogsbruksministeriets stödsystem. Med fiskeri avses i detta sammanhang utnyttjande av levande naturresurser i vattnet och odling i vatten samt produktion, förädling och saluföring av fiskprodukter. Med jordbruk avses åkerodling, boskapsskötsel eller annat hållande av produktionsdjur, växthusproduktion, trädgårds- och plantskoleproduktion, pälsdjursuppfödning, uppfödning av hästar, renskötsel, bihushållning, yrkesmässig jakt, bär- eller svampplockning eller annan produktionsverksamhet som omfattar produkter i bilaga I till Europeiska gemenskapens grundfördrag. Med skogsbruk ska i detta sammanhang avses skötsel av skog och odling av trädbestånd som utövas som primärproduktion men inte till exempel förädling av trä eller andra skogsresurser för olika användningsändamål. Med förädling och saluföring av jordbruksprodukter avses sådan hantering av jordbruksprodukter som avses i bilaga I till Europeiska gemenskapens grundfördrag varefter produkten fortfarande är en sådan jordbruksprodukt som avses i bilagan samt utsläppande på marknaden av produkter.

När stöd beviljas ska enligt 2 mom. i paragrafen också beaktas de sektorsvisa begränsningar som grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning och som gäller bl.a. stålindustri, syntetfiberindustri, transportverksamhet, bilindustri och varvsindustri.

Enligt 3 mom. i paragrafen får närmare bestämmelser om vem som kan beviljas stöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §. *Förutsättningar för beviljande av utvecklingsstöd*. Enligt 1 mom. i paragrafen kan utvecklingsstöd beviljas om företaget bedöms ha förutsättningar för fortgående lönsam verksamhet. Med tanke på den samhällsekonomiska nyttan, företagsverksamhetens effektivitet eller en fungerande konkurrens är det inte motiverat att stödja olönsam verksamhet. En myndighet som överväger att bevilja stöd ska också kontrollera att företagets planerade finansiering av projektet är tillräcklig och genomförbar. Om företaget uppfyller kriterierna för företag i svårigheter ska myndigheten dessutom kontrollera att det inte är förbjudet att stödja företaget på basis av EU-reglerna om statligt stöd. Företag i svårigheter definieras bland annat i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd.

Bedömningen av verksamhetens lönsamhet är en helhetsbedömning i vilken bland annat företagets ekonomiska nyckeltal kan beaktas. I bedömningen kan man också väga in uppgifter om företagets betalningsanmärkningar samt uppgifter om betalningen av skatter och lagstadgade avgifter som fås från olika offentliga och privata register. När en myndighet beviljar ett behovsprövat stöd är utgångspunkten naturligtvis att stödmottagare har skött sina åtaganden på behörigt sätt. Stöd kan dock beviljas om åtagandena har försummats bara i ringa grad. Dessutom kan stöd av särskilda skäl beviljas också när försummelsen är betydande, men parterna har upprättat en betalningsplan för skötseln av åtagandena och redan en tid har följt planen. Det är dock ovanligt att stöd beviljas när försummelsen av åtagandena är betydande och beviljandet grundar sig då alltid på en bedömning från fall till fall.

Enligt 2 mom. 1 punkten ska stödet, utöver vad som föreskrivs i 1 mom., bedömas medföra betydande konsekvenser för genomförandet av projektet. Med verkningsfullhet avses att pro-

jektet antingen inte alls skulle genomföras utan stödet eller att stödet gör det möjligt att genomföra projektet enligt en snabbare tidtabell, med högre kvalitet eller i större omfattning. Enligt den föreslagna 2 mom. 2 punkten ska ett projekt som är föremål för understöd bedömas vara viktigt för utvecklandet av företagets verksamhet. Därför ska det inte heller i fortsättningen vara möjligt att stödja t.ex. företagens reinvesteringar.

Enligt 3 mom. ska stöd beviljas i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen eller som stöd av mindre betydelse.

Enligt 4 mom. får närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av stöd och om de statsstödsregler som ska tillämpas utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §. *Godtagbara kostnader för utvecklingsstöd och stödets belopp*. Enligt 1 mom. i paragrafen kan stöd beviljas som en procentuell andel av de godtagbara kostnader som projektet medför. Dessutom kan kostnaderna också godkännas enligt någon annan kostnadsmodell som regleras genom statsrådets förordning. Då kan till exempel de indirekta projektkostnaderna godkännas utifrån en beräknad procentuell andel.

I 2 mom. föreskrivs det att närmare bestämmelser om godtagbara kostnader och stödets belopp får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §. *Användningstiden för egendom som det beviljats utvecklingsstöd för*. Paragrafen innehåller bestämmelser om användningstiden för egendom som förvärvats med hjälp av investeringsstöd. Användningstiden ska beräknas från det att den sista stödraten är betald. Med betalning avses i detta sammanhang dagen för betalningsbeslutet och inte dagen för den faktiska utbetalningen av stödet. Det kan anses vara särskilt befogat att förlänga användningstiden till exempel om syftet med en längre användningstid är att förhindra att det egendom som det beviljats stöd för eventuellt senare överförs från användning inom affärsverksamhet till privat användning eller om man i övrigt försöker förhindra verkningar som strider mot lagens syften. Som exempel kan nämnas semesterstugor för företag i resebranschen. Definitionen av användningstid inbegriper också stödmottagarens skyldighet att använda den egendom som det beviljats stöd för under den fastslagna användningstiden.

8 §. *Stöd för företags transportkostnader*. I 1 mom. föreskrivs det om stöd för företags transportkostnader som får beviljas av medel för finansiering med allmän täckning. Stödet beviljas som en procentuell andel av den transportavgift som företaget betalat.

Enligt 2 mom. får närmare bestämmelser om beviljande av stöd för transportkostnader, godtagbara kostnader och stödets belopp utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §. *Förutsättningar för beviljandet av stöd för transportkostnader*. I paragrafen föreskrivs det om förutsättningarna för beviljandet av stöd för transportkostnader. Stöd kan enligt 1 mom. beviljas för transport i Finland av produkter som förädlats av små och medelstora företag. Vid prövningen av om stöd ska beviljas beaktas uppgifter om företagets betalningsanmärkningar samt uppgifter om betalningen av skatter och lagstadgade avgifter som fås från olika offentliga och privata register. Utgångspunkten är att stödmottagaren har skött sina åtaganden på behörigt sätt. Stöd kan dock beviljas om åtagandena har försummats bara i ringa grad. Dessutom kan stöd av särskilda skäl beviljas också när försummelsen är betydande, men parterna har upprättat en betalningsplan för skötseln av åtagandena och redan en tid har följt planen. Det är dock ovanligt att stöd beviljas när försummelsen av åtagandena är betydande och beviljandet grundar sig då alltid på en bedömning från fall till fall.

Enligt 2 mom. ska stöd beviljas i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen eller som stöd av mindre betydelse.

Enligt 3 mom. i paragrafen får närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljandet av stöd för transportkostnader utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap. **Stöd till juridiska personer för icke vinstdrivande utvecklings- och investeringsverksamhet**

10 §. *Stöd som beviljas av arbets- och näringsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet*. I paragrafen föreslås bestämmelser om arbets- och näringsministeriets rätt att bevilja stöd för projekt som finansieras med nationella medel och arbets- och näringsministeriets och social- och hälsovårdsministeriets rätt att bevilja stöd för projekt som finansieras med medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden.

Enligt 1 mom. får arbets- och näringsministeriet bevilja stöd av det nationella särskilda anslaget för utveckling av regionerna förutsatt att det i statsbudgeten har reserverats anslag för sådan verksamhet som på grund av verksamhetens nationella betydelse eller av att den ska utnyttjas av flera regioner kräver att beslutet fattas vid ministeriet. Enligt momentet får arbets- och näringsministeriet bevilja stöd av nationella medel också för forsknings-, utrednings- och nätverksprojekt som ministeriet självt genomför.

Arbets- och näringsministeriet får bevilja medel ur såväl Europeiska regionala utvecklingsfonden som Europeiska socialfonden för sådana projekt för tekniskt stöd som ministeriet självt genomför. Förmedlande organ ska särskilja projekt som organet självt genomför från organets egna uppgifter med iakttagande av principen om sund ekonomisk förvaltning.

Enligt 2 mom. får social- och hälsovårdsministeriet av de medel ur Europeiska socialfonden som ställts till ministeriets förfogande bevilja stöd för sådana utvecklingsprojekt inom strukturfondsprogrammet som nationellt betydande och gäller fler än en region. Dessutom får social- och hälsovårdsministeriet bevilja medel ur såväl Europeiska regionala utvecklingsfonden som Europeiska socialfonden för ministeriets egna projekt för tekniskt stöd. Förmedlande organ ska särskilja projekt som organet självt genomför från organets egna uppgifter med iakttagande av principen om sund ekonomisk förvaltning.

Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om beviljande av stöd och om stödets användningsområden utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §. *Stöd som beviljas av landskapet*. I paragrafen föreslås bestämmelser om att stöd som beviljas av landskapet får beviljas för icke vinstdrivande utvecklings- och investeringsprojekt som gäller utveckling av regionerna.

Enligt 1 mom. 1 punkten får landskapen bevilja stöd för utvecklingsprojekt som syftar till att skapa regional tillväxt och en mångsidigare näringsstruktur, främjande av samarbete mellan kommuner för utveckling av regioner, förutsättningar för utvecklande av innovationer eller utveckling av företagens verksamhetsförutsättningar. Stöd ska också kunna beviljas för utvecklingsprojekt som gäller främjande av det näringspolitiska samarbetet mellan kommunerna i en region och för sådan projektverksamhet i organisationer som främjar företagsverksamhet, för utredningar som är behövliga med tanke på företagsverksamheten samt för projekt för utvecklande av tjänster som företag behöver och som främjar företagssamarbete.

Enligt 1 mom. 2 punkten kan landskapen bevilja stöd för kommunala investeringsprojekt som gäller infrastrukturen, dvs. infrastrukturellt investeringsstöd. Stödet ska vara motiverat med

tanke på regionutvecklingen, framför allt med tanke på förutsättningarna för företagsverksamhet. Infrastrukturellt investeringsstöd kan till exempel inriktas på åtgärder som gäller vägnät, hamnar eller verksamhetslokaler och som kommunerna själva genomför. Avsikten är således inte att finansiera verksamhet som kommunerna ansvarar för och som inte har en direkt koppling till näringslivet. Medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden får endast användas för att stödja små trafikprojekt med en tydlig koppling till näringslivet i östra och norra Finland, som omfattas av specialfinansieringen för glesbygd.

Enligt 1 mom. 3 punkten kan landskapen bevilja stöd för utvecklingsprojekt som gäller miljön och naturresurserna. Medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden kan bara användas för att stödja småskaliga trafikprojekt med en tydlig koppling till näringslivet.

Enligt 1 mom. 4 punkten kan landskapen bevilja stöd för utvecklings- och investeringsprojekt som gäller trafik och infrastruktur. Stödet ska vara motiverat med tanke på utvecklingen av regionen. Landskapen får av medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden bevilja stöd endast för sådana utvecklings- och investeringsprojekt som gäller trafik och infrastruktur med en tydlig koppling till näringslivet och som genomförs i östra och norra Finland, som omfattas av specialfinansieringen för glesbygden.

Enligt 1 mom. 5 punkten kan landskapen bevilja stöd för utvecklings- och investeringsprojekt som hör till undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde.

Enligt 1 mom. 6 punkten kan landskapen bevilja stöd för utvecklingsprojekt som främjar sysselsättning, kompetens och social delaktighet.

Enligt 1 mom. 7 punkten kan landskapen bevilja stöd för projekt för tekniskt stöd som medfinansieras av strukturfonderna.

Enligt 1 mom. 8 punkten kan landskapen bevilja juridiska personer stöd för riskkapitalinvesteringar för teckning av kapital i riskkapitalfond. När stöd riktas till riskkapitalinvesteringar iakttas den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd, det vill säga kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, eller villkoren i en sådan separat stödordning för riskkapitalfond som godkänts av Europeiska kommissionen.

I 2 mom. föreskrivs om de stödformer som landskapen kan finansiera med medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. Landskapen kan också finansiera projekt som de själva genomför med såväl medel för finansiering med allmän täckning som strukturfondsmedel. Landskapen ska särskilja projekt som de själva genomför från det förmedlande organets uppgifter med iakttagande av principen om sund ekonomisk förvaltning.

Enligt 3 mom. ska landskapen före beviljandet av stöd begära utlåtande av undervisnings- och kulturministeriet om de viktigaste i 1 mom. 5 och 6 punkten avsedda projekten inom undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde för att säkerställa att dessa inte avviker från lag, förordning av statsrådet, riksdags- eller statsrådsbeslut som gäller branschen eller från beslut som grundar sig på lag och hör till undervisnings- och kulturministeriet eller Utbildningsstyrelsens behörighet. Hur betydande ett projekt är ska bedömas i förhållande till skyldigheten att begära utlåtande om projektet med hänsyn till projektets totalkostnadskalkyl och konsekvensernas omfattning.

Enligt 4 mom. får närmare bestämmelser om beviljande av stöd och stödets användningsområden samt om projekt som hör till undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde och om det remissförfarande som tillämpas på projekten utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §. *Stödmottagare*. I paragrafen anges de stödmottagare som får beviljas stöd enligt 3 kap. i lagen.

Enligt 1 mom. ska stödmottagaren vara en juridisk person.

Enligt 2 mom. får närmare bestämmelser om vem som kan beviljas stöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §. *Allmänna villkor för beviljande av stöd.* I paragrafen anges de allmänna villkoren för beviljande av de stöd som avses i 3 kap. I 1 mom. 1 punkten föreslås en bestämmelse om att stödet ska vara motiverat med tanke på de mål som satts för dess användning. I 2 punkten i momentet föreslås det att stödet ska ha betydande konsekvenser för genomförandet av verksamheten. Enligt 3 punkten ska stödmottagaren ha tillräckliga ekonomiska och andra förutsättningar för att genomföra den verksamhet som finansieringen beviljas för. Detta krav ger myndigheterna rätt, men ålägger dem också skyldighet att kontrollera sökandens ekonomiska ställning för att försäkra sig om att sökanden under hela projekttiden, också under tiden mellan utbetalningarna, har ekonomiska möjligheter att genomföra projektet. Med andra förutsättningar avses bland annat stödmottagarens administrativa eller kunskapsmässiga förutsättningar att genomföra projektet. I fråga om de utredningar som myndigheterna begär bör myndigheterna alltid överväga om utredningarna är nödvändiga för att skapa klarhet i saken. Avsikten är inte att öka stödmottagarnas administrativa börda eller i onödan öka det arbete som behandlingen av olika utredningar och bilagor orsakar myndigheterna. I 4 punkten föreslås det en bestämmelse om att stödmottagaren dessutom ska ha förutsättningar att sörja för att verksamheten fortsätter efter det att stödet upphört. Avsikten är att den mer långvariga effekten av de resultat som uppnåtts genom projektet ska stärkas. I fråga om projekt av engångsnatur eller projekt som annars är av sådan natur att de inte syftar till att åstadkomma varaktig verksamhet kan en sådan utredning inte krävas.

När det gäller utvecklingsprojekt är det enligt 5 punkten en allmän förutsättning för beviljande av stöd att resultaten av den verksamhet som beviljats stöd ska kunna tillgodogöras allmänt. Kravet på att resultaten ska kunna tillgodogöras allmänt gäller dock inte sådana resultat som har uppkommit som ett resultat av sådan verksamhet som bedrivits av ekonomiska aktörer som drar nytta av delta i stödåtgärder för icke vinstdrivande projekt, när de enligt stödbeslutet har beviljats stöd av mindre betydelse.

I 6 punkten föreslås det att de investeringar som stödet gäller inte ska komma endast en stödmottagare till godo, utan stödja närings-, utbildnings- eller innovationsverksamhet i regionen i större utsträckning. I 7 punkten föreslås det vidare att den verksamhet som är föremål för stödet ska vara icke vinstdrivande. Kravet på att verksamheten inte ska eftersträva vinst gäller dock inte sådan verksamhet som bedrivits av ekonomiska aktörer som drar nytta av att delta i stödåtgärder för ett projekt i icke vinstdrivande syfte, när de som drar nytta av projektet i stödbeslutet har beviljats stöd av mindre betydelse.

Enligt 2 mom. ska det som föreskrivs i 1 mom. 7 punkten inte tillämpas när stöd beviljas för riskkapitalinvesteringar som avses i 11 § 1 mom. 8 punkten.

I 3 mom. föreskrivs det att stöd inte beviljas om stödmottagaren på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter eller har väsentliga betalningsstörningar. Vid bedömningen av om försummelsen att betala skatter eller lagstadgade avgifter samt betalningsstörningarna är väsentliga ska det beaktas hur de påverkar stödmottagarens förutsättningar att genomföra den verksamhet som stödet beviljas för och projektets natur när det gäller verksamhetens kontinuitet. När en myndighet beviljar ett behovsprövat stöd är utgångspunkten att stödmottagaren har skött sina offentlig- och privaträttsliga åtaganden på

behörigt sätt. Stöd kan dock beviljas om åtagandena har försummats bara i ringa grad. Dessutom kan stöd av särskilda skäl beviljas också när försummelsen är betydande, men parterna har upprättat en bindande betalningsplan för skötseln av åtagandena. Det är dock mycket ovanligt att stöd beviljas när försummelsen av åtagandena är betydande och beviljandet ska då alltid grunda sig på en motiverad och dokumenterad bedömning från fall till fall. I momentet ingår dessutom en bestämmelse om att stöd inte får beviljas eller användas som allmänt verksamhetsstöd. Stöden enligt denna lag är till sin karaktär sådana specialunderstöd som avses i 5 § 3 mom. i statsunderstödslagen, och de är inte avsedda för stödmottagarorganisationens normala verksamhet som organisationen vanligen finansierar genom sina egna omkostnader. Ett projekt ska alltid åtskiljas från sökandens övriga verksamhet som en särskild helhet.

I 4 mom. konstateras det att om statsstöd ingår i stödet, ska stödet beviljas som stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd eller som stöd av mindre betydelse.

I 5 mom. i paragrafen föreslås ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om de allmänna förutsättningarna för beviljande av stöd och de statsstödsregler som ska tillämpas.

14 §. *Överföring av stöd för genomförande av projekt*. I paragrafen föreskrivs det om villkoren för beviljande av stöd i sådana fall då stödet överförs till någon annan juridisk person som uppfyller de krav som i det aktuella lagkapitlet ställs på stödmottagare och som ska genomföra det projekt som får stöd. Det föreslås att beloppet av det stöd som överförs begränsas och innehållet i avtalet preciseras.

Med överföring av stöd avses att ett visst belopp av stödet överförs. Avsikten är inte att stödmottagarens skyldigheter eller rättigheter ska överföras. En skillnad måste göras mellan överföring av stöd och samprojekt där stödmottagarna solidariskt ansvarar för projektets genomförande. Med överföring avses inte heller en sådan upphandling av varor och tjänster som görs i syfte att genomföra ett projekt som får stöd och som omfattas av upphandlingslagstiftningen. När ett projekt planeras ska de parter som deltar i projektet besluta om de gemensamt ska ansöka om stöd, i form av ett samprojekt, då ansvaret för att projektet genomförs och andra skyldigheter fullgörs fördelas mellan sökandena, eller om någon av parterna själv ska ansöka om stöd. Valet beror på projektets omfattning och innehåll. Om det beslutas att ett projekt ska genomföras så att en part ansöker om stöd också för de övriga parternas räkning och stödet beviljas den förstnämnda parten, ska denna ansvara för att alla skyldigheter som åligger stödmottagaren fullgörs.

En förutsättning för att stöd ska beviljas är att också mottagarna av överfört stöd utöver stödmottagaren uppfyller de villkor som ställs på stödmottagare. En ytterligare förutsättning är att myndigheten för varje projekt fattar ett motiverat beslut om att överföringen av stödet är ändamålsenlig med tanke på projektets genomförande. Avsikten är bland annat att förhindra att det uppstår situationer där stödmottagaren inte själv deltar i genomförandet av projektet utan att personens huvudsakliga uppgift är att bara förmedla stödet. Av den anledningen föreslås det att den del av stödet som överförs får uppgå till högst hälften av det stödbelopp som beviljats för projektet, om inte den myndighet som beviljar stödet av särskilda skäl beslutar något annat. I det stödbeslut som gäller projektet ska det alltid ges en motivering.

Avsikten är inte att myndighetens uppgifter i anslutning till stödförfarandet ska överföras till stödmottagaren. I sådana fall kan risken för missbruk av olika slag öka, såsom risken för att bestämmelserna om statligt stöd eller offentlig upphandling kringgås. En modell med samprojekt som genomförs av flera ansvariga parter ska vara förstahandsalternativ när det är fråga om omfattande projekthelheter.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om stödmottagarens och andra deltagande parters skyldighet att genom avtal säkerställa att det finns förutsättningar för beviljande, utbetalning och granskning av stödet samt att övriga stödvillkor iakttas. I avtalet ska utöver de grundläggande uppgifterna om deltagarna ingå uppgifter om innehållet i projektet, det ansvar och den roll var och en av deltagarna har, hur projektets resultat kommer att tillgodogöras och finansieringsprocessen. Dessutom ska parterna i avtalet komma överens om vissa praktiska arrangemang som gäller genomförandet av projektet, såsom detaljer som är nödvändiga för att säkerställa att stödvillkoren iakttas i fråga om bokföring, offentlig upphandling, informationen inom projektet samt andra villkor för stödet. Avtalet ska läggas fram senast innan stödet överförs. Stödmottagaren svarar inför myndigheten för att projektet genomförs, och eventuella återkrav kan riktas bara mot stödmottagaren.

I 3 mom. föreslås ett bemyndigande om att närmare bestämmelser om förfarandet vid överföring av stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §. *Samprojekt*. I lagen föreslås grundläggande bestämmelser om samprojekt. Enligt 1 mom. får stöd beviljas flera sökande gemensamt. Stöd får beviljas för samprojekt om det är motiverat med tanke på målen för projektet. Motiveringen till att projekthelheten genomförs som samprojekt ska läggas fram i det stödbeslut som gäller projektet. För att öka projektens genomslagskraft och byggandet av nätverk mellan aktörerna är det nödvändigt med projekt som genomförs av flera stödmottagare gemensamt. Alla sökande i ett samprojekt ska uppfylla de förutsättningar som i detta kapitel ställs upp för stödmottagare. Alla parter i ett samprojekt ska också bidra till finansieringen av projektet, om det inte finns särskilda skäl att avvika från detta krav. Ett sådant skäl är till exempel att någon part spelar en större roll i projektsammanställningen. De särskilda skälen ska motiveras i det stödbeslut som gäller projektet.

Enligt 2 mom. ska stödmottagarna i ett samprojekt ingå ett avtal om genomförande av projektet. I avtalet ska stödmottagarnas rättigheter och skyldigheter anges. Stödmottagarna ska inom sig utse en part, en s.k. huvudsaklig genomförare, som svarar för kontakten till den behöriga myndigheten. Denna stödmottagare svarar i allmänhet också för den samordning som projektet kräver och för förvaltningen av projektet. I fråga om projekt som inbegriper stöd av mindre betydelse hör det till denna stödmottagares uppgifter att för varje parts del anmäla beloppet av stöd av mindre betydelse. Stödmottagarna i samprojektet svarar solidariskt för projektets genomförande. Vid samprojekt ansvarar samtliga stödmottagare solidariskt för återställande och återbetalning av stöd.

I 3 mom. föreslås ett bemyndigande om att närmare bestämmelser om förfarandet vid samprojekt får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §. *Godtagbara kostnader och stödbelopp*. I paragrafen föreslås bestämmelser om de godtagbara kostnader och stödbelopp som ska iakttas i projektverksamheten.

Enligt 1 mom. ska stöd beviljas för kostnaderna för projektet som en procentandel av de godtagbara kostnaderna eller av engångsersättningen.

I 2 mom. föreskrivs det att om inte något annat följer av lagstiftningen om statligt stöd, ska stödmottagaren i sin ansökan uppge alla inkomster som projektet genererar under projektets gång eller en uppskattning av dessa. När stöd beviljas ska från projektkostnaderna dras av de direkta inkomsterna av projektet eller inkomster som hänför sig till projektet. Stödmottagaren ska i sin ansökan om utbetalning uppge de faktiska inkomsterna. De faktiska inkomsterna dras av från de stödberättigande kostnaderna för varje utbetalningsperiod. Det föreslås uttryckliga bestämmelser om att projektet inte får generera vinst. Ett undantag är det i 11 § 1 mom. 8 punkten avsedda stödet för riskkapitalinvesteringar.

Om projektets stödmottagare har beviljats stöd enligt bestämmelserna om statligt stöd, ska stödmottagarens inkomster av projektet inte dras av från kostnaderna för projektet. Om det beviljade statligt stöd ändå i sin helhet riktas till andra ekonomiska aktörer än projektets direkta stödmottagare, ska stödmottagarens inkomster av projektet dras av från de godtagbara kostnaderna för projektet.

Inkomst är ett mycket vidsträckt begrepp. Som inkomst betraktas alla inkomster av den understödda verksamheten under projektets gång, såsom inkomster av försäljningen av produkter eller tjänster, inkomster av försäljningen av anläggnings- eller omsättningstillgångar samt erhållna bruksersättningar, såsom hyresinkomster och liknande inkomster.

Till inkomster räknas all projektfinansiering som tilldelats mot vederlag, såsom de avgifter som tas ut av de ekonomiska aktörer som drar nytta av projektet för deltagandet i projektets stödåtgärder.

Enligt 3 mom. får stödet inte täcka kostnaderna för projektet i deras helhet, och den som ansöker om stöd ska själv delta i betalningen av projektkostnaderna, om det inte finns något särskilt skäl att avvika från detta. Den finansiering som sökanden själv anvisar för ett projekt kallas för självfinansiering. Ett särskilt skäl till avvikelse skulle kunna vara bland annat att projektet är av sådan art att det inte går att få självfinansiering för det eller att sökanden samlar in nödvändig finansiering för projektet från olika källor. Principen är dock att stödmottagaren i finansieringsansökan ska nämna den medfinansiering som stödmottagaren själv har för avsikt att investera i projektet. Om projektet inte kräver någon självfinansiering ska det alltid uttryckligen anges i det stödbeslut som gäller projektet. Självfinansieringen har en styrande inverkan på projektet, medverkar till att projektet genomförs på tillbörligt sätt och säkerställer att till stödmottagarens engagerar sig i projektet. I strukturfondernas projekt för tekniskt stöd krävs ingen självfinansiering på grund av projektens administrativa karaktär.

I 4 mom. föreskrivs det att närmare bestämmelser om godtagbara kostnader och stödets belopp får utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §. *Användningstiden för egendom som det beviljats utvecklingsstöd för Paragrafen innehåller bestämmelser om användningstiden för den investering i egendom som det beviljats stöd för*. Användningstiden ska beräknas från avslutningsdatum för det sista beslutet om betalning. Av särskilda skäl kan den myndighet som beviljar stödet i det stödbeslut som gäller projektet bestämma att användningstiden för egendomen i fråga ska vara högst tio år. Det kan anses vara ändamålsenligt att förlänga användningstiden t.ex. om syftet med en längre användningstid är att förhindra att den egendom som är föremål för stöd eventuellt senare överförs från användning enligt det syfte som anges i stödbeslutet till annan användning som strider mot syftet. Definitionen av användningstid inbegriper också stödmottagarens skyldighet att använda den egendom som det beviljats stöd för under den fastslagna användningstiden.

4 kap. Lönesubvention och stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen

I kapitlet överensstämmer bestämmelserna om lönesubvention och stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen i huvudsak med 7 och 10 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Eftersom det är landskapen eller Nylands samkommun som i stället för arbets- och näringsbyråerna kommer att svara för beviljande av lönesubvention och stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, ska de ändringar som följer av detta göras i bestämmelserna.

I kapitlet om lönesubvention ska det inte ingå bestämmelser om hinder för betalning av lönesubvention. Bestämmelser om hinder för betalning av lönesubvention ska ingå i 6 kap. i den föreslagna lagen och gälla alla stöd som avses i den lagen.

18 §. *Lönesubvention*. I paragrafen föreskrivs det om begreppet lönesubvention och syftet med lönesubventionerat arbete på samma sätt som i 7 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Lönesubvention är ett stöd som kan beviljas arbetsgivare för lönekostnaderna för anställning av arbetslösa arbetssökande. Syftet med lönesubventionerat arbete är att förbättra yrkeskompetensen hos dem som anställs med stöd och på så sätt främja deras sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden. Avvikande från nuläget är det landskapen eller Nylands samkommun som i stället för arbets- och näringsbyråerna bestämmer om beviljandet av lönesubventioner.

19 §. *Allmänna förutsättningar för beviljande av lönesubvention*. De allmänna villkoren för beviljande av lönesubvention överensstämmer med de som anges i 7 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Enligt den föreslagna 1 mom. 1 punkten förutsätter beviljandet av lönesubvention att landskapet eller Nylands samkommun bedömer att arbetslösheten beror på brister i personens yrkeskompetens. Vidare ska landskapet eller samkommunen göra bedömningen att lönesubventionerat arbete förbättrar personens yrkeskompetens och möjligheter att sysselsättas på den öppna arbetsmarknaden. I 1 mom. 2 och 3 punkten föreskrivs det om situationer då lönesubvention kan beviljas utan någon bedömning av eventuella brister i yrkeskompetensen. Enligt den föreslagna 3 punkten kan lönesubvention beviljas om den person som anställs har en skada eller långvarig sjukdom som väsentligt och permanent eller varaktigt minskar personens produktivitet. Enligt 2 punkten kan lönesubvention också beviljas om den som anställs har fyllt 60 år och varit arbetslös utan avbrott i minst ett år omedelbart innan lönesubventionen beviljas.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs om ytterligare villkor som ställs upp för att en arbetsgivare ska beviljas lönesubvention i syfte att med stöd av 1 mom. 1 punkten anställa personer som varit arbetslösa i mindre än ett år. För att arbetsgivaren ska beviljas lönesubvention för anställning av en person som varit arbetslös utan avbrott i mindre än 12 månader krävs det att personens arbetslöshet blir utdragen och sannolikt kommer att fortgå längre än 12 månader, om lönesubvention inte beviljas. Vid bedömningen av att arbetslösheten eventuellt blir utdragen används profileringsverktyget i kundinformationssystemet som hjälp liksom andra tillgängliga uppgifter om kunden.

20 §. *Förutsättningar i fråga om arbetsgivaren för beviljande av lönesubvention*. Enligt 1 mom. kan kommuner, samkommuner, sammanslutningar och andra arbetsgivare, dock inte statliga ämbetsverk eller inrättningar, beviljas lönesubvention på det sätt som avses i 7 kap. 3 § 1 mom. i lagen om arbetskrafts- och företagsservice.

I 2 mom. föreskrivs det om sådana begränsningar i beviljandet av lönesubventioner som gäller arbetsgivare. Enligt den föreslagna 1 punkten ska lönesubvention inte beviljas en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet och som av produktionsorsaker eller ekonomiska orsaker har sagt upp en arbetstagare vars uppsägningstid har löpt ut under de 12 månader som föregår ansökan om lönesubvention. Den i bestämmelsen nämnda granskningsperioden på 12 månader baserar sig på EU:s bestämmelser om statligt stöd. I artiklarna 32 och 33 i EU:s allmänna gruppundantagsförordning om statligt stöd föreskrivs det om beviljande av lönesubvention för rekrytering av personer med sämre förutsättningar och personer med nedsatt arbetsförmåga. I tredje punkten i artikeln konstateras det att om rekryteringen, jämfört med genomsnittet för de föregående tolv månaderna, inte medför en nettoökning av antalet anställda i det berörda företaget måste arbetsplatserna ha blivit vakanta till följd av frivillig avgång, arbetsoförmåga, pension av ålderskäl, frivillig nedgång i arbetstid eller lagenligt avskedande på grund av försummelse och inte till följd av uppsägningar.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska lönesubvention dock kunna beviljas, om arbetsgivaren före ansökan om lönesubvention har erbjudit arbete åt en arbetstagare som sagts upp av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker.

Enligt den föreslagna 2 mom. 2 punkten ska lönesubvention inte beviljas om arbetsgivaren på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala löner, skatter eller lagstadgade avgifter eller har väsentliga betalningsstörningar. Det är inte ändamålsenligt att bevilja lönesubvention till förmån för exempelvis en arbetsgivare vars arbetstagare har tvingats ansöka om betalning av lönefordringar enligt lönegarantin. Om försummelsen av skyldigheten att betala lön har varit ringa eller om det redan har gått en lång tid sedan försummelsen inträffade och arbetsgivaren har åtgärdat sin försummelse genom att betala lönefordringarna till sina arbetstagare, kan landskapet eller Nylands samkommun enligt prövning bevilja subvention.

21 §. *Förutsättningar i fråga om anställningsförhållandet för beviljande av lönesubvention*. Paragrafen överensstämmer med 7 kap. 4 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Enligt det föreslagna 1 mom. förutsätter beviljande av lönesubvention att arbetsgivaren förbinder sig att betala lön till den som anställts minst enligt det kollektivavtal som tillämpas på anställningsförhållandet. Om det inte finns något tillämpligt kollektivavtal, ska lönen motsvara sedvanlig och skälig lön för arbetet i fråga. Eftersom lönesubventionen ersätter arbetsgivaren för de kostnader som orsakas av brister i yrkeskompetensen eller av nedsatt produktivitet på grund av skada eller sjukdom hos den som anställs, bör lönen huvudsakligen basera sig på en på förhand avtalad tim- eller månadslön (tidlön). Lönesubvention kan inte beviljas om lönen betalas uteslutande utifrån arbetsresultatet. I sådana fall orsakar brister i yrkeskompetensen eller nedsatt produktivitet på grund av skada eller sjukdom inte arbetsgivaren sådana kostnader som ska täckas med lönesubventionen.

Lönesubvention beviljas inte för anställning av vikarier för alterneringslediga. En bestämmelse om detta föreslås i 2 mom.

22 §. *Överföring av den som anställts*. Paragrafen överensstämmer med 7 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

23 §. *Beviljande av lönesubvention till arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet*. I paragrafen föreskrivs det om situationer då lönesubvention beviljas antingen i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd eller stöd av mindre betydelse. Paragrafen överensstämmer med 7 kap. 6 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

24 §. *Lönekostnader som täcks med lönesubvention*. Paragrafen överensstämmer med 7 kap. 7 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

25 §. Lönesubventionens belopp och maximitid. Paragrafen överensstämmer med 7 kap. 8 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, och i paragrafen föreskrivs dessutom att det får utfärdas närmare bestämmelser om lönesubventionens belopp genom förordning av statsrådet.

26 §. *Lönesubventionens belopp och maximitid i vissa fall*. Paragrafen överensstämmer med 7 kap. 9 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, och i paragrafen föreskrivs dessutom att det får utfärdas närmare bestämmelser om lönesubventionens belopp i vissa fall genom förordning av statsrådet.

27 §. *Lönesubvention till sociala företag*. Paragrafen överensstämmer med 7 kap. 10 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

28 §. *Tillfälligt avbrott*. Paragrafen överensstämmer med 7 kap. 11 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

29 §. *Ny beräkning av maximitiden*. Paragrafen överensstämmer med 7 kap. 12 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

30 §. *Inverkan av annat stöd på lönesubvention*. Paragrafen överensstämmer med 7 kap. 13 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

31 §. *Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen*. Paragrafen överensstämmer med 10 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, och i paragrafens 2 mom. föreskrivs det dessutom om begränsningar av beviljandet av stöd i sådana fall då den som ansöker om stöd på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala löner, skatter eller lagstadgade avgifter eller har väsentliga betalningsstörningar.

I 3 mom. föreskrivs det att det genom förordning av statsrådet kan föreskrivas om kostnader som ersätts, stödets maximibelopp och maximitid samt förfarandet när stödet beviljas.

5 kap. **Startpeng**

Kapitlets bestämmelser om startpeng överensstämmer i huvudsak med 8 kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Eftersom det är landskapen eller Nylands samkommun som i stället för arbets- och näringsbyråerna kommer att svara för beviljande av startpeng, ska de ändringar som följer av detta göras i bestämmelserna.

Kapitlet om startpeng innehåller inte några bestämmelser om hinder för betalning av startpeng. Bestämmelser om hinder för betalning av startpeng ingår i stället i 6 kap. i den föreslagna lagen och gäller alla stöd som avses i lagen.

32 §. *Startpeng*. Startpeng kan på motsvarande sätt som för närvarande beviljas enskilda kunder som inleder ny företagsverksamhet på heltid. Dessutom kan startpeng beviljas enskilda kunder som utvidgar företagsverksamhet som utgör bisyssla till företagsverksamhet på heltid. Inledande av företagsverksamhet och om företagsverksamheten utgör huvudsyssla bedöms i enlighet med 2 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

33 §. *Allmänna förutsättningar för beviljande av startpeng*. Det föreslagna 1 mom. överensstämmer med 8 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. I 2 mom. föreskrivs det att startpengen beviljas som stöd av mindre betydelse, vilket motsvarar det som föreskrivs i 8 kap. 1 § i den gällande lagen.

34 §. *Hinder för beviljande av startpeng*. Paragrafen motsvarar de hinder för beviljande av startpeng som avses i 8 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

35 §. *Startpengens belopp och ersättningsdagar*. Paragrafen överensstämmer med de förutsättningar som anges i 8 kap. 4 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. I 1 mom. föreskrivs det att startpengen kan beviljas för högst 12 månader, vilket motsvarar det som föreskrivs i 8 kap. 1 § i den gällande lagen. Enligt 2 mom. får närmare bestämmelser om de ersättningsdagar som berättigar till startpeng utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 kap. **Ansökan om samt beviljande och utbetalning av stöd**

36 §. *Ansökan om stöd.* I paragrafen föreslås bestämmelser om hur man ansöker om stöd. I 1 mom. anges vilket landskap som har behörighet att fatta beslut om stöd. Utgångspunkten är att

det landskap som är behörigt är det inom vars område det understödda projektet i huvudsak ska genomföras eller alternativt det landskap inom vars område den understödda verksamheten i huvudsak ska ske. Det senare alternativet gäller stöd där det inte är fråga om projektverksamhet. På motsvarande sätt bestäms även behörigheten för Nylands samkommun. Eftersom Nylands samkommun inte har någon behörighet att bevilja stöd av strukturfondsmedel eller i 11 § avsett stöd för utveckling av regionerna, näms denna begränsning också i paragrafen om ansökan om stöd. I momentet föreskrivs vidare om ett undantag enligt vilket lönesubvention, stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen och startpeng också kan sökas hos det landskap alternativt Nylands samkommun där den arbetssökande är kund. I momentet finns också ett omnämnande av att stöd för projekt som avses i 10 § söks hos det behöriga ministeriet, alltså hos social- och hälsovårdsministeriet eller arbets- och näringsministeriet.

I 2 mom. föreskrivs det att stödet ska sökas innan projektet eller det anställningsförhållande som utgör grund för lönesubvention enligt 4 kapitlet inleds. Genom de här kraven försöker man undvika att stöd beviljas för sådan verksamhet eller sådana projekt för vilkas genomförande beviljande av stöd inte har någon betydelse eller stödet är av endast ringa betydelse. Enligt momentet ska stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen dock sökas inom en månad från det att ändringsarbetet gjordes eller arbetsredskapet eller möbeln skaffades. Dessutom föreskrivs det i momentet att stöd som beviljas för transportkostnader söks hos landskapet i efterskott per kalenderår. I fråga om projekt som avses i 3 § 1 mom. 2 punkten får stöd dessutom sökas för kostnader som orsakas av förberedelserna för projektet och som uppkommit innan ansökan lämnas in. Som sådana kostnader som orsakas av förberedelser för projektet betraktas i fråga om investeringsprojekt för tillväxt och internationalisering sådana kostnader som föranleds bl.a. av planering, anskaffning av tillstånd och genomförbarhetsstudier. När det gäller utvecklingsåtgärder kan endast förhandsreservering av montrar för utställningar eller mässor som ordnas utomlands och den därmed sammanhängande förskotts- eller reserveringsavgiften betraktas som förberedelse av projektet.

I 3 mom. föreskrivs det att stödet i regel ska sökas genom det riksomfattande systemet för e-tjänster. I momentet nämns de stödformer som man ansöka om utbetalning av med en traditionell blankett, även om det riksomfattande systemet för e-tjänster också kan användas. Sådana stödformer är lönesubvention, stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen och startpeng.

På grund av de särdrag som hör samman med lönesubvention finns det i 4 mom. särskilda bestämmelser för ansökan om denna stödform.

Enligt 5 mom. får närmare bestämmelser om ansökan om stöd och om inledande av projekt utfärdas genom förordning av statsrådet.

37 §. *Beslut om beviljande av stöd.* Enligt 1 mom. fattas beslut om beviljande av stöd av en tjänsteinnehavare i landskapet eller i Nylands samkommun. Separata bestämmelser gäller för beslutsfattande i ministerierna. Sådana bestämmelser om beslutsfattande i ministerier är bl.a. lagen om statsrådet (175/2003) och reglementet för statsrådet (262/2003).

Beslut om beviljande av stöd av en tjänsteinnehavare i landskapet eller i Nylands samkommun, eftersom det är fråga om beslutsfattande som på ett centralt sätt innefattar rättslig prövning. Det är också ändamålsenligt att föreskriva att beslut om beviljande av stöd ska fattas av tjänsteinnehavare på motsvarande sätt som i fråga om stöd som beviljas för utveckling av landsbygden.

På beslutsfattandet och förvaltningsförfarandet i landskapets samarbetsgrupp i fråga om Europeiska unionens strukturfondsuppgifter tillämpas vad som föreskrivs i lagen om införande av lagen om regionutveckling och tillväxttjänster och lagen om ordnande av tillväxttjänster i

landskapet Nyland. Enligt lagen får den finansierande myndigheten inte bevilja stöd från strukturfonden för ett projekt som baserar sig på den regionala planen och som med tanke på utvecklingen av landskapet är betydelsefullt eller enligt totalkostnadskalkylen stort, om samarbetsgruppen inte har förordat projektet. Den finansierande myndigheten kan avvika från samarbetsgruppens utlåtande enligt vilket finansieringen förordas, om beviljandet av stöd skulle strida mot Europeiska unionens lagstiftning eller den nationella lagstiftningen eller om projektet inte svarar mot programmet. Om finansiären trots ett bifallande utlåtande av samarbetsgruppen avser att fatta ett finansieringsbeslut som avviker från utlåtandet, ska den underrätta samarbetsgruppen om detta och ge en motivering som hänför sig till orsakerna ovan. Beslut som gäller samarbetsgruppens utlåtande får inte överklagas separat genom besvär. Samarbetsgruppen underrättas om de projekt som ingår i de nationella temana av de ministerier som saken gäller. Enligt lagen får enskilda förslag till företagsprojekt som omfattas av affärs- och yrkeshemligheten inte behandlas i samarbetsgruppen. Innan beslut fattas ska samarbetsgruppen få en sammanfattning av uppgifterna om inkomna ansökningar om företagsstöd.

I 1 mom. föreskrivs det att stödbeslutet ska fattas i ett nationellt elektroniskt handläggningssystem, om ett sådant finns att tillgå. Som sådana system fungerar i inledningsskedet EURA 2014, TUKI2014 och URA. För behovet av gemensamma handläggningssystem talar bl.a. en enhetlig handläggningsprocess för stöden, kostnadseffektivitet och enhetliga uppföljningsuppgifter.

I 2 mom. konstateras det att stödmottagaren utöver de villkor som anges i lagen och i den förordning som utfärdas av statsrådet med stöd av lagen också ska iaktta de villkor och begränsningar som ingår i stödbeslutet. Detta krav motsvarar till sitt innehåll det som föreskrivs i 13 § 2 mom. i statsunderstödslagen.

Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om fattande av stödbeslut utfärdas genom förordning av statsrådet.

38 §. *Ansökan om utbetalning av stöd*. I paragrafen föreslås bestämmelser om hur och var man ansöker om utbetalning av stöd samt om en tidsfrist för ansökan om utbetalning.

Enligt 1 mom. söks utbetalning hos landskapet, Nylands samkommun eller ministeriet.

Enligt 2 mom. söks utbetalning av stöd genom ett riksomfattande system för e-tjänster, om ett sådant system finns att tillgå. För gemensamma system för e-tjänster talar dels en enhetlig ansökningsprocess för utbetalning, dels en kostnadseffektiv process. Om ett sådant system för e-tjänster inte finns att tillgå, kan man också i fortsättningen på traditionellt sätt ansöka om utbetalning av stöd med en blankett som lämnas till betalaren. Ett tydligt mål är att merparten av ansökningarna om utbetalning ska lämnas in genom systemet för e-tjänster. I momentet anges också de stödformer som man kan ansöka om utbetalning av med en traditionell blankett. Sådana stöd är lönesubvention, stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen och startpeng.

Enligt 3 mom. kan en tidsfrist sättas för ansökan om utbetalning av stöd. Tidsfristen kan fastställas genom ett separat stödbeslut. Längden på tidsfristen är beroende av stödformen och omfattningen av det projekt eller den verksamhet som ska stödas.

Enligt 4 mom. får närmare bestämmelser om ansökan om utbetalning och om förfarandet vid utbetalning utfärdas genom förordning av statsrådet.

39 §. *Utbetalning av stöd*. I paragrafen föreskrivs det om utbetalning av stöd och om förfaranden som gäller förskott.

Enligt 1 mom. fattas beslut om utbetalning av stöd av en tjänsteinnehavare i landskapet eller i Nylands samkommun. Separata bestämmelser gäller för beslutsfattande i ministerierna. Bestämmelser om beslutsfattande i fråga om ministerier är bl.a. lagen om statsrådet (175/2003) och reglementet för statsrådet (262/2003). Enligt 1 mom. fattas beslut om utbetalningen av stödet av en tjänsteinnehavare i landskapet eller i Nylands samkommun, eftersom det är fråga om beslutsfattande som på ett centralt sätt innefattar rättslig prövning. Det är också ändamålsenligt att föreskriva att beslut om utbetalning av stöd ska fattas av tjänsteinnehavare på motsvarande sätt som i fråga om stöd som beviljas för utveckling av landsbygden.

Stödet betalas med hjälp av ett riksomfattande elektroniskt system, om ett sådant finns att tillgå. Stödet betalas till stödmottagaren retroaktivt på grundval av de faktiska stödberättigade kostnaderna eller alternativt enligt en annan kostnadsmodell som godkänts i beslutet. I detta sammanhang avses med andra kostnadsmodeller förenklade kostnadsmodeller, varvid kostnaderna inte behöver verifieras.

För vissa stödformer betalas stödet i sin helhet utifrån de faktiska kostnaderna, medan det för andra betalas i enlighet med en annan godkänd kostnadsmodell. I vissa fall kan kombinationer av de här kostnadsmodellerna användas i samma beslut. Då godkänns en del av kostnaderna enligt de faktiska kostnaderna och en annan del enligt en annan kostnadsmodell. Genom förenklade kostnadsmodeller försöker man snabba upp och förtydliga stödprocessen med tanke på både den som ansöker om stöd och den som beviljar stödet. Stödet kan vid behov betalas i flera poster. I de fall då stödet betalas ut på grundval av faktiska kostnader, måste den anskaffning som är föremål för stödet vara betald och levererad till stödmottagaren.

Enligt 2 mom. kan förskott betalas på stödet, om det är motiverat med hänsyn till användningen av stödet och ändamålsenligt med tanke på övervakningen. Betalning av förskott är motiverat på det sätt som avses i momentet när det krävs att stödmottagaren får finansiering för verksamheten eller projektet i förskott för att projektet eller verksamheten ska kunna inledas eller genomföras inom den tidtabell och i den omfattning som avses i stödbeslutet. Betalning av förskott utgör ett undantag och ska alltid basera sig på prövning i varje enskilt fall. En förutsättning för att förskott ska kunna betalas är att detta inte utgör ett hinder för övervakningen av användningen av stödet. I momentet anges också de stödformer i fråga om vilka förskott inte kan betalas på stödet. Sådana stöd är lönesubvention och startpeng.

I 3 mom. föreskrivs det att ersättning som motsvarar stöd i vissa fall också kan betalas till en tjänsteproducent. I praktiken avses sådana stödformer där stödmottagaren får en tjänst till ett subventionerat pris och för produktionen av tjänsten betalas ersättning som motsvarar stöd direkt till tjänsteproducenten. Som ett exempel på en sådan stödform kan man nämna den nuvarande utvecklingsservicen för företag som beviljats med stöd av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Enligt 4 mom. får närmare bestämmelser om utbetalning av stöd och om förfarandet vid förskottsutbetalning utfärdas genom förordning av statsrådet.

40 §. *Hinder för utbetalning av stöd*. I 37 § 2 mom. konstateras att stödmottagaren, utöver det som föreskrivs i denna lag och i den förordning som utfärdas av statsrådet med stöd av denna lag, också ska iaktta de villkor och begränsningar som ingår i beslutet om beviljande av stöd. Om det i det skede när stödet betalas ut konstateras att stödmottagaren inte iakttar villkor som ställs i Europeiska unionens eller nationell lagstiftning eller i stödbeslutet, eller att det efter det att stöd beviljats visar sig att förutsättningarna för stödet inte är uppfyllda eller att stödet beviljats till exempel på felaktiga grunder eller till ett för stort belopp, ska betalaren ge avslag på stödet antingen för en viss utbetalningsperiod eller för hela stödperioden.

I 1 punkten i den föreslagna paragrafen föreskrivs att stöd inte ska betalas om stödmottagaren inte iakttar villkor eller begränsningar som ställs i lagen, i en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av lagen eller i stödbeslutet. Enligt 2 punkten ska stöd inte betalas om det efter det att stödet beviljats visar sig att förutsättningarna för beviljandet av stöd inte uppfylls vid den tidpunkt då stödet beviljades eller därefter. I 3 punkten föreskrivs det att stöd inte ska betalas om stödet har beviljats felaktigt, till ett för stort belopp eller utan grund. Det är fråga om stöd som beviljats felaktigt eller till ett för stort belopp till exempel i situationer då ett stöd har beviljats till ett större belopp eller för längre tid än vad som skulle ha kunnat beviljas enligt bestämmelserna. Det är också fråga om stöd som beviljats felaktigt till exempel då ett stöd till en stödmottagare som bedriver näringsverksamhet beviljats som stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd, fastän stödet borde ha beviljats i form av stöd av mindre betydelse. Stöd har beviljats utan grund om det enligt bestämmelserna inte skulle ha beviljats alls. Enligt 4 punkten betalas stöd inte om stödmottagaren efter att ha beviljats stödet på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter eller har väsentliga betalningsstörningar. Stödet kan emellertid betalas om betalaren av stödet av särskilda skäl anser det ändamålsenligt att betala stödet. Enligt 5 punkten betalas inte stöd om Europeiska unionens lagstiftning inte tillåter att stödet betalas. Stöd kan t.ex. inte betalas till en sökande som är föremål för ett i artikel 1.4 a i den allmänna gruppundantagsförordningen avsett betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

I 2 mom. föreskrivs det på motsvarande sätt som i 8 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice om särskilda hinder för betalning av startpeng.

7 kap. Återbetalning och återkrav av stöd samt avslutande av utbetalning

41 §. *Återbetalning av stöd.* Det föreslås att det i 1 mom. ska föreskrivas om stödmottagarens skyldighet att betala tillbaka stöd som mottagits på felaktiga grunder, till för stort belopp eller i övrigt uppenbart utan grund, antingen i sin helhet eller delvis. Stödet ska också betalas tillbaka i sin helhet eller delvis, om stödet inte kan användas på det sätt som förutsätts i stödbeslutet. Paragrafen innehåller således en bestämmelse om den allmänna skyldighet om återbetalning av en grundlös förmån som tillämpas i fråga om stöd. Enligt momentet förutsätts också att en stödmottagare som fått en grundlös förmån på eget initiativ och utan dröjsmål ska vidta åtgärder för att betala tillbaka den förmån som mottagits till ett för stort belopp eller uppenbart utan grund. Med stöd som mottagits felaktigt eller till ett för stort belopp avses enligt momentet en betalning som på grund av ett fel från stödmottagarens eller stödbeviljarens sida eller ett tekniskt fel betalats utan grund eller till ett för stort belopp. Stödmottagaren ska på eget initiativ vidta åtgärder för att betala tillbaka stöd eller en del av det som betalats i strid med stödbeslutet eller på ett i övrigt felaktigt sätt. Som stöd som mottagits uppenbart utan grund betraktas i enlighet med momentet stöd som tagits emot fastän stödmottagaren inte uppfyller förutsättningarna för beviljande av stöd i allmänhet, enligt lagen eller enligt en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av lagen. Det krav i momentet på att en förmån ska vara uppenbart utan grund uppfylls alltid när stöd inte skulle ha fått beviljas enligt en bestämmelse i lagen eller i en förordning som utfärdats med stöd av den. En grundlös förmån behöver inte betalas tillbaka om beloppet som ska betalas tillbaka inte överskrider 250 euro.

Det föreslås att det i 2 mom. ska föreskrivas om ett undantag från återbetalningsskyldigheten för stöd som beviljats på kalkylmässiga grunder. Enligt momentet ska återbetalningsskyldigheten inte gälla skillnaden mellan det stöd som beviljats på kalkylmässiga grunder och de faktiska kostnader som understiger detta belopp. I fråga om stöd som beviljats på kalkylmässiga grunder som fastställts innan verksamheten eller projektet har genomförts får stödmottagaren således räkna till godo skillnaden mellan det stödbelopp som betalats på kalkylmässiga grun-

der och de faktiska kostnaderna. Till övriga delar tillämpas 1 mom. om återbetalning av en grundlös förmån även på stöd som beviljats på kalkylmässiga grunder.

Till den del som stöd betalas tillbaka på det föreskrivna sättet, är landskapet skyldigt att genom ett beslut bekräfta återbetalningsskyldigheten och dess belopp samt att räntan på beloppet är befogad. Vid behov avgörs ärendet genom återkrav på det sätt som föreskrivs i 43 § 1 mom. 1 punkten i lagen.

42 §. *Skyldighet till återkrav av investeringsstöd riktade till företag som avslutar sin verksamhet*. I paragrafen föreskrivs om landskapets och Nylands samkommuns skyldighet att helt eller delvis återkräva ett stöd som beviljats för en materiell eller immateriell investering, ifall verksamheten upphör under den användningstid som fastställts för stödet. Till återkravsskyldigheten hör en skyldighet att alltid avgöra ett eventuellt återkravsärende genom beslut i sådana fall då stödmottagaren avslutar eller inskränker verksamheten, överlåter verksamhet eller egendom till någon annan eller övergår till ett annat område. Detsamma gäller om bolagsformen ändras, bolaget delas eller fusioneras eller verksamhet överlåts, bolaget försätts i likvidation, bolaget avregistreras eller understödd egendom blir föremål för en utsökningsåtgärd. Att ha blivit föremål för saneringsförfarande eller försatt i konkurs medför på motsvarande sätt en skyldighet för stödmyndigheten att utreda behovet av återkrav och att vid behov vidta återkravsåtgärder.

I paragrafen föreskrivs det att uppgiften att återkräva stöd och avsluta utbetalning av stöd hör till en tjänsteinnehavare, eftersom det är fråga om beslutsfattande som på ett centralt sätt innefattar rättslig prövning. Det här förutsätter också de krav på åtskillnad som ingår i återkravsåtgärderna.

Enligt 1 mom. 1 punkten ska stödet återkrävas om den verksamhet som är föremål för stödet upphör under användningstiden. Den centrala grunden för att stödet ska återkrävas är i detta fall att de positiva effekterna, såsom sysselsättning, som eftersträvades genom den stödda verksamheten då stödet söktes och beviljades, inte uppnås eller upphör. Den som tar emot stöd är därmed förpliktad till att starta och driva verksamheten under den tid som bestämts, vilket är i linje med principerna för regleringen av Europeiska unionens strukturfondsfinansiering. På motsvarande sätt leder en inskränkning av verksamheten på ett väsentligt sätt till återkrav av den del av stödet för en investering som motsvarar den andel som inskränkts. Med inskränkning av verksamheten på ett väsentligt sätt avses en väsentlig minskning i den understödda verksamhetens produktion eller sysselsättning.

Verksamheten anses ha upphört eller inskränkts på ett väsentligt sätt omedelbart när verksamheten inskränks eller avbryts, om det inte anses vara fråga om en olyckshändelse som kräver långvarigare reparation, till exempel åtgärdande av följderna av en omfattande eldsvåda. Om den egendom som varit föremål för stödet har blivit förstörd, skadad eller stulen och det inte skaffas ny egendom som till anskaffningspriset och kvaliteten motsvarar den gamla, ska verksamheten anses ha upphört eller inskränkts på ett väsentligt sätt.

Det är landskapets och Nylands samkommuns skyldighet att utreda ärendet och överväga återkrav omedelbart efter det att de fått kännedom om saken.

Som upphörande med verksamheten jämställs också avregistrering av företaget eller att företaget försätts i likvidation. Enbart det att företaget blivit föremål för företagssaneringsförfarande betraktas i allmänhet inte som en grund för återkrav. Även under företagssaneringsförfarande leder upphörande med verksamheten eller inskränkning av verksamheten på ett väsentligt sätt eller överlåtelse av egendom till någon annan till återkrav.

Enbart det att stödmottagaren säljer aktier eller ägarandelar eller byter aktier betraktas inte som upphörande med verksamheten. Enbart det att bolagsformen i den sammanslutning som är stödmottagare ändras, att bolaget delas, fusioneras eller överlåter verksamhet mot aktier betraktas inte som upphörande med verksamheten, eftersom de skyldigheter som är förenade med stödet, såsom användningstiden för egendomen, anses övergå till den som fortsätter med verksamheten.

Med ett område som hör till den stödnivå som fastställts för stödet avses områden inom vilka stöd kan beviljas i enlighet med lagstiftningen. Till den del som stödmottagarens verksamhet överförs från det område som avses i stödbeslutet till ett sådant område för vilket ett lägre stöd än det i stödbeslutet enligt bestämmelserna får beviljas, ska återkravet av ett stöd som är inriktat på investering gälla skillnaden mellan det beviljade stödet och det stöd som vid tidpunkten för överföringen kan beviljas inom det område till vilket överföringen gjorts. Att verksamheten flyttar utomlands leder alltid till återkrav av stödet.

Enligt 1 mom. 2 punkten leder överlåtelse av den verksamhet eller den egendom som är föremål för stödet eller en del av den till någon annan till återkrav av stödet. Med överlåtelse till någon annan avses åtgärder genom vilka verksamhet eller egendom som är föremål för stöd övergår i någon annans ägo eller besittning eller på annat sätt utnyttjas av någon annan. Med överlåtelse av verksamhet avses till exempel att ägande- eller besittningsrätten till en affärsverksamhet som varit föremål för stöd eller till stödmottagarens affärsverksamhet i sin helhet överlåts. Med överlåtelse av egendom avses att ägande- eller besittningsrätten till egendom som varit föremål för stöd överlåts. När stödmottagaren till exempel säljer en del av de maskiner och anordningar som är föremål för stöd och det inte i stället anskaffas egendom som ska anses vara motsvarande, ska landskapet återkräva det stöd som avsetts för den sålda egendomen. På motsvarande sätt ska landskapet återkräva det stöd som avsetts för den sålda egendomen, när stödmottagaren till exempel säljer en fastighet som är föremål för stöd till någon annan och stannar kvar som hyresgäst. När det gäller stöd avsett för fastighet anses det inte finnas skäl till återkrav på grund av att fastigheten hyrs ut till den som fortsätter med produktionsverksamheten, även om stöd som avsetts för produktionsmässig affärsverksamhet eller egendom återkrävs på basis av överlåtelse till någon annan. När stöd som direkt beviljats ett fastighetsbolag för att bygga verksamhetslokaler för företag behandlas, leder det att lokalerna tillfälligt står tomma inte till återkrav. Med överlåtelse jämställs också det att den understödda egendomen blir föremål för en utsökningsåtgärd.

I 1 mom. 3 punkten föreskrivs det om återkrav av stöd i de fall när stödmottagaren av stöd för en investering under den användningstid som avses i 7 § har försatts i konkurs som kan anses bedräglig. Detta sammanhänger med artikel 71.4 i den allmänna förordningen, enligt vilken bestämmelserna om insatsernas varaktighet inte iakttas i fråga om insatser som gäller sådan produktiv verksamhet som upphör på grund av en konkurs som inte är bedräglig. Enbart att verksamheten försätts i konkurs anses alltså inte vara en grund för återkrav, och en konkurs som betraktas som ordinär ska inte föranleda vidare åtgärder. En konkurs ska anses vara bedräglig när gäldenären eller den som handlar på gäldenärens uppdrag på det sätt som avses i 5 kap. 8 § i strafflagen (39/1889) har gjort sig skyldig till verksamhet som enligt 39 kap. i strafflagen anses vara gäldenärsbrott.

Landskapet och Nylands samkommun ska följa upp stödmottagares konkurser. De ska också inleda övervakning av tillgodohavandena i ett konkursförfarande, om misstanke om gäldenärsbrott har kommit till deras kännedom. Ett slutligt återkravsbeslut kan fattas efter en lagakraftvunnen dom om gäldenärsbrott.

Enligt 2 mom. ska återkravet gälla den andel av det betalade stödbeloppet som återstår då den andel som motsvarar egendomens faktiska användningstid dras av från det belopp som mots-

varar den användningstid som avses i 7 §. När den faktiska användningstiden beräknas, beaktas endast hela månader. När momentet tillämpas kan det uppstå situationer då till exempel den egendom som varit föremål för stöd blivit såld 13 månader och 18 dagar från det att användningstiden började löpa inom ett projekt med en användningstid på tre år (36 månader). Utifrån den faktiska användningstiden ska det i detta fall bestämmas ett återkrav enligt det antal stödmånader som använts till fullo, det vill säga 23/36 av det kalkylerade maximibeloppet återkrävs och 13/36 återkrävs inte. Om det är fråga om en bedräglig konkurs, minskas dock inte egendomens användningstid. Detta beror på artikel 71.4 i den allmänna förordningen, enligt vilken bestämmelserna om insatsernas varaktighet inte iakttas i fråga om insatser som gäller sådan produktiv verksamhet som upphör på grund av en konkurs som inte är bedräglig.

Om det belopp som ska återkrävas inte överskrider 250 euro, behöver det enligt 3 mom. inte återkrävas.

43 §. *Skyldighet att återkräva stöd på andra grunder*. I paragrafen föreskrivs det om andra förpliktande grunder än de som nämns i 42 § för att förelägga att utbetalningen ska avslutas och stödet återkrävas. I de situationer som anges i paragrafen har landskapet eller Nylands samkommun inte prövningsrätt när det gäller att vidta åtgärder för återkrav, utan ska förelägga att betalningen av ett stöd ska avslutas och att stöd som redan betalats ska återkrävas. Grunderna för avslutande av utbetalningen och återkrav utgörs av ett väsentligt felaktigt eller ohederligt förfarande från stödmottagarens sida eller brott mot återbetalningsskyldigheten.

Enligt proportionalitetsprincipen förutsätts vid återkrav att felaktigheten varit väsentlig. Som väsentliga räknas sådana fel enligt vilka stödet inte skulle ha beviljats till lika stort belopp som i stödbeslutet. På motsvarande sätt är användning av ett stöd för ett ändamål för vilket det inte alls skulle ha beviljats eller för vilket det skulle ha beviljats till ett betydligt lägre belopp ett sådant väsentligt fel som avses i paragrafen. Enligt proportionalitetsprincipen ska avslutandet av utbetalningen och återkravet av utbetalt stöd begränsas till ett belopp som motsvarar felet när paragrafen tillämpas. Åtgärden kan dock gälla hela det beviljade stödet, om stödet under de förutsättningar som framkommit inte skulle ha fått beviljas alls eller om stödet till följd av felet till väsentliga delar inte kan användas på det sätt som avses i stödbeslutet.

I paragrafen föreskrivs det att uppgiften att återkräva stöd och avsluta utbetalning av stöd hör till en tjänsteinnehavare, eftersom det är fråga om beslutsfattande som på ett centralt sätt innefattar rättslig prövning. Det här förutsätter också de krav på åtskillnad som ingår i återkravsåtgärderna.

I 1 mom. 1 punkten föreskrivs det om skyldigheten att förelägga att betalningen av ett stöd ska avslutas och att stödet ska återkrävas i situationer där stödmottagaren inte betalat tillbaka stöd eller delar av stöd som enligt 41 § ska betalas tillbaka. Avslutandet av utbetalningen och återkravet ska i sådana fall oftast begränsas till det belopp som enligt 41 § ska betalas tillbaka. Med stöd av punkten får landskapet eller Nylands samkommun genom ett beslut om återkrav vid behov fastställa att återbetalningsskyldighet gäller och bestämma det belopp som ska återkrävas med ränta. Ett förfarande som strider mot en skyldighet som det uttryckligen föreskrivs om i lagen utgör alltid ett väsentligt fel. Därför föreskrivs det inte särskilt om kravet på väsentlighet i punkten.

I 1 mom. 2 punkten föreslås det att det ska föreskrivas att om stödet har använts för ett väsentligen annat ändamål än det har beviljats för, ska detta utgöra en grund för återkrav. Avslutande av utbetalningen och återkrav är påföljder av ett förfarande där stödmottagaren bryter mot de villkor för stödets användningsändamål som ställs i stödbeslutet och i de förordningar som gäller det beviljade stödet. Användningsändamålet för stödet enligt stödbeslutet uppnås i sådana fall antingen inte alls eller inte till betydande delar.

Enligt 1 mom. 3 punkten är en grund för avslutande av utbetalningen eller återkrav att stödmottagaren lämnat felaktiga eller vilseledande uppgifter om någon omständighet som väsentligt kunnat inverka på erhållandet av stödet, dess belopp eller villkor. Utöver lämnande av felaktiga uppgifter utgör också hemlighållande av väsentliga uppgifter en grund för avslutande av utbetalningen och återkrav. Med felaktiga uppgifter avses uppgifter som inte stämmer överens med fakta vid den tidpunkt då uppgifterna lämnas. Med vilseledande uppgifter avses att uppgifterna och sättet de presenteras på resulterar i att landskapet till väsentliga delar inte får en korrekt och tillräcklig bild av om grunderna för beviljandet av stödet uppfylls och vad som är stödets användningsändamål. När det gäller ekonomisk rapportering ska enligt paragrafen i regel alla sådana uppgifter betraktas som felaktiga i fråga om vilka revisorn i sin revisionsberättelse i enlighet med revisionslagen inte utan förbehåll kan förorda fastställande av bokslutet.

Enligt 1 mom. 4 punkten är en grund för avslutande av utbetalningen eller återkrav också att riktiga och tillräckliga uppgifter inte lämnats i samband med utbetalningen av stödet. Stödmottagaren anses vara skyldig att se till att de eventuella uppgifter som ställts som krav för utbetalningen lämnas i tillräckligt stor omfattning och med korrekt innehåll så att landskapet enbart utifrån de uppgifter som stödmottagaren lämnar kan skapa sig en korrekt bild av om villkoren för utbetalning uppfylls. Om detta inte har skett och stödet betalats utan grund, ska stödet återkrävas.

I 1 mom. 5 punkten föreslås att det föreskrivs att försvårande av utbetalning, övervakning och granskning som gäller användningen av stödet ska utgöra en grund för avslutande av utbetalningen eller återkrav. I punkten avses med övervakning och granskning också att stödmyndigheten bekräftar något på plats. I praktiken kan det till exempel vara fråga om att material hemlighålls vid övervakningen eller granskningen, eller att övervakning eller granskning inte tillåts, eller att uppnåendet av syftet med övervakningen, granskningen eller övervakningen över utbetalningen förhindras eller försvåras genom vägran att lämna de uppgifter som behövs. Det kan också vara fråga om annat icke-samarbetsvilligt förfarande. Vägran att över huvud taget tillåta övervakning eller granskning i enlighet med lagen är oftast en grund för att återkräva stödet i sin helhet. På samma sätt kommer återkrav i sin helhet i fråga, om stödmottagaren lämnar väsentligt felaktiga eller vilseledande uppgifter eller handlingar i samband med utbetalningen, övervakningen eller granskningen.

Det föreslås i 1 mom. 6 punkten att som en grund för avslutande av utbetalning och återkrav ska anges överlåtelse av ägande- eller besittningsrätten till sådan egendom som förvärvats med stöd av 10 eller 11 § innan fem år har förflutit från den dag då sista delen av stödet betalades ut eller stödmottagaren har avslutat eller väsentligt inskränkt den verksamhet som var föremål för stödet.

I 1 mom. 7 punkten föreslås det att en grund för avslutande av utbetalningen och återkrav ska vara att stödmottagaren i fråga om ägarförhållandena har förändrats väsentligt med hänsyn till stöd som betalats som infrastrukturellt investeringsstöd enligt 10 § innan fem år förflutit från den dag då sista delen av stödet betalades ut och förändringarna måste anses inverka på projektets karaktär eller förutsättningarna för verkställigheten eller på ett omotiverat sätt gynnar något företag eller offentligt samfund.

Det föreslås i 1 mom. 8 punkten att det föreskrivs att en grund för att avsluta utbetalning och att återkräva stöd ska vara att stödmottagaren på ett sätt som kan jämföras med vad som avses i 1—7 punkten väsentligen brutit mot bestämmelserna om användning av stöd eller villkoren i stödbeslutet.

I 2 mom. föreskrivs det om skyldigheten att besluta att utbetalningen av stöd ska avslutas och att redan utbetalt stöd eller en del av stödet ska återkrävas även när detta krävs i Europeiska unionens lagstiftning. Grunden för att utbetalningen av stödet ska upphöra eller stödet återkrävas vid tillämpningen av momentet har fastställts i Europeiska unionens lagstiftning. Unionens lagstiftning kan i praktiken gälla antingen villkoren och reglerna för statsstöd som beviljas av medlemsstatens medel eller villkoren och reglerna för stöd som beviljas av strukturfondsmedel samt verkställande av dessa. Tillämpningen av momentet förutsätter inte att Europeiska unionens förvaltningsorgan eller organ skulle ha fattat ett beslut som kräver att utbetalningen av stödet i fråga ska upphöra eller stödet återkrävas. Landskapet är enligt Europeiska unionens lagstiftning i detta fall skyldigt att avsluta utbetalningen av stödet och återkräva det.

Om det belopp som ska återkrävas inte överskrider 250 euro, behöver det enligt 3 mom. inte återkrävas.

44 §. *Återkrav av stöd enligt prövning*. I paragrafen föreskrivs det om avslutande av utbetalning och återkrav av stöd enligt prövning. Det är fråga om vissa sådana förfaranden från stödmottagarens sida som inte nödvändigtvis är i den meningen väsentliga att följden av dem konsekvent blir att utbetalningen av stödet ska upphöra eller stödet återkrävas.

I paragrafen föreskrivs det att uppgiften att återkräva stöd och avsluta utbetalning av stöd hör till en tjänsteinnehavare, eftersom det är fråga om beslutsfattande som på ett centralt sätt innefattar rättslig prövning. Det här förutsätter också de krav på åtskillnad som ingår i återkravsåtgärderna.

I 1 mom. 1 punkten betonas stödmottagarens skyldighet att iaktta villkoren i stödbeslutet.

I 1 mom. 2 punkten fastställs att det enligt prövning får bestämmas att betalningen av ett stöd ska avslutas och att stödet eller en del av det ska återkrävas, om stödmottagaren efter att ha tagit emot stöd i enlighet med 10 eller 11 § blivit föremål för saneringsförfarande, utsökning, försatts i likvidation eller konkurs och om inte något annat följer av ändamålet med stödet.

I 1 mom. 3 och 4 punkten betonas stödmottagarens skyldighet att till myndigheterna lämna uppgifter om de ändringar i stödmottagarens verksamhet och den egendom som anskaffats med stödet som sker under den användningstid som fastställts för egendomen. I sådana situationer som avses i 5 punkten vidtar stödmottagaren åtgärder eller genomför arrangemang som i sak motsvarar de grunder för återkrav som nämns i 42—44 §, men som har getts en juridisk form som avviker från sakens faktiska natur eller syfte.

Om det belopp som ska återkrävas inte överskrider 250 euro, behöver det enligt 2 mom. inte återkrävas.

45 §. *Jämkning av belopp som återkrävs*. I den föreslagna paragrafen bestäms om tillämpning av den förvaltningsrättsliga skälighetsprincipen på stöd som finansieras med nationella medel att det stöd som ska betalas tillbaka eller en del av det inte återkrävs eller att räntan på stödet eller en del av den inte tas ut på vissa grunder när ett beslut om återkrav fattas. Betalningsskyldigheten mildras endast om återkravet av stödet eller uttaget av ränta på stödet är oskäligt. Vid jämkning ska alltid hela den situation som lett till återkrav av stödet beaktas.

Behovet av att jämka återkravet minskas av att den tid som egendomen redan använts enligt 42 § 2 mom. ska beaktas vid återkravet av stöd för investeringar i enlighet med 3 § 1 mom. 2 punkten, så att denna tid minskar det belopp som återkrävs.

Återkrav av stöd och uttag av ränta på stödet kan med hänsyn till stödmottagarens omständigheter betraktas som oskäligt till exempel när ägaren–företagaren eller motsvarande nyckelperson har förlorat sin arbetsförmåga och detta innebär att i första hand ett företag som sysselsätter färre än tio personer eller är bara något större till sin storlek upphör med sin verksamhet. När det gäller medelstora eller stora företag kan de grunder som nämns ovan i praktiken inte komma i fråga. Upphörande av verksamheten till följd av att affärsverksamheten misslyckats kan inte heller utgöra grund för en jämkning av återkravet av ränta.

Mot bakgrunden av det förfarande som ligger till grund för återkrav, kan återkrav av stöd och uttag av ränta på stödet betraktas som oskäligt om det gäller en stödmottagare som i och för sig har lämnat riktiga uppgifter eller om det förfarande som ligger till grund för återkravet innehåller endast obetydliga eller oväsentliga fel eller avvikelser. Om förfarandet för sin del har påverkats av en myndighets felaktiga förfarande eller felaktiga råd ligger jämkning av återkravet också nära till hands. När det gäller räntan kan jämkning vara möjligt till exempel när återkravsförfarandet tagit oskäligt lång tid till följd av en myndighets agerande. Jämkning kommer inte i fråga om återkravet är en följd av stödmottagarens uppsåtliga missbruk.

Enligt 2 mom. finns bestämmelser om jämkning av återkrav i fråga om stöd som beviljats av strukturfondsmedel enligt 67 § 2 mom.

I paragrafen föreskrivs det att uppgiften att återkräva stöd och avsluta utbetalning av stöd hör till en tjänsteinnehavare, eftersom det är fråga om beslutsfattande som på ett centralt sätt innefattar rättslig prövning. Det här förutsätter också de krav på åtskillnad som ingår i återkravsåtgärderna.

46 §. *Tidsfristen för återkrav*. I paragrafen föreskrivs, i huvudsak på motsvarande sätt som i statsunderstödslagen, om de tidsfrister som ska tillämpas i fråga om avbrytande eller avslutande av utbetalning och vid återkrav av stöd.

I 2 mom. föreskrivs det om den tid inom vilken stöd får återkrävas och räntan på stödet tas ut. Enligt förslaget får åtgärder för återkrav inte vidtas efter att tio år har förflutit från det att den sista posten av stödet betalades ut, alltså från den dag då utbetalningsbeslutet fattades, eller, om en tidsfrist från utbetalningen av den sista posten har satts ut i stödbeslutet för användningen av stödet eller den egendom som understötts det på det sätt som föreskrivs i 7 § eller 17 § i lagen, när tio år har förflutit från tidsfristens slut. Om till exempel den i stödbeslutet angivna användningstiden är fem år från det att den sista posten av stödet betalades ut, kan åtgärder för återkrav vidtas inom femton år från utbetalningen av den sista posten. Ett beslut kan dock fattas även efter den angivna tidsfristen på tio år, om det förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning.

47 §. *Återbetalning, återkrav och avslutande av utbetalning av stöd i vissa fall*. I paragrafen föreskrivs det att det på återbetalning och återkrav samt avslutande av utbetalning av de stöd som beviljats av social- och hälsovårdsministeriet och arbets- och näringsministeriet med stöd av denna lag ska tillämpas vad som i 41 § och 43—46 § föreskrivs om stöd som beviljats av landskapen. Det är i sådana fall det ministerium som beviljat stödet som fattar beslut om återkrav av stöd och avslutande av utbetalning.

8 kap. Särskilda bestämmelser om Europeiska unionens strukturfonderna

48 §. *Kapitlets tillämpningsområde*. I paragrafen föreslås det att 8 kap. tillämpas på förvaltningen av Finlands strukturfondsprogram Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020. Kapitlet ska enligt förslaget tillämpas på förvaltningen och verkställandet hos alla myndigheter som följer programmet, inklusive alla förmedlande organ.

Förutom bestämmelserna i 8 kap. i lagen ska de förmedlande organen tillämpa också den nationella stödlagstiftning som gäller i fallet. Vid tillämpningen av 3, 10 och 11 § i lagen avses med stödlagstiftningen denna lag. I fråga om de nuvarande förmedlande organ som var aktuella när lagen bereddes avses för Innovationsfinansieringsverket Business Finlands del med stödlagstiftning statsunderstödslagen (688/2001), som det förmedlande organet ovan ska följa, om inte något annat följer av 8 kap. i denna lag.

Dessa bestämmelser ska tillämpas av vart och ett av de förmedlande organen som beviljar strukturfondsmedel utöver vad som föreskrivs i stödlagstiftningen som ska tillämpas på ett ärende. Kapitlets 49—51 och 56 § ska tillämpas på förvaltningen av garantiprogrammet för att förbättra tillgången på finansiering av tillväxtföretag i Finland.

49 §. *Den förvaltande myndighetens uppgifter*. I paragrafen fastställs de uppgifter för den förvaltande myndigheten som myndigheten svarar för utöver uppgifterna som föreskrivs i artikel 125 i den allmänna förordningen. Den förvaltande myndigheten har huvudansvaret för att programmet verkställs slagkraftigt och effektivt, och därför har det en avsevärd mängd uppgifter som bland annat gäller programmets förvaltning, uppföljning, kapitalförvaltning och tillsyn. Bestämmelserna i 1 mom. 1 punkten grundar sig på artikel 74.2 i den allmänna förordningen enligt vilken medlemsstaterna ska säkerställa att förvaltnings- och kontrollsystem för programmet har inrättats i enlighet med de fondspecifika bestämmelserna och att systemen fungerar effektivt. Momentets 2 punkt grundar sig på artiklarna 54—57 i den allmänna förordningen samt på artikel 114.1 där det föreskrivs om förhandsutvärderingar, utvärderingar som ska göras under och efter programperioden samt om utarbetandet av en utvärderingsplan. Utvärderingarna utarbetas för att förbättra planeringen och genomförandet av programmen samt för att bedöma programmens slagkraft, effektivitet och konsekvenser.

Bestämmelserna i 3—6 punkten i momentet grundar sig på artikel 115 i den allmänna förordningen enligt vilken medlemsstaten och den förvaltande myndigheten ska ansvara för att upprätta en kommunikationsstrategi och inrätta en enda webbplats eller en enda webbportal med information om, och tillgång till, alla program i medlemsstaten, inklusive information om tidpunkten för genomförandet av programplaneringen och eventuella offentliga samråd i samband med detta. Den förvaltande myndigheten har skapat webbportalen strukturfonder.fi för ändamålet. Dessutom ska medlemsstaten och de förvaltande myndigheterna informera potentiella stödmottagare om vilka finansieringsmöjligheter som finns inom programmen och hålla unionsmedborgarna underrättade om den roll sammanhållningspolitiken och fonderna spelar genom informations- och kommunikationsåtgärder som belyser resultaten och effekterna av partnerskapskontrakt, program och verksamheter.

För att säkerställa insyn ska medlemsstaterna eller de förvaltande myndigheterna upprätthålla en förteckning på internet över verksamheterna inom varje program och inom varje fond. Den förvaltande myndigheten har för ändamålet skapat en webbaserad offentlig informationstjänst om strukturfonderna. Kommunikationsstrategin ska innehålla de delfaktorer som ingår i bilaga XII till den allmänna förordningen. Bilagan innehåller dessutom krav som preciserar artikel 115 i fråga om förteckningen över projekt, informations- och kommunikationsåtgärder för allmänheten samt för potentiella stödmottagare och stödmottagare. I den nationella lagstiftningen är det nödvändigt att precisera fördelningen av behörigheten mellan den förvaltande myndigheten och det förmedlande organet i fråga om information och kommunikation om strukturfondsstöd, vilket görs i 52 § 1 mom. 2 punkten som gäller förmedlande organ.

I 2 mom. föreslås det bestämmelser om att en del av den förvaltande myndighetens uppgifter kan överföras på förmedlande organ. Överföringen sker genom förordning av statsrådet. I momentet föreskrivs det också att den förvaltande myndigheten kan ålägga ett förmedlande

organ att inom utsatt tid vidta ändamålsenliga åtgärder för att korrigera ett fel som orsakats av en oegentlighet och förhindra att felet upprepas.

I 3 mom. regleras den förvaltande myndighetens rätt att i beslut om anvisandet av medel förelägga det förmedlande organet att följa de förpliktande villkor för ett ärende som baseras på Europeiska unionens eller på nationell lagstiftning om programmens förvaltning, beviljandet, utbetalningen, övervakningen och kontrollen av stödet och fortsatta åtgärder.

Enligt 4 mom. får närmare bestämmelser om den förvaltande myndighetens uppgifter och de förfaranden som ska iakttas i dessa samt bestämmelser om överföring av uppgifter till förmedlande organ utfärdas genom förordning av statsrådet.

50 §. *Den attesterande myndighetens uppgifter*. I paragrafen fastställs för den attesterande myndigheten de uppgifter som myndigheten svarar för utöver uppgifterna enligt artikel 126 i den allmänna förordningen. Den attesterande myndighetens uppgifter motsvarar den tidigare nationella lagstiftningen för programperioden 2014–2020, med undantag för 1 mom. 1 punkten, som i 16 § i statsrådets förordning om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten (356/2014) tidigare har angetts som en uppgift för den förvaltande myndigheten. På grund av sin karaktär lämpar uppgiften sig bättre för den attesterande myndigheten.

Enligt 1 mom. 1 punkten svarar den attesterande myndigheten för indragning av den offentliga finansieringsandelen med anledning av utgifter som strider mot reglerna i strukturfondsprogrammet. Detta hör samman med verkställandet enligt 1 mom. 4 punkten.

Enligt 1 mom. 2 punkten svarar den attesterande myndigheten att betalningsprognoser och andra ekonomiska uppgifter enligt artikel 112 i den allmänna förordningen lämnas in till kommissionen.

Enligt den föreslagna 3 punkten svarar den attesterande myndigheten för att rapporter om oegentligheter enligt artikel 122 i den allmänna förordningen lämnas till Europeiska kommissionen och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning.

Enligt 1 mom. 4 punkten svarar den attesterande myndigheten för att sådana utgifter som redan ingått i en ansökan om mellanliggande betalningar för räkenskapsåret i enlighet med 137.2 i den allmänna förordningen inte redovisas i de finansiella reglerna för unionens allmänna budget och i den redovisning enligt artikel 59 i budgetförordningen som tillställs Europeiska kommissionen, om bedömningen av utgifternas lagenlighet och korrekthet ännu inte är avslutad, och att de stödberättigande utgifterna inkluderas i de ansökningar om mellanliggande betalningar som gäller följande räkenskapsår när frågan om utgifternas laglighet och korrekthet avgjorts.

Enligt 2 mom. får den attesterande myndigheten ålägga ett förmedlande organ eller den förvaltande myndigheten att inom utsatt tid vidta lämpliga åtgärder för att korrigera ett fel som orsakats av en oegentlighet och förhindra att felet upprepas.

I 3 mom. ges den attesterande myndigheten enligt förslaget rätt att i samråd med den förvaltande myndigheten ålägga de förmedlande organen att i beslutet om anvisande av medel enligt 49 § 3 mom. iaktta sådana förpliktande villkor som är nödvändiga för att den attesterande myndigheten ska kunna sköta sina uppgifter.

Enligt 4 mom. får närmare bestämmelser om den attesterande myndighetens uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

51 §. *Revisionsmyndighetens uppgifter*. I paragrafen fastställs för revisionsmyndigheten de uppgifter som revisionsmyndigheten svarar för utöver uppgifterna enligt artikel 127 i den allmänna förordningen och enligt 8 § i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster. Revisionsmyndighetens uppgifter ändras inte vad gäller den tidigare nationella regleringen för programperioden 2014–2020. Revisionsmyndigheten lämnar enligt 6 § i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster berättelser och utlåtanden som den förvaltande och den attesterande myndigheten samt det oberoende övervakningsorganet enligt artikel 124 i den allmänna förordningen ska utfärda och som hänför sig till fullgörandet av utnämningskriterierna vid godkännandet av de förmedlande organen enligt bilaga XIII till den allmänna förordningen.

Enligt 1 mom. ska revisionsmyndigheten vid behov svara för att åtgärder enligt artikel 124.5 i den allmänna förordningen vidtas för att återkalla utnämningen av en myndighet som utsetts i strukturfondsprogrammet. Eftersom den allmänna förordningen inte särskilt nämner utsättande av prövotid för en myndighet som följd av att utnämningskriterierna inte uppfylls, eller om behöriga myndigheter i medlemsstaten som ansvarar för avslutandet av utnämningen, är det i paragrafen nödvändigt att utfärda närmare bestämmelser om att revisionsmyndigheten vid behov ska vidta de åtgärder som förutsätts i EU:s lagstiftning om befintliga revisions- och kontrollresultat visar att den utsedda myndigheten inte längre uppfyller de kriterier som avses i bilaga XIII. Enligt 2 mom. får närmare bestämmelser om revisionsmyndighets uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

52 §. *De förmedlande organens uppgifter*. I artikel 123 i den allmänna förordningen föreskrivs det att medlemsstaten kan utse en eller flera förmedlande organ som ska utföra vissa av förvaltnings- eller den attesterande myndighetens uppgifter under denna myndighets ansvar. Förfarandena ska dokumenteras formellt i skrift, och därför ska de specificeras i paragrafen. De förmedlande organens uppgifter motsvarar för 1 mom. 1—4 och 7 punktens del den tidigare regleringen för programperioden 2014–2020.

I 1 mom. 1 punkten föreslås en bestämmelse om att ett förmedlande organ ska ha som uppgift att besluta om beviljande och utbetalning av stöd samt om återkrav av stöd och övriga fortsatta åtgärder. Med fortsatta åtgärder avses bland annat avbrytande av utbetalning av stöd, returnering av stöd på eget initiativ, avslutande av utbetalning av stöd, återkrav av stöd och förordnande att stöd ska returneras.

I 1 mom. 2 punkten föreslås en bestämmelse om att det till det förmedlande organets uppgifter hör att sköta informationen och kommunikationen om strukturfonden inom det förmedlande organets verksamhetsområde. Åtgärderna beskrivs mer ingående i kommunikationsstrategin för den förvaltande myndigheten.

Momentets 3 punkt föreslås innehålla en bestämmelse om övervakning av projekt. Enligt artikel 125.2 a i den allmänna förordningen är det den förvaltande myndighetens uppgift att stödja arbetet i en övervakningskommitté och förse den med de uppgifter den behöver när det gäller programmets måluppfyllelse, ekonomiska uppgifter och uppgifter om indikatorer och delmål. Enligt artikel 50.2 i den allmänna förordningen ska årliga genomföranderapporter innehålla sammanfattade uppgifter om genomförandet av programmets prioriterade områden i förhållande till de ekonomiska uppgifterna, allmänna och programspecifika indikatorer och kvantifierade målvärden, inklusive förändringar i värdet av resultatindikatorerna där så är lämpligt, och från och med 2017 de delmål som anges i resultatramarna. Övervakningen av hur uppgifterna om indikatorerna för resultat och produktion som ingår i projektansökningarna framskrider föreslås bli en uppgift för de förmedlande organen.

Enligt 4 punkten ska de förmedlande organen utföra de administrativa kontrollerna och kontrollerna på ort och ställe av utgifter som betalats till stödmottagarna samt utarbeta årliga kon-

trollplaner. Enligt artikel 125.4 a i den allmänna förordningen ska den förvaltande myndigheten bland annat kontrollera att medfinansierade varor och tjänster har levererats och att de utgifter som deklarerats av stödmottagarna verkligen har betalats och överensstämmer med tillämplig lagstiftning, samt med programmet och villkoren för stöd till projektet. Det föreslås att behörigheten ges till de förmedlande organen.

I 5 punkten föreskrivs det att myndigheten ska utreda iakttagelser och oegentligheter, lämna behövliga anmälningar till polismyndigheten och inleda bedrägeribekämpningsinsatser. Under programperioden 2014–2020 är ett av utnämningskriterierna för myndigheterna att effektiva och väl avvägda åtgärder för bedrägeribekämpning införs och verkställs.

I 6 punkten ges de förmedlande organen i uppgift att anmäla oegentligheter till den attesterande myndigheten. Den attesterande myndigheten ska enligt 50 § 1 mom. 3 punkten i lagen rapportera oriktigheter till Europeiska kommissionen och till Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF) vid kommissionen.

I 7 punkten ges de förmedlande organen i uppgift att bistå den förvaltande myndigheten i övervakningskommitténs arbete och utarbeta rapporter om genomförandet av programmen till kommissionen. Enligt artikel 50.1 i den allmänna förordningen ska varje medlemsstat till kommissionen lämna in en årlig rapport om genomförandet av programmet och en slutrapport om genomförandet efter att den godkänts av övervakningskommittén.

I 8 punkten föreslås det att de förmedlande organen ska ha rapporteringsskyldighet enligt bilaga XIII till den allmänna förordningen. Bilaga XIII förutsätter att det i fall av delegering av uppgifter till förmedlande organ ska finnas rapporteringsförfaranden för de delegerade uppgifterna.

Enligt 2 mom. får närmare bestämmelser om de förmedlande organens uppgifter och hur de ska skötas utfärdas genom förordning av statsrådet.

53 §. *Förutsättningar för att verka som förmedlande organ*. I paragrafen föreskrivs det om de förutsättningar som gäller för de förmedlande organens verksamhet.

Enligt 1 mom. ska de förmedlande organen vad gäller uppgifter som överförts till dem uppfylla utnämningskriterierna i bilaga XIII till den allmänna förordningen. Utnämningskriterierna gäller intern kontrollmiljö, riskhantering, förvaltnings- och kontrollverksamhet samt övervakning. Ett förmedlande organ ska ha en plan för fördelning av lämplig personal med nödvändiga tekniska färdigheter, på olika nivåer och för olika uppgifter inom organisationen.

I 2 mom. åläggs de förmedlande organen att, utöver Europeiska unionens och den nationella lagstiftningen, iaktta de villkor för medelsanvändning som enligt 49 § 3 mom. i den föreslagna lagen förenats med beslutet om anvisande av medel.

I 3 mom. föreskrivs det att ett förmedlande organ ska upprätta en beskrivning av sitt förvaltnings- och kontrollsystem och hålla den uppdaterad. I artikel 124 i den allmänna förordningen ingår i förfarandet för utnämning av myndigheter ett krav på att utnämningen av en myndighet ska avslutas om utnämningskriterierna i förordningen inte uppfylls. I 51 § i den föreslagna lagen åläggs revisionsmyndigheten att vidta åtgärder för att återkalla utnämningen av en myndighet. Beskrivningen över förvaltnings- och kontrollverksamheten utgör grunden för revisionsmyndighetens bedömning av hur utnämningskriterierna uppfylls och för den förvaltande myndighetens tillsyn.

I 4 mom. föreslås bestämmelser om att ett förmedla organ ska hålla isär hur stödet från strukturfonderna beviljas, betalas ut, kontrolleras på ort och ställe samt hur återkrav och övriga fortsatta åtgärder genomförs. I utnämningskriterierna i den allmänna förordningen krävs det att principen att uppgifter ska hållas isär följs i organisationsstrukturen. Vid differentieringen av verksamheten ingår ett krav på att ett förmedlande organs uppgifter är uppgiftsspecifikt differentierade. Differentieringen grundar sig på en uppdelning i fyra slag av uppgifter: administrativa uppgifter för beviljandet av stöd, administrativa uppgifter för utbetalningen av stöd och för kontroller på ort och ställe, återkrav och övriga fortsatta åtgärder samt uppgifter som hör till verifikationen av användningen av medel. På grund av kravet på differentiering av uppgifterna får personer som deltar i projekt som ett förmedlande organ själv genomför inte delta i det förmedlande organets uppgifter. Det förmedlande organets uppgifter sköts i ett datasystem i enlighet med 65 § i den föreslagna lagen. Datasystemens processer och användarrätter stöder differentieringen av uppgifterna.

Enligt 5 mom. får närmare bestämmelser om de krav som ställs på förmedlande organ utfärdas genom förordning av statsrådet.

54 §. *Utredningsförfarande mellan den förvaltande myndigheten och förmedlande organ*. I paragrafen föreskrivs det hur man gör om den förvaltande myndigheten och ett förmedlande organ har olika uppfattningar om hur det förmedlande organet iakttar och verkställer sina skyldigheter.

I det föreslagna 1 mom. föreskrivs det om ett utredningsförfarande mellan den förvaltande myndigheten och de förmedlande organen. Enligt momentet ska den förvaltande myndigheten och ett förmedlande organ i första hand genom överläggningar reda ut saken om det förmedlande organet inte sköter uppgifterna enligt 52 § eller inte uppfyller förutsättningarna enligt 53 § i denna lag.

I 2 mom. föreskrivs det att om överläggningarna inte inom skälig tid leder till resultat, ska den förvaltande myndigheten vara skyldig att föreslå ändringar i fördelningen av det förmedlande organets anslag.

Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om utredningsförfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

55 §. *Den förvaltande myndighetens rätt att återkräva medel av förmedlande organ*. Paragrafen föreslås reglera den förvaltande myndighetens rätt att av ett förmedlande organ återkräva medel eller en del av dem som organet betalat ut av strukturfondsmedel.

Enligt 1 mom. har den förvaltande myndigheten rätt till återkrav av ett förmedlande organ om organet har använt medel för något annat ändamål än vad det anvisats för. Vidare föreslås det i momentet att den förvaltande myndigheten ska ha återkravsrätt i fall där ett förmedlande organ väsentligen brutit mot Europeiska unionens eller nationell lagstiftning eller de villkor som utfärdats med stöd av dem för användningen av den förvaltande myndighetens medel när organet beviljat, betalat ut medel eller vidtagit fortsatta åtgärder. Som väsentligt ska anses ett brott mot bestämmelser eller mot ett villkor i ett beslut om anvisning av medel enligt vilket stöd inte alls skulle ha beviljats eller skulle ha beviljats till ett mindre belopp än i beslutet.

Enligt 2 mom. får närmare bestämmelser om den förvaltande myndighetens återkravsförfarande utfärdas genom förordning av statsrådet.

56 §. *Anslag och fördelningen av dem*. Enligt 1 mom. tas Europeiska unionens strukturfondsmedel och statens finansieringsandelar in i statsbudgeten. Strukturfondsfinansiering får inte

förenas med andra moment. Budgetförfarandet för programperiodens medel ändras inte i samband med reformen för att kontrollen över de fördelade och de fortfarande ofördelade finansieringsramarna inte ska äventyras. Budgeteringen av momentet för strukturfonderna, fördelningen av anslag och övervakningen av fullmakter blir kvar på arbets- och näringsministeriets ansvar. Ministeriet är förvaltande myndighet för strukturfondsprogrammet. Momentet för strukturfonder hör till de så kallade separata moment som definieras i lagen om landskapens finansiering, och om vilka det inte regleras i den lagen utan i denna lag.

Enligt det föreslagna 2 mom. är det statsrådet som beslutar om fördelningen av anslaget. Arbets- och näringsministeriet anvisar de förmedlande organen Europeiska unionens och statens finansieringsandel av strukturfondsmedlen för projekt enligt strukturfondsprogrammet inom ramen för anslagen i statsbudgeten. Arbets- och näringsministeriet ställer vid behov upp villkor för medelsanvändningen på de grunder som anges i 49 § 3 mom. Arbets- och näringsministeriet får även anvisa en finansieringsandel av strukturfondsmedlen för genomförandet av garantiprogrammet för Finland. I lagen om regionutveckling och tillväxttjänster föreskrivs som övergångsbestämmelse att bestämmelserna i 33 § i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten (7/2014) tillämpas på landskapsprogrammets genomförandeplan. Med stöd av övergångsbestämmelsen iakttas också 12 § i statsrådets förordning om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten (356/2014). Genomförandeplanernas finansieringsplaner, som ingår i landskapsprogrammen, utgör därför grunden för den regionala fördelningen. Fördelningsförhållandena mellan landskapen avtalas per programperiod.

Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om fördelningen av medel och finansieringsplanen utfärdas genom förordning av statsrådet.

57 §. *Allmänna förutsättningar för beviljande av stöd för strukturfondsprojekt*. I paragrafen anges de allmänna villkoren för beviljandet av stöd i fråga om strukturfondsprojekt.

Enligt 1 mom. 1 punkten kan stöd beviljas om den finansiering som behövs har anvisats i statsbudgeten.

Enligt 1 mom. 2 punkten ska ett projekt som finansieras med strukturfondsmedel vara förenligt med strukturfondsprogrammet.

Enligt 1 mom. 3 punkten ska de som söker stöd, mottagarna av överfört stöd och projekten uppfylla de allmänna urvalskriterier enligt artikel 125.3 i den allmänna förordningen som fastställts av övervakningskommittén.

Enligt det som anges i 1 mom. 4 punkten ska stödmottagaren vara förenlig med strukturfondsprogrammet.

Stödet ska enligt 1 mom. 5 punkten vara motiverat med tanke på de mål som uppställts för dess användning.

Stödet ska enligt 1 mom. 6 punkten på ett betydande sätt bidra till genomförandet av projektet.

Enligt 1 mom. 7 punkten ska resultaten av utvecklingsprojekten kunna utnyttjas allmänt när det gäller andra stöd än de som avses i 3 §. Kravet på att resultaten ska kunna tillgodogöras allmänt gäller dock inte sådana resultat som har uppkommit som ett resultat av sådan verksamhet som bedrivits av ekonomiska aktörer som drar nytta av delta i stödåtgärder för icke vinstdrivande projekt, när de enligt stödbeslutet har beviljats stöd av mindre betydelse.

Enligt 1 mom. 8 punkten ska de investeringar som stödet gäller inte utnyttjas av endast en stödmottagare, utan stödja närings-, utbildnings- eller innovationsverksamhet i regionen i större utsträckning när det gäller andra stöd än de som avses i 3 §.

Enligt 2 mom. får stöd inte beviljas eller användas som allmänt verksamhetsstöd. Stöden i fråga är till sin karaktär sådana specialunderstöd som avses i 5 § 3 mom. i statsunderstödslagen, och de är inte avsedda för stödmottagarorganisationens normala verksamhet som organisationen vanligen finansierar genom sina egna omkostnader. Ett projekt ska alltid åtskiljas från sökandens övriga verksamhet som en särskild helhet.

Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om de allmänna förutsättningar för beviljande av stöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 §. *Styrgrupper för projekt*. Enligt 1 mom. kan vid behov en styrgrupp tillsättas för styrning och uppföljning av projekt. Avsikten är att en styrgrupp tillsätts åtminstone för projekt vilkas verksamhet sträcker sig över flera regioner eller som annars är omfattande. En styrgrupp ska också tillsättas för projekt med höga kostnader. Det bestäms i stödbeslutet om tillsättandet av en styrgrupp. Syftet med en styrgrupp är att den ska vara ett stöd för stödmottagaren vid genomförandet av projektet, men den ansvarar inte för att projektet förverkligas. Stödmottagaren har alltid ansvaret.

Enligt 2 mom. får närmare bestämmelser om styrgrupper, tillsättande av styrgrupper och deras uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

59 §. *Styrgrupp för den riksomfattande åtgärdshelhet som stöds av Europeiska socialfonden*. Enligt 1 mom. kan det för den riksomfattande åtgärdshelhet som stöds av Europeiska socialfonden tillsättas en styrgrupp med uppgift att strategiskt styra, följa upp och utvärdera helheten och att stödja genomförandet. I 2 mom. föreslås det att flera åtgärdshelheter kan ha en gemensam styrgrupp och sammanfalla med en riksomfattande lednings- eller styrgrupp eller en grupp som tillsatts för en motsvarande uppgift.

Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om styrgruppen för den riksomfattande åtgärdshelheten och dess uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

60 §. *De förmedlande organens uppföljningsskyldighet och information som stödmottagare ska lämna för uppföljningen*. Enligt 1 mom. ska det förmedlande organet följa genomförandet av ett projekt och utan dröjsmål vidta de åtgärder som behövs om projektet inte framskrider i enlighet med den godkända projektplanen och beslutet om stöd. Uppföljningen av hur ett projekt genomförs är en väsentlig del av hanteringen av projektet hos myndigheten. Via uppföljningen kan man ingripa i problem som visar sig när projektet genomförs medan det ännu går att rätta till dem.

Enligt 2 mom. ska stödmottagaren i samband med ansökan om utbetalning lämna de uppgifter för uppföljningen som anges i de villkor som är förenade med stödbeslutet. Stödmottagaren ska i samband med sin sista ansökan om utbetalning lämna en slutrapport om projektet. Att slutrapporten lämnas är en förutsättning för att den sista utbetalningen ska kunna göras. Slutrapporten är väsentlig för uppföljningen, programutvärderingen och kontrollen.

Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om de förmedlande organens uppföljningsskyldighet och om uppföljningen av projekten utfärdas genom förordning av statsrådet.

61 §. *Godtagbara kostnader och stödets belopp för strukturfondsprojekt*. Paragrafen fastställer de bestämmelser som ska följas i fråga om godtagbara kostnader i projektverksamheten och om stödets belopp.

Enligt 1 mom. beviljas stöd enligt de godtagbara faktiska, behövliga och skäliga kostnader som projektet medför eller enligt någon annan kostnadsmodell som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Enligt 2 mom. kan naturabidrag enligt artikel 69 i den allmänna förordningen inte användas för strukturfondsprojekt.

Enligt 3 mom. får stöd inte beviljas till den del den offentliga finansieringens andel av de godtagbara kostnaderna för projektet överskrider det högsta tillåtna offentliga stöd som anges i Europeiska unionens lagstiftning.

Enligt 4 mom. tillämpas lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) på användningen av stöd för upphandling av varor och tjänster samt entreprenader. Stödmottagaren ska lämna en redogörelse för genomförandet av upphandlingen, om inte stödet för projektet beviljats i enlighet med förfarandet med engångsersättning.

Enligt 5 mom. får närmare bestämmelser om godtagbara kostnader, kostnadsmodeller, grunderna för hur kostnaderna fastställs, användningsområdena för stöd, de högsta stödbeloppen och stödandelarna samt stödförfaranden utfärdas genom förordning av statsrådet.

62 §. *Ansökan om och beviljande av stöd*. I paragrafen finns allmänna bestämmelser när det gäller ansökan om och beviljande av stöd. Enligt 1 mom. ska ansökan om stöd göras elektroniskt hos det behöriga förmedlande organet, och stödbeslutet fattas elektroniskt i ett datasystem som uppfyller kraven enligt 65 §. På undertecknandet av ansökan tillämpas vad som i lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009) föreskrivs om identifiering av en person och om autentisering.

I 2 mom. föreskrivs det att ansökan ska innehålla de uppgifter som den nationella lagstiftning och unionslagstiftning som är tillämplig på projektet samt detta kapitel förutsätter.

I 3 mom. anges vilka uppgifter som minst ska tas med i ett stödbeslut. Av beslutet ska framgå det beviljade stödbeloppet och de stödvillkor som anges i kapitlet samt förutsättningarna för utbetalning och återkrävande av stödet. Av beslutet ska dessutom framgå de villkor och krav som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning och som väsentligen och direkt inverkar på användningen och utbetalningen av stödet. De viktigaste frågorna, såsom grunderna för återkrav, finns i den nationella lagstiftningen. Myndigheten ska förutsätta att projektplanen vid behov preciseras innan beslutet fattas. Projektplanen ska vara genomförbar, åskådlig och konkret med beaktande av projektets stödform.

Enligt 4 mom. får närmare bestämmelser om det elektroniska förfarandet vid ansökan om och beviljande av stöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

63 §. *Ansökan om utbetalning och utbetalning av stödet*. Paragrafen reglerar enligt förslaget ansökan om utbetalning och utbetalning av stöd för strukturfondsprojekt.

Enligt 1 mom. ska ansökan om utbetalning av stödet göras elektroniskt hos det behöriga förmedlande organet i ett datasystem som uppfyller kraven enligt 65 §. På undertecknandet av ansökan tillämpas vad som i lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer föreskrivs om identifiering av en person och autentisering.

Enligt 2 mom. ska det förmedlande organet fatta beslut om utbetalningen av stödet elektroniskt i ett datasystem som uppfyller kraven enligt 65 §.

Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om det elektroniska förfarandet vid ansökan om och beviljande av utbetalning av stöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

64 §. *Myndigheternas rätt att få och lämna ut uppgifter i samband med strukturfondsprogrammet*. Paragrafen innehåller bestämmelser såväl om rätten att få som om rätten att lämna ut uppgifter i samband med strukturfondsprogrammet.

I 1 mom. föreskrivs det om rätten att få information. I samband med strukturfondsprogrammet har den förvaltande myndigheten, den attesterande myndigheten och revisionsmyndigheten samt förmedlande organ trots bestämmelserna om sekretess rätt att avgiftsfritt av andra myndigheter eller av aktörer som sköter offentliga uppdrag få uppgifter av sökanden eller stödmottagaren. Rätten att få uppgifter gäller den sökandes och stödmottagarens ekonomiska situation och affärs- eller yrkesverksamhet, finansiering med offentliga medel samt andra omständigheter som är betydelsefulla med avseende på stödet. Vid ansökan om och beviljande av stöd finns alltid en risk för missbruk. Den som ansöker om stöd är skyldig att i ansökan ge tillräckliga uppgifter för beviljandet och utbetalningen av stödet. Myndigheten som beviljar eller övervakar stödet ska ha tillräckligt omfattande rättigheter att säkerställa att de uppgifter som lämnats är korrekta och också i övrigt kontrollera uppgifter som är nödvändiga med tanke på beviljande av stöd och övervakning av stödet.

I 2 mom. föreskrivs det om myndigheternas rätt att lämna ut uppgifter. Strukturfondsprogrammets förvaltande myndighet, attesterande myndighet och revisionsmyndighet samt förmedlande organ har trots bestämmelserna om sekretess rätt att till andra myndigheter, till aktörer som sköter offentliga uppdrag och till Europeiska unionens institutioner lämna ut uppgifter som behövs för fullgörande av en uppgift som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning eller den nationella lagstiftningen.

I 3 mom. föreskrivs det att de i paragrafen avsedda uppgifterna också får tas emot och lämnas ut på elektronisk väg.

65 §. *Strukturfondsprogrammets datasystem*. Enligt det föreslagna 1 mom. svarar den förvaltande myndigheten för genomförandet av det nationella uppföljningssystemet, dvs. datasystemet EURA 2014, och för att uppföljningssystemet uppfyller kraven i Europeiska unionens lagstiftning och i den föreslagna lagen. Datasystemet används för de uppgifter som anges i Europeiska unionens lagstiftning, lagen om regionutveckling och tillväxttjänster och den föreslagna lagen.

I 2 mom. föreskrivs det att de förmedlande organen ansvarar för att riktiga och tillräckliga uppgifter om ansökning, beviljande och utbetalning av och tillsyn över stöd samt om fortsatta åtgärder och uppföljning hanteras i datasystemet EURA 2014 eller i hjälpsystem som godkänts av den förvaltande myndigheten. Vid tidpunkten för beredningen av lagen är tjänsten ESF Person som ägs av den förvaltande myndigheten, datasystemet Tuki 2014 som ägs av arbets- och näringsministeriet och som är avsett för förvaltning av företagsstöd samt datasystemet EVAL som ägs av Innovationsfinansieringsverket Business Finland sådana hjälpsystem för datasystemet EURA 2014 som den förvaltande myndigheten godkänner.

I 3 mom. anges de skyldigheter som hjälpsystemens ägare har. Hjälpsystemens ägare ansvarar för att innehållet och exaktheten i den överförda informationen motsvarar informationsinnehållet i datasystemet EURA 2014.

Enligt 4 mom. är hjälpsystemets ägare skyldig att iaktta de innehållsmässiga krav och den informationsstyrningsplan som gäller datasystemet EURA 2014 på det sätt som den förvaltande myndigheten bestämmer.

Enligt 5 mom. ska den sökande och stödmottagaren ha rätt att i datasystemet EURA 2014 följa hur ärendet med ansökan om stöd och utbetalning, granskning och återkrävande av stödet framskrider och om de beslut som fattats, om stöd har sökts i datasystemet. Med tanke på datasekretessen är det viktigt att det krävs stark autentisering för att följa ärendet.

Enligt 6 mom. får närmare bestämmelser om strukturfondernas datasystem och om den information som lagras i systemen utfärdas genom förordning av statsrådet.

66 §. *Den förvaltande och den attesterande myndighetens samt revisionsmyndighetens granskningsrätt*. I 1 mom. föreslås bestämmelser om den förvaltande och den attesterande myndighetens samt revisionsmyndighetens granskningsrätt.

För att uppgifterna enligt lagen om regionutveckling och tillväxttjänster och enligt den föreslagna lagen ska kunna skötas är det nödvändigt att dessa myndigheter har en tillräckligt omfattande rätt att med avseende på användningen av strukturfondsmedel utföra granskningar av de förmedlande organen och stödmottagarna.

Om stöd inom projektet har överförts till någon annan, gäller granskningsrätten också verksamheten hos mottagaren av det överförda stödet. Den attesterande myndigheten får dessutom utföra granskningar av den förvaltande myndigheten gällande användningen av strukturfondsmedel och revisionsmyndigheten får utföra granskningar av den förvaltande och den attesterande myndigheten gällande användningen av strukturfondsmedel.

Revisionsmyndigheten ska genom granskningar säkerställa att strukturfondsprogrammets förvaltnings- och kontrollsystem fungerar klanderfritt och effektivt. Granskningarna grundar sig på stickprov. Granskningarna utförs antingen som systemgranskningar eller inriktas på projekt. Granskningsrätten ska i sin helhet inriktas på strukturfondernas förvaltnings- och kontrollsystem och därmed omfatta alla som beviljar och använder strukturfondsmedel. Vid granskningen av enskilda projekt gäller granskningsrätten projektet och finansieringen av det i sin helhet.

Enligt 2 mom. får den förvaltande och den attesterande myndigheten samt revisionsmyndigheten bemyndiga en annan myndighet eller en oberoende revisor att för sin räkning utföra en granskning av förmedlande organ och stödmottagare när det gäller användningen av strukturfondsmedel. I momentet anges de krav som ställs på revisorer. Revisorn ska vara en revisor som avses i revisionslagen (1141/2015). På revisorn tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när han eller hon arbetar med sådana uppgifter som avses i detta kapitel. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974). Om revisionsmyndigheten inte själv verkställer granskningar ska den enligt artikel 127 i den allmänna förordningen se till att myndigheterna eller revisorerna som verkställer granskningen i sin verksamhet har den oberoende ställning som krävs.

Enligt 3 mom. ska den förvaltande och den attesterande myndigheten samt revisionsmyndigheten eller den myndighet eller den revisor som de bemyndigat ha tillträde till platser som är betydelsefulla med hänsyn till användningen av stödet och ha rätt att granska dessa och förhållandena hos stödmottagaren samt dennas informationssystem och handlingar. En granskning får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Granskaren har rätt att omhänderta handlingar och annat material som har samband med användningen av

stöd, om genomförandet av granskningen på tillbörligt sätt förutsätter detta. Vid granskningen ska 39 § i förvaltningslagen följas.

Enligt 4 mom. ska de myndigheter och den revisor som avses i denna paragraf ha rätt att avgiftsfritt få handräckning av polisen för granskningen.

67 §. *Särskilda bestämmelser om återkrav vid strukturfondsprojekt*. I paragrafen föreskrivs det om de särskilda bestämmelser om återkrav vid strukturfondsprojekt som alla förmedlande organ ska iaktta i ärenden som gäller återkrav, återbetalning och andra fortsatta åtgärder vid strukturfondsprojekt. När stöd beviljas enligt denna lag ska de förmedlande organen även beakta bestämmelserna i 7 kap.

Återkrav av stöd och andra fortsatta åtgärder hör enligt den föreslagna 52 § till de förmedlande organens uppgifter. I det föreslagna 7 kap. föreskrivs det även om återkrav vid strukturfondsprojekt, dock så att det i 2 mom. i den föreslagna paragrafen finns separata bestämmelser om jämkning av stödet. I statsunderstödslagen, som i förhållande till den föreslagna lagen är en allmän lag, föreskrivs det om betalning av ränta och dröjsmålsränta på det belopp som återbetalas eller återkrävs.

Enligt 1 mom. ska ett förmedlande organ i ärenden som gäller återkrav, återbetalning och andra fortsatta åtgärder sköta beredningen och fatta beslut i datasystemet EURA 2014. Att fortsatta åtgärder som hänför sig till strukturfondsprojekt görs i ett enda system främjar ändamålsenlig övervakning, enhetliga förfaringssätt och säkerställd administrativ konsekvens. Dessutom svarar det förmedlande organet för att dessa beslut verkställs.

I 2 mom. föreskrivs det att den förvaltningsrättsliga skälighetsprincipen ska tillämpas på stöd som finansierats med strukturfondsmedel så, att det på vissa grunder får beslutas att räntan inte återkrävs när beslutet om återkrav fattas. Betalningsskyldigheten jämkas endast till den del det är oskäligt att återkräva räntan som ska påföras stödet. Vad gäller stöd som ska beviljas med strukturfondsmedel begränsas jämkningen endast till jämkning av räntan, vilket överensstämmer med Europeiska unionens lagstiftning. Vid jämkning ska alltid hela den situation som lett till återkrav av stödet beaktas.

Om det belopp som ska återkrävas inte överskrider 250 euro, behöver det enligt 3 mom. inte återkrävas.

Enligt 4 mom. får närmare bestämmelser om hur återkrav genomförs tekniskt utfärdas genom förordning av statsrådet.

68 §. *Ändringssökande i strukturfondsärenden*. I paragrafen föreslås bestämmelser om ändringssökande. För en likvärdig behandling av stödmottagarna i ett strukturfondsprogram är det viktigt att alla förmedlande organ som genomför projektet tillämpar ett enhetligt förfarande för ändringssökande. Med avvikelse från vad som anges om ändringssökande i landskapslagen tillämpas förfarandet för ändringssökande enligt förvaltningslagen (434/2003) även på beslut av de förmedlande organen.

Enligt 1 mom. får den som söker eller får stöd hos det förmedlande organ som fattat beslutet om stöd elektroniskt begära omprövning i sitt beslut i datasystemet EURA 2014 eller ett hjälpsystem till detta eller i hjälpsystemets nättjänst så som föreskrivs i förvaltningslagen. Den som söker stöd eller stödmottagaren får begära omprövning inom 30 dagar efter att ha fått del av beslutet.

Enligt 2 mom. ska det förmedlande organet fatta beslut med anledning av en begäran om omprövning i datasystemet EURA 2014, i ett hjälpsystem till detta eller i hjälpsystemets nättjänst. Enligt 3 mom. får ett beslut med anledning av en begäran om omprövning överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Förvaltningsdomstolens beslut om att avbryta eller avsluta utbetalningen av stöd eller återkräva stöd får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen. Andra beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Enligt 4 mom. ska i kapitlet avsedda beslut av arbets- och näringsministeriet samt av den förvaltande och den attesterande myndigheten få överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med 7 § i förvaltningsprocesslagen. Bestämmelsen motsvarar de nuvarande bestämmelserna.

I 5 mom. föreskrivs det att ett i kapitlet avsett beslut ska iakttas trots att ändring har sökts om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

69 §. *Skyldigheten att bevara dokument.* I paragrafen föreslås bestämmelser om skyldigheten för alla som får stöd att bevara dokument, och de bestämmelser som ska tillämpas på bevarandet.

Enligt 1 mom. ska en stödmottagare bevara bokföringsmaterial och övrigt material som gäller stödet för projektet på det sätt som föreskrivs i bokföringslagen (1336/1997). Utöver bokföringsmaterialet ska stödmottagaren bevara alla uppgifter, redogörelser och dokument samt upptagningar om projektet som behövs och som kan ha betydelse för övervakningen av hur grunderna för beviljandet av stödet uppfylls samt för kontrollen av användningen av stödet och av hur stödvillkoren följs. Bokföringsmaterialet och övrigt material som gäller projektet ska bevaras i 10 år från det avslutningsdatum för projektet som fastställts i finansieringsbeslutet. En bevaringstid på tio år motsvarar det förfarande som angetts för programperioden 2014–2020. Bevaringstidens längd påverkas såväl av tidsfristerna i artikel 140 i den allmänna förordningen, som gör det svårt att beräkna tidsfristen för enskilda projekt, som av stödmottagarnas rättsskydd. Stödmottagarens rättsskydd inbegriper kravet på att de skyldigheter som åläggs är klara, vilket i detta fall innefattar kravet på att stödmottagaren har rätt att få klara regler för bevaringstiden.

Enligt 2 mom. ska ett förmedlande organ förena stödbeslut med ett villkor där stödmottagarens skyldighet att bevara dokument och bevaringstiden anges.

I 3 mom. ska det enligt förslaget föreskrivas att det förmedlande organet genom ett skriftligt meddelande till stödmottagaren får förlänga den bevaringstid som avses i 1 mom. med stöd av artikel 140.1 fjärde stycket i den allmänna förordningen. Bevaringstiden kan av grundad anledning förlängas till exempel på grund av rättegång eller åtgärder som Europeiska kommissionen kräver. Om bevaringstiden förlängs ska det förmedlande organet skriftligen meddela stödmottagaren om saken. Om en längre bevaringstid krävs i nationell lagstiftning eller i Europeiska unionens lagstiftning ska denna iakttas.

Enligt det föreslagna 4 mom. får närmare bestämmelser om bevaring av dokument utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 kap. **Särskilda bestämmelser**

70 §. *Tillsyn, granskningsrätt, utförande av granskning och handräckning.* I paragrafen föreslås en hänvisning till statsunderstödslagens bestämmelser om tillsyn, granskningsrätt, utförande av granskning och handräckning. Bestämmelser om dessa finns i 15—18 § i statsunder-

stödslagen. Vid tillämpningen av bestämmelsen ska det tas fasta på avgränsningen i 1 § 3 mom. enligt vilken statsunderstödslagens 15—18 § inte ska tillämpas på beviljandet av startpeng eller på lönesubvention eller stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen om stödmottagaren är en fysisk person.

I 2 mom. anges vilka som är behöriga för uppgifterna, det vill säga landskapen, Nylands samkommun och arbets- och näringsministeriet.

71 §. *Rätt att få och lämna ut uppgifter*. I 1 mom. föreslås en hänvisning till de bestämmelser i statsunderstödslagen som gäller rätten att få och att lämna ut uppgifter. Bestämmelser om dessa finns i 31 och 32 § i statsunderstödslagen.

I 2 mom. anges vilka som är behöriga för uppgifterna, det vill säga landskapen, Nylands samkommun och arbets- och näringsministeriet.

I 3 mom. föreskrivs det om arbetsgivarens rätt att få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett och vars anställningsförhållande har upphört under de 12 månader som föregår en ansökan om lönesubvention är registrerad som arbetssökande. Bestämmelsen behövs eftersom en arbetssökandes förhållande som privatkund hos arbetskraftsservicen är en sekretessbelagd uppgift enligt 24 § 1 mom. 24 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Det finns ingen bestämmelse om detta undantag från sekretessen i statsunderstödslagen.

Enligt det föreslagna 4 mom. får uppgifter enligt 1 och 2 mom. tas emot och lämnas ut också elektroniskt.

72 §. *Ändringssökande*. I paragrafen föreslås bestämmelser om hur ändring ska sökas i beslut som meddelats av landskapen, arbets- och näringsministeriet eller Nylands samkommun. Avsikten är att denna paragraf endast ska tillämpas på sådana beslut om stöd som har beviljats av medel för finansiering med allmän täckning eller av nationella medel. Bestämmelser om ändringssökande i fråga om stöd som beviljats av strukturfondsmedel finns i den föreslagna 68 §. Den första fasen i ändringssökandet är omprövningsbegäran, varefter ändring i beslutet får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen och vidare hos högsta förvaltningsdomstolen. Rätten att söka ändring hos högsta förvaltningsdomstolen ska emellertid delvis vara begränsad.

I första skedet får omprövning begäras i beslut om återkrav av stöd, returnering av stöd, beviljande av stöd och avslag på ansökan om stöd, betalning, avbruten betalning och avslutande av betalning av stöd samt beslut som gäller förlängning av giltighetstiden. Beslut med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär.

Enligt 37 § 4 mom. kan en ersättning som motsvarar stödet också betalas till en tjänsteproducent. Detta förfarande tillämpas t.ex. vid utbetalning av ersättning motsvarande stödet för de i 3 § 1 mom. 1 punkten avsedda analys-, expert- och utbildningstjänsterna. Betalning av ersättning direkt till en tjänsteproducent grundar sig på avtal mellan beställaren och tjänsteproducenten, och de avtalen innehåller villkor för hur eventuella oenigheter ska lösas. När ersättningar betalas direkt till tjänsteproducenten tillämpas inte därför inte det i paragrafen avsedda ändringssökandet på dem.

Vid omprövningsförfarande kan myndigheten uppmanas att granska lagligheten i sitt beslut. Fördelen med omprövningsförfarandet är att det är snabbt och smidigt. I klara fall kan ett beslut vid behov ändras mycket snabbt, och på så sätt undviks onödig behandling av ärendet i besvärsinstanser.

För tydlighetens skull konstateras det i 2 mom. att ett omprövningsbeslut får överklagas genom besvär i enlighet med förvaltningsprocesslagen. Närmare bestämmelser om omprövningsförfarandet finns i 7 och 7 a kap. i förvaltningslagen (434/2003).

I 3 mom. föreskrivs det om besvärstillstånd när ändring söks i beslut av förvaltningsdomstolen. Besvärstillstånd behövs i andra fall än i ärenden som gäller avbrytande och avslutande av utbetalning samt återkrav. Högsta förvaltningsdomstolen beslutar om besvärstillstånd.

I det föreslagna 4 mom. föreskrivs det i detalj om de beslut som omfattas av besvärsförbud. Begränsningarna i rätten att söka ändring motsvarar begränsningarna i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Omprövning av de beslut som anges i momentet får inte begäras och besvär över besluten får inte anföras. Besvärsförbudet gäller enligt 1 och 2 punkten sådana beslut som grundar sig på myndighetens prövning av ändamålsenligheten. Eftersom den som söker stöd inte har någon subjektiv rätt till dessa tjänster eller stöd, kan en domstol inte bestämma att tjänsten ska tillhandahållas eller stödet ska beviljas. Besvärsförbudet gäller också beslut som nämns i 3 punkten, om förvägran av en tjänst eller ett stöd har anslagsrelaterade orsaker.

73 §. *Verkställighet*. I 1 mom. föreslås det att ett beslut som fattats med stöd av lagen får verkställas även om ändring har sökts. Det är speciellt beslut om att avbryta utbetalning som ska verkställas snabbt. En parts möjlighet till effektivt rättsskydd trots verkställbarheten tryggas genom att besvärsmyndigheten vid behov kan avbryta verkställandet. I momentet föreskrivs det även att ett beslut om återkrav av stöd som fattats med stöd av 42—44 § och som vunnit laga kraft får verkställas i den ordning som bestämts om verkställandet av skatter och avgifter. Enligt bestämmelsen gäller beslutet som sådant som grund för utsökning.

I 2 mom. föreskrivs det om de begränsningar som är förknippade med kvittning av startpeng mot startpeng som betalas ut senare. Bestämmelsen motsvarar i fråga om startpengen de begränsningar som finns i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

10 kap. **Ikraftträdande**

74 §. *Ikraftträdande.* Enligt paragrafen föreslås lagen träda i kraft den 20 .

75 §. *Författningar som upphävs*. Enligt paragrafen upphävs lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt (8/2014) och lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet (9/2014).

76 §. *Övergångsbestämmelser*. Enligt 1 mom. tillämpas de lagar som upphävs genom den föreslagna lagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem på stöd som beviljats med stöd av dem. På en ansökan som var anhängig när lagen trädde i kraft ska den föreslagna lagen tillämpas.

Enligt 2 mom. ska på verkställigheten av samarbetsprogrammen för målet Europeiskt territoriellt samarbete tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av den föreslagna lagen fram till utgången av programperioden för Europeiska unionens strukturfondsprogram 2014–2020.

På verkställandet av hållbar stadsutveckling tillämpas enligt det föreslagna 3 mom. bestämmelsen i 17 § 4 mom. i lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt till utgången av programperioden för Europeiska unionens strukturfondsprogram 2014–2020.

1.3 Lagen om privata arbetsförmedlingstjänster

1 §. *Tillämpningsområde*. I paragrafen anges lagens tillämpningsområde. Lagen ska tillämpas på privata arbetsförmedlingstjänster. Med privata arbetsförmedlingstjänster avses arbetsförmedling, andra tjänster i samband med jobbsökning samt uthyrning av arbetskraft som tillhandahålls av fysiska eller juridiska personer. Tjänsterna ska vara oberoende av landskapet. Definitionen motsvarar i sak den definition som ingår i 12 kap. 4 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, där privat arbetskraftsservice avser arbetsförmedling och annan service i anslutning till jobbsökning som är oberoende av arbets- och näringsmyndigheterna samt uthyrning av arbetskraft. Lagen tillämpas inte på sådana rekryteringstjänster som landskapet upphandlar hos privata tjänsteproducenter. När en tjänsteproducent producerar offentliga rekryteringstjänster tillämpas lagen om regionutveckling och tillväxttjänster och lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling.

2 §. *Opartiskhet.* Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldigheten för dem som tillhandahåller privata arbetsförmedlingstjänster att iaktta opartiskhet när tjänsterna tillhandahålls. Bestämmelsen om opartiskhet syftar för sin del till att säkerställa att artikel 5 i Internationella arbetsorganisationen ILO:s konvention om privat arbetsförmedling (nr 181) följs. Artikeln kräver att privata arbetsförmedlare behandlar arbetstagare och arbetssökande jämlikt. Konventionen förutsätter att medlemsstaterna främjar tillgången till lika möjligheter och jämlik behandling vid arbetssökande och åtkomsten till vissa yrken. Varje medlemsstat ska säkerställa att de privata arbetsförmedlingsbyråerna behandlar arbetstagarna utan att diskriminera någon på grund av ras, hudfärg, kön, religion, politisk åskådning, nationell härkomst, socialt ursprung eller någon annan grund som faller under nationell lagstiftning eller praxis, såsom ålder eller funktionshinder. Opartisk behandling krävs också i ILO:s sjöarbetskonvention.

3 §. *Förbud mot att tillhandahålla minderårig arbetskraft*. Enligt artikel 9 i konventionen om privat arbetsförmedling ska medlemsstaterna säkerställa att privata arbetsförmedlingsbyråer inte använder eller bjuder ut barnarbetskraft. Lagen om unga arbetstagare (998/1993) tillämpas allmänt på arbete som utförs av personer under 18 år i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande. Lagen gäller också privata arbetsförmedlingsbyråer när de anställer arbetstagare för att hyras ut till en tredje part. Det föreslagna 2 mom. ska säkerställa att konventionen efterlevs också när arbetskraft bjuds ut.

4 §. *Förbud mot att ta ut avgifter för arbetsförmedling*. I artikel 7 i konventionen om privat arbetsförmedling och i norm A1.4 5b i sjöarbetskonventionen föreskrivs att direkta eller indirekta avgifter för arbetsförmedlingstjänster inte får tas ut av en arbetssökande eller arbetstagare. Enligt artikel 6.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/104/EG (bemanningsdirektivet) får bemanningsföretagen inte kräva någon ersättning från arbetstagarna för en placering i ett kundföretag eller för att dessa ingår ett anställningskontrakt med eller ett anställningsförhållande hos ett kundföretag efter det att de har utfört ett uppdrag i det kundföretaget. Enligt de bestämmelser som i den nationella lagstiftningen ingår i 12 kap. 5 § 1 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice får de som tillhandahåller privat arbetskraftsservice inte ta ut avgifter av enskilda kunder för den service de tillhandahåller, när den motsvarar arbetsförmedlingsservice enligt 3 kap. 2 §, information och rådgivning om lediga arbeten och jobbsökning enligt 4 kap. 1 § eller registrering som arbetssökande enligt 2 kap. 1 § i den lagen. Förbudet mot att ta ut avgifter gäller också situationer där en inhyrd arbetstagare efter uppdragets slut anställs av ett användarföretag.

Enligt de nationella bestämmelserna får avgifter inte tas ut av arbetssökande för förmedling av information om lediga jobb, sökning och utbjudande av lämpliga jobb för den arbetssökande, presentation av den arbetssökande hos arbetsgivaren, rådgivning om lediga arbeten och jobbsökning eller registrering av en enskild kund som arbetssökande. I den föreslagna 4 § föreskrivs det att det är förbjudet för dem som tillhandahåller privata rekryteringstjänster att ta ut avgifter för arbetsförmedling. Enligt 1 mom. omfattar förbudet mot att ta ut avgifter för regi-

strering som arbetssökande, förmedling av information om lediga arbetsplatser samt åtgärder som syftar till att sammanföra arbetssökande och lediga arbetsplatser. Registrering som arbetstagare omfattar registrering och underhåll av samtliga uppgifter om den arbetssökandes jobbsökning. Åtgärder som syftar till att sammanföra arbetssökande och lediga platser innebär att hitta och erbjuda den arbetssökande lämpliga lediga platser och att presentera den arbetssökande för potentiella arbetsgivare som har meddelat att det finns lediga platser hos dem. Bestämmelsen klargör att förbudet mot att ta ut avgifter gäller uttryckligen åtgärder i samband med förmedling av lediga platser. Förbudet omfattar inte t.ex. att hitta så kallade dolda jobb på uppdrag av den arbetssökande. Det omfattar inte heller stöd och handledning i samband med jobbsökning som går djupare än allmän rådgivning. För privata arbetsförmedlingstjänster kan utgifter därmed tas ut för exempelvis det att den arbetssökande personligen får råd om uppgörandet av en arbetsansökan eller meritförteckning eller tränas inför en anställningsintervju. På samma sätt som för närvarande får någon avgift inte tas ut av en inhyrd arbetstagare som anställs av användarföretaget efter uppdragets slut.

Enligt 12 kap. 5 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice gäller förbudet att ta ut avgifter för arbetsförmedling inte verksamhet där finländska ungdomar utomlands och utländska ungdomar i Finland erbjuds en möjlighet till utlandsvistelse i utbyte mot hemarbete i familjer. Det föreslagna 2 mom. innehåller en motsvarande undantagsbestämmelse om förmedling av arbete av typen au pair. I likhet med nuläget avses med unga personer i detta sammanhang i huvudsak personer under 30 år.

I det föreslagna 3 mom. finns det på motsvarande sätt som i 12 kap. 5 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice en informativ hänvisning till 47 kap. 6 i strafflagen, där det föreskrivs om brott mot förbudet att ta ut avgift för arbetsförmedling.

5 §. *Rätt att få uppgifter*. I paragrafen föreskrivs om arbets- och näringsministeriets rätt att få uppgifter om de privata rekryteringstjänster som tillhandahålls av de privata tjänsteproducenterna eller av organisationer som företräder dem. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll 12 kap. 4 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. ILO:s konventioner om arbetsförmedling och sjöarbetskonventionen förutsätter att privat arbetsförmedling övervakas och följs. Enligt artikel 13 i konventionen om privat arbetsförmedling ska privata arbetsförmedlingsbyråer med regelbundna mellanrum som fastställs av den behöriga myndigheten tillställa myndigheten den information som denna begär och som behövs för att den behöriga myndigheten på det sätt som de nationella villkoren och den nationella praxisen förutsätter ska få en klar bild av de privata arbetsförmedlingarnas uppbyggnad och verksamhet och för statistiska ändamål.

6 §. *Ikraftträdande*. Lagen avses träda i kraft samtidigt som den föreslagna lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling.

1.4 Lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet

1 §. *Lagens tillämpningsområde*. I paragrafen föreskrivs det om lagens tillämpningsområde. Den gällande lagen tillämpas när en statlig myndighetsstödprogram eller ett stöd som inte ingår i ett stödprogram som faller inom lagens tillämpningsområde uppfyller de förutsättningar för statligt stöd som anges i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF). Stöd för primärproduktion inom jord- och skogsbruket och för fiskerinäring faller utanför lagens tillämpningsområde. Lagen tillämpas alltid när det är frågan om ekonomisk verksamhet som stöds genom ett stödprogram eller ett enskilt stöd utanför stödprogrammet som uppfyller de förutsättningar för statligt stöd som anges i artikel 107.1 i FEUF. Det föreslås att lagens tillämpningsområde utvidgas till landskapen och Nylands samkommun.

Enligt artikel 107.1 i FEUF är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. För att ett stöd ska betraktas som statligt stöd ska fyra kriterier uppfyllas. Ett statligt stöd ska beviljas av offentliga medel, stödet ska vara selektivt, stödet ska snedvrida eller hota att snedvrida konkurrensen och stödet ska påverka handeln mellan medlemsstaterna.

Enligt den gällande lagen avses med stöd som beviljas av statliga medel ett sådant i 2 § definierat stöd som finansieras genom anslag i statsbudgeten eller genom statliga fonder som står utanför statsbudgeten. Lagen tillämpas såväl på stöd som beviljas direkt som på stöd som beviljas indirekt av statliga medel. Med stöd som indirekt beviljas av statliga medel avses stöd som riktas till ekonomisk verksamhet och som härrör från statliga medel och förmedlas av en statlig myndighet, statens särskilda finansiella institut, kommuner eller andra offentliga eller privata sammanslutningar eller stiftelser. Stöd som beviljas av kommunernas egna medel faller utanför lagens tillämpningsområde.

Den gällande lagen tillämpas på stöd som beviljas av Europeiska unionens medel, till exempel stöd ur Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Europeiska socialfonden (ESF), om det till stödet kanaliseras nationell finansiering utöver EU-finansieringen. Däremot hör inte EU-finansiering som varken direkt eller indirekt faller inom medlemsstatens bestämmanderätt och som beviljas centralt av kommissionen eller något annat EU-organ till tillämpningsområdet för bestämmelserna om statliga stöd och inte heller till tillämpningsområdet för den lag som ska ändras.

Det som ovan föreskrivs om statliga medel avser i fortsättningen också landskapens och Nylands samkommuns medel. För att stöden ska vara enhetliga och utnyttjas effektivt förutsätts att stödmyndigheterna följer samma regler när de beviljar stöd för ekonomisk verksamhet.

2 §. *Definitioner.* I paragrafen föreskrivs det om definitioner. Enligt förslaget fogas till 3 punkten en utvidgning av begreppet stödmyndighet till landskapen och Nylands samkommun. Enligt den gällande lagen avses med stödmyndighet den statliga myndighet till vars uppgifter det enligt lagstiftningen hör att sköta ärenden som gäller stöd eller stödprogram eller en sammanslutning eller en stiftelse som beviljar stöd på myndighetens vägnar. Med stödmyndighet avses den statliga myndighet som enligt annan lagstiftning är föreskriven stödmyndighet för ett statligt stöd. Det egentliga beviljandet av stödet sker ofta i regionalförvaltningen, exempelvis vid närings-, trafik- och miljöcentralen och skatteförvaltningen. Inom exempelvis Europeiska unionens strukturfondsprogram beviljar också landskapsförbunden medel av Europeiska regionutvecklingsfonden och därtill anknytande nationella medel som s.k. förmedlande organ för den statliga myndighets räkning som är förvaltningsmyndighet, dvs. arbets- och näringsministeriet. Landskapsförbunden omfattas av lagens tillämpningsområde när de beviljar stöd enligt strukturfondsprogrammen för arbets- och näringsministeriets, dvs. stödmyndighetens, räkning med stöd av lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt (8/2014). Med stödmyndigheten avses också landskapet eller Nylands samkommun. Med stöd av självstyrelselagen för Åland (1144/1991) tillämpas lagen inte på landskapet Åland.

Med stöd som beviljas av statliga medel avses i den gällande lagen ett sådant i 2 § definierat stöd som finansieras genom anslag i statsbudgeten eller genom statliga fonder som står utanför statsbudgeten. Lagen tillämpas såväl på stöd som beviljas direkt som på stöd som beviljas indirekt av statliga medel. Med stöd som indirekt beviljas av statliga medel avses stöd som riktas till ekonomisk verksamhet och som härrör från statliga medel och förmedlas av en statlig myndighet, statens särskilda finansiella institut, kommuner eller andra offentliga eller privata sammanslutningar eller stiftelser. Stöd för primärproduktion inom jord- och skogsbruket och

för fiskerinäring samt stöd som beviljas av kommunerna faller utanför lagens tillämpningsområde.

Målet är att säkerställa den nationella förhandsbedömningen av om stöd är förenliga med Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd samt att förenhetliga och effektivisera användningen av stöden.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Lagen om offentlig service för rekryterings och kompetensutveckling

Enligt det föreslagna 16 § 3 mom. ska det genom förordning av statsrådet föreskrivas om sådana internationella rekryteringstjänster som står till finländska arbetstagares förfogande för dem som söker arbete inom Europeiska unionen eller i länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om de arbetsplatser i Finland som kan sökas av arbetstagare från tredje länder. Med avvikelse från gällande förordning ska det inte längre föreskrivas om rekryteringstjänster i fråga om arbetstagare inom Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eftersom bestämmelser om detta redan regleras genom en EU-förordning.

I det föreslagna 19 § 3 mom. ingår ett bemyndigande att utfärda förordning enligt vilket närmare bestämmelser om antagningsförfarandet i fråga om studerande får utfärdas genom förordning av statsrådet. Sådana bestämmelser är de som för närvarande gäller ansökan till en utbildning, beslut om antagning och information om antagningbeslut.

Genom förordning av statsrådet utfärdas enligt det föreslagna bemyndigandet i 23 § 4 mom. bestämmelser om betalningsandelar i gemensamt anskaffad utbildning. Om gemensamt anskaffad utbildning ordnas tillsammans med arbetsgivaren för personer som kommer att anställas av denne eller för personer som har ett fåtal uppdragsgivare eller som har för avsikt att bedriva företagsverksamhet genom att skaffa sig företagarrättigheter från ett annat företag, är betalningsandelen för arbetsgivaren, den uppdragsgivare som anlitar den som har för avsikt att bedriva företagsverksamhet genom att skaffa sig företagarrättigheter från ett annat företag eller den som avstår från företagarrättigheter 30 procent av det totala anskaffningspriset för utbildningen enligt anskaffningsavtalet utan mervärdesskatt. Om utbildningen ordnas tillsammans med arbetsgivaren för av denne anställda arbetstagare eller inhyrd personal och syftet med utbildningen är att de som får utbildningen fortsätter arbeta för arbetsgivaren, är arbetsgivarens betalningsandel 30–50 procent av det totala anskaffningspriset för utbildningen enligt anskaffningsavtalet utan mervärdesskatt. Hur stor betalningsandelen är beror på hur stort företag arbetsgivaren har. Om det är fråga om gemensamt anskaffad utbildning och arbetsgivaren deltar i omskolning av arbetstagare som arbetsgivaren sagt upp eller permitterat, är arbetsgivarens betalningsandel 20 procent av det totala anskaffningspriset för utbildningen enligt anskaffningsavtalet utan mervärdesskatt.

Enligt bestämmelsen i det föreslagna 31 § 3 mom. ska närmare bestämmelser utfärdas om fullgörandet av sysselsättningsskyldigheten och tillhörande anmälningar genom förordning av statsrådet på motsvarande sätt som för närvarande. I förordningen ska det bl.a. föreskrivas att landskapet till den kommun som är skyldig att ordna sysselsättning bör anmäla detta två veckor innan maximitiden för arbetslöshetsdagpenning för den som ska sysselsättas har uppnåtts. Av anmälan ska det framgår grunden för sysselsättningsskyldigheten, vilken utbildning och arbetserfarenhet den som ska sysselsättas har och andra uppgifter som behövs.

Lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om stöd som beviljas i enlighet med lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster. De närmare bestämmelserna kan på motsvarande sätt som för närvarande gälla bl.a. mer detaljerade stödvillkor och förfaranden för beviljande av stöd inom ramen för de allmänna principer och utgångspunkter som lagen anger. Eftersom det i den föreslagna lagen ingår stödformer som tidigare reglerats i flera lagar, kommer det att ingå en betydande mängd närmare bestämmelser i förordningen. Något som ytterligare ökar mängden bestämmelser är att den föreslagna lagen ska tillämpas på de stöd som finansieras av Europeiska unionens strukturfondsmedel enligt Finlands strukturfondsprogram Hållbar tillväxt och jobb 2014–2020. Nedan räknas det upp vad som ska regleras närmare genom förordning av statsrådet.

Enligt 3 § 3 mom. i den föreslagna lagen får närmare bestämmelser om beviljande av utvecklingsstöd och om stödets användningsområden utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 4 § 3 mom. i förslaget får närmare bestämmelser om vem som kan beviljas utvecklingsstöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det föreslås i 5 § 4 mom. att närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av utvecklingsstöd och de statsstödsregler som ska tillämpas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 6 § 2 mom. får närmare bestämmelser om godtagbara kostnader för utvecklingsstöd och stödets belopp utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det föreslås i 8 § 2 mom. att närmare bestämmelser om beviljande av stöd för transportkostnader, godtagbara kostnader och stödets belopp får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 9 § 3 mom. får närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av stöd för transportkostnader utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 10 § 3 mom. får närmare bestämmelser om beviljande av de stöd och de användningsområden för stödet som avses i bestämmelserna om arbets- och näringsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt vad som föreslås i 11 § 4 mom. får närmare bestämmelser om stöd som beviljas av landskapet för regionutveckling, om stödets användningsområden samt om projekt enligt 1 mom. 5 och 6 punkten som hör till undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde och det remissförfarande som tillämpas på sådana projekt utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det föreslås i 12 § 2 mom. att närmare bestämmelser om vem som kan beviljas stöd avsett för juridiska personer för icke vinstdrivande utvecklings- och investeringsverksamhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 13 § 5 mom. får närmare bestämmelser om de allmänna förutsättningarna för stöd som beviljas juridiska personer för icke vinstdrivande utvecklings- och investeringsverksamhet och de statsstödsregler som ska tillämpas utfärdas genom förordning av statsrådet.

I 14 § 3 mom. i lagförslaget anges att närmare bestämmelser om förfarandet för överföring av stöd som beviljas juridiska personer för icke vinstdrivande utvecklings- och investeringsverksamhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 15 § 3 mom. i förslaget får närmare bestämmelser om förfarandet i fråga om stöd som beviljas juridiska personer för icke vinstdrivande utvecklings- och investeringsverksamhet som bedrivs som samprojekt utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det anges i det föreslagna 16 § 4 mom. att närmare bestämmelser om stöd för de godtagbara kostnader projektet föranleder och om stödbeloppet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 22 § 2 mom. i lagförslaget får närmare bestämmelser om förutsättningarna för överföring av arbetstagare till uppgifter hos en annan arbetsgivare utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det föreslås i 25 § 3 mom. att närmare bestämmelser om lönesubventionens belopp får utfärdas genom förordning av statsrådet.

I 26 § 5 mom. anges det att närmare bestämmelser om lönesubventionens belopp i vissa fall får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 31 § 3 mom. får närmare bestämmelser om kostnader som kan ersättas med stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, stödets maximibelopp och maximitid samt om förfarandet när stödet beviljas utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om de ersättningsdagar som berättigar till startpeng får enligt 35 § 2 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det anges i 36 § 5 mom. att närmare bestämmelser om ansökan om sådana stöd som avses i lagförslagen och om inledande av projekt får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 37 § 3 mom. får närmare bestämmelser om fattande av stödbeslut utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om tidsfrister och förfarandet vid utbetalning av de stöd som avses i lagförslaget får enligt 38 § 4 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt det föreslagna 39 § 4 mom. får närmare bestämmelser om utbetalning av de stöd som avses i lagförslaget och om förfarandet vid förskottsutbetalning utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det föreslås i 49 § 4 mom. att närmare bestämmelser om uppgifter för den förvaltande myndigheten för strukturfondsprogram och de förfaranden som ska iakttas samt bestämmelser om överföring av uppgifter till förmedlande organ får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 50 § 4 mom. får närmare bestämmelser om den attesterande myndighetens uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det föreslås i 51 § 2 mom. att närmare bestämmelser om revisionsmyndighetens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 52 § 2 mom. får närmare bestämmelser om de förmedlande organens uppgifter och hur de ska skötas utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om de krav som ställs på förmedlande organ får enligt 53 § 5 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det föreslås i 54 § 3 mom. att närmare bestämmelser om utredningsförfarandet i fråga om överläggningar mellan den förvaltande myndigheten och det förmedlande organet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 55 § 2 mom. får närmare bestämmelser om det återkravsförfarande som tillämpas av den förvaltande myndigheten utfärdas genom förordning av statsrådet.

I 56 § 3 mom. föreslås det att närmare bestämmelser om fördelningen av strukturfondsmedel och om finansieringsplanen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 57 § 3 mom. får närmare bestämmelser om de allmänna förutsättningar för beviljande av stöd för strukturfondsprojekt utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det anges i 58 § 2 mom. att närmare bestämmelser om styrgrupper för strukturfondsprojekt, om tillsättande av styrgrupper och om deras uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 59 § 3 mom. får närmare bestämmelser om styrgruppen för den riksomfattande åtgärdshelhet som stöds av Europeiska socialfonden och styrgruppens uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

I 60 § 3 mom. anges det att närmare bestämmelser om de förmedlande organens uppföljningskyldighet och om uppföljningen av projekten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om strukturfondsprojektens godtagbara kostnader, kostnadsmodeller, grunderna för hur kostnaderna fastställs, användningsområdena för stöd, de högsta stödbeloppen och stödandelarna samt stödförfaranden får enligt 61 § 5 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 62 § 4 mom. får närmare bestämmelser om det elektroniska förfarandet vid ansökan om och beviljande av stöd av strukturfondsmedel utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det anges i 63 § 3 mom. att närmare bestämmelser om det elektroniska förfarandet vid ansökan om och beviljande av utbetalning av stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 63 § 6 mom. får närmare bestämmelser om strukturfondernas datasystem och om den information som lagras i systemen utfärdas genom förordning av statsrådet.

I 67 § 4 mom. föreskrivs det att närmare bestämmelser om hur återkrav genomförs tekniskt får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 69 § 4 mom. får närmare bestämmelser om bevaring av dokument som gäller strukturfondsprojekt utfärdas genom förordning av statsrådet.

Lagen om privata arbetsförmedlingstjänster

Enligt 5 § i den föreslagna lagen om privata arbetsförmedlingstjänster har arbets- och näringsministeriet rätt att av tillhandahållare av privata arbetsförmedlingstjänster eller organisationer som företräder dem få uppgifter om tjänsterna för att följa dessa tjänster. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om vilka uppgifter som ska lämnas ut samt bestämmelser om behandlingen av uppgifterna och om övrigt samarbete. Bemyndigandet att utfärda förordning gäller på motsvarande sätt som för närvarande antalet förmedlade och hyrda personer, anställningarnas genomsnittliga längd och antalet kunder som använt arbets-

förmedlingstjänster eller hyrt arbetskraft och andra av privata aktörer tillhandahållna tjänster i anslutning till jobbsökning.

3 I kraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Propositionen hänför sig till det allmännas skyldighet att främja sysselsättningen enligt 18 § 2 mom. i grundlagen och till den bestämmelse i 124 § i grundlagen som medger att offentliga förvaltningsuppgifter får anförtros andra än myndigheter. De föreslagna bestämmelserna bör också bedömas med avseende på den i 6 § i grundlagen tryggade jämlikheten, det i 10 § 1 mom. tryggade skyddet för privatlivet och det i 21 § avsedda rättsskyddet.

Serviceutbud och tillgången till tjänster

Enligt 18 § 2 mom. i grundlagen ska det allmänna främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete. Bestämmelsen innehåller också ett regleringsförbehåll enligt vilket rätten till sysselsättningsfrämjande utbildning utfärdas genom lag. Bestämmelsen om främjande av sysselsättningen är till sin natur ett konstitutionellt uppdrag för den offentliga makten. Den tar inte ställning till metodarsenalen, utan ger det allmänna ett betydande spelrum när det gäller övervägandet av hur sysselsättningen kan främjas på bästa sätt. Skyldigheten att främja sysselsättningen innebär att det allmänna bör sträva efter att trygga var och en rätt till arbete, men också att det allmänna bör försöka förhindra att det uppstår grupper av permanent arbetslösa.

De föreslagna lagarna har samband med landskapsreformen och den lag om tillväxttjänster som ansluter sig till den. Genom landskapsreformen skapas en ny självstyrande organisation som utövar offentlig makt, dvs. landskapen. I samband med reformen läggs de nuvarande arbets- och näringsbyråerna och närings-, trafik- och miljöcentralerna ner och deras uppgifter inom den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen övergår till de nya landskapen. I förslaget till lag om offentlig service förrekrytering och kompetensutveckling (lagförslag 1) föreslås det bestämmelser om tjänster som landskapet ska ordna och som det kan ordna för att säkerställa en fungerande arbetsmarknad och tillgång till kompetent arbetskraft, och i förslaget till lag om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster (lagförslag 2) bestämmelser om sådana stöd som landskapen ska kunna bevilja för att bl.a. främja sysselsättningen. Tillsammans med det förslag till lag om regionutveckling och tillväxttjänster som ingår i regeringens proposition 35/2018 rd bildar de ovannämnda lagförslagen en sammanhängande helhet. Propositionerna bör därför också bedömas som en helhet med avseende på den grundlagsfästa skyldigheten att främja sysselsättningen .

Enligt lagförslaget om offentlig service förrekrytering och kompetensutveckling ska landskapet ordna rekryteringstjänster som ingår i de arbetsförmedlingstjänster som för närvarande ingår i den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen på sitt område. Landskapet ska också tillhandahålla vägledning för yrkesval och karriär. Landskapen ska dessutom vara skyldiga att ordna tillväxttjänstutbildning, som motsvarar den arbetskraftsutbildning som för närvarande upphandlas av närings-, trafik- och miljöcentralerna och arbets- och näringsbyråerna. Enligt lagförslaget om regionutveckling och tillväxttjänster är landskapet skyldigt att reservera anslag för de lönesubventioner som det bestäms om i den föreslagna lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster. Rekryteringstjänster, vägledning för yrkesval och karriär, tillväxttjänster och lönesubventioner bildar tillsammans ett s.k. minimiserviceutbud för arbetssökande.

Landskapen kan också stödja den som vill bli företagare med startpeng och bevilja arbetsgivare stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen för kostnaderna för anskaffning av arbetsutrustning eller för ändringar på arbetsplatsen som krävs på grund av arbetstagare med funktionsnedsättning eller sjukdom. Det ska också vara möjligt för landskapen att ordna också andra sådana tjänster som inte närmare specificeras i lagen, men som stöder rekrytering och jobbsökning och bidrar till att kartlägga och utveckla enskilda kunders kompetens, ökar deras arbetsmarknadsfärdigheter och stöder sysselsättningen av dem. En utvidgad servicedefinition gör det möjligt att ordna nya slag av tjänster som bättre motsvarar de arbetssökandes servicebehov och på så sätt gör det möjligt att främja sysselsättningen effektivare. En bred definition av service gör det också möjligt att skräddarsy tjänsterna i enlighet med den arbetssökandes individuella behov.

Enligt 14 § i den föreslagna lagen om regionutveckling och tillväxttjänster ska tillväxttjänsterna ordnas inom ramen för de tillgängliga anslagen så att de till omfattning och kvalitet motsvarar kundernas behov. Enligt 19 § 1 mom. i den föreslagna lagen har landskapen en uttrycklig skyldighet att främja sysselsättningen. Enligt bestämmelsen ska landskapet inom ramen för de tillgängliga anslagen sörja för att det inom dess område tillhandahålls tillräckligt med sådana tillväxttjänster på landskapsnivå som främjar möjligheterna för arbetslösa att få arbete. Landskapet ska dessutom sörja för att tillväxttjänsterna på landskapsnivå särskilt stöder sysselsättningen för dem som har svag ställning på arbetsmarknaden. För att miniminivån på tjänsterna ska uppnås föreskrivs det i 19 § 2 mom. i den föreslagna lagen att arbets- och näringsministeriet ska följa sysselsättningsutvecklingen och sysselsättningen samt tillgången till tjänster som främjar kompetensutveckling på riksomfattande nivå. Landskapet har motsvarande skyldighet inom sitt eget område. Avvikelser när det gäller allas lika tillgång till tjänster inom landskapen eller mellan dem ska behandlas i regionutvecklingsdiskussioner. Bestämmelser om dessa ingår i 11 § i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster. Tillsammans förpliktar de lagförslag som nämns ovan landskapen att ordna tjänster som uppfyller den skyldighet att främja sysselsättningen som det allmänna har enligt grundlagen.

Lagförslagen om offentlig service förrekrytering och kompetensutveckling och om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster ställer inte några kvantitativa krav på omfattningen av tjänsterna eller sysselsättningsanslagen i landskapen. Enligt 18 § i förslaget till lag om landskapens finansiering (RP 15/2017 rd och RP 57/2017 rd) bildas en del av landskapens allmänna finansiering på basis av koefficienten för tillväxttjänster. Enligt lagförslaget används som delfaktorer i koefficienten för landskapets tillväxttjänster antalet arbetslösa arbetssökande, arbetslöshetsgraden på grundval av arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik och antalet arbetsställen för företag i landskapet på grundval av Statistikcentralens uppgifter. Syftet med koefficienten för tillväxttjänster är därmed att trygga landskapens tillgång till anslag för att organisera tillväxttjänster och svara för sysselsättningen.

Definitionen av arbetslös i 2 § 3 punkten i den föreslagna lagen om offentlig service förrekrytering och kompetensutveckling skiljer sig från den definition som ingår i den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Den nu föreslagna definitionen inverkar bl.a. på det framtida behovet av att regelbundet bedöma den arbetssökandes servicebehov minst var tredje månad. Eftersom den föreslagna definitionen innefattar alla arbetssökande som inte är sysselsatta på heltid längre än två veckor utan avbrott och som inte är studerande på heltid, kommer fler arbetssökandes servicebehov att behöva bedömas regelbundet. Ändringen bidrar till att fler arbetssökande får tillgång till de tjänster servicebehovet kräver, och tryggar på så sätt deras rätt till arbete.

Tillväxttjänstutbildning

Landskapen ska vara skyldiga att ordna tillväxttjänstutbildning, vilket motsvarar den arbetskraftsutbildning som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Vare sig förarbetena till reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna eller grundlagsutskottets ställningstaganden ger vid handen att grundlagens bestämmelse om sysselsättningsfrämjande utbildning skulle innebära en subjektiv rätt till sysselsättningsfrämjande utbildning. Utbildningens mål och förutsättningarna för att få ta del av den kan fastställas i lag. Rätten till sysselsättningsfrämjande utbildning innebär inte heller att en person har kontinuerlig rätt att delta i yrkesutbildningsperioder så länge han eller hon själv vill eller är fortsatt arbetslös.

Även om landskapet har en skyldighet att ordna tillväxttjänstutbildning, har inte en enskild arbetssökande någon subjektiv rätt att få sådan utbildning. Möjligheten att tillhandahålla tillväxttjänstutbildning kommer på samma sätt som nu att vara beroende av de till buds stående anslagen. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 47/2002 rd) konstaterat att grundlagen inte ställer några hinder för detta. Samtidigt betonade utskottet att grundlagen ålägger lagstiftaren en allmän skyldighet att se till att det lagstadgade utbildningssystemet ger faktiska möjligheter till sysselsättningsfrämjande utbildning. Utöver genom tillväxttjänstutbildning tryggas rätten till sysselsättningsfrämjande utbildning genom den arbetskraftsutbildning som avses i lagen om yrkesutbildning, som de utbildningsanordnare som har fått till tillstånd att anordna arbetskraftsutbildning ger med hjälp av den statsandelsfinansiering som gäller undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde och till vilken de studerande antas utifrån arbetskraftspolitisk prövning. Arbetslösa har också möjlighet att avlägga frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån. Frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån är underkastade behovsprövning. Regeringen har lämnat en proposition till riksdagen med förslag till ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (RP 59/2018 rd), där det föreslås att arbetssökande som har fyllt 25 år ska få bedriva studier som varar högst sex månader på heltid utan att förlora sina arbetslöshetsförmåner. Dessa uttryckligen för arbetslösa avsedda möjligheter att bedriva studier kompletterar grundlagens bestämmelse om rätten till sysselsättningsfrämjande utbildning.

Sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen

I förslaget till lag om offentlig service förrekrytering och kompetensutveckling föreskrivs det om landskapets skyldighet att se till att det görs en bedömning av långtidsarbetslösas behov av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och att tjänsterna samordnas sektorsövergripande. Med sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen avses en situation där främjandet av sysselsättning för en arbetslös arbetssökande förutsätter en samordning av tillväxttjänster och social- och hälsovårdstjänster eller rehabiliteringstjänster. I lagförslaget anges motsvarande tidsfrister som de som för närvarande gäller för när behovet av servicen senast måste bedömas. Landskapets skyldighet att ordna sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen tryggar möjligheterna för långtidsarbetslösa att får de tjänster de behöver. Bestämmelsen tillgodoser inte bara långtidsarbetslösas rätt till sysselsättning utan uppfyller också det allmännas skyldighet att tillförsäkra var och en tillräckliga social-, hälsovårds- och sjukvårdstjänster samt främja befolkningens hälsa enligt 19 § i grundlagen. De föreslagna bestämmelserna om skyldigheten att göra en bedömning av behovet av sektorsövergripande samservice motsvarar bestämmelserna i lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen, som har stiftats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 41/2014).

Sektorsövergripande serviceställen för unga

I 5 § 2 mom. i förslaget till lag om offentlig service förrekrytering och kompetensutveckling ingår en bestämmelse om att landskapen ska inrätta serviceställen särskilt avsedda för unga tillsammans med kommunerna och andra aktörer som tillhandahåller tjänster för unga. Med

unga avses i detta sammanhang alla under 30 år. Det är fråga om att ge den verksamhet som gått under namnet Navigatorn ordinarie status. Också skyldigheten att bedöma behovet av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen ansluter sig till bestämmelser som utgår från personens ålder. När det gäller personer under 25 år ska behovet av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen bedömas senast efter sex månaders arbetslöshet utan avbrott, medan det i fråga om övriga arbetslösa görs en bedömning senast efter 12 månaders arbetslöshet utan avbrott.

Grundlagsutskottet har i samband med lagstiftningen om utkomstskydd för arbetslösa ansett att det rådande läget i fråga om ungdomsarbetslöshet vid sidan av vissa andra faktorer är ett godtagbart skäl för särbehandling av personer under 25 år när det har gällt att ställa strängare krav för arbetsmarknadsstöd till ungdomar (GrUU 17/1996 rd, GrUU 46/2002 rd). På motsvarande sätt har grundlagsutskottet i sitt utlåtande (GrUU 11/2010 rd) ansett att syftet att förhindra långvarig arbetslöshet genom att särskilt främja nyutexaminerade ungdomars placering på arbetsmarknaden under den då pågående recessionen var ett godtagbart skäl för positiv särbehandling av personer under 25 år.

Till följd av den utdragna ekonomiska recessionen i Finland har en betydande andel av landets ungdomar och unga vuxna haft svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Enligt Folkpensionsanstaltens statistiska uppgifter fick 15 procent av unga mellan 18 och 24 år utkomststöd under 2016 och cirka 18 procent år 2017. Omkring 120 000 unga vuxna 20–29-åringar har inte avlagt någon utbildning efter andra stadiet. Arbetskarriären för ungdomar som endast har genomgått grundskola är betydligt kortare än för dem som har avlagt utbildning på andra stadiet. De unga har inte nödvändigtvis bildat sig någon klar uppfattning om hur man närmar sig myndigheter eller om möjligheterna till samhälleligt stöd. Lättillgängliga, sektorsövergripande serviceställen sänker tröskeln till servicen för sådana ungdomar och unga vuxna.

Överföring av uppgifter till serviceproducenter

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter. Enligt detaljmotiveringen till 124 § i grundlagen (RP 1/1998 rd) är avsikten med bestämmelsen att begränsa överföringen av offentliga förvaltningsuppgifter utanför det egentliga myndighetsmaskineriet.

Begreppet offentliga förvaltningsuppgifter används i detta sammanhang i en relativt vidsträckt bemärkelse, så att det omfattar uppgifter som hänför sig till t.ex. verkställigheten av lagar samt beslutsfattande om enskilda personers och sammanslutningars rättigheter, skyldigheter och förmåner (RP 1/1998 rd, s. 179/I). Grundlagsutskottet har med hänvisning till motiveringen av bestämmelsen konstaterat att utgångspunkten är att bestämmelsen inte är avsedd att användas för att lägga ut helheter av förvaltningsuppgifter på aktörer utanför myndighetsapparaten (RP 1/1998 rd, s. 179, GrUB 10/1998 rd, s. 33).

Enligt förarbetena till 124 § i grundlagen ska som betydande utövning av offentlig makt betraktas till exempel på självständig prövning baserad rätt att använda maktmedel eller att på något annat konkret sätt ingripa i en enskild persons grundläggande rättigheter. Enligt den föreslagna bestämmelsen får sådana befogenheter endast ges till myndigheter (RP 1/1998 rd, s. 180/I). Grundlagsutskottet har ansett att bland annat påförande av administrativa påföljder inbegriper betydande utövning av offentlig makt (GrUU 15/2012 rd, s. 3, GrUU 57/2010 rd, s. 5, GrUU 32/2005 rd, s. 2/II, GrUU 55/2005 rd, s. 2/II).

I kravet på bestämmelser i lag i 124 § i grundlagen ingår att bestämmelser om överföring av förvaltningsuppgifter ska vara tillräckligt exakt. Enligt förarbetena till 124 § i grundlagen är utgångspunkten att offentliga förvaltningsuppgifter genom lag anförtros andra än myndigheter. Eftersom framför allt skötseln av offentliga tjänster bör kunna ordnas smidigt och det inte i fråga om sådana uppgifter med hänsyn till syftena med regleringen finns behov av detaljreglering i lag, ska det också vara möjligt att med stöd av lag genom föreskrifter eller beslut bestämma om överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter. Också befogenheten att överföra uppgiften ska då grunda sig på lag (RP 1/1998 rd, s. 179/II). Grundlagsutskottet har konstaterat att offentliga förvaltningsuppgifter får anförtros andra än myndigheter också genom ett avtal som ingås med stöd av lag (GrUU 11/2004 rd, s. 2/I, GrUU 11/2002 rd, s. 5/I och GrUU 26/2017 rd, s. 48).

I 3 § i den föreslagna lagen om offentlig service förrekrytering och kompetensutveckling föreskrivs det om uppgifter som landskapet kan överföra på en tjänsteproducent. Landskapet kan överföra uppgifter som avses i 16—18 § i lagförslaget och som gäller rekryteringstjänster, tjänster för kompetensutveckling och övriga tjänster på en tjänsteproducent. Landskapet kan också överföra uppgifter som gäller kundens serviceprocess och som ingår i 4 och 10—13 § i lagförslaget på en serviceproducent. Tjänsteproducenten kan till exempel sköta bedömningen av kundens servicebehov samt hänvisandet av kunderna till tjänsterna. Tjänsteproducenten kan också sköta uppgifter i samband med information till arbetssökande och utarbeta en sysselsättningsplan tillsammans med den arbetssökande och följa upp hur planen genomförs. Tjänsteproducenten kan bedöma den arbetssökandes behov av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och vara verksam inom den sektorsövergripande samservicen för att tillsammans med social- och hälsovården och Folkpensionsanstalten kunna erbjuda den arbetslösa sektorsövergripande service.

Landskapets befogenhet att överföra uppgifter på en serviceproducent grundar sig på lag. Överföringen av uppgifter på serviceproducenten sker i enlighet med förslaget till lag om regionutveckling och tillväxttjänster. Landskapet kan anförtro serviceproducenten uppgifter antingen med stöd av ett upphandlingsavtal som är resultatet av en konkurrensutsättning av tjänsteleverantörer eller genom att använda sig av ett godkännandeförfarande.

Enligt förarbetena till 124 § i grundlagen ska föreskrifter eller beslut om överförande av offentliga förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter kunna utfärdas endast under de förutsättningar som avses i bestämmelsen. För det första krävs det att ett överförande behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgiften i fråga. Vid bedömningen av ändamålsenligheten ska särskilt uppmärksammas dels förvaltningens effektivitet och övriga interna behov, dels enskilda personers och sammanslutningars behov. Dessutom ska arten av förvaltningsuppgifter beaktas. Kravet på ändamålsenlighet kan således när det är fråga om uppgifter i samband med serviceproduktion uppfyllas lättare än t.ex. i fråga om beslutsfattande som gäller en enskild persons eller sammanslutnings centrala rättigheter. Kravet på ändamålsenlighet är i detta sammanhang en rättslig förutsättning som ska bedömas från fall till fall. (RP 1/1998 rd, s. 179/II–180/I)

I sin vedertagna utlåtandepraxis har grundlagsutskottet framhävt att kravet på ändamålsenlighet är ett juridiskt villkor och att det från fall till fall måste bedömas om kravet uppfylls (GrUU 44/2016 rd, s. 5, GrUU 16/2016 rd, s. 3, GrUU 12/2014 rd, s. 2/II, GrUU 8/2014 rd, s. 3/II, GrUU 5/2014 rd, s. 3/I–II, GrUU 23/2013 rd, s. 3/I, GrUU 65/2010 rd, s. 2/II, GrUU 57/2010 rd, s. 5/I, GrUU 48/2010 rd, s. 3/II och de utlåtanden som nämns där. Se också RP 1/1998 rd, s. 179/II). I sina bedömningar av om kravet på ändamålsenlighet uppfylls har grundlagsutskottet vägt in bland annat den specialkompetens eller de resurser som behövs för uppgifterna (GrUU 29/2013 rd, s. 2, GrUU 37/2010 rd, s. 4/II), ett ökat servicebehov (GrUU 6/2013 rd, s. 2/II, GrUU 16/2016 rd, s. 3), regional tillgång till tjänster (GrUU 11/2004 rd, s.

2/I) och flexibilitet (GrUU 6/2013 rd, s. 2/II) och effektivitet i verksamheten (GrUU 3/2009 rd, s. 4/II). Enligt utskottet går kravet på ändamålsenlighet inte enbart ut på ekonomisk ändamålsenlighet, även om det på behörigt sätt måste fästas adekvat hänseende vid de ekonomiska konsekvenserna (GrUU 11/2006 rd, s. 2–3). Det har också betydelse om myndighetens personella resurser räcker till (GrUU 23/2013 rd, s. 3, 6/2013 rd, s. 2/II). (GrUU 26/2017, s. 49–50)

Vid bedömningen av bland annat landskapslagen och lagen om ordnande av social- och hälsovård (RP 15/2017 rd) konstaterade grundlagsutskottet att vilken typ av förvaltningsuppgift det handlar om ska vägas in i bedömningen av om förvaltningsuppgiften behöver anförtros någon annan än en myndighet för att kunna utföras ändamålsenligt. Grundlagsutskottet lade särskild vikt vid socialvårdstjänsterna som direktvalstjänster. I socialvården är det oftare än i hälso- och sjukvården fråga om att förvaltningsbeslut med effekter på individens ställning fattas. Kravet på ändamålsenlighet är således svårare att uppfylla än när det är fråga om uppgifter i samband med serviceproduktion (RP 1/1998 rd, s. 179/II, se även GrUU 8/2014 rd). (GrUU 26/2017 rd, s. 52–54)

De föreslagna rekryteringstjänsterna och kompetensutvecklingstjänsterna är sådana som motsvarar tjänster som serviceproducenterna kan tillhandahålla redan nu med stöd av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Arbetskraftsutbildning är t.ex. en tjänst som helt och hållet upphandlas av producenter av utbildningstjänster. Detta är nödvändigt eftersom vare sig myndigheternas resurser eller kompetens räcker till för att de ska kunna producera dem själva. Endast arbetsförmedling och vägledning för yrkesval och karriär är sådana tjänster som arbets- och näringsbyråerna för närvarande i regel sköter själva, men gällande lag ställer inte några hinder för att skaffa dem hos en serviceproducent. Samarbetet med privata tillhandahållare av arbetsförmedlingsservice har utökats under senare tid och arbetsförmedlingsservicen för vissa grupper av arbetssökande har även skaffats i form av köpta tjänster. Att utnyttja serviceproducenter för vägledning för yrkesval och karriär och vid arbetsförmedling kan vara ändamålsenligt i situationer där serviceproducenten har specialistkompetens inom någon bransch eller i fråga om att sysselsätta en viss grupp av arbetssökande, eller för att t.ex. trygga den regionala tillgången på tjänster.

Enligt den gällande lagstiftningen ska myndigheterna sköta uppgifter i samband med serviceprocessen för kunder. Expertbedömningar i anslutning till serviceprocessen kan också i nuläget köpas av serviceproducenter. I de åtgärder som anknyter till serviceprocessen för arbetssökande ingår det endast undantagsvis förvaltningsbeslut som inverkar på individens ställning. Serviceproducenterna kan tvingas fatta förvaltningsbeslut när de tackar nej till att göra upp en sysselsättningsplan för en arbetssökande. I sådana fall ska serviceproducenten enligt förvaltningslagen fatta ett skriftligt beslut om saken. Serviceproducenten ska dessutom fatta ett förvaltningsbeslut om att inte erbjuda servicen, om serviceproducenten och den arbetssökande inte når samförstånd om den service som erbjuds. De situationer som beskrivs ovan där serviceproducenten ska fatta ett förvaltningsbeslut är undantag i serviceprocessen för arbetssökande. Uppgifterna i samband med serviceprocessen är därmed mera praktisk verksamhet än beslutsfattande som inverkar på enskilda personers eller sammanslutningars rättigheter.

Servicebehovet för arbetssökande är varierande. Myndigheten har begränsade möjligheter att skräddarsy sin service för de behov som olika grupper av arbetssökande har. Serviceproducenterna kan däremot specialisera sig på service till vissa grupper, vilket gör det möjligt att bättre än i dagsläget erbjuda individuella servicehelheter som bättre svarar mot de behov som olika grupper av arbetssökande har. Det kan vara ändamålsenligt att överföra uppgifter i anslutning till serviceprocesserna för kunder i sådana situationer där serviceproducenten har specialistkompetens, t.ex. när det gäller att främja sysselsättningen i en viss bransch eller av vissa grupper av arbetssökande. Serviceproducenten kan i sådana fall har bättre förutsättningar än landskapet att bedöma vilka enskilda tjänster och vilket slags stöd den arbetssökande behöver för

att få sysselsättning. Serviceproducenten kan också ha bättre resurser än landskapet att tillhandahålla personlig, individuell vägledning och individuellt stöd.

Serviceproducenten kan inte sköta uppgiften att registrera eller avregistrera den arbetssökande och inte heller fatta beslut som gäller arbetssökandet, eftersom dessa funktioner har ett direkt samband med personens rätt att få arbetslöshetsförmåner. Landskapet kan inte heller överlåta vare sig uppgifter som gäller beslut om antagning av studerande till tillväxttjänstutbildning eller om avbrytande av tjänsten på serviceproducenter. Uppgifter som en serviceproducent enligt den föreslagna propositionen kan sköta anses därmed inte kunna innebära sådan utövning av betydande offentlig makt som endast kan ges myndigheter.

Det föreskrivs i lagen om uppgifter som landskapet genom avtal eller genom ett beslut om godkännande av tjänsteproducenter kan anförtro serviceproducenter. Det överlåts till landskapens prövning om de producerar tjänsterna själva eller om de använder sig av serviceproducenter och i vilken omfattning. Det är motiverat att ge landskapen prövningsrätt, eftersom det är landskapen som har ansvar för att ordna tjänsterna. Landskapen har de bästa förutsättningarna att bedöma den egna regionens och dess invånares behov och att ordna serviceproduktionen i enlighet med dem.

Utöver bestämmelser i lag och ändamålsenlighet är en förutsättning för överföring av offentliga förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter enligt 124 § i grundlagen att överföringen av uppgifter att det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Enligt förarbetena till 124 § understryker bestämmelsen betydelsen av att de som sköter offentliga förvaltningsuppgifter ska vara utbildade för ändamålet och sakkunniga samt att de ska stå under tillräcklig offentlig insyn. Kraven på rättssäkerhet och god förvaltning gäller framför allt beslutsfattandet i samband med offentliga förvaltningsuppgifter. Vid beslutsfattandet ska avseende fästas vid bland annat jämlikheten (6 §), enskildas grundläggande språkliga rättigheter (17 §), rätten att bli hörd, kravet på att beslut ska motiveras och rätten att söka ändring (se GrUU 19/1996 rd). Kraven på rättssäkerhet och god förvaltning ska allmänt tolkas så att grundlagens 21 § och övriga bestämmelser om de grundläggande fri- och rättigheterna beaktas. Stöd för tolkningen av bestämmelsen kan fås i grundlagsutskottets utlåtandepraxis. (RP 1/1998 rd, s. 179/II–180/I)

Grundlagsutskottet ansåg vid behandlingen av förslaget till grundlag att när förvaltningsuppgifter direkt genom lag eller med stöd av lag förs över på andra än myndigheter ska rättssäkerheten och god förvaltningssed säkerställas genom bestämmelser. Om ett offentligt förvaltningsuppdrag kan innebära utövning av offentlig makt är det särskilt viktigt att säkerställa att den som utövar offentlig makt är tjänsteman i den mening som avses i strafflagen (GrUB 10/1998 rd, s. 33/II).

I sin senare tolkningspraxis har grundlagsutskottet ansett att det för att kraven på rättssäkerhet och god förvaltning ska anses vara uppfyllda i den bemärkelse som avses i 124 § i grundlagen krävs att ärendena behandlas i enlighet med de allmänna förvaltningslagarna och att de som behandlar ärendena handlar under tjänsteansvar (bl.a. GrUU 50/2017 rd, s. 3, GrUU 33/2004 rd, s. 7/II, GrUU 46/2002 rd, s. 9/II). I allmänhet är det inte nödvändigt att på grund av 124 § i grundlagen hänvisa till de allmänna förvaltningslagarna, eftersom de allmänna förvaltningslagarna tillämpas med stöd av de i dem ingående bestämmelserna om tillämpningsområde, definition på myndighet eller enskildas skyldighet att ge språklig service också på enskilda när de utför ett offentligt förvaltningsuppdrag (GrUU 42/2005 rd, s. 3/II). Om man trots allt anser att t.ex. tydligheten kräver det, måste hänvisningen vara omfattande för att e contrario-tolkning ska undvikas (GrUU 11/2006 rd, s. 3/II), GrUU 42/2005 rd, s. 3/II). Grundlagsutskottet har tidigare också fäst uppmärksamhet vid att de allmänna förvaltningslagarna med stöd av sina bestämmelser om tillämpningsområde, myndighetsdefinition eller skyldigheten för en enskild el-

ler ett statligt affärsverk att betjäna på ett visst språk också kan tillämpas på enskilda när de fullgör faktiska förvaltningsuppgifter, om detta inte av grundad anledning uttryckligen utesluts (GrUU 16/2016 rd, s. 2–3, GrUU 27/2014 rd, s. 3/I och GrUU 26/2017 rd, s. 50).

Enligt 40 § i den föreslagna lagen är det alltid möjligt att söka ändring i serviceproducentens beslut hos landskapet. Serviceproducentens beslut kan alltså hänvisas till en myndighet för prövning. Enligt förslaget ska det inte tas in några bestämmelser om iakttagandet av allmänna förvaltningslagar, eftersom de blir tillämpliga på serviceproducenterna när de sköter tjänster som avses i lagen om offentlig service förrekrytering och kompetensutveckling med stöd av de bestämmelser som gäller tillämpningsområdet i fråga. I 4 § 2 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har lagens tillämpning begränsats till utövning av offentlig makt när det gäller andra än myndigheter. För att det inte ska råda några oklarheter om att lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska tillämpas på serviceproducenterna, ska en bestämmelse om detta ingå i 3 § i den föreslagna lagen om offentlig service förrekrytering och kompetensutveckling. I samma bestämmelse föreskrivs också om tillämpningen av bestämmelserna om tjänsteansvar på anställda hos serviceproducenter.

Det föreslås inte några bestämmelser i den föreslagna lagen om utbildnings- eller kompetenskrav för anställda hos serviceproducenter, eftersom det inte finns några kompetens- eller utbildningskrav för branschen. Kraven på personalens kompetens och utbildning är i hög grad beroende av hurudan service eller verksamhet som upphandlas. Landskapet bör i sin anbudsförfrågan eller i villkoren för serviceproduktionen ställa upp kvalitetskriterier för serviceproduktionen och de bör innefatta bl.a. säkerställandet av personalens kompetens.

Enligt 36 § i den föreslagna lagen om regionutveckling och tillväxttjänster ska landskapet utarbeta ett program för egenkontroll där det anges hur tillväxttjänsterna produceras och tillgången och kvaliteten på dem samt hur kundernas jämlikhet ska säkerställas oberoende av om tjänsterna produceras av landskapet eller någon annan serviceproducent. Dessutom ska det i programmet för egenkontroll anges hur produktionen av, kvaliteten på och jämlikheten i fråga om tillväxttjänsterna ska följas upp och hur konstaterade brister ska åtgärdas. Enligt 26 § i den föreslagna lagen ska övervakningen av ordnandet och produktionen av tillväxttjänster på landskapsnivå skötas av Statens tillstånds- och tillsynsmyndighet.

Överföringen av granskningsuppgifter på privata aktörer

I 66 § i den föreslagna lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster ingår en bestämmelse med stöd av vilken också andra än myndigheter kan utföra granskningar. Enligt lagen kan granskningar med stöd av ett myndighetsbeslut utföras av en revisor som avses i revisionslagen (1141/2015). Revisorn ska utföra revisionen i enlighet med myndighetsbeslutet inom de i lagen noggrant angivna gränserna.

Det är i vissa fall ändamålsenligt att anförtro de granskningsuppgifter som avses här till yrkeskunniga inom revisionsbranschen. På så sätt kan man garantera att revisionen utförs på ett sakenligt och kostnadseffektivt sätt. Det som i lagförslaget sägs om att överlåta granskningarna på utomstående revisorer har varit möjligt redan i flera års tid med stöd av den gällande lagstiftningen och motsvarar den praxis som etablerats enligt bestämmelserna i statsunderstödslagen (688/2001).

Grundlagsutskottet har i samband med stiftandet av grundlagen understrukit betydelsen av att rättssäkerheten och god förvaltningssed säkerställs när förvaltningsuppgifter direkt genom lag eller med stöd av lag förs över på andra än myndigheter (GrUB 10/1998 rd, s. 33/II). Dessa krav har beaktats i 66 § i den föreslagna lagen.

Jämlikhet

Enligt 6 § 1 mom. i grundlagen är alla lika inför lagen. Bestämmelsen uttrycker vid sidan av det traditionella kravet på juridisk likabehandling även idén om faktisk jämställdhet. I principen ingår ett förbud mot godtycke och ett krav på enahanda bemötande i likadana fall. Den allmänna principen om likabehandling kompletteras genom diskrimineringsförbudet i 6 § 2 mom., enligt vilket ingen utan godtagbart skäl får särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. Exempel på sådana andra orsaker kan vara exempelvis boningsorten (RP 309/1993 rd, s. 46–48; se även GrUU 31/2014 rd, s. 3/II).

I de bestämmelser som gäller offentliga tjänster för rekrytering och kompetensutveckling fastställs det minimitjänsteutbud som ska finnas, men det anges inte uttömmande hela det utbud av tjänster som landskapen kan tillhandahålla för att främja de sysselsättningen av arbetssökande. Landskapen har prövningsrätt i fråga om vilka tjänster som ordnas, vilket kan innebära att utbudet varierar från landskap till landskap. Landskapen får också avgöra om de själva tillhandahåller tjänsterna eller om de överlåter produktionen och uppgifter i samband med serviceprocessen på serviceproducenter och i vilken omfattning.

Ett av syftena med propositionen är att det ska bli möjligt att ordna tjänster som beaktar de behov som arbetssökande och arbetsgivare i regionen i fråga har. För att landskapen ska ha prövningsrätt i fråga om ordnandet av just de tjänster som bäst främjar sysselsättningen i regionen, ger lagstiftningen landskapen den prövningsrätt som är typisk för självstyrelsen när det gäller att ordna tjänster i det angivna syftet. Skillnaderna i tjänsteutbudet i de olika landskapen kommer därmed att vara en följd av landskapens ställning som självstyrande och den prövningsrätt som är typisk för en sådan ställning.

Rätt att få information och publicering av uppgifter om jobbsökning

Bestämmelser om skydd för privatlivet finns i 10 § i grundlagen. Enligt paragrafen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. Det förutsätts att närmare bestämmelser om skyddet för personuppgifter ska utfärdas genom lag. Bestämmelserna om rätten att få information i 36 och 37 § och bestämmelsen om publicering av uppgifter om en jobbsökning i 38 § i den föreslagna lagen om offentlig service förrekrytering och kompetensutveckling bör bedömas med avseende på skyddet av privatlivet.

Enligt motiveringen till bestämmelsen kan begreppet privatliv förstås som ett samlande begrepp för en persons privata krets. Utgångspunkten för skyddet för privatlivet är att individen har rätt att leva sitt eget liv utan godtycklig eller ogrundad inblandning av myndigheter eller andra utomstående. När det gäller personuppgifter hänvisar bestämmelsen till behovet att genom lagstiftning trygga individens rättsskydd och skydd för privatlivet i behandlingen, registreringen och användningen av personuppgifter. (RP 309/1993 rd, s. 56/II−57/I)

Grundlagsutskottet har ansett att inskränkningar i skyddet för privatlivet måste bedömas utifrån de allmänna villkoren för inskränkningar av de grundläggande fri- och rättigheterna. Utskottet har påpekat att en sådan bedömning är möjlig endast om propositionen tillräckligt ingående specificerar skälen till att behandling av personuppgifter anses nödvändigt (GrUU 38/2016 rd, s. 2−3). Grundlagsutskottet har särskilt betonat att kravet på bestämmelser i lag också utsträcker sig till möjligheten att överlåta uppgifter via en teknisk anslutning (GrUU 12/2002 rd, s. 5).

Vid bedömningen av bestämmelser om myndigheternas rätt att få och skyldighet att lämna ut information med avseende på skyddet för privatliv och personuppgifter i 10 § 1 mom. i grund-

lagen har grundlagsutskottet noterat bland annat vad och vem rätten att få information gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut information kan enligt utskottet gälla ”behövliga uppgifter” för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att "informationen är nödvändig" för ett visst syfte. (Se t.ex. GrUU 31/2017 rd, s. 2, GrUU 42/2016 rd, s. 2, GrUU 38/2016 rd, s. 2 och GrUU 71/2014 rd, s. 3/I). Å andra sidan har utskottet ansett att grundlagen inte tillåter en mycket vag och ospecificerad rätt att få uppgifter, låt vara att den är knuten till nödvändighetskriteriet (GrUU 62/2010 rd, s. 4/I och GrUU 59/2010 rd, s. 4/I). Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepraxis förutsatt att det av bestämmelser om personregister klart måste framgå vilka uppgifter som får lämnas och i vilket syfte och även vem som har rätt att få uppgifter (se GrUU 60/2010 rd, s. 5 samt GrUU 42/2010 rd, s. 3, GrUU 14/2002 rd, s. 2–5 och GrUU 74/2002 rd, s. 4–5, vilka nämns i det förstnämnda utlåtandet).

I 27 § 1 mom. i lagförslaget om offentlig service förrekrytering och kompetensutveckling föreskrivs det om rätten för landskapet och i 27 § 2 mom. om rätten för serviceproducenten att få tillgång till sekretessbelagda uppgifter. Det föreslagna 3 mom. i samma paragraf gäller arbetsgivarens rätt att få uppgifter för att kunna fullgöra den återanställningsskyldighet som anges i lagarna om arbetsavtals- och tjänsteförhållanden.

I de bestämmelser som gäller rätten att få och lämna ut uppgifter är det fråga om de avgränsningar som gäller skyddet av privatlivet och som ska bedömas i ljuset av de generella villkoren för inskränkningar i de grundläggande fri- och rättigheterna. Det ska alltså föreskrivas om rätten att få uppgifter i lag, en bestämmelse om saken ska vara noga avgränsad och tillräckligt exakt definierad, det ska finnas en med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna som helhet acceptabel grund för rätten att få uppgifter, rätten att få uppgifter ska stå i rätt proportion till det eftersträvade målet och rätten att få uppgifter får inte ingripa i kärnan i skyddet för privatlivet. Dessutom ska ett adekvat rättsskydd garanteras och rätten att få uppgifter får inte stå i strid med människorättsförpliktelser som är bindande för Finland. (GrUU 25/1994, s. 4–5)

Landskapet ska ha rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt få uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av lagen av statliga myndigheter, landskapsmyndigheter och kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna, tjänsteproducenter och verkställare av arbetsprövning. Också en tjänsteproducent som sköter uppgifter som anges i lagen ska ha rätt att får de uppgifter som är nödvändiga för att sköta en uppgift av de myndigheter och övriga aktörer som nämns ovan. De uppgifter som landskapen och tjänsteproducenterna kan få är begränsade till de som är nödvändiga. De föreslagna bestämmelserna bedöms därmed uppfylla bestämmelserna i grundlagen.

Landskapsmyndigheterna och Folkpensionsanstalten ska ha rätt att trots sekretessbestämmelserna av varandra få uppgifter som är nödvändiga för att ordna sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och uppgifter som är nödvändiga för att erbjuda den arbetssökande tjänster. Också en tjänsteproducent som landskapet anförtrott uppgiften att delta i sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen ska ha motsvarande rätt att få uppgifter. Också rätten att få information inom sektorsövergripande samservice är begränsad till nödvändiga uppgifter.

Enligt lagförslaget ska uppgifter om den arbetssökande som är nödvändiga med hänsyn till jobbsökningen publiceras i tillväxttjänstens webbtjänst, vilket syftar på det s.k. arbetsmarknadstorget. Uppgifterna ska publiceras i sådan form att den arbetssökande inte kan identifieras. Den arbetssökande kan om han eller hon själv så önskar utöka uppgifternas synlighet, men i så fall grundar sig publiceringen av uppgifterna på den arbetssökandes egna viljeyttring. Den

föreslagna bestämmelsen bedöms därmed inte stå i konflikt med skyddet av privatlivet enligt grundlagen.

Sökande av ändring

Enligt 21 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättsskipningsorgan. I paragrafens 2 mom. sägs det att offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning ska tryggas genom lag.

Det huvudsakliga förfarandet för ändringssökande enlig den förslagna lagen om offentlig service förrekrytering och kompetensutveckling motsvarar det som anges i den gällande lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, där det första steget är en begäran om omprövning. I ett beslut som meddelats med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen och ett överklagande av förvaltningsdomstolens beslut kräver besvärstillstånd. Den reglering som avses ovan har uppkommit med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 32/2012 rd). För att garantera det grundlagsfästa rättsskyddet begärs omprövning av en beslut fattat av en serviceproducent hos landskapet, för att saken ska kunna underställas myndigheternas prövning.

I 40 § 3 mom. i den föreslagna lagen om offentlig service förrekrytering och kompetensutveckling ingår ett besvärsförbud som gäller antagningen av studerande till en tillväxttjänstutbildning och beslut av landskapet att inte erbjuda en kund rekryteringstjänster, vägledning för yrkesval och karriär, arbetsprövning eller någon annan tjänst som ordnats enligt lagen. Enligt bestämmelsen får besvär över ett beslut som gäller antagningen av studerande inte anföras om beslutet gäller valet av studerande till en utbildning som anskaffats gemensamt enligt 23 § i lagen. Besvärsförbudet motsvarar till sitt innehåll det besvärsförbud som gäller antagningen av studerandet till arbetskraftsutbildning enligt gällande lagstiftning, som också den tillkommit med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 32/2012 rd). Besvärsförbudet ska på samma sätt som nu inte omfatta antagning av studerande till utbildning som ordnas på annat sätt än genom gemensam anskaffning, där antagningen grundar sig på enskilda kunders lämplighet.

Enligt grundlagsutskottets praxis (GrUU 51/2006 rd, GrUU 52/2005 rd) har det ansetts att faktiska förvaltningsåtgärder inte kan överklagas utan en uttrycklig bestämmelse i lag. När grundlagsutskottet behandlade regeringens proposition med förslag till lag om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (RP 132/2012 rd), gjordes den bedömningen (GrUU 32/2012 rd) att avgöranden som gäller tillhandahållandet eller anskaffningen av tjänster till individer i princip omfattas av besvärsrätten. Grundlagsutskottet ansåg därmed att avgöranden om att tillhandahålla eller anskaffa tjänster som gäller yrkesvals- och karriärvägledning, träning, prövning, sakkunnigbedömningar och sakkunnigas service för företag är myndighetsbeslut som i princip får överklagas och att de inte automatiskt undantas från rätten att söka ändring. Grundlagsutskottet konstaterade emellertid att dessa beslut är beroende av myndigheternas prövning och de medel som anslagits för verksamheten, och de kan därför omfattas av besvärsrätten. Besvärsförbudet i fråga om sådana beslut att inte ordna tjänster som avses i det föreslagna 40 § 3 mom. kan jämställas med det besvärsförbud som grundlagsutskottet tagit ställning till i det utlåtande som nämns ovan.

Om uppgifter som har samband med serviceprocessen hade tillhandahållits av en serviceproducent, skulle serviceproducenten eventuellt tvingas fatta ett beslut att inte ordna tjänster. Besvärsförbudet omfattar inte ett sådant avgörande. Om serviceproducenten beslutar att inte

ordna tjänster får omprövning av beslutet begäras hos landskapet. Syftet med bestämmelsen är att trygga kundens rättsskydd i de fall då en serviceproducent bedömer servicebehovet och tillhandahåller servicen. På grund av att kundernas ska behandlas likvärdigt ska ändring i ett beslut som landskapet har fattat på grund av en begäran om omprövning inte kunna sökas genom besvär.

Enligt 41 § i den föreslagna lagen om offentlig service förrekrytering och kompetensutveckling ska besvärsmyndighet vara besvärsnämnden för social trygghet i stället för förvaltningsdomstolen i fråga om landskapets beslut om avslag av registrering som arbetssökande. Fortsatta besvär mot beslut av besvärsnämnden för social trygghet får anföras hos försäkringsdomstolen. Den arbetssökande måste ha registrerats som arbetssökande och jobbsökningen måste vara i kraft för att den arbetssökande ska få arbetslöshetsförmåner, och ett beslut om avslag av registrering kan alltså påverka rätten till en arbetslöshetsförmån. Det föreslagna förfarandet vid ändringssökande är förenligt med det förfarande som ska iakttas i utkomstskyddsärenden, och det anses därmed inte strida mot grundlagen.

Regeringen anser att de presenterade lagförslagen inte innehåller något som hindrar att lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Eftersom det i propositionen föreslås att det ska vara möjligt att i större utsträckning än för närvarande lägga ut förvaltningsuppgifter på privata serviceproducenter, anser regeringen det dock vara önskvärt att riksdagens grundlagsutskott avger utlåtande om propositionen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag

om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om sådan service som landskapet ska ordna som i 16 § 1 mom. i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster (/) avsedda tillväxttjänster för främjande av arbetsmarknadens funktionsduglighet genom åtgärder som syftar till att trygga tillgången på kunnig arbetskraft och erbjuda de arbetssökande möjligheter att få arbete (*offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling*).

Vad som i denna lag föreskrivs om landskap tillämpas på den samkommun som avses i lagen om ordnande av tillväxttjänster i landskapet Nyland (/).

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *kund* en fysisk person (*enskild kund*) eller en juridisk person som begär att få eller får service som avses i denna lag,

2) *arbetssökande* en enskild kund vars jobbsökning är i kraft på det sätt som anges i 8 och 9 §,

3) *arbetslös* en arbetssökande som inte är sysselsatt på heltid längre än två veckor utan avbrott och som inte är studerande på heltid,

4) *tjänsteproducent* en sammanslutning, en stiftelse eller en enskild näringsidkare som producerar service enligt denna lag eller har som uppgift att sköta åtgärder som gäller kunders serviceprocesser.

5) *sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen* samordning av den offentliga servicen för rekrytering och kompetensutveckling samt övriga tillväxttjänster som en arbetssökandes servicebehov förutsätter med social- och hälsovårdstjänster eller Folkpensionsanstaltens rehabiliteringstjänster till en helhet som är ändamålsenlig med tanke på sysselsättningen,

6) *sysselsättningsplan* en plan som landskapet eller en tjänsteproducent utarbetar i samråd med den arbetssökande och en i 13 § 3 mom. avsedd plan som utarbetats som sektorsövergripande samarbete (*sektorsövergripande sysselsättningsplan*),

7) *plan som ersätter sysselsättningsplanen* en aktiveringsplan enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) och en integrationsplan enligt lagen om främjande av integration (/).

8) *omställningsskydd* en åtgärdsmodell som landskapet, arbetsgivaren och arbetstagarna genomför i samarbete, med hjälp av vilken man försöker hjälpa en arbetstagare som blir arbets-

lös på grund av uppsägning eller permittering eller på grund av att en visstidsanställning upphör, att så snabbt som möjligt få arbete på nytt och som består av sådan service enligt denna lag som överenskommits i sysselsättningsplanen och eventuell annan service som utvecklar yrkesfärdigheterna.

3 §

Överföring av uppgifter på tjänsteproducenter

Landskapet får överföra uppgifter som gäller kundens serviceprocess enligt 4 och 10—13 § samt produktionen av tjänster enligt 16—18 § på en tjänsteproducent. Landskapet får bevilja en tjänsteproducent rätten att anvisa enskilda kunder till arbetsprövning som avses i 24 § och rätten att ingå avtal om arbetsprövning som avses i 27 §.

När tjänsteproducenten sköter uppgifter som avses i denna lag tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och arkivlagen (831/1994) på verksamheten. Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på tjänsteproducentens anställda när dessa utför uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

4 §

Tillhandahållande av service för kunder

Landskapet ska ordna den offentliga servicen för rekrytering och kompetensutveckling så att den tillhandahålls som tjänster som kunderna kan använda självständigt och som personliga tjänster. Om inget annat föreskrivs nedan är den offentliga servicen för rekrytering och kompetensutveckling avgiftsfri för kunderna.

Tillhandahållandet av offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling grundar sig på en bedömning som landskapet eller tjänsteproducenten i samråd med kunden gör av de tjänster som behövs för att på bästa sätt främja tillgången på kunnig arbetskraft och sysselsättandet av den enskilda kunden på den öppna arbetsmarknaden. Bedömningen av servicebehovet kan även göras digitalt. Bedömningen kan innehålla undersökningar och bedömningar av arbetsförmågan samt övriga expertbedömningar.

Landskapet eller tjänsteproducenten ska anvisa kunden service som motsvarar dennes servicebehov. Om en kunds servicebehov kräver andra tjänster som landskapet ordnar än tillväxttjänster eller kräver tjänster som en annan myndighet eller aktör har organiseringsansvaret för, ska landskapet eller tjänsteproducenten vid behov anvisa kunden de tjänsterna i samarbete med den andra arrangören eller producenten av tjänsten.

5 §

Tillhandahållande av serviceställen

Landskapet ska på sitt område ordna ett tillräckligt antal serviceställen där enskilda kunder kan inleda jobbsökning och få rådgivning om och handledning i sysselsättning.

Landskapet ska på sitt område i samarbete med kommunerna på området och aktörer som tillhandahåller tjänster för unga ordna ett tillräckligt antal serviceställen där unga under 30 år kan uträtta ärenden utan tidsbokning och få rådgivning, handledning och tjänster som gäller studiemöjligheter, sysselsättning och livskompetens. Landskapet, kommunen och de övriga aktörerna som deltar i verksamheten ska avtala om fördelning av kostnaderna för verksamheten.

Landskapet ska på sitt område i samarbete med Folkpensionsanstalten ordna ett tillräckligt antal serviceställen för att tillhandahålla sektorsövergripande samservice som främjar syssel-

sättningen. Också kommunen och andra aktörer kan delta i samservicen. Landskapet, Folkpensionsanstalten och de andra aktörerna som deltar i samservicen ska avtala om fördelning av kostnaderna för ordnandet av den.

Om, med avvikelse från vad som föreskrivs i 2 och 3 mom., den samkommun som avses i 1 § 2 mom. svarar för ordnandet av tillväxttjänster i landskapet Nyland, ordnar samkommunen den service som avses i 2 mom. i samarbete med landskapet Nyland och kommunerna på området samt de aktörer som tillhandahåller tjänster för unga, och den service som avses i 3 mom. i samarbete med landskapet Nyland och Folkpensionsanstalten.

6 §

Jämlikhet samt främjande av likvärdighet och jämställdhet

Vid tillhandahållande av offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling ska jämlikhet och opartiskhet iakttas. Arbetstvister får inte inverka på tillhandahållandet av service. I samband med ett arbetserbjudande ska den arbetssökande dock informeras om arbetstvister.

När offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling tillhandahålls och utvecklas och när det informeras om servicen ska åtgärder vidtas för att aktivt främja förverkligandet av likabehandling och jämställdhet mellan könen på arbetsmarknaden.

7 §

Valfrihet

Kunden har rätt att välja tjänsteproducent bland de producenter som landskapet anvisar om en tjänst som motsvarar kundens servicebehov produceras av flera än en tjänsteproducent. Bestämmelser om byte av tjänsteproducent finns i 27 § 2 och 3 mom. i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster.

Landskapet ska se till att kunderna har tillgång till information om tjänsteproducenterna och att en kund vid behov får rådgivning och handledning i valet av producent. Om en enskild kund inte använder sin valfrihet, ska landskapet anvisa kunden en tjänsteproducent.

2 kap.

Serviceprocessen för arbetssökande

8 §

Inledning av jobbsökning

En enskild kunds jobbsökning inleds den dag personen registreras som arbetssökande i tillväxttjänstens kundinformationssystem. Enskilda kunder kan elektroniskt begära att jobbsökningen ska inledas i den för ändamålet avsedda nättjänsten eller personligen hos det landskap där de vill registrera sig som kunder. Förutsättningen för att en enskild kund ska bli registrerad som arbetssökande är att den denne inom den tid som landskapet bestämmer lägger fram de intyg som behövs för tillhandahållandet av offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling över sin yrkeskompetens, tid i arbetslivet, utbildning och arbetsförmåga samt meddelar landskapet sin postadress och eventuella andra kontaktuppgifter genom vilka kunden utan dröjsmål kan nås för arbetserbjudanden och övriga kontakter.

Om inte något annat följer av internationella avtal som är förpliktande för Finland, förutsätter registreringen av en utländsk medborgare eller statslös person som arbetssökande dessutom att denne

1) på grundval av för Finland förpliktande internationella avtal om arbetskraftens fria rörlighet har rätt att komma till Finland för att söka arbete och rätt att förvärvsarbeta i Finland utan landskapets arbetskraftspolitiska prövning, eller
2) har rätt att förvärvsarbeta med stöd av ett uppehållstillstånd som inte är förenat med några begränsningar i fråga om arbetsgivaren.
Om en enskild kund inte kan registreras som arbetssökande, meddelar landskapet beslut om avslag av registrering.

9 §

Upphörande av jobbsökningens giltighet och inledande på nytt

Jobbsökningen upphör att vara i kraft om den arbetssökande
1) meddelar landskapet att han eller hon inte längre önskar hålla sin jobbsökning i kraft,
2) inte anlitar service hos landskapet eller tjänsteproducenten inom den tid som landskapet eller tjänsteproducenten har satt ut och på det sätt som de förutsätter,
3) inte inom den tid och på det sätt som överenskommits i sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den underrättar landskapet eller tjänsteproducenten om hur han eller hon har följt planen, eller
4) inte deltar i undersökningar och utvärderingar av hans eller hennes arbetsförmåga som landskapet eller tjänsteproducenten erbjuder och som är nödvändiga för att utreda personens servicebehov.
En utländsk arbetssökandes jobbsökning upphör också om denne inte längre uppfyller förutsättningarna enligt 8 § 2 mom. för en utlänning att registrera sig som arbetssökande.
Om en tjänsteproducent svarar för åtgärderna i en arbetssökandes serviceprocess, krävs det för att jobbsökningen ska upphöra på en grund som avses i 1 mom. 2—4 punkten att landskapet bedömer att de åtgärder som tjänsteproducenten enligt 2 eller 3 punkten kräver av den arbetssökande är ändamålsenliga eller att undersökningarna och utvärderingarna av arbetsförmågan enligt 4 punkten är nödvändiga med tanke på utredning av servicebehovet. Jobbsökningen upphör då att gälla dagen efter den dag då landskapet har konstaterat att den arbetssökande förfarit på det sätt som föreskrivs i 1 mom. 2—4 punkten. Tjänsteproducenten ska utan dröjsmål underrätta landskapet om en arbetssökandes underlåtenhet enligt 1 mom. 2—4 punkten eller om grunden för att jobbsöket upphör enligt 2 mom. Närmare bestämmelser om tjänsteproducentens anmälan och de uppgifter som ska ingå i anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.
När jobbsökningens giltighet har upphört kan den inledas på nytt på det sätt som anges i 8 §. Om giltigheten har upphört på grund av underlåtenhet som avses i 1 mom. 4 punkten, krävs det för att jobbsökningen ska inledas på nytt dessutom att den enskilda kunden när han eller hon begär att jobbsökningen inleds förbinder sig att delta i undersökningar och utvärderingar av arbetsförmågan.

10 §

Information som ska lämnas till arbetssökande

Landskapet eller tjänsteproducenten ska i samband med att en jobbsökning inleds eller utan dröjsmål därefter upplysa den arbetssökande om omständigheter som hänför sig till jobbsökningen, om vilka tjänster för rekrytering och kompetensutveckling som står till buds, om de förutsättningar under vilka jobbsökningen fortsätter att vara i kraft och om omställningsskyddet.
Landskapet eller tjänsteproducenten ska dessutom vid behov informera den arbetssökande om annan sysselsättningsfrämjande service samt om ansökan om arbetslöshetsförmån och de skyldigheter som är en förutsättning för att få förmånen.

11 §

Bedömning av arbetssökandes servicebehov

Landskapet eller tjänsteproducenten ska bedöma en arbetssökandes servicebehov inom två veckor efter det att jobbsökningen inletts. Den arbetssökandes servicebehov ska bedömas på nytt vid behov, dock senast när arbetslösheten har varat i tre månader utan avbrott sedan den föregående bedömningen av servicebehovet.

I samband med den första bedömningen av servicebehovet utreds den arbetssökandes egna mål i fråga om arbete och kompetensutveckling samt den arbetssökandes yrkesskicklighet, arbetsförmåga, färdigheter att söka arbete och övriga faktorer som inverkar på hans eller hennes möjligheter att få arbete. Den arbetslöses förutsättningar att få arbete på den öppna arbetsmarknaden och sannolikheten för att arbetslösheten blir långvarig bedöms. I samband med följande bedömningar av servicebehovet bedöms dessutom jobbsökningens resultat och hur sysselsättningsplanen eller den ersättande planen har förverkligats.

12 §

Sysselsättningsplan

Arbetslösa och arbetssökande som omfattas av omställningsskyddet har rätt till en sysselsättningsplan. Bestämmelser om invandrares rätt till integrationsplan finns i lagen om främjande av integration och om arbetslösas rätt till aktiveringsplan i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Landskapet eller tjänsteproducenten ska utarbeta en sysselsättningsplan tillsammans med den arbetssökande i samband med den bedömning av servicebehovet som avses i 11 §. Sysselsättningsplanen eller den ersättande planen ska ses över i samband med bedömningen av servicebehovet eller på begäran av den arbetssökande, om det inte är uppenbart onödigt.

Sysselsättningsplanen ska grunda sig på den arbetssökandes egna mål för arbete eller utbildning och vilket behov av service denne uppskattas ha. Planen ska innehålla överenskommelse om jobbsökning och dess mål, om tillväxttjänster enligt den arbetssökandes servicebehov samt vid behov om andra tjänster som ökar kompetensen, arbetsmarknadsfärdigheterna och funktionsförmågan och om åtgärder som hänför sig till klarläggande av de arbetssökandes arbetsförmåga eller hälsotillstånd.

Dessutom ska det i sysselsättningsplanen avtalas om kontrollen av hur planen genomförs. Om landskapet eller tjänsteproducenten kräver någon annan utredning är den arbetssökandes anmälan om genomförandet, ska ett villkor om saken skrivas in i planen.

13 §

Sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättning

Landskapet eller tjänsteproducenten ska bedöma den arbetslöses behov av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen senast när

1) en arbetssökande som är under 25 år har varit arbetslös i sex månader utan avbrott,

2) en arbetssökande som fyllt 25 år har varit arbetslös utan avbrott i 12 månader, eller

3) en arbetslös har fått arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) i 300 dagar; till denna tid räknas dock inte den tid arbetsmarknadsstöd betalats ut för tiden för en sysselsättningsfrämjande tjänst enligt den lagen.

Om landskapet eller tjänsteproducenten bedömer att en arbetslös har behov av sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen, ska landskapet eller tjänsteproducenten samordna tjänsterna enligt servicebehovet som sektorsövergripande samarbete.

För en i 2 mom. avsedd arbetslös utarbetas en sektorsövergripande sysselsättningsplan som förutom en överenskommelse om de omständigheter som avses i 12 § 2 och 3 mom. ska innehålla en överenskommelse om sociala samt hälso- och rehabiliteringstjänster enligt personens servicebehov. Om den arbetslöses servicebehov förutsätter rehabiliteringstjänster som Folkpensionsanstalten tillhandahåller, ska Folkpensionsanstalten delta i utarbetandet av planen. Till en sektorsövergripande tjänstehelhet som främjar sysselsättningen kan det också höra service som ordnas av en kommunal myndighet eller annan myndighet eller aktör. I planen ska det också bestämmas om ansvaret för dem som deltar i utarbetandet av planen att följa upp den.

14 §

Skyldigheter för arbetslösa

Den som är arbetslös ska aktivt söka arbete och utbildning. En arbetslös ska också delta i utvärderingen av sitt servicebehov och i utarbetandet och översynen av en sysselsättningsplan eller en ersättande plan. Dessutom ska en arbetslös meddela landskapet och tjänsteproducenten om ändringar i sin postadress och eventuella övriga kontaktuppgifter.

En arbetslös som tillsammans med myndigheterna har utarbetat en sysselsättningsplan eller en ersättande plan ska genomföra sin plan och söka sig till och delta i sådan service enligt planen som stöder jobbsökningen och främjar arbetsmarknadsfärdigheterna och möjligheterna att få arbete. En arbetslös ska dessutom inom den tidsfrist och på det sätt som avtalats i planen underrätta landskapet eller tjänsteproducenten om hur han eller hon har genomfört planen.

Bestämmelser om hur ett förfarande som strider mot skyldigheterna enligt 1 och 2 mom. inverkar på rätten att få arbetslöshetsförmån finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

15 §

Landskapets och tjänsteproducentens skyldigheter

Landskapet ska inom ramen för de disponibla anslagen erbjuda arbete och utbildning samt ordna service som ingår i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen. Landskapet ska också följa hur sysselsättningsplanen eller den ersättande planen genomförs och bidra till att serviceprocessen framskrider.

Om landskapet har överfört uppgifter som hör till en arbetssökandes serviceprocess på en tjänsteproducent, ska denna för sin del bidra till att serviceprocessen framskrider. Tjänsteproducenten svarar för sådana i denna lag för en tjänsteproducent föreskrivna uppgifter som anknyter till de uppgifter som det avtalats om i avtalet om tjänsteproducentens produktion av servicen. Dessutom svarar tjänsteproducenten för sådana andra uppgifter som med stöd av denna lag och lagen om utkomstskydd för arbetslösa anknyter till de tjänster och åtgärder som tjänsteproducenten producerar.

Om en tjänsteproducent försummar uppgifter som gäller en arbetssökandes serviceprocess och inte rättar till sitt förfarande på uppmaning av landskapet, svarar landskapet för de åtgärder som serviceprocessen omfattar.

3 kap.

Offentligservice för rekrytering och kompetensutveckling

16 §

Rekryteringstjänster och internationell rekrytering

Landskapet ska ordna rekryteringstjänster som främjar överensstämmelsen mellan efterfrågan och utbud på arbetskraft, uppkomsten av nya arbetsmöjligheter och sysselsättningen av arbetssökande.

Som rekryteringstjänster ska landskapet

1) förmedla information om tillgång på kunnig arbetskraft och om arbetstillfällen,

2) ge rådgivning och handledning om rekrytering och jobbsökning,

3) söka och erbjuda arbetssökande lämpliga arbetstillfällen samt söka och erbjuda kunder som söker arbetstagare arbetssökande som är lämpliga för de uppgifterna i fråga.

Bestämmelser om internationell arbetsförmedling i Europeiska unionen och på Europeiska ekonomiska samarbetsområdet finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/589 om ett europeiskt nätverk för arbetsförmedlingar (Eures), om arbetstagares tillgång till rörlighetstjänster och om ytterligare integration av arbetsmarknaderna samt om ändring av förordningarna (EU) nr 492/2011 och (EU) nr 1296/2013. Närmare bestämmelser om annan internationell arbetsförmedling får utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Tjänster för kompetensutveckling

Landskapet ska ordna yrkes- och karriärvägledning samt tillväxttjänstutbildning (*tjänster för kompetensutveckling*) för att trygga tillgången på kunnig arbetskraft.

Syftet med vägledning för yrkesval och karriär är att stödja de enskilda kunderna i deras yrkesval och professionella utveckling, främjandet av deras sysselsättning, deras placering i arbetslivet och karriärplanering samt livslångt lärande. Användning av psykologiska bedömningsmetoder i vägledningen kräver kundens medgivande.

Syftet med tillväxttjänstutbildning är att främja de enskilda kundernas möjligheter att få arbete eller behålla sin arbetsplats och deras entreprenörskompetens samt uppkomsten av ny företagsverksamhet och företagsverksamhetens tillväxt och internationalisering.

18 §

Övrig service

Utöver vad som föreskrivs i 16 och 17 § kan landskapet som offentligservice för rekrytering och kompetensutveckling även tillhandahålla andra tjänster i syfte att

1) stödja rekrytering och jobbsökning,

2) kartlägga och utveckla enskilda kunders kompetens,

3) stärka enskilda kunders arbetsmarknadsfärdigheter och främja sysselsättningen av enskilda kunder.

Bestämmelser om anvisning av enskilda kunder till arbetsprövning på arbetsplatser finns i 24—28 §.

4 kap.

Tillväxttjänstutbildning

19 §

Utbildning som ordnas som tillväxttjänstutbildning

Landskapet ska ordna utbildning som ökar yrkeskunskapen och yrkesfärdigheterna, entreprenörskapsutbildning och i 18 § i lagen om främjande av integration avsedd integrationsut-

bildning (*tillväxttjänstutbildning*). Landskapet får dock inte ordna utbildning vars syfte är att kunden avlägger en examen eller en del av en examen.

20 §

Antagning av studerande

Landskapet beslutar om antagningen av studerande till tillväxtutbildning.

Som studerande kan sådana enskilda kunder antas som är lämpade för utbildningen och har ett utbildningsbehov som konstaterats av landskapet. Av den som väljs till utbildning som ökar yrkeskunskap och yrkesfärdigheter och till entreprenörsutbildning krävs det dessutom att personen är lämplig för de uppgifter som utbildningen ger färdigheter för. En person under 20 år kan väljas till utbildning som ökar yrkeskunskaper och färdigheter endast om det inte är möjligt eller ändamålsenligt att genomföra utbildningen som frivilliga studier.

Närmare bestämmelser om antagningsförfarandet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

21 §

Studerandes rättigheter och skyldigheter

Studerande inom tillväxttjänstutbildningen har rätt att få undervisning och handledning enligt genomförandeplanen för utbildningen och rätt att avlägga studier under den tid utbildningen pågår.

Den studerande ska regelbundet delta i undervisningen och göra framsteg i sina studier enligt genomförandeplanen för utbildningen.

På tillväxttjänstutbildningen tillämpas vad som i lagen om yrkesutbildning (531/2017) föreskrivs om

1) rätten till en trygg studiemiljö i 80 § 1 och 2 mom.,
2) narkotikatest i 84 §,
3) disciplin i 85 § och disciplin på internatboenden i 86 §,
4) avlägsnande av en studerande som uppför sig störande eller äventyrar säkerheten i 87 §,
5) verkningarna av ett anhängigt åtal eller ett domstolsavgörande på ett disciplinärt förfarande i 88 §,
6) förfarandet i disciplinärärenden i 93 § 3—6 mom.,
7) tystnadsplikt för studerande i 95 §,
8) sökande av ändring i utbildningsanordnarens beslut i 12 kap.

Vid tillämpning av de i 3 mom. avsedda bestämmelser på en producent av utbildningstjänster tillämpas vad som i den lagen föreskrivs om utbildningsanordnare.

22 §

Till utbildningen hörande inlärning på en arbetsplats

I tillväxttjänstutbildning kan inhämtande av kunnande på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter ingå. Under tiden för en period med inlärning i arbetet är den studerande inte anställd av utbildningsproducenten eller av den som verkställer perioden med inlärning i arbetet, om det inte avtalats om något annat. Om det har avtalats att inlärningen ska genomföras i ett anställningsförhållande, ska 2 och 3 mom. inte tillämpas.

Utbildningsproducenten, den som verkställer en period med inlärning i arbetet och den studerande ska ingå ett tidsbegränsat skriftligt avtal om perioden. På avtalet och på utbildningsproducentens uppgifter tillämpas vad som i 27 § föreskrivs om avtal om arbetsprövning och

landskapets uppgifter. I avtalet ska det dessutom ingå en överenskommelse om den lärare som ska ansvara för handledningen och hur och under vilken tid handledningen ska genomföras.

Den som verkställer en period med inlärning i arbetet ansvarar för den studerandes säkerhet på arbetsplatsen under den perioden så som föreskrivs i arbetarskyddslagen (738/2002).

23 §

Gemensam anskaffning av utbildning

Tillväxttjänstutbildning kan verkställas tillsammans med en arbetsgivare eller en uppdragsgivare till den som ämnar bli företagare eller ett företag som överlåter företagarrättigheterna så, att denna deltar i finansieringen av utbildningen (*gemensam anskaffning av utbildning*) när utbildningen ordnas

1) för en viss arbetsgivares blivande arbetstagare eller redan anställda eller hyrda arbetstagare, eller

2) för dem som ämnar bli företagare och som skulle ha ett fåtal uppdragsgivare eller som har för avsikt att bedriva företagsverksamhet genom att skaffa sig företagarrättigheter från ett annat företag.

Om en företagare enligt 1 kap. 6 § i lagen om utkomststöd för arbetslösa deltar i utbildning enligt 1 mom., tillämpas på den del av företagarens utbildning som landskapet finansierar kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse, kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom jordbrukssektorn eller kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn.

Om utbildningen verkställs tillsammans med en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet på så sätt att personer som arbetar i uppgifter hos arbetsgivaren deltar i utbildningen och målet för utbildningen är att arbetstagarna ska fortsätta i uppgifter hos arbetsgivaren efter utbildningen, tillämpas på den del av utbildningen som landskapet finansierar kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget. Utbildning som nämns ovan får inte verkställas tillsammans med en arbetsgivare som är ett företag i svårigheter enligt artikel 2.18 i den ovan nämnda förordningen eller som enligt artikel 1.4 a i den förordningen är föremål för ett betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

Närmare bestämmelser om betalningsandelarna vid gemensam anskaffning av utbildning utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 kap.

Arbetsprövning

24 §

Anvisning till arbetsprövning

Landskapet eller tjänsteproducenten kan hänvisa en enskild kund till en arbetsplats för arbetsprövning i syfte att utreda alternativen för yrkesval och karriär eller för att stödja kundens möjligheter att återvända till arbetsmarknaden.

Arbetsprövningen kan verkställas av ett företag, en enskild näringsidkare, ett landskap, en kommun, en samkommun, en annan sammanslutning, en stiftelse, ett statligt ämbetsverk eller

en statlig inrättning där den enskilda kunden inte är anställd i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande när avtalet enligt 27 § ingås. En tjänsteproducent som kan anvisa en enskild kund till arbetsprövning får verkställa arbetsprövningen själv endast om det har avtalats om saken i ett avtal mellan landskapet och producenten.

25 §

Maximitid för arbetsprövning

Arbetsprövningen får pågå i högst tolv månader och av dessa högst sex månader hos samma verkställare. Om arbetsprövningen verkställs av en kommun eller ett landskap, får högst sex månader av arbetsprövningen ske i samma uppgifter.

Maximitiden för arbetsprövningen börjar räknas på nytt från början när personen efter arbetsprövningsperioden har varit arbetslös utan avbrott i minst tolv månader eller när en person under 25 år har varit arbetslös utan avbrott i minst tre månader efter det att maximitiden för arbetsprövning har uppnåtts.

26 §

Begränsningar i fråga om arbetsprövning

Enskilda kunder anvisas inte arbetsprövning, om

1) arbetsprövningen ger den som verkställer arbetsprövningen sådana fördelar som snedvrider konkurrensen mellan företag eller enskilda näringsidkare,

2) det är fråga om sådana uppgifter för vilka den som verkställer arbetsprövningen kräver ett intyg över narkotikatest enligt 6 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) och den enskilda kunden inte vill uppvisa något intyg,

3) det är fråga om uppgifter som avses i lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002) och den enskilda kunden inte vill ta emot sådana uppgifter,

4) arbetsprövningen börjar inom två veckor efter det att en arbetsprövning som pågått i sex månader utan avbrott avslutats, utom i de fall där den enskilda kunden begär sådan anvisning.

27 §

Avtal om arbetsprövning

Den enskilda kunden, den som verkställer arbetsprövningen och landskapet eller tjänsteproducenten ska ingå ett skriftligt tidsbegränsat avtal om arbetsprövningen där följande ska framgå:

1) målen med arbetsprövningen,

2) tid och plats för arbetsprövningen,

3) arbetsprövningens omfattning per dag och vilken tid på dygnet den sker; omfattningen per dag ska vara minst fyra timmar och får vara högst åtta timmar,

4) arbetsprövningens omfattning per vecka och vilka veckodagar den sker; omfattningen per vecka får vara högst fem dagar,

5) de uppgifter som den som deltar i arbetsprövningen ska utföra under den tid arbetsprövningen pågår,

6) vem som på arbetsplatsen svarar för handledningen av och tillsynen över den som deltar i arbetsprövningen.

Den som verkställer arbetsprövning ska informera den som betalar arbetslöshetsförmånen om deltagarens frånvaro från arbetsprövningen. Den som betalar arbetslöshetsförmånen ska framgå av avtalet.

Den som verkställer arbetsprövningen ska efter att prövningen avslutats lämna landskapet eller tjänsteproducenten en bedömning av den enskilda kundens lämplighet för arbetet, yrket eller branschen och, om arbetsprövningen har anordnats för att göra det lättare för kunden att återvända till arbetsmarknaden, en bedömning av behovet av att utveckla kundens arbetslivsfärdigheter och kompetens. Ett villkor om detta ska tas in i avtalet. I avtalet får landskapet eller tjänsteproducenten ställa sådana villkor för den som verkställer arbetsprövningen som behövs för verkställande av den eller med tanke på den som deltar i den.

Den som verkställer arbetsprövningen får inte överföra skyldigheterna enligt avtalet på någon annan. Den som verkställer arbetsprövningen ska meddela namnet på den enskilda kunden som deltar i arbetsprövningen och villkoren enligt 1—3 mom. till förtroendemannen eller någon annan som företräder de anställda hos den som verkställer arbetsprövningen.

28 §

Rättslig ställning för den som deltar i arbetsprövning samt ansvar för arbetarskyddet och dataskyddet

På den som deltar i arbetsprövning tillämpas

1) lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986) och diskrimineringslagen (1325/2014),

2) bestämmelserna om dagliga vilotider i 28 § och bestämmelserna om arbetsskiftsförteckning i 35 § i arbetstidslagen (605/1996),

3) 3 §, 4 § 1 och 2 mom., 5 § 1, 2 och 4 mom., 6 §, 7 § 1—3 mom., 9, 10, 14 och 15 §, 5 och 6 kap., 21 § 2 mom. och 22 och 24 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet ,

4) arbetarskyddslagen och vad som föreskrivs om arbetarskyddet i lagen om unga arbetstagare (998/1993),

5) vad som föreskrivs om hemlighållande av uppgifter som arbetstagare och tjänsteinnehavare i motsvarande uppgifter får genom sina arbetsuppgifter.

Vid tillämpningen av de lagar som nämns i 2 mom. jämställs den som verkställer arbetsprövning med en arbetsgivare och den som deltar i arbetsprövning med en arbetstagare.

Bestämmelser om straff för arbetarskyddsförseelser finns i 63 § i arbetarskyddslagen. Bestämmelser om straff för arbetstidsförseelser finns i 42 § i arbetstidslagen. Bestämmelser om straff för brott mot lagen om integritetsskydd i arbetslivet finns i 24 § i den lagen. Bestämmelser om straff för diskriminering, diskriminering i arbetslivet, ockerliknande diskriminering i arbetslivet, arbetarskyddsbrott, personregisterbrott, dataintrång, olovlig observation, kränkning av kommunikationshemlighet, sekretessbrott och tjänstebrott finns i strafflagen (39/1889).

29 §

Annan service på en arbetsplats

Om service som inte ingår i tillväxttjänstutbildning inbegriper sådana perioder på en arbetsplats under vilka den enskilda kunden deltar i arbete utan att vara anställd i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande hos verkställaren, ska på servicen tillämpas vad som i 24—28 § föreskrivs om arbetsprövning. Arbetsprövning och övriga perioder av sysselsättning som verkställs på arbetsplatser och som avses ovan får tillsammans pågå i högst tolv månader.

6 kap.

Sysselsättningsskyldighet

30 §

Rätt till service eller till möjlighet att arbeta

Landskapet ska trygga en arbetslös möjlighet till sysselsättningsfrämjande rehabilitering, tillväxttjänstutbildning eller i lagen om yrkesutbildning avsedd arbetskraftsutbildning, om den arbetslöses rätt till arbetslöshetsdagpenning till följd av att maximitiden uppnåtts upphör efter att han eller hon fyllt 57 år, men innan han eller hon fyllt 60 år.

Landskapet ska trygga en arbetslös som fyllt 60 år möjlighet till sysselsättningsfrämjande service enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller arbete med lönesubvention enligt lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster i anställning hos någon annan arbetsgivare än kommunen, om den arbetslöses rätt till arbetslöshetsdagpenning för löntagare upphör på grund av maximitiden. Sysselsättningsfrämjande service eller arbete med lönesubvention ska ordnas så att servicen eller arbetet börjar innan maximitiden uppnås och att arbetssökande uppfyller det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för arbetslöshetsdagpenning när tjänsten eller arbetet upphör.

Om en arbetslös som avses i 1 eller 2 mom. inte sysselsätts på den öppna arbetsmarknaden och lämplig rehabilitering, service eller arbete med lönesubvention i anställning hos någon annan än kommunen inte kan ordnas för den arbetslöse på det sätt som avses i 1 eller 2 mom., är hemkommunen skyldig att på anvisning av landskapet ordna möjlighet till arbete för honom eller henne i sex månader (*sysselsättningsskyldighet*). Kommunen ska ordna möjligheten till arbete så att den som sysselsätts kan påbörja arbetet när maximitiden för arbetslöshetsdagpenning uppnåtts.

31 §

Arbete som ska ordnas på grundval av sysselsättningsskyldigheten

Arbete som ordnas på grundval av sysselsättningsskyldigheten ska vara heltidsarbete enligt branschens ordinarie arbetstider. För dem som får invalidpension som delpension ordnas deltidsarbete som motsvarar deras arbetsförmåga och uppfyller det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för arbetslöshetsdagpenning.

Ett arbete som ordnas på grund av sysselsättningsskyldigheten ska räcka så länge att arbetssökanden uppfyller det arbetsvillkor som utgör villkoret för att få arbetslöshetsdagpenning när arbetet upphör. Arbete som utförts under granskningsperioden och som ska räknas med i arbetsvillkoret och deltagande i sysselsättningsfrämjande service förkortar längden på det arbete som ska ordnas på grund av sysselsättningsskyldigheten.

Bestämmelser om kommunens rätt att få lönesubvention för en arbetstagare som den har sysselsatt med stöd av sysselsättningsskyldigheten finns i lagen om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster.

Närmare bestämmelser om fullgörande av sysselsättningsskyldigheten och om tillhörande anmälningar utfärdas genom förordning av statsrådet.

32 §

Begränsningar i och upphörande av sysselsättningsskyldigheten

Bestämmelserna i 30 § tillämpas inte om en arbetssökande genom att avstå från att ansöka om arbetslöshetsdagpenning eller på något annat sätt skapar en sådan situation att denne inte uppnår maximitiden för arbetslöshetsdagpenning före 57 års ålder.

Sysselsättningsskyldigheten upphör, om

1) den som har rätt till arbetsmöjlighet, utan i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd giltig orsak vägrar att ta emot ett arbete som erbjudits honom eller henne med stöd av sysselsättningsskyldigheten och som är lämpligt med hänsyn till hans eller hennes arbetsförmåga,

2) det arbete som anvisats den arbetssökande avbryts av en orsak som beror på den arbetssökande, eller
3) det inte kan ordnas arbete för den som har rätt till arbetsmöjlighet efter att dennes jobbsökning upphört att vara i kraft och inom tre månader från det att sysselsättningsskyldigheten har trätt i kraft.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

33 §

Landskapets uppgifter för genomförande av omställningsskyddet

För att genomföra omställningsskyddet ska landskapet
1) tillsammans med arbetsgivaren och personalens företrädare vid uppsägningar av personalen kartlägga behovet av offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling samt samordna den servicen med sådan träning eller utbildning som arbetsgivaren betalar,
2) som ett led i den offentliga servicen för rekrytering och kompetensutveckling bistå arbetsgivarna vid utarbetande och genomförande av sysselsättningsfrämjande handlingsplaner enligt 49 § i lagen om samarbete inom företag (334/2007), 9 § i lagen om samarbete mellan kommunala arbetsgivare och arbetstagare (449/2007) och 25 § i lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (1233/2013).
3) reservera tillräckliga resurser för de åtgärder som avses i 1 och 2 punkten.

34 §

Försäkringsskydd

Landskapet ska försäkra den som deltar i arbetsprövning, tillväxttjänstutbildning eller annan service som ordnas enligt denna lag med en försäkring enligt 3 § 1 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) och en gruppansvarsförsäkring. Landskapet får överföra tecknandet av försäkringarna på tjänsteproducenten.
På landskapet och på tjänsteproducenten tillämpas vad som föreskrivs om arbetsgivare i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, och på den som tillhandahålls servicen vad som föreskrivs om arbetstagare i den lagen. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 58 och 59 § i den lagen är dagpenningen 1/360 av årsarbetsförtjänsten.

35 §

Avbrytande av en tjänst

Landskapet beslutar om
1) avbrytande av en tillväxttjänst om en studerande utan tillstånd uteblir fem utbildningsdagar utan avbrott från utbildningen eller inte framskrider i sina studier på det sätt som avses i 21 § 2 mom. eller det annars är uppenbart att målen som satts upp för utbildningen inte uppnås,
2) avbrytande av arbetsprövning eller någon annan service än tillväxttjänstutbildning som avses i denna lag om en enskild kund utan tillstånd och utan avbrott i fem dagar har uteblivit från att delta i arbetsprövning eller annan serviceverksamhet eller om frånvaroperioderna annars är så många att målen som satts upp för servicen inte uppnås.
Den som verkställer arbetsprövningen eller tjänsteproducenten är skyldig att meddela landskapet om en grund för avbrytande som avses i 1 mom.

Landskapet får också av andra vägande skäl än de som avses i 1 mom. besluta om avbrytande av en tjänst. Parterna i ett avtal om arbetsprövning har rätt att häva ett avtal om arbetsprövning genom att skriftligen meddela de övriga avtalsparterna om saken. Orsaken till hävningen av avtalet får dock inte vara en diskrimineringsgrund som förbjuds i lag eller någon annan ogrundad orsak.

36 §

Förvägran av service

Landskapet kan vägra att erbjuda en arbetsgivare eller annan kund som söker arbetstagare arbetsförmedlingsservice om det utifrån kundens tidigare handlande eller i övrigt finns grundad anledning att misstänka att

1) arbetsgivaren bryter mot ett lagstadgat diskrimineringsförbud,

2) kunden söker arbetstagare för lagstridiga arbetsuppgifter eller i fråga om vilka det strider mot lag att anställa den som söks,

3) kunden väsentligt försummar sina skyldigheter enligt 2 kap. i arbetsavtalslagen (55/2001) eller 2 och 3 kap. i lagen om sjöarbetsavtal (756/2011) eller sin skyldighet att betala skatter och lagstadgade avgifter,

4) det på arbetsplatsen föreligger ett uppenbart hot om våld eller förekommer trakasserier eller annat osakligt bemötande som medför olägenhet eller risk för arbetstagarens hälsa, eller

5) det på grund av uppgiftens natur eller av annan motsvarande orsak inte är ändamålsenligt att stödja tillsättningen av arbetsplatsen genom rekryteringstjänster.

Landskapet kan vägra skaffa tillväxttjänstutbildning som gemensam anskaffning eller att hänvisa en enskild kund till arbetsprövning på en arbetsplats om den som deltar i finansieringen av utbildningen eller verkställer arbetsprövningen har handlat på ett sätt som anges i 1 mom.

Om det av en orsak som anges i 1 mom. är uppenbart att en kund borde förvägras rekryteringstjänster eller en enskild kund anvisas arbetsprövning, ska tjänsteproducenten utan dröjsmål överföra ärendet till landskapet för beslut.

37 §

Rätt att få information

Landskapet har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av statliga myndigheter, landskapsmyndigheter och kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna, tjänsteproducenter och verkställare av arbetsprövning få de uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av denna lag.

Tjänsteproducenten har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av landskapet och andra aktörer som avses i 1 mom. få de uppgifter om kunder som är nödvändiga för att producera tjänsten eller för att sköta en uppgift som överförts på tjänsteproducenten med stöd av denna lag.

Arbetsgivaren har trots sekretessbestämmelserna för att fullgöra den skyldighet att återanställa en uppsagd arbetstagare eller tjänsteinnehavare som anges i de lagar som gäller arbetsavtals- och tjänsteförhållanden rätt att avgiftsfritt av landskapet få uppgifter om huruvida en person som arbetsgivaren namngett är arbetssökande enligt 8 §.

De uppgifter som avses i 1 och 2 mom. kan även lämnas ut i maskinläsbar form eller med hjälp av en teknisk anslutning.

38 §

Information om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättning

Landskapets myndigheter, en i denna lag eller i 2 § 4 punkten i lagen om kundens valfrihet inom social och hälsovården (/) avsedd tjänsteproducent som deltar i sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen och Folkpensionsanstalten har rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt av varandra få de uppgifter som är nödvändiga för att ordna sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen. Rätten att få information gäller även uppgifter om en arbetssökandes sociala situation och hälsotillstånd samt arbets- och funktionsförmåga som påverkar den arbetssökandes möjligheter att få arbete och som är nödvändiga för att erbjuda den arbetssökande tjänster.

39 §

Publicering av uppgifter om en jobbsökning

När en jobbsökning inleds publiceras de uppgifter om den arbetssökande som är nödvändiga med hänsyn till jobbsökningen och rekryteringen i tillväxttjänstens webbtjänst som stöder jobbsökningen och rekryteringen. Uppgifterna ska publiceras i en sådan form att den arbetssökande inte kan identifieras.

För att andra uppgifter än de som avses i 1 mom. ska kunna publiceras och lämnas ut till en arbetsgivare krävs den arbetssökandes samtycke. Uppgifter om en arbetssökandes hälsotillstånd får lämnas ut till en arbetsgivare bara om den arbetssökande gett sitt uttryckliga samtycke.

8 kap.

Sökande av ändring

40 §

Begäran om omprövning och besvär

Om inte något annat föreskrivs nedan, får omprövning av ett beslut som fattats med stöd av denna lag begäras på det sätt som anges i 7 a kap. i förvaltningslagen (434/2003). Omprövning av ett beslut av en tjänsteproducent begärs hos det landskap med vilket tjänsteproducenten har träffat avtal om att sköta tjänsterna.

Beslut som meddelats med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär bara om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Omprövning av ett beslut av landskapet om antagningen av studerande till en tillväxttjänstutbildning får inte begäras och besvär över beslutet får inte anföras om beslutet gäller valet av studerande till en utbildning som anskaffats gemensamt enligt 23 § eller som grundar sig på bedömning av behovet av utbildning. I ett beslut av landskapet att inte erbjuda en kund rekryteringstjänster, vägledning för yrkesval och karriär, arbetsprövning eller någon annan tjänst som ordnats enligt i denna lag får omprövning inte heller begäras eller besvär anföras.

Om en tjänsteproducent fattat beslut om att inte ordna rekryteringstjänster, vägledning för yrkesval och karriär, arbetsprövning eller någon annan tjänst som ordnas enligt denna lag, får ett beslut som landskapet fattat med anledning av en begäran om omprövning inte överklagas genom besvär.

41 §

Besvär över avslag av registrering som arbetssökande

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 40 § får ett i 8 § avsett beslut om avslag av registrering som arbetssökande överklagas hos besvärsnämnden för social trygghet. Ändring i besvärsnämndens beslut får sökas hos försäkringsdomstolen. Försäkringsdomstolens beslut får inte överklagas genom besvär.

Besvärsskriften ska lämnas till det landskap som fattat beslutet inom 30 dagar från dagen då den ändringssökande har fått del av beslutet. Landskapet ska behandla besvären som begäran om omprövning. Om landskapet inte kan ompröva beslutet, ska landskapet inom 30 dagar från att besvärstiden upphört sända besvärsskriften och sitt utlåtande till den behöriga besvärsinstansen.

42 §

Inverkan av begäran om omprövning och besvär på verkställandet av beslutet

Beslut som fattats med stöd av denna lag kan verkställas trots begäran om omprövning eller besvär i ärendet, om inte det landskap som behandlar begäran om omprövning eller besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

9 kap.

Ikraftträdande

43 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

44 §

Författningar som upphävs

Genom denna lag upphävs lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) och lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen (1369/2014).

45 §

Övergångsbestämmelser

Om en sysselsättningsplan eller en ersättande plan har utarbetats för den arbetssökande före ikraftträdandet av denna lag, är planen förpliktande för kunden och landskapet tills den har setts över enligt 12 §.

Lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice sådan de lydde vid ikraftträdandet av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den lagen tillämpas på

1) en tjänst och på den kostnadsersättning för tiden för tjänsten som betalas till en enskild kund, förutsatt att tjänsten har inletts före ikraftträdandet av denna lag och pågår utan avbrott eller i perioder efter ikraftträdandet,

2) den arbetssökandes frivilliga studier som har stötts med en arbetslöshetsförmån och på kostnadsersättning som betalas under studierna, förutsatt att den i 6 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice avsedda stödtiden har börjat före ikraftträdandet av denna lag och pågår utan avbrott eller i perioder efter ikraftträdandet,

3) lönesubvention och startpeng, förutsatt att stödet har beviljats före ikraftträdandet av denna lag,

4) ersättning för rese- och logikostnader, förutsatt att den resa som gett upphov till de kostnader som ersättningen söks för har företagits före ikraftträdandet av denna lag,

5) stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, förutsatt att stödet har beviljats före ikraftträdandet av denna lag,

6) tilläggsstöd som beviljats kommunen, förutsatt att sysselsättandet har skett före ikraftträdandet av denna lag och att kommunen har ansökt om stödet senast den 31 december 2020,

7) sysselsättningspolitiskt understöd, förutsatt att stödet har beviljats före ikraftträdandet av denna lag,

8) ändringssökande som gäller beslut som arbets- och näringsbyrån, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, närings-, trafik- och miljöcentralen, närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter fattat med stöd av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Längden på en arbetsprövning som fullgjorts före ikraftträdandet av denna lag räknas in i den maximitid för arbetsprövning som avses i 25 § 1 mom., om maximitiden inte börjar på nytt enligt 25 § 2 mom.

Till arbetslöshetens längd enligt denna lag räknas den tid när en person varit arbetslös arbetssökande enligt definitionen i 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, om personen har varit arbetssökande den 31 december 2019 och jobbsöket pågår utan avbrott efter ikraftträdandet av denna lag.

I de situationer som avses i 2 mom. sköter landskapet de uppgifter som enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska skötas av arbets- och näringsbyrån eller närings-, trafik- och miljöcentralerna.

2.

Lag

om finansiering av regionutveckling och tillväxttjänster

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas när finansieringstjänster, anslag för regionutveckling samt lönesubvention, stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen och startpeng enligt lagen om regionutveckling och tillväxttjänster (/) beviljas i Finland med undantag av Åland.

Denna lag tillämpas på stöd enligt 3, 10 och 11 § som beviljas av medel från Europeiska unionens strukturfond inom programmet Finlands strukturprogram Hållbar tillväxt och jobb 2014−2020. Utöver vad som föreskrivs i tillämplig stödlagstiftning tillämpas bestämmelserna i 8 kap. på verkställigheten av detta program i samtliga förmedlande organ, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning. På verkställigheten av Finlands garantiprogram för att förbättra tillgången på finansiering för tillväxtföretag tillämpas 49—51 och 56 § i denna lag. Bestämmelser om verkställandet av programmet finns dessutom i lagstiftningen om Europeiska unionens strukturfonder.

På de stöd som avses i denna lag tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 14—19, 24, 25, 29—32, 36 och 37 § i statsunderstödslagen (688/2001) och i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet (429/2016), om inte något annat föreskrivs nedan. Bestämmelserna i 15—18, 24 och 25 § i statsunderstödslagen tillämpas dock inte på beviljandet av startpeng, lönesubvention eller stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, om stödmottagaren är en fysisk person.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *små företag* företag som svarar mot definitionen av små företag i kommissionens rekommendation 2003/361/EG om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag,

2) *medelstora företag* företag som svarar mot definitionen av medelstora företag i den i 1 punkten avsedda rekommendationen,

3) *stora företag* andra företag än de som avses i 1 och 2 punkten,

4) *den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd* kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget,

5) *stöd av mindre betydelse* stöd som avses i kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse, kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 om tillämpningen

av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom jordbrukssektorn och kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn,

6) *strukturfonderna* Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden,

7) *strukturfondsmedel* de medel som beviljats Finland i Europeiska unionens budget ur strukturfonderna och motsvarande nationella medel,

8) *Europeiska regionala utvecklingsfondens medel* de medel som beviljats Finland i Europeiska unionens budget ur Europeiska regionala utvecklingsfonden och motsvarande nationella medel,

9) *Europeiska socialfondens medel* de medel som beviljats Finland i Europeiska unionens budget ur Europeiska socialfonden och motsvarande nationella medel,

10) *förvaltande myndighet* den i 6 § i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster avsedda myndighet som sköter de uppgifter som anges i artikel 125 i den allmänna förordningen och i 49 § i denna lag,

11) *attesterande myndighet* den i 6 § i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster avsedda myndighet som sköter de uppgifter som anges i artikel 126 i den allmänna förordningen och i 50 § i denna lag,

12) *revisionsmyndighet* den i 6 § i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster avsedda myndighet som sköter de uppgifter som anges i artikel 127 i den allmänna förordningen och i 51 § i denna lag,

13) *förmedlande organ* den i 6 § i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster avsedda myndighet som sköter de verkställighetsuppgifter i fråga om stödmottagare som anges i 52 § i denna lag,

14) *den allmänna förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006, som omfattas av den gemensamma strategiska ramen,

15) *budgetförordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 om finansiella regler för unionens allmänna budget och om upphävande av rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002,

16) *strukturfondsprogram* programmet Finlands strukturprogram Hållbar tillväxt och jobb 2014−2020 och Finlands garantiprogram för att förbättra tillgången på finansiering för tillväxtföretag,

17) Nylands samkommun den samkommun som grundats av städerna Esbo, Grankulla, Helsingfors och Vanda och som även andra kommuner i Nyland får ansluta sig till,

18) *medel för finansiering med allmän täckning* statlig finansiering som anvisas landskapen och samlas på ett moment för att täcka utgifterna för de uppgifter som hör till deras organiseringsansvar samt som beviljas Nylands samkommun för ordnande av tillväxttjänster,

19) *nationella medel* nationellt anslag enligt statsbudgeten.

2 kap.

Stöd som beviljas företag

3 §

Utvecklingsstöd

Landskapet och Nylands samkommun kan av medel för finansiering med allmän täckning bevilja ett företag stöd

1) för analystjänster som behövs för bedömning av utvecklingsbehoven och för expert- och utbildningstjänster som behövs för utveckling av verksamheten,

2) för utvecklings- och investeringsprojekt i samband med utveckling av affärsverksamhet, tillväxt och internationalisering.

Landskapet får bevilja stöd av Europeiska regionala utvecklingsfondens medel för utvecklings- och investeringsprojekt enligt 1 mom. 2 punkten som är förenliga med strukturfondsprogrammet.

Närmare bestämmelser om beviljande av stöd och om stödets användningsområden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Mottagare av utvecklingsstöd

Utvecklingsstöd får beviljas små och medelstora företag. Stöd får även beviljas stora företag för investeringar enligt 3 § 1 mom. 2 punkten som genomförs i stödområde I eller II enligt lagen om regionutveckling och tillväxttjänster.

Stöd för projekt enligt 3 § 1 mom. 2 punkten får inte beviljas för fiskeri, jordbruk eller skogsbruk och inte heller för förädling och saluföring av jordbruksprodukter. Vid beviljande av stöd ska även Europeiska unionens sektorsvisa begränsningar beaktas.

Närmare bestämmelser om vem som kan beviljas stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Förutsättningar för beviljande av utvecklingsstöd

Utvecklingsstöd kan beviljas om företaget bedöms ha förutsättningar för fortgående lönsam verksamhet. Stöd beviljas inte om företaget på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter eller har väsentliga betalningsstörningar, om inte landskapet eller Nylands samkommun av särskilda skäl anser det ändamålsenligt att bevilja stöd.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. kan stöd beviljas ett företag för ett utvecklings- och investeringsprojekt enligt 3 § 1 mom. 2 punkten bara om

1) stödet bedöms medföra betydande konsekvenser för genomförandet av projektet, och

2) projektet bedöms vara viktigt för utvecklandet av företagets verksamhet.

Stödet beviljas som stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd eller som stöd av liten betydelse.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av stöd och de statsstödsregler som ska tillämpas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Godtagbara kostnader för utvecklingsstöd samt stödbelopp

Stöd beviljas som en procentuell andel av de godtagbara, verkliga, behövliga och skäliga kostnader som projektet medför eller enligt någon annan kostnadsmodell som utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om godtagbara kostnader och stödets belopp får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Användningstiden för egendom som det beviljats utvecklingsstöd för

Små och medelstora företag ska använda sådan egendom för vilken investeringsstöd enligt 3 § 1 mom. 2 punkten beviljats i tre år och stora företag i fem år efter det sista beslutet om utbetalning av stödet. Den myndighet som beviljar stödet får av särskilda skäl kräva en längre användningstid, dock högst tio år.

8 §

Stöd för företags transportkostnader

Landskapet får av medel för finansiering med allmän täckning bevilja stöd för företags transportkostnader. Stödet beviljas som en procentuell andel av de betalda transportkostnaderna.

Närmare bestämmelser om beviljande av stöd, godtagbara kostnader och stödets belopp får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Förutsättningar för beviljandet av stöd för transportkostnader

Stöd kan beviljas för transport i Finland av produkter som förädlats av små och medelstora företag. Stöd beviljas inte om företaget på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter eller har väsentliga betalningsstörningar, om inte landskapet av särskilda skäl anser det ändamålsenligt att bevilja stöd.

Stödet beviljas som stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd om produkten är förädlad inom landskapet Lappland, Norra Österbotten, Mellersta Österbotten, Kajanaland, Norra Karelen, Norra Savolax eller Södra Savolax och som stöd av liten betydelse om produkten är förädlad inom någon av kommunerna Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Pihtipudas, Saarijärvi eller Viitasaari.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av stöd för transportkostnader får utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap.

Stöd till juridiska personer för icke vinstdrivande utvecklings- och investeringsverksamhet

10 §

Stöd som beviljas av arbets- och näringsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet

Arbets- och näringsministeriet får av nationella medel bevilja stöd för icke vinstdrivande utvecklings- och investeringsverksamhet som syftar till regional förnyelse, främjande av tillväxt och utveckling eller stärkande av livskraften i regionerna, om verksamheten har nationell betydelse eller ska utnyttjas av flera regioner och beslutet därför ska fattas vid ministeriet. Verksamhet kan också genomföras av ministeriet självt. Arbets- och näringsministeriet får bevilja en del av medlen från Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden för sådana projekt i fråga om tekniskt stöd som ministeriet självt genomför.

Social- och hälsovårdsministeriet får av medel från Europeiska socialfonden bevilja stöd för nationellt betydande utvecklingsprojekt som är förenliga med strukturfondsprogrammet och

avser fler än en region. Ministeriet får bevilja en del av medlen från Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden för sådana projekt i fråga om tekniskt stöd som ministeriet självt genomför.

Närmare bestämmelser om beviljande av stöd och om stödets användningsområden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Stöd som beviljas av landskapet

I syfte att utveckla regionerna får landskapet bevilja stöd för

1) utvecklingsprojekt i syfte att skapa regional tillväxt och en mångsidigare näringsstruktur, att främja samarbete mellan kommuner för utveckling av regioner, att skapa förutsättningar för utvecklande av innovationer eller att utveckla företagens verksamhetsförutsättningar (*regionalt utvecklingsstöd*),

2) sådana investeringar i infrastruktur som genomförs av kommunerna (*infrastrukturellt investeringsstöd*),

3) utvecklingsprojekt som gäller miljön och naturresurserna,

4) utvecklings- och investeringsprojekt som gäller trafik och infrastruktur,

5) utvecklings- och investeringsprojekt som hör till undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde,

6) utvecklingsprojekt som främjar sysselsättning, kompetens och social delaktighet,

7) projekt som gäller tekniskt stöd,

8) riskkapitalinvesteringar.

Landskapet får av medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden bevilja stöd för projekt enligt 1 mom. 1—5, 7 och 8 punkten och av medel från Europeiska socialfonden för projekt enligt 1 mom. 6 och 7 punkten. Projekt som landskapet självt genomför kan finansieras med medel för finansiering med allmän täckning och strukturfondsmedel.

När det gäller stöd för projekt enligt 1 mom. 5 eller 6 punkten och projektet hör till undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde ska om projektet är mycket betydande, landskapet be undervisnings- och kulturministeriet om ett utlåtande för att säkerställa att projektet inte avviker från bestämmelser i lag, förordning, riksdags- och regeringsbeslut som gäller branschen eller laggrundade beslut som hör till undervisnings- och kulturministeriets eller Utbildningsstyrelsens behörighet.

Närmare bestämmelser om beviljande av stöd, om stödets användningsområden samt om projekt enligt 1 mom. 5 och 6 punkten som hör till undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde och det remissförfarande som tillämpas på sådana projekt får utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Stödmottagare

Stöd enligt detta kapitel får endast beviljas till juridiska personer.

Närmare bestämmelser om vem som kan beviljas stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Allmänna villkor för beviljande av stöd

Stöd enligt detta kapitel kan beviljas om

1) stödet är motiverat med avseende på de mål som satts för användningen av det,

2) stödet har betydande konsekvenser för genomförandet av verksamheten,
3) stödmottagaren har tillräckliga ekonomiska och andra förutsättningar för att genomföra verksamheten som stödet beviljas för,
4) stödmottagaren har förutsättningar för att sörja för att verksamheten fortsätter efter det att stödet inte längre är i bruk om detta inte är obehövligt på grund av verksamhetens art,
5) resultaten av utvecklingsprojektet kan tillgodogöras allmänt,
6) de investeringar som stödet gäller inte kommer endast stödmottagaren till godo utan stöder närings-, utbildnings- eller innovationsverksamhet i regionen i större utsträckning, och
7) den verksamhet som är föremål för stödet är icke vinstdrivande.

Vad som föreskrivs i 1 mom. 7 punkten tillämpas inte när stöd beviljas för riskkapitalinvesteringar som avses i 11 § 1 mom. 8 punkten.

Stöd beviljas inte om stödmottagaren på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter eller har väsentliga betalningsstörningar, om inte landskapet av särskilda skäl anser det ändamålsenligt att bevilja stöd. Stöd får inte beviljas eller användas som allmänt verksamhetsstöd.

Om statsstöd ingår i stödet, beviljas stödet som stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd eller som stöd av liten betydelse.

Närmare bestämmelser om de allmänna förutsättningarna för beviljande av stöd och de statsstödsregler som ska tillämpas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Överföring av stöd för genomförande av projekt

Den som beviljar stöd enligt detta kapitel kan av grundad anledning besluta att stödmottagaren delvis får överlåta genomförandet av projektet till en sådan juridisk person som uppfyller de krav som ställs på stödmottagare i detta kapitel. En ytterligare förutsättning för att stöd ska kunna beviljas är att det är ändamålsenligt att överföra stödet med tanke på genomförandet av projektet. Den del av stödet som överförs får uppgå till högst hälften av det stödbelopp som beviljats, om inte den beviljande myndigheten av särskilda skäl beslutar något annat.

Innan stöd överförs ska stödmottagaren genom avtal som upprättas med dem till vilka stöd ska överföras säkerställa att förutsättningarna för beviljande, utbetalning och granskning av stödet är uppfyllda och att villkoren för användningen av stödet iakttas. Stödmottagaren ansvarar för att projektet genomförs på behörigt sätt, att villkoren uppfylls och att stöd återställs och betalas tillbaka om det återkrävs.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid överföring av stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §

Samprojekt

Stöd kan beviljas till flera sökande gemensamt, om det är motiverat med tanke på målen för projektet. Samtliga som ansöker om stöd för ett samprojekt ska uppfylla de förutsättningar som föreskrivs för stödmottagare och delta i finansieringen av projektet med egen finansiering, om det inte finns särskilda skäl att avvika från detta krav.

Vid samprojekt ska stödmottagarna ingå ett avtal om genomförande av projektet. I avtalet ska parternas rättigheter och skyldigheter anges. Dessutom ska där anges vilken av stödmottagarna som ansvarar för kontakten till den behöriga myndigheten. För genomförandet av ett samprojekt samt för återställande och återbetalning av stöd svarar samtliga stödmottagare solidariskt.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid samprojekt fårutfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §

Godtagbara kostnader och stödbelopp

Stöd beviljas som en procentandel av de godtagbara kostnaderna projektet föranleder eller av engångsersättningen.

Om inte något annat följer av lagstiftningen om statligt stöd, ska stödmottagaren i sin ansökan uppge alla inkomster som projektet genererar under projektets gång eller en uppskattning av dessa. I sin ansökan om utbetalning ska stödmottagaren uppge de faktiska inkomsterna. De faktiska inkomsterna dras av från de stödberättigande kostnaderna för varje utbetalningsperiod. Projektet får inte generera vinst, om inte det är fråga om ett stöd för kapitalplaceringsverksamhet som avses i 11 § 1 mom. 8 punkten.

Stödet får inte täcka det fulla beloppet av kostnaderna för ett projekt, och den som ansöker om stöd ska själv delta i de kostnader som orsakas av projektet med egen finansiering, om det inte finns särskilda skäl för att avvika från detta.

Närmare bestämmelser om godtagbara kostnader och stödets belopp får utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Användningstiden för egendom som det beviljats stöd för

Stödmottagaren ska använda egendom som skaffats genom investeringar enligt 10 § 1 mom. och 11 § 1 mom. 1—5 punkten för vilka stöd beviljats i fem år efter det sista beslutet om utbetalning av stödet. Den myndighet som beviljar stödet får av särskilda skäl kräva en längre användningstid för egendomen, dock högst tio år.

4 kap.

Lönesubvention och stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen

18 §

Lönesubvention

Lönesubventioner är stöd enligt lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling (/) som ska främja sysselsättningen av arbetslösa arbetssökande och som landskapet av medel för finansiering med allmän täckning och av medel från Europeiska socialfonden eller Nylands samkommun av medel för finansiering med allmän täckning får bevilja arbetsgivare för lönekostnader. Syftet med lönesubventionerat arbete är att förbättra arbetslösa arbetssökandes yrkeskompetens och främja deras sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden.

19 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av lönesubvention

För att lönesubvention ska beviljas krävs det att

1) den som anställs är arbetslös arbetssökande och landskapet eller Nylands samkommun bedömer att arbetslösheten beror på brister i personens yrkeskompetens och att lönesubventionerat arbete kan förbättra hans eller hennes yrkeskompetens och sysselsättningsmöjligheter på den öppna arbetsmarknaden,

2) den som anställs har fyllt 60 år och varit arbetslös utan avbrott i minst 12 månader omedelbart innan lönesubvention beviljas, eller

3) landskapet eller Nylands samkommun bedömer att den som anställs har en skada eller sjukdom som väsentligt och permanent eller varaktigt minskar hans eller hennes produktivitet i de arbetsuppgifter som erbjuds.

Om den som anställs har varit arbetslös en kortare tid än 12 månader utan avbrott omedelbart före beviljandet av lönesubvention, krävs det för att lönesubvention ska beviljas enligt 1 mom. 1 punkten dessutom att han eller hon sannolikt kommer att vara arbetslös i över 12 månader om lönesubvention inte beviljas.

20 §

Förutsättningar i fråga om arbetsgivaren för beviljande av lönesubvention

Lönesubvention kan beviljas till kommuner, samkommuner, sammanslutningar och andra arbetsgivare, dock inte statliga ämbetsverk eller inrättningar.

Lönesubvention beviljas inte, om

1) en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker har sagt upp en arbetstagare vars uppsägningstid har löpt ut under de 12 månader som föregår ansökan om lönesubvention, eller

2) arbetsgivaren på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala löner, skatter eller lagstadgade avgifter eller har väsentliga betalningsstörningar, om inte landskapet eller Nylands samkommun, av särskilda skäl som hänför sig till den som arbetsgivaren önskar anställa, anser det ändamålsenligt att bevilja stöd.

Lönesubvention får trots 2 mom. 1 punkten beviljas, om arbetsgivaren före ansökan om lönesubvention har erbjudit arbete åt den arbetstagare som sagts upp av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker.

21 §

Förutsättningar i fråga om anställningsförhållandet för beviljande av lönesubvention

Lönesubvention kan beviljas om arbetsgivaren förbinder sig att betala lön minst enligt det kollektivavtal som tillämpas på anställningsförhållandet eller, om det inte finns något tillämpligt kollektivavtal, sedvanlig och skälig lön för arbetet i fråga. Lönesubvention kan dock inte beviljas, om lönen för den som ska anställas enbart ska bestämmas utifrån arbetsresultatet.

Lönesubvention beviljas inte för anställning av vikarier som avses i 9 § i lagen om alterneringsledighet (1305/2002).

22 §

Överföring av den som anställts

Om den som får lönesubvention överför den som anställts till uppgifter hos någon annan arbetsgivare (*användarföretag*), ska detta före överföringen meddelas till det landskap eller Nylands samkommun som beviljat subventionen. En förutsättning för överföringen är att användarföretaget inte har förfarit på det sätt som avses i 20 § 2 mom. 1 och 2 punkten. Om ett användarföretag som bedriver näringsverksamhet av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker har sagt upp en arbetstagare vars uppsägningstid har löpt ut under de 12 månader som föregår överföringen, är överföringen dock möjlig, om användarföretaget har återanställt den uppsagda arbetstagaren i anställningsförhållande före överföringen. Till meddelandet ska den som får lönesubvention foga en försäkran av användarföretaget om att förutsättningen uppfyllts.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för överföring av arbetstagare för vars anställning lönesubvention beviljats får utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 §

Beviljande av lönesubvention till arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet

Arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet beviljas lönesubvention i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd, när den för vars anställning subventionen beviljats

1) har en skada eller sjukdom som väsentligt och permanent eller varaktigt minskar produktiviteten i de arbetsuppgifter som erbjuds,

2) inte har varit i anställningsförhållande som gällt tills vidare under de senaste sex månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,

3) saknar yrkesutbildning,

4) har fyllt 50 år,

5) är under 25 år, eller

6) är berättigad till en integrationsplan enligt lagen om främjande av integration.

För anställning av andra arbetslösa arbetssökande än sådana som avses i 1 mom. beviljas arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet lönesubvention i form av stöd av mindre betydelse. Trots 1 mom. 2—4 och 6 punkten beviljas lönesubventionen i form av stöd av mindre betydelse också när den som anställs med subventionen har fyllt 60 år och varit arbetslös utan avbrott i minst 12 månader omedelbart före beviljandet av lönesubventionen. För läroavtalsutbildning beviljas lönesubventionen i form av stöd av mindre betydelse.

24 §

Lönekostnader som täcks med lönesubvention

Med lönekostnader som täcks med lönesubvention avses lön som betalas till en arbetstagare före innehållning av de lagstadgade avgifter och skatter och dessutom den lagstadgade sjukförsäkringsavgift och arbetspensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- och arbetslöshetsförsäkringspremie och den obligatoriska grupplivförsäkringspremie som den för vars anställning subventionen beviljats orsakar arbetsgivaren.

Till lönekostnaderna räknas inte

1) semesterersättning eller motsvarande ersättning som betalas till den som anställts ,

2) lönen för den tid arbetsgivaren med stöd av 7 kap. 4 § i sjukförsäkringslagen (1224/2004) har rätt att få dagpenningsförmåner eller med stöd av 139 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) har rätt att få ersättning för lönekostnaderna för den som anställts,

3) den del av lönen som bestäms utifrån resultatet av det arbete som den som an-ställts utför,

4) skattefria ersättningar.

25 §

Lönesubventionens belopp och maximitid

Av de i 22 § avsedda lönekostnader som orsakas arbetsgivaren utgör lönesubventionens belopp

1) högst 30 procent under högst 6 månader, om den som anställs har varit arbetslös mindre än 12 månader omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,

2) högst 40 procent under högst 12 månader, om den som anställs har varit arbetslös i minst 12 månader under de senaste 14 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,

3) högst 50 procent under högst 12 månader, om den som anställs har varit arbetslös i minst 24 månader under de senaste 28 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen; om lönesubventionen beviljas i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd till en arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet krävs det dessutom att den som anställs inte har haft ett anställningsförhållande som gällt tills vidare under de senaste 24 månaderna omedelbart före beviljandet av lönesubventionen,

4) högst 50 procent under hela anställningsförhållandet, dock högst 24 månader i sänder, om den som anställs har en skada eller sjukdom som väsentligt och permanent eller varaktigt minskar produktiviteten i de arbetsuppgifter som erbjuds.

Om lönesubventionen beviljas i flera perioder, bestäms lönesubventionens belopp och maximitid enligt tidpunkten för beviljandet av den första subventionsperioden tills maximitiden för lönesubvention börjar räknas om från början.

Närmare bestämmelser om lönesubventionens belopp får utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 §

Lönesubventionens belopp och maximitid i vissa fall

För en förening, en stiftelse eller ett registrerat religionssamfund som anställer en i 25 § 1 mom. 3 punkten avsedd arbetslös arbetssökande i uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet är lönesubventionens belopp under högst 12 månader 100 procent av de lönekostnader för den som anställts som motsvarar högst 65 procent av den ordinarie maximiarbetstiden i branschen.

En kommun har rätt att som lönesubvention få 50 procent av lönekostnaderna för den som anställts när kommunen sysselsätter en arbetslös arbetssökande på grundval av sysselsättningsskyldigheten enligt lagen om offentlig service för rekrytering och kompetensutveckling.

Oberoende av vad som i 25 § 1 mom. föreskrivs om maximitiden för lönesubvention kan lönesubvention beviljas

1) för högst 24 månader i sänder, om den som anställs har fyllt 60 år och varit arbetslös utan avbrott i minst 12 månader omedelbart innan lönesubventionen beviljas,

2) för högst 24 månader i sänder, om en kommun, samkommun, förening eller stiftelse anställer en person i uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet för att planera och ordna arbetstillfällen och utbildningsplatser och annan sysselsättningsfrämjande service för arbetslösa,

3) för hela utbildningstiden vid läroavtalsutbildning.

I situationer som avses i 3 mom. är lönesubventionens belopp för tiden efter de första 12 månaderna högst 30 procent av de lönekostnader som den som anställs orsakar arbetsgivaren. Om den i 3 mom. 1 punkten avsedda person som anställs efter perioden med lönesubvention uppfyller de förutsättningar i fråga om arbetslöshetens längd som föreskrivs i 25 § 1 mom. 2 eller 3 punkten, uppgår lönesubventionens belopp med avvikelse från vad som föreskrivs ovan till vad som avses i de punkterna.

Närmare bestämmelser om lönesubventionens belopp i vissa fall får utfärdas genom förordning av statsrådet.

27 §

Lönesubvention till sociala företag

Om ett socialt företag enligt lagen om sociala företag (1351/2003) anställer en arbetslös arbetssökande som avses i 1 § 2 punkten i den lagen, kan lönesubventionen trots vad som föreskrivs i 25 § 1 mom. 2 punkten i denna lag höjas så att lönesubventionens belopp är 50 pro-

cent av de lönekostnader som den som anställs orsakar arbetsgivaren, dock högst 1 300 euro i månaden.

Om den som anställs har en skada eller sjukdom som väsentligt och permanent eller varaktigt minskar produktiviteten i de arbetsuppgifter som erbjuds, kan lönesubvention med avvikelse från 25 § 1 mom. 4 punkten beviljas för högst för 36 månader i sänder.

Med avvikelse från vad som i 25 § 1 mom. 3 punkten föreskrivs om lönesubventionens belopp, kan sociala företag för högst 24 månader beviljas lönesubvention som utgör 50 procent av de lönekostnader som den som anställs orsakar arbetsgivaren, om den som anställs är en i 1 § 3 punkten i lagen om sociala företag avsedd person.

28 §

Tillfälligt avbrott

Om utförandet av det lönesubventionerade arbetet och lönebetalningen avbryts för minst en månad, avbryts utbetalningen av lönesubventionen. Avbrottstiden räknas inte in i den maximitid för subventionen som föreskrivs i 25 och 26 §.

29 §

Ny beräkning av maximitiden

När en person har varit anställd med stöd av lönesubvention hos en eller flera arbetsgivare under den föreskrivna maximitiden, får ny lönesubvention inte beviljas förrän personen har varit arbetslös arbetssökande i minst 10 månader under de 12 månader som föregår beviljandet av den nya lönesubventionen. Maximitiden börjar dock alltid räknas om från början när det har gått 24 månader från det att den senaste perioden med lönesubvention gått ut.

Ny lönesubvention kan dock beviljas fastän den som ska anställas inte varit arbetslös under de 10 månader som avses i 1 mom., om det är fråga om situationer som avses i 25 § 1 mom. 4 punkten eller i 26 § 3 mom. 1 eller 3 punkten.

30 §

Inverkan av annat stöd på lönesubvention

Lönesubventionen får tillsammans med andra stöd som beviljats för lönekostnader och utbildningsersättning som betalas på grundval av läroavtal vara högst lika stor som arbetsgivarens lönekostnader för den som anställts.

I fråga om maximibeloppet för lönesubventioner som betalas arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet föreskrivs dessutom i bestämmelserna om kumulering av stöd i den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd.

Om lönesubventionen tillsammans med andra stöd som beviljats för lönekostnaderna överstiger det maximibelopp som avses i 1 eller 2 mom., dras den del som överstiger maximibeloppet av från subventionen.

31 §

Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen

Landskapet eller Nylands samkommun får av medel för finansiering med allmän täckning bevilja arbetsgivare stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, om en person som ska anställas eller som är anställd har en skada eller sjukdom som förutsätter anskaffning av arbetsredskap eller ändringar på arbetsplatsen, och de kostnader som arbetsgivaren orsakas av an-

skaffningarna eller ändringarna ska anses betydande med beaktande av arbetsgivarens ekonomiska situation. Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen kan också beviljas som ersättning för den hjälp en annan arbetstagare ger. Arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet beviljas stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen i form av stöd enligt den allmänna gruppundantagsförordningen om statligt stöd.

Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen får inte beviljas om arbetsgivaren på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala löner, skatter eller lagstadgade avgifter eller har väsentliga betalningsstörningar, om inte landskapet eller Nylands samkommun av särskilda skäl anser det ändamålsenligt att bevilja stöd.

Bestämmelser om kostnader som kan ersättas med stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen, stödets maximibelopp och maximitid samt förfarandet när stödet beviljas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 kap.

Startpeng

32 §

Startpeng

Landskapet eller Nylands samkommun kan av medel för finansiering med allmän täckning bevilja enskilda kunder som inleder i 2 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd företagsverksamhet på heltid startpeng för att trygga försörjningen.

33 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av startpeng

Allmänna förutsättningar för att startpeng ska beviljas är att

1) den enskilda kunden har eller skaffar sig tillräckliga färdigheter för att klara av den planerade företagsverksamheten, och

2) den planerade företagsverksamheten bedöms ha förutsättningar att bli en kontinuerligt lönsam verksamhet.

Startpeng beviljas som stöd av mindre betydelse.

34 §

Hinder för beviljande av startpeng

Startpeng beviljas inte, om

1) den planerade företagsverksamheten bedöms ge den enskilda kunden en rimlig försörjning i det skede när företagsverksamheten på heltid startas och etableras,

2) den enskilda kund som ansöker om startpeng på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter eller har väsentliga betalningsstörningar, om inte landskapet eller Nylands samkommun av särskilda skäl anser det ändamålsenligt att bevilja stöd,

3) den enskilda kunden har inlett företagsverksamhet på heltid innan beslut om beviljande av stöd har fattats.

Bestämmelsen i 1 mom. 3 punkten tillämpas dock inte, om det är fråga om beviljande av en fortsatt period med startpeng som ingår i den maximitid som avses i 35 §.

35 §

Startpengens belopp och ersättningsdagar

Startpeng kan beviljas för högst 12 månader. Startpengens belopp per dag och person är lika stort som den grunddagpenning som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, utan grunddagpenningens förhöjningsdel. Startpeng betalas för högst fem dagar per kalendervecka.

Närmare bestämmelser om de ersättningsdagar som berättigar till startpeng får utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 kap.

Ansökan om samt beviljande och utbetalning av stöd

36 §

Ansökan om stöd

Stödet söks hos det landskap inom vars område projektet i huvudsak ska genomföras eller inom vars område verksamheten i huvudsak ska ske. Om projektet i huvudsak ska genomföras eller verksamheten i huvudsak ske inom Nylands samkommuns område, ska stödet dock sökas hos samkommunen i fråga, såvida det inte är fråga om stöd som beviljas av strukturfondsmedel eller i 11 § avsett stöd för utveckling av regionerna. Lönesubvention, stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen och startpeng kan också sökas hos det landskap alternativt Nylands samkommun där den arbetssökande är kund. Stöd för projekt enligt 10 § söks hos det behöriga ministeriet.

Stödet ska sökas innan det projekt eller anställningsförhållande som utgör grund för lönesubvention enligt 4 kap. inleds. Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen ska dock sökas inom en månad efter ändringsarbetet eller efter att arbetsredskapet eller möbeln har skaffats. Stöd som beviljas för transportkostnader ska sökas hos landskapet i efterskott per kalenderår. När det gäller projekt som avses i 3 § 1 mom. 2 punkten får stöd sökas även för kostnader som orsakas av förberedelserna för projektet och som uppkommit innan ansökan lämnas in.

Stödet söks genom ett riksomfattande system för e-tjänster, om ett sådant finns att tillgå. Lönesubvention, stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen och startpeng kan dock också sökas med en blankett som lämnas till landskapet eller Nylands samkommun.

Lönesubvention kan sökas trots att anställningsförhållandet har börjat om det är fråga om beviljande av en ny period med lönesubvention och den nya perioden börjar omedelbart efter det att den föregående subventionsperioden löpt ut. Ansökan om fortsatt subvention ska lämnas till landskapet eller Nylands samkommun innan den föregående subventionsperioden har löpt ut. Lönesubvention kan sökas trots att anställningsförhållandet har börjat också i fall där den som anställts överförs till anställning hos en annan arbetsgivare till följd av överlåtelse av rörelse, fusion eller delning av en sammanslutning eller sammanslagning av sammanslutningar. Förvärvaren av en rörelse eller den mottagande sammanslutningen ska lämna ansökan om lönesubvention till landskapet eller Nylands samkommun inom en månad efter det att den vars anställning stöds med subventionen har övergått till anställning hos förvärvaren eller sammanslutningen.

Närmare bestämmelser om ansökan om stöd och inledande av projekt eller företagsverksamhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

37 §

Beslut om beviljande av stöd

En tjänsteinnehavare i landskapet eller i Nylands samkommun fattar beslut om beviljandet av stödet. Separata bestämmelser utfärdas om beslutsfattandet i ministeriet. Stödbeslutet fattas i ett riksomfattande elektroniskt handläggningssystem, om ett sådant finns att tillgå.

Förutom vad som föreskrivs i denna lag och i förordning som utfärdas av statsrådet med stöd av lagen ska stödmottagaren iaktta de villkor och begränsningar som ingår i stödbeslutet.

Närmare bestämmelser om fattande av stödbeslut får utfärdas genom förordning av statsrådet.

38 §

Ansökan om utbetalning av stöd

Ansökan om utbetalning av stöd görs hos det landskap eller ministerium som beviljat stödet eller hos Nylands samkommun om samkommunen beviljat stödet.

Utbetalning av stöd söks genom ett riksomfattande system för e-tjänster, om ett sådant finns att tillgå. Utbetalning av lönesubvention, stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen och startpeng kan dock också sökas med en blankett.

För ansökan om utbetalning av stöd kan det sättas en tidsfrist i stödbeslutet.

Närmare bestämmelser om ansökan om utbetalning och förfarandet vid utbetalning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

39 §

Utbetalning av stöd

I landskap och i Nylands samkommun är det en tjänsteman som fattar beslut om utbetalningen av stödet. Separata bestämmelser gäller för beslutsfattandet vid ministerierna. Stödet betalas i ett riksomfattande elektroniskt handläggningssystem, om ett sådant finns att tillgå. Stödet betalas retroaktivt på grundval av de faktiska stödberättigande kostnaderna eller enligt en annan kostnadsmodell som godkänt genom stödbeslutet.

En första stödbetalning på högst 30 procent av det stödbelopp som beviljats för projektet får betalas som förskott om det är motiverat med hänsyn till genomförandet av projektet. Offentliga samfund kan betalas förskott endast av särskilda skäl. På lönesubvention och startpeng kan förskott inte betalas.

En ersättning som motsvarar stödet kan också betalas till en tjänsteproducent.

Närmare bestämmelser om utbetalning av stöd och om förfarandet vid förskottsutbetalning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

40 §

Hinder för utbetalning av stöd

Stöd betalas inte, om

1) stödmottagaren inte iakttar villkor som ställs i Europeiska unionens eller nationell lagstiftning eller i stödbeslutet,

2) det efter det att stödet beviljats visar sig att förutsättningarna för beviljande av stöd inte uppfylls,

3) stödet har beviljats felaktigt, till ett för stort belopp eller utan grund,

4) stödmottagaren efter att ha beviljats stödet på ett väsentligt sätt har försummat sin skyldighet att betala skatter eller lagstadgade avgifter eller har väsentliga betalningsstörningar, om inte betalaren av stödet av särskilda skäl anser det ändamålsenligt att betala stödet.

5) Europeiska unionens lagstiftning inte tillåter att stödet betalas.

Startpeng inte heller, om stödmottagaren för samma tid får

1) lön eller ersättning för arbete som inte har samband med hans eller hennes företagsverksamhet, varvid också semesterlön, lön för uppsägningstid och sådan i 3 kap. 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd ekonomisk förmån som ska anses trygga en rimlig försörjning ska anses vara lön,
2) offentligt stöd för sina egna lönekostnader,
3) arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, sociala förmåner enligt 3 kap. 3 § 1 mom. eller 4 § 2 mom. i den lagen eller studiestöd enligt lagen om studiestöd (65/1994),
4) annan än i 3 punkten avsedd förmån som ska anses trygga en rimlig försörjning; som förmån beaktas dock inte prioriterade inkomster som avses i 4 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

7 kap.

Återbetalning och återkrav av stöd samt avslutande av utbetalning

41 §

Återbetalning av stöd

Om stödmottagaren har fått stödet på felaktiga grunder, till för stort belopp eller uppenbart utan grund, ska denne utan dröjsmål betala tillbaka stödet antingen i sin helhet eller delvis. Stödmottagaren ska också betala tillbaka hela stödet eller en del av det, om stödet inte kan användas på det sätt som förutsätts i stödbeslutet. Om det belopp som ska betalas tillbaka inte överskrider 250 euro, behöver det inte betalas tillbaka.
Bestämmelserna i 1 mom. gäller inte skillnaden mellan det stöd som beviljats på kalkylmässiga grunder och de faktiska kostnaderna.

42 §

Skyldighet till återkrav av investeringsstöd riktade till företag som avslutar sin verksamhet

Landskapet eller Nylands samkommun ska genom beslut av en tjänsteinnehavare förelägga att betalningen av ett stöd för en investering som ingår i ett utvecklingsprojekt enligt 3 § 1 mom. 2 punkten ska avslutas och att stöd som redan betalats eller en del av stödet återkrävas, om stödmottagaren inom den användningstid som avses i 7 §
1) har upphört med sin verksamhet eller på ett väsentligt sätt inskränkt den verksamhet som är föremål för stödet på ett område som enligt vad som föreskrivs omfattas av den stödnivå som stödet i fråga fastställts enligt,
2) har överlåtit den verksamhet eller egendom som är föremål för stöd eller en del av den till någon annan, och inte skaffat ny motsvarande egendom i dess ställe, eller
3) har försatts i konkurs som kan betraktas som bedräglig.
Återkravet ska gälla den andel av det betalade stödbeloppet som återstår när den andel som motsvarar egendomens användningstid dras av från det belopp som motsvarar den i 7 § avsedda användningstiden. Om det är fråga om bedräglig konkurs, minskas dock inte egendomens användningstid.
Om det belopp som ska återkrävas inte överskrider 250 euro, behöver det inte återkrävas.

43 §

Skyldighet att återkräva stöd på andra grunder

Landskapet eller Nylands samkommun ska genom beslut av en tjänsteinnehavare förelägga att betalningen av ett stöd ska avslutas och att stöd som redan betalats eller en del av det ska återkrävas, om stödmottagaren

1) inte har betalat tillbaka stöd eller delar av stöd som enligt 41 § ska betalas tillbaka,

2) har använt stödet för ett väsentligen annat ändamål än det har beviljats för,

3) har lämnat myndigheten felaktiga eller vilseledande uppgifter om någon omständighet som väsentligt kunnat inverka på erhållandet av stödet, dess belopp eller villkor eller hemlighållit en sådan omständighet,

4) har underlåtit att lämna riktiga och tillräckliga uppgifter för utbetalning av stödet,

5) har vägrat att lägga fram material som behövs vid utbetalning, övervakning eller granskning eller att i övrigt bistå vid dessa åtgärder,

6) har överlåtit ägande- eller besittningsrätten till sådan egendom som förvärvats med stöd enligt 10 eller 11 § innan fem år har förflutit från den dag då sista delen av stödet betalades, eller har avslutat eller väsentligt inskränkt den verksamhet som var föremål för stödet,

7) i fråga om ägarförhållandena har förändrats väsentligt med hänsyn till stöd som betalats som infrastrukturellt investeringsstöd enligt 11 § innan fem år förflutit från den dag då sista delen av stödet betalades ut och förändringarna måste anses inverka på projektets karaktär eller förutsättningarna för verkställigheten eller på ett omotiverat sätt gynna något företag eller offentligt samfund, eller

8) i övrigt på ett sätt som kan jämföras med vad som avses i 1—7 punkten väsentligen brutit mot bestämmelserna om användning av stöd eller villkoren i stödbeslutet.

En tjänsteinnehavare i landskapet eller i Nylands samkommun ska besluta att utbetalningen av stöd ska avslutas och att redan utbetalt stöd eller en del av stödet ska återkrävas även när detta krävs i Europeiska unionens lagstiftning.

Om det belopp som ska återkrävas inte överskrider 250 euro, behöver det inte återkrävas.

44 §

Återkrav av stöd enligt prövning

Landskapet eller Nylands samkommun får genom beslut av en tjänsteinnehavare förelägga att betalningen av ett stöd ska avslutas och att stöd som redan betalats eller en del av stödet återkrävas, om stödmottagaren

1) har underlåtit att uppfylla villkoren i stödbeslutet,

2) efter att ha mottagit stöd enligt 10 eller 11 § blivit föremål för en utsökningsåtgärd, försatts i likvidation eller konkurs eller blivit föremål för saneringsförfarande enligt lagen om företagssanering (47/1993), om inte något annat inte följer av ändamålet med stödet,

3) har underlåtit att meddela att verksamheten har avslutats eller andra behövliga omständigheter för tillsynen över villkoren i stödbeslutet,

4) har underlåtit att meddela om en ändring i ändamålet för stödet eller någon annan ändring som inverkar på användningen av stödet, eller

5) har förfarit på ett sätt som i praktiken kan jämställas med vad som föreskrivs i 42 eller 43 § eller i 1—4 punkten genom att ge en omständighet som anknyter till beviljandet, utbetalningen eller användningen av stödet en annan juridisk form än vad som motsvarar sakens faktiska natur eller syfte.

Om det belopp som ska återkrävas inte överskrider 250 euro, behöver det inte återkrävas.

45 §

Jämkning av belopp som återkrävs

Landskapet eller Nylands samkommun får genom beslut av en tjänsteinnehavare avstå från att återkräva en del av eller hela det stöd som av medel för finansiering med allmän täckning

betalats felaktigt eller utan grund eller från att ta ut en del av eller hela den ränta som ska betalas på stödbeloppet, om det med hänsyn till stödmottagarens omständigheter och verksamhet som helhet betraktat är oskäligt att återkräva det fulla beloppet.

Bestämmelser om jämkning av återkrav i fråga om stöd som beviljats av strukturfondsmedel finns i 67 § 2 mom.

46 §

Tidsfristen för återkrav

Landskapet eller Nylands samkommun ska fatta beslut som avses i 41—44 § utan dröjsmål efter att landskapet eller samkommunen har fått kännedom om en sådan omständighet med stöd av vilken utbetalningen av stödet får avbrytas eller avslutas eller stöd återkrävas.

Åtgärder för återkrav av stöd eller uttag av ränta eller dröjsmålsränta på stödet får inte vidtas efter att tio år har förflutit från det att den sista posten av stödet betalades ut. Om den användningstid som avses i 7 eller 17 § gäller i fråga om den egendom som stödet avser, räknas fristen från utgången av den användningstiden.

Ett beslut kan fattas även efter den frist som föreskrivs i 2 mom., om det förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning.

47 §

Återbetalning, återkrav och avslutande av utbetalning av stöd i vissa fall

Vad som i 41 och 43—46 § föreskrivs om återbetalning och återkrav av stöd och avslutande av utbetalning av stöd som beviljats av landskapet eller Nylands samkommun tillämpas också på stöd som beviljats av social- och hälsovårdsministeriet och arbets- och näringsministeriet med stöd av denna lag. Beslut om återkrav av och om avslutande av utbetalning av stöd fattas av det ministerium som beviljat stödet.

8 kap.

Särskilda bestämmelser om Europeiska unionens strukturfonderna

48 §

Kapitlets tillämpningsområde

Detta kapitel tillämpas på förvaltningen av programmet Finlands strukturprogram Hållbar tillväxt och jobb 2014−2020. Av paragraferna tillämpas 49–51 och 56 § dessutom på förvaltningen av Finlands garantiprogram för att förbättra tillgången på finansiering för tillväxtföretag.

49 §

Den förvaltande myndighetens uppgifter

Utöver de uppgifter som fastställs i den allmänna förordningen svarar den förvaltande myndigheten för strukturfondsprogrammet även för

1) inrättandet av ett förvaltnings- och kontrollsystem för programmet i enlighet med principerna om sund ekonomisk förvaltning i budgetförordningen samt för att systemet fungerar,

2) utarbetandet av en utvärderingsplan för programmet, genomförandet av utvärderingarna och framläggningen av utvärderingsrapporterna för kommissionen,

3) utarbetandet av en kommunikationsstrategi för programmet,
4) verkställandet av informations- och kommunikationsåtgärderna i enlighet med kommunikationsstrategin,
5) inrättandet av en central webbplats eller webbportal och förandet av en fondspecifik projektförteckning i den,
6) informationen om allmänna finansieringsmöjligheter till allmänheten, sökande och stödmottagare.

En del av den förvaltande myndighetens uppgifter kan överföras på förmedlande organ. Den förvaltande myndigheten kan ålägga ett förmedlande organ att inom utsatt tid vidta åtgärder för att korrigera fel som orsakats av oegentligheter och förhindra att felen upprepas.

I beslut om anvisande av medel har den förvaltande myndigheten rätt att ställa bindande villkor baserade på Europeiska unionens lagstiftning eller nationell lagstiftning som det förmedlande organet ska iaktta och som gäller förvaltningen av programmet och beviljandet, utbetalningen, övervakningen och kontrollen av stödet och fortsatta åtgärder.

Närmare bestämmelser om den förvaltande myndighetens uppgifter och de förfaranden som ska iakttas i dessa samt bestämmelser om överföring av uppgifter till förmedlande organ får utfärdas genom förordning av statsrådet.

50 §

Den attesterande myndighetens uppgifter

Utöver de uppgifter som fastställs i den allmänna förordningen svarar den attesterande myndigheten för strukturfondsprogrammet även för
1) att den offentliga finansieringsandelen i strukturfondsprogrammet dras in i fall av regelstridiga utgifter,
2) att betalningsprognoser och andra ekonomiska uppgifter lämnas in till Europeiska kommissionen,
3) att rapporter om oegentligheter lämnas in till Europeiska kommissionen och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning,
4) att sådana utgifter som redan ingått i en ansökan om mellanliggande betalningar för räkenskapsåret inte redovisas i de finansiella reglerna för unionens allmänna budget och i den redovisning enligt artikel 59 i budgetförordningen som tillställs Europeiska kommissionen, om bedömningen av utgifternas lagenlighet och korrekthet ännu inte är avslutad, och att de stödberättigande utgifterna inkluderas i de ansökningar om mellanliggande betalningar som gäller följande räkenskapsår när frågan om utgifternas laglighet och korrekthet avgjorts.

Den attesterande myndigheten får ålägga ett förmedlande organ eller den förvaltande myndigheten att inom utsatt tid vidta lämpliga åtgärder för att korrigera fel som orsakats av oegentligheter och förhindra att felen upprepas.

Den attesterande myndigheten får i samråd med den förvaltande myndigheten i ett beslut enligt 49 § 3 mom. om anvisande av medel ställa sådana villkor som de förmedlande organen ska iaktta och som är nödvändiga för fullgörandet av den attesterande myndighetens uppgifter.

Närmare bestämmelser om den attesterande myndighetens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

51 §

Revisionsmyndighetens uppgifter

Utöver de uppgifter som revisionsmyndigheten för strukturfondsprogrammet har enligt den allmänna förordningen och 6 § i lagen om regionutveckling och tillväxttjänster, ska revisionsmyndigheten vid behov svara för att åtgärder enligt artikel 124.5 i den allmänna förordningen vidtas för att återkalla utnämningen av en utsedd myndighet.

Närmare bestämmelser om revisionsmyndighetens uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

52 §

De förmedlande organens uppgifter

Till de förmedlande organens uppgifter hör att
1) besluta om beviljande och utbetalning av stöd samt om återkrav av stöd och fatta andra beslut om fortsatta åtgärder,
2) sköta informationen och kommunikationen till allmänheten, sökande och stödmottagare inom sitt verksamhetsområde i överensstämmelse med den förvaltande myndighetens kommunikationsstrategi,
3) övervaka projekt,
4) utföra de administrativa kontrollerna och kontrollerna på ort och ställe av utgifter som betalats till stödmottagarna samt utarbeta årliga kontrollplaner,
5) utreda iakttagelser och oegentligheter, lämna behövliga anmälningar till polismyndigheten och inleda bedrägeribekämpningsinsatser,
6) anmäla oegentligheter till den attesterande myndigheten,
7) bistå den förvaltande myndigheten i övervakningskommitténs arbete och utarbeta rapporter om genomförandet av programmet till Europeiska kommissionen, och
8) rapportera till den förvaltande myndigheten enligt bilaga XIII till den allmänna förordningen.

Närmare bestämmelser om de förmedlande organens uppgifter och hur de ska skötas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

53 §

Förutsättningar för att verka som förmedlande organ

Förmedlande organ ska uppfylla vad som föreskrivs i Europeiska unionens och nationell lagstiftning om förutsättningarna för skötseln av uppgiften i fråga. Bestämmelser om förutsättningarna för godkännande av förvaltande och attesterande myndigheter och förmedlande organ för uppgifter som överförts till dem finns i bilaga XIII till den allmänna förordningen.

Förmedlande organ ska vid förvaltningen av strukturfondsprogrammet följa Europeiska unionens lagstiftning och den nationella lagstiftningen och iaktta de villkor för medelsanvändning som grundar sig på den lagstiftningen och som förenats med beslutet om anvisande av medel.

Förmedlande organ ska upprätta en beskrivning av sitt förvaltnings- och kontrollsystem och hålla den uppdaterad.

Förmedlande organ ska på det sätt som principerna om sund ekonomisk förvaltning kräver hålla i sär beviljandet av stöd ur strukturfonderna, utbetalningen och kontrollen på ort och ställe, återkrävandet av stöd och övriga fortsatta åtgärder. Vid verkställandet av projekt som det förmedlande organet självt genomför ska genomförandet av projekten hållas åtskilt från uppgifterna ovan.

Närmare bestämmelser om de krav som ställs på förmedlande organ får utfärdas genom förordning av statsrådet.

54 §

Utredningsförfarande mellan den förvaltande myndigheten och förmedlande organ

Om ett förmedlande organ inte sköter sina uppgifter enligt 52 § eller inte uppfyller förutsättningarna i 53 § ska saken utredas genom överläggningar mellan den förvaltande myndigheten och det förmedlande organet.

Om överläggningarna inte inom skälig tid som den förvaltande myndigheten bestämt leder till att uppgifterna enligt 52 § sköts och förutsättningarna enligt 53 § uppfylls är den förvaltande myndigheten skyldig att för statsrådet föreslå ändringar i fördelningen av det förmedlande organets anslag.

Närmare bestämmelser om utredningsförfarandet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

55 §

Den förvaltande myndighetens rätt att återkräva medel av förmedlande organ

Den förvaltande myndigheten får bestämma att strukturfondsmedel ska återkrävas helt eller delvis av ett förmedlande organ om organet använt medlen för något annat ändamål än de har beviljats för eller i användningen av medlen väsentligen brutit mot Europeiska unionens eller nationell lagstiftning eller de villkor för medelsanvändningen som den förvaltande myndigheten meddelat med stöd av lagstiftningen.

Närmare bestämmelser om den förvaltande myndighetens återkravsförfarande får utfärdas genom förordning av statsrådet.

56 §

Anslag och fördelningen av dem

Europeiska unionens strukturfondsmedel och statens finansieringsandelar tas in i statsbudgeten.

Statsrådet beslutar hur anslagen i statsbudgeten ska fördelas. För projekt som stämmer överens med strukturfondsprogrammet anvisar arbets- och näringsministeriet de förmedlande organen Europeiska unionens och statens strukturfondsmedel inom ramen för de anslag som ingår i statsbudgeten och förenar vid behov medelsanvändningen med villkor på de grunder som anges i 49 § 3 mom. Arbets- och näringsministeriet kan av strukturfondsmedlen anvisa en finansieringsandel för genomförandet av garantiprogrammet för Finland.

Närmare bestämmelser om fördelningen av medel och finansieringsplanen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

57 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av stöd för strukturfondsprojekt

Stöd enligt detta kapitel kan beviljas, om

1) den finansiering som behövs har anvisats i statsbudgeten,
2) projektet är förenligt med strukturfondsprogrammet,
3) de som söker stöd, mottagarna av överfört stöd och projekten uppfyller de allmänna urvalskriterier enligt artikel 125.3 i den allmänna förordningen som fastställts av övervakningskommittén,
4) stödmottagaren är förenlig med strukturfondsprogrammet,
5) stödet är motiverat med tanke på de mål som uppställts för dess användning,
6) stödet på ett betydande sätt bidrar till genomförandet av projektet,
7) resultaten av utvecklingsprojekten kan utnyttjas allmänt när det gäller andra stöd än de som avses i 3 §, och

8) de investeringar som stödet gäller inte utnyttjas av endast en stödmottagare utan stöder närings-, utbildnings- eller innovationsverksamhet i regionen i större utsträckning när det gäller andra stöd än de som avses i 3 §.

Stöd får inte beviljas eller användas som allmänt verksamhetsstöd.

Närmare bestämmelser om de allmänna förutsättningarna för beviljande av stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 §

Styrgrupper för projekt

För styrning och uppföljning av projekt enligt detta kapitel kan det tillsättas en styrgrupp. Det förmedlande organ som beviljar stödet bestämmer om tillsättande av en styrgrupp i stödbeslutet.

Närmare bestämmelser om styrgrupper, om tillsättande av styrgrupper och om deras uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

59 §

Styrgrupp för den riksomfattande åtgärdshelhet som stöds av Europeiska socialfonden

För den riksomfattande åtgärdshelhet som stöds av Europeiska socialfonden kan det tillsättas en styrgrupp med uppgift att strategiskt styra, följa upp och utvärdera helheten och att stödja genomförandet.

Styrgruppen får vara gemensam för flera åtgärdshelheter och kan vara integrerad med en nationell lednings- eller styrgrupp eller annan grupp som tillsatts för motsvarande uppgift.

Närmare bestämmelser om styrgruppen för den riksomfattande åtgärdshelheten och dess uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

60 §

De förmedlande organens uppföljningsskyldighet och information som stödmottagare ska lämna för uppföljningen

Det förmedlande organet ska följa genomförandet av ett projekt enligt detta kapitel och utan dröjsmål vidta åtgärder om projektet inte framskrider i enlighet med projektplanen och stödbesluten.

Stödmottagaren ska i samband med ansökan om utbetalning lämna de uppgifter för uppföljningen som anges i de villkor som är förenade med stödbeslutet. I samband med sin sista ansökan om utbetalning ska stödmottagaren lämna en slutrapport om projektet. Att slutrapporten lämnas är en förutsättning för att den sista utbetalningen ska kunna göras.

Närmare bestämmelser om de förmedlande organens uppföljningsskyldighet och om uppgifter för uppföljningen av projekten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

61 §

Godtagbara kostnader och stödets belopp för strukturfondsprojekt

Stöd enligt detta kapitel beviljas enligt de godtagbara faktiska, behövliga och skäliga kostnader som projektet medför eller enligt någon annan kostnadsmodell som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Naturabidrag som avses i artikel 69 i den allmänna förordningen kan inte användas i strukturfondsprojekt.

Stöd får inte beviljas till den del den offentliga finansieringens andel av de godtagbara kostnaderna för projektet överskrider det högsta tillåtna offentliga stöd som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning.

På användningen av stöd för upphandling av varor och tjänster samt entreprenader tillämpas lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016). Stödmottagaren ska lämna en redogörelse för genomförandet av upphandlingen, om inte stödet för projektet beviljats i enlighet med förfarandet med engångsersättning.

Närmare bestämmelser om godtagbara kostnader, kostnadsmodeller, grunderna för hur kostnaderna fastställs, användningsområdena för stöd, de högsta stödbeloppen och stödandelarna samt stödförfaranden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

62 §

Ansökan om och beviljande av stöd

Ansökan om stöd enligt detta kapitel ska göras elektroniskt hos det behöriga förmedlande organet, och stödbeslutet ska fattas elektroniskt i ett datasystem som uppfyller kraven enligt 65 §.

Ansökan ska innehålla de uppgifter som den nationella lagstiftning och unionslagstiftning som är tillämplig på projektet samt detta kapitel förutsätter.

Av stödbeslutet ska framgå det beviljade stödbeloppet och de stödvillkor som föreskrivs i detta kapitel samt förutsättningarna för utbetalning och återkrävande av stödet. Beslutet ska dessutom innehålla de villkor och krav som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning och som väsentligen och direkt inverkar på användningen och utbetalningen av stödet.

Närmare bestämmelser om det elektroniska förfarandet vid ansökan om och beviljande av stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

63 §

Ansökan om utbetalning och utbetalning av stödet

Ansökan om utbetalning av stöd enligt detta kapitel ska göras elektroniskt hos det behöriga förmedlande organet i ett system som uppfyller kraven enligt 65 §.

Det förmedlande organet ska fatta beslut om utbetalningen av stödet elektroniskt i ett datasystem som uppfyller kraven enligt 65 §.

Närmare bestämmelser om det elektroniska förfarandet vid ansökan och beviljande av utbetalning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

64 §

Myndigheternas rätt att få och lämna ut uppgifter i samband med strukturfondsprogrammet

Utöver vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) föreskrivs om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter har den förvaltande myndigheten, den attesterande myndigheten och revisionsmyndigheten samt förmedlande organ trots bestämmelserna om sekretess rätt att avgiftsfritt av andra myndigheter eller av aktörer som sköter offentliga uppdrag få sådana uppgifter om sökanden och stödmottagaren och dennes ekonomiska ställning, affärs- eller yrkesverksamhet, finansiering som denne beviljats med offentliga medel och andra omständigheter som är betydelsefulla med avseende på stödet och som är nödvändiga för behandlingen av ett stödärende.

Den förvaltande myndigheten, den attesterande myndigheten och revisionsmyndigheten samt förmedlande organ har trots bestämmelserna om sekretess rätt att till andra myndigheter, till aktörer som sköter offentliga uppdrag och till Europeiska unionens institutioner lämna ut

uppgifter som behövs för fullgörande av en uppgift som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning eller den nationella lagstiftningen.

Uppgifterna får tas emot och lämnas ut också på elektronisk väg.

65 §

Strukturfondsprogrammets datasystem

Den förvaltande myndigheten svarar för genomförandet av det nationella uppföljningssystemet, nedan datasystemet EURA 2014, och för att det uppfyller kraven i Europeiska unionens lagstiftning och i denna lag. Datasystemet används för de uppgifter som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning, lagen om regionutveckling och tillväxttjänster och denna lag.

De förmedlande organen ansvarar för att riktiga och tillräckliga uppgifter om ansökning, beviljande och utbetalning av stöd, om tillsyn över stöd samt om fortsatta åtgärder och uppföljning hanteras i datasystemet EURA 2014 eller i hjälpsystem som godkänts av den förvaltande myndigheten.

Vid överföring av uppgifter från något annat informationssystem ansvarar det systemets ägare för att innehållet och exaktheten i den överförda informationen motsvarar innehållet i datasystemet EURA 2014.

Hjälpsystemets ägare är skyldig att iaktta de innehållsmässiga krav och den informationsstyrningsplan som gäller datasystemet EURA 2014 på det sätt som den förvaltande myndigheten bestämmer.

Om stöd har sökts i datasystemet EURA 2014 har den sökande och stödmottagaren rätt att i systemet följa hur ärendet med ansökan om stöd och utbetalning, granskning och återkrävande av stödet framskrider och de beslut som fattats i ärendet. För att följa ärendet krävs stark autentisering.

Närmare bestämmelser om strukturfondernas datasystem och den information som lagras i systemen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

66 §

Den förvaltande och den attesterande myndighetens samt revisionsmyndighetens granskningsrätt

Den förvaltande och den attesterande myndigheten samt revisionsmyndigheten får utföra granskningar av förmedlande organ och stödmottagare gällande användningen av strukturfondsmedel. Om stöd har överförts till någon annan, gäller granskningsrätten också verksamheten hos mottagaren av det överförda stödet. Den attesterande myndigheten får dessutom utföra granskningar av den förvaltande myndigheten gällande användningen av strukturfondsmedel och revisionsmyndigheten får utföra granskningar av den förvaltande och den attesterande myndigheten gällande användningen av strukturfondsmedel.

Den förvaltande och den attesterande myndigheten samt revisionsmyndigheten får bemyndiga en annan myndighet eller en oberoende revisor att för sin räkning utföra en granskning av förmedlande organ och stödmottagare när det gäller användningen av strukturfondsmedel. Revisorn ska vara en revisor som avses i revisionslagen (1141/2015). På revisorn tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när denne arbetar med uppgifter som avses i detta kapitel. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

För att en granskning ska kunna utföras på tillbörligt sätt ska den förvaltande och den attesterande myndigheten samt revisionsmyndigheten eller den myndighet eller den revisor som de bemyndigat ha tillträde till sådana byggnader, lokaler eller platser som är betydelsefulla med hänsyn till användningen av stödet och ha rätt att granska dessa och att granska förhållandena hos stödmottagaren samt dennas informationssystem och handlingar. En granskning får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Granskaren har

rätt att omhänderta handlingar och annat material som har samband med användningen av stöd, om genomförandet av granskningen på tillbörligt sätt förutsätter detta. Vid granskningen ska 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas.

De myndigheter och den revisor som avses i denna paragraf har rätt att avgiftsfritt få handräckning av polisen för granskningen.

67 §

Särskilda bestämmelser om återkrav vid strukturfondsprojekt

Ett förmedlande organ ska i ärenden som gäller återkrav, återbetalning och andra fortsatta åtgärder sköta beredningen och fatta beslut i datasystemet EURA 2014. Det förmedlande organet svarar för att besluten fattas och verkställs.

Det förmedlande organet får avstå från att ta ut hela eller en del av räntan på stöd som finansierats med strukturfondsmedel och som betalats felaktigt eller utan grund, om det med hänsyn till stödmottagarens omständigheter och verksamhet som helhet betraktat är oskäligt att ta ut hela räntan.

Om det belopp som ska återkrävas är 250 euro eller mindre, får det förmedlande organet avstå från att återkräva beloppet.

Närmare bestämmelser om hur återkrav genomförs tekniskt får utfärdas genom förordning av statsrådet.

68 §

Ändringssökande i strukturfondsärenden

Den som söker eller får stöd får hos det förmedlande organ som fattat beslutet begära omprövning av beslutet elektroniskt i datasystemet EURA 2014 eller ett hjälpsystem till detta eller i hjälpsystemets nättjänst så som föreskrivs i förvaltningslagen.

Beslutet med anledning av en begäran om omprövning ska fattas av det förmedlande organet i datasystemet EURA 2014, i ett hjälpsystem till detta eller i hjälpsystemets nättjänst.

Ett beslut med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). Förvaltningsdomstolens beslut om att avbryta eller avsluta utbetalningen av stöd eller återkräva stöd får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen. Andra beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

I detta kapitel avsedda beslut av arbets- och näringsministeriet samt av den förvaltande och den attesterande myndigheten får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med 7 § i förvaltningsprocesslagen.

Beslut som gäller i detta kapitel avsett stöd ska iakttas även om ändring har sökts, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

69 §

Skyldigheten att bevara dokument

Stödmottagaren ska bevara bokföringsmaterialet och övrigt material från projektet. Bestämmelser om bevaring finns i bokföringslagen (1336/1997). Bokföringsmaterialet och övrigt material som gäller projektet ska bevaras i tio år från det avslutningsdatum för projektet som fastställts i finansieringsbeslutet.

Ett förmedlande organ ska i sitt stödbeslut nämna stödmottagarens skyldighet att bevara dokument och ange bevaringstiden.

Det förmedlande organet får genom ett skriftligt meddelande till stödmottagaren förlänga den bevaringstid som avses i 1 mom. med stöd av artikel 140.1 fjärde stycket i den allmänna förordningen. Om en längre bevaringstid krävs i nationell lagstiftning eller i Europeiska unionens lagstiftning, ska denna iakttas.

Närmare bestämmelser om bevaring av dokument får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 kap.

Särskilda bestämmelser

70 §

Tillsyn, granskningsrätt, utförande av granskning och handräckning

Bestämmelser om tillsynsuppgifter, granskningsrätt, utförande av granskning och behövlig handräckning som stödmottagaren är föremål för finns i 15—18 § i statsunderstödslagen.

De tillsyns- och granskningsuppgifter som avses i 1 mom. utförs av landskapen, Nylands samkommun och arbets- och näringsministeriet.

71 §

Rätt att få och lämna ut uppgifter

Bestämmelser om rätten att få information av en annan myndighet och rätten att lämna ut information till en annan myndighet finns i 31 och 32 § i statsunderstödslagen.

Rätt att få eller lämna ut information som avses i 1 mom. har landskapet, Nylands samkommun och arbets- och näringsministeriet.

Arbetsgivaren har dessutom, för att uppfylla de förutsättningar för beviljande av lönesubvention som anges i 4 kap., rätt få information om huruvida en person som arbetsgivaren namngett och vars anställningsförhållande upphört under de 12 månader som föregått ansökan om lönesubvention är registrerad arbetssökande.

Uppgifter enligt 1 och 2 mom. får tas emot och lämnas ut också elektroniskt.

72 §

Ändringssökande

I beslut av arbets- och näringsministeriet, landskapet eller Nylands samkommun i fråga om stöd som finansieras av medel för finansiering med allmän täckning eller nationella medel får omprövning begäras så som föreskrivs i förvaltningslagen.

Ett beslut med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen.

Förvaltningsdomstolens beslut om att avbryta eller avsluta utbetalningen av ett stöd som har beviljats av medel för finansiering med allmän täckning eller nationella medel eller att återkräva stödet får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen. Andra beslut av förvaltningsdomstolen får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Omprövning av beslut får dock inte begäras och besvär får inte anföras i fråga om

1) beslut att inte erbjuda tjänster enligt 3 § 1 mom. 1 punkten,

2) beslut om vägran av lönesubvention på grund av att förutsättningarna enligt 19 § inte uppfylls; omprövning av ett beslut om lönesubvention får inte begäras och besvär får inte heller anföras över beslutet till den del det gäller lönesubventionens belopp eller varaktighet, eller

3) beslut om vägran av lönesubvention, stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen eller startpeng av anslagsrelaterade orsaker.

73 §

Verkställighet

Ett beslut som fattats med stöd av denna lag får verkställas även om ändring sökts, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat. Ett beslut som fattats med stöd av 42—44 § och vunnit laga kraft medför direkt utsökbarhet. Bestämmelser om indrivning av återkrävt stöd finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Om det har beslutats att startpeng ska återkrävas, ska det vid kvittning av det belopp som enligt beslutet ska återkrävas mot startpeng som betalas ut senare iakttas vad som i 4 kap. 48 § i utsökningsbalken (705/2007) föreskrivs om skyddat belopp vid utmätning av lön. Med samtycke av den som fått startpeng kan kvittning dock ske mot en större andel av startpengen än vad som avses i paragrafen i fråga.

10 kap.

Ikraftträdande

74 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

75 §

Författningar som upphävs

Genom denna lag upphävs lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt (8/2014) och lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet (9/2014).

76 §

Övergångsbestämmelser

De lagar som upphävs genom denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem tillämpas på stöd som beviljats med stöd av dem. På en ansökan som är anhängig vid ikraftträdandet av denna lag ska denna lag tillämpas.

På verkställigheten av samarbetsprogrammen för målet Europeiskt territoriellt samarbete tillämpas fram till utgången av programperioden 2014–2020 för Europeiska unionens strukturfondsprogram de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

På verkställandet av hållbar stadsutveckling tillämpas bestämmelsen i 17 § 4 mom. i lagen om finansiering av regionutveckling och strukturfondsprojekt fram till utgången av programperioden 2014–2020 för Europeiska unionens strukturfondsprogram.

———

3.

Lag

om privata arbetsförmedlingstjänster

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på sådana arbetsförmedlingstjänster och andra tjänster i samband med jobbsökning som oberoende av landskapet tillhandahålls av enskilda fysiska eller privata juridiska personer samt på uthyrning av arbetskraft (*privata arbetsförmedlingstjänster*).

2 §

Opartiskhet

Opartiskhet ska iakttas vid tillhandahållandet av privata arbetsförmedlingstjänster.

3 §

Förbud mot att tillhandahålla minderårig arbetskraft

Minderårig arbetskraft får inte bjudas ut för arbete där anställning av sådan arbetskraft är förbjuden enligt lagen om unga arbetstagare (998/1993).

4 §

Förbud mot att ta ut avgifter för arbetsförmedling

Tillhandahållare av privata arbetsförmedlingstjänster får inte av arbetssökande fysiska personer ta ut avgifter för registrering som arbetssökande, förmedling av information om lediga arbetsplatser och rådgivning som gäller sökandet av arbete eller andra åtgärder som syftar till att sammanföra arbetssökande och lediga arbetsplatser. Ingen avgift får heller tas ut av en inhyrd arbetstagare som ersättning för att ha ordnat uppdrag hos ett användarföretag som avses i 1 kap. 7 § i arbetsavtalslagen (55/2000) eller för att en arbetstagare efter avslutat uppdrag ingår ett arbetsavtal med eller ett anställningsförhållande till användarföretaget.

Förbudet mot att ta ut avgift för arbetsförmedling gäller inte verksamhet där en privat arbetsförmedlingstjänst som förmedlar annat än uthyrning av arbete på en arbetssökandes uttryckliga uppdrag söker andra arbetsmöjligheter för en arbetssökande person än lediga platser som avses i 1 mom. eller tränar personen i jobbsökning. Avgiftsförbudet gäller inte heller verksamhet där finländska ungdomar utomlands och utländska ungdomar i Finland erbjuds en möjlighet till utlandsvistelse i utbyte mot hemarbete i familjer.

Bestämmelser om påföljden vid brott mot förbudet att ta ut avgift för arbetsförmedling finns i 47 kap. 6 § i strafflagen (39/1889).

5 §

Rätt att få uppgifter

Arbets- och näringsministeriet och landskapet har för kontrollen av privata arbetsförmedlingstjänster rätt att av tillhandahållare av privata arbetsförmedlingstjänster eller organisationer som företräder dessa få uppgifter om arbetsförmedlingstjänsterna. Närmare bestämmelser om vilka uppgifter som ska lämnas ut samt bestämmelser om behandlingen av uppgifterna och om övrigt samarbete får utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 1 och 2 § i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet (429/2016) 1 § och 2 § 3 punkten som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas när den statliga stödmyndigheten, ett landskap eller Nylands samkommun beviljar sådant stöd för ekonomisk verksamhet som uppfyller de förutsättningar för statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, om inte annat föreskrivs i någon annan lag. Lagen tillämpas inte på beviljande av stöd för primärproduktion inom jord- och skogsbruket eller för fiskerinäring.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med
— —
3) *stödmyndighet* den statliga myndighet eller det landskap, eller i samkommunen Nyland, till vars uppgifter det enligt lagstiftningen hör att sköta ärenden som gäller stöd och stödprogram, samt sådana sammanslutningar och stiftelser som beviljar stöd på myndighetens vägnar.

Denna lag träder i kraft den 20.

Helsingfors den 27 juni 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Arbetsminister Jari Lindström
Bilaga
Parallelltext

4.

Lag

om ändring av 1 och 2 § i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet (429/2016) 1 § och 2 § 3 punkten som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	1 §
Lagens tillämpningsområde	*Lagens tillämpningsområde*
Lagen tillämpas när den statliga stödmyndigheten beviljar sådant stöd för ekonomisk verksamhet som uppfyller de förutsättningar för statligt stöd som anges i artikel 107.1 fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, om inte något annat föreskrivs i någon annan lag. Lagen tillämpas inte på beviljande av stöd för primärproduktion inom jord- och skogsbruket eller för fiskerinäring.	Denna lag tillämpas när den statliga stödmyndigheten, *ett landskap eller Nylands samkommun* beviljar sådant stöd för ekonomisk verksamhet som uppfyller de förutsättningar för statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, om inte annat föreskrivs i någon annan lag. Lagen tillämpas inte på beviljande av stöd för primärproduktion inom jord- och skogsbruket eller för fiskerinäring.
2 §	2 §
Definitioner	*Definitioner*
I denna lag avses med	I denna lag avses med
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
3) *stödmyndighet* den statliga myndighet till vars uppgifter det enligt lagstiftningen hör att sköta ärenden som gäller stöd eller stödprogram eller en sammanslutning eller en stiftelse som beviljar stöd på myndighetens vägnar.	3) *stödmyndighet* den statliga myndighet *eller det landskap, eller i samkommunen Nyland*, till vars uppgifter det enligt lagstiftningen hör att sköta ärenden som gäller stöd och stödprogram, samt sådana sammanslutningar och stiftelser som beviljar stöd på myndighetens vägnar.

Denna lag träder i kraft den 20.